

ཨྲ་ཆ།

༡༡། །དང་དེས་ལེགས་བཤད་ལྷོང་པོ་ཟེ་

འཁྱག་རོགས་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ།།



མཐུན་པ་པོ། རྗེ་འཁྱགས་ཨེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ།

སྒྲོ་གྲོས་མི་བད་པས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཕྱོགས།

མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ།	1
མཚམས་སྒྱུར་བ།	1
མདོ་དགོད་པ།	2
མདོ་དོན་བཤད་པ།	6
མདོ་དོན་བཤད་པ་དངོས།	7
མདོ་གཞན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པ།	12
བྲང་ངེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་གྱི་བྲད་པ།	13
བྲང་ངེས་གྱི་མཚན་གཞི་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	15
མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ།	29
མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ།	30
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཚུལ།	30
རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ནས་བྲང་ངེས་སྤེལ་ཚུལ།	30

རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ།	30
རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཞིང་ རྟེན་སྟོང་པའི་སྟེང་ལ།	31
དགོངས་འབྲེལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འགོ་བ་གདུལ་བྱའི་ དབང་གིས་ཡིན་ཚུལ།	33
སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀའ་ནས་བྱང་ངེས་སྟེང་ལ།	34
སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀའ་བ།	34
སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་ཀྱི་ ཞིང་རྟེན་སྟོང་པའི་སྟེང་ལ།	35
ཐབ་མོ་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་དེ་ལས་གཞན་ བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་པ།	37
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ་གསུང་ རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྟོང་པོར་བསྟན་པའི་ཚུལ།	49
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་པས་	

ལྷ་ལྷུབ་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་ཚུལ།	50
མཆམས་སྐྱར་ཏེ་བསྟོད་པའི་གཞུང་དགོང་པ།	50
བསྟོད་པའི་གཞུང་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།	51
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་ སྟོང་པོ་ཡིན་ཚུལ།	54
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ ཡིན་ཚུལ་དངོས།	55
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ ཡིན་ཚུལ་ལ་ཚིག་པ་སྤང་བ།	57
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་ཚུལ།	59
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་དཀའ་ བར་བསྟན་པ།	64
ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ། .	70
མཆམས་སྐྱར་བ།	70

ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱིས་རི་ལྷར་བཀའ་བའི་ཚུལ་དངོས།	76
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པའི་གཞུང་རི་ལྷར་བཀའ་བ།	76
སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རི་ལྷར་བཀའ་བ།	77
ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་རི་ལྷར་བཀའ་བ།	136
ཐལ་འགྱུར་བ་ནམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་རི་ལྷར་བཀའ་བ།	250
གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་རི་ལྷར་བཀའ་བ། ...	250
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་	
ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་བ།	298
རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ།	298
ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ།	301
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐུན་མོང་	
མིན་བ་བསྟན་བ།	336
བསྟན་བཅོས་རི་ལྷར་བཅམས་པའི་ཚུལ་དགོ་བསྡོམས་སྐྱར་བྱང་	
དང་བཅས་བ།	656

འབྲན་ཆེ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་བཅམས་པའི་ཚུལ།	656
སྒྲོར་ཚུལ་ཕྱན་སྒྲུལ་ཆོགས་པས་ཇི་ལྟར་སྒྲུར་བའི་ཚུལ།	657
སྒྲུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	662
བྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ།	665
བྲང་ངེས་རྟོགས་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ།	672
བསྟན་བཅོས་བཅམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱོས་པའི་ཚུལ།	673
བསྟན་བཅོས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་མཛད་པ་པོ་ཕྱན་སྒྲུལ་ཆོགས་པས་	
ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ།	674

ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་སྐྱབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་བྱ་གསུམ་རྒྱུ་བཞིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསལ་རྩོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱང་ཕྱུ་རྒྱུགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་བར་དང་ iPad སློབ་གསུང་སོགས་བརྒྱུད་ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་བཅོས་པ་ཡིན། སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་བས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་བྱའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྤོང་བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྟེལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་བྱུང་། ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚོལ་གྱིས་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་གང་ཤོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་ཞུ་བྱུང་བཅས།

སེར་སྒྲུང་དགོ་བཤེས་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེ་བ་བཟོས་ཟིན་པ་རྣམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བ་རྒྱ་རྒྱད་ནས་རིན་མེད་དུ་བྱལ་ཆོག།

འགྲུལ་བུ། marjamson618@gmail.com

སྒྲོ་བློས་མི་བླ་མ་ལ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མ་འཕྲུལ་
འབྱེད་པའི་བློ་གསལ།

གཉིས་པ་སྒྲོ་བློས་མི་བླ་མ་ལ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མ་འཕྲུལ་
པའི་བློ་གསལ་ལ་གཉིས། མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་
དོན་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའོ།

མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་དགོད་པ་དང་། མདོ་
དོན་བཞད་པའོ།

མཆོམས་སྒྱུར་བ།

དང་པོ་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུ་བ། ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་རབ་བྱེད་དང་
པོའི་ཆོག་གསལ་ལས། འཕགས་པ་སྒྲོ་བློས་མི་བླ་མ་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་
ལས། ཞེས་མདོ་ཆོག་རྣམས་བྱངས་ཤིང་། རབ་བྱེད་བཙོ་ལྷ་བའི་ཆོག་གསལ་
ལས། འདི་ནི་སྒྲོ་བློས་མི་བླ་མ་ལ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་རྒྱས་

བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཤེར་སྒྲོན་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེས་
པའི་དོན་དང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་བླ་
བས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ནས། དེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་དང་བྱང་བའི་དོན་ཇི་
ལྟ་བ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྒྲུང་
བ་ལས། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བསྟན་པ་མཛད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེས་
པའི་དོན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་ལ། བསྒྲོག་པ་ནི་དེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་སྐད་དུ་
འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་བླ་བས་བསྟན་པ་ལས། ནས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དོན་དམ་
པ་བཙུང་བ་ཁོ་ན་དེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བསྒྲོག་པ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་ཅོ། །
ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲོ་གྲོས་མི་བླ་བའི་
མདོ་ཁྱད་སྤངས་སུ་བྱས་ནས་བྱང་དེས་འབྲེད་དགོས་སོ། །

མདོ་དགོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་དེ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དག་ལྡན་ལས།
སེམས་བསྐྱེད་བསམ་སྦྱོར་ལྟག་བསམ་དང་། །
པ་རོལ་བྱིན་དུག་ཚད་མེད་དག །
མདོན་པར་ཤེས་དང་བསྐྱུ་དངོས་དང་། །

སོ་སོ་རིག་ཏུ་ཆོག་པའི་དག་དང་། །

བྲང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞི་གནས་སོགས་། །

གཟུངས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤད་དང་། །

བཟོད་གཅིག་ལམ་དང་ཐབས་མཁས་པའོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་

པའི་མདོ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དབྱིག་འབྲེལ་དུ་གྲགས་པ་དང་བསྟན་ན།

བརྗོད་དོན་ནི་སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞི། དེའི་འབྲས་བུ།

བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ། སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད། ཡོངས་སུ་སྤྱི་བཞེད་པར་

བྱ་བའི་མཐུ། བསྟན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་ཐོབ་པ། དེའི་ཐབས་ཤེས་པ། ཆོག་པའི་

ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲིབ་ལམ། དེར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ། ལྷན་བསྟན་

ཐོབ་པ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་རྣམས་པར་གཞག་པ། རང་བྲང་ཆུབ། ཆོས་འཁོར་

སྒྲིབ་པ་སྟོ་དོན་ཆོན་བརྒྱད་ལྟར་ཞིང་། རིམ་པར་ཆད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་

བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཐབས་གཅིག་གོ། ཞེས་པ་ཡན་དང་། ཆོས་ཉན་

པའི་ཕྱིར་འདུས་སོ། ཞེས་པ་ཡན་དང་། སེམས་བསྐྱེད་མི་ཟད་པ་དང་།

བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ལྷག་བསམ་མི་ཟད་པ་གསུམ་དང་། ཕྱིན་དུག་མི་

ཟད་པ་དང་། ཆད་མེད་བཞི་མི་ཟད་པ་དང་། མདོ་ཤེས་ལྷན་མི་ཟད་པ་དང་།

བསྐྱེད་དོན་བཞི་མི་ཟད་པ་དང་། སོ་རིག་བཞི་མི་ཟད་པ་དང་། ཉན་བཞི་མི་

ཟད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་མི་ཟད་པ་དང་། དམ་ཉེ་དང་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་དང་།
རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་དབང་པོ་དང་སྟོབས་མི་ཟད་པ་ལྟ་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཡན་ལག་མི་ཟད་པ་དང་། འཕགས་ལམ་མི་ཟད་པ་དང་། ཞེ་སྟག་གཉིས་མི་
ཟད་པ་དང་། གཟུངས་སྟོབས་གཉིས་མི་ཟད་པ་དང་། ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེ་མི་
ཟད་པ་དང་། བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་མི་ཟད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་མི་
ཟད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

དེའི་དོན་ཚན་བཅུ་བ་ལ་བཞི་ལས་གསུམ་པ་དང་། མི་ཟད་པ་སུམ་ཅུ་
བ་དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་མི་ཟད་པའི་སྐབས་སུ། མདོ་ཉིད་
ལས། དེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་། དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་
གང་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་གང་དག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དང་
བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་བསྟན་
པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀྱན་རྫོབ་བསྐྱབ་
པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་
པ་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་
དག་ལས་དང་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དང་བའི་དོན་ཞེས་
བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་
པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀྱན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་བཞུགས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བླ་མ་འཇུག་པོ་འདི་གི་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་
སྤྱི་གང་དག་རྣམས་པར་བྱང་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་དེ་
དག་ནི་དེས་པའི་དོན་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
བར་བྱ་བ་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བླ་མ་འཇུག་པོ་འདི་གི་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་
འཁོར་བ་དང་སྤྱི་བཏགས་ལས་འདེམ་བཤུས་སྤྱི་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བཏགས་པ་
དེ་དག་ནི་དེས་པའི་དོན་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྒྲིབ་
ཆོགས་སུ་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བླ་མ་འཇུག་པོ་འདི་གི་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་
ཐབ་མོ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་བ་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་
དེས་པའི་དོན་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་ཆོག་དང་ཡི་གེ་མང་ཞིང་སེམས་
ཅན་གྱི་སེམས་དགའ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བླ་མ་འཇུག་པོ་འདི་
གི་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་ཆོག་དང་ཡི་གེ་ཉུང་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་
དེས་པར་སེམས་པར་བྱེད་པར་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་དེས་པའི་དོན་ཞུས་
བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྒྲིབ་དང་། གསོ་བ་
དང་། སྤྱི་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་། འཕྲུལ་ལས་སྤྱི་བྱ་དང་། འཕྲུལ་བྱ་དང་། བྱེད་
པ་པོ་དང་། ཆོར་བ་པོ་དང་། སྤྱི་རྣམས་པ་སྤྱི་ཆོགས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། བདག་
པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་དང་བཅས་པར་བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་བླ་མ་འཇུག་པོ་འདི་
གི་ཞུས་བྱའོ། །མདོ་སྤྱི་གང་དག་སྤྱིར་བཏགས་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་

བ་མེད་པ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་།
སློག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། བདག་པོ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྐྱོའི་བར་དུ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
ལམ་འབྲས་ལ་འཇུག་ཕྱིར་དང་། གྲུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བསྐྱབ་པར་དང་།
ལས་དང་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལས་ཉོན་ཟད་ཕྱིར་དང་། གྲུན་ཉོན་བཤད་པ་
དང་རྣམ་བྱུང་དག་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འཁོར་འདས་
གཉིས་མེད་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཆིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོག་ས་སུ་དང་ཟབ་མོ་
དང་། ཆིག་དང་ཡི་གེ་མང་ཞིང་སེམས་ཅན་དག་འབར་བྱ་བ་དང་ཆིག་དང་
ཡི་གེ་ཉུང་དུར་བྱས་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མན་ངག་ནི་ཆེ་བ་དང་། བདག་ཡོད་
པ་ལྟར་དང་དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་སུ་བསྟན་པའི་སློན་ས་དང་
ངེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ཏེ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ལས། འདིར་གཉིས་པ་དྲུག་པ་
བརྒྱད་པ་རྣམས་དངས་སོ།།

མདོ་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། མདོ་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་། མདོ་གཞན་ཡང་དེ་
དང་མཐུན་པ་དང་། དང་ངེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དང་ངེས་གྱི་

མཚན་གཞི་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པའོ། །

མདོ་དོན་བཤད་པ་དངོས།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། མདོ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་
 གྱིས་བརྗོད་བྱ་ཅུ་མ་དང་། བར་བ་གཉིས་གྱིས་བརྗོད་བྱར་མ་བཟད་རྗོད་ཚུལ་
 དང་། ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་ངེ་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པས་བདེན་གཉིས་བསྟན་པར་
 འགྲོ་བའི་བསྟན་ལུགས་སྟོན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བླ་མ་འཕྲུལ་འཁོར་གསལ་གྱི་བསྟན་པ་
 འབྲུག་གཉིས་ན། བླ་མ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མདོ་སྟོན་གང་དང་གང་ཡིན། ཞེས་ངེས་པ་ལ། ལན་
 དུ། གྲུག་རྗོད་བདེན་པ་དངོས་སུ་གཏོ་བོར་བསྟན་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་བླ་མ་
 དོན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་སུ་གཏོ་བོར་བསྟན་པར་བྱ་བར་བསྟན་
 པ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཞེས་པ་མདོ་ཚན་དང་པོའི་དོན་དང་། དོན་སྣ་
 ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུག་རྗོད་བདེན་པ་རྣམས་བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཚུལ་སྟུར་
 བསྟན་པའི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་སྟེ་མིང་མི་འབྲེལ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་གཏོ་བོར་
 དངོས་སུ་སྟོན་པ་བླ་མ་འཕྲུལ་འཁོར་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བཟུང་། དེ་དམིགས་
 པ་ཅན་གྱིས་ཤེས་མི་རུས་པས་བསྟར་དཀའ་བ། སོ་སྟེའི་མདོན་སུམ་གྱིས་
 ཤེས་དཀའ་བས་རྟོགས་དཀའ་བ་སྟེ་དེ་སྟེ་བྱའི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པ་

རྣམ་པར་བཅད་པའི་ངོ་བོར་རོ་གཅིག་པ་གཅི་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ངེས་
དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཞེས་པ་མདོ་ཆོན་གཉིས་པའི་དོན་ཏེ། སྤྲ་མ་ལས་ལོགས་
པའི་འཇོག་ཚུལ་མིན་ནོ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་
པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་དག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མིན་
པར་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་སྟོས་ནས་ཏེ་དེས་མཆོན་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་
ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་དོན་
དུ་སྟོན་ཏེ། མདོར་ན་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་
མཐའ་དག་གོ། །དེས་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཐ་སྙད་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་
སྟོན་ས་བཤའ་དགོས་པ་དེ་དག་གནས་ཆོད་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་
མེད་པ་ལ་སྤང་ཚུལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བཅོས་ནས་དངོས་སུ་གཅི་བོར་སྟོན་
པའི་མདོ་ནི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་
བདག་གིར་ལྟ་བས་བདག་དང་། ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་
ཤེས་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པས་སེམས་ཅན་དང་། ཆེ་དང་ལྟན་ཅིག་གསོན་
ཞིང་གནས་པས་སྟོབ་དང་། ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱས་པར་
བྱས་པས་གསོ་བ་དང་། སྦྱིས་བྱའི་ཅུལ་བྱེད་པས་སྦྱིས་བྱ་དང་། ཡང་དང་
ཡང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མི་ངོམས་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པས་གང་ཟག་དང་། ཡིད་
གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཁྱུ་ཁྱག་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡིད་ཙམ་

གྱིས་སྐྱེས་པས་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་བཞེན་ནས་མ་ཐོ་དམན་དུ་
འགྱུར་བས་ཤེད་བྱ་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་
སྟོན་གྱི་ཆོར་བ་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་པས་ཆོར་བ་པོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གྱི་སྟོང་གཞི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། འདི་རྣམས་ལ་བཤུང་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ན་ཡང་རྣམ་གྲངས་བསྐྱུ་བ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་དོ། །

དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྐྱ་
བཤུང་བ་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་ཐར་སྒོ་
གསུམ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདྲ་
མི་བྱེད་པས་མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་དང་། རྒྱ་
ལས་འབྲས་བྱ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་རང་
དོས་ནས་མ་སྐྱེས་པས་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་མེད་པ་སོགས་
སྐྱ་སྟོན་པ་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤུང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་རང་དབང་
བའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ནས་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་
དངོས་སྐྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་འོ། །

ངེས་དོན་གྱི་མདོ་འདི་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་གང་ཟག་རང་
བཞིན་མེད་པ་བཤུང་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་གནད་གྱིས་འདིའི་གོང་མ་བླང་དོན་
གྱི་མདོ་ལ་ཡང་ཆོས་དང་གང་ཟག་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་དག་

ནི་མདོ་ཆོན་གསུམ་པའི་དོན་ནོ། །

འདི་ཡང་རྫོན་པ་ལྟར་ཆོས་རྟག་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལྟ་བུ་གཞན་ཞིག་བྱང་
གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སུ་
བཤད་པ་མིན་གྱི་སློ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་
སོགས་དངོས་པོ་དང་གང་ཟག་བྱང་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་དག་བདེན་པར་
མེད་པར་བསྟན་པ་སྟེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་དེ་དག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་པར་
བཅད་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པ་
ཞེས་བྱའོ།

༥ འདིར། གྲུབ་རྫོགས་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། སྤང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་འཁོར་ལོ་
གསུམ་ཡོད། སྤང་དོན་གྲུབ་རྫོགས་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པས་སྤང་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ།
ངས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་སྤྲར་བཞིན། ངས་དོན་དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་
པས་ངས་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱའོ། །

སྤང་ངས་འབྱེད་ཚུལ་སློ་གྲོས་མི་བད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་དངོས་

བསྟན་བརྒྱུད་ལས། དང་པོ་ནི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་ཏེ་གྲགས་ལ་འཇུག་པའི་
 ཐབས་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སོགས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
 བསྟན་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་དང་། འབྲས་བུ་བྱུང་འདས་ལ་དངོས་སྟུ་འཇུག་
 པའི་ཐབས་རང་བཞིན་མེད་ཏེ་གྲགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་བྱེད་དོན་དམ་བདེན་
 པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཀུན་རྫོག་བདེན་
 པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་
 མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ལས་དགེ་སྤྲུག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་
 སྟུག་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་དང་། ལས་ཉོན་ཟད་པའི་ཐབས་
 དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། བཞི་བ་ནི་ཀུན་ཉོན་སྤྲུགས་ཀྱི་
 ཆོས་སྤྱོད་བའི་བྱེད་དེའི་ཐབས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་དང་། རྣམ་བྱུང་
 དག་པའི་བྱེད་དེའི་ཐབས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ལྷ་པ་
 ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཐབས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་དང་།
 འཁོར་འདས་གཉིས་དོན་དམ་པར་གཉིས་སྟུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་
 ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། རྟག་པ་ནི་ཆོག་མི་འབྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པས་ཀུན་རྫོག་
 བདེན་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་དང་། ཏེགས་དཀའ་བ་
 སྟོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་
 དོན་གྱི་མདོ་དང་། བདུན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་དཀའ་བའི་བྱེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་

སྟོང་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དང་། ཆིག་དང་
ཡི་གེ་ཉུང་དུར་བྱས་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིམ་པའི་མན་ངག་ཉི་ཆེ་ཙམ་དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གིས་
བསྐྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དང་། དེ་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་
འཛིག་གོ།

མདོ་གཞན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོར། རྒྱལ་བས་སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
གསུངས་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པ་ལྟར། མཆན་མེད་སྟོན་མེད་
སོགས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་སྤྱུག་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱ་ཞིང་། སེམས་ཅན་དང་བདག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་ཏེ་མདོ་རྣམས་བྲང་དོན་གྱི་མདོར་ཤེས་
པར་བྱ་ཞེས་བྲང་ངེས་སྤྱེ་བའང་སྟོ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོས་བྲང་ངེས་སྤྱེ་བ་
དང་དོན་མཐུན་པར་ཆིག་གསལ་ལས། འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་བད་པས་
བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ནས། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་

པོ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

བླ་མ་འཕྲུལ་འོག་ལ་གྱི་བྱུང་བ་ར།

གསུམ་པ་ནི། བླ་མ་དོན་གྱི་མདོ་སྒྲེས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་བླ་མ་
དོན་གྱི་མདོས་གདུལ་བྱ་ཁ་བླ་མ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གདུལ་
བྱ་ཁ་བླ་མ་ཞེས་པ་དེ་ནི་བླ་མ་དོན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བླ་མ་གྱི་དོན་མིན་གྱི།
མདོའི་དོན་དེ་ལས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་མི་དགོས་གྱི་བླ་མ་ལྟེ་
ཡིན་ནོ། །

མདོའི་དོན་བླ་མ་དགོས་པ་ལ། སྒྲེས་ཟེན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་པ་
དང་། ཡིན་ལུགས་གྱི་དོན་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་པའི་བླ་མ་དོན་དུ་བྱེད་པ་
གཉིས་ལས་སྒྲེས་མ་ནི་པ་མ་གསལ་བྱར་གསུངས་པ་སྒྲེས་ཟེན་ལས་གཞན་
སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་བླ་མ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱི་མ་ནི་ལས་དགོས་སྒྲིབ་ལས་འབྲས་
བུ་བདེ་སྒྲིབ་འབྲུང་བར་གསུངས་པ་ལ་མདོ་སྒྲེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དེའི་དོན་
གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དེར་ངེས་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བླ་མ་མི་དགོས་སྟུང་བ་ར།
དབུ་མ་བས་དངོས་ཟེན་དེ་ལས་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་ཞེས་འཆད་པ་ལྟ་
བུ་ལོ། །དེས་ན་སྒྲེས་ཟེན་ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་

བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་
མདོ་ཆོས་ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དོན་དེ་
དེ་ལས་བྱུང་དུ་གང་གིས་གང་དུ་ཡང་བྱང་བར་མི་རུས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དབུ་མ་སྒྲུང་བར་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡོད་
མེད་ཅེས་ལ་བྱང་དེས་སུ་བྱེད་ན་ཆད་མ་དང་བཅས་པ་གཅིག་བྱས་ཆོག་གྱང་
དེས་མི་ཆོག་སྟེ། ཆོག་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དེས་དོན་གྱི་
མདོར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་བྱས་
པ་ཅེས་གྱིས་གྱང་མི་ཆོག་སྟེ། ཆོག་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེར་སྦྱང་དེ་
དེས་དོན་གྱི་མདོར་ཐལ་བ་ལས་དེ་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་གཞུང་ལས།
ཤེས་རབ་སྦྱང་པོ་ལྟ་བུ། ནས། བྱང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། བ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་སྐྱས་བེན་
གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་དང་གནས་ལུགས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་
དང་། ལས་འབྲས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་
པའི་ལུགས་ལ་ཤེར་སྦྱང་ལྟ་བུ་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ་གྱི་མ་མིན་པ་དང་། འབྲམ་པ་ལྟ་
བུ་གང་ཡང་མིན་པས་ཐལ་རང་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ལ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་
བྱད་པར་གཉིས་ལྡན་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱས་བེན་
སྤྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོ་དེ། དེས་དོན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲས་ཟིན་
སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། བླ་མ་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་དོ།

བླ་མ་དེས་གྱི་མཆན་གཞི་དོགས་གཙུག་དང་བཅས་པ།

བཞི་པ་ནི། དེས་ན་ས་བོན། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཡན་ནི་མཆན་གཞི་དངོས་སྟོན་པ་དང་། ལྷུང་གཉིས་ནི་ཤེས་
བྱེད་དང་སྒྱུར་བ་དང་། དགག་བྱ་ལ། ཞེས་སོགས་ནི་དོགས་གཙུག་ཡིན་པས་
དེ་དག་གི་དོན་ནི། དེས་ན། ས་བོན་ལས་སྒྱུ་གྱུ་སྒྱེ་བ་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་
ཆོས་ཅན། བློད་བླ་མ་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། བློད་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་ཆད་
མའི་སྒྱུ་བ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་མིན་
པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་དོན་ལས་དོན་གཞན་འདྲེན་ལུགས་གནས་
ལུགས་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་པ་སྟེ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དོ། །དངོས་པོ་རྣམས་
ལ་བདེན་པའི་སྒྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆད་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། བསྟན་
དོན་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པར་དོན་གཞན་དུ་བླ་མ་མི་རུས་པ་སྟེ་བླ་མ་
པར་གཉིས་དང་ལྡན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་བླ་མ་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་

རྣམས་ཚུ་ཅན། བྱོད་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དོན་གཞན་དུ་འབྲེན་
ཚུ་ལ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་གཞན་དུ་བྲང་བར་མི་རུས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱོད་སྟེ། དེ་ལས་ལྗོགས་པ་བྲང་དོན་གྱི་མདོར་འཛོགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
མདོ་འདིའི་དོན་གཞན་དུ་བྲང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྲང་
ངེས་སུ་འཛོགས་ཆེ་གསུང་རབ་ཉིད་བྲང་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་གཟུང་དགོས་
ཏེ། དེ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་བསྟན་དོན་ལ་དབྱུང་པའི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ལ་
དབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་བྲང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོན་ལ་བྲང་ངེས་
སུ་འཛོགས་ཆེ་བདེན་གཉིས་ལ་བྲང་ངེས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། བྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་ལ་
དབྱེད་པའི་གཞིར་བདེན་གཉིས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ས་ལས། ཚུས་ཁོ་ན་ལ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རས།
ཚུས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚིག་འབྲུ་དང་དོན་རྟོ། །ཞེས་གང་ཟག་ལ་མི་
རྟོན་ཚུས་ལ་རྟོན་པའི་ཚུས་ལ་ཚིག་དོན་གཉིས་དང་། དེ་ལ་དོན་ལ་རྟོན་གྱི་
ཚིག་འབྲུ་ལ་མ་ཡིན་པ་ནི། རས། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་མདོ་ལས་
ངེས་པའི་དོན་ཡང་གསུངས་ལ། བྲང་བའི་དོན་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱི། ཞེས་
དོན་ལ་བྲང་ངེས་གཉིས་དང་། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་གྱི་བྲང་བའི་
དོན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །རས། དེ་ལ་ཚུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚུས་སྐབས་ས་
ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་དོན་ལ་རྣམ་

ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་བ་རྒྱན་གྱི་མདོའི་དོན་སྤྲོ་ཞིང་། སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་བས་

དེ་ལ་གཞན་དག་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྐབས་དེར་མ་སྦྱར་བའི་སྟེ་

17

སྐྱུར་ན་སྐབས་གཞན་དུ་འང་དོན་གྱིས་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞེས་པ་
དགག་བྱའི་བྱང་པར་སྐྱུར་བའི་མདོའི་མཆན་གཞི་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོག་གོ།

༥ སློ་ན། མི་བད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལ། སློ་སྤྱོད་པར་མཆན་དུ། ཆོགས་གཉིས་
ཞི་ལྷག་གཟུངས་སློབས་རྣམས་སོ་སོར་བགྱངས་པ་དང་། ཆོས་མཛད་མཆན་
དུ་ཆོགས་གཉིས་དང་ཞི་ལྷག་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ནས་སློབས་པ་མ་བགྱངས་
པར་གཟུངས་བཞིར་བགྱངས་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་དག་ལྟན་ལས།

དུས་མདའ་དུས་མཚོ་དུས་ལག་པ། །

སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ལག་རྒྱང་མཚོ། །

ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སློ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོ་འཛིན་པ་ན་ཆོག་
གསལ་དུ་མདོ་ཆན་དང་པོ་དང་བརྒྱད་པ། ཤེར་སློན་འགྲེལ་བཤའ་དུ་བརྒྱད་
པ། དབུ་མ་སྤང་བར་གཉིས་པ་དྲུག་པ་བརྒྱད་པ་གསུམ་བྲངས་ཤིང་། དེ་
གསུམ་དང་མདོ་རང་གི་འགྱུར་རྣམས་ལ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་མང་ཞིང་།
འདི་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་བཀོད་པ་ལའང་ཆོག་རིས་མི་འདྲ་བ་ཅུང་བད་
སྤང་མོད། དབུ་མ་སྤང་བ་གཞིར་གཞག་མཛད་འདུག་གོ། །ཀུན་རྫོབ་བསྐྱབ་
པར་བསྟན་པ་དང་དོན་དམ་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་དོན། བ་སོས། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་དང་། ད་སྟེས། ཀུན་རྫོབ་སྐྱབ་བྱེད་
དང་དོན་དམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཤའ་བྱང་། མདོ་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྟེ་གང་དག་

ཀུན་རྫོབ་བསྐྱབ་པར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། མདོ་སྡེ་གང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཐ་
སྙད་མང་པོ་ཐ་སྙད་ཅུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་
བླ་མ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ། མདོ་སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་པར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ། མདོ་སྡེ་གང་སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་
དམ་པར་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་
སྡེ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྤྱིར་བཏགས་པ་
མེད་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་བྱུང་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ཡོད་པར་སྤྱིར་བཏགས་
དང་མེད་ཀྱི་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་དགོས་ཆེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱིར་དགོས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པ་ལ་བྱས་ན་བདག་པོ་མེད་ཚུལ་བཏགས་དཀའ་བས་སོ། ཞེས་སྤྱི་གྱི་
མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བླ་མ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མདོ་སྡེ་གཉིས་དོན་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པར་
ཐལ། ཀུན་རྫོབ་སྤྱིར་བཏགས་དོན་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་མིང་སྤྱི་ཚུལ་གསུངས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པ་ལྟར། དོན་དམ་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱང་དོན་ཚུལ་ཉིད་གཅིག་བྱ་དེ་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་བཏགས་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་མིང་ཅི་ཅུ་ཡོད་པ་དེ་ཅུ་
གྱི་དོན་གྱི་སྤྱི་གྱི་པ་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆར་ཀྱི་ཡོད་ལ། དོན་དམ་
ནི་སྤྱིར་གཞིའི་ཐུང་པར་མ་གཏོགས་སྤྱིར་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་མིང་སྤྱི་

ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཀྱང་རྟོག་ངོར་འཆར་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
བཀག་ཅམ་དུ་རོ་མཉམ་པ་ལས་མི་འདྲ་བཅུང་བད་ཀྱང་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར། སློ་གྲོས་མི་བད་པའི་མདོ་ཆོན་གསུམ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མས་མདོ་རྒྱས་
ཡན་ལག་གི་བཤད་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་མདོ་དོན་ཡིན་མིན་དང་། ཟབ་མོ་
བསྟར་དཀའ་བ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་ལ། ཇེ་དེས། མདོ་སྤྲེ་གང་དག་དཔག་
དཀའ་བས་ཟབ་མོ་དང་མཐོང་དགའ་བས་བསྟར་དཀའ་བ་དང་ཡིད་ཁོ་ནས་
འཇལ་དགོས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཞེས་དང་། དྲ་སྟེས། གཏིང་རྟོགས་
པར་མི་རྒྱས་པས་ཟབ་མོའི་དོན་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་སློ་
ནས་བསྟར་བར་དཀའ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་སློ་ནས་གང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོད་ཅམ་ཞིག་
ཤེས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་རང་འདི་ལྟར་འདུག་སྟམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སློ་
ནས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མདོ་འབྲེལ་དང་
མཐུན་མིན་བཏག་གོ།

མདོ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་མི་རྒྱས་པས་ན་མཐོང་བར་དཀའ་བའོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པ་ཤེས་པ་སྟོགས་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་དཀའ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་མ་ནི་ཉན་རང་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
པར་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྤར་

ལྟར་རམ། མདོ་འགྲེལ་གྱི་བཤམ་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ན་ཉན་རང་གིས་རིགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་དཀའ་བ་ལ་བཤམ་གྱིང་རུང་
ངམ་སྟམ། རྣམ་བཤམ་རིགས་པར་སྡོན་ཤེས་རབ་མ་སྦྱངས་པས་རང་གིས་
མཐོང་བར་དཀའ་བས་ཟབ་པ་དང་། རང་གིས་བརྟག་པར་མི་རུས་པས་
མཐོང་དཀའ་བ་དང་། རྟོག་གའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་དཀའ་བར་
བཤམ་དོ། །

ཁ་ཅིག་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་བླ་མ་འཇུག་ཚུལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་
པོ་བརྗོད་བྱའི་སློས་བླ་མ་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་གང་གནད་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ལྟག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་ལས།
བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་དོན་གཅིག་པ་འདྲོ། །ཞེས་
དང་། དཀའ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་ལས། ལམ་ནི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་མི་རྟག་པར་སྡོན་པ་སོགས་
སོ། །འབྲས་བུ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་
ཐབས་ནི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གདུལ་བྱའི་སློས་བླ་མ་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉིད་ལས། གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། ལམ་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ནི་བླ་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

དུ་གསུངས་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་
བརྗོད་བྱའི་སྒྲིམ་འཛིག་ཚུ་ལ་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། གུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ནི་བྱང་དོན་དང་།
དོན་དམ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་དང་མ་ནི་
བསད་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་པའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་ས་མ་བསད་པ་འཛིག་ཟེར་བ་དང་།
སྐྱ་ཇི་བཞེན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོའི་སྐྱས་ཟེན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་ས་མ་བསད་པ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ས་མ་གསད་འོས་
པ་འཛིག་ཟེར་བ་དང་། ས་མ་གསོད་རུང་དུ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མེད་
པས་མདོ་དེའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་ས་མ་གསད་འོས་པ་འཛིག་མི་རུང་ཟེར་བ་དང་།
མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་ས་མ་གསད་རུང་བར་མ་བསྟན་ན་དེ་ཐུང་ན་གྱིས་ཆོས་སྟོན་
པའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བས་ས་མ་གསོད་རུང་དུ་སྐྱས་ཟེན་ལ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། །

ཁ་ཅིག་མདོ་དེའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་ས་མ་གསད་འོས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ལ་
སྤྱིད་སྤྱིད་གཉིས་འཛིག་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན། དེ་འབྲེལ་མདོ་ཆོས་ཅན། དངོས་
ཟེན་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་ཀྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་བྱང་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དངོས་

ཟིན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་པའི་མཆན་གཞི་ལ་མདོ་དེ་འཛོགས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། བ་དང་མ་ནི་བསཏ་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་པ་མ་བསཏ་པར་
 གསུངས་པ་ནི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་པ་མ་ལས་གཞན་དུ་ལས་གྱི་སྤྲོད་པ་དང་
 སྤྲོད་པ་ལ་བླ་མ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ཟེར་ན་བརྟག་གོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་སྒྲིབ་བ་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཏེན་ཆོད་མ་དང་བཅས་པ་
 དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་གང་རུང་
 གི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དབུ་མ་སྒྲིབ་བ་
 ལས། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ན་མ་བྱུང་སྟེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཛོགས་པ་ལ་བྱུང་པར་དེ་གཉིས་ཀ་ཆོད་
 དགོས་པས། འདུས་བྱས་མི་ཏྲག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲོད་པ་ཟིན་ཆོད་
 མ་དང་བཅས་ཀྱང་བླ་མ་དགོན་དུ་འཛོགས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་སྒྲིབ་བ་ལྟར་ན། སྤྲོད་པ་ཟིན་གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་པའི་
 མདོ་ཡིན་པ་ཅུ་མ་གྱིས་དེས་དོན་གྱི་མདོར་འཛོགས་པར་ཐལ། དོན་གཞན་དུ་
 བླ་མ་དགོས་པ་ལ་འཛོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དོན་གཞན་
 དུ་བླ་མ་དགོས་པ་ལ་འཛོགས་ཚུལ་གཉིས་བྱེད་ཀྱང་དེའི་ལྷན་བླ་མ་ནས་ངེས་
 དོན་དུ་འཛོགས་པ་ལ་འཛོགས་ཚུལ་གཉིས་བྱེད་མི་དགོས་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་

དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དོན་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་
ཡིན་ལ། བསྐྱོག་པ་ནི་བྲང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་འཛིག་ལུགས་
མི་འབྲ་བ་གཉིས་གསུངས་པར་ཐལ། དོན་གཞན་དུ་འབྲེན་ཚུལ་གཉིས་གཞུང་
ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་དབུ་མ་སྒྲུང་བའི་བྱད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་
བྲངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་འབྲེན་ཚུལ་
མཆན་ཉིད་པར་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་། དེའི་ལྷས་བྲངས་པའི་ངེས་དོན་དུ་འཛིག་
ཚུལ་མཆན་ཉིད་པ་གཉིས་མི་ཡོང་བའི་སྤྱིར། པར་སྤྱོད་མཐའ་དཔྱོད་དུ་དབུ་
མ་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ཡོངས་བྱུང་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་པ་དང་
དགག་བྱའི་དོན་དམ་ལྟ་བུས་མི་ཆོག་པར་ཆད་མ་དང་བཅས་པའི་དོན་དམ་
བསྟན་དགོས་པས་དབུ་མ་སྒྲུང་བར་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
དུ་ཆད་མ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཆད་མ་དང་
བཅས་པའི་དོན་ནི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་བྱེད་པ་འཐད་དེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བའི། གང་
དུ་ཡང་བྲང་བར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་རུས་དང་། གཞུང་
ལས། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ལ་བྲང་ངེས་སུ་བྱེད་ན་ཆད་མ་
དང་བཅས་པས་ཆོག །ཅེས་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་སྤྱི་བ་མེད་

25

ལྷ་བྱ་རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་མདོ་ཡིན་ཡང་སྤྲས་ཟིན་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་མིན་ཏེ། སྤྲས་ཟིན་ལ་ཕྱང་
པོ་ལྷ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་ཡང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུམ་འབྲུམ་པ་ལྷ་བྱ་བྱང་པར་དེ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཚུས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྷར་གནས་
པའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་སྤྲ་ཇེ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པས་དབྱུ་མ་སྤྲང་བའི་
དངོས་ཟིན་ལྷར་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་འཛིག་བྱེད་ཐལ་རང་གཉིས་ཀར་རུང་
ཞིང་། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་བྱ་སྐྱར་བ་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལས་རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་མི་རུང་ངོ་། །

ཁ་ཅིག །ཤེར་སྤྲང་ཚུས་ཅན། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་ངེས་དོན་གྱི་
མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་དགག་བྱའི་བྱང་པར་དོན་གྱིས་སྐྱར་
བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུམ་འབྲུམ་པ་ལྷ་བྱར་དགག་བྱའི་བྱང་
པར་དངོས་སུ་སྐྱར་བ་གང་ཞིག་ཚུམ་པ་པོ་གཅིག་གིས་གཞུང་གཅིག་ལ་
དགག་བྱའི་བྱང་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་ན་གཞན་ལ་དོན་གྱིས་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འབྲུམ་ལས། དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་
དོན་དམ་པར་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་

ལས། ཡུམ་འབྲུམ་པ་ལྟ་བུར་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྦྱར་ན་དེ་དང་རིགས་
མ་སྦྱར་པའི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས་པས་དོན་གྱིས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཚུམ་པ་པོ་གཅིག་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་
བརྗོད་བྱ་མ་སྦྱར་བ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་མ་བྱུང་སར་འབྱེད་དགོས་པ་དང་
འདྲའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོར་ཡང་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན། ལ་
ལས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ཤེར་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དགག་བྱའི་བྱང་པར་གསལ་
བར་མ་སྦྱར་བ་རྣམས་བླ་མ་དོན་དུ་གསུངས་པ་གང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་སྐབས་
བླ་མ་མ་ཐག་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་ལས། དེ་
ཡང་ཤེས་རབ་སྤྱོད་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་བྱང་
པར་གསལ་བར་མ་སྦྱར་བར་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་
ནི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཅུམ་གྱིས་སྦྱོར་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བས་
གཞན་དུ་བླ་མ་དགོས་པས་བླ་མ་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན།
གཞན་དག་འོན། བྱང་པར་དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་རང་རང་གི་བྱུང་མཐའི་གནད་
ཅིག་ལ་ཐུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་
མེད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་བཏག་གོ།

ཁོ་ན་རེ། ཤེར་སྤྱོད་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་པའི་

ལྷགས་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་མདོ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱལ། ཤེར་སྤྱིར་
རྒྱས་བཤད་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
བྱད་པར་སྦྱས་ཟིན་ལ་སྦྱར་བར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་དེ་དངོས་ཟིན་ལ་སྦྱར་
བའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དངོས་ཟིན་ལ་སྦྱར་བའི་དོན། མིག་མེད་ཅེས་
གསུངས་པ་ན་མིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་བྱལ་
ཅིང་། སྦྱས་ཟིན་ལ་མ་སྦྱར་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་ཆོག་གིས་གསལ་
བར་མ་གསུངས་པ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་སྦྱས་ཟིན་ལ་དགག་བྱའི་བྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་འབྲུམ་གྱི་མདོ་
ཆོག་ནམས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ་དང་དོན་གྱི་མདོར་ཐལ།
དགག་བྱའི་བྱད་པར་གསལ་བར་མ་སྦྱར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱལ།
བྱལ་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་བྱད་པར་གསལ་
བར་མ་སྦྱར་བར་གཞུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་དེ་ཅུ་གྱིས་སྦྱ་དེ་བཞིན་པར་གཞུང་དུ་མི་རུང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། མདོ་དེའི་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་དེ་འདྲའི་བྱད་
པར་གསལ་བར་སྦྱར་བ་མེད་ན་དང་དོན་དུ་འགྱུར་ཡང་འབྲུམ་པར་དགག་
བྱའི་བྱད་པར་གསལ་བར་སྦྱར་བའི་ཆོག་ཡོད་པས་དེ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་

འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས་གྲང་། མདོ་དཔེ་ནང་དུ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱར་བའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱས་ཟིན་ལ་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། སྒྲིབ་མང་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱན་ལ། གཞི་གྲུབ་ན་ངེས་དོན་ཡིན་པས་བྱུང་
གསུངས་པ་གཞི་གྲུབ་ན་ཆོད་མས་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་ལ་བསམས་འདྲ་ཡང་།
གཞན་དག་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དབུ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ལའང་མི་
འཐད་དེ། སྒྲིབ་མ་ལྟར་ན་གཞི་གྲུབ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་
དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་སའི་དངོས་གཞིར་དོན་ལ་བྱད་ངེས་གཉིས་བཤའ་པ་
བྱངས་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་ལ་བཤའ་བྱ་མང་ཡང་ཞིབ་
པར་མ་སྒྲིབ་སོ།

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ལྟར་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་དཔེ་དོན་ནི་ལྟར་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། མགོན་པོ་སྦྱ་སྦྱོར་གྱིས་
མདོའི་དོན་ནི་ལྟར་བཟུང་བ་དང་། དཔེ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་གྱིས་ནི་ལྟར་
བཟུང་བའི་ཚུལ་སོ།

མགོན་པོ་ལྷ་ལྷུན་གྱིས་མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་
བཀྲལ་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྟོང་པོར་བསྐྲགས་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་བྱང་ངེས་སྟེ་
ཚུལ་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་བྱང་ངེས་སྟེ་ཚུལ་ལོ། །

རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་བྱང་ངེས་སྟེ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཤིང་རྟེན་སྟོང་པའི་ཚུལ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ངེས་
དོན་གྱི་མདོར་འགོ་བ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་ཚུལ་ལོ། །

རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྟེ་འགག་
སོགས་ཡོད་པ་དང་། བར་བར་དེ་དག་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། སྟོན་གྱིས་མི་

ཟད་པའི་མདོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པ་དེས་དོན་དང་།
 དགོངས་འབྲེལ་སོགས་སུ་དེ་དག་བླ་མ་དོན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལས། རང་
 མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་པར་བཤད་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་འདོད་པ་ལ་
 རྣམ་རིག་པས་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་ཡོད་ན། རང་མཚན་
 གྱིས་བྱུ་བ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཀུན་
 བཏགས་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུ་བ་
 གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་དང་། ཆོས་བདག་ཀྱང་དེས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
 རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་དང་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་སྟོས་པའི་དེ་གཉིས་ལ་བཤད་
 བས། དེ་གཉིས་གྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་འཆད་རིགས་
 བཤང་། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་རིགས་པའི་གཞོན་པ་མེད་དེ། རང་མཚན་གྱིས་བྱུ་བ་
 པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྟོས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མ་གྱི་
 ཞིང་རྟེན་སྟོང་པ་བྱེད་ཆུང་།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ཞིང་ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེས་ན་གཞན་དབང་
 ཆོས་ཅན། རང་མཚན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་

རྟོ།

དེ་ལ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཡོད་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྟོས་པ་འགལ་ཚུལ་དང་། དེའི་ལྷགས་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རག་
ལས་པས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་ལས། །

ཡོད་པར་ཇེས་སུ་སྟ་བྱེད་ན། །

དེ་སྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རྣམས། །

རྒྱ་རྒྱུ་མེད་པར་བྱོད་སྟོལ། །

ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་བ་གཙོས་རྩ་ཤེའི་གཞུང་དུ་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་ཏེ་མངས་དོགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །ཚུས་ཀྱན་རང་མཚན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ། རྣམ་རིག་པས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་མེད་
པར་ཐལ། གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྐུ་བ་ནི་
ཚུས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྐུ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
མཐར་ཐུག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
སྐུ་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ལ་དེའི་གཞོད་བྱེད་དུ་བཟུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་
སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་བའི་ཚུལ་སོ། །

དགོངས་འགྲེལ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་འགྲོ་བ་གདུལ་བྱའི་དབང་
གིས་ཡིན་ཆུང་།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དགོངས་
འགྲེལ་དུ་ཆོས་ཀྱན་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པར་བཟུང་ན་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་
བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པ་དང་མེད་པའི་བྱུང་བར་མི་
ཐེད་པའི་གདུལ་བྱ་སྒྲོ་དམན་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་
གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་ལས་སྟོན་པའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བྱུང་
འབྱེད་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་
བ་དེ་ཉིད་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་རྒྱ་འབྲས་བསྟོན་མེད་དུ་གཞག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དངོས་པོ་
ནམས་རང་མཆན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་དམན་པ་དེ་ལ་
སྟོས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བྱང་དོན་དང་དགོངས་འགྲེལ་དེས་དོན་དུ་འགྲོ་སྟེ། བཞི་
བརྒྱ་བ་ལས།

དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཆོག །

བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

གཅིག་ནི་ངན་འགྲོ་ཉིད་འགྲོ་ལ། །

ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཞི་ཉིད་དུ་འོ། །

ཞེས་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདག་
དང་བདག་མེད་པ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་མཚོག་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཟུལ་ནས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཟུལ་ནས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་ཚུལ་ལ་
གསུམ། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཟུལ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
ངེས་ཀྱི་ཤིང་རྟེན་སྟོང་པ་སྤྱེ་ཚུལ་དང་། ཟབ་མོ་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
དང་དེ་ལས་གཞན་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་པ་འོ།།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཟུལ་བ།

དང་པོ་ནི། ཅ་ཤེ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དངོས་སྟོང་བས་དབྱུ་མ་བར་
ཅོད་ཚུལ་ཅ་ཤེར་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་
སྤྱེ་འཛིག་མི་རུང་བས་བདེན་བཞི་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོང་བ་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ཉི།

འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འཇིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅུད་པ་ནི་ཡུམ་མཛོ་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་ལ་གཞོན་ཟེར་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པའོ། །དེ་ནི་པར་ལ་
 འཕེན་རྒྱུ་ལྟེན་སྐྱེན་ཚུར་ལ་འཕངས་པར་དགོངས་ནས་ལན་དུ། གལ་ཏེ་ཆོས་
 ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྐྱེ་འཇིག་མི་རུང་བས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
 དངོས་སྒྲིབ་བ་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འཇིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་གཞག་
 ཀྱན་མི་འཐད་ཅིང་། དེས་སྟོང་པ་ལ་དེ་འཐད་དོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པའི་དོན་རྟོག་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

སྟོང་པ་རྟོག་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་
 ཞིང་རྟེན་སྟོང་ཕྱི་ཕྱི་ལ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་དཔོན་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྟོང་དཔོན་སྐྱེ་སྐྱུ་
 གྱིས་སྟོང་པ་རྟོག་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ཚུལ་འདི་ཉིད་རིགས་ཆོགས་སོགས་སུ་
 རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ན།

དེས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱེ་སོགས་
བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོར་ཤིན་
ཏུ་འབྱུང་སྟེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
མདོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཀུན་རྗེ་བ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པ་
སོགས་སྒོ་གཞན་ནས་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་དགོངས་ནས་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཞག་
ན། འོ་ན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ནས། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་
རོལ་ཏུ་འགོ་འོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འགག་པ་ལ་
སོགས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་འགལ་བར་
མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་ཆོས་རྣམས་ལ་འགག་སོགས་བརྒྱད་ཡོད་པར་མདོ་
ལས་གསུངས་པ་དང་། ཅ་ཤེར་དེ་དག་མེད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་
ལོ་ཞེས་བརྒྱད་པའི་ལན་དུ། གང་གི་ཕྱིར་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
འགག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་པར་ཐོས་པར་འགྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས་བྱང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྒྲེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ཤེས་པ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་པའི་རྩོད་སྤྱོད་མཛད་

པའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པས། འདིར་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་བསྟན་པ་ཅན་གྱི་ངེས་
 དོན་གྱི་མདོ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་གང་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་ཟབ་དང་། ལྷོ་
 དམན་གྱིས་བླ་དོན་གྱི་མདོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇིག་པའི་ལོག་རྟོག་
 ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསལ་བྱེད་ཅུ་ཤེ་མཛད་པར་གསུངས་ཏེ། ལུང་
 རིགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཇིག་ནི། ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་འགྲོས་སུ། དེ་ལ་
 བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་
 རོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག །ནས། མེད་པ་གཉིས་ཀའང་
 དགག་པར་མཛད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་གསུངས་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟབ་མོ་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་དེ་ལས་གཞན་བླ་
 དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། མདོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འབྲུམ་སོགས་
 ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་བརྒྱས་སུ་ཆོས་ཟབ་མོ་གང་ཡིན་དེས་པའི་
 ལན་དུ་འབྲུམ་སོགས་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་བླ་མ་ཤིང་། རིགས་
 ཆོག་གསལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་གཞན་དུ་བླ་མི་རུང་བར་ངེས་པར་མཛད་

པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
བཞེད་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་
ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དང་། སེམས་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པར་བྱབ་པས་གསུངས་པ་ནི་སྟེ་རྣམས་སྐྱག་པ་སྤང་བའི་དོན་
ཏེ། དེ་ནི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་།
བསྟན་འགྱུར་ཐོད་དུ་བཞུགས་པའི་འགྱུར་ལས།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་ཞེས། །

བྱབ་པས་བསྟན་པ་གང་མཛད་དེ། །

བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱག་པ་ནི། །

སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་དེ་ཉིད་མིན། །

ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །རིན་ཆེན་འཕྲུང་བར་བརྟེན་པ་སྟེ་སྐྱ་སྟོབ་པ་དག་
གིས་སྐྱ་ཇི་ལྟ་བུར་སྟོབ་ན་དང་པོར་དབྱངས་གསལ་སོགས་ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་
རྣམས་སྟོག་ཏུ་འཇུག་དེ་བཞིན་དུ་བྱབ་པས་གདུལ་བྱལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་
རྟོགས་དགའ་བའི་ཟབ་དོན་མི་སྟོན་པར་སྐལ་བ་དང་འཆ་མས་པར་སྟོས་ཅི་
ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཆོགས་བཅད་དང་པོའི་དོན་ཏེ། མཚུངས་སྟེ་
གཉིས་བྱུང་བ་བརྟན་པའི་དོན་དང་། ལྟར་ཏེ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཞེས་འགྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ཀྱི་གང་འཐད་བརྟག་གོ། །དེ་ནས་རྟེན་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། སྟོག་པ་

ཞུས་ཆེར་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ལ་དེ་ལས་བསྒྲིག་ཕྱིར་ལས་འབྲས་སོགས་དང་།
 བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལྟ་མིའི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་བསོད་ནམས་གསོག་ཚུལ་གྱི་ཆོས་སྟོན་ཏེ་འབྲེལ་ཚུལ་འདི་
 བློ་དཔྱད་ཀྱི་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྒོག་གཅོད་སོགས་སྒྲིག་པ་ལས་རྣམ་པར་
 བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་སྒྲིམ་བྱ་ཆུང་དུའི་བསམ་པ་
 ཅན་ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆུང་མི་མ་ཐུན་ཡང་ཅ་བའི་ཆོག་ཟེན་དང་
 འབྱོར་སྒྲུལ་མོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཞེས་པས་ཁ་ཅིག་སྟེ་དོན་
 སྒྲིའི་རིགས་ཅན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྫས་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན། །ཞེས་
 པས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཀླང་པ་ཐམ་གསུམ་གྱིས་བྱང་
 ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་དབང་རྣམས་ཁ་ཅིག་ལ་ཟབ་མོ་ལ་ཁུ་འཕྲིག་ཅན་ཏེ་
 དམིགས་པ་ཅན་རྣམས་འཛིགས་སྒྲག་སྒྲེ་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 སྟེ་ཐབས་ཤེས་ཡབ་བྲལ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་གསུངས་ཏེ་
 ཁུ་འཕྲིག་ནི་དོགས་པའམ་རྣམ་ཏྲོག་གོ།

དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་ན་རྣམ་གཞག་ཀྱི་འཛིན་མི་

རུས་པ་ལ་ཀུན་བདག་ས་བདེན་པར་མེད་ལ་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་བདེན་
པར་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་སྤྱོད་ས་རེ་བསྟན་
ནས་རིམ་གྱིས་བདག་མེད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འབྱིད་དགོས་ལ། རྒྱ་འབྲས་
འཛིག་པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་ན་ཁོ་རང་གི་ངོར་གསུངས་པའི་ཉི་
ཆེ་བའི་སྟོང་བ་དེ་ཡང་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སོགས་
ཉོགས་སྤྲུལ་ཞིང་། ཉེན་འབྱུང་སྟོང་བའི་དོན་དུ་ཉོགས་རུས་པ་ན་དེ་འབྱུང་སྟོང་
བའི་གོ་རིམ་མང་པོའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་དོན་མེད་དེ། དེའི་ངོར་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་བ་ལ་རྣམ་གཞག་ཀུན་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་ཐེག་
ཆེན་ལ་བགྱི་བའི་ཐབས་མཁས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀུན་བདེན་མེད་དུ་
བསྟན་ན་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ལ་ཡང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་ཆད་པར་སྟོང་
བའི་ཉེན་ཆུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་ཆད་བྱུང་འཛིག་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་དང་
པོ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བཀག་ཀྱང་སྤྱོད་ས་མི་
ཁེགས་པ་མང་ཞིང་། གཉིས་པ་ལ་དགག་བྱ་སྤྱོད་ས་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་
ཆད་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་བྱ་ས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་འབྲེལ་
གྱིས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་བ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་སྟར་དེ་དང་མཐུན་པར་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་ལང་ག་ཤེགས་སོགས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གསུངས་

པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བྱེད་ཐོག་སྤྱོད་ཐོག་སྤྱོད་ཀྱིས་ངོ་ཐོ་
 ཉིད་གསུམ་རི་ལྟར་བཀའ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་རྣམ་རིག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་
 ལས། རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ས་སྡེ་ཐོག་སྤྱོད་རྣམ་རིག་
 པའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཐོག་སྤྱོད་ཀྱིས་བཀའ་བཅོ།

༥ སྒྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་དུ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་པ་
 སྒྲིབ་པ་བྱམ་པའི་དོན་དུ་འཛོག་པ་ལྟར་བྱ་ཡིན་ན་ཉེན་འབྲེལ་ངེས་པའི་སྒྲིབ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཡང་ངེས་པར་འབྱུང་བས་མི་རིགས་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་
 རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་ན་ཡང་གཞོད་པ་དེ་ཉིད་
 ཡོད་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་དོན་ལ་འདོད་ན་ཡང་
 ལྟར་ལྟར་མི་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ། ཉེན་འབྲེལ་
 ཆེན་མོར། བྱམ་པ་ཉེན་འབྲེལ་དུ་བཞེད་པའི་སྒྲིབ་པ་བདེན་སྒྲིབ་དངོས་
 ཤུགས་གང་རུང་ལ་བཞེད་པ་མིན་པ་དང་། བྱམ་པ་ཉེན་འབྲེལ་དུ་ངེས་པའི་
 སྒྲིབ་པ་བདེན་སྒྲིབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་ངེས་པའི་སྒྲིབ་པའི་དོན་
 དང་། རྗེའི་བསྟོད་འབྲེལ་དུ། གཅིག་དངོས་སུ་བཞེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཤོས་
 དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དང་། གཅིག་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆེ་གཅིག་ཤུགས་
 ལ་ཉོགས་པ་ལྟར་བྱུང་མིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཤུགས་མཐུན་ཡང་
 ཟུར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་མོད། ལྟག་མཐོང་དཀའ་འབྲེལ་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་པ་

མ་ཐུན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་གཏན་མེད་ལ་མི་བྱ་བར་རང་
དབང་གིས་སྟོང་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པའི་རྟེན་ནི་སྟོས་པ་ལ་བྱ་ཞིང་།
འབྱུང་བ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། མ་བྱས་པའི་ཚུས་ལ་བྱུབ་པའི་དོན་དུ་
བྱས་ནས་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་ཆ་ཤས་དང་གདགས་གཞི་ལ་སྟོས་པའམ་བརྟེན་ནས་
བྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཚུས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་ཞེས་པ་
བརྟེན་ནས་བྱུབ་ཅེས་པར་སོང་བ་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་བྱུབ་པ་ལས་རང་དབང་
གིས་བྱུབ་པ་མིན་དགོས་པས་ཚུས་དེ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་ཅེས་པ་རང་དབང་
གིས་སྟོང་ཞེས་པར་སོང་བ་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་བའི་དོན་ནོ། །སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་
དང་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་བའི་དོན་དུ་འགོ་ཚུལ་ནི། ལྷག་མཐོང་དཀའ་འབྲེལ་ལས།
དེས་ན་ཚུས་གང་ཞིག་རྟེན་འབྱུང་དུ་དངོས་སུ་ངེས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཆད་མ་
གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་
པའི་དོན་དུ་ངེས་པ་དང་། ཚུས་གང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་བྱེད་
པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རྟེན་འབྱུང་དུ་ངེས་པ་ནི་སྟོང་བ་
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པར་འཛོགས་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་དེ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཆད་མས་ཁྱེད་པའི་དབྱུ་མ་བ་རྣམས་ལས་གཞན་
ལ་མིན་པར་རྩ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་དུ་གསུངས་སོ། །

རྩེ་ས་སྤྱ་གསུངས་པ་དང་། ལྷང་བ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱ་བ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་སྤྲང་སྟོང་གི་གོ་བ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སྤྱ་གཅིག་སོང་
བ་ན་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། གང་
ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་
མི་སྤྱ་བ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཞིག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་མི་གཞོད་པར་སོང་བ་ན་རྒྱ་ལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་དབྱ་མའི་
ལྷ་བ་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེ་ལྷར་ན་དེ་རྣམས་དང་། མཐར་
ལྷས་མི་འབྲོག་པ་དང་། ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པ་དང་།
རྒྱ་ལ་བ་དགྲེས་པའི་ཐབ་མའི་ལམ་རྟེན་པ་རྣམས་ལྷ་བ་རྟེན་པ་ནས་འབྱུང་
བར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས་དེ་ལྷ་ན་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་ངེས་པ་དངས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་
གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའི་གོ་ལ་ས་རྟག་
ཆད་དང་སྟོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དེ་ནས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མ་རྟོགས་བར་དུ་ཡང་ན་
བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས། ཡང་ན་རྒྱ་འདི་ལས་འདི་
འབྱུང་གི་རྟེན་འབྱུང་རང་ལུགས་ལ་མི་བདེ་བར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་རྣལ་
མ་དང་ས་མེད་པས་རྟག་ཆད་གང་རུང་གཅིག་གི་མཐར་ལྷང་བ་ལས་མི་

འདའ་ལོ། །ཞེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མ་སོང་བར་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་
 བའི་དབྱ་མའི་ལམ་མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་། མདོར་ན་རི་སྲིད་དུ་རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལས་འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཞེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོང་ཚུལ་
 རི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མཐའ་དེ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ་ཆད་ལྟ་སྟོང་བ་ན་
 ཡོད་མཐའ་ཁས་སྤང་དགོས་ལ་རྟག་ལྟ་སྟོང་བ་ན་མེད་མཐའ་ཁས་སྤང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་མ་སོང་བར་མཐའ་
 གཉིས་སྟོང་བའི་དབྱ་མའི་ལམ་མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་། དུས་འཁོར་
 རྒྱུ་བཤའ་ལས། མདོར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་གཉིས་གཅིག་བཞག་ན་གཅིག་བཞག་ས་མེད་པར་འགྲོ་བ་འདི་
 མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་གོ་བའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཐ་སྙད་དུ་དེ་
 གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདྲར་རུང་བ་ཙམ་དུ་མ་བྱེད། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་བྱ་བྱེད་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་གཞོད་མེད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་
 ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་རྟེན་
 པའི་ཐབས་མེད་ལ། ཞེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མ་སོང་བར་ཡང་དག་
 པའི་ལྟ་བ་མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་། རི་ཞོར་བཟང་བས།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ། །

རང་རང་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཤར་ཅམ་དེས། །

རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ། །

རང་ཡུལ་སྟོང་བར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན། །

ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ལ། རྗེའི་གསང་རྣམ་ལས།

དབྱུང་པ་ནར་མར་བྱ་བལ་ལ་འབྱོན་པའི་གོང་ཉིད་ནས་དེ་བར་མཛད་ནའང་

མཐར་ཐུག་པའི་གནང་ལ་མི་བདེ་བ་གཏན་ནས་ལོག་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་མ་

ཐུག། རས། སྤར་དང་མི་འདྲ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་འབྱུངས། ཞེས་

གསུངས་པས་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ན་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ཤེས་རུས་ཤིང་།

དེའི་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་

བྱངས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་ནས། སྟོས་དོན་དེར་ཐག་བཅད་ཀྱང་། གཏིང་ནས་མི་

བདེ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ཞིག་འོང་། དེ་དུས་དོན་དེ་ལ་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ་ཟེར། དེ་ལ། སྟོང་བ་རྟོག་འབྱུང་གི་དོན་

དུ་སོང་ན་དེ་དེའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་

ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་དག་ལྟ་

བ་རྟོག་པ་དང་སྟོང་བ་རྟོག་འབྱུང་གི་དོན་དུ་སོང་བ་སོགས་དུས་མཉམ་ཡང་།

དེ་དང་དེའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་དུས་མི་མཉམ་ཟེར་བས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་
དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཅུ་ཞེ་ལས།

ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །

ཞེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བའི།

ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲིག་པ་ལས། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་དོན་འདྲ་བར་ཐལ། ཅུ་ཞེ་ལས། བདག་གོ་
ཞེས་ཀྱང་བཏགས་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བའི་དེའི་
བསྟན་དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཡོད་པར་མ་
བསྟན་ན་ལས་འབྲས་འཛོག་མི་རུས་པ་ལ་མི་དགོ་བ་བསྒྲིག་ཕྱིར་བདག་ཡོད་
པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་མདོན་མཐོ་ལས་བརྩམས་པ་དང་། མི་དགོ་བ་ལས་ལོག་པ་
བདག་ལྟས་བཅིངས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་
གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དང་། དེ་འདྲ་ཁ་ཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
དང་། ཟབ་དོན་མཐར་ཐུག་རྟོགས་རུས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་སྟོང་པོ་ཅན་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཅུ་ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་
བཏགས་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཀལ་མ་ཐག་རིམ་པ་འདི་ནི་
བརྒྱ་བ་ལས། བ

སོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བསྒྲིག་ །

བར་དུ་བདག་ནི་བསྐྱོག་པ་དང་། །

ཐ་མར་ལྷ་ཞིག་ཀུན་བསྐྱོག་པ། །

གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

བརྩ་སྟོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅུ་
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ནི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་གུས་པའི་
སྤྱིར་སྟོད་བཅུད་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
སྤྱིར་འདུས་བྱས་རྣམས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཡང་དག་པ་མིན་པ་དང་། ཁ་
ཅིག་ལ་སྟོད་བཅུད་ཀུན་གྱིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པར་གནས་པའི་ཡང་དག་པ་དང་འཕགས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་
ནས་རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པའི་ཡང་དག་པ་མིན་པ་
དང་། ཟབ་མཐོའི་ལྷ་བར་གོམས་པ་དག་ལ་ཡང་དག་མིན་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་
འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ལ། ཡང་དག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
གཞན་འགྱུར་མེད་པ་ཡང་མིན་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་སྤང་
བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་སྤྱི་ག་
ཆེན་དུ། ཐམས་ཅད་ཡང་དག་སོགས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་སྤྱེ་རྗེས། བརྒྱ་བ་

ལས།

ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །

གཉིས་ཀ་མིན་ཞེས་གྲང་བསྟན་ཏེ། །

ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ནི། །

སྟན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འདི་དང་གནད་གཅིག་པར་

གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞུང་ལས། བདག་མེད་པའི་སྤྱོད་གས་རེ་བསྟན་ནས།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་སྤྱོད་གས་རེ་བ་དང་བདག་མེད་ཉི་ཆེ་བ་ལ་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཟེར་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་སྤྱོད་གས་རེ་

བའི་སྟོང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ཉི་ཆེ་བ་ནི་སྟོང་གཞིའི་

སྒོ་ནས་མིན་པར་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་

རྣམས་ཡོད་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་པ་བདེན་

སྟོང་ཡང་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་གསུང་

རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྟོང་པོར་བསྟགས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྟོང་པོར་བསྟགས་པའི་ཚུལ་

ལ་གསུམ། དེ་ཉིད་གསུང་རབ་གྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་པས་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་རྟེན་འབྱུང་
རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཚུལ། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་གྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་ཚུལ། དེས་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་གདམས་
པའོ། །

རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཏུ་བཀྲལ་བ་གསུང་རབ་གྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་
པས་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་ཏུ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆམས་སྐྱར་ཏེ་བསྟོད་པའི་གཞུང་དགོད་པ།
གཞུང་དོན་ངེ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལོ། །

མཆམས་སྐྱར་ཏེ་བསྟོད་པའི་གཞུང་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདུས་བྲས་གྱི་ཆོས་རྣམས་
ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རང་དབང་གིས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད། རང་གི་སྟོན་

པ་ནི་མུ་སྟེགས་སོགས་སྒྲིབ་བ་དང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སོགས་སྒྲིབ་
 ཡང་དག་པ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་མེད་དུ་གཟིགས་
 ནས་སྟོབ་དཔོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་གཞུང་མང་པོར་སྟོན་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་
 པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་དེ། ཅུ་ཤེར་རྟེན་འབྱུང་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་
 དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བར་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་
 བྲལ་བ་དང་། ཅོད་སྟོན་ཏུ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དབུ་མའི་ལམ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྟོད་པར་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་
 འགག་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་
 བསྟོད་པའི་བྱིར།

བསྟོད་པའི་གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ལྷུང་དང་པོའི་དོན་ནི།
 རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གང་
 གིས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་འགག་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་
 སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་བརྒྱད་ནི། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྟེས་པས་
 ན་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་སྐད་ཅིག་
 གིས་འཇིག་པའི་འགག་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟེ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་

རྒྱུ་ཆད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ཉུང་བ་ནས་པའི་རྟག་པ་དང་། ཡུལ་རིང་བ་ནས་ཉེ་
 བར་འོང་བ་དང་། ཉེ་བ་ནས་རིང་བར་འགྲོ་བ་དང་། རོན་སོ་སོ་བའི་ཐ་དད་པ་
 དང་། རོན་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་པ་རྣམས་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ངོ་བོ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འགག་གཉིས། དུས་ལ་ལྟོས་ནས་རྟག་
 ཆད་གཉིས། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲོ་འོང་གཉིས། ལྷེ་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཐ་
 དད་གཉིས་སོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཕགས་
 པའི་གཟིགས་ངོན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མཆོན་མཆོན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཀྱང་
 ལོག་པའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོས་བ་ཉེར་ཞི་དང་། དེ་ལ་སེམས་
 སེམས་བྱུང་གི་འདུག་པ་རྣམས་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་ཐ་
 ལྷན་ལོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེ་གན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་འཆི་ཀྱང་དང་བྲལ་
 བས་ནི་བའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་ཆོག་གསལ་དུ། བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་
 རེད་པ། ཞེས་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། ལྷེ་འགྲེལ་ལས། ས་
 བོན་དུ་མ་རེད་པ་ནི། རས། ས་བོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷན་གཉིས་པའི་རོན་ནི། རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་ཐུབ་
 དབང་གང་གིས་ངི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཛིག་ནི་རྟེན་
 འབྱུང་གི་ཚུལ་འདིས་སྤངས་པར་གྱུར་པའོ་ཞེས་པའོ། །

ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། རྟེན་འབྲུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྒོ་
ནས་སྟོན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་གང་གིས་
རི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་དང་། རྟེན་
འབྲུང་དང་། དབྱུ་མའི་ལམ་སྟེ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུས་གསུམ་དོན་
གཅིག་པར་གསུངས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་རང་འབྲེལ་གྱི་ཙུ་འབྱུར་ལས།
གང་ཞིག་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་དག །ཅེས་བྱུང་པ་ལྟར་ན། ལྷག་མཐོང་དཀའ་
འབྲེལ་ལས། སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གཉིས་རེ་རེས་ཀྱང་མཐའ་གཉིས་སེལ་བས་
དབྱུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པའམ་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་སྐྱར་ན་གོ་བདེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུར་མོད། གཞུང་ལས། རྟེན་འབྲུང་དང་དབྱུ་མའི་ལམ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་དོན་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཙུ་
ཤེའི་རྟེན་ཆེན་དུ་ཙུ་ལྷོག་བྲངས་ནས། དེ་གསུམ་རྣམ་གྲངས་པར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྐྱར་བཞིན་བྱ་ཞིང་། ཙུ་ཤེ་ལས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གང་། །

དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །

དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །

དེ་ཉིད་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་སྟེ་དོན་དང་། སྟོང་པ་བརྟེན་ནས་གདགས་

པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དབྱུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་པའི་ཤུལ་དུ་
གསུངས་པ་རྣམས་གནད་འབྲ་བའི་དོན་ནོ། །

ལུང་བཞི་བའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་མཉམ་ལྷ་མེད་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་
ཁུབ་པ་དང་དཔེ་མེད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་གང་གིས་དངོས་
པོ་ཀུན་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་འགག་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
གསུངས་ཞེས་པ་ཡིན་འདྲའོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
ནས་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོས་བསྟོད་པ་མཆོག་དང་། དེ་
ལ་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པ་སྟོན་པ་ལྷ་ན་མེད་པའི་འཕགས་ཆོས་
དང་། དེ་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པ་ལུང་གི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་དང་། དེ་ལ་
ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་
སྟོང་པོར་ཤེས་དགོས་སོ། །

རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་
ཡིན་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་
སྟོང་པོ་ཡིན་ཚུལ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་

གི་དོན་མ་ཉེག་ས་ན་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ཉེག་ས་དཀའ་
བར་བསྟན་པ་ལོ། །

ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
ཡིན་ཚུལ་དངོས།

དང་པོ་ནི། ཉེན་པའི་གསུང་རབ། ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། འཛོག་པ་
མི་རིགས་ལ། ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ཉེན་འབྱེལ་བདེན་སྟོང་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་
པོར་བསྐྱབས་པ་དང་། དེ་མན་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་
གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་དང་སྒྲིབ་པའི་གནས་སུ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་
གཉིས་སྟོས་གསུང་རབ་འབྱེལ་ཚུལ་ཡང་སྟོང་བ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་
གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་རྣམས་ནི་བདེན་གཉིས་གང་རུང་ལ་
བརྩམས་ནས་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་ན་བསྟན་
པའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉེན་འབྱུང་སྣ་ཚོ་གསུང་བསྟན་པ་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ནི་ཉེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་
མཚན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་
ཉིད་བདུན་ཅུ་བརྩམས་པའི་བཞིན་དོན་དམ་བདེན་པ་བཞིན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་
དགག་བྱའི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཛོག་པ་ནི་

དབུ་སེམས་གཉིས་མཐུན་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་འཛིག་པ་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བའི་ལུང་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཀུན་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོང་པ་དེ་གང་གིས་སྟོང་བར་འཛིག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དངོས་པོ་དེ་ནམས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་འདི་ནི་སྟོན་པས་ཉེ་བར་
 བསྟན་ཅིང་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེར་ཟད་
 བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་སྣ་ཆོག་གས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཆོག་གས་པ་ཀུན་ཡང་དག་པར་བཏགས་པར་གསུངས་
 ཏེ། འགྱུར་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་འདིར་བྱངས་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་ཡིན་
 ལ་དེས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡང་ཤེས་རུས་སོ། །

ཅ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པར་གང་དག་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་
 དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བར་དཀོར་བཅེགས་
 སོགས་སུ་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་། བུལ་བྱ་ལི་ཏ་ལས། གང་དག་སྟོང་
 པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་གཞན་གང་གིས་
 གྲང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་སྒྲིག་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་
 ཞེས་སྒྲུས་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ལ་ཆེད་པ་ཉིད་འཛིན་ཏུ་གཞུག་པར་ངེ་ལྟར་རུས་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསོ་
 བར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་

བསྟོན་པ་ལས། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱེད་སྟོན་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་
བརྩམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྟོན་པར་མཛད་ན། གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཉིད་སྤང་བས་ཤིན་ཏུ་སྤང་པའི་གནས་སུ་གསུངས་
སོ། །

རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
ཡིན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་རྟོན་འབྲེལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། ལན་དུ་
མར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་དུ་
ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་ལ་དབུ་སེམས་མཐུན་ཚུལ་དང་། དེ་མན་གྱིས་ཐུང་
འདས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྩོད་སྤྱོད་མཛད་པ་ལས། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་
ཀྱི་དོན་ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མེད་པ་མི་འགལ་རྟེ། ཆོས་ཅན་དང་
ཆོས་ཉིད་རྟོན་བརྟོན་པར་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལས་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་གི་དོར་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། འོན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཡོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མེད་ན་ཆོས་ཉིད་ཡན་གར་དུ་གནས་མི་རུས་པས་
གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་
འདོད་པ་ལ་དངོས་སྤྱོད་བ་དང་། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཁྱད་མེད་ཀྱང་འདི་བས་

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བས་ཡོངས་བྱུང་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བར་བཞེད་ཅིང་། དངོས་སྤྱོད་བས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ཨ། ཅུ་ཤེའི་བྱུང་མ་
བྱུང་དང་། མདོའི་དམིགས་མ་དམིགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ལ་
བྱའོ། །ཁོ་ན་རེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས།

མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་བྱུང་། །

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །

དེ་ཆེ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་ཞེས། །

མཁས་པ་སྤྱི་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྤྱང་འདས་གཅིག་སྤུ་བདེན་གྱི་གཞན་རྣམས་མི་བདེན་པར་
གསུངས་བ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཞེས། དེ་ནི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་བདེན་པ་དམ་
པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་རྩུན་པ་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཅན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
བཟུལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་སྤྱོད་ལས་ལས། ཇི་
ལྟར་འདུས་བྱས་ལོག་པར་སྤྱང་བས་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་བའི་བཞིན་དུ། མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པར་སྤྱོད་བའི་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་
བོར་གནས་པའི་བྱུང་། དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འདུས་བྱས་ལྟར་སྤྱོད་བའི་ངོ་
བོར་ནམ་ཡང་མི་སྤྱང་ངོ་། །དེ་བས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མྱ་ངན་

ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་གནས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་མི་སྤྱོད་པ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་དོན་དང་
 དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང་། མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་བདེན་པའི་དོན་མི་སྤྱོད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟུན་
 པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་བརྟུན་པའི་དོན་སྤྱོད་པ་
 ལ་གསུངས་པས་དེའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན་ཡང་མི་སྤྱོད་པ་ལ་བྱ་ཡི་
 རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་བདེན་པ་མིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 བརྟུན་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ནི། དེ་དག་རང་མཆོད་
 ཀྱིས་མེད་བཞིན་རང་མཆོད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ནས་སོ་སྤྱོད་ནམས་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་པས་རྟུན་པའམ་སྤྱོད་པ་ཟེར་བ་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། །ཐུང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་རང་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་དོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ནས་སྤྱོད་པ་མེད་པས་མི་སྤྱོད་པའམ་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལས་དགག་བྱའི་བདེན་པ་མིན་ནོ། །

རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རང་སྟོང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་

བ་དགག་པ་དང་། རྟེན་འབྱུང་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་
སྤུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདིར་བྲངས་
པའི་རིགས་པ་དྲུག་ཏུ་བའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་སོ་སོའི་སྤྱ་འབྲེལ་དང་
བཅས་པས་རིམ་པར་གཞན་སྟེ་དང་། དངོས་སྤྱ་བ་མཐར་ལྟར་ཚུལ་དང་།
དབྱུ་མ་པས་མཐའ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པའི་དང་པོའི་དོན་ནི། གང་ཟག་
དང་ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མི་འདོད་པར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་སྟེ་
གང་དག་གིས་བྱུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སེམས་རང་
མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་གམ་འཛིག་རྟེན་དུ་ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་ཀྱེ་མ་སྟེ་
ངེས་པར་རྟག་ཆད་སོགས་སྤྱ་ལྟ་བས་ཐར་ལམ་ལས་སྤྱིར་སྤྱོད་གས་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཡང་ན་གངས་ཅན་སོགས་གང་དག་གིས་བདག་བྱུང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་རྟག་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མིན་པར་འདོད་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་ཏེ་བྱུང་པོ་འང་རྩ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དང་། རང་
བཞིན་དེ་མི་འགྱུར་བས་རྟག་ཏུ་གནས་པར་ཞེན་ཀྱང་། རྣམ་འགྱུར་ནི་ལྷོག་
པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་སྤྱ་སྟེགས་པ་གཉིས་ཀ་རྟག་
ཆད་ཀྱི་ལྟ་བས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ཞེས་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གངས་གཉིས་
སྟོང་ངོ་།

གཉིས་པའི་དོན་ནི། གང་དག་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་

ཡིན་ཡང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དངོས་སྒྲིབ་བ་དེ་དག་
ལ་ཡང་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བའི་སྒྲིབ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་ཞེས་པའོ།

གསུམ་པའི་དོན་ནི། གང་དག་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་འདོད་ན་རྟོན་
འབྲེལ་གྱི་རིགས་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ནི་རྟོན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་ཅུ་ཟླ་
བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཡང་དག་པ་མིན་པ་དང་། གཏན་ནས་མེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུང་
བའི་ལོག་པའང་མིན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བས་འཕྲོག་པ་མིན་
ཏེ། ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པས་རྟག་ལྟ་སྟོང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་ལ་
འདི་ཉིད་རྟག་ཆད་སྟོང་བའི་སྟོང་མ་པར་བཞེད་དེ། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་དེ་
དག་རྟག་ཆད་གྱི་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་ས་བཅད་འདི་དག་བ་སོ་
དང་བྲལ་སྟེས་འབྱུག་གཉིར་བར་ཟླ་འབྲེལ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་མང་བས། ཟླ་འབྲེལ་
དང་ཐད་འདིའི་སྒྲིབ་འབྲེལ་བསྐྱར་ནས་བྲིས་ཡོད་དོ། །གཞུང་དུ་ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུང་ས་པས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་ལྷུང་བར་
གསུངས་ན། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་ས་པས་ཆད་མཐར་ལྷུང་ཅུ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་
ནི་ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞེ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་
རང་བཞིན་ལ་ལྷོག་པ་མེད་པས་ནས་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། སྒྲིབ་
གནས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲུང་ས་ནས་ད་ལྟར་དེ་

ཕྱིས་ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པས་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
ཁས་སྤངས་པ་ལ་རྟག་ལྟ་དང་སྤར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཞིག་པར་
འདོད་ན་མེད་ལྟར་གསུངས་གྱི། ཞེས་དང་། རང་བཞིན་དེ་དུས་ཀྱན་ཏུ་མི་
འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི་རྟག་ལྟར་འགྱུར་ལ། དུས་སྤུ་མ་ན་ཡོད་པ་དུས་སྤུ་
མར་ཞིག་པར་འདོད་ན་ནི་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཕྱི་ནང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཚུས་ཀྱན་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཆད་སྟོང་དུ་སྤྲོ་བ་རྫོབ་ནང་བའི་འདོད་
པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དང་འགལ་ཞིང་། དབུ་མ་བར་རྩོམ་
པ་མང་པོ་ཡང་བཤད་ཚུལ་སྤུ་མ་དེ་དང་རང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་རང་གི་རོ་
བོས་སྟོང་བར་འདོད་པ་མ་ཐུན་པར་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་སྟོང་གི་དོན་
ལོག་པར་བརྒྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཅུ་མ་ཞིག་ཆད་སྟོང་དུ་
མི་འགྱུར་བར་ཡོད་པ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་དེར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་
རང་རང་གིས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་གི་དོན་མིན་པར་སྟོང་གཞི་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་བ་ཞིག་རང་སྟོང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་སྤྲོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་བས་

ཆོས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་མཆོར་བའི་གནས་མིན་པར་སྟོན་པ་ལ་
 རིགས་པ་དྲུག་ཏུ་བའི་ཆོག་པ་བཅད་དང་པོ་དང་། རང་སྤྱེས་རྟོན་འབྲེལ་ཁས་
 སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ཆོས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་
 སྟོན་པ་ལ་ཆོག་པ་བཅད་གཉིས་པ་བྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དངོས་ཀྱི་རྟོན་པར་སྟོན་
 བའི་ཕྱི་རོལ་བརྟོན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནམས་ཀྱིས་དངོས་མཆོག་སྟེ་
 དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་ནས་འདོད་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ལ་ཡ་མཆོན་ཏུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་རྟོན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་གི་སྟོན་
 པའི་ལུགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་བ་ལ་རྩོད་པར་
 འདོད་ནས་དངོས་ཀྱི་བདེན་པར་ཞེན་པས་འདོད་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་རང་
 སྤྱེ་དངོས་སྟོན་པ་ནམས་མེད་ཏུ་བྱུང་བའི་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོན་འབྲེལ་ཁས་
 སྤངས་པ་ལ་བརྟོན་ནས་དངོས་པོ་ཀྱི་མི་རྟོན་པར་སྟོན་བའི་ཕྱིར། འདིའི་མེད་
 བྱུང་གི་དོན་ཡང་སྟོན་འབྲེལ་ལས། དུག་བྱ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དུག་
 འཆོལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་བཞེན་ཏུ་མེད་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་
 འདི་ཡང་བསྟོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་། །དེ་སྐད་ཏུ་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ཆུང་བར་ཡང་།

སྤངས་པས་བྱན་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིས། །ནས། འདི་ལ་ཁོ་བོ་ངོ་མཆོར་

གྱུར། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་འགྱུར་དུ་རྒྱུ་པ་གཉིས་པ་ལ། དངོས་ལ་
ཞེན་པར་གནས་པ་ནི། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་པ་བདུན་པར། རྩོད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་
པོ་ལ། །ཞེས་པ་ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་དགའ་བར་
བསྟན་པ།

བཞི་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་དགའ་བར་བསྟན་པ་ནི། ཉེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་
དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཉེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་ཆེས་རྟོགས་དགའ་
བས་སྟོན་པས་ཐུགས་ལས་ཚུང་དུར་གཞོལ་བའི་ཚུལ་མཛད་དེ། ཅུ་ཞེས།
དེ་ཕྱིར་ཞེན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་
ཞེས་རབ་ཞེན་པ་དག་གིས་ཟབ་མོའི་ཆོས་འདིའི་གཏིང་རྟོགས་དགའ་བར་
མཐུན་ནས།

ཟབ་ཞེ་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་ཞག་ཞེ་དགྱུར་ཐུབ་པའི་ཐུགས་ཆོས་བསྟན་
པ་ལས་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་ལོག་པར་བརྒྱུང་བས་འཛིན་
པ་པོ་འཕྱུང་བ་དང་། སྟོང་མཐུན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་

དཀའ་བ་དེའི་བྱིར། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས།

སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་ཉེས་ན། །

ཤེས་རབ་ཚུང་ནམས་འཕྱང་བར་འགྱུར། །

རི་ལྟར་སྒྱལ་ལ་བཟུང་ཉེས་ངང་། །

རིག་སྒྲགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །

ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས།

གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བཟུང་ན། །

སྒྲན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །

སྟོང་བའི་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །

མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ཁྱུ་ཚུགས་འགོ། །

ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས།

སྤངས་ནས་སྐྱབས་མེད་གྱུར་བ་དེ་ནི་མནར་མེད་འགོ། །

ཞེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་བ་དང་ཤེས་བྱིན་སྤངས་
པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཙམ་དུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ལྟག་མཐོང་ལས། མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་འདི་
སྟོང་བ་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་ཞིང་དེ་འགོག་ན་ཤེས་བྱིན་སྤངས་པའི་
ཆོས་སྟོང་གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མོས་ན་ཡང་རང་

བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བར་འདོད་ན་ཡང་ཆད་སྟེ་གཡང་དུ་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་འཇུག་པར་ཡང་། དེ་ཉིད་
 བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཛིགས་རུང་འདི་ནི་སྟོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བོ་
 ཡིས། །དེས་པར་རྟོགས་འགྱུར་འདི་ནི་གསུན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྤྲུགས་
 སུ་ཆུད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་བ་དང་པོ་རྣམ་རིག་
 བའི་ལུགས་ལྟར་ན་དེ་ཙམ་མི་དཀའ་ལོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་པ་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི།
 དེས་ན་ཚུལ་འདིའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཤེར་མདོའི་ཚུལ་འདིའི་ཆོག་དོན་
 གཉིས་ཀ་སྟོང་བ་དང་། ཆོག་མི་སྟོང་ཡང་དོན་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་པའི་དོན་
 གཏན་མེད་དུ་བཟུང་ནས་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་སྟེ་བའི་མེད་སྟེ་
 རྣམས་སྤངས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་རིན་
 ཆེན་གྱིང་བའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་། ཁ་ཟས་འསྟོང་
 བ་དང་ཆོད་ཟིན་པས་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ལས་
 སྟོན་པས་ནད་སྐྱེད་པ་སོགས་སྟོན་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་
 བར་བཟུང་བས་འཕྱུང་བ་དང་། ལེགས་པར་ཤེས་པས་གནས་སྐབས་བདེ་བ་
 དང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་འཕྲོག་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་འདི་ལ་སྦྱར་

འདེབས་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་དང་། མེད་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་སྒྲིངས་ནས་འདོད་དོན་
 ཀྱན་བསྐྱབ་ཕྱིར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་མཆོག་
 ཏུ་མཛོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྒྲིང་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིགས་པ་གསུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཏྲན་འབྲེལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དབྱ་
 མར་སྐྱང་བར་བྱའོ།

༥ སྒྲིན་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་གསུང་རབ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ། གཉལ་
 སྒྲིན་ཀྱིས། དེ་ཤེས་པ་ལ་ཏྲན་འབྲེལ་བདེན་སྒྲིང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་ཏྲན་འབྲེལ་བདེན་སྒྲིང་ཤེས་པ་འཛོག་གམ་སྙམ་
 ཞིང་། རྗེ་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་གསུང་རབ་
 འབྲེལ་ཚུལ་རྗེ་རང་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དོན་དང་། ཟབ་གསལ་སྒྲིན་
 མེར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་འབྲེལ་པ་དེ་ཅམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོན་
 །ཀྱང་གཞུང་གིས་བསྟན་ཆོད་ནི་སྒྲིང་པ་ཏྲན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སྒྲིན་
 པ་སྐྱ་བ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་ཆོས་སུ་གསུངས་པའི་འཕྲོར། བདེན་
 པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་གསུང་རབ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པས་སྒྲིང་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དམ་སྙམ་སོ། །བྱ། མཁས་གྲུབ། ཏུ་
 ར་བ། རྗེ་རོལ་དོར་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བའི་གཞུང་བབྲངས་པ་ནམས་སུ་སྒྲིང་ཉིད་
 བདུན་ཏུ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུང་ཞིང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་དུ་མི་གསལ་

བས་ད་ལྟའི་ལྷ་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་འདི་ལྷ་བའི་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་བྱ་ལ།
སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བའི། ཡང་དག་བཏགས། །ཞེས་པར། ཅ་འབྱུང་དུ། ཉེན་
བཏགས། །ཞེས་དང་། ལྷ་འགྲེལ་གྱི་འབྱུང་དུ། བདེན་པར་གདགས། །ཞེས་
འབྱུང་ཞིང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཏགས་པར་བྱ་
དོ། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་པན་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡང་དག་
པར་བྱེན་ཅི་ལོག་པ་བཏགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མཐུན་མིན་བཏགས་
ལ། ཟབ་གསལ་སྟོན་མེར་ཡང་དག་པར་རམ་ཚུལ་བཞིན་བཏགས་པའམ་
བསྟན་པ་ཞེས་བཤད་པ་རྒྱ་འགྲེལ་གསུམ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །

ཅ་ཞེད། དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ལ། མ་རྟེན་ཏུ། མི་གནས་
པའི་མྱང་འདས་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པ་དང་། རེད་རྟེན་ཏུ། གཉེན་པོ་ཅི་ཡང་བསྐྱབ་
ཏུ་མེད་པར་བཤད་པའི་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་ཟབ་གསལ་སྟོན་མེ་ཡང་འབྲངས་
མོད། རྒྱ་འགྲེལ་ལྷ་གར་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་གསལ་ལོ། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་
བའི། དངོས་མཚོག་ཅེས་དང་། དངོས་རྣམས་མཚོག་ཅེས་པ་ལ་ལྷ་འགྲེལ་དུ།
ཅ་བ་ཡང་། དངོས་ལ་ཞེན་ཞེས་དང་། དངོས་པོ་ལ། །ཆགས་གནས་ཞེས་
བསྐྱར་ཅིང་། འགྲེལ་ཡང་། དངོས་ལ་ཞེན་པར་གནས་པ་དང་། །ཞེས་དང་།
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་ལ་ཚུད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་མི་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ལ་
བཞེན་པ། །ཞེས་དང་། དེའི་བྱེན་བྱིས་སུ། དངོས་པོ་བདེན་པར་སྐྱབ་པ། །ཞེས་པ་

ཅམ་ལས་མི་གསལ་ཡང་། དར་རྒྱུ་ཏུ། དངོས་པོ་མཆོག་བདེན་པར་བཟུང་
ནས་གནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་གསལ་སྒྲིག་མེད། དངོས་
པོ་མཆོག་སྟེ་བདེན་པར་བཟུང་ནས། ཞེས་སྐྱར་བ་དགོངས་པར་སོན་འདྲ་
ཞིང་། དེ་མཛད་ཅེས་པ་ལ་དཔེ་འགར་ས་སྤྲད་བྱིས་པ་མ་དག་སྟེ། དེའི་སྤྱི་འགྲེལ་
ལས། རོ་མཆར་ཆེ་བས་དེ་མཛད་དུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དངོས་སྤྱི་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེར་བྱིན་སྤངས་
པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བཤད་པ་བཞིན་བྱུང་བར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ལོག་པར་བཟུང་བ་དང་ཤེར་བྱིན་སྤངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟ་བུ་པོ་པན་ཚུན་སྤྱི་བ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱིར་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་དགོངས་པ་འབའ་
ཞིག་གིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བཞེད་པ་ལས་
ཀུན་སྒྲོང་ངན་བསམ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་
ལ་གཉིས། མཚམས་སྤྱར་བ་དང་། དངོས་སོ།

མཚམས་སྤྱར་བ།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་འདི་ཡི། ཞེས་སོགས་བྱང་། ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་གི་གཙོ་བོ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་སོགས་
རྗེས་འབྲང་ཀུན་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཉིད་དང་བྱང་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་
སྤྱ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ལྷས་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ཀུན་བདུས། འབྲལ་
སློབ་དབྱུ་མ་ལག་པའི་ཆད་སོགས་ཐོར་བྱ་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་། བརྗོད་བྱ་
ཡོངས་སྤྱ་རྗོགས་པའི་དབྱུ་མའི་གཞུང་ནས་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་
བཅུ་མས་ནས་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཞི་བ་འཆོ་ལ་
སོགས་པ། ཞེས་པའི་སོགས་སྤྱས་བསྐྱས་པའི་དབྱུ་མ་བ་ཆེན་པོ་ནི། དཔལ་
པོ། ཞི་བ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ། ཀ་ལྷ། དཔལ་སྤྱས། འཕགས་མེད་སོགས་
ཡིན་ནོ། །

ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་བ་ཟེར་བ་དང་། དེ་གཉིས་
 གྱི་གཞུང་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྷ་སྐྱེའི་གྲུབ་མཐའ་ལས།
 ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་སུ་
 གནས་ཀྱང་གཞུང་གི་བསྟན་ཆོད་ལ། ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་ལ་རང་མཚན་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་
 དང་། གཞན་གྲགས་ཅམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱི་གོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་དུ་རུང་མི་
 རུང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་མེད་པས་ཐལ་རང་གི་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་ན་ཕྱི་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷག་མཐོང་ལས། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་དབུ་མ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུངས་
 ཡིན་པས། སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། གཞུང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །

ལེགས་ལྷན་སོགས་ལ་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་བ་ཟེར་དོན་སྐྱེས་སྐྱབ་
 གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཐལ་རང་གི་སྒོལ་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་ཕྱོགས་སོ་
 སོར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པ་སྟོང་ཐུན་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བ་མཛད་ནས་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་

བསྐྱེད་ས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྱལ་བ་ལ་དགག་བ་མང་དུ་མཛད་དེ་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྒོལ་ཐོག་མར་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་འདི་གཉིས་སོ་སོའི་རྗེས་
འབྱང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བོད་སྤྱི་མ་དག་སྤྱོད་གས་འཛིན་པའི་དབྱུ་མ་བ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞུང་ལས། འདིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དེ་དག་གི་དགོངས་
པ་བཀྱལ་བའི་ཚུལ་བཟྃ་དཔར་བྱ་ལ། ཞེས་པའི་འདི་སྤྱི་སྤྱོད་གས་ས་དེའི་རྗེས་
སུ་འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཀྱལ་བ་ཞེས་པའི་ས་ཁུངས་འདི་ལ་སྤྱོད་གས་
དགོས་པས་ས་ཁུངས་འདིར་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡབ་སྲས་དེའི་དགོངས་
པ་བཀྱལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པའི་
སོགས་སྤྱི་མ་ཉི་གི་བ་དང་ཤ་བ་རི་སོགས་བསྐྱེད་སོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་
གཞུང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་ཁུང་པར་ཆེ་བ་རྣམས་བཤད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི། དཔའ་བོ་དང་སྤྱི་བྱང་སོགས་ལས་གཞན་ལེགས་ལྡན་ཞི་
འཚོ་སོགས་ཀྱི་དབྱུ་མའི་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་བཤད་
པར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་དབྱུ་མ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་རི་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་
དབབ་པར་བྱ་ཡི། ལྷ་མོ་རྣམས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་བྱས། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དབྱུ་མ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་ཁུང་པར་ཉེན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་

བཤམ་པར་དམ་བཅས་ཏེ་མཆོམས་སྐྱར་བའོ།།

༥ སྒྲོན། མཆོམས་སྐྱར་འདི་ལ་དཀར་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པ་ལྷས་
 རི་ལྟར་བཀལ་བའི་ཚུལ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འདི་སྒྲོ་སྒྲེགས་ས་སྐྱར་བཤམ་
 པ་ལྟར་གནས་སོ། །འོ་ན་གཞུང་དུ་འཕགས་པ་ལྷས་བཀལ་ཚུལ་མ་གསུངས་
 པའི་སྒྲོན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མེད་དེ། ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐལ་
 འགྱུར་དུ་གནས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་སུ་ཐལ་རང་གི་བྱད་མ་སྤེ་བར་མདོ་དོན་
 བཀལ་ཚུལ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བཞི་བརྒྱ་བ་ཞེས་པའི་དོན་
 ལ། བཞི་བརྒྱ་བའི་དར་རྒྱུག་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་སྦྱོང་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་
 འཕྲོར་བར་བྱེད་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་
 འདི་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་སྦྱོང་བ་སྟོན་པས་དང་། ལྷ་འགྲེལ་ལས། སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་
 ལྷས་ཉེ་བར་སྐྱར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བཞི་བརྒྱ་བ།
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་སྟོན་
 པས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལུན་སེལ་ལས།
 དབུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཉམས་ལེན་སྟོན་པས་རྣལ་འབྱོར་
 སྦྱོང་བ་བྱེད། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་མཁན་ཐེག་ཆེན་རིགས་

ཅན་དང་། བྱང་སེམས་དང་། དབྱུ་མ་བར་འདོད་པ་གསུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
སྦྱོད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོད་པ་ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་བའི་སྦྱོད་པ་སྟོན་པ་
ཞེས་འགྲེལ་ལུགས་གཉིས་བྱུང་ངོ་། །དཔེ་ལགས། ཤ་ཏ་ཀ་ཤུ་སྟ་སྟེ་བསྟན་
བཅོས་བརྒྱ་བཞེས་བྱུང་བ་ལ་འབྲུལ་ནས་བཙུན་པ་ཚོས་སྦྱོང་གིས་བཞི་
བརྒྱ་བའི་ལུས་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་རབ་བྱེད་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་ཚོས་
སྟོན་པ་བརྒྱ་བ་དང་། བྱི་མ་བརྒྱད་ལ་ཚོད་བ་བརྒྱ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་གྱུར་གྱང་།
ཟླ་བའི་ཞེབས་ཀྱིས། དེ་འདི་ད་ལྟའི་སྟན་དང་གས་མཁན་གྱིས་རྣམ་གཉིས་
བྱས། །ད་ནི་བདག་གིས་གཅིག་ཏུ་དེ་རྣམས་དབྱེ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཁོ་ན་རེ། དར་རྒྱུ་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བརྒྱས་མཚོན་པའི་
མཐའ་ཡས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱེད་ལས་ཀྱི་
སྟོན་ས་མིང་བཏགས། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟླ་འགྲེལ་ལས།
བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདི་ནི། །

བཞི་བརྒྱ་མི་མངོན་བྱས་པ་དང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། རྟོག་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་
བྱིར། །བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱར་བརྗོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གྱུང་དེར་འབྱུང་བས་གཉིས་ཀ་
རུང་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞུང་དུ་དཔའ་བོ་དང་སྐྱ་བྱང་གི་དབྱུ་མའི་གཞུང་འགྱུར་བ་

མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་དོན་དམ་བྱང་
 ཟུབ་སེམས་སྒྲིམ་བོད་དུ་འགྱུར་བ་ཇོ་བོའི་ཆོས་ཟུང་བརྒྱ་ཅའི་ཁྱོད་དུ་
 བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་དང་དེའི་མཆན་དུ། གཞུང་
 གི་དོན་ནི་ལྷ་སྒྲིམ་སྒྱུད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ལྷ་བའི་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་བ་མི་
 སྤང་ཞེས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཏྲག་བཏན་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྱང་ཟུབ་
 སེམས་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་དང་། ཡོ་གའི་སྒྲིབ་དཔོན་ཀྱན་
 སྤྱིང་སོགས་དང་དུས་རབས་པར་མཉམ་པ་ཏྲ་དབྱངས་མིང་ཅན་ལས་དཔའ་
 བོ་དངོས་ཀྱིས་མཛད་པ་མིན་པར་བཤད་པ་ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་དུ་དོན་
 གནས་སུ་གསུངས་ལ། དཔའ་རིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་དེ་དཔའ་བོ་ཟུང་བས་
 མཛད་ཟེར་རོ། །

འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་རྒྱུ་མི་ཞབས་ནས་རྗེས་ཀྱན་ཇོ་བ་བྱང་ཟུབ་
 སེམས་སྒྲིམ་དཔའ་བོའི་ཡིན་པར་བཞེད་ནས་ལམ་རིམ་དུ་ལྷང་འདྲེན་ཡང་
 མཛད་ལ། གཉིས་ཀ་ཇོ་བོའི་ཆོས་ཟུང་དུ་འང་བཞུགས་མཉམ་ཡིན་པས།
 ཀྱན་ཇོ་བ་བྱང་ཟུབ་སེམས་སྒྲིམ་དཔའ་བོའི་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་དེའི་མིན་པའི་
 ཤེས་བྱེད་མེད་པས་དེ་དཔའ་བོའི་མིན་པར་ཡང་སྤྲོ་མི་རུས་ཤིང་། དོན་དམ་
 བྱང་ཟུབ་སེམས་སྒྲིམ་ལ་དེ་བ་ལོངས་ཅམ་ལས་མེད་པས་དཔའ་བོ་སོགས་
 གྱི་དབྱ་མའི་གཞུང་རྒྱས་པ་འགྱུར་བ་མི་སྤང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ན་བདེ་

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཇེ་ཁོར་བཟང་བ་ཡང་འདི་དང་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ལ། དཔྱད་
ལྡན་དག་ཀྱན་ཇོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་ཇེས་བྲངས་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་བྲངས་
བས་དེ་དཔའ་པོའི་མིན་པར་གསལ་ཞེས་སྒྲུའོ། །སྐབས་འདི་དང་འབྲེལ་བ་སྒྲུ་
མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་
དཔྱད་བྱ་མང་ཡང་འདིར་གལ་མི་ཆེ་བས་མ་སྒྲིས་སོ།

བྱ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཇེས་སྒྲུ་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱིས་དི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་
ཆཱུལ་དངོས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་བས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་
ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་། དབྱ་མ་ཐལ་འབྱུར་བས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་
བཀྲལ་བའོ།

དབྱ་མ་རང་རྒྱད་བས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་དི་ལྟར་བཀྲལ་
བ་དང་། ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས་དི་ལྟར་བཀྲལ་བའོ།

སྒྲིབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། བ་སྒྲིང་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་
བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་གང་ལ་
བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་གང་ལ་བརྟེན་པ་
དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྒྲིབ་དཔོན་སྐྱུ་སྐྱུ་གྱི་
གསོ་བ་རིག་པ། ལུགས་གྱི་བསྟན་བཅོས། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཅིས། སྒྲིབ་སྐྱུ་ར།
གསེར་འབྱུར་གྱི་གདམས་པ་སོགས་བྱུང་མོང་གི་རིག་པ་དང་། རང་རིག་པ་
ལའང་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་དང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུར་བ་སོགས་གྱི་མདོ་འབྲེལ་
དང་། རང་རྟོན་དུ་བཅུམས་པའང་མང་དུ་སྒྲིང་ཞིང་། བྱེད་པར་དུ་དབྱུ་མའི་
གཞུང་ལ་ཟབ་དོན་ལུང་གིས་སྐྱུ་བ་མདོ་བཅུས་དང་། རིགས་པས་སྐྱུ་བ་
རིགས་ཆོགས་དུག་སོགས་མཛད་པ་ལས་གཙུག་པོ་ནི་རྩ་ཞེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
སྐྱུ་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་
པ་མང་སྟེ། འདི་སྟེ། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྐྱུ་ནས་དང་། གནས་བརྟེན་བྱུང་།

སྤྱ་ལི་ཏ་དང་། ཅ་རྩ་གི་ཏི་དང་། དེ་བ་ཤར་དང་། གུ་ཏ་ཕྱི་དང་། གུ་ཏ་མ་ཏི་
དང་། སྤྱི་ར་མ་ཏི་དང་། སྤྱི་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཉིད་ལ་ཐུག་པའི་བར་
དག་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟར་རྒྱ་འབྲེད་ལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ལས། ག་ལས་འཛིགས་
མེད་ནི་རང་གི་མཐུག་ཏུ། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་གས་
ག་ལས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པ། ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་
བྱེད་ལ། དེ་བ་ཤར་མ་ནི་སྤྱི་དགོ་སྤྱོད་ངམ་དགོ་བའི་སྤྱི། གུ་ཏ་མ་ཏི་ནི་ཡོན་
ཏན་སྤྱོད་གས། གུ་ཏ་ཕྱི་ནི་ཡོན་ཏན་དཔལ། སྤྱི་ར་མ་ཏི་ནི་སྤྱོད་གས་བརྟན་
པའོ། །བོད་དུ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་བྱུ་སྤྱ་ལི་ཏ་ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེ་ཆོག་
གསལ་བཞི་དང་། འབྲེད་བཤའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལས་མ་
འགྱུར་ངོ། །འབྲེད་བཤའ་ལས། སྤྱི་བ་དཔོན་དེ་བ་ཤར་མས་རང་གི་འབྲེད་བ་
དཀར་པོ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སུ། ནས། སྤྱི་བ་དཔོན་དེ་བ་ཤར་མའི་རྣམ་
པར་བཤའ་བ་དེ་ནི་འབྲེད་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལེགས་ལྡན་ནི་འབྲེད་བ་དཀར་པོ་རྣམ་འཆར་གྱི་རྩེ་སུ་འབྲང་ཞིང་།
དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་འབྲེད་བ་ག་ལས་འཛིགས་མེད། ཅེས་དང་། ལམ་སྤྱོད་
རང་འབྲེད་ལས། སྤྱི་བ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ག་ལས་འཛིགས་མེད།
ཅེས་པ་ལྟར་བོད་སྤྱ་རབས་དག་གིས་ཀྱང་ག་ལས་འཛིགས་མེད་རང་འབྲེད་
དུ་བཤའ་ཀྱང་། ཁ་གཡར་ལས་རང་འབྲེད་མིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བའི་ལྷང་ཤེས་

བྱེད་དུ་བྱངས་པ་དང་། དེ་རང་འབྲེལ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་ལེགས་
 ལྡན་ཆེ་བ་གསུམ་གས་ཙུ་ཤེའི་གཞུང་དོན་དུ་མ་སྒྲོལ་དཔོན་དང་མི་མ་ཐུན་
 བར་བཤད་པར་ཐལ་བ་དང་། རིགས་པ་**ཐལ་**ཉོགས་དཀའ་བ་དུ་མ་ཆིགས་
 བཅད་ལྷུག་པར་བཏང་ཙམ་ལས་མི་སྤང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་འབྲེལ་དུ་མི་བཞེད་པར་སྤང་བ་དང་། ཙུ་ཤེའི་གཞུང་
 མིན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བྱས་ནས་བཤད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འབྲེལ་བ་ལས། བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་།
 ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དང་། །ནས། མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །
 ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེར་མཆོད་བརྗོད་
 སྐབས་འགག་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་རྟགས་སྐྱབ་
 པ་ལ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ལ། དངོས་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །སོགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་དང་། བདག་གི་དངོས་
 པོ་ཡོད་མིན་ན། །སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་ཅིང་། དེས་གཉིས་
 སྐྱེའང་མེད་པར་བྱུང་བར་བཤད་ནས། དེའི་ཙོད་སྤོང་གི་ཙོད་པ། རྒྱུན་རྣམས་
 བཞི་སྟེ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་དང་། ལན་དུ། བྱ་བ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་མེད། །
 སོགས་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་གོ་རིམ་འཆད་ཚུལ་རྣམས་
 དེ་དག་དང་སྟོགས་ཙམ་ཡང་མི་འདྲ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ།

རབ་བྱེད་གཉིས་པའི། འགོ་བ་གཉིས་སུ་ཐལ་འགྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་
ཆིགས་བཅད་ཆིག་ལྷག་ཏུ་བཏང་བ་ཙམ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་རང་འགྲེལ་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བར་འདིའི་བྱར་
ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་སྒྲ་བས་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལེགས་ཆ་ཚུན་སྒྲངས་ཤིང་
འཕགས་པའི་གཞུང་ཚོད་སྒྲིག་གི་རང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱང་བྲངས་པས་འདི་
ཡང་འདྲན་རིགས་པ་ལམ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ནི། །

ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རིམ་པ་མཚུངས། །

ཞེས་པའི་ཀྱང་བ་གཉིས་ཙམ་ཆིག་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་བཤད་པ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཙམ་བར་སྒྲོ་ག་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགྱུར་ཙམ་ཞེ་རང་ལས་
བྱུང་བ་དང་འགལ་ཞིང་། དེའི་གོང་དུ།

ཆགས་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི། །

ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རིམ་པ་མཚུངས། །ཞེ

ས་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་བཀག་པ་དེ་
ཆགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་ལའང་སྒྲོར་ཅིག་ཅེས་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་མ་དེས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དང་། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉན་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་།
མཉན་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉིན་
ཆོད་ལྡན་ནམས་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་རྟེན་དཀའ་བས་ན་གསུམ་པོ་དེ་མ་
ཆོད་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་འདི་ཙམ་ན་ཐར་ཅེས་ངེས་མི་རྒྱས་ཤིང་།
ཆོད་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ངེས་རྒྱས་ཞེས་པའོ། །དར་རྒྱུ་ལས། དོན་དམ་
པའི་གནས་ལུགས་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་
པར་གྱུ་བ་པ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཀའ་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་རིག་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་
འཆད་ཚུལ་དགག་པ། རང་ལུགས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་
ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
མ་གྱུ་བ་པའི་དོན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུ་བ་པ་
ལ་བྱེད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་ཆ་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་བསྐྱུ་བ་ལས་ཀུན་བཏགས་ཆོས་
ལྡར་མི་གཏོགས་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གིས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཐ་
སྟོན་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་བཞེད་པར་གསལ་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་
བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་བ་ལ་འབྱུང་བ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་

ནི། ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཤེར་སྒྲོན་གྱི་ལུང་འགོད་
དང་དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་སྒྲུབ་གྱི་
དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་དོན་དམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་འཆད་ཚུལ་ནི་དེས་
མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་ཤེས་ན་གསལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེར་སྒྲོན་དུ། དེ་
ལ་འདིར་གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས། གུན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པར་སྒྲུ་
བའི་གུན་བཏགས་དེ་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་གཟུགས་སྒྲེ་བའོ་ཞེས་ཁྱད་
པར་དུ་གུན་ཏུ་འདོགས་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བརྟུང་བ་སྟེ་
རྟོག་པ་དང་། ཆོག་ཏུ་བརྟུང་བ་སྟེ་མིང་ལ་བྱས་ནས་དེ་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་
ངོ་ཞེས་སྒྲུ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེས་གཞན་དབང་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་རྟོག་གཉིས་པོ་དེ་ཕྱང་པོར་གཏོགས་ལ། དེ་གཉིས་
ལ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པ་ན་གཞན་དབང་རང་
མཆོན་གྱིས་མེད་ན་གཞན་དབང་ལ་སྒྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་
པར་གཞན་དབང་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་བཞེད་
དོ། །

དེ་ཡང་དེས་གཞན་དབང་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ།
དགོངས་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་

པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་རང་
མཆོན་གྱིས་མེད་པས་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ཅིན་ལ་གསུངས་
ཤིང་། ཤེར་སྒྲོན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཀྱང་དེའི་དོན་འཆད་ཅིང་། དེ་
འཆད་པ་ན་གཞན་དབང་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པར་སྒྲིབ་བ་སྒྱུར་འདེབས་སུ་
བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཤེར་སྒྲོན་ལས།
རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་བདག་གིས་སྒྲིབ་པ། ནས། དེ་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་གྱིས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་རྒྱ་མཆོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་ཁོངས་
སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། བྱིས་པ་རྣམས་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་ལ་མཛོན་
པར་ཞེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་རྣམ་རིག་པས་ཀྱན་བཏགས་མིང་སོགས་
ཆོས་ལྟེན་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་
སྒྲུབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། དོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་ཆོས་ལྟེན་པོ་དེ་དག་
ལས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། སྒྲིབ་པ། བཤད་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་
བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཀྱན་བཏགས་ཆོས་ཅན། མིང་སོགས་ཆོས་ལྟེན་པོ་བཤད་
དུ་ཡང་མི་གཏོགས་ཏེ། གཞན་བཞི་པོ་བཤད་ཡང་མ་ཡིན་པ་བཤད་ཞིག་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིང་ལྡན་མིན་དང་། རྒྱ་
མཆོན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་གཤགས་གཞིར་བཤད་ཅིང་། ཀྱན་བཏགས་དངོས་

པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། མིང་ནི་སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་
དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། མིང་དམིགས་མེད་དང་།
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་དམིགས་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
གཉིས་ཀ་མིན་པར་གསུངས་ནས། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་དེ་མིན་པའང་
དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་
མཚོ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུན་མདོན་པར་རྫོང་པའི་ཆིག་གི་གཞིའི་གནས་
སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
སྟེ། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། མིང་ལྡན་མིན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུས་མཐའ་ལས།

རྒྱ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། །

མིང་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟུ། །

ཞེས་དང་། དེའི་དབྱིག་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ནི་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་བསྟུའོ། །མིང་ནི་ཀུན་བཏགས་པར་བསྟུའོ། །ཞེས་མིང་
ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་མིང་གིས་བཏགས་
པའི་ཆ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས།

མིང་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བཟོད་དུ་མེད་དུ་བཞིན་ཀྱང་མིང་བརྟེན་
 བཞིན་དུ་གོ་བར་བཟོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་མཚན་
 ལ་གཞན་དབང་གིས་བྱུང་བར་ཐལ། དབྱུས་མཐའི་ལུང་དང་ས་མ་ཐག་པ་
 དེས་དེ་གཞན་དབང་དུ་བཤམ་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལ་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བ་
 ལས། དུ་ཞིག་འདུས་བྱས་དག་ཡིན། དུ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
 སྤྱིས་པ། རྒྱ་མཚན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་
 བཤམ་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སེམས་ཅམ་ལྷགས་ལ་ཀུན་བཏགས་མིང་སོགས་
 ལྟར་མི་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་
 ཡང་། ཀུན་བཏགས་ཆོས་ལྟར་པོ་དེར་མི་གཏོགས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པའི་དོན་མིན་པ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་རྟག་དངོས་གང་རུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
 དོན་དུ་མི་འགྲོ་བ་བཞིན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ། ཞེས་སོགས་
 བྱུང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་སུ་ཐལ་འབྱུང་བའི་
 གཞུང་ནས་ཀྱང་བཤམ་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུང་བ་སོགས་
 ལེགས་ལྟན་གྱི་གཞུང་ནའང་མང་བས་ཐལ་རང་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་
 བཞིན་མི་བཞིན་དབྱེ་དཀའ་བར་སྤང་ནའང་། ཤེར་སྒྲོན་ལས། དེ་ལ་འདིར་

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་
དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་
བཤད་པ་འདི་ཉིད་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་མཆན་གྱིས་བྱུབ་པ་བཞེད་པའི་
ཁུངས་གསལ་ཞོས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེའི་ཕྱིར་རང་མཆན་
གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་མཆན་ཉིད་ཆང་བར་རྟོགས་
པ་ཡོད་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཞེད་ལ། རང་མཆན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་
བྱར་བྱེད་པ་མིན་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤྱི་མཐོང་དགག་བྱ་དང་། ཆོས་རྣམས་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་
ལུག་པ་སུ་བྱུབ་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་མཐོང་དགག་བྱར་འཆད་པར་
འགྱུར་ངོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐྱོད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཆ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་
བྱུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་དགག་པ་ནི། ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཞེས་སོགས་བྱུང་།
ཅི་སྟེ་རྣམ་རིག་པས། ཀུན་བཏགས་རང་མཆན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་ཀུན་
བཏགས་ནི། དེ་འདོགས་བྱེད་སྐྱོད་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད་པ་
མིན་གྱི། སོ་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བས་མིང་རྟོག་གིས་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆ་ཡིན་

ཞིང་ཆ་དེ་ལ་རང་མཆོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། དེ་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་བསྒྲོགས་པར་སྒྲོས་སྒྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ལ་
 སྒྲུལ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་སྒྲུ་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དཔེ་མི་
 འཐད་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་པ་ནི། དེ་འབྲེ་ཀུན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་
 མིན་ཏེ། ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཡིན་པའི་དཔེར་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་མེད་པ་
 འཛིག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཐག་བྱ་སྒྲུལ་དང་འབྲེ་བས་སྒྲོ་འབྲུལ་བའི་
 དབང་གིས་པ་རོལ་པོས་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ན་གང་དུ་
 ཀུན་བཏགས་པ་སྒྲེ་བ་བྱུང་བ་དེའི་དོན་ཐག་བྱ་སྒྲུལ་ཡིན་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲུལ་
 འབྲེལ་བ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བ་བྱུང་བའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་གཟུགས་ལ་ཆོར་
 བར་བ་བྱུང་བའི་ཡུལ་གཏན་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སུ་བ་བྱུང་བའི་
 ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཀུན་བཏགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། སྒྲུལ་
 འབྲེལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཡོད་མེད་ནི་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་
 མེད་དང་། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུལ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི་གྲགས་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་
 རོ། ། ཞེས་སྒྲུལ་ལ་སྒྲུལ་མེད་པར་བ་བྱུང་ན་འཛིག་ཏེན་གྲགས་པས་གཞོད་པ་
 དང་། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་སེལ་བར་བྱེད་ན་ནི་དབྱུ་མ་བའི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་

སྤྱི་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལ་དོན་དམ་པར་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྤྱི་བ་དབྱུ་མ་བའི་ལྷགས་སྤྱི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དང་མ་ཐུན་
པར་དབྱུ་མ་སྤྱི་བོ་ལས། གྱུན་བཏགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བཏགས་ཕྱིར་
སྤྱི་ལ་དང་འདྲར་ཞེས་ཕྱོགས་སྤྱི་བསྐྱུས་པ་ལྟར་ན་མ་རིག་པས། གྱུན་བཏགས་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བཏགས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྤྱི་ལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན། ཟེར་བར། དེ་
ཉིད་ལས། མི་འདོད། །ཐག་པའི་དངོས་པོར་མ་ངེས་ཕྱིར། །ཡང་ན་གྲགས་
པས་གཞོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱི་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པས་གྱུན་བཏགས་ཐག་པའི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་ལ་བཞིན་ནམ། ཐག་པའི་དོ་བོ་བཞིན་
དུ་སྤྱོན་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་གྱུན་བཏགས་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཐག་
པའི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་ལ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐག་པའི་དོ་བོ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། ཁོ་
ན་རེ། མ་བྱུང་སྟེ། ཐག་པ་ཡང་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར་ན།
ཐག་པ་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་མེད་ན་འཛིན་ཏེན་གྲགས་
པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ནི་འབྲུལ་མིན་གང་གི་ཕྱིར། །

དུ་མའི་ཆ་དེ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་དཔེ་འདི་སྐབས་སུ་སྒྲུལ་དུ་ལོག་པར་བཏགས་པའི་ཆ་དང་
གདགས་གཞི་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཐག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ།
དོན་ལ་ཡང་བཏགས་པ་འབྲུལ་བའི་ཆ་དང་གདགས་གཞི་མ་འབྲུལ་བའི་ཆ་
གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དཔེ་ལ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲིན་དེ་འཇུག་པ་ཡང་ངོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་ཡོད་ན་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།

ཁྱོད་ནི་དངོས་ལ་སྐྱར་འདེབས་འགྱུར། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡུལ་འགོག་ཕྱིར། །

ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་རིག་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུལ་
བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་མེད་ན་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཡང་རྟོགས་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་པ་དབྱུ་མའི་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་རི་
ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེས་ན་ངོ་བོ་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཀུན་བཏགས་མཆོན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པར་འདོད་པས་དབུ་མའི་རིགས་པ་འདོད་
པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་རིག་པས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པའི་དོན་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེར་སྒྲོན་ལས།
ཀུན་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོན་པར་འདོད་པས་ནི་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས་དབུ་མ་བའི་ཚུལ་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བཀའ་སྩལ་བ་ཉིད་
འདོད་པར་བྱ་སྟེ། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པ་ཁོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་
ཡིད་དང་ཚིག་གི་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དབུ་མའི་རིགས་པ་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས།

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྟེ། །

ཞེས་སོགས་ཏེ་དོན་ནི། དེའི་གོང་དུ་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་
བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་ན། འོ་ན་ཅི་ཞིག་བདེན་པར་བརྗོད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་
དམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སེམས་
གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ལྡོག་པ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུས་ཀུན་དོན་དམ་པར་མ་སྒྲེས་
ཤིང་མ་འགགས་པའི་ཚུས་ཉིད་སྤངས་ལས་འདས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཤོ། །

དེ་ཡང་སྟོ་སྒྲིབ་བ་ལ་བུམ་པའོ་ཞེས་བཏགས་པའི་བདུས་བཞག་པའི་
ཡུལ་དེ་ཚུས་བདག་ལ་དོན་དམ་པར་བྱས་པའི་དོན་དམ་པར་བྱའུ་པ་འགོག་

པ་ལ་དབྱུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཀྱང་། སྒྲིལ་གིས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་
 བར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ལ་དོན་དམ་པར་བྱས་པའི་དོན་དམ་པར་
 བྱུང་པ་འགོག་པ་ལ་དེའི་རིགས་པ་དགོས་ཞེས་སྒྲིབ་མིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་
 བ་ལས། ལྷགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གི་དང་བཟུང་མི་ཤེས་པ་དེ་
 དག་གིས་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། བ་ལང་ལ་
 སོགས་པས་ཀྱང་ངེ་དང་མིག་གིས་རང་གཞན་གྱི་བེའུ་ལ་སོགས་པ་ངོ་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་དོན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མིང་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
 པས་དེས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཛོན་པར་རྫོང་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡུ་བྱ་ཅག་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །ཞེས་ལྷགས་འོན་སོགས་བཟུང་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་
 བྱམ་སོགས་གྱི་དོན་ཤེས་ཤིང་། བ་ལང་སོགས་གྱིས་ཀྱང་ངེ་གཟུགས་
 སོགས་ལས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་ཤེས་རྒྱས་པས་མིང་བཟུང་བཞག་པ་དངོས་
 པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་
 པ། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པ། སྒྲིབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་མདོ་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེས་ན་འདི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་དབྱུ་མའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དེས་ན་རྣམ་
རིག་པས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པའི་དོན་ཞེས་པ་ཀུན་བཏགས་ལ་
ངོས་འཛིན་པ་དང་མི་འདྲ་བར། འདིར་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་། འདི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་བྱུང་པར་དུ་འདོགས་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་
རིམ་པར་གཟུགས་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་ཅིང་དེ་ལ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་
རྟོག་པས་བཏགས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །བཏགས་པའི་དོན་གཟུགས་དང་
དེའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འདི་བས་འཆད་དེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་འགོག་པ་ལས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགོག་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དེ་
མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་རང་
མཆོན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཀུན་བཏགས་ལ་མཆོན་ཉིད་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་གསུངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ནི་འདི་གཟུགས་སོ་འདི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་འདོགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་གཟུགས་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་དེ་
དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་ཆོས་བདག་ཏུ་འཛིན་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཏེ། གདགས་
གཞིའི་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱས་ནས།
དེ་མེད་པ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་དུ་འཆད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་

དེའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཀུན་བཏགས་མིང་བཟུངས་བཞག་པར་གསུངས་
 པ་ནི་མེད་རྒྱུའི་ཀུན་བཏགས་སྐྱོད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྱད་པའི་དོན་
 རྟོག་ལོགས། གཞན་དབང་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལས།
 ཀུན་བཏགས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མིན་ནམ་སྟམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྟོག་པས་
 ཀུན་བཏགས་པའི་དོན་ནི་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་གཟུགས་
 སོགས་ལ་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་སྤྲོད་གི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་གཟུགས་
 སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོར་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། གཞན་དུ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གཟུགས་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་
 དོན་དམ་པར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་ཡོངས་
 གྲུབ་ཡིན་པ་མདོའི་དོན་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བ་ལྟར་མིན་པར་སྒྲིབ་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། མདོ་ཆོས་གཞན་གཉིས་
 ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་གཞན་དབང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 ཞེས་པ་ཤེར་མདོ་སོགས་མདོ་གཞན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་

བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་འདིས་བཞེད་ལ།
མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་
བཞེད་དོ། །བདག་ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་
པ་དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ནི་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་དེ་དངོས་པོ་ལ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་
དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པར་འདོད་པས་རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་སློབ་དཔོན་འདིས་བཞེད་དོ། །

རྣམ་རིག་པས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་།
མདོ་གཞན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་མཐུན་ཞིང་།
བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་འདོད་
པས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་མི་དགོས་པར་བཞེད་
དོ། །གཞན་དབང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་
བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་འཛིན་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པས་
མདོར་དེ་སྐྱེ་བ་བཞིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ།

༥ འདིར། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཀུན་བཏགས་
ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་

95

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དོན་དམ་
པར་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་
པ་མདོའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པར་དོན་དམ་བདེན་
པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པས་ན་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་རང་
སྟོང་གི་གཞན་དབང་དང་། རང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པའམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་
བཏགས་པ་རང་སྟོང་གི་ཀུན་བཏགས་དང་། རང་ཉིད་བདེན་པར་མེད་པ་རང་
སྟོང་གི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་གོ། མིང་སོགས་ཆོས་ལྔ་ལ། ཀུན་བཏགས་
པའི་གཞིའི་ཆོས་དེ། འདིའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས།
རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྐྱ་ན་མདོན་པར་རྫོང་པའི་ཆོག་གི་གཞིའི་
གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་
གི་བརྫོང་དོན་མིང་བརྒྱ་བཞིན་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ། འདིའི་མིང་གི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མིང་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་ཆོག་
སྒྲ་དྲགས་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁམས་གསུམ་ཅི་རིགས་
ཀྱི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་རྟོག་གི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་དེ། འདིའི་རྣམ་
རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་
གསུམ་ན་སྟོང་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་

སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིག་པ་ བླ་མ་འཕྲུལ་འོག་ལས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་ཡུལ་སྤྱོད་ཉིད་དེ། འདིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། འཕགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ། མངོན་པར་རྫོང་པ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་
 གནས་སུ་མ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིག་
 མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། འདིའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་
 མདོར་བསྐྱུ་ན་རྒྱ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་
 པ་དང་། འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྒྲིག་པ་ འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་
 ཤེས་པ་འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ ཁམས་
 གསུམ་པ་ལས་ཡིད་སྐྱབས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་
 རོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུར་བ་སྐྱུར་བ་
 ཁོ་ནར་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འཕྲོབ་པར་བྱེད་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིག་པ་ རྒྱས་པར་ན།

བསྐྱུན་དང་མཉམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། །

ཡོད་དང་རྩལ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། །

རབ་ཏུ་སྐྱེ་དང་གཞན་ཉིད་དང་། །

མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཟུགས་ཅན་ཡིན། །

ཞེས་དང་།

བསྐྱུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ནི། །

གཟུགས་དང་འཇིག་ཆོགས་སྲིད་པ་དང་། །

འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ཡོངས་ཆོལ་དང་། །

ཡང་དག་དགོངས་དང་གོ་རིམས་སོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་ལུང་དོན་བརྩུ་ཆེན་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུ་བར་

གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་དགོངས་པར་

སོན་མིན་དབྱེད་དགོས་སོ།།

༥ སྟོན། ལམ་སྟོན་རང་འགེལ་དུ་རྩ་ཤེའི་འགེལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུག་དང་།

རྟེན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་བྱུང་བ་དང་། དབྱུ་མའི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འགེལ་བ་

བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཞེས་པའི་བརྒྱད་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་

པའི་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་གསུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོག་

དོན་གསལ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ན་བྱ་སྒྲུང་བལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་

སྟོན་མ་དང་། གནས་བརྟན་བྱུ་སྒྲུ་སྒྲུ་ལེ་ཏས་མཛད་པའི་བྱུ་སྒྲུ་སྒྲུ་ལེ་ཏ་དང་།

སྒྲིབ་དཔོན་སྒྲིབ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་གྱ་ཏ་མ་ཉི་དང་། སྒྲིབ་
 དཔོན་གྱ་ཏ་ལྷོ་དང་། ལྷ་ལྷ་ཏུ་གྱ་ཏ་ད་ཏས་མཛད་པ་རྣམས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ཅུ་ཤེད་འགྲེལ་བ་ཤད་སོགས་དང་མི་འདྲ་ལ། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་མ་
 ལ་ཁྲིའུ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷ་ཏུ་སྒྲིབ་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་
 གྱིས་མཛད་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་ཏུ་དེ་བཤམས་མཛད་པའི་དབྱུ་མ་དཀར་པོ་
 འཆར་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ཁྲིའུ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་བའང་འདི་ལ་
 དགོངས་པར་མཛོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཅུ་ཤེད་འགྲེལ་བ་ཤད་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་དཀར་པོ་རྣམ་འཆར་གྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་མ་མཐུན་ཞིང་། འགྲེལ་བ་ཤད་ལས་
 ཤེས་རབ་སྒྲིབ་མེ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་གྱིན་
 ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བེད། ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་རིག་པས་ཀྱན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 པར་བཤད་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་འགོག་པ་ན་དེའི་དོན་འདོགས་བྱེད་མིང་
 རྟོག་གམ། བཏགས་ཆ་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད། ཅེས་བཏགས་པ་ནི།
 སེམས་ཅམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
 རང་མཆོན་དང་། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཡུལ་སྐྱེད་ནས་གྲུབ་པའི་རང་
 མཆོན་གང་ལ་བསམས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཀྱན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མ་

གྲུབ་པའི་དོན་མིང་རྟོག་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་དེས་ཁས་མ་
སྒངས་ཤིང་། དོགས་པ་ཆེ་བས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དོགས་པ་ཆེ་ཚུལ་
མེད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་ཆོད་པའི་ཆེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་དོན་ཀྱན་
བཏགས་འདོགས་བྱེད་མིང་རྟོག་གམ། གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ངམ།
བཏགས་པའི་ཆ་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཅེས་བཏགས་པ་གསུམ་བྱ་
རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་མིང་དོན་གང་
ལ་ཚོད། དོན་ལ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་ཡུལ་སྤང་ནས་གྲུབ་པའི་རང་མཆོན་དུ་
ཡོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མིང་ལ་མིན་ཏེ། མིང་ཅམ་ལ་ལེགས་
ལྡན་ལྟ་བུའི་བཞེད་ཏས་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོད་ན། ཀྱན་བཏགས་ཆོས་
ཅན། རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་སྤང་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། དབུ་མ་སྤྲོད་པོ་དང་བསྐྱེགས་ན་ཤེར་སྒྲོན་གྱིས་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལྟར་བཅད་
དམ་སྟུམ་སྟེ་བཏགས་པའི་གནས་སུ་ཆེའོ། །

ཤེར་སྒྲོན། དེའི་འགྲེལ་བཤད། བསྐྱེད་བཤད་གཞི་ཐད་འདི་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲིས་ཟིན་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་མིང་སོགས་ཆོས་ལྟའི་
གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱེད་སྟེ། ཀྱན་བཏགས་དེ་ལྟའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་

པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུན་བཏགས་མེད་རྒྱའི་ཀུན་བཏགས་ལ་བྱར་
 མི་རུང་སྟེ། དེ་སེམས་ཅམ་དང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཡིན་མིན་རྟོག་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། ཞེས་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ལྡན་པོ་འདིར་བསྐྱུ་
 བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམ་པ་འདི་ལྡན་པ་བསྐྱུ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། ཅུ་ཞེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་
 ལྡན་བསྐྱུས་ཏེ། ཞེས་པའི་སྒྲིབ་ཐེན་ལྟར་ན་གཞི་གྲུབ་ན་དེ་ལྡན་གང་རུང་
 ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྡན་ཆོས་ཀུན་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་སྟོང་དུ་ཁ་ཅིག་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ལྡན་ཁོངས་སུ་མི་
 གཏོགས་ཀྱང་དེ་དེས་བསྐྱུས་པ་མི་འགྲེལ་ཏེ། དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་
 དེ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་དེར་བསྐྱུ་བ་ལ་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱེད།
 རྗེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མིང་ལྡན་མིན་མིན་པས་མིང་གི་ཆོགས་ལ་ཟེར་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་ཡང་། སྒྲུབ་
 བླ་མ་པ་ལྟར་མིང་སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་མཆོངས་ལྡན་མིན་པ་ལས་
 ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་མིན་བཏགས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཉིས་
 ལྟོན་གྱིས་མིང་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའང་སེམས་ལྡན་
 མིན་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའང་མཆོངས་ལྡན་མིན་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཡིན་

པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །བསྐྱུ་བར། རྒྱ་མཚན་གྱི་དོ་བོ་དོས་འཛིན་པ་ན་
དངོས་པོ་དང་། དབྱས་མཐར་དེ་གཞན་དབང་དང་། བསྐྱུ་བར་ཀུན་བཏགས་
ཆོས་ལྔའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པ་དང་། གཞུང་དུ་ཀུན་བཏགས་ཆོས་བཞི་
མིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དཔགས་ན་རྒྱ་མཚན་ལ་རྟག་པ་མེད་པར་
མངོན་ཡང་། བསྐྱུ་བར་རྒྱ་མཚན་ལ་འདུས་མ་བྱས་དང་། ཅ་ཤེའི་འགྲེལ་
བཤེད་དང་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤེད་དུ་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ལྔས་བསྐྱུས་
པར་བཤེད་པ་དང་། གཞུང་དུ་དབྱས་མཐར་རྒྱ་མཚན་གཞན་དབང་དུ་གསུངས་
པར་དགོངས་གཞི་བཞག་པ་སོགས་ལ་དཔགས་ན་དེར་རྟག་པ་ཡང་ཡོད་
འདྲའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་སྔོང་དུ་ཁ་ཅིག་སྦྱིར་ཆོས་ལྔའི་ནང་གི་རྒྱ་མཚན་
ལ་རྟག་དངོས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཡིན་མིན་ཚིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལྔའི་ནང་གི་དེ་ལ་དངོས་པོས་བྲབ་སྟེ།
དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཁོངས་སུ་མི་འོང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་སྦྱིར་བེར་བ་དང་།
གཞན་དག་སྦྱིར་ཆོས་ལྔའི་ནང་གི་དེ་ལ་དངོས་པོས་བྲབ་པས་དབྱས་མཐར་
དེ་གཞན་དབང་དུ་བཤེད་པ་ཡང་ཆོས་ལྔའི་ནང་གི་དེའི་དོས་འཛིན་ལ་
དགོངས་པ་དང་། བསྐྱུ་བར་དེ་ལ་རྟག་པ་བཤེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་པར་བཤེད་པ་ཅུ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ན་ཆོས་
ལྔའི་ནང་གི་དེ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པའི་སྦྱིར་བེར་ན་བརྟག་གོ།

ཁ་ཅིག ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་ཀུན་བཏགས་མ་ཡིན་
 བས་བྱུང་བར་ཐལ། གཞུང་ལས། རྒྱ་མཚན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་
 གཞིར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་དེ་
 མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་
 དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱེད་དགོས་སོ། །

གཞུང་ལས། ཀུན་བཏགས་དངོས་པོར་མེད་པས་ཆོས་བཞི་མ་ཡིན་ལ།
 ཞེས་པའི་དོན་དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཆོས་བཞི་མ་ཡིན་པའི་
 སྐབས་བྱེད་དུ་བཀོད་པར་དཀའ་འབྲེལ་གཉིས་སོགས་གཞུང་པལ་ཆེར་དུ་
 འབྱུང་ཡང་། ཀུན་བཏགས་མིང་དང་རྒྱ་མཚན་གཉིས་མིན་པའི་སྐབས་བྱེད་
 ཟུར་དུ་བཀོད་ཅིན་པས་ནམ་ཏྲིག་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ནས་སྤར་སྤར་སྤར་ལ། ཐབ་གསལ་སྒྲོན་མེར་འདི་
 དབྱས་མཐའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་མིན་དགོས་
 པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡང་གཞུང་གི་ཐོབ་ཆོད་ལ་མི་ཡོང་བ་གཞུང་བསྐྱགས་
 བས་ཤེས་སོ། །

གཞུང་ལས། དེས་ན་ཆོས་སྤར་མི་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 མཚན་ཉིད་ངོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དེར་མི་གཏོགས་པ་མཚན་ཉིད་ངོ་ཐོ་
 ཉིད་མེད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་དཀའ་འབྲེལ་དུ་ལེགས་སྤྲོད་ཀྱི་ལུགས་

ལ་སྦྱར་གྱང་། ཐུན་སེལ་ལས། དེ་བསྐྱུ་བའི་ལྷགས་ངོ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་
དུ་བཞེད་པའི་ཁུངས་གསལ་ཤོས་ཤེར་སྒྲོན་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གཏན་ལ་
ཕབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལ་འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྟུང་
བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཡིན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ཚུས་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་
བ་དང་། ཐལ་རང་གིས་རང་རྒྱུད་བཞེད་མི་བཞེད་བཤད་པའི་སྐབས་གསུམ་
གར་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཏ་ཅང་གསལ་བའི་བྱིར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཁུངས་གསལ་བོ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་
ནི་འདི་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་བཟླ་གཞུང་ལས། ཡོད་མེད་ནི་
མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་གྱུང་ཐང་ཕར་
མཚན་དུ། ལུང་འདིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་མ་ཟད། རང་འཛིན་ཏྟིག་
པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་
ཏེ། ལྷགས་འདིར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
པས། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་མི་རུང་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ལུང་འདི་
རྣམ་རིག་པས་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ལ།

གཞུང་ལས། ལྷོ་ཕྱིར་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་བདུས་བཞག་

པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཞེས་
 སྒྲ་བ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་ལ་དཀར་འགྲེལ་གཉིས་མ་ཐུན་པར་སྟོ་ལྡིར་བ་བྱམ་
 བཅའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་རྟོག་ལ་མ་སྟོས་པའི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་
 ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་
 ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་འབྲའི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ན་དེ་སྟོ་ལྡིར་བའི་གནས་
 ལུགས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་བྱམ་བཅའི་སྒྲ་སྟོ་ལྡིར་བ་མེད་དགོས་པ་ལ་
 དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་དམ་སྒྲུལ་མོ། །སྟོ་ལྡིར་བ་བྱམ་བཅའི་ཡུལ་
 ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་
 ཞེས་སྒྲ་མི་རུང་སྟེ། དེ་འགོག་རུས་པའི་སེམས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་དཀར་འགྲེལ་ལས། སྟོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་
 ལ་འདི་གཟུགས་སོ་སྒྲུལ་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྟོ་བཏགས་དེ་ཡོད་རྒྱུ་
 ཀུན་བཏགས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་གཞུང་ལས། འདི་གཟུགས་སོ་འདི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་བའོ་ཞེས་སོགས་སུ་འདོགས་པའི་ཞེན་ཡུལ། ཞེས་པ་ཞེན་
 ཡུལ་གྱི་རང་སྟོགས་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། སྒྲ་བ་འགྲུབ་པ་
 བློ། དེ་སྟོ་ལྡིར་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི། ཞེས་
 སོགས་ཚུངས་ལན་དང་ཡང་བསྒྲིགས་པའི་བའགྲུབ་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། གཞུང་ལས། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་
 རོན་དུ་འཆད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་གཞན་
 དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡང་སྟོང་
 ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་བདེན་གྲུབ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་མིང་གིས་བཤད་པའང་མང་བས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་བཏགས་པ་ཅ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གྲུབ་མཐའི་མཆན་དུ།
 གཞུང་ལས། དེ་ཡང་སྟོང་སྤྱིར་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བཏགས་པའི། ཞེས་སོགས་
 གྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་བཏགས་རོན་གང་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
 ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅ་མ་པའི་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟུན་
 པར་བཤད་ཀྱང་དེས་ནི་སྟོང་སྤྱིར་བ་བྱམ་བཟོའི་ཡུལ་དུ་དངོས་དབང་གིས་
 གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་འདྲ་བར་སྟོན་པ་ལས་སྤྱི་མ་ལྟར་སྟོན་པ་མ་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐ་སྟོང་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་རོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས། ལེགས་ལྟན་གྱི་ལུགས་རྒྱས་པར་བསྟུན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་
 ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟུན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་རོན་ཡོད་པར་
 བཞེད་པ་དངོས་དང་། ཞར་བྱང་ཀུན་གཞི་སོགས་མི་བཞེད་པར་བསྟུན་པའོ།།
 དང་པོ་ལ་བཞི། ལེགས་ལྟན་གྱིས་སྤྱི་རོན་འདོད་པའི་ཚུལ། སྤྱི་རོན་

འདོད་པ་ལ་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོད་པའི་ཚུལ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་རིགས་
པས་བྱུང་པའི་ཚུལ། ཕྱི་དོན་མེད་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་འཇུག་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཀུན་རྗེ་བ། ཅེས་སོགས་བྱུང་། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་
རྗེ་བ་ཀྱི་ཚུས་ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གཉིས་ལས་གང་དུ་འདོད་
བཤད་པ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ལྷས་དབྱུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཐ་སྙད་
དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཕྱེ་ནས་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ལ། ཤེས་སྒྲོན་ལས།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་གང་
ཡིན། གལ་ཏེ་དེའི་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་ལ་མི་ལྷོས་པར་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
བོན་གྱི་རྒྱ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་
པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་ལ་མི་ལྷོས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་སྒྲོན་ན་དཔེ་
མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་ན་ནི་གྲགས་པས་གཞོད་དོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་
ཡོད་པ་དང་། ལུས་དང་ལོངས་སྒྲོད་དང་གནས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ལྷ་བྱས་ཉེ་བར་ཁ་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ལུས་དང་ལོངས་སྒྲོད་དང་གནས་ལྷ་བྱར་ཡང་སྤང་དོ། །དེ་
མེད་དུ་ཟེན་ན་དེ་ལྷར་སྤང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་སྤང་
བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམ་ལྡན་གྱི་
སྒྲོན་ས་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་དོན་དང་དེ་འཛིན་དབང་ཤེས་གཉིས་

རྒྱ་ལྟུང་སྐྱ་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པོ་དེ་སྒྲོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དཔེགས་རྒྱུན་
ཡིན་པའི་སྐྱར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་རང་གི་རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་ཡིན་
པའི་སྐྱར་ཞེས་བཞེད་དེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། སྐྱ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་
ཞེས་དམ་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་། རྣམ་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་
ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་
དང་འགལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་བརྩུ་བ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྐྱ་དོན་བཀག་པ་
མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ས་བརྩུ་བར་
ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས།

སྐྱ་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱ་དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ།
ས་བརྩུ་བ་ལས། འདི་ལྟར། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ། ཞེས་
པའི་ཅམ་སྐྱས་སྐྱ་དོན་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དེས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་
བདག་རྟག་པ་སོགས་འཛིན་ཏེན་གྱི་བྱེད་པོ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱར། དེར་
ཐལ། མདོ་དེའི་རྗེས་ཐོགས་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པ་དང་
སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟབ་པོ་
གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།

དེས་སྤྱི་དོན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཞེར་
སྒྲོན་ལས། ལུང་ལས། སྤྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ནས། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་།
ནས། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་སྒྲུང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལང་ག་ཞེགས་གྱི་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་བདག་
རྟག་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བཙུག་པ་ཉིད་སྤྱི་ལ། སྤྱི་
རོལ་གྱི་སྒྲུང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
ཡོངས་སྤྱོད་གནས་རྣམས་དང་འདྲ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུས་ཁ་བསྐྱུར་བ་
དང་མཚུངས་པར་སེམས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་དོན་དེ་དག་དང་འདྲ་བའི་
རྣམ་པ་ཙན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སྤྱི་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་
དམག་དང་ནགས་ཆེལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་རྩལ་སྤྱི་རབ་
རེ་རེ་ནས་དབང་ཞེས་ལ་མི་སྒྲུང་ཡང་གཟུགས་སྤྱི་སོགས་བསགས་པའི་
སྐབས་སུ་དེའི་རྩལ་སྤྱི་རབ་རེ་རེ་ནས་དབང་ཞེས་ལ་སྒྲུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྩལ་
སྤྱི་རབ་རེ་རེས་ཀྱང་དབང་ཞེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྤྱིར། འདུས་
བསགས་གྱི་བྱེད་པར་ནི། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བསགས་པ་དང་འདུས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྩལ་སྤྱི་རབ་རིགས་མཐུན་པ་

དག་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ལ་
 སོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་དང་སེང་ལྷེང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ས་རིགས་མི་མ་བྱུན་
 པ་གཞི་ཐ་དད་པ་འདུས་པ་ལ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པར་
 གདགས་པ་ནི་འདུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་མི་འདྲ་བ་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདུས་པ་དང་། རྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་མ་བྱུན་པའི་
 སྤང་བ་རྣམས་ནི་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་སོགས་ཀྱང་
 བསགས་པ་ཡིན་པས་འདུས་པ་རྩ་ས་སྤང་བ་དང་བསགས་པ་རྩ་ས་སྤང་
 ཡོད་ལ། འདིས་རྩ་ས་བཏགས་འཛོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པར་
 ལྟག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱུ་མ་སྤྲོང་པོ་ལས།

ཅི་སྟེ་སྟོ་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

གཅིག་དང་འདུས་པ་ཡིན་སྟུང་ན། །

རིགས་པས་ཡོངས་སྤང་བཏགས་པ་ན། །

དེ་ནི་གཉིས་ཀར་མི་རིགས་སོ། །

ཞེས་རྣམ་རིག་པས། རྟེན་སྤང་བ་ལན་གར་བ་འཕྲུལ་དུ་མ་འདུས་པ་གང་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་འདོད་སྟུང་ན། དང་པོ་ལྟར་ན།

དེ་ལ་གཟུགས་རྟེན་གཅིག་དུ་ནི། །

གཟུགས་སྟོང་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། །

དེ་སྒྲིབ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བྱིང། །

དབང་གཟུགས་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བཞིན། །

ཞེས་པ་ལྟར་གཟུགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཇིན་མིག་
ཞེས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཇིན་མིག་ཞེས་ལ་མི་སྒྲིབ་བའི་
བྱིང། དཔེར་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བཞིན། ཞེས་བའི་རིགས་པ་དང་
འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།

སྤྲ་རབ་གཟུགས་ནི་དུ་མ་དེ། །

སེམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་མི་འདོད། །

རྩལ་སྤྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བྱིང། །

དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་པ་ལྟར་གཟུགས་རྩལ་བསགས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཇིན་
མིག་ཞེས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་མེད་བའི་བྱིང། དཔེར་ན་ཟླ་བ་
གཉིས་སྒྲིབ་བཞིན། ཞེས་བའི་རིགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ནམ་རིག་བས་
བྱེད་འདོད་བའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་པ་རོལ་བོ། །

བསགས་པ་མིན་བའི་གཟུགས་སེམས་ཀྱི། །

སྟོད་ཡུལ་མིན་པར་སྒྲིབ་བྱེད་ན། །

དེར་ནི་གྲུབ་པ་ཉིད་བསྐྱབས་འགྱུར། །

ཞེས་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཡན་གར་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན་པར་སྐྱབ་
ན་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་དང་། ཅེ་སྟེ་བསགས་པའི་གཟུགས་ལ་ནི། །

གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །

གཟུགས་གཞན་དག་གི་བསགས་པ་ནི། །

དེར་སྒྲོད་སྒྲོ་ནི་སྐྱེ་བྱེད་རོ། །

ཞེས་བསགས་པ་དེའི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན་པར་སྐྱབ་ན། རྟུལ་སྐྱེ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱེད་ཞེས་པའི་རྟགས་ཁོ་བོ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་
རང་འཛིན་དབང་ཤེས་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད།

དེ་ནི་དམིགས་ཉིད་ཡིན་འདོད་དེ། །

དེ་སྒྲོད་སྒྲོ་ཡི་རྒྱར་འགྱུར་བྱེད། །

འདོད་ཆགས་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་བྱེད། །

སྒྲོད་དམ་བཅས་ལ་རྗེས་དཔག་གཞོད། །

ཅེས་བསགས་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འཛིན་དབང་ཤེས་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད། དཔེར་ན།
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་བསགས་པ་ལ་དམིགས་

བ་བཞིན། དེས་ན་རྣམ་རིག་པས་བསགས་པའི་གཟུགས་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ཅེས་ཚུངས་མཛད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཟླ་བ་
གཉིས་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བར་མི་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཟླ་བ་གཅིག་
དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བར་
འདོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
མིག་གི་རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་
བཞིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་
མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་དོན་མེད་ན་
མདོ་ལས། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྐྱེ་འོ། །ཞེས་སོགས་དབང་ཤེས་རྣམས་དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་
པ་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གང་དུ་ཡང་
དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས།
གལ་ཏེ་གཟུང་བར་སྒྲུང་འདོད་པས། །

གཟུགས་སྒྲོ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། །

ཞེས་པ་སྟར་ནམ་རིག་པས། སྒྲོན་པོ་རང་ལས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པར་
སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་བ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་སྤྱི་དོན་དུ་མེད་བཞིན་སྤྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དཔེར་ན་རྩ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཞེས་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ལ།

ངེས་ན་གཏན་ཆིགས་འབྲུལ་འགྱུར་ཞིང་། །

དམ་བཅས་པ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལོག་པ་ཡིན་
པར་གྲུབ་ཟིན་པས་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཞིང་། དམ་བཅས་པ་ལ་ཡང་མངོན་
སུམ་དང་ལུང་དང་འཛིན་ཏེན་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་དང་།

སེམས་ཅམ་དུ་ནི་དམིགས་པ་དང་། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ན། །

ཁས་སྒྲངས་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས། །

དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར། །

ཞེས་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པའི་ལུང་ཁས་སྒྲངས་པ་
དང་འགལ་ཞིང་། འཛིན་ཏེན་ན་གཟུགས་སོགས་སྤྱི་དོན་མེད་པར་དེ་འཛིན་
པའི་མིག་ཞེས་སོགས་མི་སྐྱེ་བར་གྲགས་པས་གཞོན་པ་དང་།

ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ལྟེན་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། གསུངས་ཏེ། ཡན་གྱིས་ཀུན་གཞི་དང་། མི་འཛོག་གོ། ཡན་གྱིས་ཉོན་ཡིད་དང་། དེ་མན་གྱིས་རང་རིག་མི་འདོད་པར་བསྟན་པ་ལས། རྣམ་རིག་པས་དགོངས་འགྲེལ་ལས།

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྲ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ། འདི་བས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོང་མི་འདོད་པས་ན་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་བཞེད་དེ། དེ་འདོད་ན་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདོད་ན་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དེའི་བག་ཆགས་སློན་པ་ལས་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་སྐྱེ་བར་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་སྟོང་པོའི་ལུང་དོན་ནི། སྟོན་པས་ཀུན་གཞི་ལྟེན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅམ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་ལྟེན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་ལ་ཉོན་ཡིད་འདོད་ན་དེ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ངར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས།

གལ་ཏེ་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ཉིད། །

སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་འདོད་ན། །

ཞེས་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རང་
རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་དག་གི་སྒྲ་བ།

ཡུལ་དུ་སྒྲ་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་སྟེ་དོན་ནི། ཡུལ་དུ་སྒྲ་བའི་སྟོ་འཇིན་ལས་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་མིན་པའི་དེའི་སྟེང་ན་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་པ་
རི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲ་སྟེ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། རང་རིག་
མི་འདོད་དེ། རྣམ་ཤེས་སྤྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲ་བའི་ཆ་དང་། རྣམ་པ་དེར་མི་
སྒྲ་བར་འཇིན་རྣམ་སྟོང་བའི་ངོ་བོར་སྒྲ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་ན་རྣམ་
ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་རང་སྒྲ་བ་རང་རིག་དང་ཡུལ་དུ་སྒྲ་བ་གཞན་རིག་
གཉིས་སུ་སྒྲ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ཡུལ་དུ་སྒྲ་བ་ནི་གཞན་རིག་དང་། སྒྲ་མ་ནི་
རང་རིག་སྟེ་རང་སྒྲ་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། དེས་
གཞན་རིག་སྟོང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རང་རིག་དང་དེའི་ཡུལ་གྱི་གཞན་
རིག་དེ་གཉིས་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པ་
རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ལུན་སེལ་སོགས་ལྟར་ན། སྒྲ་
མས་ཞེས་པའི་ས་མ་དག་པས་ཡུལ་དུ་སྒྲ་བ་ལས་སྒྲ་མ་སྟོང་བའི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་རང་རིག་ཅེས་འགྲེལ་བཞེད་པར་མཛད་ན། དེ་ལ་རྣམ་རིག་པས།

ཞེལ་སྒྲིང་སོགས་དང་འགྲོགས་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བ་དང་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་
 རྣམ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་རྣམ་ཞེས་ལ་ཡང་ཡུལ་སྤང་ཆེ་ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་
 གཟུང་རྣམ་དང་། རང་དུ་སྤང་བའི་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཡོད་པར་རིགས་སོ་
 ཟེར་ན་དེ་ནི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཞེལ་སྒྲིང་སོགས་དང་ཉེ་བ་ལས་རང་གི་
 ངོ་བོ་སྒྲིང་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེབས་པའི་གསལ་བ་མ་བཏང་བར་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་མིན་ཞིང་། ཞེལ་གྱི་ངོ་བོ་མ་བསྐྱེབས་པ་འགགས་ནས་
 བསྐྱེབས་པ་སྐྱེས་པ་ལ་སྒྲིང་མ་དེ་ཡིན་པར་སེམས་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་རང་གི་གསལ་རིག་གི་ཆ་མ་བཏང་བར་སྒྲིང་སོགས་
 ཀྱི་རྣམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་དབུ་མ་སྤྲོད་པོ་ལས།

གཞན་ལྟར་སྐྱེས་བྱིར་དེ་གཉིས་སྤང་། །

ཞེལ་དང་འདྲ་བར་མི་འདོད་དེ། །

ཉེ་བར་བཞག་ལས་དེར་སྐྱེ་བ། །

ཞེལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མིན་བྱིར་རོ། །

དེ་འགག་གཞན་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། །

དེ་ཡི་སྒྲིང་ནི་འབྲུལ་བར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་མེད་
 དེ། སྒྲིང་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ཞེལ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་

གསལ་བ་ཡན་གར་བ་ནམ་ཡང་སྒྲུང་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཤེལ་ཆོན་དང་
ཕྱད་ན་སྒོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་རུང་ཡང་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་ངོ་
བོར་གྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཤེལ་ཆོན་ནམ་ཆོན་ཤེལ་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་གཟུགས་དང་ཕྱད་ན་དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྒྲེ་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ས་སོགས་སེམས་ལྡན་དང་སེམས་སེམས་མེད་དུ་ཐལ་
བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་གོ་འབར་བར་གསུངས་
པའི་རིགས་པ་སྟེ། ལུགས་འདིས་རང་རིག་མི་འདོད་ཚུལ་དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་རྩ་
འགྲེལ་འདི་ཤེན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ནི། སྟོབ་
དཔོན་ཡེ་ཤེས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་དབྱུ་མའི་ཚུལ་བཀྲལ་
བ་ཡང་། དེའི་བདེན་གཉིས་ལས།

སྒྲུང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག།

རྒྱས་པའི་སྤྱིར་དང་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་།

གང་ལ་དོན་གཞན་ཡོངས་གཙོད་པའི། །

ཤེས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ། །

དེ་ཡི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འདིར། །

བརྟགས་ཡིན་ཅུང་ཟད་འདིར་མི་འགལ། །

ཞེས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། རང་རིག་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཕྱིར། །ཞེས་རང་རིག་མི་འདོད་ཚུལ་སོགས་ལེགས་ལྡན་དང་མ་ཐུན་ནོ།།

༥ སྒྲོན། ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་
མེད་ཕྱི་ན་སགས་འཁོར་བ་ཤད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས།
བརྟགས་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། །ནས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན། །ཞེས་
སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་ཞེས། །

ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་ག་སྤངས་པ། །

གྱིས་རྣམས་སྐྱག་པ་སྤང་དོན་ཏེ། །

དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དང་།

ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །

ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །

ཅེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་པོ་ཀུན་བརྟུས་ལས།

འདི་ནི་བག་ཆགས་བཅས་པ་ཡིས། །

བག་ཆགས་གྱིས་ནི་ཁྲིད་ཅིང་བྱེད། །

སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་འགོག་པ་ཡིས། །

བག་ཆགས་ལས་ནི་བཀྱི་ཞིང་བཀྱེད། །

གང་དང་གང་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི། །

ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྒྲོར་འགྱུར་བ། །

སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཅན་ལོར་བྱ་བཞིན། །

ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་
གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྣམ། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ཀྱན་
ལས་བརྟམ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། འཛིགས་བྱེད་ཆོས་
འབྱུང་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་ཚྭ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་
དང་། བསྟོད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་སེམས་ཅམ་བཀག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་སྟེ། ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཕྱི་
དོན་ཡོད་མེད་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་པོར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཞུང་ལས། གསལ་པོར་བཤད་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
གཞན་དག། ལྷང་དང་པོས་ཆོས་འགའ་ཞིག་བདེན་ཞིང་འགའ་ཞིག་མི་བདེན་
པར་སྟོན་པ་གདུལ་བྱ་རབ་ལ་སྟོས་ཏེ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་
ལས་མི་གསལ་ཡང་ཕྱི་མ་རྣམས་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།

123

ཤེས་སྡེའི་འདོད་པ་ལྷག་མཐོང་དུ་འགོད་པ་ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་སྤྱིའི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་
བར་མ་མཛད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་བ་རྣམས་ལས་སྤྱི་མ་ལྷག་
མཐོང་དགའ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །ལམ་རིམ་སེར་མཆན་དུ། ཡེ་ཤེས་
སྡེས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་སྤྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་མ་
མཛད་བེད་བ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་འགལ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་བྱངས་ནས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་བཤའ་ཚུལ་དེ་
མི་འཐད་པར་གསུངས་ནས། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་གསུང་ལེགས་
ལྡན་དང་ཞི་འཆོས་སློལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ཅུ་མ་འཐད་ཀྱི། ཆོག་བེན་ལ་བཤའ་བ་
ཀུན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པ་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
ལམ་རིམ་ལས། ཞེས་འཆད་པ་ནི་བྱང་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་
སྡེས་བཤའ་ཚུལ་ལས་མི་འཐད་པའི་ཆ་ནི་དབུ་མ་བ་ལ་མདོ་སྡེ་སྡོད་པ་དང་
རྣལ་འབྱོར་སྡོད་པ་གཉིས་བྱང་བར་བཤའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བཤའ་དེ་གཉིས་
གང་དུའང་མི་འདུ་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་བདག་གི་སྤྲོ་མ་གསུང་དོ། །

སྤྱི་རོལ་སྤྱང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །

ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། གཞུང་ལས། ཀྱང་བ་དང་པོའི་དོན་ནི་སྤྱི་

རོལ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤེར་སྒྲོན་ལས།
 དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཞེས་པ་དང་མ་ཐུན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་
 ལས། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ནི། ནས། ཕྱི་རོལ་ཡོད་མིན་
 གྱིས་ཀྱང་སྒྲོས་རྣམ་མེད་དུ་མཐོང་བ་འགོག་པར་བཞེད་པས་ཅམ་གྱི་སྐྱས་
 ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་པར་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞུང་དང་སྐྱས་
 ཟེན་བསྐྱེད་དགོས་པའམ་ལེགས་ལྡན་གྱི་གཞུང་གཞན་དང་བསྐྱེད་ནས་
 བརྟག་དགོས་ཤིང་། རྣམ་བཤད་གྱི་སྐྱས་ཟེན་ལྟར་ན། ཅམ་སྐྱས་ཀྱང་སྒྲོས་
 ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་མཐོང་བ་འགོག་དགོས་པར་མངོན་པས་གཞུང་དང་ཤེར་
 སྒྲོན་དུ་ཅམ་སྐྱས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་འགོག་པར་
 གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་ནོ། །གཞུང་ལས། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་
 གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་གློ་ལ་
 ངན་ཆར་གཙོད་དུ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྐྱས་ཟེན་ལ་སྒྲོན་
 པའི་མདོ་མ་གཏོགས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲོན་པའི་མདོ་བཞེད་དེ། དེས་ཀྱན་
 གཞི་སྒྲོན་པའི་མདོ་འདོད་པ་གང་ཞིག། དེ་ཡིན་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲོན་པའི་
 མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེས་ཀྱན་གཞི་སྒྲོན་པའི་མདོ་
 མི་འདོད་དེ། དེས་ཀྱན་གཞི་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་མིང་བསྐྱར་བ་ཅམ་

ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྤྱང་པོ་ལས།

རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས། །

བདག་ནི་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བདག་ཏུ་སྤྱོད་བདག་གྲང་ཡུལ་སྤྱོད་
ཚོགས་འབྱེན་པའི་བདག་གཅིག་ཕུ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱས་པ་རབ་ཏུ་
བསགས་པར་སེམས་པས་སྟོང་ཀྱིས་གྲང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
མིང་ཅམ་གྱི་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་བཏགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ངེས་ན་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྤྱོད་བཡང་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐབས་ཅིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་
མིན་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་སྐབས་འཁོར་
འདས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་དང་འཛིག་ལྟ་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་གསུངས་པར་
བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་དང་ངར་སེམས་
པ་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་པོ་དག་གི་སྤྱོད་ཚོགས་སྤྱོད་བཡང་
སོགས་པར་བཏགས་པ་ལྟར་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་མི་འདོད་དོ། །ནས། འདི་ལྟར་
སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་བྱུང་ལས་དེ་དག་ཏུ་གདགས་པར་ནི་འདོད་
དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་བཟང་བས། ཡེགས་ལྟན་གྱིས་ཀུན་གཞི་
སྟོན་པའི་མདོ་འདོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྟོན་པའི་ལང་ག་ཤེགས་སོགས་

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གུན་གཞིའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མདོའི་དོན་པལ་བ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་
ཞིང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རང་བཟོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་
རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྣམས་མདོའི་དོན་མིན་པར་ལེགས་
ལྟན་གྱིས་འདོད་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

དང་། ཕྱི་དོན་བཀག་པ་དང་། གུན་གཞི་བཤའ་པ་གང་ཡང་མདོ་དོན་དུ་མི་
འདོད་ཅིང་། ཐོགས་མེད་སོགས་ངོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་མི་ཤེས་བཞིན་ཤེས་
པར་རྫོམ་པ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་
བཞིན་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་ལས། དགོངས་འབྲེལ་ལས་མཆན་ཉིད་གསུམ་
གསུངས་པའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་མདོའི་
དོན་མིན་པར་དབུ་མའི་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོལ་འདི་ནི་ལེགས་ལྷན་
འབྲེད་ཀྱིས་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བས་བཤའ་པ་ལྟར་མདོའི་
དོན་མིན་པར་སྦྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་མིན་
པར་བཞེད་པས་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད།
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས།

རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས། །

བདག་ནི་ངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་ས་རབ་ཏུ་བརྟེན་པའི་འཕགས་
པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཀྱི་ལུགས་
གཞན་དུ་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་། ངོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་

བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་ཤིང་མཁས་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་འདི་སྐད་སྒྲིལ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག །དེ་ལྟར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་
 མཐའ་སྒྲིབ་བ་བཞི་མི་འདོད་པའམ། རྣམ་རིག་པ་དེ་དག་གི་གྲུལ་ནས་འབྱེན་
 འདོད་པའམ། དེ་སྟོན་པ་དང་མདོའི་རྗེས་འབྲང་མིན་པ་གང་རིགས་སུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ནང་པ་དང་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་བར་བཞེད་པ་ནི་རང་གིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་
 གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། རྣམ་རིག་
 པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོར་བཀྲལ་བ་པལ་ཆར་སྟོན་པ་དང་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་
 པ་དང་། ཟབ་མོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་མདོའི་དོན་མིན་པར་
 བྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་གི་དེ་བཞིན་
 ག་ལེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིངས་རབ་ཏུ་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཞེས་པ་
 གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲོར་བ་ནི་གཞུང་དེའི་
 སྒྲིལ་བེན་གྱི་དོན་མིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ན་དེ། ལེགས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་རྒྱལ་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་
 པར་ཐལ། གཞུང་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རབ་དེ་ངེས་ཀྱང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་
 དམིགས་རྒྱུན་བྱེད། ཅས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱལ་ཆ་མེད་
 དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་

བདེན་དངོས་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་
ཐུན་ལས། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁས་སྦངས་ན་བདེན་དངོས་ཁས་ལེན་དགོས་
པར་འདོད་པ་ལ་ནི་དབྱ་མ་ཐལ་རང་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
དུས་འཁོར་རྒྱུ་ག་བཤད་ལས། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་གོང་འོག་སྤྱི་ལུགས་ལའང་
ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདོད་སྤྱོད་ཆད་དེ་བདེན་དངོས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་བ་ལ་ཁ་ཅིག །དེས་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ལ་ཡུལ་དང་
དངོས་པོའི་ཆ་སོགས་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པས་ཆ་བཅས་སུ་བཞེད་ཀྱང་རྒྱལ་དེ་
རང་ལ་ཆ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པས་ཆ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ཟེར། དེ་ལ་ལྷག་
མཐོང་དཀའ་འབྱེད་དུ། དེ་ལྟར་ན་བྱེ་མངོས་རྒྱལ་ཆ་མེད་དེ་ཆ་བཅས་སུ་
འདོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་ལ་ཆ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་ན། རྒྱག་གིས་ཅིག་ཅར་
སྤྱོད་བ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་འབྱུང་བས་ཆ་བཅས་སུ་མི་བཞེད་
པའི་ཐལ་བ་བཀོད་དོ། །རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་འདོད་ན་རྒྱལ་ཆ་མེད་འདོད་མི་དགོས་
པས་གཞུང་གིས་མི་གཞོད་པ་ཤེས་སྤྱོད་ཞིང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལུང་དོན་ནི་
དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལས་སྤྱོད་བའི་ཆ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པས་རྒྱལ་ཆ་མེད་ཅེས་
བྱས་པར་ལུང་སྤྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་ལྷག་མཐོང་དཀའ་འབྱེད་གཉི་གས་
བཞེད་དོ། །སྤྱོད་ཆ་འབྱེད་དུ་ཡོད་ནའང་དེ་ལས་ཆུང་དུ་སྦྱོས་ཀྱང་གསེལ་རྒྱ་
མེད་པའི་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་ཆ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གཉིས་ལས་ལེགས་

ལྷན་གྱིས་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་སྒྲོར་བས་རྩལ་ཆ་མེད་དམིགས་རྒྱུ་དུ་བཞེད་
 ཟེར་དགོས་ཤིང་། དེས་ལྷོག་ཆ་ཡང་འབྲེད་རྒྱ་མེད་པའི་རྩལ་ཁས་སྒྲངས་
 པར་མི་འགྲོ་བ་དང་། ལྷོག་ཆ་འབྲེད་རྒྱ་མེད་པའི་རྩལ་ཆ་མེད་ཁས་སྒྲངས་ན་
 བདེན་དངོས་འདོད་དགོས་སོ། །གྲུབ་མཐའ་དེ་ལས། རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་ཡང་
 རྩལ་ཡོད་དུ་བཞེད་དེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་ཡུལ་སྤྲོད་ནས་གྲུབ་ཅིང་བཏགས་དོན་
 བཅ་ལ་བའི་མཐར་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་
 བཏག་དགོས་ཏེ། འདི་བས་གཞི་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་འཛོག་པས་བྲུབ་པ་གང་ཞག།
 གཞི་གྲུབ་ན་རྩལ་ཡོད་ཡིན་པས་མ་བྲུབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷགས་
 འདིར་གཞི་གྲུབ་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་བྲུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 འདུས་པ་ཀུན་བཏགས་ཡོད་དུ་འདི་བས་འདོད་པར་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཉིད་དུ་འང་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཉན་ཐོས་སྟེ་བས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡན་གར་བ་
 ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ལ། རྩལ་སྤྲ་རབ་དུ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཆོགས་
 སྒྲི་ཡིན་པས་རྩལ་སྤྲ་མེད་པའི་བྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་
 འདོད། ཅེས་པའང་བཏག་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ལྷོགས་སྤྲ་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 ཡན་གར་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་འདོད་མཁན་ནི་སེམས་ཅམ་ལས་
 གྲེ་མདོ་མ་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ཅམ་པའི་རྩལ་སྤྲ་

རབ་རེ་རེ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མེད་པས་བྱུང་བར་
 འདོད་པའི་དངོས་སྤྱོད་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་རྩལ་སྤྲོ་རབ་
 ཚུ་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་པའི་གཟུགས་མིན་ནམ་སྤྲོ་སྤྱོད་མཆེད་པའི་
 གཟུགས་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་དགོས་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ལས། རྩ་བ་གཉིས་སུ་
 སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རྩ་བ་ཅིག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་
 དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ལ་དམིགས་རྒྱུན་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་འདྲ་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱང་སྤང་དོན་མེད་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་ཤེས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་དོན་མེད་
 བར་བཤད་པ་མ་བརྟག་གོ།

གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་
 ལ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་
 ལ་བྱེད་དོས་གཟུང་བ། དེ་ཉིད་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 བསྟན་པ། རིགས་པ་དེ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་འདིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བདེན་གྲུབ་
 འགོག་པ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་དུ་ཅ་ཤེས་རིགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་དང་དབྱུང་མ་སྤྱོད་

པོ་ཙ་འབྲེལ་དུ་གཏན་ཆེགས་ཆེན་པོ་ལྷ་སོགས་མང་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་
 པོའི་བདེན་གཉིས་ཙ་འབྲེལ་དུ་འང་ལུ་བཞི་སྟེ་འགོག་སོགས་མང་དུ་
 གསུངས་ཀྱང་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་དགག་ཏྟགས་སྟུབ་ཏྟགས་གཉིས་ལས་
 ལྷ་མ་དང་། དེ་ཡང་འགལ་སྒྲུབ་པའི་གསལ་པ་དང་འབྲེལ་སྒྲུབ་པའི་གསལ་པ་གཉིས་
 ལས་པལ་ཆེར་སྒྲུབ་མ་ཉིད་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཏྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་
 མ་ཐུན་དཔེ་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཞུང་དུ་མཆོན་གཞི་གཉིས་བཀོད་པ་
 ལྟར་མགོ་སྟོམས་གྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། ཏྟག་གོ་འབར་བར།
 འབྱུང་བ་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཕུང་པོ་སྟེ་མཆེད་ཁམས་མཆོན་ཉིད་མཆོན་
 གཞི་སྟེ་འཛིག་གི་བྱེད་པ་བཅེངས་ཐར་བཏྟག་པ་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པ་
 ཡང་རིགས་པའི་འགྲོས་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་འཕགས་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 མགོ་སྟོམས་གྱི་རིགས་པ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་
 ཏྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་པའི་
 རོ་བོར་གྲུབ་ན་འབྱུང་བར་མཆོངས་པ་ལ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པར་དང་། དོན་དམ་
 པར་གཟུགས་ལ་སྟེ་བའི་རོ་བོར་གྲུབ་ན་དབང་པོ་མཆོངས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་
 སྟེ་མི་སྟེ་བའི་བྱེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པར་དེ་སྟེ་འབྲེལ་བའི་
 གཏན་ཆེགས་མི་ཉིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་པར་དེ་སྟེ་དབྱེ་བར་རྒྱས་པའི་ཆད་

མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་སྒོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲང་
བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྒོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་རྒྱན་དང་ཆ་ཤས་སོགས་གཞན་སྤྱུ་ལའང་མི་
ལྟོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་
དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །དེས་ན་ཚེས་ཀྱན་
དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་ཉག་པའི་རྫས་སྤྱུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་བོ་ཉིད་ལས་
ཡོད་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ཇོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་དགོས་
ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱུན་དང་འདུས་པའི་ཇོ་བོ་ལས་ལོགས་ཞིག་ན་རང་གི་
ཇོ་བོ་ཡན་གར་བར་འབའ་ཞིག་པ་གནས་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་ཤས་འདུས་པ་ལམ་ལྟོས་པར་ཆ་ཅན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་
ལྟོས་པར་འབྲས་བུའི་ཇོ་བོ་ཡན་གར་དུ་གནས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་ནམས་ནི་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་མེད། སེམས་སེམས་བྱུང་ནམས་པན་ཚུན་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཀྱན་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་
ཞིང་དེ་དང་བྲལ་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མགོ་
སྒོའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པའི་རྫེས་འབྲང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་སྟེ་ཚིག་
དོན་གོ་སྒོའོ།

༥ འདིར། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་རྟགས་
 འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་ཚས་ཅན། རོན་
 དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ན་དབང་
 བཞིན། ཞེས་པ་དང་། སའི་ཁམས་ཚས་ཅན། རོན་དམ་པར་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚུ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ས་ནི་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་མིན། །འབྱུང་བ་ཉིད་ཕྱིར་ཚུང་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཞེས་སྟོན་ལས། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་དེ།
 མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་དང་མཚུངས་པ་བཞིན་རོ། །
 ཡང་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བ་བཞིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚས་སྐྱབ་སྤྱོད་ཞིང་། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དབང་པོ་
 ཡིན་ན་རོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རོན་དམ་པར་ལྟ་ན་རྒྱ་
 རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མེད་དུ་ལྟ་དགོས། དེ་ལྟ་ན་ན་བའི་དབང་པོས་ཀྱང་
 གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་རྒྱ་
 རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རོན་དམ་པར་
 སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རོན་དམ་པར་སྤྱོད་པར་གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་
 ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་དགོས། དེ་ལྟ་ན་ཚུ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆེགས་འདིའི་སྟོགས་སྟོན་བསལ་བ་ལ་གཞན་དག་གིས་ས་སོགས་
འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྒྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། ཁས་སྦངས་མཛོན་
སུམ་གྲགས་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྟོན་སྟོང་ནམས་རྟོག་
གོ་འབར་བ་སོགས་སུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ།

༥ གཉིས་པ་ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལ་བཞི། རོན་
དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་།
ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་རོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་
རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་
སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུབ་པ་བཞེད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་
དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་གཉིས་གསུངས་པའི་རོན་ལེགས་ལྡན་ལྟར་དབུ་
མ་སྦང་བར་བཀྲལ་བ་གང་ཞིག་དེ་ཞི་འཆོའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དབུ་མ་སྦང་བ་ལས། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རོན་

དམ་པ་བའི་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲིབ་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་
 བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་
 བའི་སྒྲིབ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
 མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
 བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རས། དེ་བས་ན་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 འདི་སྒྲིབ་མ་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སྒྲིབ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་འང་དགག་
 བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་ནས་བཀའ་བའི་སྒྲིབ། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ།
 དབུ་མ་རྒྱན་དུ་མེད་ཀྱང་ཆད་ཆེན་དུ་ཆད་མ་སྒྲེ་བདུན་ལས་བཤའ་པའི་རྒྱ་
 འབྲས་འཛོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་རྣམས་
 ཐུན་མོང་བར་བཞེད་པའི་སྒྲིབ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བླ་མ་འབྱེད་པ་
 རྣམས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དངོས་དང་དོན་གྱིས་མ་སྒྱུར་བའི་
 འཁོར་ལོ་བར་བ་རྣམས་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མིན་པར་བཀའ་བ་འོག་ཏུ་གསལ་བ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞི་
 བ་འཆོའི་སྒྲིབ་དུ་རྣམ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་བྱུང་ཚུལ། ཞི་བ་

འཚོས་སྒོལ་དེ་རྒྱས་པར་བྱེ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཐ་སྙད་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞི་བ་འཚོའི་སྒོན་དུ་རྣམ་
འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་བྱུང་སྟེ། ཞེར་སྒོན་དུ་དང་པོར་རྣམ་
ཞེས་བདེན་པར་འཛིན་ཏུ་བཅུག་ནས་ཕྱིས་དེ་བདེན་པ་འགོག་པའི་དབྱ་མ་
པ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་བཀག་པ་གང་། དེ་བཞིན་དུ་དེར་བྱི་དོན་བདེན་མེད་
དང་རྣམ་ཞེས་བདེན་མེད་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྒྲོམ་པར་བཤའ་པ་ལ་
ཡང་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཞེར་སྒོན་ལས། གཞན་ཡང་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཉི་བར་སྦངས་པ་ཡང་བྱས་ནས། གལ་ཏེ་དེ་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བར་ཡང་འདོད་ན་ནི་འདི་ལྟར་འདམ་རྩལ་འབྱུང་བ་བས་མི་རིག་པར་
ཐག་བསྐང་བ་བཟང་ངོ་། །དོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་
རྣམ་པར་ཞེས་པ་ཡང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པར་བྱར་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བཤའ་ལས། རྣམ་འབྱོར་སྒྱུད་
པ་བ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་ཅས་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དགག་ཅིང་རྣམ་པར་ཞེས་པ་ཅམ་དུ་
ཁས་སྦང་བར་བྱ་ལ། ཕྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་དུས་སུ་ནི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་སྦང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བེད།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞུང་ན་གསལ་ཞིང་། འགྲེལ་བཤའ་དུ་རྣམ་

འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཁ་ཅིག་གསུངས་ཀྱང་རྣམ་རིག་པས་སྤྱིས་རྣམ་ཤེས་བདེན་
མེད་ཏྟགས་པ་ལ་འཁྲིད་པར་མི་འདོད་པས་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་བ་
ཁ་ཅིག་གིས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་ལ་དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་
སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཡུལ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ན་ནི་རིམ་ཁོ་ནས་
བདག་མེད་པ་ཉིད་ཏྟགས་པར་འགྱུབ་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོམ་པ་
ལ་སེར་སྤྱི་བྱ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས།
འདིར་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་འདི་སྐད་ཅེས། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ཡང་
རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པ་དང་། ལྷ་
སྤྱི་བྱ་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་
དོན་མེད་པ་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཚུལ་དང་། ཚུལ་གཉིས་མདོ་གང་
ལ་བརྟེན་ཅས་འཆད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། རང་གི་
བཞེད་པའོ། །ཡན་གྱིས་སྤྱི་དོན་མེད་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་མན་གྱིས་དེ་
ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་པའི་མདོ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཞི་འཚོའི་སྤྱིར་ཉི་
སྤྱིར་དུ་སྐབས་གཉིས་པའི། གཞུང་དོན་ཏྟག་པ་སྤྱོད་བྱིར་དང་། །སོགས་དང་།

སྐབས་ལྟ་བུ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་མེད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལྟ་
བུ་རེ་རེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་གཞུང་རྒྱས་པར་བརྩམས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་དོན་མེད་
པའི་ཚུལ་གྱི་དབུ་མའི་བྱུ་བ་མཐའི་སྟོལ་ཞི་འཚོས་སྤྱི་བར་ཡེ་ཤེས་སྡེས་
བཞེད་དེ། དེའི་ལྟ་བུ་བའི་བརྗེད་བྱུང་ལས། བར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷན་རྒྱུ་ཏ་ཞེས་
བྱ་བས་ཨྲ་ཙ་ཏུ་ཨ་སི་རྟས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པའི་བསྟན་
བཅོས་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེའི་ལུགས་
དང་མཐུན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་བསྐྱབས་ལ། དོན་དམ་པར་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
དབུ་མའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་མཛད་དེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལུགས་ཅུང་
ཟད་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་དོན་མེད་པར་
བཤད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི། དབུ་མ་པ་གང་དག་གིས་རྒྱ་
འབྲས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་ནས། རྟོལ་བ་ངན་པ་དངོས་སྤྱོད་བས་
དབུ་མ་པ་རང་ལ་བརྒྱལ་བའི་ལན་བཏབ་པར་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་
དངོས་པོ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི་གང་ལ་བྱ་བ་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ།
གོ་སྤྱོད་བར་བྱས་ན་དངོས་སྤྱོད་བས་དབུ་མ་པར་བརྩད་པ་ལ་དབུ་མ་པས་ཉེན་
འབྲེལ་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་ནས་ལན་མཛད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གང་ལ་བྱ་
ཞེས་པའོ། །

དེ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དམ།
 ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་སོགས་ནི་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལ་
 བརྟེན་ཏེ། དབྱ་མ་སྟོང་པོའི་ལེ་ལུ་ལྷ་བ་ལས། བསྟན་བཅོས་སེམས་ཅམ་ཞེས་
 གསུངས་པ། །སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཏེ་མདོ་ལས། །ཁམས་གསུམ་འདི་
 ནི་སེམས་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཕྱི་དོན་དགག་ཕྱིར་མིན་གྱི། སེམས་
 ལ་གཞན་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟོན་སྟོང་བ་པོ་དགག་ཕྱིར་
 ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དུ་དབྱ་མ་སྟོང་པོ་
 བླ་མ་ནས་ཕྱི་རོལ་བཞེད་པའི་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་བཞག་པ་ནི་གཞུང་དུ་
 ལྟར་མདོ་སྟེ་སྟོང་པའི་སྐབས་བཤའ་བ་ལྟར་རོ། །

ལེགས་ལྡན་སོགས་ལས་གཞན་ནི་འཆོ་རང་གི་སེམས་པ་ནི། རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ནང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་གི་བདག་ཉིད་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མདོན་སུམ་ཆད་མས་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་
 པའི་རྣམས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་ལུང་གཉིས་པ་ནི་དབྱ་མ་རྒྱན་གྱི་
 ཆོག་གོ། །རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཤོད་པ་ལས།

རྣམ་པ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས། །

སྟོང་བ་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །

འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ཙམ་བས། །

ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་
སྒྲིང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཅི་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ་ཐ་
དད་པ་མ་ལགས་པ་ཞེས་བགྱི། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། སོགས་སྒྲས་བསྟན་པ་ས་བཅུ་པ་དང་ཆོས་ཡང་དག་
པར་སྤྱད་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡན་གྱིས་ཚུལ་གཉིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་དང་། གསུངས་
སོ། །ཡན་གྱིས་དེའི་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་མན་གྱིས་དེ་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་
འཕྲོ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་གཞན་སྤྱེ་འགྲེལ་དུ་གསལ་ལ། ཚུལ་
འདིར་ཞེས་པ་དབུ་མའི་ཚུལ་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། འདིར་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྒྲོའི་མཐུ་མི་ཆུང་བ་དང་། བཙུག་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་

ཞེས་པ་རྣམས་རིམ་པར་འགྲེལ་བ་ཤད་ལས། སྒྲིའི་མ་ཐུ་མི་ཚུང་བས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །
ཞེས་དང་། ལྷག་པར་མངོན་དུ་བཅོམ་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ། ཤེན་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
རྣམ་གྲངས་མེད་པར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལང་
ག་ཤེགས་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་སྔ་མས་རྣམ་རིག་ཙམ་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་དང་།
དབྱ་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དངོས་
མེད། །ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་ཆིགས་བཅད་གཉིས་བས་དབྱ་མའི་ལུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་མེད་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །

ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་ཕྱི་དོན་ལས་ལོག་པ་དང་། དེ་ལོག་
པས་ཕྱི་དོན་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ངེས་པར་བཀག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པས་སེམས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་རིག་ཙམ་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེ་
མེད་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་
གང་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད་སེམས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་
བྱ་བ་མིན་པ་དང་། བདེན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་ངན་ཀྱན་སྦང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་
རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་བཤད། ཅེས་པའོ། །

དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་ནས་སྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐ་
སྙད་དུ་བྱི་རོལ་གྱིས་སྟོང་བའི་རྣམ་རིག་ཅམ་དང་། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱན་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་བ་ལ་ཞོན་ནས་ཁ་ལོ་སྦྱར་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱབ་སྦྱོགས་ལ་འབྲུ་བ་དང་འབྲ་བའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་
རིགས་ཅན་དེ་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འབྲས་
བྱུང་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དེ་དག་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་བཟང་
པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤའ་དོ།

གཉིས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེ་སྦྱར་འཆད་པ་ནི། འོ་
ན་ཐ་སྙད་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་སྦྱེ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །སོགས་ལང་
ག་ཤེགས་དང་། འབྲུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤའ་པ། །སོགས་རིགས་པ་དུག་ཅུ་
བའི་ལུང་སྟེ། འབྲེལ་བཤའ་ལས། འཕགས་པ་ལང་ཀར་ག་ཤེགས་པ་ལས་
གསུངས་པའི་ཁུངས། ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་ཏེ། ཞེས་
དང་། འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྦྲ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
གཉིས་པ། འབྲུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤའ་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ལུང་དང་པོས། དངོས་པོ་འདི་ལ་བྱི་དོན་གྱི་སྦྱེ་
འགག་ཅི་ཡང་མེད་དེ། སྦྱེ་འགག་ནང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་གི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་

མདོར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་བ་འདད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་ཕྱི་མས་དེ་ལ་སྒྲིན་མེད་དེ། འབྱུང་བ་དང་སོགས་སྒྲིས་
 བསྒྲིས་པ་འབྱུང་འབྱུར་གཉིས་མདོར་བ་འདད་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ཏུ་སྒྲིང་
 བ་ལ་བཞག་པས་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་དང་ཕྱི་དོན་གང་ཡིན་ཡང་སྒྲ་ཡི་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་
 ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལོག་
 པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་
 དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་གཟེགས་ངོར་
 ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲིང་བ་དང་། འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་དུ་སྒྲིང་བ་དང་འབྲལ་བར་
 འབྱུར་བ་སྟེ་མི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར། །ལྷན་པས་སེམས་ཅམ་རྒྱན་ལས། ལྷ་སྒྲིབ་ཀྱི་
 ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་རི་སྐད་དུ།

འདིར་གང་ཅུང་བད་སྒྲི་མེད་པ། །

ཅུང་བད་འགག་པའང་ཡོད་མ་ཡིན། །

སྒྲི་བ་དང་ནི་འགག་པ་དག །

ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་
 སྐད་དུ། འབྱུང་བ་ཆེལ་སོགས་བ་འདད་པ། །ནས། ལོག་པར་རྣམ་བརྟགས་མ་

ཡིན་ནམ། །ཞེས་ལུང་གཉིས་ཀ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ཡིན་པར་བྱས་པ་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་
གྱིས་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་བྲངས་པ་ལ་བསམས་པར་མངོན་ཡང་། དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། ཡང་གསུངས་པ། ཞིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཟབ་ལ། །ནས། སྙེང་
རྗེར་མི་འགྱུར་སུ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་བཞི་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་
བྲངས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་
པོ་ནི་སྤྱོད་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནི་འཕགས་པ་ལྟའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གྲེད་པ་པོ་སོ་སོས་མཛད་པ་རྒྱན་
གཅིག་ལ་བྲངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི། ལུགས་འདིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞེ་འཆོ་
ཡབ་སྤྱས་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
སྤྱོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་སྤྱོ་སེར་སོགས་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་དངོས་པོར་འདོད་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་
ཡང་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་སྣ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་ལྟར་དབུ་མ་
རྒྱན་རང་འགྲེལ་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

ཅི་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དེའི། །

རྣམ་པ་འདི་དག་མེད་པ་སྟེ། །

ཡང་དག་ཏུ་ན་རྣམ་མེད་པའི། །

རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནོར་བར་སྒྲིབ་། །

ཞེས་རྣམ་རྟུན་པས་སྒྲིབ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་སྒྲིབ་པའི་དབང་
ཤེས་ཆོན་གྱིས་ཁམ་བསྐྱར་བའི་ཤེས་གོང་དག་པ་ལྟར་གནས་ཀྱང་། རོག་
མེད་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བག་ཆགས་སྒྲིབ་པའི་མ་བྱས་སྒྲིབ་སེར་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲིབ་སེར་སོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་སྒྲིབ་བྱགས་པའི་ཆ་གསལ་
བར་སྒྲིབ་བ་རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་བྱས་འདྲིམ་གོང་ཏྲ་སྒྲིབ་སོགས་སྒྲིབ་བ་
བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སྒྲིབ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཤིང་
ལྟར་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཀྱན་བྱགས་སྒྲིབ་ཁས་ལེན་པའི་འདོད་པ་བསྐྱུས་
ནས། དེ་དག་ག་པ་ལ།

གལ་ཏེ་མེད་ན་ངེས་ལྟན་ལ། །

དེ་དག་འདི་ལྟར་གསལ་བར་ཆོར། །

དེ་ཡི་དངོས་ལས་ཐ་དད་པའི། །

ཤེས་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སྒྲིབ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་ཆོར་ཞིང་སྒྲིབ་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲིབ་རྒྱུ་རྣམ་པས་དབེན་
པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་པ་སྒྲིབ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།

འདི་ལྟར་གང་ལ་དངོས་གང་མེད། །
དེ་ལ་དེར་ཤེས་ཡོད་མ་ཡིན། །
བདེ་བ་མིན་པ་བདེ་སོགས་དང་། །
དགར་བ་རྣམས་ལ་མི་དགར་བཞིན། །
ཞེས་ཤེས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བ་དང་དགར་པོ་ལ་སྤྱོད་པོ་
བཞིན། ཞེས་རྣམ་པ་ཤེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།
རྣམ་པ་འདི་ལ་ཤེས་པའི་དོན། །
དངོས་སུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཤེས་པའི་བདག་དང་བྱལ་བའི་ཕྱིར། །
ནམ་མཁའའི་མེ་ཏྲོག་ལ་སོགས་བཞིན། །
ཞེས་རྣམ་པ་ཚེས་ཅན། དངོས་སུ་མི་སྤྱོད་བར་ཐལ། ཤེས་པའི་རྩ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའའི་མེ་ཏྲོག་བཞིན། ཞེས་དངོས་སུ་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བ་དང་།
མེད་པ་རྒྱས་པ་མེད་པས་ན། །
བརྟགས་པའང་མི་རུང་ཏྲ་རུ་བཞིན། །
མེད་པ་བདག་སྤང་ཤེས་སྦྱེད་པར། །

རྒྱལ་པ་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟགས་ནས་མི་སྤྱོད་བར་
 ཐལ། རྣམ་པ་ལ་ཁྱོད་རྣམ་ལྡན་དུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་རྒྱ་
 བཞིན། བྱལ་སྟེ། དངོས་པོར་མེད་ན་རང་སྤྱང་མཁའ་གྱི་ཤེས་པ་སྦྱེད་པའི་
 རྒྱལ་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྟགས་སྤྱོད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།

གང་ཕྱིར་དེ་ཡོད་ངེས་ཆོར་བ། །

ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

བདག་མེད་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །

དེ་ལས་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་ཤེས་པ་སྤྱོད་ཆེ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་མི་སྤྱོད་བར་ཐལ། རྣམ་པ་དང་
 ཤེས་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་ཤེས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་།

རྒྱ་མེད་ན་ནི་གང་ཞིག་གིས། །

ངེས་འགའ་འབྱུང་བ་འདི་རྒྱུ་ལྟར། །

རྒྱ་དང་ལྡན་ན་གང་ཞིག་གིས། །

གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྒྲོག་པར་ལྟར། །

ཞེས་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རེས་འགའ་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་དུ་ཐལ། འབྲེལ་བའི་རྒྱ་

ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་རེས་འགའ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།

དེ་མེད་ན་ནི་ཤེས་དེ་ཡང་། །

རྣམ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །

ཤེས་སྒྲོང་དག་པ་འདྲ་བ་ཡི། །

ཤེས་པ་རབ་ཏུ་ཆོར་བ་མེད། །

ཅས་གཟུང་རྣམ་མེད་ཟེར་ན། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་འབའ་
ཞིག་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཛིན་རྣམ་འབའ་ཞིག་པར་ཐལ་བ་དང་།

འདི་ནི་འཁྱལ་བའི་ཤེས་ཞེ་ན། །

དེ་ཅི་འཁྱལ་ལ་རག་ལས་སམ། །

དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་བྱུང་ན་ནི། །

དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དོ། །

ཞེས་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་འཁྱལ་བས་རྣམ་པ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་པ་
ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་དུ་ཐལ། འཁྱལ་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་
གཞན་དབང་དུ་ཐལ་བ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཀག་པའི་སྤྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དུ།

དེ་དག་རྣམས་ལས་རིགས་མཐུན་པའི། །

ཞེས་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བླ་མ་ནས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་
མཉམ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

རྣམ་ཤེས་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །

བརྒྱུག་པ་རབ་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །

བཅའ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །

དེ་འདྲིའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་
དང་མ་འཕྲུག་པ་བདག་ཅེས་རིག་པ་ཅེས་ལ་གཞིལ་བ་ཁོ་ནར་བྱད་པས་
བདག་དང་ཐ་དད་པའི་དོན་སྟོར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་གོ། །ཀུན་གཞི་འཛོག་མི་འཛོག་མི་གསལ་
ཡང་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་བཞེད་པ་གང་། རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ཀུན་གཞི་འདོད་པས་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་མི་བཞེད་པར་ཀུན་གཞི་དེའི་མཆོན་
གཞིར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀ་ཤྱིས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ཁོ་ན་ནི་
སྐྱེ་བ་གཞན་དང་ཉིད་མཆོམས་སྟོར་བའི་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ་

ཡང་།

ཆད་དང་མཚམས་སྦྱར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །

ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་བ་ནི། །

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །

ཅེས་མཛོད་བྲངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། འཇུག་པའི་རྣམ་
བཤད་ལས། སྦྱོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ཀྱང་། རྣམ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
ནར་འདོད། ཅེས་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་བྲངས་པས། སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
ཞི་བ་འཚོ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྲལ་སྟེ། དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས།

དེ་དག་རྣམས་ལ་རིགས་མ་ཐུན་པའི། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ངེས་པར་འགྱུར། །

འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །

རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། །

ཞེས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྦྱེ་བར་སྟོན་པའི་
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་བྱས་ནས་བྲངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པས་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །ཐ་སྙད་དུ་སྡོ་
སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་

འཁར་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆ་དངོས་པོར་མེད་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་རྟུན་པ་ལྟར་
འདོད་པའི་དབྱ་མ་བ་ནི་ལྷ་བ་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཡིན་པར་ལྟན་སྐྱེས་དོ་རྗེས་
བཤམ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་མེད་པའི་དབྱ་མ་
ཡང་ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་དེ་ཡིས།

ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེས་ངི་མ་ཡིས། །

བདག་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་སྐྱེབ་སྟེ། །

སྒྲོ་ནི་ཤེལ་སྒྲོང་དག་པ་ལྟར། །

གཞན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡིན། །

ཞེས་སོགས་བླ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།

༥ སྒྲོ་ན། དགོངས་འགྲེལ་དུ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་
དོན་ལེགས་ལྟར་དང་ཞི་འཇོ་ཡབ་སྲས་མཐུན་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་གསུངས་པའི་མེད་རྒྱུ་ལྟེ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱས་
ནས་དེ་དངོས་པོ་ལ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་ངེས་པར་སྐྱོད་
དགོས་པ་ལ་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལེགས་ལྟར་གྱིས་བཞེད། ཞི་
འཇོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་བཞེད་པར་དབྱ་མ་སྒྲུང་བ་བླ་མ་ཟེན་པས་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལེགས་ལྟར་གྱི་ལུགས་འཆད་པ་ན། གཞུང་ལས།
གཞན་དབང་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་

གསུངས་པའི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མདོ་གཞན་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་
ཏུ་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་ལ། རས། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དངོས་པོ་ལ་འགོག་པ་ན་དོན་
དམ་པའི་བྱུང་པར་ངེས་པར་སྒྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་
བ་ཐ་སྙད་ཏུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ཚུ་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་པར་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནར་གནས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་ཡང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་
ལ། ལེགས་ལྡན་གྱི་བཞེད་པ་འཆད་པ་ན། གཞུང་ལས། དོན་དམ་པར་
གཟུགས་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་གྱིས་སྒྲོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པ་
མདོའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཐ་སྙད་ཏུ་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འགོད་ཆེ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་བཀར་དོན་དབྱུང་དོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཤེར་སྒྲོན་གྱི་གཞན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉི་
བར་སྒྲུངས་པ་སོགས་འགྲེལ་བ་ཤད་གྱིས་རྣམ་རིག་པར་སྒྱུར་ཅིང་། དེ་ཡང་

རྟོག་གི་འབར་པར་སེམས་ཅམ་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཤད་པ་ལ་དགོངས་
 ། དེར་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་འདི་སྒྲིབ་པ་དང་། གལ་ཏེ་ལྟ་
 བྱ་ལས་མི་འབྱུང་ན་ཡང་། སྐབས་འདིར། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་
 རྣམ་རིག་པ་ལས་ཟུར་དུ་དགར་ཆོག་འབྱུང་བས་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་
 དབྱེད་གཞི་ཆེ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་ཞེས་བྱུང་བ་དག་
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་བར་དགོངས་པ་ལས་རྣམ་རིག་པར་སྦྱར་བ་
 མིན་པ་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོའི། འདམ་རྩ་བ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་བས། །སོགས་
 གྱི་རྟོག་འབར་དུ། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་པ་ཡང་བསྟན་འགྱུར་བྱེད་ས་
 གས་སུ་བཞུགས་པའི་ནག་ཆོའི་འགྱུར་འདིར་མི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་
 འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་གཞན་དག་ཅེས་པ་རྣམ་རིག་པ་ལས་གཞན་ལ་བསམས་
 མིན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དང་པོར་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་འཇིན་ཏུ་བཅུག་ནས་ཕྱིས་དེ་
 བདེན་པ་འགོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་འཕགས་གྲོལ་
 སོགས་འཇོག་པར་ཐལ། ཞི་འཆོའི་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 དབུ་མ་པ་ལ་དེ་སོགས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། འཕགས་གྲོལ་གྱིས་
 དང་པོར་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་འཇིན་ཏུ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་
 འཇིན་ཏུ་འདུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མའི་སྟོབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་

ཞི་འཚོའི་སྟོན་དུ་བྱུང་ཡང་དེ་འཕགས་གྲོལ་སོགས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ཞི་འཚོའི་སྟོན་དུ་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་བརྩམས་པའི་དབུ་
མའི་སྟོབ་དཔོན་བྱུང་བར་ཐལ། འཕགས་གྲོལ་གྱིས་ཉི་མུང་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་
ཚུལ་བསྟན་ཅིང་། ཉི་མུང་གཞུང་རྒྱས་པ་མིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་གཞུང་རྒྱས་
པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་
རྒྱན་གྱི། རང་གིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་པའི་དོན་དེའི་རྒྱ་གཞུང་དག་
ན་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་། དེའི་བརྗེད་བྱུང་ལས་སྤར་སྤར་གསུངས་ཤིང་། ལྷན་
སེལ་དུ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་གྲུབ་པའི་འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

དཀའ་འགྲེལ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚུས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་བྱུང་ལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི། ཚུལ་འདྲིར་
བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཡང་། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཆེ་འགྲེལ་བཤད་དང་
ཅུང་མི་མཐུན་པར་མདོན་ལ། ལང་ག་ཤེགས་གྱི།

རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནི་རྣམ་ལོག་དང་། །

ཞེས་པའི་ལུང་དོན་སྤར་བཤད་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་བསྟན་པ་སྟེ།

ཁ་ཅིག བཤད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་རིམ་པར་སྒྱར་ན་
རུང་ངམ་ཟེར་ཡང་སྐབས་འདིར་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་བཤད་དོན་ཡོད་མེད་
བརྟག་གོ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། བརྟགས་པའང་མི་རུང་ཏྲ་རུ་བཞིན། །ཞེས་པའི་
དོན་དེའི་བརྗེད་བྱང་དུ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་
གྱི་འགྱུར་དུ། གདགས་པའང་མི་རུང་ཏྲ་རུ་བཞིན། །ཞེས་བྱང་ཞིང་། རང་
འགྲེལ་ལས། རང་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
ལ་ནི་གདགས་པ་ཅམ་དུ་ཡང་རིག་པའི་དོན་མི་སྤྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཏྲ་མེད་པ་
ནི་རང་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་པ་གདགས་པའི་རྒྱར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། སྒྲོར་བ་ནི་གང་ཞིག་རུས་པ་
མེད་པ་དེ་ནི་བརྟགས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཏྲ་རུ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྒྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་སེར་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམ་རྒྱན་པར་
འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཀྱང་སྒྲ་སེར་སོགས་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཤེས་པས་བྱུང་པར་འདོད་པའི་རྣམ་
རིག་པ་གཞི་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག །སྒྲ་སེར་སོགས་རྟོག་པས་
བཏགས་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་རྒྱན་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཀྱང་
སྒྲ་སོགས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་སོགས་བདེན་བྱུང་ཏུ་མི་
འདོད་པའི་རྣམ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟག་ལོས་སྒྲ་སོགས་ཤེས་པར་འདོད་
པ་རྣམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ། སྤང་པོ་ལྟའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བ་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་བར་སྤང་སྤྱིའི་བྱུང་མཐར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པ་རྣམ་རྒྱན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རིག་པར་
དེ་ལྟར་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ་ལྟར་ན། རྣམ་རྒྱན་
པའི་ལུགས་ལ། དབང་ཤེས་ལ་སྒྲ་སེར་སོགས་རགས་པ་དང་། ཁ་དོག་གི་
རྣམ་པ་དང་། གོ་ས་གཞོན་པའི་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
པའི་འབྲུལ་སྤང་ཡིན་པས་ན་དེ་དག་རགས་སོགས་མིན་པར་འགྱུར་བའི་
དོགས་པ་མེད་དེ། སྒྲ་སེར་རགས་སོགས་མིན་ན་རགས་སོགས་མི་སྤིང་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟའི་སྤང་བ་དེ་འབྲུལ་སྤང་ཡིན་ཡང་སྒྲ་སེར་
རགས་སོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྤྱིའི་དབང་ཤེས་ལ་

སྒྲིན་པོ་རགས་སོགས་སྐྱེས་པ་དེ་འབྲུལ་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་
 དེ་ལ་སྒྲིན་པོ་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་རགས་སོགས་སྐྱེས་པས་ཡིན་གྱི།
 སྒྲིན་པོ་རགས་སོགས་མིན་བཞིན་དུ་རགས་སོགས་སྐྱེས་པས་དེ་འབྲུལ་
 སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དུང་སེར་སྐྱང་
 གི་དབང་ཤེས་དུང་གི་དབྱིབས་ལ་འབྲུལ་ཞེས་པ་ནི་དེ་དུང་སེར་གྱི་
 དབྱིབས་སྐྱེས་པས་ཡིན་གྱི། དུང་གི་དབྱིབས་ལས་དབྱིབས་གཞན་དུ་སྐྱང་
 བས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སྐྱབས་འདིའི་རྣམ་པ་བདེན་པ་དང་རྩུན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་རྒྱས་
 མི་རྒྱས་དང་དབྱ་སེམས་ཚུད་པའི་བདེན་རྩུན་སོགས་ལ་མི་བྱེད་དེ། རྣམ་
 བདེན་རྩུན་གཉིས་ཀས་སྒྲིང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྒྲིན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་
 དངོས་པོ་དང་། བདེན་གྲུབ་དང་། སྒྲིང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་
 པར་འདོད་པ་མཐུན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིན་པ་སོགས་རགས་པ་
 སོགས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམ་བདེན་རྩུན་ཚུད་པའི་གཞི་དང་། མ་རིག་པས་བསྐྱེད་
 པས་མ་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་འདིའི་བདེན་པ་དང་། དེས་
 བཞག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་འདིའི་རྩུན་པའི་དོན་དང་། ཚུད་གཞི་དེ་
 འདིའི་བདེན་རྩུན་གང་ཡིན་ཚུད་པ་ནི་ཚུད་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དབང་ཤེས་ལ་ཤར་
 བའི་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཚུད་གཞིར་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་

ཡིན་མིན་ལ་ཚུད་པ་གཏན་མིན་པར་བཤད་དེ། འདི་ནི་རྩེ་འདི་བཞེད་པར་རྣམ་
ངེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པར་མཛད་ཅིང་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་
འདི་རྩེ་སྤྱ་འབྲངས་སོ།།

མཁས་གྲུབ་རྩེ་ལྟར་ན། རྣམ་བདེན་རྩུན་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་རྣམ་
དངོས་པོར་འདོད་མི་འདོད་གྱིས་འབྲེད་དེ། སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་
རྣམ་ཞེས་པ་རྣམ་བདེན་པ་དང་མདོ་སྤྱོད་བའི་ལུགས་ལ་གཟུང་བ་ནི་སྤྱོད་པོ་
དང་། རྣམ་པ་ནི་སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་གཟུང་བ་སྤྱོད་
པོའི་རྣམ་པར་སྤྱེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་དུ་བྱེད་ལ། རྣམ་རྩུན་པའི་
ལུགས་ལ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤྱང་བའི་རྣམ་མཁའི་སྐྱེ་ཤད་ལྟར་སྤྱོད་བཏགས་སུ་
གྱུར་བའི་སྤྱོད་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་
དབང་ཤེས་ལ་དེ་སྤྱང་བ་ལ་བྱེད་དེ། འདི་ནི་གསེར་སྤྱང་ལེགས་བཤད་སྤྱང་
པོ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་རྣམ་བདེན་རྩུན་གྱི་བྱེད་པར་བྱར་ཅོམ་བྱུང་
བ་དང་མཐུན་ཤིང་ཆེ་བར་གྲུབ་མཐའི་མཆན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གསེར་
སྤྱང་ལས། རྣམ་རྩུན་པ་ལྟར་ན་ཐ་དད་བཀག་ཅོམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་
ན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྤྱུང་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་ལས། སྤྱོད་པོར་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ། ནས། ཐ་སྤྱད་དུ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་
འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པའོ། །ཞེས་དང་། ཐ་སྤྱད་དུ་སྤྱོད་པོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་

པ་རྣམས་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམས་རྩོན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབྱ་མ་བ་ནི། ཞེས་
 དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདེན་པ་འདོད་པ་
 ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པའི་རྣམས་སྤྱོད་པས། རས། སྒྲོ་ཙམ་ལ་སྒྲོས་ནས་
 འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེས་
 གསུངས་ཚུལ་གཉིས་མཐུན་ཡང་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཐབས་ལ་གཟུགས་
 ཤེས་རྣམས་ཐ་དད་བཀག་ཙམ་དང་། རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་བདེན་རྩོན་
 ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་རྣམ་
 བདེན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་སྤྱོད་འགྲེལ་བར་ཐལ།
 གཞུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་རང་ལུགས་སེམས་ཙམ་
 རྣམ་བདེན་སྤྱོད་ཆོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་སྤྱོད་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལས་
 རྣམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་སྤྱོད་འགྲེལ་བར་
 བཤད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དངོས་
 རྣམས་དེས་བཏགས་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམ་བ། །
 ཞེས་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་
 བྲལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དངོས་སྤྱོད་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་

མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པར་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ཚུལ་བཤད་པའི་
གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། རིགས་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཕྱིར་སློབ་
དཔོན་གྱི་ཆོག་འདི་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་བྱང་བཟང་གིས་སྟོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་
རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ལྷ་ཤྱག་གིས་རྣམ་བདེན་དང་།
ཤེས་འབྱུང་གིས་རྣམ་རྟུན་དེ་མེད་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་རྣམ་རྟུན་དེ་བཅས་
སུ་བཀའ་ལ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་
རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཆེ་རྣམ་རྟུན་པའི་ལུགས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
མཛད་པའི་ཆེ་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་
འདིར་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རང་ལུགས་སུ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་མེད། །ནས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་རྣམ་རྟུན་
ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་
རྣམ་རྟུན་པ་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
སྣ་ཆོགས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་ཀྱང་ལུང་
དང་རིགས་པ་དུ་མ་ལས་ཤེས་ལ། ཞེས་རྣམ་བདེན་པར་གསུངས་ཤིང་། ལུང་
སྦྱུའི་གྲུབ་མཐའ་ལས། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ནི་རྣམ་
བདེན་པ་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཏེ། །ནས། དེས་ན་ལུང་རིགས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་

ཀ་རེ་རེ་ལྟ་བུ་ནའང་རྣམ་པ་དེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞུགས་པའི་ལྟ་བུ་
སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཀྱི་མཁས་པ་ཀྱུན་འདོད་པས་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བྱུང་
མཉམ་བྱས་ནས་སྦྱར་བར་ནས་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཆེ་བཅུ་དམ་པ་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་ཁོ་བོས་ཀྱང་དེ་
ཁོ་ན་ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཞེ་འཆོས་ཀྱན་གཞི་མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ལས་རིགས་མཐུན་པའི། ཞེས་སོགས་
བླངས་པར་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་ལས། ཀྱན་གཞི་འཛོག་མི་འཛོག་གི་ཚུལ་
གསལ་བར་མ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པས་ལྟར་དེ་ཀྱན་གཞི་མི་འདོད་པའི་
ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཡང་། ཞེ་འཆོས་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་མི་སྦྱེ་
བའི་ཤེས་བྱེད་ལས་ཀྱན་གཞི་མི་འདོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བླངས་པ་མིན་
ནོ། །འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། གཞུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པའང་མེད་དོ་སྟུམ་
དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་
ཅུ་མ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པའི་དོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ཅ་འགྲེལ་དུ་སེང་བཟང་རྣམ་རྒྱུ་དང་མཐུན་
པའི་དབྱུ་མ་བ་དང་། རྩེ་ཏེ་རི་རྣམ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དེའི་མཆན་དུ་བཀག་

ཅིང་། དེ་ཉིད་བརྩ་བའི་འགྲེལ་བར་བྲངས་པའི། ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེས་ངེ་མ་
ཡིས། །སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ལྷ་བ་བའི་པར་བྱིན་ཚུལ་དགྲུ་བའི་ལྷང་
དུ་བྱས་པ་ཡང་། མཆན་ལས། ཞེར་བྱིན་ཆོགས་བཅད་དགྲུ་བ་འགྱུར་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ལྷང་འདིའི་ཆོག་བྱར་ཅམ་ཡང་མི་
སྤང་བསན་འདི་ནི་ཆོགས་བཅད་དགྲུ་བའི་གཞུང་མིན་ནམ་སྙམ་མོ། །ཞེས་
བཤད་དོ།

གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས་བཤད་ཚུལ། དེ་ཉིད་ཞི་འཚོའི་དགོངས་པར་གནས་ཤིང་
ལེགས་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅམ་
པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་གཙོ་བོ་མིན་པ་དང་། དེ་
མདོ་དོན་པལ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང་། ཚུད་སྤྲོད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་ཡུམ་
གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་བཙུགས་ནས་སྐྱབ་པའི་མདོ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དོན་རི་ལྟར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལྷགས་འདིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུས་
གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་རྣམ་རིག་པ་ལྟར་འདོད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྣམ་

རིག་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་མདོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཅིང་།
འདི་བས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་
བསྟན་ནས་འབྲུམ་སོགས་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་འཇུགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབྱུ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས། དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། སྒྲོ་སྒྲུབ་གྱི་འཛིན་པ་བསལ་བ་དེའི་དོན་དུ་
སྟོན་པས་ཤེར་མདོར་སྐྱེ་མེད་སོགས་བསྟན་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དོན་
དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅིང་ཞེས་པ་སྟེ་ལྷག་མ་གོ་སྟོན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་
བསྟན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་མི་མཐུན་
པར་ལེགས་ལྡན་དང་མཐུན་ཚུལ་འོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤུད་ནས་སྒྲུབ་
འདེབས་སེལ་བ་དང་། མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤུད་ནས་
སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གཟུགས་སོགས་
ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བའི་སྒྲུབ་འདེབས་དང་།

ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སོགས་སུ་དང་གཟུགས་སོགས་
 བདེན་བྱུང་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྟེ་སྒྲོ་སྐྱར་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་སྐྱར་ཀྱི་འཛིན་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་
 འབྲུམ་སོགས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 སྒྲེ་མེད་སོགས་སྟོན་པའི་ཤེར་མདོ་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ཐ་
 སྙད་དུ་སྒྲེ་བར་བསྟན་པས་སྐྱར་འདེབས་སེལ་བྱས་ཏེ། ཤེར་མདོས་སྒྲེ་
 འགག་མེད་པ་སོགས་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པ་
 གང་། དེས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲེ་འགག་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་སྒྲེ་བ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་རྣམས་རང་གི་
 རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལས་དེ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའི་
 དབང་གིས་སྒྲེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་ན་དོན་དམ་
 པར་མ་སྒྲེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་པ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྟེན་འབྱུང་
 གི་དོན་རང་བཞེན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འདོད་པས། མ་དོས་པས་བྱས་པར། ཆོས་
 གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞེན་གྱིས་མ་སྒྲེས་ཤིང་།

རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མིན་པར་
གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
པར་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་ཏུ་བསམ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་
དགོས་ན། རྒྱུ་མའི་རྟ་སྤང་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་
རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་
དགོངས་འགྲེལ་ཏུ་གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་བཞིན་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུ་མའི་དེ་ཏུ་
ཤིང་རྟ་སྤང་ཏུ་མེད་བཞིན་དེར་སྤང་བ་ལྟར་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་
བཞིན་སྒྲོ་འཁྱུལ་བ་ལ་བདེན་པར་སྤང་བ་ནི་རྒྱུ་མ་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་ལ་
དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། རྒྱུ་མཆན་དེས་ན་
གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་དོན་དམ་པར་
རང་མཆན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཀྱན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པའི་མདོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་དོན་ཏེ་མི་
རྟག་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ནི་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་
བཏགས་པ་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ལ། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་
མ་ཐག་པ་ནི། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་

པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་བསྟན་པའོ། །མི་རྟག་སོགས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་
རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱས་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་
པ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཀུན་བཏགས་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཞན་དབང་ལ་སྦྱོར་
རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། སོ་སྦྱེས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཞེན་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་གཞན་དབང་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་ལ་བསྟན་དགོས་པའི་སྤྱིར། དགོངས་
འགྲེལ་དུ་ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ན་
མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་དེ་ལྟར་མ་
གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་གཙོ་བོར་
གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལ་བྱེད་གོས་པར་
འདི་བས་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་
དང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་
གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་

གྲིས་མེད་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྲིས་གྲུབ་
པས་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་སྒྲོང་སྟེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྲིས་
མེད་པ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་དང་། དེ་དག་རང་
མཆོན་གྲིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་མི་མཐུན་པར་ལེགས་
ལྡན་དང་མཐུན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་གཞན་དབང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། རྣམ་རིག་
པ་དང་འདི་བས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་བྱུང་ཡོད་དེ། རང་
མཆོན་གྲིས་མེད་ན་གཞན་དབང་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་སྐྱར་
འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་གཉིག་འདྲ་ཡང་། འདི་བས་ཆོས་ཀྱན་རང་
མཆོན་གྲིས་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་སྐྱ་ལ།
རྣམ་རིག་པས་རང་མཆོན་གྲིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་བྱུང་བར་
ཁས་ལེན་པའི་སྟེང་། ལེགས་ལྡན་དང་འདི་བས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་
དོན་འཆད་ཚུལ་མཐུན་ཏེ། གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་
དུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོར་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྲིས་མེད་པས་ཀྱན་
བཏགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་སྒྲོང་བར་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་
འདི་བས་ཀྱང་ལེགས་ལྡན་ལྟར་འདོད་པའི་སྟེང་ཏེ། ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་དུ་
ཀྱན་བཏགས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་།

གུན་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པ་དང་དོན་དམ་པར་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་ནི་གུན་བཏགས་དང་། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་གུན་བཏགས་དེའི་ངོ་
 བོར་མེད་པ་ནི་གུན་བཏགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་
 ལྷན་མདོ་སྒྲེ་སྒྲོད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་
 དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་
 སྒྱུ་བ་པ་ནི། གཞན་ཡང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། སྒྲེ་བ་མེད་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཕགས་པ་སྒྲོ་བྱོས་མི་བྱད་པས་བསྟན་པ་ལས། ངེས་
 པའི་དོན་རྟོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ན་སྒྲེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་
 དོན་དམ་པའི་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར། གཡ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་
 བ། འོ་ན་ངེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་
 འགྲེལ་བ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་ཅེ་ན། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཁ་ཅིག་གིས། འབུམ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་གུན་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་དང་མ་སྒྲེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཤེར་མདོར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་
 གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ལན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་ཁྲབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་

དགོངས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་
 སྤེའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་
 གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
 ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་དོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདིས་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འབྲུམ་སོགས་སུ་སྟེ་མེད་
 སོགས་བསྟན་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྟེ་འགག་སོགས་མདོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་མ་སྒྱུར་
 བར་མདོ་དེ་སྒྲི་རི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མ་སྟེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོངས་སུ་སྒྲུ་བར་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཆོས་བདག་མེད་

པའི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་
གསུངས་པ་དབུ་མ་སྒྲུང་བར་བྱངས་སོ། །དབུ་མ་སྒྲུང་བའི་ལུང་འདིས་ནི།
འབུམ་སོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཟུལ་ཏེ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་
བར་སྐྱ་ཇེ་བཞིན་པར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པར་བཤད་ལ།
སྐྱ་ཇེ་བཞིན་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཡང་སྐྱེ་འགག་སོགས་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་
པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བར་
མདོ་ལས་སྐྱེ་མེད་སོགས་བསྟན་པ་ལ་དགག་བྱའི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བར་སྐྱ་
ཇེ་བཞིན་དུ་མི་ཞེན་པར་གསུངས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱང་སྐྱེ།
དབུ་མ་སྒྲུང་བས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་བ་
སོགས་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩོད་སྤྱོད་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས།
ཆེས་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྲོ་ན་མ་ཆེས་པ་
སྐྱབས་མཆིས་པ་བྱང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས།
ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་

པ་བླ་མ་དོན་དུ་བཤུགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་
བར་བའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་བཙུགས་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འདིའི་འགལ་སྔོང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞེས་པའི་དོན་
ནི། །ཡན་གྱིས་ངེས་དོན་དང་། བླ་མ་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཉིས་
ཀྱི་མཆན་གཞི་མི་གཅིག་པར་བསྟན། དེ་མན་གྱིས་མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བླ་
མ་འགྲེལ་ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་བཤུགས་དོ། །དེ་ལ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཡིན་ཆད་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ།
དགོངས་འགྲེལ་དུ་དགོངས་གཞི་བཞག་ནས་བླ་མ་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་དང་། དོན་
གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཉིས་མདོ་མི་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་མ་ནི་ཤེར་སྟོང་སྟེ་བྱ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་
པར་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་མ་སྐྱར་བ་རྣམས་དང་། སྒྲིབ་མ་ནི་འབྲུམ་པ་སྟེ་
བྱ་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་དེ་སྐྱར་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་
བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་སྐྱར་བར་
གཟུགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་སྐྱས་ཟེན་གྱིས་བསྟན་ཆོད་སྟར་
བཟུང་ན་ཆད་མཐར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲུམ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་

དམ་གྱི་བྱང་པར་སྐྱར་བས་བྱང་པར་དེ་སྐྱོར་དགོས་གྱི་འབྲུམ་གྱི་ཆོག་ཀྱན་
 ལ་དོན་གྱིས་སྐྱར་བཞིན་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་དོན་དུ་གསུངས་
 པ་དེ་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མིན། ཞེས་པ་འདི་ཡང་། དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་
 ཞེར་མདོར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་དོན་དམ་
 གྱི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བར་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་འཇིན་པ་བཀག་གྱང་། དོན་དམ་
 བར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་
 འཇིན་པ་འགོག་པར་མ་གསུངས་ལ། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེའི་དོན་དུ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་
 དབང་དུ་མཛད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཞེར་མདོར་སྐྱེ་
 མེད་སོགས་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་བསྟན་པ་དང་།
 དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་དགོངས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པ་སྐྱེ་ཇི་
 བཞིན་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་གོང་འོག་བསྐྱེགས་ན་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་
 པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འཇིན་པ་ནི། མ་སྐྱེས་པ་སོགས་
 ལྟོན་པའི་ཞེར་མདོ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་འཇིན་པ་ཡིན་ཡང་། དགོངས་འབྲེལ་དུ་
 རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པ་བཀག་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་པ་འདི་བས་

བཞེད་འཕྲུལ་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། མདོར་བསྐྱུ་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་སྟེ་གཞན་གོ་སྤྱོད་ཞིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། དེས་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་། དགོས་པ་ནི་དེའི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་ཆད་མཐར་ལྷུང་བས་དེ་འགོག་པ་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཡིན་པས་དགོངས་གཞི་སོགས་གསུམ་ག་ཆང་བའི་སྒྲོན་ས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་མདོ་དོན་པལ་བར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱུང་སྤྱོད་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་མིན་ན་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་འདི་བས་འདོད་དམ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། དེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་དོན་པལ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོས་ཀྱན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་དབང་རྒྱུ་དང་། རིམ་གྱིས་བཞི་དགོས་པའི་དབང་རྒྱུ་ཏེ། དང་པོར་སྤྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འཛིན་ཏུ་འཕྲུག་མི་དགོས་པ་དང་དགོས་པ་ལ་བྱ་ཡི། ཆོས་ཀྱན་བདེན་མེད་དུ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་མི་དགོས་པ་དང་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེ་

འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རང་ལུགས་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་མར་དབུ་མ་སྒྲང་བ་
ལས། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་
པ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་
ཡོད་ཀྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ནས། གང་ཞིག་
ཅིག་ཅར་ཆོས་མ་ལུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་མི་རུས་པ་དེ་
རེ་ཞིག་སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱི་འོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ལ་འདུག་གོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་གཟུགས་
སོགས་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་བསྒྲུབས་པའི་སྐབས་འགར་
སེམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་བཀག་པར་རྣམ་རིག་པ་ལྟར་
གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་གཅིག་ལའང་འདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
དེ་ལྟར་ཆ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཛོག་དགོས་ཏེ། མདོ་གཅིག་ལའང་
གདུལ་བྱའི་རིགས་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྡེ་དགའི་པར་མ་སོགས་ཀྱི་དབུ་
མ་སྒྲང་བའི་ཐད་འདིར་ལང་གཤེགས་མི་འདུག་པ་ཆད་པར་མདོན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ནི་འཆོའི་དགོངས་པར་གནས་ཤིང་ལེགས་ལྡན་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྱངས་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་སྟེ་གོ་

སྒྲིབ།

༥ འདིར། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། རི་བྱས་དངོས་བསྟན་
 རི། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་
 དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། བར་བར་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་མཆོན་གྱིས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་
 གཉིས་སྒྲིབ་ཐེན་འགལ་ན་ཡང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས་བར་བའི་
 དེ་ཅི་ལ་དགོངས་ཞེས་འཁོར་ལོ་བར་བར་དངོས་དང་དང་པོར་དོན་གྱིས་རི་
 བ་བྱས་སོ། །དེས་ལྷགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་དངོས་དང་བར་བར་དོན་
 གྱིས་བྱུ་ཚུ་ལ་ཡང་ཤེས་རྒྱས་སོ། །ལན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་
 དང་། མ་སྒྲིབ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། སྒྲིབ་
 མའི་མདོར་བསྟན་ནི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཤེས་སྒྲིབ་སོགས་སུ་དོན་དམ་པར་
 མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།
 དོན་དམ་པར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་
 ཀྱན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 གསུམ་སྒྲིབ་མདོ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། དེ་གསུམ་དཔེ་དོན་
 སྒྲིབ་ཚུ་ལ་ནི། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་ཏྲོག་པས་བཏགས་ཅམ་ལས་མེད་པ་བཞིན་
 གཟུགས་བདེན་བྱུང་གྱང་ཏྲོག་པས་བཏགས་ཅམ་ལས་མེད་པ་དང་། སྒྲིབ་མའི་

རྩལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དེ་ལྟ་ཤིང་སོགས་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་ཡང་དེས་སྟོང་
པ་བཞིན་གཟུགས་བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། ཐམ་
སེམས་ཙམ་སྐྱབས་ལྟར་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རྣམ་རིག་པས་ནམ་མཁའི་མེ་
ཏོག་ཀྱན་བཏགས་གཏན་མེད་ཀྱི་དཔེར་མི་འདོད་ཀྱང་འདི་བས་དེ་ལྟར་
འདོད་པར་གསུངས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འཁོར་
ལོ་བར་བའི་ཤེར་སྟོང་སོགས་སུ་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་སོགས་
མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་སྒར་མདོ་སྡེ་སྟོང་པའི་སྐྱབས་བཤའ་པ་ལྟར་རོ། །

གྲུབ་དོན་ནི། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཀྱན་
བཏགས་དོན་དམ་པར་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་དོན་
དམ་པར་སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་དོན་དམ་པ་
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཕགས་ཁྲུས་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤའ་པས་དགོངས་
འགྲེལ་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བའི་ཤེར་སྟོང་སོགས་
སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་མིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། འབྲུམ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྟན་
ནས་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་བཙུགས་པར་གྲུབ་པོ། །ལེགས་ལྷན་དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱིས་སེམས་ཙམ་སྤུན་མོང་མིན་པའི་འདོད་པ་མ་བསྟན་པ་དང་། འབྲུམ་
སོགས་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་པར་མི་བཞེད་པ་མ་གཏོགས།

དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་འདི་ཙམ་ཞིག་དབུ་མ་པ་གཉི་གའི་འདོད་
 པ་མ་ཐུན་པར་སྒྲུབ་དོ། །ལེགས་ལྡན་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བླ་དོན་དང་།
 བར་བ་ལ་བླ་དེས་གཉིས་དང་། ཐ་མ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་ཅིང་། དང་
 པོ་བླ་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་སེམས་ཙམ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་གཟུགས་ནས་
 འཕགས་ལམ་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆ་མ་སྟེ་བར་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དང་། འདིས་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་
 མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བླ་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་
 ཡིན་པའི་སྟེར། བར་བ་ལ་བླ་དེས་གྱི་མདོ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ།
 བར་བར་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་མི་
 འདོད་ན་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། ཤེར་སྟོང་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་
 བྱུང་པར་མ་སྒྱུར་བ་རྣམས་དེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་ན་དགོངས་འགྲེལ་རང་
 གཞུང་དུ་མཛད་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེར་འཁོར་ལོ་བར་བ་བླ་དོན་གྱི་མདོར་
 གསུངས་པའི་སྟེར། ཐ་མ་དེས་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་སེམས་ཙམ་དང་མི་
 འདྲ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 གསུངས་པའི་ཀྱན་བཏགས་ནི་དེས་གཟུགས་སོགས་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་
 དུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་འདིས་བཏགས་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་
 བྱེད་པའི་སྟེར་རོ། །ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐས་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བླ་དོན་དང་།

བར་བ་ལ་དང་ངེས་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཐ་མར་དགག་བྱ་ལ་དོན་
 དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱར་བ་མེད་ཆེ་སྐྱས་ཟིན་ཆད་མ་དང་བཅས་པའི་དོན་མི་
 ཆད་བས་དང་དོན་གྱི་མདོས་བྱུང་བམ་སྐྱམ་མོ། །འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་དོན་
 དུ་འགྲེལ་བའི་དགོངས་གཞི་སོགས་སྒྲར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ལ། ཞེར་སྒྲིང་
 སོགས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། དགོངས་གཞི་ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་
 པར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གསུམ་དང་། དགོས་པ་ཐལ་འགྱུར་
 བ་ཁ་དང་བ་དང་། དངོས་ལ་གཞིན་གྱིད་ཆོས་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་
 པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ།།

༥ གློ་ན། དབུ་མ་སྒྲིང་བའི། དེའི་དོན་དུ། ཞེས་པ་དགའ་འགྲེལ་དུ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་བསྟན་པ་དེའི་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་ལས། གློ་སྐྱར་གྱི་
 འཛིན་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྒྲར་ལྟར་བྲིས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཆོས་ཅན།
 དགོངས་པ་བསྟན་ཏེ་གཞུང་བཙུགས་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་
 མ་ཡིན་པའི་བྲིས་ཏེ། ཇི་བ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྲིས།
 དེར་ཐལ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་གསལ་བར་སྐྱར་བའི་འཁོར་
 ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་བྲིས། ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞུང་ལས། དགོངས་

འགྲེལ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་
ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་གཞུང་བཙུགས་པར་
འཆད་དོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ནི་ཡུམ་འབྲུམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ངེས་
དོན་དུ་གཞུང་འཕྲུགས་པའི་མདོར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ནམ་
བྱུང་སྟེ། དགོངས་པ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་གཞི་བཞག་ནས་དགོངས་པ་
བསྟན་པ་དང་། དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དགོངས་པ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་སོགས་སྒྲ་མ་མིན་ཡང་། ཀུན་བཏགས་
མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དོན་དམ་པར་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དགོངས་པ་བསྟན་ཏེ་ངེས་དོན་
དུ་གཞུང་འཕྲུགས་དགོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ཡུམ་འབྲུམ་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགག་བྱ་ལ་
དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་གསལ་བར་མ་སྒྱུར་བའི་མདོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་འཕྲུགས་རྒྱུ་འཁོར་ལོ་བར་བམ་
ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་གསུངས་པའི་མདོས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་
ལྟར་བསྟན་ཅེས་དགོངས་པ་བསྟན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
དགོངས་པ་བསྟན་པ་ལ་བཞག་ཅིན་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་

ཚུ་ཅན། དེས་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་དོན་གཉིས་
པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ལན་སྐབས་ཀྱི་
ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་། གྲུབ་དོན་སྐབས་ཀྱི་བྱང་དོན་
དུ་བཞད་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཉིས་མདོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་
མ་ལ་འབྲུམ་སོགས་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཤེར་སྙིང་སོགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་དོན་ཀྱི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྒྲོར་ཏེ། ནས། བྱང་བའི་དོན།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དེ་དེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་བསྟན་ཚད་མ་
དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལ་ལས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་དེས་མི་ཚོག་པར་སྐྱས་ཟེན་ཚད་
མ་དང་བཅས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲ་མས་དེ་ལ་དངོས་བསྟན་ཚད་
མ་དང་བཅས་པས་ཚོག་སྟེ། གཞུང་ལས། དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྐབས་དེར་
མ་སྐྱར་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་པས་ངེས་དོན་མ་
ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་བཏག །ངེས་
པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་སྒྲོ་སྒྲིང་
བས། འཁོར་ལོ་ཐམས་དོན་དམ་ཀྱི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བའི་འབྲུམ་

གྱི་མདོ་ཆོག་ནམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་པ་ཁོ་ནའི་དོན་མིན་
 ཏེ། ཡིན་ན། འབྲུམ་དང་ཤེར་སྙིང་གི་གཟུགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་མ་
 དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཉོགས་དཀའ་ལ། བྱི་མ་དེའི་དབང་དུ་
 མཛད་པ་ཉོགས་སྒྲིབ་བར་སོང་བའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་མ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་སྒྲིབ་
 མ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཤེར་སྙིང་གི་
 གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་གྱིས་ངེས་དོན་སྙིང་ཉིད་ཁོ་ན་གཞུང་བཙུགས་
 ནས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེར་སྙིང་དང་འབྲུམ་
 གྱི་གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་གཉིས་ལས་སྒྲིབ་མ་དང་དོན་གྱི་མདོར་
 འགྲེལ་བའི་ཤུགས་ལ་བྱི་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་པ་ལ་
 བཤད་དོ། །

ཇི་བཙུན་པས། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་
 འཕྲུགས་རྒྱ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དང་། དང་དོན་དུ་བསྟུབ་རྒྱ་འབྲུམ་
 གྱི་གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོག་དང་། གྲུབ་དོན་གཉིས་པའི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོར་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་མ་སྒྱུར་བ་
 དང་། དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་། དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བའི་རིགས་གསུམ་ལས།
 བྱི་མ་ནི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྟུབ་རྒྱའི་མདོར་འཛོག་གྱུང་།
 འབྲུམ་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྟུབ་རྒྱ་མིན་པ་དང་། དེས་དོན་

གྱི་མདོ་ཡིན་ན་དགོངས་པ་བསྟན་དགོས་མིན་པས་བྱུང་བ་དང་། འབྲུམ་གྱི་
གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་སྤྲི་ཁྱིམ་པ་དགག་དགོས་ཀྱང་སྤྲི་ཁྱིམ་
པ་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་མིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལྟར་ན་
འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དེ་ཞུས་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་འདྲ་བས་ཤེར་མདོ་རྣམས་
དེ་གཉི་གར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བར་སྤྱོད་མཐའ་དཔྱོད་དུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་
བསྐྱུས་གསུམ་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཞུས་གྱི་དེ་མིན་པ་དང་། དེའི་
ནང་གི་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་བར་དོན་གྱིས་སྦྱར་བ་དང་། ཤེར་སྤྱོད་དང་ཚུལ་
བརྒྱ་ལྟ་བུ་པ་སོགས་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དེ་ཞུས་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་
བར་བ་གསུམ་ག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་བར་མ་སྦྱར་བ་དང་། དོན་
གྱིས་སྦྱར་བ་རྣམས་དེ་གསུམ་ག་དང་། སྤྲི་ཁྱིམ་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་དགོངས་
པ་བསྟན་ནས་བྱུང་དོན་དུ་འབྲེལ་རྒྱ་དང་། བྱུང་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་།
སྤྱི་མ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་དང་། དེས་དོན་དུ་གཞུང་འཇུགས་རྒྱར་
རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་འཛོག་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། །ཞོལ་ངན་ཆར་
གཙོད་དུ། དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱི་འགག་སོགས་མེད་པ་འབྲུམ་གྱི་སྤྱི་
འགག་སོགས་མེད་ཅེས་པའི་སྤྲི་ཁྱིམ་ཟིན་གྱི་དོན་དུ་འཛིན་པ་བཀག་ནས་དེ་
དག་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེའི་སྤྲི་ཁྱིམ་ཟིན་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱི་

185

ཁོ་ན་རེ། ཤེར་སྙིང་ཆོས་ཅན། དངོས་བསྟན་སྒྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲས་ཟེན་སྒྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱལ།
འབྲུམ་པའི་གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དངོས་བསྟན་སྒྱ་ཇི་
བཞིན་པའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བར་སྒྱ་ཇི་
བཞིན་དུ་གཟུང་དུ་རུང་བའི་མདོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་
བྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག དེ་ཆོས་ཅན། སྒྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྱ་
ཇི་བཞིན་པའི་རྟོག་པ་བསལ་དགོས་པར་དབྱུ་མ་སྒྲང་བར་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཡང་དགག་བྱའི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བར་སྒྱ་ཇི་བཞིན་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་བསལ་དགོས་པའི་དོན་དུ་སྐྱར་བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག ཤེར་སྙིང་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྐྱར་
བའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་
དུ་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་བྱང་པར་གསལ་བར་མ་སྐྱར། ཅེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། གསལ་བར་ཞེས་པའི་ཆོག་རུས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་བར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྐྱར་མ་
སྐྱར་གཉིས་ཡོད་པ་གང་། ཤེར་སྙིང་ལྟ་བུ་དེ་ལམ་བཞག་ན་དེའི་མཚན་གཞི་

མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་ལས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་གསུངས་
 པ་དེ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་བ་དང་མ་སྐྱར་བ་གཉིས་
 བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱུང་དོ། །གཞུང་དུ་ཆ་ཕྱེ་ནས་མདོའི་
 དོན་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ། སྒྲོ་སྒྲིང་བས། མདོ་གཅིག་གི་བརྗོད་
 བྱ་ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་མིན་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་དགོངས་འགྲེལ་
 ལང་གཤེགས་རྒྱན་སྒྱུག་སོགས་སེམས་ཅམ་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་དང་། མདོ་གཞན་དབྱུ་མ་བ་ལྟར་གྱི་དེ་སྟོན་པ་གཉིས་
 འབྲེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་དེ་པར་ཕྱིན་ཟུར་མཆན་ཡང་འདིའི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་པས། སེམས་ཅམ་ལྟར་གྱི་དེ་འཕགས་ཁུས་སོགས་གྱི་སྒྲས་
 ཟེན་ཅམ་དང་། དབྱུ་མ་བ་ལྟར་གྱི་དེ་དེ་དག་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་འཛོག་
 པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ལས། གཙོ་པལ་ཆ་གཉིས་རིམ་
 བཞིན་དབྱུ་སེམས་ལྷགས། །ཞེས་དབྱུ་མའི་དེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོ་དང་སེམས་ཅམ་གྱི་དེ་པལ་བར་འཛོག་པར་གསུངས་པ་དང་།
 པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱེད་དུ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་སུ་དབྱུ་མའི་དེ་གསུམ་
 གཙོ་བོ་དང་རྣམ་རིག་པའི་དེ་གསུམ་ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་
 གནད་འདྲའོ། །

ཁ་ཅིག ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུས་རྣམ་རིག་པའི་དེ་གཙུག་པོ་
 དང་། དབུ་མའི་དེ་ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བཤམ་ཅིང་པར་བྱིན་ཞིབ་
 ཆ་ཡང་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀའི་
 མདོར་འདོད་དམ་བརྟག་ཅིང་། ལུན་སེལ་དུ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་
 སྐབས་འགར་དབུ་མ་དང་སྐབས་འགར་སེམས་ཅམ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་
 པའི་དོན་ལ་སྦྱར་ན་འགྲིག་པར་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་བ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྱུངས་པ་ཐལ། དེས་དེ་ཡུམ་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་འཇུགས་པའི་
 བཀའ་དང་། ལེགས་སྤྱེའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བྱང་ངེས་སྤྱེ་བའི་རང་གཞུང་དུ་
 འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་སྦྱང་བ་ལས། དེའི་དོན་དུ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། གཞུང་ལས། དགོངས་འགྲེལ་
 ཀྱིས། ནས། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་གཞུང་
 བཅུགས་པར་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དབུ་
 མ་སྦྱང་བར་དགོངས་འགྲེལ་ལང་གཤེགས་རྒྱན་སྦྱག་རྣམས་དེའི་མཚན་
 གཞིར་བཞག་པ་དང་། པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་བཤམ་ཚུལ་བཀོད་མ་ཐག་
 པས་བྱུང་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་ལས། མདོ་སྟེ་ཁ་ཅིག་ལས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་
 བླ་མ་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུངས་ལྟ་བུ་གྱིས་གྲུང་ཞེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བླ་མ་འཕྲུག་གི་བ་སྒྲོ་གྲོས་མི་བཟང་པའི་མདོའི་རྗེས་
 སྐྱེས་འབྲས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྒྲིབ་སྒྲོ་གྲོས་བས་དགའ་འགྲེལ་ལྟར་ཞེ་འཆོ་
 ཡབ་སྐྱེས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བླ་
 དོན་གྱི་མདོ་དང་། སྒྲོ་མང་ལྟར་ན་དེས་དོན་གྱི་མདོའི་ཁྱད་པར་ལ་ཆད་མ་
 དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུའི་དགའ་བྱའི་དོན་དམ་མིན་པར་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་སྒྲོན་དགོས་པ་ལས་སྐྱེས་བེན་གྱི་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་
 པ་མི་དགོས་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་དེས་དོན་གྱི་མདོས་
 ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་འདྲའོ། །འཕགས་སེང་ལྷགས་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
 དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་སྒྲོ་གྲོས་བས་ཞེ་འཆོ་ཡབ་སྐྱེས་དང་མཐུན་ཏེ། མི་
 མཐུན་ན་འདིར་ལོགས་སྐྱེས་གསུང་རིགས་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 འདོད། རྗེ་བཙུན་པས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བླ་མ་དོན་དུ་འདོད་པ་ཞེ་འཆོ་ཡབ་སྐྱེས་
 དང་མཐུན་ཡང་དེ་དག་གིས་དགོངས་འགྲེལ་དབྱུ་མའི་གཞུང་དང་། འཕགས་
 སེང་གིས་སེམས་ཅམ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཞུང་དུ་བཞེད་པར་བཤད། སྒྲིབ་
 པའི་རྒྱན་དུ་དགོངས་འགྲེལ་མཆན་ཉིད་ལྷེ་མ་དགོངས་སྐྱེས་གསུངས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གྲུང་ཐང་སྐྱབས་དང་པོའི་མཆན་དུ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་

པར་གསུངས་པ་ལ། པར་སྤྱོད་ཟུར་མཆན་དུ། འཕགས་སེང་གི་གཞུང་
རྣམས་སྤྱི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཁྱད་སྟངས་ཡོད་མེད་བཅུ་དགོས་ཤིང་། གསེར་
སྤེང་དུ། མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་པར་གསུངས་
པས་ན། འཕགས་སེང་གིས་མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་བཞེད་མི་བཞེད་ཀྱང་
དབྱེད་དགོས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དེའི་མཆན་གཞིར་ཤེར་མདོ་བཞག་པ་སེམས་
ཅམ་པ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་ཡིན་པ་གསེར་འསྤེང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་
མཆན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ཁས་ལེན་པ་དབྱ་སེམས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཟེར་
མཁན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

གཞུང་ལས། རྣམ་འགྲུལ་སྤྱོད་པ་བ་དག་གིས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བ་མདོའི་
དོན་མིན། རྣམ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་སྤྱེ་བ་ཞིབ་ཏུ་ནི་དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས་
བཤད། ཅེས་པའི་དོན་དབྱ་མ་སྤང་བར། མདོ་དོན་གཙོ་བོ་མིན་པར་བཤད་
པ་དང་། དེར་མདོ་དོན་ཅམ་ཡང་མིན་པར་བཤད་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
ཀྱང་མདོ་དོན་ཅམ་དུ་བཞེད་པ་དང་། རྣམ་རིག་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་
ཆ་གཉིས་མི་འབྲེད་པར་བཀའ་ན་མདོའི་དོན་མིན་པར་བཤད་པ་གང་ཡང་
མིན་པར་མདོ་དོན་མིན་པར་འཆད་མཁན་ལེགས་ལྡན་དང་། སྟོལ་ནི་ལེགས་
ལྡན་གྱིས་སྤྱེ་བའི་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོལ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས་
བཤད། ཅེས་པའང་དེ་འདྲའི་སྟོལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྤྱེ་བར་དབྱ་མ་སྤང་བ་

ལས་བཤམ་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱེ་བར་ཞེས་
འབྱུང་དགོས་ཤིང་། ཞིབ་ཏུ་ཞེས་གསུངས་དོན་ཡང་མེད་པས་ལེགས་ལྡན་
གྱིས་སྤྱེ་བའི་དོན་དུ་མ་སྒྲིབ་བ་ལས་ཞིབ་ཏུ་བཤམ་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་
སོ།།

བཞི་བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་
བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་རི་
ལྟར་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། དགག་བྱ་ངོས་རི་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་ལ་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་
འདོད་ན། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུ་མ་མིན་པའི་བདེན་གྲུབ་
སོགས་སུ་བརྗོད་པའི་དགག་བྱ་དེ་རི་ལྟར་ཞིག་ལ་བྱེད་སྟངས་ན། རིགས་པའི་
དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་
བོར་མ་ཤར་ན་དེ་བཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟེན་ན་ཉག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གང་རུང་ངེས་པར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལུགས་སམ་དེས་
རི་ལྟར་ཞིག་ཏུ་བཟུང་བའི་མེད་རྒྱུའི་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིབ་ལུགས་དུ་

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤར་བར། བདེན་གྲུབ་སོགས་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་མིང་རྣ་
 བར་བྱང་བ་ཙམ་ལ་བཏེན་ནས། བདེན་གྲུབ་སོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་འདི་ཡོད་
 དང་བདེན་མེད་སོགས་ལ་སྦྱབ་བྱེད་འདི་ཡོད་ཅེས་མང་དུ་སྦྱས་ཀྱང་དོན་
 ལེགས་པོར་གོ་ནས་སྟོང་བའི་ངོ་བོ་ངོས་ཟེན་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་ཏེ། སྟོང་
 འཇུག་ལས་བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཇིན་
 མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོད་
 ལེགས་པོར་མ་ཟེན་ན་ཡང་ན་དགག་མི་དགོས་པ་ཡང་བཀག་པས་མེད་
 མཐར་ལྷུང་ནས་ངན་འགོར་འབྲིད་པར་བྱེད། ཡང་ན་དགག་བྱའི་གནད་མཐར་
 ཐུག་པའི་སྤྲ་བ་ནས་མ་ཞེགས་པར་ལྷག་མ་ལུས་ནས་ཡོད་མཐར་ལྷུང་སྟེ་ཐར་
 པ་མི་འཐོབ་པའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ལས། དེ་ལ་དགག་བྱའི་མི་འབྲ་
 བའི་བྱེད་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དགག་བྱ་མདོར་བསྐྱས་པའི་རྩ་བ་ནས་
 བཀག་ན་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེགས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་དགག་བྱ་རྩ་བ་ནས་ཞེགས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་བདེན་འཇིན་
 ལྟན་སྦྱེས་དང་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་གྲུབ་ངོས་ཟེན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ།
 འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བས་འཕྲལ་དུ་ཀྱན་
 བཏགས་པའི་བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཇིན་ངོས་ཟེན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་
 པའི་སྒྲིབ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཇེས་སུ་ཞུགས་པ་གྲུབ་མཐས་སྟོབ་བསྐྱར་མ་

བསྐྱུར་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དང་དེས་བཟུང་བའི་
བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་པ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེ་ངོས་མ་ཟེན་
པར་རགས་པའི་དགག་བྱ་བཀག་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་
བདེན་ཞེན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས་སྐབས་དོན་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དབུ་མ་
སྒྲིབ་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ཡང་། ས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དབུ་མ་སྒྲིབ་པོ་ལས།

འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག །

དོན་དམ་པར་ནི་འབྱུང་བ་ཡི། །

ངོ་ཐོ་ཉིད་མིན་ཞེས་ས་སོགས་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བ་མིན་པར་
གསུངས་པའི་འགྲེལ་བར། སྒྲིབ་དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་ལ་བཞག་ཚུལ་གསུམ་
གསུངས་པ་ལས། དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། དོན་ཞེས་
པ་བརྟག་པ་དང་གོ་བར་བྱ་བའི་མིང་ཡིན་ཏེ། དོན་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐ་ཆིག་ཅེས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆིག་དང་དོན་རང་རང་གི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀ་སྟོན་
པའི་ཆིག་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའོ། །དམ་པ་ཞེས་པ་མཆོག་གི་མིང་དང་། དོན་དམ་
པ་ཞེས་ཡུལ་ལ་གཞི་མ་བྱུང་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་

བྱ་སྟེ། དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ཡུལ་དང་དམ་པ་
 ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་དམ་པའི་དོན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 མཉམ་གཞག་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་དང་། དེའི་
 རྩེད་དོན་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་
 བ་ནི། དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་
 དམ་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་
 རྣམས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 སྡེ་མ་གཉིས་དགག་བྱ་དོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་འདིར་བཤམ་པའི་ཆེ་ལ་བྱངས་
 བ་ལས་མཁོ་མི་ཆེ་ཡང་། ཕྱི་མ་ནི་སྐབས་འདིར་མཁོ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དབྱ་
 མ་བ་དང་རང་སྡེ་གཞན་གྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་གཞིར་
 གྱུར་པའི་གཞན་དབང་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། གཞི་གཞན་
 དབང་དེ་དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དོར་མེད་པ་སྟེ་རིགས་ཤེས་
 དེས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འོ་ན། དོན་དམ་
 པ་ནི་གང་དག་སྟོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དགག་པ་ནི་ཡི་གའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་
 རམ་ཞེ་ན། ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམས་གཉིས་ཏེ། ཞེས་

སོགས་བྱུང་སྟེ། ཚོད་ཚུལ་ནི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ། རོན་དམ་བཤེན་པ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་སྒྲོས་རི་བཞིན་བསམ་པ་ལས་
 འདས་ལ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རིགས་པས་དགག་པ་དེ་ཙམ་ནི་མིང་ཆོག་
 གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ལན་དུ། དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡུལ་ཅན་
 རོན་དམ་པ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་རོན་སྟེ་བརྒྱུད་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་
 པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་པ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མས་བསྐྱད་པ་
 མེད་པས་ཟག་པ་མེད་པ། རང་གི་ངོར་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པ་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་
 པ། མཉམ་གཞག་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ། མཐོང་སྤང་
 གིས་དག་པ། འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་སྙད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོར་སྒྲོས་པ་དང་
 བཅས་པ་སྟེ། རོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་རྗེས་ཐོབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་དེ། ས་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་སྤྲོ་བའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བཞིན་ཞེས་པའི་དམ་བཅའི་
 བྱེད་པར་ཉིད་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །ལྷག་མཐོང་མཆན་དུ།
 ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་པས་དེ་གཉིས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དང་།
 འཇུག་སྤང་བྱིས་གཞོན་པས་དག་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འཕགས་པའི་རྗེས་

ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་མ་བྱད། རོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱང་
རོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱེད་པའི་རོན་དམ་དུ་འདོད་དགོས་ཤིང་། སློབ་
དཔོན་འདིའི་སོགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་གོ་སློའོ།

༥ སློ་ན། རོན་དམ་གྱི་བཤའ་ཚུལ་གསུམ་པར་སློ་སྤྱིང་པར་མཆན་དུ།
རོན་དམ་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རོན་དམ་པ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡུལ་
ཅན་ལ་བཏགས་ཞེས་བཤའ་བ་དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་རོན་ཐོས་
པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་དང་།
གཞུང་ལས། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་ཡུལ་རོན་དམ་མ་ཡིན་པས་རོན་དམ་དུ་
བཏགས་ནས་བཤའ། ཅེས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། བདེན་གཉིས་དང་གྲུབ་
མཆན་དུ། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྣམས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པས་དམ་པ་དང་།
སློབ་པ་སྤྱིང་འདོད་ཀྱིས་རོན་དུ་གཉིར་བྱ་ཡིན་པས་རོན་ཏེ་རོན་དམ་པ་ཞེས་
བྱ་བར་བཤའ་དོ། །

རྟོག་གི་འབར་བའི་རྩོད་ལན་འགོད་ཚུལ་སྤར་བྲ་སྟེ་སྤར་བཤའ་ཀྱང་།
སྟག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་བདེན་པ་སློའི་ཡུལ་ལས་འདས་
པར་བཤའ་བ་དང་། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་ངོར་མེད་པས་རོན་དམ་
པར་མེད་པའི་རོན་དུ་བཤའ་བ་གཉིས་ནང་འགལ་བར་སྤང་སྟེ། རོན་དམ་

བདེན་པ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ། སྒྲིབ་ཡུལ་མིན་པའི་སྒྲིབ། ཡང་ན། དོན་དམ་
 བདེན་པ་དེ་གཉིས་སྒྲིབ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་ཐལ། བདེན་གྲུབ་གྱི་
 རོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ཡི་གེའི་ཡུལ་ལམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རོ་བོ་འཛོག་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་
 ཚུད་པ་གཉིས་སུ་མཛད་དོ། །གཞུང་ལས། དབྱུ་མ་བ་དང་གཞན་དག་ཡོད་
 མེད་དཔྱེད་པའི་གཞི་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་གཞི་དེ་དོན་དམ་
 དཔྱེད་པའི་རིགས་རོ་བོ་མེད་པ་སྟེ་དེས་མ་གྲུབ། ཅེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས།
 དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དེས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས་དེས་
 སྒྲིབ་བཤད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་། ཞེས་སྒྲིབ་བཞིན་ལ་དོན་དམ་དཔྱེད་
 པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་རོ་བོ་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ།
 སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱེད་པའི་རིགས་
 ཤེས་གྱི་རོ་བོ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་
 དགོས་པའི་སྒྲིབ་རོ། །ནས། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཤེས་གྱི་རོ་བོ་ཡོད་པས་གནས་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་སོང་ཡང་། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་སྒྲིབ་རོ། །ཞེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དཔྱེད་

པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་། རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་གྲུབ་ན་
བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པས། ལྷ་གྲུ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་
ངོར་མེད་པས་ལྷ་གྲུ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཇོག་ཀྱས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་
དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་ཡོད་པས་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་དུ་
གྲུབ་པར་མི་འཇོག་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་གསུངས་ཏེ་དགོངས་པ་
བཀལ་ཅིང་། ལྷ་སྐྱེའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཆོས་རྗེའི་བདེན་གཉིས་སུ་ཡང་དེ་
ལྟར་བྱས་སོ། །དེ་ལ་པར་སྤྱོད་ཟུར་མཆན་དུ། རིགས་ཤེས་གྱི་ངོར་མེད་པ་
དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་སྟོང་ཚུལ་དེས་ཆོས་ཀྱན་ལ་མ་བྲལ་
པས་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
དམ་པ་ལ་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ལས་རྟོག་མེད་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་
མི་ཉིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གྲུབ་མཆན་དུ། དེ་ལྟ་ན་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འགྱུར་བ་དང་། རིགས་ཤེས་རྟོག་མེད་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
དམ་པའི་བྲད་པར་དུ་སྒྱོར་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
ཞེས་སྟོང་ཐུན་གྱི་སྤྲས་ཟེན་བཀག་ནས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་
གྱིས་དབྱུང་ཚུལ་ལྟར་གྲུབ་པའམ་དེས་དབྱུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྲད་དགོས་པར་བཤའ་དོ། །ཟུར་མཆན་ལས། དབྱ་སེམས་
ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་གཞི་གཞན་དབང་ལྟ་བུ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོ་

199

འཆར་སྒྲ་བས། ལས་དང་པོ་བ་ལྟས་གསར་དུ་འཚོལ་བའི་སྐབས་སུ་ཚུ་
ཅན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གིས་དབྱེད་པའི་ངོར་ཚུ་ཅན་དེ་
མེད་པ་ངེས་སུ་གཞུག་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྱར་ན་སྐབས་གྱི་
ཚོད་ལན་དུ་འབྲེལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དཔལ་ལྷན་ཚུ་ཇེ་སོགས་ལྟར་ན། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། འདི་
མ་བྱེད་པར་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་རིགས་པས་དབྱེད་བཅོད་དང་དབྱེད་
བཅོད་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འཛིན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ནོར་བ་མང་དུ་བྱུང་
སྒྲ་ངོ་། །ཞེས་དང་། གཞུང་ལས། དེས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དེར་གྲུབ་ན་
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བཅོད་དང་ཆ་མེད་གྱི་དངོས་པོ་
དང་རང་བཞིན་བྱེད་པར་གསུམ་ལྷན་སོགས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
འཕེན་ཀུས་གྱི། དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པས་མི་གཞོད་དེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་འཛིན་ཚུལ་དང་
མཐུན་པའི་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་དེ་དག་ལ་བྱེད་མི་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པ།
འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་གྱི་ལུང་དེའི་གོང་དུ། སྒྲ་མའི་ཡོད་འཛིན་ནི་ལྟན་སྐྱེས་
གྱི་བདེན་འཛིན་མིན་ལ་དེའི་བདེན་འཛིན་ལ་ནི་སྤྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་དགོས་
སོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་ལས། སྒྲར་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ནི་འདི་བའི་

ལུགས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། བད་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་ཡང་དེ་དག་གི་མིང་དོན་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་དང་སྤྱེལ་ན་རྟོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་
རུས་སོ། །

སྒྲོང་ཐུན་ལས། གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་བའི་བདེན་པར་བྱུང་མི་དགོས།
ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པས་གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་
པར་སོང་ཡང་། གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འགོ་མི་
དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བར་ཕྱིན་བྱུང་མཆན་ལས། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་
གནས་ལུགས་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་དགོས་ཀྱི། ཆོག་ཟེན་ལྟར་
དུ་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་ན་བདེན་པར་བྱུང་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཤེས་ལུགས་སུ་བྱུང་ན་བདེན་པར་བྱུང་པས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་གཤེས་ལུགས་སོགས་ཡིན་ཡང་གཤེས་ལུགས་
སོགས་སུ་མ་བྱུང་པར་རྩ་ལེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་ཐལ་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲོང་ཐུན་དུ་
གསུངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དང་སྤྱུ་གུ་ལ་
བདེན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་བྱུང་པར་ཐལ་རང་གཉི་
གས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ལེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གཤེས་ལུགས་ཡིན་པ་རིགས་

ཤེས་ཀྱིས་དགག་རྒྱས་པས་གཤེས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་གཤེས་ལུགས་ལ་
དང་། རོན་དམ་དུ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་
ཉིད་གཤེས་ལུགས་དང་རོན་དམ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་མི་འགལ་བའི་གནད་
རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཤེས་ལུགས་
ལ་དང་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། དྲངས་མ་ཐག་པའི་སྟོང་ཐུན་ལ་
བརྟེན་ནས་གཤེས་ལུགས་སུ་དང་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་
ཡང་མི་རུང་སྟེ། དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མ་ཐུན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་
ཆེན་དུ་ཡང་གཤེས་ལུགས་ལ་དང་གཤེས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་བྱུང་མེད་དུ་
མཛད་པ་སྟེགས་བམ་བཏགས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟུ་གུའི་ཆོས་
ཉིད་རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་གཤེས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་། དེ་སྟུ་
གུའི་གཤེས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། སྟུ་གུའི་སྟེ་བ་རོན་
དམ་པར་མེད་པ་དེ་སྟུ་གུའི་རོན་དམ་དང་སྟུ་གུའི་ཡིན་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཟིན་
པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་གི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་རམ་གནས་ལུགས་
སུ་གྲུབ་མི་དགོས་ཞེས་པ་དང་། སྟུ་གུ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དེའི་ཆོས་ཅན་ལ་
དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རོན་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་དེའི་གནས་ལུགས་སུ་

203

མའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་བ་ལང་ཇི་སོགས་གྲོལ་བེན་པ་དང་། དེ་དག་གིས་དབུ་
མའི་ལྷ་བ་རྟེན་བེན་པ་དང་། གཞུང་དེ་བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་
མིན་པར་ཐལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་། བདེན་གཉིས་སྟུ། བདེན་གཉིས་
རྣམ་དབྱེ་ཞེས་པ་དག ། སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་
ཞེས་པའི་དགོས་པ་དང་། གྲུན་རྫོབ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །སོགས་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་དེ་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །སོགས་རྒྱུ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་། ཇི་ལྟར་
སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །གྲུན་རྫོབ་ཅེས་པས་ཐ་སྙད་ཆད་མར་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆོད་
དང་མཐུན་པར་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞིང་མཐོང་བ་འདི་ཁོ་ན་གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
ཞེས་གྲུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། གཞན་ནི་ཅིག་ཞོས་ཡིན། །ཞེས་
པས་དེ་ལས་གཞན་རིགས་ཞེས་ཀྱིས་རྟེན་པའམ་བྱུང་པའི་དོན་ནི་ཅིག་
ཞོས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་
ལས། ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་བདེན་ཆད་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་བདེན་
གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས།

ཇི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །

གྲུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཞོས་ཡིན། །

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ །ཇི་ལྟར་བ་ལང་ཇི་མོ་

ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་རྣམ་པར་
གནས་ཀྱི། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་པས། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་
དབྱེ་བའི་དོན་གྱང་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཞེས་པ་
བསྟན་པ་ནི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཆོག་ཐ་མ་ཁོང་ནས་
དབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལས་གཞན་
པའོ། །དེའི་སྤྱིར་འདིས་ནི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པའོ་ཞེས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་ཆད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་ངོ་བོའི་སྤྱིར། །ཞེས་པའི་
རྒྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཆད་བསྟན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་དབྱུང་པ་མི་འཕྲུག་ཅེས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་
ནི་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ནི་ཇི་སྒྲུང་བ་ཤད་པའི་དབྱུང་པའི་
གནས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཟབ་གསལ་སྟོན་མེད། ཇི་
བཙུན་དབྱུ་མར་ལུང་དེས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་བཤད་ཅེས་
གསུངས་པ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ལ་བཀལ་གྱང་མི་རུང་བ་མེད་པ་འདྲ་སྟེ།

དཔེར་ན་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉིར་གཅིག་པ་ལས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་ནི། །

ཀྱན་ཏུ་ཉོག་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་སངས་རྒྱས་བསྐྱུང་དང་ལེགས་ལྟན་
གཉིས་ཀས་དུག་གསུམ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བའི་
ཕྱོགས་སྤེལ་གཞུང་དུ་བཀྲལ་ལ། སྒྲ་བས་དུག་གསུམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་
པར་སྒྲ་བའི་ཕྱོགས་སྤེལ་ཁོང་ནས་བཏོན་ཏེ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རང་གཞུང་དུ་
བཀྲལ་གྱང་དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་འགོག་མི་རུས་པ་
སྟ་བུའོ། །ཞེས་གྱང་བཤམ་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པ་རིགས་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱེད་
ཚུལ། ཡང་དག་པ་རིགས་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། སྒྲ་གཞི་ད་
མེད་ལ་མ་སྟོས་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཡང་དག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་དབུ་མ་སྒྲུང་
བའི། འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་གྱིས་ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་
དོན་དམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་དོན་དམ་དུ་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་དང་། དེ་མན་
གྱིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྒྲེ་བར་མ་གྲུབ་པས་དེའི་བསམ་པའི་དབང་
གིས་མ་སྒྲེས་པར་བཤམ་དེ། གཞུང་དུ་བྱངས་པའི་ལུང་གི་མགོར། གང་ཡང་

དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱས་པ་དེ་ལའང་དོན་ནི་
 འདི་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དང་བཅས་པའི་དབྱུ་མ་སྒྲིབ་བའི་
 ལུང་དོན་ནི། གང་གིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་ཅེས་སྐྱས་པ་དེ་ལའང་
 དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་
 གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་
 ཅེས་པའི་སྐྱབས་འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ་
 ཡུལ་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་ལ་མངོན་
 སུམ་དང་བརྒྱད་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་
 བསམ་པའམ་དབྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་འདི་དག་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་
 པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་མཉམ་གཞག་དང་། དོན་སྤྱི་བརྒྱད་པས་ཡུལ་
 དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
 མེད་ཟེར་བ་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་ཅེས་མཁས་
 པས་བཤའ་བར་འབྱུང་། ཞེས་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་
 ལ་བདག་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རིགས་པ་དང་ལྷན་
 པས་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱབ་
 པ་སྐྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡེ་
 ཤེས་དམ་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ཏེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་

ཞེས་བྲལ། །ཞེས་བདག་མེད་གཉིས་ནི་ཚུས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་
གཅིག་དུ་བྲལ་ལྟ་བུ་དང་། བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་པ་རྩལ་ཆ་མེད་འགོག་པ་སོགས་
རིགས་པ་དང་ལྡན་པས་ན་དམ་པ་དང་། སྐྱེ་བ་པ་སྐྱོང་འདོད་པས་རང་གིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པ་
སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་ཏེ་དོན་དམ་མཆན་ཉིད་པར་
བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་བྲལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། ཡང་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲར་བཞིན་དེ། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་
བསམ་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་
དབང་གིས་ན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྲལ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་ཞེས་པ་
ཡང་དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་བྱས་ནས་དེས་རྣམ་པར་དབྱེད་
པའི་དབང་གིས་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་
རྫོབ་དཔྱེད་བྱེད་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དབང་གིས་མིན་
པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་ངེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་སྟེ་མ་པ་ལ།
ཡང་དག་པར་ན་ཞེས་བྲལ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། ཡང་དག་པ་ཞེས་བྲལ་བའི་སྒྲིམ་ནི་དངོས་
པོའི་སྒྲིམས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་སྟོང་ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་ཡང་ན་ཡང་དག་པ་ཞེས་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཉོག་ས་
བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རང་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དམག་ནས་ལྷག་ས་སུ་བྱུང་མ་བྱུང་དབྱུང་ན་དེར་བྱུང་པ་མེད་པར་བཤད་
དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བྱེད་ཆིག་བྱ་ན་གནས་ལྷག་ས་སུ་བྱུང་པས་སྟོང་
མི་སྟོང་དབྱུང་ན་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་
སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་བྱུང་ཅེས་སྟོན་
པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེ་
དངོས་པོའི་དོན་དམ་མཐོང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་སྒྲོས་འབྲུག་དགོས་གྲང་།
དེས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར།

༥ སྟོན། དབྱུང་མ་སྐྱང་བའི་ལུང་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་དུ་བྲངས་པར། ཡང་
དག་པའི་རྣོས་པ། ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་
ལྷག་མཐོང་མཆན་དུ། ཡུལ་དོན་དམ་པ་འཛོག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་ཅན་
དུ་བཤད་པ། གཞུང་ལས། ཡུལ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་སྒྲོས་ཟེན་དང་
མི་མ་བྱུན་ནོ། །འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལ་མཆན་དེས། དོན་
དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་

ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲུལ་
 ལས། ཡུལ་དོན་དམ་པ་འདིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་ཡུལ་དོན་དམ་
 པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་མཛད་ནས། དེ་ཉིད་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་དོན་འབྲ་བར་མཛད་དོ། །མདོན་སྤྱི་དང་བརྒྱད་པའི་
 དོན་ལ་མཆན་དེས། དངོས་སྤྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྤྱི་བ་བཅད་
 ཅིང་བཅའ་བསམ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་མི་བདེ་ཞིང་། དྲ་སྟེའི་བྲང་ངེས་རྒྱས་
 པར། ཆོས་ཉིད་མདོན་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་གཉིས་ལ་
 སྤྱིར་ནས་བརྒྱད་ཚུལ་རྗེས་དཔག་རྟོག་རྟགས་དང་། རྟོག་པ་དོན་སྤྱིས་བརྒྱད་
 པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་གཅི་བར་བཤད་དོ། །མདོན་སྤྱི་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷས་
 བྲངས་པའི་དོན་སྤྱི་བརྒྱད་པ་ཡང་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པ་མིན་པས་
 འདིའི་བརྒྱད་པ་ཞེས་པ་ལ་དེ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ལྷས་
 བྲངས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་པ་དང་། མདོན་སྤྱི་དུ་རྟོགས་པའི་
 ལྷས་བྲངས་པའི་དོན་སྤྱི་བརྒྱད་དེ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མར་ངོས་འཛིན་
 དགོས་པས། ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲུལ་དུ། འདིའི་བརྒྱད་པ་ཞེས་པ་དངོས་
 བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆན་ལ་མི་བེར་གསུངས་པའང་དངོས་སུ་དང་བརྒྱད་ནས་
 རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་མ་ལ་མི་བེར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དབུ་མ་སྤྱང་བའི་ཐོབ་

ཆོད་ལྟར་ན། དེས་ན་འདི་སྐད་དུ། སོགས་དོན་བསྐྱུ་ལྟ་བུར་སྒྲིབ་ཞིང་། བྱི་
འགྲེལ་དུ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པས། ཞེས་པ་དབུ་མ་
སྒྲིབ་བའི་གཞུང་ཆོག་དེ་དང་། དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པར་
བཤད་ཅིང་། ཞེས་པ། དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས། སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་
ཡིན་ཆེ་དབུ་མ་སྒྲིབ་བའི་དམ་བཅའ་དང་རྒྱ་མཚན་བྱི་འགྲེལ་གྱིས་བསྐྱོག་
པར་སོད་མོད་བྱི་འགྲེལ་ཆོན་གཉིས་པོ་དེ། དབུ་མ་སྒྲིབ་བའི་གཞུང་ཆོན་དེ་
གཉིས་འཆད་བྱེད་དུ་སོ་སོར་མི་སྦྱོར་རམ་བརྟག་གོ། །དབུ་མ་སྒྲིབ་བའི་ལུང་
ལྷག་མཐོང་དུ། དེ་དག་གི་དབང་གིས། ཞེས་བླངས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་བསམ་
པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་དག་པར་མངོན་ཏེ། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་འདིར།
བསམ་པའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ལྷགས་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་མི་
འདོད་ལ། བར་སྤྱོད་ཡིག་ཆའི་སྐབས་དང་པོ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་ཆོས་ཅན། ནས། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྒྲིབ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་ལ་ཚུལ་ཚུལ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་

པ་མིན་ཏེ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པར་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་
 གུན་རྫོབ་གྱི་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 བོ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེར་མདོ་ལས། ཇི་
 ཅམ་དུ་གཉིས་པ་དེ་ཅམ་དུ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་འདི་ནི་ཤེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་
 བར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མི་
 གཅང་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། བདག་མེད་པ་དང་མི་སྤྱག་
 བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་ལྟོ། །ཞེས་དང་། མདོ་བརྟུས་སོགས་སུ་ཡང་
 མདོ་འདི་དག་བྲངས་ནས་གསུངས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས།

བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བ་དག །

དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོབ། །

ཅེས་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དངོས་པོ་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད། ནས།
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།
 ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དག་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་
 འགོག་པའི་རིགས་པའང་གུན་རྫོབ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་རིགས་པར་འདོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། །སྐབས་གསུམ་པ་
ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་
ཡང་བཞེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉི་ག་
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་ཅིང་། ཏྲགས་གྲུབ་
སྟེ། དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། ནས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་
དོན་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་སྤྱར་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་དང་
གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད། ཅེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བཞེད་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་ལས། བདག་མེད་གཉིས་ནི། ནས། དོན་
དམ་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་དབྱུ་མ་སྤྱང་
བ་དངས་ཏེ་བྱི་འགྲེལ་གནང་མ་ཐུག་དེའི་བྱིར་ཕྱང་པོའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་བཅད་ཅུ་མ་ནི། ནས། དོན་དམ་
བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་དགོངས་ཏེ་ལྷུང་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐར་

ཡང་འདི་བཞིན་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སྐྱེ་བ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འོ་ན། སོགས་གྱིས་དྲི་བ་
དང་། དཔེར་ན། སོགས་གྱིས་ལན་དང་། དེ་ཡང་དཔེ་དང་། དེ་དང་མཐུན་
པའི་དོན་དང་། ལུང་དང་སྒྲུབ་བ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པས། དཔེར་ན་སྐྱེ་མ་
མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་བའི་གཞི་དེ་ཏུ་ཤིང་སོགས་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྐྱུ་ལ་ཆེ་སྐྱེ་མ་མཁན་
རང་དང་། སྐྱེ་མའི་སྐྱགས་རྩ་ས་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་དང་། དེས་
མིག་མ་བསྐྱད་པ་གནས་དེར་གྱིས་སྐྱེ་བས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་དང་པོར་
ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུབ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་པ་མེད་ལ། བར་བར་སྒྲུབ་ཞེན་གཉིག་ཡོད་
ཅིང་། ཐ་མར་དེའི་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཡང་མིག་བསྐྱད་པ་ལ་དེ་ཏུ་ཤིང་ཏྲ་
སྒྲུང་དུ་སྒྲུབ་བ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ལ་ཏྲ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུབ་བ་ཅ་མ་ལས་དེ་ཏུ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲུང་
དུ་མི་སྒྲུབ་བར་སྐྱེ་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་གྲུ་ཡང་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་བ་ན་དེ་
ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་བ་ཅ་མ་ལས་སྐྱུ་གྲུ་ས་
བོན་ལས་རང་ངོས་ནས་སྐྱེས་པ་མིན་ལོ་ཞེས་བྱུང་མི་རུང་སྟེ། སྐྱུ་གྲུ་ས་བོན་
ལས་དོན་སྟེང་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱུ་གྲུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་ངོས་
ནས་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཏུ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་

ཀྱང་ཏྲ་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་ཡང་མིག་བསྒྲིབ་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 སྒྲིབ་བ་ཡིན་གྱི་རྩིས་སྒྲིབ་སོགས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱས་མ་བསྒྲིབ་པའི་
 རང་གི་གཉུག་མ་སྟེ་གཞོན་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་རང་ག་བ་དེ་ལྟ་ཤིང་ཁོ་ན་ལས་ཏྲ་
 སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་བ་བསྒྲིབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མིག་མ་བསྒྲིབ་པ་
 ལའང་དེ་ལྟ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་བ་འབྲུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ས་བོན་ལས་རྒྱ་གྲུ་སྟེ་བ་ཡང་ཐ་སྟོང་པའི་སྟོ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་དབང་གིས་
 འཛིག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་བཞག་པར་རྒྱ་གྲུ་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་
 སྟོ་གཞོན་མེད་ལ་སྒྲིབ་བར་མ་སྟོས་པར་སྟེ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ།
 རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་གཞོན་མེད་ལ་སྒྲིབ་པའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་རྒྱ་
 གྲུ་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་ཡོད་པར་
 འཛིན་པ་ནི། རོན་དམ་པར་སྟེ་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྟེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ནི། སྟོ་
 གཞོན་མེད་ལ་སྒྲིབ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེས་
 ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མིག་བསྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མའི་ལྟ་
 མོ་བ་དང་སོ་སྟེ་རང་ག་བ་གཉིས། དེ་ལྟ་ཤིང་དང་སྒྲིབ་གཞིའི་ཡུལ་གཉིས།
 རྩིས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྒྲིབ་པ་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲིབ་པ་གཉིས།
 དེས་བསྒྲིབ་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་དེ་ལྟ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲིབ་དུ་མེད་པ་དང་སྟོ་གཞོན་མེད་

ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ནས་མ་གྲུབ་
 པ་གཉིས། སྐྱུ་མའི་རྩ་ས་སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྒོ་གཞོན་མེད་
 གཉིས་རྣམས་ཆོས་མ་ཚུངས་སོ། །རྩ་ས་སྤྲུགས་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཏྲ་སྒྲུང་
 སྒྲུང་ན་རྟེན་ཤིང་མེད་སར་ཡང་སྐྱུ་མའི་ཏྲ་སྒྲུང་སྒྲུང་ཆོག་པར་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྐྱུ་གྲུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ན་ཐལ་ཕུང་སོགས་ཀྱང་ཀུན་ལ་
 སྐྱུ་གྲུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྟེན་ཤིང་ཁོ་ནའི་ངོས་ནས་ཏྲ་སྒྲུང་སྒྲུང་ན་
 རྩ་ས་སྤྲུགས་མེད་སར་སྐྱུ་མའི་ཏྲ་སྒྲུང་སྒྲུང་ཆོག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་འབྲལ་
 གྱི་འབྲལ་རྒྱ་ས་མ་བསྐྱད་པར་ཡུལ་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་སྒོ་
 གཞོན་མེད་གྱི་དབང་གིས་སྐྱུ་གྲུ་སྒྲུང་བ་མིན་ན་དེ་འབྲའི་སྒོ་ལ་མ་སྟོས་པར་
 སྐྱུ་གྲུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བས། ཆོས་གང་ཡང་སྒོ་གཞོན་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་
 གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 བེ་འདི་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱའི་གྲུབ་ཆད་ནི།
 དབྱ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་
 དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་རྣམ་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་འབྲལ་བའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བེ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྲ་སྟེ། འདི་འམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད།
 འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱད་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་།

དངོས་ནམས་སྒྲིབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །

དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །

རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གང་། །

དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྩུན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྱུང་བའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་དོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ། ཕྱིར་རོ། །

ཡན་གྱིས་བདེན་འཛིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བསྟན། དེ་སྐད་དུ་སོགས་གྱིས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལང་ག་ཤེགས་གྱི་ལུང་བྱངས། དེ་ལས། སོགས་གྱིས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡང་དག་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་། དེ་ཡང་། སོགས་གྱིས་དངོས་པོ་རྩུན་པ་ནམས་གང་ལས་འབྱུང་བའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ལས་སྒྲིས་པའི་ལྟ་སྒྲིས་སུ་བསྟན། དེའི་ཕྱིར། ཡན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཆད་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་

དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཏེ་དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་བདེན་པར་བྱུང་པའི་རྣམ་པར་
 སློ་འདོགས་པའི་སློ་འབྲུལ་བ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་
 ཆོས་ཅན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བཅས་སྦྱིབ་བྱེད་
 ཅེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་དམ་བཅའ་དང་། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་འདི་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་མིག་ཡིང་ཏྲོག་གིས་སྦྱིབ་པ་ལྟ་བུར་ངོ་བོ་སྦྱིབ་བྱེད་
 དང་། འདིས་སློ་གཞན་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གོས་ཀྱིས་འགོབས་པ་
 ལྟ་བུར་གཞན་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཏྲགས་བསྟན་ཏེ། འཇུག་པའི་
 རྣམ་བཤད་དགོངས་རྒྱུ་དུ་མིག་ཡིང་ཏྲོག་གིས་སྦྱིབ་པ་ནི་འགོབས་པའི་
 དཔེར་མཛད་དོ། །མདོའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་དག་
 ལ་དོན་དམ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འབྲུལ་བའི་སློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་
 གནས་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་སྦྱིབ་བྱེད་ཏུ་འདོད། ཅེས་པ་སྟེ། ཀྱང་པ་དང་
 ཐས་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྲ་མ་ནི་རྩུན་པ་དང་། བྱི་མ་
 ནི་སྦྱིབ་བྱེད་སོགས་ལ་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར། བདེན་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་བས་
 ན་བདེན་འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་
 དངོས་པོ་རྩུན་པ་སྟེ་སློ་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་གནས་ལུགས་

ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཁོ་ནའོ། །སྒྲོ་ཀྱན་བཏགས་དེ་བདེན་འཛིན་ལྟན་
 སྒྲིམ་ལས་བྱུང་བར་མ་ཟད་ལྟན་སྒྲིམ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྲུལ་བའི་
 བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་ལ། ལྟན་སྒྲིམ་དེས་ཀྱང་སྒྲོག་
 ཆགས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱུ་བ་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ཀྱན་ལ་ཡང་དག་པར་
 གྱུ་བ་པའམ་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟ་
 བྱར་ཉེ་བར་སྒྲོན་པ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྐྱར་
 པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་ཀྱན་བདེན་འཛིན་ལ་སྒྲིང་བས་ཡོད་
 པར་འཛོག་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྒྲིང་ཞེན་མ་བསྐྱར་བའི་
 སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསམ་པ་སྟེ་སྒྲོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲིང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་པའི་སྒྲིང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྩུན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 བེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་གླིང་པར་མཆོན་དང་
 བསྐྱར་པ་སྟེ། དངོས་པོ་རྩུན་པ་ཐམས་ཅད་མི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་
 པའི་དོན་ལ་འདོད་འགལ་དང་གྱུ་བ་མཆོན་དུ། དངོས་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ཀྱན་
 བཏགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་རྩུན་པ་རྣམས་ཀྱན་
 རྫོབ་ཁོ་ན་ལས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད་དེ་རྗེ་བཙུན་དབུ་མའི་
 སྒྱི་དོན་སོགས་མང་པོ་ཕྱོགས་འདིར་མཐུན་ཡང་། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་
 ལས། བདེན་འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྐྱར་པ་མཐོང་བ་ནི་

རྟོག་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་སྒར་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ།
 །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས། ཞེས་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་
 རྣམ་བཤད་དགོངས་རྒྱན་ལས། གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་བོ་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་ཡི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ།
 སྟོག་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་པའམ་སྟོའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་བསྟུ་ན། བདེན་འཇིན་ལྟ་
 སྟེས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཅས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྦྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཅན།
 གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཇིན་ལྟ་སྟེས་དེ་ལས་
 བྱུང་བའི་བདེན་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་པའི་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀུན་
 བདེན་འཇིན་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འབྲུལ་
 བའི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དེས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀུན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ན་ཆོས་ཀུན་
 བདེན་འཇིན་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་རུང་

བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་ཞེན་མ་བསྐྱར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། དེའི་བསྐྱོབ་སྒྲིབ་ལ་དགག་བྱའི་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཆད་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱའི་བྱ་བ་ཆད་བཤད་དེ་འདི་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཀུན་འབྲུལ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟུན་སྒྲིབ་གཉིས་སྟུ་བྱ་ནི་མ་དབྱེད་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སྒྲིབ་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་འཛིག་མི་རུས་ནའང་། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་ཏུ་དོན་ཡོད་པར་འཛིག་རུས་སོ། །

འདི་བའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱའི་བྱ་བ་ཆད་སྟོན་པ་ན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲིབ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱེད་པར་སྒྲིབ་ཏེ། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གཞོད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་གནས་ལུགས་ཏེ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱ་བ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བདེན་བྱ་བ་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཞི་དེ་དག་སྒྲིབ་བའི་སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲིབ་གཞི་དེ་དག་གི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་མོད་ཀྱང་སྒྲིབ་བའི་དག་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་སྒྲིབ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བྱ་བ་པར་གསུངས་པས་

སྒྲ་བ་འད་པ་ལྟར་སྒྲ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྒྲ་བ་ལྟར་གནས་ལུགས་སྒྲ་
གྲུབ་ཀྱང་གནས་ལུགས་སྒྲ་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་རུས་ལ། འདིས་སྒྲ་བ་ཉིད་
སྒྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲ་གྲུབ་ཀྱང་གནས་ལུགས་སྒྲ་མ་
གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲ་བ་འད་པའི་སྒྲ་གཞོན་མེད་ལ་སྒྲ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་
པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒྲ་བ་ལྟར་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་དེ་ནི་འདི་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ་བརྟེན་
ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་མིང་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བསྟན་པ་ནི།
དེས་ན་བདེན་འཛིན། ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེས་ན་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་
ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་དེར་གྲུབ་ན་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་
དཔྱད་བཅོད་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། རོ་བོ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མ་
བསྐྱེད་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་འཛོག་གཞན་ལ་མི་སྒྲོས་
པ་སྟེ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་སོགས་སྒྲ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཕྲུལ་རུས་
ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་སོགས་སྒྲ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་
ཀྱིས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དོན་མིན་ཏེ། རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་སོགས་
དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་ཆད་མས་བཀག་པ་སྟེ་མེད་ན་བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་

གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་དོན་གང་ཟག་དེས་འགྲུབ་པས་
མ་ཁྲབ་པ་བ་ལང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་བའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་དང་
དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལེགས་པོར་ངོས་མ་ཟིན་པས་དོན་དམ་དཔྱེད་
པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་པ་དང་དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་
རིགས་ཤེས་ལ་གཞལ་བྱ་ཡོད་ཕྱིན་བདེན་གྲུབ་ལས་འོས་མེད་དུ་སོང་ནས་
བྱ་བ་ཆོས་སེང་གིས་ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དང་། རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་
གྱི་བདེན་གྲུབ་གཏན་མེད་པས་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པའང་མི་
འཐད་དོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་ནས་དོག་ལོ་ཆེན་པོས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་
མིན་པས་རིགས་ཤེས་ཡུལ་མེད་དང་། གོ་ལུང་བས་དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་སྒོ་
གཅིག་པོ་དེར་ལྷོག་ཆས་སྟེ་སྟེ་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་ཡུལ་མེད་ཅིང་རྗེས་
དཔག་ཏུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། མདོར་ན། སོགས་གོ་སྒྲུའོ།

༥ སྒྲོ་ན། ཁ་ཅིག་འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་
ཁུངས་ཐུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ལ། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྦྱེ་བར་མ་གྲུབ་པའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དགག་བྱ་ངོས་
འཛིན་གསལ་བར་གསུངས་པའི་གཞུང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།

སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱར་བའི་དོན་དམ་ལ། ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དབྱད་ཚུལ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་བྱས་པ་དང་།
སྒོ་གཞོན་མེད་གྱིས་བཞག་པ་མིན་པའི་དོན་གྱི་སྔོན་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་
བྱས་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་འགལ་ལྷ་མི་
མ་ཐུན་སྔོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟན་སྦྱེས་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བདེན་པར་
བཟུང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྤྱི་མའི་དོན་
དམ་དུ་བྱུང་ཚུལ་དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་གཞན་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་ཁུངས་
ཐུབ་ཏུ་མི་གསལ་བར་རྗེས་མི་བཞེད་དེ། དེ་དབྱུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་དབྱུ་མ་རྒྱན་
རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྗེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
བྱིར། འོན་དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
དག་ལ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་གྱིས་བཟུང་ཚུལ་
ལྟར་གྱི་དགག་བྱའི་བྱུང་ཚད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་
མ་བྱུང་སྟེ། དེས་དངོས་སུ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་ཚད་སོགས་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར་
རོ། །དབྱུ་མ་སྒྲུང་བའི་ལུང་དེའི་དོན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གྱིས་གསལ་བར་
བཤད་པ་མི་སྒྲུང་། ཞེས་པར་བྱིན་ཟུར་མཚན་དུ་བཤད་ཀྱང་འཇུག་པའི་རྣམ་
བཤད་དགོངས་རྒྱན་དུ་གསལ་བར་བཤད་སྒྲུང་ངོ། །འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་

225

དགག་བྱའི་ཚད་འཇིན་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དང་། དབྱུང་བཅོད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་ལ་འཇིན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་དང་། གཞུང་ལས། དེ་དག་ཏུ་
 འཇིན་པ་བདེན་འཇིན་ཀྱི་དོན་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་
 དབྱུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པ་བདེན་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 དགག་བྱའི་ཚད་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་ཡང་ཀྱན་བཏགས་ཤིག་གི་
 འཇིན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ན་འགྲིག་ཅིང་། གཞུང་ལས། དེ་དག་བཀག་ཀྱང་བདེན་
 མེད་ཀྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྤར་བས་པ་དོན་དམ་དཔྱེད་
 པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དགག་བྱའི་ཚད་དུ་འདོད་མཁན་དེའི་སློང་ར་
 རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ཀྱང་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་མི་འགྲུབ་
 པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལུན་སེལ་དུ། དེ་དག་བཀག་ཀྱང་བདེན་མེད་ཀྱི་
 དོན་མི་འགྲུབ་ཅེས་པ་ཆ་མེད་དང་། བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་བཀག་པ་ལ་བྱ་སྟེ།
 མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་བདེན་
 མེད་ཉོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་དོ། །ཟབ་གསལ་སྒྲིན་མེད། མཐར་
 ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་ཁེགས་པས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་པ་
 གྲུབ་ནའང་། དབྱུང་བཅོད་སོགས་དགག་བྱའི་ཚད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་
 བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཉིད་རྒྱ་ཞིག་བྱུང་ན་དབྱུང་བཅོད་
 དུ་སོང་བར་བཟུང་ནས་དབྱུང་བཅོད་དུ་མ་གྲུབ་པའམ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་

ཉིད་པ་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དང་། དེས་ཉིད་པ་བདེན་ཆད་དུ་འདོད་པ་
ལ། འདིར་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲིབ་དུ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་
ཤེས་ཀྱི་ཉིད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཀག་པས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་མི་
འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། དེ་ལ་དབུ་མ་སྤང་བའི་ལུང་ངེས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཆོས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བསྟན་མ་བསྟན་སྤར་རང་ཐད་དུ་
བཀོད་པ་ལྟར་དབུད་གཞི་ཆེ་བས་རྗེ་བཙུན་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
དགོངས་པར་སོན་མིན་བརྟག་དགོས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། རིགས་པས་དབུད་བཅོད་བཀག་ཀྱང་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་མི་
འགྲུབ་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་དོན་མིན་
ཏེ། དེ་དག་བཀག་ཀྱང་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་ནི་རིགས་པས་དབུད་བཅོད་དུ་འཛིན་པ་
ཆད་མས་བཀག་ན། གང་ཟག་དེས་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པས་མ་ཁུབ་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དངོས་སོ་རྣམས་རིགས་པས་དབུད་བཅོད་དུ་
གྲུབ་པ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགག་
བྱའི་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཀག་པ་ལས་ལོགས་སུ་བདེན་འཛིན་ལྟན་
སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀུན་རིགས་པས་དབུད་

བཟོད་དུ་མེད་པ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་དོན་ཆོག་གསལ་
དང་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོའི་གསུང་བེན་ཅ་མ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་སྟོས་པ་ཞེས་
འབྱུང་ཡང་། སྟོང་བུན་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་སྟོས་པ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་
བཅོས་མ་མིན་པ་དང་ལྗོས་པས་པ་ཚུན་སྟོས་ནས་བཞག་པ་མིན་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་རི་ལྟར་འགོག་པ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་འགོག་པའི་
རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། བ་རོལ་པོ་ལ་འགལ་འདུ་སྟོན་པའི་
མཚམས་མཐར་ཐུག་ངོས་གཟུང་བ། རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་
དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟགས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོགས་འགལ་
ཟླ་དམིགས་པ་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ལང་གཤེགས་ལས།

གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པ་ཡི། །

གཟུགས་ནི་རི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ། །

སྤང་ཡང་དེ་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད། །

ཅེས་དང་། ཡང་སྤྲུལ་མཇུག་བ་ལས།

མེ་ལོང་ཞིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །

རི་ལྷོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །

གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །

སྒྲོན་པ་ཚོས་འདི་ཞེས་པར་གྱིས། །

ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ནི།

དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས།

བདག་དང་གཞན་སྤྲི་དངོས་འདི་དག །

ཡང་དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །

དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །

རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །

ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས། གང་དག་དོན་དམ་པར་རང་དང་
གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་
དག་ནི། ཡང་དག་པར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པད་
མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་གཟེགས་མ་དང་། གང་
ཡང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་དགག་པར་བྱ་བ། ནས། སྒྲོན་མེད་པའི་ཁྱད་

པར་བྱར་མེད་པ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་གང་གིས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་དེ། དཔེར་ན་ནམ་
མཁའི་པད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་
དང་། གང་དག་དོན་དམ་པར་སྟ་བཞི་བའི་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པདྨ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་
པར་ན་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང་།
ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྣ་ཆོགས་གྱི་ནམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉགས་གྱི་སྒོ་ནས་
ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་གྲུབ་ན་དུ་མ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡང་
གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གསུངས་ཏེ་དེ་དག་ལས་དབྱུ་མ་སྣང་བའི་དང་པོ་
གསུམ་ནི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་བྲལ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའོ། །དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་
པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་པས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་པན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ལ་བཞེན་པའི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་ཉགས་སོ། །

སྤྱིར་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལུགས་འདིས་
གཙོ་བོར་རིགས་པ་དེ་ལྟ་ལ་བཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ལས། ཇོ་ཇེ་

གཟེགས་མ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་དང་། །ཟུ་གཞི་སྐྱེ་འགོག་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་
རྣམས་གཙོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བ་རོལ་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེགས་པ་དེ་དག་གིས་
འགལ་འདུ་སྟོན་མཚམས་མཐར་ཐུག་ནི། སྤྱི་ནང་གིས་འདོད་པའི་ཆོས་ཆད་
གྲུབ་གང་ལ་ཡང་ཆད་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་སྟེ། དེ་དག་ལ་དུས་དང་ཡུལ་
དང་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སོགས་ཆ་དུ་མ་མེད་པའི་ཆ་མེད་མི་སྤྱིད་པའི་
སྤྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་ནས་ཆོས་དེ་ཆ་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་ན། རུམ་པ་ལྟ་
བུའི་ཆོས་གཅིག་ཐ་སྟད་དུ་ལྡོག་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་
མོད། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་གང་རུང་ལས་
མ་འདས་པས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་རྟ་པ་ལང་
བཞིན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར། ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཆ་རྣམས་ཆ་ཅན་བཞིན་གཅིག་
ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆ་ཅན་ཡང་ཆ་བཞིན་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གཞོད་པ་
བསྟན་ཏེ་ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། ཆོགས་ལས་སོར་མོ་གཞན་མེད་དེ། །ཞེས་
སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

དངོས་པོ་གང་གང་ཡོངས་བརྟགས་པ། །

དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། །

གང་གིས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མིན་ལ། །

དེས་ན་དུ་མ་དག་ཀྱང་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ནི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་དབྱེད་ལ། །

དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། །

གང་ལ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་ལ། །

དེ་ལ་དུ་མ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །

ཅེས་སོགས་དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་སྤར་བྱངས་ཟིན་པ་དག་ལས་རྩ་ལ་དུ་
བཏོན་ནས་འཆད་པའོ། །དེ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་མཚམས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆ་
དང་ཆ་ཅན་ལ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་
པ་ནི། དཔེར་ན་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ཡང་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་
ལས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་ལས་
འགྱུར་གང་ན། རྣམ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན་རྟག་མི་
རྟག་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལས། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་མི་སྤྲོད་
པར་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་དུས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱེ་བའམ་
གཏན་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་བཀག། །མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་དུས་མཉམ་མི་

མཉམ་གཉིས་ལས་སྒྲིམ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་
 བཀག་། བྱི་མ་ལ་ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་ལས་དང་པོར་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་
 བས་འབྲས་བྱ་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་བཀག་གཉིས་པ་འབྲས་བྱའི་རང་
 དུས་ན་རྒྱ་སྒྲིམ་མ་མ་ཞིག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆོད་མ་ཆོད་གཉིས་ལས་ཆོད་
 པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་རྒྱ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་སྤིང་བར་ཐལ་
 བས་བཀག་སྟེ་དེ་ནམས་ཅུང་སྒྲོའོ། །མཆོད་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེན་བདག་ཉིད་
 ཐམས་ཅད་དང་སྟོགས་ངེས་མཆོད་པ་གཉིས་ལས། སྒྲིམ་ལྟར་ན་དུས་ཅན་
 སྒྲིམ་འདྲེས་པར་ཐལ་བས་བཀག་སྟེ། དཔེ་གཞུང་ལྟར་རོ། །བྱི་མ་ལྟར་ན་ཆ་
 དང་བཅས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པར་འགྱུར་བར་འཆད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །གཞན་སྐྱེ་ལྟ་
 བུ་འགོག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པའི་སྟོ་མང་བ་དེ་ལྟར་རོ། །བདེན་
 གཉིས་ལས།

དུ་མས་གཅིག་གི་དངོས་མི་བྱེད། །

དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །

གཅིག་གིས་དུ་མའི་དངོས་མི་བྱེད། །

གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པའང་མིན། །

ཞེས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་དངོས་གཞི་ཟུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་
 ལ་མཛད་སྐབས་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་པ་རོལ་བོ་དགག་

བའང་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་དང་འབྲུལ། །གསུམ་པ་ནི། འདི་དག་ཀྱང་། ཞེས་
སོགས་བྱུང་སྟེ་སྟོན།

༥ འདིར། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། རྟགས་འགོད་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་
ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་
མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་སྟེར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། རྩོགས་ཆོས་
སྟུབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དུ་མེད་པ་གང་
ཞིག་བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་མར་མེད་པའི་སྟེར། དེ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་དེར་ཐལ།
ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་སྟེར། བྲལ་སྟེ། ཆ་དེ་ཆ་ཅན་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དུ་
ཡོད་ན་ཆ་ཅན་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དུ་འགྱུར་
ལ། ཆ་ཅན་དེ་ཆ་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་དུ་ཡོད་ན་ཆ་ཤས་དུ་མར་ཡོད་པ་
བཞིན་དུ་ཆ་ཅན་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་བའི་སྟེར། མ་བྲལ་མཆམས་གྱི་རྟགས་
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
སྲིད་པའི་སྟེར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པ་ལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད། མི་
རྟག་པ་ལ་ཡང་དེ་མི་སྲིད་པའི་སྟེར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་དེ་
མ་ཡིན། རྣམ་མཁའ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། དེས་རྟག་པ་གཞན་ལའང་འབྲུལ་བའི་སྟེར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཇེས་སུ་
འགྲོ་བའི་ཆ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྟེར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤར་བུམ་དང་

རུབ་བུམ་གྱི་ནང་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སྒྲ།
 གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཆ་མེད་གྱི་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་
 བྱེད་གསུམ་རེ་རེ་ནས་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་མེད་གྱི་རྩལ་སྤྲ་བ་
 དང་རགས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩལ་གཉིས་གཤེས་ཆེ་བདག་
 ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤང་ན་གོ་ས་འདྲེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱོགས་གཅིག་གིས་
 སྤང་ན་སྤང་མ་སྤང་གྱི་ཆ་གཉིས་བྱུང་བས་ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཉམས་པའི་བྱིར།
 བྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཆ་
 དང་རང་འབྲས་སྦྱེད་པའི་ཆ་གཉིས་རེ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་
 གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་མ་མེད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆ་མེད་
 གྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་གང་། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་བསྐྱབས་བཞིན་
 པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་
 བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། གཏན་ཆོགས་འདིའི་རྣམ་གཞག་དབུ་
 མ་རྒྱན་དང་སྦྱར་ནས་དབྱིས་བྱིན་བཤའ་ན་མཁས་པ་མགྱ་བའི་ལེགས་
 བཤའ་དུ་འགྱུར་མོད་ཏེ་ཅང་མངས་དོགས་པས་མ་སྦྱོས་ཏེ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་
 པར་ལུང་སྦྱེའི་གྲུབ་མཐའ་སོགས་སུ་གསལ་བས་དེར་བལྟའོ། །དོ་རྗེའི་
 གཞེགས་མ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་ནི། ལྷ་གྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མི་སྦྱེ་སྟེ།

མཐུ་པ་ཐྱིད་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེ་མ་བཞིན། ཕྱོགས་
ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་
དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ། བདག་གཞན་གཉིག་ལས་མི་སྐྱེ། རྒྱ་མེད་
ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེ་ལས་སྐྱེ་ན་རྒྱ་འབྲས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱོན་སྒྲ་མ་གཉིས་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་
འབད་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ནི། བྱུང་སྟེ། དེ་བཞི་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་བདེན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ལ། ཉགས་འགོད་པ་ནི། ལྷ་གྲ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་མི་སྐྱེ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་མེད་ཀྱང་
དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པ་དོན་དམ་པར་
རྒྱས་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
ན་དུས་ཀུན་ཏུ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ནི། བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་

ལས་གཞན་དུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར།

ལུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ། ཏྲགས་འགོད་པ་ནི། ལུ་གུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་མི་སྐྱེ། རྒྱ་
གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་མི་སྐྱེ། རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་
མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་
མིག་ཡོར་བཞིན། འྲྀགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ། ལུ་དང་པོ་གཉིས་འགོག་པ་རྒྱུན་
གསུམ་ལ་སྐྱར་ཉེ་བ་འདུག་ན། མིག་དབང་གིས་མིག་དབང་གཉིས་པ་ཁོ་ན་
སྐྱེད་དམ། མིག་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འགྲོ་ཀུན་ལོང་བར་ཐལ།
མིག་དབང་ལས་མིག་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་། དེར་
ཐལ། མིག་དབང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་འབྲུད་ནས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ལུ་
གསུམ་པ་འགོག་པ་ནི། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེད་ན། མིག་ཤེས་
ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་ཆ་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་འདར་བའི་ཆ་ཡུལ་རིས་སུ་ཆད་པ་འཛིན་
རུས་གྱི་ཆ་གསུམ་པོའི་ནང་ནས་གཞན་གཉིས་མི་སྲིད་པའམ་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་
བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ན་དེ་གསུམ་པོའི་ནང་ནས་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་མིག་
ཤེས་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་གའི་ལག་རྗེས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལུ་བཞི་པ་དགག་
པ་ནི། རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་བཞག་པའི་མིག་ཤེས་གྱི་སྐྱོང་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་
པོ་དེ་དོན་དམ་པར་རྒྱུན་གསུམ་ཆོག་པས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན། རྒྱུན་གསུམ་

གྱི་ལག་ཇེས་གསུམ་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་སྒོ་ལ་ཐ་དད་པར་
སྒྲུང་བ་ཙམ་མཁ། སྒོ་གང་ལའང་ཐ་དད་པར་མི་སྒྲུང་བའམ། དོན་དམ་པར་ཐ་
དད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། སྒྲུང་
ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་མི་སྦྱེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་
གསུམ་གྱི་ལག་ཇེས་དེ་གསུམ་པོ་གཅིག་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་
ན་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་རི་ལྟ་བ་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་གཟིགས་དགོས་པ་གང་། དེ་ལྟར་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་
གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་སྦྱབ་པ་ནི། རྒྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་སྦྱེན་ཚུལ་
དེ་བཞི་པོའི་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏུན་ཆིགས་
ཐར་འགྱུར་བའི་སྐབས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

༥ སྒོ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱལ་བའི་བདག་དང་སྦྱི་གཙོ་བོ་སོགས་
གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མིན་ཏེ། གཏུན་ཆིགས་
གང་དང་གང་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཆེ་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་
མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་
དུ་བཟུང་ཆེ་ཉགས་དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་བསལ་འབབ་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། མདོན་སྐུ་མ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་
 ཆེས་གྲགས་པའི་རང་རྟོན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷ་
 དེས་སྐྱབ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་རྟགས་དང་ཆོས་དེ་ཡིན་ན་
 ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཉིད་
 རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡོད་མེད་གྱི་ཆ་གཉིས་རེ་འབྱེད་དུ་ཡོད་
 པའི་རྟགས་ཆོས་རྣམ་བཅད་ཅེས་བཞུགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་སྒྲིང་བ་
 ལས། དེ་བས་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་རང་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་
 པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་གཞི་བཞུགས་པ་བྱས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི།
 ཆོས་གཞན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། སྟོན་དཔོན་གྱིས་
 རང་གི་ཆོས་ཅན་སྟོས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་འབྲེལ་བ་མཛད་པས་བཤད་དེ།
 ཞེས་དང་། རྗེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། རང་གི་རྟོན་དུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཆོས་
 ཅན་བཀག་ན་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་བཀག་པ་
 ཅེས་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་རྟེན་ཆེན་
 ལས། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་
 པ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་རང་རྟོན་ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་འདི་དག་དང་ཁོ་བོ་ཅག་པན་ཚུན་

བསྐྱལ་བར་གྱུར་ཏི་ཞེས་ཆོ་དེ་སྒྲིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་དང་། ཆོས་གྲགས་ཡབ་
སྲས་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱན་གྱིས་བཞེད་
པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྒྲི་བ་དང་བལ་
སྤྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཞེས་མ་སྒྲིས་པ་དེ་ཏྲག་
པའི་བདག་ཟུ་སྟེགས་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

འདོད་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། །

གཞོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད། །

ཅེས་དང་། ལྟ་དབང་སྒྲིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན་
འབའ་ཞིག་འགོག་པ་ཡང་གཞོད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་འདོད་དེ། ཆོས་
ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བ་ན་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་
པའི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཞེས་དང་། གང་ལ་ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ཡང་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

བདག་དང་གཞན་སྒྲིའི་དངོས་འདི་དག །

ཡང་དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །

དུ་མའི་རང་བཞིན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །

རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །

ཞེས་དང་། ཚད་ཆེན་ལས།

སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་ནི། །

སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པ་སྒྲོ་བཞིན་ནོ། །དབང་ཕྱུག་གྲང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་འགའ་བ་དམིགས་པ་ལོ། །ཞེས་ཉག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་སྒྲོར་བ་ཡང་དག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས། སྒྲོ་བ་ཉག་ས་པའི་ཆོས་རྣམས་པར་བཅད་པ་སྐྱབ་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། འཕྲུག་པའི་རྣམས་བཤའ་ལས། ཉག་ས་དེས་སྐྱས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་གྲང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་ཉག་ས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམས་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞི་

མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་སོགས་ཞེས་བྱེད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་གཞི་མ་
གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་སྐབས་རྟགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ག་
ལས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་པའི་སྐབས་
རྟགས་ཡང་དག་མིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
སུ་བཀོད་ཅིང་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ། རི་བོང་རྩ་ས་ཐུག་པ་སྐྱེས་བུ་ཐུག་
བསྐལ་བར་སྐབས་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་སྐབས་པའི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
རིགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་ལ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་རྩ་སྐྱེས་སྐྱེས་
བརྗོད་རུང་དུ་སྐབས་པའི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་སྐྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྐབས་
བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་བྲལ་འགྲེལ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་
པའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོར་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་འཇོག་
རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། བསྐྱབ་ཆོས་བདེན་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིའི་བདེན་
གྲུབ་ཀྱང་ཡིན། རྟགས་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲེལ་བ་

ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་སྤྱི་ན་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་
འགྱུར་གྱི། བྱོན་གྱིས་བཤུད་པ་དེ་ཅུ་མ་གྱིས་དེར་ཡོད་པར་ཐལ་བར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྒྲོར་གྱི་བྱ་བ་འབྲེལ་བྱ་བ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ།
སྤྱི་ས་སྤྱོད་པས་བྱ་བ་པ་དེས་པ་ན་བྱེ་བྲག་གི་ས་སྤྱོད་པས་བྱ་བ་པ་དེས་དགོས་
པར་པར་ཆད་གྱི་དར་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་བ་སྟེ།
སྤྱོད་བཤུད་པ་དེས་བྱ་བ་པ་དེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་སྤྱི་འགྲོའི་ཚུལ་གྱིས་དེས་
དགོས་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་པ་གཞུང་གི་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་བྱ་བ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྤྱོད་དུ་བསྐྱབ་ཆོས་ཀྱི་
བྱ་བ་པར་མ་དེས་པས་རྒྱུད་བསྐྱབ་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་བྱས་པ་ཡང་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མིན་པར་འགྱུར་ཏེ།

སྤྱི་ན་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀྱན། །

མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །

དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཇིག་སྤྱོད་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྟགས་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པའི་གསུང་བུར་འགའ་ཙམ་སྒྲུང་ཡང་།
རྟགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཕྱི་
མོར་གྱུར་པ་ནི་འཆོའི་དབྱ་མ་རྒྱན་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་ཀ་ལྷོའི་དབྱ་མ་
སྒྲུང་བ་སོགས་སུ་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱ་
མ་རྒྱན་ཟེན་དང་སྟོང་ཐུན་སོགས་སུ་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་
ཁས་ལེན་དགོས་ལ། འོ་ན་རྟགས་འདི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་འདི་ཆོས་ཙན། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ངས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀར། རྒྱ་དང་བྲབ་
བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། བ་ལིང་རྟགས་རིག་མཆན་དུ། མ་བྲབ་སྟེ། མེ་
མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་བས་དབེན་པའི་ཅིག་སྟོར་ན་དུ་བ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཤིང་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤིང་གིས་དབེན་པའི་
བྲག་སྒྲོངས་ན་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བྲབ་བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ནི་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཐ་

སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྒྲིབ་ཀྱིས་བྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྟགས་འདི་
 རོན་དང་ཐ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྒྲིབ་ཆོས་ལ་མཆོན་མཆོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་བྱུང་ཏེ། བདེན་པར་མེད་
 པ་ནི་འདིའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲིབ་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མཆོན་བྱ་དང་། བདེན་པར་
 ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ནི་དེར་གྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱུང་། འོན་
 རྟེན་ཐུན་དུ་རྟགས་འདི་ཐ་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྒྲིབ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 བ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བེན་བེས་ལས། རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་རོན་
 དང་ཐ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིས་གསུངས་པས་འདི་ནི་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 ཐ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་པས་རོན་གྱུ་བེན་པ་
 ཡང་རོན་ལྟོག་གི་རོན་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་རོན་
 དང་ཐ་སྒྲིབ་ཅེས་པ་ནི་སྒྱུར་བཏང་ལྟར་མཆོན་མཆོན་ལ་བྱ་བ་མིན་གྱི། སྒྱ་གུ་
 བདེན་གྱུ་བྱེད་གཅིག་དང་བདེན་གྱུ་བྱེད་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྱུ་བ་པ་དེ་
 སྐབས་འདིའི་རོན་དང་། སྒྱ་གུ་བདེན་མེད་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་ངེས་ཀྱན་
 རས་བསྒྲུངས་པའི་སྒྱ་གུ་བདེན་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྒྲིབ་གསུམ་
 ལ་སྐབས་འདིའི་ཐ་སྒྲིབ་དུ་བྱས་ནས། སྐབས་ཀྱི་བྱེད་ཆོལ་གྱིས་སྒྲ་མ་གྱུ་བ་བེན་
 པས་བྱེད་མ་ཁོ་ནའི་རོན་དུ་རྟགས་འགོད་པས་ཐ་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་སྒྲིབ་ཅེས་
 འཛོག་ཚུལ་རྣམས་གངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་

དོ། །ཁ་ཅིག་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ་བདེན་མེད་སྐྱབ་
པའི་ཚུ་ལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅུ་ཞེ་ལས།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །

གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །

ཞེས་དེ་དམ་བཅའ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་རྟགས་སུ་
བྱས་པའི་སྐྱོར་བ་དབྱུ་མ་སྒྲུང་བར་གསུངས་པ་དངས་བེན་བ་དང་། འཇུག་
པར་ཡང་། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །
རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་མཐའ་
བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་པའི་
རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་བྱབ་སྟེ།
འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བཟོད་ནས།
ཞེས་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་ལས། བདག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི། ནས། དམ་
བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
འཇུག་འགྲེལ་ལས་མཐའ་ཡི་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རང་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་འགྲེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་རྟེན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་
དང་སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་བསྟན་པར་འཆད་པ་སྟར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་

ཏེ་གཞན་གསུམ་ལའང་འདྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཏྟགས་འདྲིའི་ཚུལ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་
 གཞན་སྐྱེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དོན་དམ་པར་བདག་
 དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱ་མེད་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱར་བ་བཞིན་གསེར་སྤེང་དུ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། དེ་ནི་མཐའ་བཞི་ཏྟགས་བྱར་སོ་སོར་མ་སྤེ་བར་འགོད་ཆེ་བྱང་པར་
 དེ་ཐོག་མར་སྐྱར་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་སྤེ་ཆེ་བྱང་པར་དེ་གཞན་སྐྱེ་ཁོ་ན་
 ལས་མི་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་གཞན་གསུམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྤིད་པས་
 དེ་ལ་བྱང་པར་དེ་སྐྱོར་མི་དགོས་ལ། གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་
 དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྐྱོར་དགོས་པ་སྟོང་ཐུན་རང་ཉིད་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་སྐྱེ་སོགས་གསུམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྤིད་པར་ཐལ་
 རང་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཡང་། ནས། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ངེས་པར་དོན་དམ་
 གྱི་བྱང་པར་སྐྱོར། ཞེས་དང་། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་
 སྐྱར་བ་མི་འཐད་པར་འོག་ཏུ་སྟོན། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གོང་གི་
 ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་ཏྟགས་འགོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱ་དུས་
 གྱི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བར་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །

མེད་པ་ནམ་མཁའ་པར་སྒྲོ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི། ཅུ་ཤེ་ལས།

མེད་དམ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་ཡང་། །

རྒྱུ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །

མེད་ན་གང་གི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར། །

ཡོད་ན་རྒྱུ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ལྟར་རྒྱ་དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྲོར་བའི་དབང་དུ་
མཛད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱར་སྒྲུ་མར་པར་ཕྱིན་བྱར་མཆན་སོགས་སུ་དགག་
བྱའི་བྱེད་པར་སྒྲུར་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དགག་དགོས་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པར་
དེ་སྒྲོར་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྒྲུར་མ་སྒྲུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གོང་གི་ཟུ་བཞི་
སྒྲེ་འགོག་གི་ཉགས་འགོད་ཚུལ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཉགས་བྱར་བ་
ཞིག་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་དང་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་ཉིས་ཆད་སྒྲོར་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུ་མཐའ་ཆེན་མོར་དེ་ལྟར་སྒྲུར་ལ། སྒྲོང་བྱར་དུ་ཡང་ཉགས་
བྱར་གསུམ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་དང་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་སྒྲུར་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མར་འཕེན་པ་སོགས་ཀྱི་
ཟུ་བཞི་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཆོག་འབྲི་དགག་པ་དང་། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་
བྱ་དུ་མ་སྒྲེད་པ་ལས་གཞན་གསུམ་དོན་དམ་དུ་ཡང་དགག་དགོས་པ་ཤེས་

པའི་ཕྱིར་དུ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། དོན་དམ་དུ་མ་བཟང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
 དགག་དགོས་པ་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ནའི་ཆོག་ཀྱང་སྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་
 གསུམ་ལ་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་གཅིག་ཕུ་སྒྱུར་བས་དེ་གསུམ་བདེན་པ་ཉིས་
 ཆར་དུ་དགག་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་བསྒྲུབ་པ་
 མ་ཡིན་པས་སྒྱིར་སྒྱུར་བ་ཤད་པ་ལྟར་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉལ་སྟོན་
 དཀའ་འབྲེལ་དུ། གཉིས་པ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་དེ་རྗེ་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་
 ལ་དབུ་མ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ། དབུ་མ་སྒྲུབ་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ།
 བདེན་གཉིས་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་རྣམས་སྒྲུ་སྒྲུབ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
 བསྒྲུབ་པ་ཞེས་ས་གཅོད་མཛད་ནས། ཕྱི་མར་གཞུང་གི་འདི་དག་ཀྱང་མགོན་
 པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རིགས་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་པའི་འདི་
 སྒྲུ་སྟེགས་ས་ལེགས་ལྟར་སོགས་ལ་མཛད་པ་ནི་རང་ཆོག་སྒྲུ་ཕྱིར་འོག་དོང་
 འབྲེལ་ཆགས་ཚུལ་དཀའ་བར་སྒྲུང་ཞིང་། འབྲུ་གཉེར་ཚུལ་ཡང་ལེགས་ལྟར་
 དང་ཞི་འཛོམས་སོགས་སྒྲུ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་གི་རིགས་ལམ་ཡིན་པས་རིགས་
 ལམ་ལ་སློབ་རྒྱས་པར་འདོད་པའི་ལེགས་ལྟར་སོགས་སློབ་དཔོན་དེ་དང་དེ་
 དག་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སྒྲུ་རི་བཞིན་པར་ཁས་སྒྲུང་
 དུ་མི་རུང་ངོ་། །

ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷ་ར་
བཀྲལ་བ།

༥ གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི་
ལྷ་ར་བཀྲལ་བ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ནི་ལྷ་ར་
བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་བྱུང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་
བསྟན་པའོ།

གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ནི་ལྷ་ར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་བྱད་
པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བཞུགས་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་
བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་
སྤང་བའོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་འགོག་
པ་བྱད་པར་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དགག་བྱ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས་ནི་ལྷ་ར་
མེད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
རང་བཞིན་འགོག་པ་རང་རྒྱུད་པས་མ་བྱས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་

བས་བྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་།
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་གྱིས་ཅ་ཤིང་འབྲེལ་བ་བྱསྟེ་སྤྱི་ལོ་༡་མཛད་པ་ལ་
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་སློན་བཅོམ་སྐབས་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ན་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་
 པའི་སློན་མ་བཅོམ་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཤེར་སློན་
 འབྲེལ་བར་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་སྐྱེ་མ་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ངོ་ཐོ་ཉིད་
 མེད་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་ལེགས་ལྡན་གཉིས་འདྲ་བར་བཤད་
 ཅིང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་དང་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་བདག་
 མེད་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་ཚུལ་མ་བཤད་དོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་
 བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབྱུ་མའི་ཚུལ་འདི་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་
 སྟད་དུ་ནི་སྤྱི་དང་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་བརྟགས་གཅིག་བྱ་
 བ་ཉམས་དགའ་བ་སྐྱེ་མ་ཅམ་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མདོན་
 པར་ཞེན་པས་ནི་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་འཁོར་ཞིང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 རྒྱུན་ཡང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་མདོན་པར་མ་ཞེན་ཞིང་དོན་དམ་པར་
 ངོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པས་ནི་སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་ཅིང་མི་གནས་པའི་
 སྤྱི་དན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་དང་། འཕགས་
པ་སྤྱ་དང་། ལེགས་སྤྱན་འབྱེད་དང་། བུརླ་སྤྱ་ལི་ཏ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་དབྱ་མའི་ལམ་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རབ་བྱེད་བཙེ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པའི་
དོན་བསྟུས་ཏེ་གཞུང་དུ་བཀོད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་བྱད་པར་
དབྱ་མ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ། ཐལ་རང་ལ་རང་
མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྩ་བ་གྲགས་པས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། རྩ་བས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
དང་རང་གི་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱད་མེད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་དབྱ་མ་
པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་འཇུག་
པ་ལས།

འདི་ལས་གཞན་ན་ཚུས་འདི་ནི། །

ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །

འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། །

མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །

ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དབྱ་མའི་བསྟན་བཙེས།

སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་གཞན་གང་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མེན་པར་བཤད་
 བས། དེའི་སྤྱིར་ཁ་ཅིག་གིས། སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་མདོ་སྡེ་པས་
 དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དག་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་འདོད་པར་སྦྲོ་བ་དབུ་མའི་
 དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་གང་དག་གྲེ་བྲག་དུ་སྦྲོ་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྦྲས་པ་དེ་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡིན་
 རོ་སྦྲུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་
 ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་གྲེ་སྦྲའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མཐར།
 འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི། སོགས་ཀྱིས་ལུགས་འདི་ལུགས་
 གཞན་དང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཅ་ཤིང་
 སོགས་ལས་གཞན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་མ་ནོར་བར་བཤད་པ་མེད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། སྐབས་འདིར་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཅོད་ལན་དང་བཅས་བཤད་པ་
 འཇུག་པ་འདི་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་
 མེད་པར་མཁས་པས་དེས་དགོས་ལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་
 གིས་དོན་སྦྲས་གང་དོན་དམ་པར་སྦྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་
 རྫོབ་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མ་ཤེས་པས་སྦྲས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཉམས་
 པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ནི་དེ་ལས་ཉམས་པའི་

རང་བཞིན་སྤྲ་བའི་ལུགས་དང་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་གང་དུ་
ཡང་མཚུངས་པར་སྒྲོར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་འདི་དངོས་སྤྲ་བ་ལྟ་ཅི་རང་རྒྱད་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མིན་པར་ཤེས་
དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གཏན་ཆིགས་དེ་བས་ན་དོན་སྤྲས་དོན་དམ་པར་
སྤྲས་པ་ནམས་དབུ་མ་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པར་འཆད་པས་ནི་དབུ་མའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཆོས་མི་འདོད་ལ། དོན་སྤྲ་ནི་ཆོས་གང་འཛོག་ཀྱང་རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟངས་འཛོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲུག་པ་
ལས།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྤྲ་བ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །

ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ནི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །

དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །

དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྱུར་ཡོད་མིན། །

ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པ་གྱི་སྤྲ་བ་ཀྱི་བཞེད་
མཐེལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དངོས་སྤྲ་
བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཉམས་པར་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལུགས་ནི་དེ་ལས་ཉམས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་

ལུགས་དང་བདེན་གཉིས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་མཚུངས་བར་
 མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ལས་ཉམས་ན་ཅིག་
 ཞེས་ལས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱིས་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །ཞེས་
 སོགས་དེའི་ཁྱད་སྤངས་སུ་བྱངས་ལ། དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་སྐུ་སྐུབ་གྱིས་བཤའ་བ།
 ཞེས་དེ་སྐུ་སྐུབ་གྱི་ཡིན་པར་ཞི་འཆོའི་བདེན་གཉིས་འགྲེལ་བཤའ་དུ་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱད་སྤངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ནི།
 དངོས་སྐུ་བས་དོན་དམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབུ་མ་བའི་ཀྱན་རྩིས་ཏེ་
 འདོད་པ་ནི། ལུང་མར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལུང་མར་འདོད་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ལུང་དེ་སྐུ་སྐུབ་གྱི་མིན་པ་ནི། འདོད་ཚུལ་དེ་འཕྲུག་
 འགྲེལ་གྱིས་བཀག་པས་ཞེས་ཞིང་། འགྲེལ་བཤའ་དེ་རྩིས་པ་པོ་ཞི་འཆོ་དང་
 མིང་མ་ཐུན་པའམ་ཁ་གཡར་བ་ལས་དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་རྩིས་མཁའ་མིན་ཏེ།
 དེར། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་བཙུམ་པར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྦྲུལ་དུ་དོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 མ་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བསྟན་བཅོས་རྩིས་པའི་དགོས་པ་
 བཤའ་བ་ཀ་ལྟའི་ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་བར་འགྲེལ་
 བཤའ་གྱི་འདོད་པ་དེ་བཞེད་རྗེས། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱུ་བྱུར་མཛོན་

ཏེ། ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མེད་
པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིབ་དེ། གཟུང་
བ་དང་འཇིག་པ་ནི་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་མངོན་
སུམ་མཁོ་ནར་གྲགས་པ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པས་དཀྱགས་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་
སྒྲིབ་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ། བདག་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐག་རིང་བོ་ཁོ་ནར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་སྤྱོད་ན་མེད་པ་མི་
འཐད་པར་བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་འབྱོར་སྒྲིབ་པ་བཤད་
པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱེད་དེ། ཏག་ཏུ་མེད་ཅེས་བྱང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། རས། འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐག་རིང་བོ་ཁོ་ནར་
སྒྲིབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དང་མི་མཐུན་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །
ཞེས་སྒྲ་སོར་བཞག་ནས་འཐད་སྟོགས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུ་སྟེ། ཞེ་
འཚོས་སྤྱོད་ན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འཇུག་འགྲེལ། ཞེས་སོགས་བྱང་། ཐལ་རང་
ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་ཏུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་ཡོད་དེ། ཕྱི་
མས་དེ་ལྟར་འདོད་ལ་སྒྲ་མས་དེ་བདེན་པ་ཉིས་ཆར་ཏུ་མེད་པར་བསྐྱབས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས། ཞེས་

སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། གོང་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 རྒྱ་འབྲས་བཀག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་།
 དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ལྟར་དགག་པ་ལ་རག་མོད་དེ་
 དགག་པ་ཡིན་མོད་ཅེས་བ་སྟེ། ཉག་ཚའི་འགྲུར་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་འདོད་ན་ཞེས་བྱུང་བ་གསལ་ལོ། །གཞན་སྐྱེ་ཡོད་
 པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་མཛོན་རྗེས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཚོར་སོགས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་རང་བཞིན་ནམ་རང་མཆོན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་
 གཞན་སྐྱེར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་འདོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
 བདེན་པ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་
 བདེན་པ་གཅིག་བྱུང་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲོལ་བ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་
 འདི་དག་རྣམ་དབྱེད་ན། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ག་གཅིག་གིས་རང་མཆོན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་དང་། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །ཞེས་
 སོགས་སྒྲོ་ག་གཅིག་གིས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་བཀག་ནས་རང་མཆོན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ཉིས་ཆར་དུ་མེད་པར་བསྐྱབས་སོ། །

ཐལ་རང་ལ་དགག་བྱའི་བྱུང་དེ་ཅམ་ཡོད་ན་ཟླ་བས་དེ་ལ་དམིགས་
 བསལ་ཅན་གྱི་དགག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་མཛད་ཅེས་སྐྱ་མི་རིགས་ཏེ། རང་
 མཆོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ཉིས་ཆར་དུ་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་ནི་དོན་དམ་

པར་མི་སྐྱེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་
བར་སྐྱབ་གྱི་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་
དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ།

༥ སྤྱོད་ན། འཇུག་འགྲེལ་དུ་དོན་སྤྱོད་དམ་པར་སྤྱོད་ཚད་དབུ་མ་
བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པར་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ།
གཞུང་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་རང་གིས་ཐ་
སྙད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁས་སྦངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་
པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱིར་
ནས་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དོན་སྤྱོད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་
རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་
ལུགས་སོ། །ཞེས་དོན་སྤྱོད་ཚུལ་ཀྱན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་ནས་
འཛོག་པས་དེ་དག་གིས་གང་འདོད་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་
དོན་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱོད་བཞག་གིས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་
རྣམས་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་ལ་བྱ་ཡི། དེ་གཉིས་གྱིས་བདེན་པར་གང་འདོད་དབུ་མ་བས་ཀྱན་
རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་སྦང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཉེ། གཟུགས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
གིས་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞིན་

ནོ། །ཞེས་དོན་སྒྲིབ་བདེན་པར་གང་འདོད་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་
བཞེད་པ་མིན་པར་ངེས་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་ཆ་མེད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལྟ་
བུ་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་སྒྲིབ་
ཟེན་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲིབ་ལ། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་འདུག་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་
ཐལ་འགྱུར་བས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པའི་ཁྱད་སྒྲིབ་སྤྱི་མི་འགྲེལ་
ཞིང་། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་དེའི་ཁྱད་སྒྲིབ་འགྱུར་བས་སྒྲིབ་སྤྱི་མི་འདིར་དེ་གཙོ་ལོ། །ལྟ་
ན་སེལ་དུ། འདུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གི་དོན། མདོ་སྤྱི་མ་བས་དོན་དམ་བདེན་པར་
འདོད་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་དབུ་མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཟེར་བ་མི་
འཐད་པ་དང་། སྤྱི་སྒྲིབ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་དབུ་
མ་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཅེས་བཤད་པའི་ཞིབ་ཆ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལྟར་
གོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དགག་བྱ་དེ་དོས་བཟུང་ནས་རིམ་ལྔར་མེད་པ་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས། ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་སྤྱི་མ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གྱིས་བཟུང་ཚུལ་བསྟན་
ནས་དེ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཏུན་ནས་ཀྱང་
བདག་མེད་གཉིས་སྤྱི་མ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་འདོགས་ཚུལ། སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ། བདག་
མེད་གཉིས་ཀྱི་དོས་འཛིན། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་

མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་
སྤྲོ་བའི་འདོད་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། འདོད་དོ། །ཡན་གྱིས་གང་
ཟག་དང་། དེ་མན་གྱིས་ཆོས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་ཚུལ་བསྟན་ཏེ།
འདི་བས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་ན། ཇི་འབྲེལ་གྱི་བཟུང་ན་རང་
མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མར་རང་བཞིན་སྤྲོ་བའི་
ལུགས་བཟོད་པ་ནི། གང་ཟག་འདིས་ལས་འདི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འབྲས་
བྱ་འདི་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ཅམ་
གྱིས་མ་ཆོས་པར། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་རང་གི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་
དམ། དེ་ལས་དོན་གཞན་ཞེ་གཡིན་ཞེས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེའི་
དོན་འཆོལ་ཏེ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྣམ་རིག་
བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་རྣམ་རིག་བས་ཀྱན་གཞི་
དང་། མདོ་སྤྲེལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། བྱེ་སྤྲེལ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་
པོ་ལྷ་ག་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་གཅིག་སྤང་དང་། གནས་མ་བྱ་བས་བཟོད་
མེད་ཀྱི་རྗེས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པ་སྟེ་རང་གི་སྤང་པོ་ཉིད་
དམ། དོན་ཐ་དད་པ་སྟེ་རང་གི་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞེ་གཞེད་ནས་གང་ཟག་དེ་གང་དུ་འཛོགས་ཞེ་གཞེད་བྱུང་ན་

གང་ཟག་དེ་ལས་གསལ་བ་པོ་དང་རྣམ་སྤྲོད་བ་པོ་སོགས་སུ་འཛོག་
 རུས་ལ། དེ་ལྟར་མ་རྟོག་པར་བཏགས་ཅམ་ཞིག་ལ་དེ་དག་འཛོག་མི་རུས་
 བས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོམས་པར་དེའི་ཐ་སྙད་
 གང་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་པའི་གཞིའི་དོན་གང་ཟག་དེ་ཕུང་པོ་དང་
 གཅིག་གམ་དོན་གཞན་ཡིན་ཞེས་དབྱེ་ཅིང་བཅུ་ནས་འཛོག་ན་གང་ཟག་
 རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་རང་གཞན་གྱི་
 སྒྲིབ་བ་ཀྱན་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཀྱན་ཡོད་པར་འཛོག་
 བ་ན། ལྟོ་སྒྲིབ་བ་ལྟ་བུ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིའི་
 དོན་ལྟོ་སྒྲིབ་བ་དེ་དེའི་གདགས་གཞི་དང་གཅིག་གམ་དོན་གཞན་དུ་བྱུང་
 བཅུ་ལ་བ་ན། དེ་ལྟར་འཆོལ་བ་དེས་རྟོག་པའི་ལྟོ་སྒྲིབ་བའི་བཏགས་དོན་མེད་
 ན་བྱམ་པ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་རུས་པས་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་བཏགས་དོན་རྟོག་
 རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་འཛོག་གོ། །དེས་ན་རྟོག་གི་སྒྲིབ་ཆ་མའི་གཞུང་
 ནས་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཁོ་ན་ལ་རང་མཆན་དང་ཞེས་སོགས་གོ་སྤོམ་།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཆོས་དང་གང་
 ཟག་གི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ། དེ་ལྟར་འཛོག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད། དེ་ཐལ་
 འགྱུར་བའི་བྱེད་ཆོས་སུ་མི་འབྲད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 དབྱེད་ནས་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཚུལ་དང་། མ་དབྱེད་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་

ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟླ་བའི་ཞབས། ཞེས་སོགས་བྱང་། ཟླ་བའི་ལྷགས་ལ་རང་
མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེར་བས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
འཛིག་ལྷགས་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་དཔེར་ན་མཆི་གྱའི་ལྷས་སྒྲ་
གཙན་གྱི་མགོ་ནས། ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
ཕྱོགས་སྒྲ་དངོས་སྒྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་དང་། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། བྱང་
པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དཔེ་དོན་མི་
མཚུངས་པའི་ལན་མཛད་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཞུང་ལས། འཛིག་རྟེན་ན་
མཆི་གྱའི་ལྷས། ནས། ལན་མཛད་ནས། ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་དཔེ་
མགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་སྟོན་པ་ལ། ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་ལྷས་
ཀྱི་རྟེན་ཅན། སོགས་དང་། དེ་འགྲེལ་བ་ལ་གཞུང་ལས། བྱང་པར་གྱི་གཞི་
རྟེན་ལྷས་དང་། ནས། དཔེར་མ་གྲུབ་པའི་བར་བསྐྱེགས་ནས་གོ་རིམས་སུ་
བཤད་ན་གོ་སྒྲ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། རང་བཞིན་སྒྲ་བས་བཏགས་དོན་
བཅའ་ན་རྟེན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ། དེ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲ་
བས་ལན་བཏབ་ཚུལ། དེ་ལ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་
གཞོད་པ་གཉིས་བསྟན་པ། དེ་ལ་བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་ནས་མི་འཐད་པར་བསྟན་
པའི་ཚུལ་རྣམས་ལས། རང་བཞིན་སྒྲ་བ་ཀུན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་རང་
གི་མིང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ།

འདི་བས། དེ་མི་འཐད་དེ། སྤྲ་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་སྤྲ་བ་ལ་མཆོན་བྱུང་བཏགས་
 པའི་དོན་བཅའ་ཆེ་ཉིད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན་ས་དང་སྤྲ་བ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་པར་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་ཉིད་རྒྱ་མེད་པའི་བྱུང་ཏེ། སྤྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ས་མེད་
 པའི་བྱུང་། ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་
 དཔེར་ན་མཆི་གྲུའི་ལུས་སྤྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལུས་དང་མགོ་
 ལས་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་བྱུང་པར་དང་བྱུང་པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་
 བོ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་
 མེད་ཀྱང་སའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། ཞེས་པ་
 ལྟར་ཁོ་ན་དེ། ས་ལ་མཆོན་བྱུང་དང་སྤྲ་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་དུ་བཏགས་ཆེ་སའི་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྤྲ་བ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྤྲ་བ་མིན་པའི་ས་མེད་ཀྱང་དེའི་ཆེ་
 དེ་ལྟར་ཐ་སྟོང་བཏགས་པའི་དོན་བཅའ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟོང་བྱེད་པ་ལྟར་
 ཡུལ་སྟངས་སོ་སོར་ཉིད་རྒྱ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་མཆི་གྲུའི་ལུས་དང་སྤྲ་
 གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་ཐ་སྟོང་བྱེད་ཆེ་ལུས་དང་མགོ་ལས་དོན་ཐ་དད་པའི་
 མཆི་གྲུ་དང་སྤྲ་གཅན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། རྟོག་འོར་ལུས་དང་མགོ་བྱུང་
 གཞི་དང་མཆི་གྲུ་དང་སྤྲ་གཅན་བྱུང་ཆོས་སུ་ཐ་སྟོང་བྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་བྱུང་བེར་བ་ལ། འདི་བས་དཔེ་དོན་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་
 པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཚུངས་པའི་བྱུང་རོ། །ལུས་

དང་མགོ་འཛི་སྤྱ་དག་ནི་སྤྱོད་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་པས། ལུས་དང་མགོ་འཛི་སྤྱ་
ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱེ་བ་ལྟ་ཞོག་གང་གི་ལུས་གང་གི་མགོ་སྤྱམ་དུ་ལྟན་
ཅིག་དཔྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ།
ཅིག་ཞོས་ཀྱང་བྱད་པར་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་འདོད་པས་འཛིག་
ཉན་པའི་བཟའི་ཐེས་སུ་བྱེད་པ་བྱད་པར་མཆི་བུ་དང་སྤྱ་གཙན་གྱི་སྤྱས་ཉོག་
པ་པོའི་རེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ན། འདིར་ནི་སྤྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་
ཙན་གྱི་དངོས་པོ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་གཉིས་
དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་བྱེད་ཏེ། སྤྱིར་ལུས་དང་མགོ་ཞེས་བརྗོད་ཆེ་ཉན་
པ་པོས་ལུས་དང་མགོ་བྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་གང་གི་ལུས་དང་གང་གི་
མགོ་ཡིན་སྤྱམ་དུ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་དང་མགོ་འཛི་སྤྱ་ནི་
རང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལུས་ཙན་དང་མགོ་ཙན་རྣམས་ལ་
བྱད་མ་བྱེ་བར་ལྟོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འཇུག་པའི་བྱེད། དཔེར་ན་སྤྱོད་དང་ལག་
པ་ཞེས་བརྗོད་ཆེ་ག་གང་དང་གང་གི་སྤྱོད་དང་ལག་པ་ཡིན་སྤྱམ་པའི་སྤྱོད་འབྱུང་
བ་བཞིན་ནོ། །དཔེའི་སྐབས་སུ་ཉན་པ་པོས་ལུས་དང་མགོ་བྱད་གཞིར་བཟུང་
ནས་གང་གི་ལུས་དང་གང་གི་མགོ་ཡིན་སྤྱམ་དུ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་ན་

265

བཅའ་ནས་འཛོག་ན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་རྟ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་གང་གི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་ཤེས་
འདོད་ཞུགས་པ་ན་སྟོན་པ་པོས་གཞན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པ་བསལ་འདོད་
ནས་བ་ལང་གི་རྟ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནི།
དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྟོན་ཅན། སོགས་གཞུང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་
དཔེ་དོན་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ལན་ཅུ་མ་དུ་མ་བྱུང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
མཚན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་སྟོན་ཏེ། མཆི་གུ་དང་མཆི་གུའི་ལུས་སོགས་ནི་ས་
དང་སྒྲུབ་གཉིས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་བཞག་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་མེད་པའི་
དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་མཆི་གུ་ནི་ལུས་བྱུང་པར་དུ་འབྱེད་པར་
བྱེད་པ་འཛིག་རྟོན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱར་གྱུར་པའི་བྱུང་གཞི་ལུས་
དང་མགོ་དང་བྱུང་ཆོས་མཆི་གུ་དང་སྒྲུབ་གཅན་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་
དད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཆི་གུ་དང་དེའི་ལུས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་
པའི་གཞི་གང་ཡིན་བཅའ་ན་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་པ་མི་རྟོན་དེ། སྒྲུབ་གཅན་
གྱི་མགོ་ལ་སྒྲུབ་གཅན་དུ་བརྟུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆི་གུ་དང་དེའི་ལུས་ཞེས་
པའི་དོན་བཅའ་ན་སོ་སོར་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བཀལ་ལན་མཛད་
ནས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ། རས། ཞེན། ཞེས་
པའི་བར་གཞུང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཁོ་ན་རེ། མཆི་གུའི་ལུས་སོགས་ནི་ས་དང་

སྒྲིབ་པ་བྱེད་པའི་དུས་ཤིང་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་འཕྲིན་ལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་དཔེར་གྱུར་སྟེ། བྱེད་པའི་ལུས་དང་མགོ་དང་བྱེད་ཆོས་མཆི་གུ་
དང་སྒྲིབ་པ་ཅན་གཉིས་ཉམས་པ་པོའི་རྟོག་དོར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་ཐ་སྙད་
བྱེད་པའི་དུས་ཤིང་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལུས་དང་མགོ་ལས་སོ་སོར་གྱུར་བའི་
མཆི་གུ་དང་སྒྲིབ་པ་ཅན་མི་རྟོག་པས་དེ་གཉིས་དོན་ལ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་
ཐ་སྙད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་པའི་གཞན་རང་བཞིན་སྒྲིབ་པས་
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་གཞིར་བྱས་པའི་ལུགས་
སོ། དེ་ལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི། ཉམས། ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གཞུང་དུ་
བྲངས་པ་ལྟར་འདི་བས་དེ་དཔེར་མི་འགྱུར་སྟེ། ཡོད་པ་ནི་འཇོག་ཉམས་གྱི་
ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནི་བྱེད་པའི་དུས་ཤིང་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་འཕྲིན་ལ་མེད་དོན་གཞན་
པ་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་པའི་དུས་ཤིང་ལ་ཉམས་
ལེན་གྱི་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཆོས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་དུས་ཤིང་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་
འཕྲིན་ལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་འཇོག་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཇོག་
ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། དབྱེད་ཉམས་འཇོག་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་དབྱེད་
ཉམས་འཇོག་ན་ཆོས་ཀྱི་འཇོག་མི་རྣམས་པ་དང་ཐ་སྙད་པར་འཇོག་ན་
འཇོག་རྣམས་པས་ཐ་སྙད་པར་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས།

ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་ན། སོགས་གཞུང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན་ལྟས་
བྱིན་གྱི་གཟུགས་དེའི་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་བཏགས་པའི་
གཞི་ལྟས་བྱིན་དང་བཏགས་པའི་ཚུས་དེའི་གཟུགས་སེམས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་
དབྱེད་པ་ན། དེའི་གཟུགས་སེམས་སོགས་ཀྱང་ལྟས་བྱིན་མིན་ལ་དེ་དག་
ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡང་ལྟས་བྱིན་མི་རྟོག་པས་དབྱེད་ཅིང་བཅའ་ནས་རྟོག་
པའི་དོན་ལ་ལྟས་བྱིན་འཛོགས་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡན་
གྱི་དོན་དང་། འོན་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པ་དེ་ནི་ལྟས་བྱིན་རང་
མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ལྟས་བྱིན་གཏན་མེད་ཚུལ་མིན་པས་སྤང་
པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་རྗོབ་ཐ་སྙད་དུ་ལྟས་བྱིན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བཏགས་
དོན་འཆོལ་ཆེ་ལུས་དང་མགོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མཆི་བྱ་དང་སྤྱ་གཅན་མི་
རྟོག་ཀྱང་འཛིག་རྟོག་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་གཉིས་གཞི་ཚུས་སུ་འཛོག་བྱས་པའི་
དཔེ་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཚུས་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་གསལ་ལས།
དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཚུས་
རྣམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་གང་ཟག་བཞིན་དུ་བཏགས་དོན་
བཅའ་ནས་དབྱེད་པ་ནས་སོགས་ལ་ཡང་སྤྱ་བ་སོགས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་མཚན་གཞི་སྟེ་མཚོན་བྱ་མེད་ལ། མཚོན་བྱ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་

ནམ་མཆོན་བྱ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ནའང་མཆོན་
 མཆོན་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་བུ་སྐྱེ་
 ལྷ་ལྷི་ཏས་པན་ཚུན་ལྟོས་ཅམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱུབ་
 པར་བཞག་པར་གསུངས་པ་སྟེ་མདོར་ན་དེ་དག་མཆོན་མཆོན་དུ་འཛོག་པ་
 ལ་ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་ན་མཆོན་མཆོན་དུ་འཛོག་མི་རུས་
 ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་རུས་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འཛོག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་
 ཀྱི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་འདི་ངེས་པ་ཁོ་
 རར་ཁས་སྦང་དགོས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ནི་དེ་ཁོན་ལྟར་གདོན་མི་
 ཟ་བར་ཁས་སྦང་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་གང་ཟག་དང་
 ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་ཚུལ་འདི་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་ཁོན་ལྟར་ཐེ་
 ཆོམ་མེད་པར་ཁས་སྦང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་པར་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་
 འཛོག་ན་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པས་དབྱུད་བཅོད་མ་ཡིན་
 ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པར་འགྱུར་
 ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུབ་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་འཐད་པས་
 རྣམ་པར་དབྱུད་ནས་བཅའ་ན་ལུས་ལས་ལོགས་སུ་མཆི་བྱ་དང་སྐྱ་གཅན་
 ལས་ལོགས་སུ་ལུས་དང་མགོ་མི་རྟེན་པ་ཁོན་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན།

འཆད་འགྱུར་ལྟར་གྱི་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་འཐད་པས་བཅལ་ན་ཆོས་
གང་ཡིན་ཡང་མི་རྟེན་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པར་ཁས་སྦངས་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་རིགས་པ་མིན་པས་བཏགས་དོན་བཅལ་ནས་རྟེན་པའི་
དོན་ནི་ཡོད་པ་མིན་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་འདི་ཡང་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་
ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་བཅལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམ་པར་
འཛོག་ཚུལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་ཤེས་
ཚུལ་ནི་འཇུག་པ་ལས།

དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཕྲུལ་འཛིག་རྟེན་དུ།

རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྱུར་འགྱུར་མིན་མོད་གྱི།

རྣམ་དབྱུད་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར།

རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན།

དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་ཤས་ཅན།

ཤིང་རྩ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྟན།

སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུབ།

འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག།

ཅེས་དང་། དེ་ནི་ཤིང་རྩའི་རྣམ་དབྱུད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འཛིག་ཏེན་གྲགས་པའི་སྒྲིབ་ནས་
ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ནི་བཏགས་དོན་
དབྱུང་ནས་སྟོན་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཛིག་ན་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་
གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་སྟེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པས་བཞག་པ་ཡིན་
པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཀྱི་སྟེ་མིན་པར་
དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་ན་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་དགོས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་
ནི། འོ་ན་བདེན་གཉིས་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པ་རིགས་པས་དབྱུང་དོན་ལ་མི་འཛིག་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་ལ་ཇི་ལྟར་
སྤང་བ་བཞིན་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཀྱན་རྫོབ་འདི་ལ་དོན་དམ་དཔྱད་
པའི་རིགས་པས་དབྱུང་པའི་མཐུག་ལ་རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་
བྱེད་ཅིང་དབྱུང་དོན་ལ་འཛིག་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་ལས་
གཞན་དབྱུང་བཟོད་དུ་སོང་བས་རིགས་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཞེས་བ་ལྟར་
རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་རིགས་པས་དབྱུང་ནས་
སྟོན་པའི་དོན་ལ་འཛིག་པ་འགོག་པའི་སྤྱིར་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། ཐལ་རང་

གཉིས་ཀ་ས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
 དཔྱད་བཅོད་དུ་མི་འཛོག་པ་མ་ཐུན་ཡང་དཔྱད་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གིས་
 དཔྱད་པས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པར་འགྱུར་བའི་བྱད་པར་མི་མ་ཐུན་
 ལ་བྱོད་ཀྱི་དེ་དེ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དོན་
 དམ་ལ་དཔྱད་པར་སོང་བའི་མཆོམས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་
 འགྱུར་བས་ནི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅ་མ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་སྒར་ལྟར་ཐ་སྙད་
 བཏགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་དུ་དཔྱད་པ་ནས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 དཔྱད་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག རང་རྒྱུད་པས་དེ་ཅ་མ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་སྟོ་
 གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་
 མོང་མིན་པའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ན་དོན་དམ་
 དཔྱད་པར་སོང་བར་འདོད་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒར་ཆིག་གསལ་དངས་པ་རྣམས་དང་། རང་
 གཞུང་གཞན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མིང་དང་བད་དང་ཐ་སྙད་ཅ་མ་དུ་ལན་
 མང་པོར་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཡུལ་རང་
 མཆོན་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་རང་གི་ངོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་
 སོགས་དཔྱད་པ་ཅ་མ་ནས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པར་འགྲོ་བར་

འདོད་ཀྱི། སྒྲིབ་བཤུད་པ་ལྟར་ཡུལ་སྤྱིང་ནས་བྱུང་མ་བྱུང་དཔྱོད་ལུགས་དེ་
ཅ་མ་ནས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་དཔྱོད་ལུགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་
འགྱུར་བས་མིང་དང་བརྟ་དང་ཐ་སྙད་ཅ་མ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲིབ་ལྟར་
བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ན་མི་རྟེན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་རི་བོང་རྩ་ལྟ་བུ་མིང་ལས་
དོན་མེད་པ་དང་། རི་བོང་རྩའི་མིང་ལྟ་བུ་མིང་དེ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མེད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲོས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་
དུ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དེ། རི་བོང་གི་རྩ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲོས་བཞག་ཀྱང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་སྒྲོས་དབང་གིས་བཞག་
པས་བྱུང་སྟེ། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲོས་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ཅ་མ་གྱི་དབང་གིས་གཟུགས་
སོགས་འཛོག་མི་རྒྱས་ལ། ཡུལ་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་སྒྲོ་གཞོན་
པ་མེད་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིང་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་
དུ་ཡོད་པ་འཛོག་རྒྱས་པར་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་
པས་དེ་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ལའང་བྱེད་པར་ཆེ་སྟེ། སྒྲིབ་མ་ནི་

མིང་ཅམ་ལ་མི་སྤྱུ་བའི་ཐ་སྣད་པའི་ཚད་མ་གཞི་དམེད་ལ་བྱེད་ལ། བྱི་མ་ནི་
ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་སྒོ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་
གསུང་རབ་ལས་ཀྱན་རྫོབ་མིང་དང་བད་དང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་
པའི་ཅམ་གྱིས་སྤྱས་གང་གཅོད་པ་ཡང་མི་མ་ཐུན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ་
ཚོད་ལན་ལྟག་མ་ནི་ཤེས་སྤྲོ། །

དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ནི། འདི་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་
སྣད་དུ་གྲུབ་ཚད་དང་། དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གྲུབ་
ཚད་གཉིས་ལས། མིང་བདས་པར་བཞག་པ་ཅམ་ལས་ཡུལ་རང་གི་ངོས་
ནས་སྒྲོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་མ་བཟླགས་ཤིང་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་
པའམ་ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྲོད་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྤྱོགས་པའི་ཤེས་པ་རང་
དགའ་བས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཐ་སྣད་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན་
ལ། མིང་ཅམ་དུ་དང་། བད་ཅམ་དུ་དང་། རྟག་བཏགས་ཅམ་དུ་དང་། བདས་
བཞག་ཅམ་དུ་དང་། སྤང་ཅམ་དུ་དང་། བཏགས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྣམ་
གངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྣད་དུ་གྲུབ་ཚད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་ཏེ་རྟགས་ཀྱི་དགག་
བྱའི་གྲུབ་ཚད་དུ་ཤེས་དགོས་པས་ན་མིང་བདས་པར་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་སུ་ཡོད་
མེད་བཟླགས་ཤིང་དབྱེད་ན་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྲོད་ནས་གྲུབ་

པ་དང་། རྟོག་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་། སྒྲོ་ལ་
སྒྲིབ་བ་ཅམ་མིན་པར་གཞི་སྟངས་ནས་བྱུང་བ་ནི་བཏགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
དགག་བྱའི་བྱུང་ཚད་ཡིན་ལ། བདེན་པར་དང་། དོན་དམ་པར་དང་། ཡང་
དག་པར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་དང་། རང་མཚན་གྱིས་
དང་། རང་དབང་གིས་དང་། རྣམ་སྟེན་དང་། རང་ངོས་ནས་དང་། གཤེས་
ལུགས་སྟེན་དང་། གནས་ལུགས་སྟེན་དང་། མིང་བཟླ་ལ་རག་མ་ལས་པར་དང་།
གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་དང་། ཚུགས་བྱུང་དུ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དང་། བདག་
ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །སོ་སྟེ་ལ་གང་སྒྲིབ་ཚུགས་བྱུང་དུ་སྒྲིབ་
ཞེས་པའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྒྲིབ་བ་ལ་བྱ་དགོས་ཀྱི།
ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་བ་གཞིར་བྱས་ནས་ཚུགས་བྱུང་ཚུལ་གཞན་ཞིག་
འཆོལ་བ་ནི་སྒྲོས་བྱས་ཀྱི་དགག་བྱ་འཆོལ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དགག་བྱ་སྤྱོད་
སྒྲོད་པ་ལ་སོ་སྟེ་ལ་ངེ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། ད་ལྟའི་སྒྲིབ་ཚུལ་འདི་
བཞིན་བྱུང་བ་སོགས་གོ་བ་འཆོལ་ཚུལ་སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོགས་ནས་མཛད་ཀྱང་དོན་
ཅ་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་སམ་དོན་སྟངས་ནས་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ཤར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་
དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱེད་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ།

༥ སྒྲོ་ན། ཡུམ་ལས། གཟུགས་ནི་སྒྲོ་བྱུང་དུ་མིང་གིས་བཏགས་
པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱན་སྒྲིབ་ལས། དོན་གང་ལ་བྱུང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དོན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་མ་དམིགས་པར་བརྗོད་པ་
ཡིན་ལ། ད་ལྟ་ནི།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་སྟེ། །

འདུ་ཤེས་ཅམ་ལ་རབ་དུ་གནས། །

རྗོད་པར་བྱེད་ལས་མ་གཏོགས་པ། །

བརྗོད་པར་བྱ་བ་བརྟག་མི་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུར་
བཏགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་ལས། གསུང་རབ་
ལས་ཀུན་རྗོབ་མིང་དང་བརྟུར་དང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་
སྒྲིམ་གང་གཅོད་པ་ཡང་མི་མ་ཐུན་ནོ། །ཞེས་དང་། བར་བྱིན་རྣམ་བཤད་ལས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུར་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་བར་བྱིན་ལ་འགོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
ནས་དཀའ་འགྲེལ་གཉིས་དང་གྲོལ་ངན་ཆར་གཅོད་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་པས་
ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཉོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་འདོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ལྷང་
དང་པོ་གཉིས་དང་ཐ་མས་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་དུ་མིང་གིས་བཏགས་
ཅམ་དང་། གསུམ་པས་ཆོས་རྣམས་མིང་བརྟུར་བཏགས་པར་གསུངས་པ་

277

སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྒྲེད་ལུགས་མེད་ཀྱང་དེའི་
དབང་གིས་བཞག་པའི་སྒྲོད་ལུགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས། ཞེས་དང་། ཅུ་ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་སྒྲུང་དཔྱེད་པ་དེ་ཙམ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་
དཔྱེད་པ་མིན་པར་འདོད་པས་དེ་འབྲས་བཙལ་བའི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་ལ།
ཞེས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་
བཞག་པའི་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་བ་ནི་མིང་གིས་པར་བཏགས་ཙམ་མིན་
པའི་བཏགས་དོན་ཞིག་ཆེད་རྒྱ་ཡོད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདི་ལ་མི་
འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་དུ། དབྱུ་མ་བ་གཉིས་
ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྒྲེའི་ངོར་མི་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་འོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར། འོ་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་བཅས་
བཞག་ཙམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་མིང་གིས་པར་བཞག་ཙམ་
མིན་པའི་བཏགས་དོན་ཞིག་ཆེད་རྒྱ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དངོས་འགལ་ལོ། །དབྱུ་མ་ཆེན་མོར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་
དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ནི།
རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། །རང་དགའ་གཞན་ཀྱིས་མ་བཟུང་

བ། །ཞེས་པ་ལྟ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲིབ་
སྟེ། དེའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་བར། རང་དབང་ཅན་ལ་མིང་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད། ཅེས་
སོགས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འཐད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་
བའི་རྒྱུད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དོས་ཟེན་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་
དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཅུ་མིན་པར་
རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་བདག་འཛིན་གཉིས་ལས།
མཆོད་སྐྱེན་སོགས་གང་ཟག་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་དང་། མིག་ན་སོགས་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་གི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་

ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་
 ཅམ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་པོ་དང་། ཆོས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་
 གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་རྣམས་སྤྱད་བྱུང་ནས་འགོག་པ་ཤ་སྟག་
 འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡུལ་བཅས་ཁོ་ན་འགོག་
 དགོས་སྟམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། བདག་འཛིན་སྟན་སྟེས་ཡུལ་བཅས་དགག་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་རྣམས་སྤྱད་བྱུང་ནས་འགོག་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་
 བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་རང་
 ངོས་ནས་གྲུབ་པར་བཟུང་བ་དེས་བཏགས་དོན་དབྱུང་ནས་བཟུང་བ་མིན་
 ཡང་། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དེ་ཡོད་ན་བཏགས་དོན་དཔྱུང་པའི་སྟོས་
 རྟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བ་ཁ་ཅིག་དང་། བར་མི་ཤེས་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྟོའི་
 དབང་གིས་མ་བཞག་པར་ཡོད་པའི་དགག་བྱའི་གྲུབ་ཆ་དེ་ཀྱི་མིང་དེ་སྦྱར་མི་
 རུས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཐ་སྙད་བདོགས་པའི་སྟོའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་
 ཡོད་པའི་དོན་དེར་འཛིན་པ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་བདག་གཉིས་སྤྱད་འཛིན་པའི་
 དོན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་
 དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པས་བདག་མེད་

གཉིས་དགག་བྱ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་ནས་འཛོག་གྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་སྒྲིབ་
 གཞིའི་སྒྲིབ་ནས་འབྱེད་གྱི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ལ་མི་འདྲ་བ་མི་བཞེད་པར་འཇུག་
 པ་དང་བཞི་བརྒྱ་བའི་སྒྲིབ་འབྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཇུག་པའི་དོན་ནི།
 བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་དགྲོལ་བྱེད་སྒྲིབ་གཞིའི་སྒྲིབ་
 རྣམས་རྣམས་པ་གཉིས་གསུངས་ཞེས་པ་དང་། སྒྲིབ་འབྱེད་གྱི་དོན་ནི། ཆོས་དང་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་དེ་ལ་དེའི་བདག་ནི་རང་བཞིན་གང་
 ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་དོན་སྒྲིབ་མིང་དུ་
 བཏགས་ཅིམ་མིན་པར་རང་དོས་ནས་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 འདྲའི་དགག་བྱ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པ་སྤྱི་མོའོ། །བདག་མེད་སྤྱི་མོ་དེ་ནི་
 སྒྲིབ་གཞི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་ཤེས་ཏེ།
 ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་པའོ། །གཞན་ལ་རག་མ་ལས་
 ཞེས་པའི་དོན་སྒྲིབ་འབྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
 བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྒྲིབ་
 བའི་བྱེད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་མ་ལས་པར་
 སྒྱུར་བ་ལྟ་བུར་སྒྲིབ་ཡང་། དེ་མིན་པ་གཞུང་གིས་ཤེས་པར་མ་ཟད། ལྷག་
 མཐོང་ལས། དེ་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་མ་
 ལས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དུལ་ཅན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་

དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཞིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱ་མཚན་ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

བཞི་བ་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
འདོད་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རང་སྤྲེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་
བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་
བཀག་ནས་མིང་བཅས་བཞག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གཞན་
གྱི་སྤྲེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་དེའི་དོན་
སྤང་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་བྱུང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། དེས་འགོག་རྒྱུའི་རང་མཚན་དང་རང་རྒྱུད་པ་
སོགས་གྱིས་འདོད་རྒྱུའི་རང་མཚན་མིང་འབྲ་བ་ཅམ་ལས་དོན་གཏན་མི་འབྲ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པ་དེ་ནི་མིང་བཅས་འཛོག་རྒྱས་པས་
རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྤྲོ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་
ཆེད་པར་མི་འདོད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་གྱིས་འདོད་རྒྱུའི་རང་མཚན་ནི་
བཏགས་དོན་བཅའ་ན་ཆེད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་
ལས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པ་དེ་མིང་ཅམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཀུན་

བཏགས་དེ་དག་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་ག་ཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྒྲིང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་
མེད་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་དོན་སྒྲིང་ནས་མེད་པར་
ཉོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱ་བས་དེ་གཉིས་མི་འདྲའོ།

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་བཏེན་ནས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྐྱར་བ་དང་། ཐེག་དམན་
གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཚུལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་
གསུངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་ཚུལ་དང་མི་
འདྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྡོད་པ་བ། ཞེས་སོགས་བྱུང་།
རྣམ་རིག་པ་དང་རང་རྒྱུད་པས་ཐེག་དམན་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
མ་བསྟན་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་ཀྱང་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་
བཤད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྒྲིང་པ་ལས་ལྟག་པ་
ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཤད་རྒྱུ་མེད་པར་བཞེད་མོད། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་
ཟླ་བ་གཉིས་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་
དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་བསྟན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་
སྡེ་བས་བཤད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པར་སྐྱབ་པའི་དང་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བཤད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་མཆམས་སྐྱར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རྩོད་སྒྲིང་དང་། དེ་འཕགས་པའི་

དགོངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས། ཞེས་
སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བའི་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་
ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། བུ་རྩ་
བླ་ལི་ཏ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས། རས། ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། འཇུག་འབྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་
མདོ་དག་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་པ་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་རྣམས་པ་འདྲ། །

ཆོར་བ་ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱར་བཞིན། །

འདུ་ཤེས་སླེག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །

འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཚུ་ཤིང་བཞིན། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར། །

ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དབྱ་བ་རྣམས་པ་དང་། ཚུའི་ཚུ་བྱར་དང་།

སླེག་རྒྱའི་ཚུ་དང་། ཚུ་ཤིང་གི་ཕྱར་པོ་དང་། སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དག་
གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ངས་པར་དབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་
མཛད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱིས།

ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །

གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །

ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་དོན་དུ་ནི། །

གཅིག་པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །

ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།

བཅོམ་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །

མཁྱེན་པའི་ཀླ་རྩ་ཡ་ན་ཡི། །

གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །

མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་མཛད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས།
 མེད་པ་ཅན་ལས་དང་འབྲས་བུར་འགྲེལ་བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་མེད་པར་
 ལྟ་བུ་ཁས་སྒྲངས་བ་གང་ཡིན་པ། ནས། དེའི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་རྣམས་པར་
 བསྐྱོག་གོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་པ་རོལ་དག་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རིགས་
 པ་མི་བཤད་དོ། །ཡོད་པ་བསྐྱོག་པ་ནི་དགེ་སྟོང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཆོས་ཅན་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གཅིག་ལྟའོ། །འདྲ་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་སྟོང་གི་འཛིག་ཉེན་ནི་བརྟུན་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཀྱེ་མ་
 འདྲ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་ །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་དེ་ཕྱིར་ཞིང་བསྐྱུད་དེ་གཞུང་གཅིག་
ཏུ་མ་གསུངས་ལ། གྱིས་པ་དག་ཡུན་རིང་བོ་ནས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་
པས་དེའི་ཕྱིར་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་གསུང་རབ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་བཞུད་
པའི་གསུང་རབ་ལས་བཏུས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིར་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཀྱིས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། རྒྱལ་བས་དམན་
མདོར་འདུ་བྱེད་ནམས་སྐྱུ་མ་སོགས་དང་འདྲ་བར་བདེན་པར་མེད་པར་
བརྟུན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
གསུངས་ན། འདུ་བྱེད་ནམས་བདག་མེད་པའི་དཔེར། ནས། རྟུན་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་རིམ་པར་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྔ་མའི་དོན་ནི་འདུ་བྱེད་ནམས་བདག་མེད་པའི་དཔེར་སྐྱུ་མ་
སོགས་ཀྱི་དཔེ་བརྒྱད་བཞོད་ཅིང་། སྐབས་འདིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་མ་ཞོར་
བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་
ལྟར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་བྱུང་བ་ཉིད་དམ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་བར་
འཛིན་པ་ལ་མ་ཞོར་བའམ་མ་འབྲུལ་བར་རི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་
པ་ཞེས་ཟབ་གསལ་སྒྲོན་མེར་འབྲུ་བསྒྲུན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བ་གཅིག་གྱང་
མེད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སྤང་གནས་

མི་མ་ཐུན་པའི་རྩོན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་རྗེས་པ་
འདྲ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བྱང་པོ་ལྟ་བུ་བདག་མེད་པའི་དཔེར་དབྱ་བ་སོགས་ལྟ་
བསྟན་ཅིང་། བླ་མ་ཅ་གཟུགས་བསྟན་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་གསུམ་དོན་གང་ལ་
སྒྲུབ་བརྟག་གོ། །མདོ་བྱི་མའི་དོན་ནི་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་བདག་གི་སྒྲིབ་
ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །འཕྲུག་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་
སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤའ་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་
དབྱ་བ་རྗེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་འདྲ་བྱེད་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་
བསྟན་པ་གང་ཞིག། །དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲིབ་
གྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཏུ་བའི་འགྲེལ་བའི་དོན་ནི། མེད་ལྟ་
སྒྲོག་ཚུལ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རང་གིས་ཤེས་པས་དེའི་རིགས་པ་བཤའ་མི་
དགོས་ལ། ཡོད་ལྟ་སྒྲོག་པ་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་མོད་ཀྱང་། བྱིར་ཞིང་སྟེ་
ལན་མང་དུ་དང་། བསྐྱེད་པ་སྟེ་བར་མེད་པར་དང་། གཞུང་གཅིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་
རྩ་ལ་ཏུ་བཏོན་ནས་མ་གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་རིགས་པ་ནམས་རིགས་པ་དྲུག་ཏུ་བའི་འདིར་བཤའ་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་
པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་སྤྱིར་ཉན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པའི་
གཉེན་པོར། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་དོས་པ་འདྲ། །ནས། དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཞེས་མདོ་དེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་ནས། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་བུརྟ་ལྷ་
ལི་ཏའི་གཞུང་སྒྲུབ་བླ་མ་པ་དེ་བཀོད་ནས། གཞན་མ་ཡིན་པ་ན་རེ། དེ་ལ་
འདིར་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་ནི་ནོར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་བདག་
ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡང་བདག་གི་ཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་ལ་བདག་གཞན་
ཡང་མེད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ལྷག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
པས་ཁུངས་དེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་སྤྱིར་
དོན་བྱེ་ཐག་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད་
བསྟན་པར་མི་རྒྱས་སོ། །རྒྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུ་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་དག་གིས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དེ་དག་གིས་ནི་གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་སྒྲུབ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་གིས་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་
 ཞེས་པའི་བདག་གི་སྤྱི་དོན་གྲང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་ན་ནི་ཐེག་ཆེན་དོན་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀའ་གོ།

དེ་ལ་འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་
 གྲང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་
 མེད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལྷན་ས། ཞེས་ཤེར་སྒྲོན་ལས་བཤད་
 པ་སྟོགས་སྒྲར་བསྟུས་ནས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལྷང་དང་འགལ་
 བར་རྟོགས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་
 ལྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གྱི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་། ལྟོན་ལམ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
 པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོན་བ་དང་ཆོག་ས་གཉིས་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤེང་བ་ལས།

ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་ལམ་དང་། །

སྟོད་པ་ཡོངས་བསྡེ་མ་བཤད་དེས། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །

བྱང་ཆུབ་སྟོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །

མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྦྱལ། །

ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྦྱལ་བ། །

དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དམན་མདོར་ཚུ་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཀྱང་
ཐེག་ཆེན་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཚུ་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་
སྟོན་པ་མིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཀྱི་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྐྱབས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་
སྟོད་དུ་ཡང་ཚུ་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་
པར་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དམན་མདོར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྟུན་པ་སྦྱ་
བའི་ཚུ་ཀྱི་ཅན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟུན་པའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་འདྲིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་ནས་དོན་
དེར་ངེས་པར་རྩ་ཤེས་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་དང་བོའི་དོན་ནི། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་

མཁའ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལྟར་མཁའ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་
གཏན་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དགག་པར་མཛད་ཅེས་པ་སྟེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅི་ཀ་
ཀྱི་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། བླ་མ་སྟོང་གི་ཀྱི་རིས་སམ་རིགས་རྒྱུད་ལ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་
རྒྱུན་ལྟ་ཡིན་པ་ཀྱི་ཀྱི་མཁའ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གྲུབ་པའོ། །མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
ལྟ་བུ་ཡིན་པ། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་པལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་
པ་ཉིད་ལ་མདོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེས་ན་སྟེ་བ་དང་ག་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་
དང་མྱ་ངན་དང་སྟེ་སྒྲུགས་འདོན་བ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་འཁྲུགས་བ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་འཆི་བའི་གདུང་
བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྟར་གཉིས་པའི་དོན་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག་སྦྱོར་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོད་ཅོད་ཞེས་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ལ། འདྲ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཅོད་ཞེས་གསུངས་པ་དེས་ན་འདྲ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་ཡིན་ཅོད། ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་
འདུས་བྱས་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བརྩོན་པ་ཡིན་ལ། མི་སྦྱོར་
བའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་དམ་
པའོ། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་དེ་
ནི་རབ་དུ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ཅོད། ཞེས་གསུངས་པའོ། །

ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་ལྷག་མ་སྟེ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་ལོག་པ་སྟེ་སྤང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཆོས་མིན་ཞེས་མཁས་པ་སྤྱི་ཞིག་གིས་དཔྱད་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པའི་བདེན་པ་གཅིག་
ལུང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནམ་གསུངས་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་ལུགས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བྱུང་པར་
མ་གསུངས་པར་མི་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་གསུངས་པའི་སྐབས་མང་བར་འདོད་དོ།

༥ སྟོན། ཁོ་ན་རེ། གཞུང་དུ་རྣམ་རིག་པ་དང་རང་རྒྱུད་པས་དམན་སྟེར་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་པར་འདོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པས། སྤུམ་བྱེད་ཀ་ཉི་ལུས་
ཞུས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་དང་། དོན་གྱི་སྡེ་ཆུང་གྱི་མདོ་གསུམ་
ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
ཞེར་སྟོན་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་འདུས་བྲས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྟུན་པ་སྤྱི་པའི་ཆོས་སོ། །དག་སྟོང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་སྤྱི་བའི་
ཆོས་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ། །འདུས་བྲས་དེ་ནི་སྤྱི་
བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་དེ་ནི་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་ལ། རས། འདིས་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཆོས་ནི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་
 བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་འདུས་བྱས་བརྒྱན་པ་སྤྱི་བའི་ཆོས་
 ཅན་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེས་ཆོས་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
 ཏི། གྱེ་ཀོ་ཁྱ་ཏ་མ། སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་གིས་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀས་
 བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་
 ཀྱང་མ་བྱས་སམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་
 ཆེར་གསུངས་པ་དེ་དག་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
 ལས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྤྱི་མེད་པར་བསྟན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཀླ་རྩ་ཡ་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་གཉིས་ལ་གནས་ཏི། བལ་
 ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཀུན་དགའ་སོ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ཅེས་བྱ་
 བ་ནི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཞེས་ལུང་སྤྲན་ཆོག་གས་གྱི་
 ཀླ་རྩ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་ཆོག་གསལ་
 བཞིན་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་དོན་ཡང་། ཐེག་དམན་སྤྲན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་སོགས་མ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྤྱོད་ལས་མ་བཤད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས་
 ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱེས་རབས་སོགས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། ཇི་བཙུན་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་བཞིན་དུ་གསུངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་
 ཟུང་གི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྡེ་སྤྱོད་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་ལ་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ། ལེགས་ལྡན་ལུགས་
 གཞིར་ཞོག་མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་ཐེག་དམན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས།
 བྱུང་སྟེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཁོ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། བདེན་མེད་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་པ་དང་
 བདེན་འཛིན་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་ཐེག་དམན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཞེས་བཀག་ནས། གཞོད་བྱེད་ཆར་ལྟར་འབབ་པས་རང་
 རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱན་དང་རྒྱ་བ་འགལ་དུ་འགྱུར་བས་ཇི་དང་སྒྲ་བའི་གཞུང་
 ཇི་བཞིན་པ་ཁོ་ན་མཛེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིམ་པ་དང་ལུགས་ལ།
 ཞེར་སྒྲོན་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཞེས་བྱངས་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་

295

འགྱུར་ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་བརྟག་ལ། ཐུན་སེལ་ལས། ཐེག་དམན་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཀྱང་ཐུན་མོང་
བའི་སྡེ་སྡོད་ལས་དེ་བསྟན་ཟེར་བ། ཇེའི་ཀུན་གཞི་ལས།

ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ནི། །

ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་རྣམ་ཞེས་དང་། །

ཞེས་སོགས་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་རྒྱ་ན་གཞི་བསྟན་པར་
གསུངས་པ་དང་། སའི་སྡོད་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བཙུ་བདུན་
བྲངས་པ་ལས་བཞི་ཙམ་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ཡིན་པ་ལ་དཔགས་ན་ཇེ་བཙུན་
པའི་དེ་བདེ་བ་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱུ་མ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། གཟུགས་
ནི་དབྱ་བ་རྗེས་པ་འདྲ། །ནས། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ལུང་དེས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད། ཅེས་བུཏྲ་ལྷ་ལི་ཏར་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྟོན་པ་ལ་བྲངས་པའི་ལུང་ནི། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་རྗེས་པ་
འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་བ་བུཏྲ་ལྷ་ལི་ཏར། དེ་བཞིན་དུ་བཙུམ་ལྟན་
འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་བདག་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་དང་བྲག་ཙ་དང་། །ནས།
ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེས་སྐྱུ་མ་སོགས་དཔེར་བཞོད་པའི་ལུང་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་དོན་རང་བཞིན་རྣམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་

ཁོ་ན་རེ། བྱུང་ལྔ་ལི་ཏས་བྲངས་པའི་དམན་མདོར། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་
 རྫོས་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་རོས་འཛིན་དགོས་པར་
 ཐལ། གཞུང་ལས་དེའི་དོན་འགེལ་བ་ན། སྤང་པོ་ལྔ་བདག་མེད་པའི་དཔེར་
 རིམ་པ་བཞེན་དུ་དབྱུབ་དང་ཆུ་བྱར་དང་ཆུ་ཤིང་དང་སྤྲིག་རྒྱ་དང་སྤྲུ་མ་
 བསྟན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་གཉིས་
 བསྤྲིགས་ན་དཔེ་ལྔ་པོ་དེ་རིམ་པར་སྤང་པོ་ལྔ་བདག་མེད་པའི་དཔེ་དང་སྤྲུར་
 བྱར་བསྟན་པ་ལས་སངས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་སྐྱབས་འདིར་བྲངས་པ་ཆོགས་
 བཅད་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་གཉིས་དཔེའི་
 གྲངས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཟེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རང་
རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་
བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །

རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ནི་རང་སྡེ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ལྟར་ན། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱུ་བྱུ་བའི་རྣམས་སུ་བྱུ་བ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་
བྱུ་བ་ཆད་དང་། དེ་ལྟར་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་
དོ། །གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱུ་བྱུ་བའི་རྣམས་
སུ་འཛིན་ཚུལ་ནི། གང་ལ་བཞེས་འཛིན་པའི་གཞིའི་བདག་འདི་སྤང་པོའི་
དབང་རྒྱུར་བ་པོའི་རྗེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་སྤང་པོ་རྣམས་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བའི་བླ་

ལྟ་བུར་བཟུང་ནས་སྤང་པོ་རྣམས་བདག་དེའི་དབང་བུར་འཛིན་པའོ། །དེས་
ན་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་བདག་སྤང་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་རྒྱ་བར་མེད་
ཀྱང་དེར་སྤང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནོ། །

འདི་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་རྒྱས་པར་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་
སོང་བེན་པ་ལྟར་རོ། །རྗེ་ཁོལ་ལྟར་སྤང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་
རྒྱ་བར་འཛིན་པ་དེ་བཞག་པ་ན། གང་ཟག་དེ་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་
འགྱུར་ཏེ་ཅམ་གྱི་སྐྱས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཙོད་པ་
མིན་པར་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་གཙོད་དོ། །སྤང་པོ་ལ་བཏགས་
པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་བཏགས་ལུགས་ནི། རྟོག་འབར་དུ། ཁོ་བོས་རྣམ་ཤེས་
ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གྱིས་ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་
དབང་པོ་ནི་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ཏེ། བདག་ཡིན་ཞེས་ལུས་དང་
དབང་པོ་ལ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ། །

ཤིང་རྩ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམ་བཏྟེན་ནས། །

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་བརྗོད། །

ཅེས་པ་འཛེན་ནོ། །དེ་ནི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཤེར་སྒྲོན། །སྒྲ་དང་
སྒྲོ་ཡི་བཏགས་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་ངེས་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་སྐྱབ་
པ་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པས་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱན་རས་
གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུང་ལས་གྱུར་བ་དག་གི་སྒྲ་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་
ལ་ནི་ཉི་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་གྲིས་པ་ཡིན་ཡང་དགོངས་པར་སོན་མ་སོན་བརྟག་ཅིང་། རྟོག་འབར་དུ་
སྒར་བཞིན་ཡིན་ན་ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེར་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ནི།
བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་འདུལ་བ་
ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ལུང་ཚན་གཉིས་ལ་ངོས་བཟུང་ངོ་། །དེ་ཡང་
མདོ་ཁ་ཅིག་ལས། སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་ཐུལ་བ་ནི་བདེ་
བ་འཛེན། །ཞེས་སེམས་དུལ་ན་བདེ་བ་འཕྲོབ་པར་གསུངས་ལ། མདོ་ཁ་ཅིག་
ཏུ།

བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །

གཞན་ནི་སྤྱི་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །

བདག་ཉིད་ལེགས་པར་སྤྱུ་འཁས་ནི། །

མཁས་པས་མཐོ་ངེས་འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་བདག་ཏུ་ལ་བས་མཐོ་རིས་འཕྲོ་བ་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་
བདག་ཏུ་འཛོག་ཅེས་ལུང་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ཏུ་འཛོག་
སྟེ། ལུང་པོ་ལེན་མཁན་ནི་བདག་ཡིན་ལ། ཁྱོད་གྱིས་ཡང་སྤྲོད་ལེན་པའི་བྱིར།
ཞེས་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྤྲོད། །ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་ཐམས་ཅད་ལུས་
ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བཞེད་ཅིང་ཀུན་གཞི་འདོད་པས་
ནི་ཀུན་གཞིའི་རྒྱུ་ཉིད་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་དོ།

ཟེལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་ཅིང་འཛོག་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་གཞན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱི་བདག་ཅིང་ཅམ་
གོམས་པས་ཉོན་མོངས་ལྟོག་པ་དགག་པ། གང་ཟག་གི་ངོས་འཛིན་དགག་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་བའི་ལུགས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
བཞེན་ནོ། །ཡན་གྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ངོས་བཟུང་
ནས་དེ་མིན་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་མཆོན་
གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་

རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་ཁེགས་ཀྱང་གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་
 ཅམ་མིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་ལ། གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་
 བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཚུས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བཞིན་ནོ། །
 གཞན་ཡང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཚུས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་མི་ལྷོག་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་བྱི་རོལ་བས་ཐུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སློ་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་
 པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་མེད་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པས་ཀྱང་ཐུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་ཁ་བྱི་བ་མེད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་མ་ལོག་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་
 མོངས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། གོང་གི་རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། གངས་ཅན་པས་བདེ་
 རྒྱལ་སོགས་ལ་སློད་པ་པོ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་
 ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང་། རྩལ་ཐུན་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 མེད་པ་དང་། བྱ་བ་མེད་པའི་བྱེད་པར་ཐུང་པོ་ལྷན་གྱི་བདག་
 དང་། བྱེ་བྲག་པས་རྟག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཟབ་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་
 བཅས་པ་དང་། བྱ་བ་མེད་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པའི་བདག་དང་། རིག་བྱེད་
 པས་རྟོན་ལུས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་ཚོགས་པར་འཆར་བའི་བདག་

གཅིག་ཉིད་ཁས་ལེན་ཅིང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་འདུག་པའི་དོན་ནི། ཁྱོད་གྱི་
 ལྟར་ན་ནལ་འགྱུར་བས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེའི་ཆེ་ལུ་སྟོགས་ཀྱིས་
 བཏགས་པའི་རྟག་བདག་ཅེས་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་གཟུགས་
 སོགས་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་
 ཆགས་སོགས་ད་དུང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་དོན་ནི། གནས་ཏེ་རང་
 མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་བདེན་འཇིན་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
 སེམས་དང་ལྡན་པ་ནམས་ལ་ཉོན་མོངས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཆགས་སྤང་མངོན་
 གྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་བར་མར་གནས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པའི་
 གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་གཞུང་དུ་བྲངས་པའི་སྤྲ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་ཡང་དེས་ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་གང་ཟག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་གྱིས་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། ཞེས་སོ། །ཡན་གྱིས་སྤང་
 བའི་ཆོགས་ཅེས་གང་ཟག་ཏུ་མི་འགྲུབ་ཚུལ་དང་། འགོག་པ་ཡང་འཐད་དོ། །
 ཡན་གྱིས་སྤང་བོ་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་

ཚུལ་དང་། དེ་མིན་གྱིས་སྤང་པོ་བདག་ཡིན་པ་ལ་གཞིར་བྱེད་བསྟན་ཏོ། །

སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་མི་འགྱུབ་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲེ་
སྒྲོད་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་གང་ཟག་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་ན་སྤང་པོ་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡན་
ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རུང་བ་ལྟར་སྤང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་གང་ལ་བཏགས་པའི་སྤང་པོར་མི་
རུང་བའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཤིང་རྟ་དང་བདག་གཉིས་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ་འཛོག་མི་འཛོག་འདྲ་
བ་གང་ཞིག །སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྱིར། འཇུག་པ་ལས།
དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོགས་གནས་ནམས། །ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་
བདག་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་གང་ཟག་ཏུ་མི་འགྱུབ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཤིང་
རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ཆོགས་ཅམ་གང་
ཟག་ཡིན་ནོ་བེར་ན། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལྷ་ཆོགས་པ་ཅམ་
བདག་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དཔེ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ་
འཇུག་པར། མདོ་ལས་སྤང་པོ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །སྤང་

པོ་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་གྱིད་མེད་ཅིང་སྐྱབ་གྱིད་ཡོད་ཚུལ་ལ། གལ་ཏེ་
མདོ་ལས། རྣམ། ཞེས་སོ། །ཡན་གྱིས་དེ་དངོས་དང་། འཛིན་པ་ལོ། །

ཡན་གྱིས་འཛིན་པ་ལྟ་དངོས་འཛིན་དང་། དེ་མིན་གྱིས་ཅོད་པ་སྤྲོད་པ་
གསུམ་ལས་སྤྲོད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤྲོད་དང་
བྲམ་བེ་གང་དག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མདོ་དེས་ནི་སྐྱབ་
སྤྲོགས་ནས་སྤང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་སྟོན་པ་མིན་པར་དགག་
སྤྲོགས་ནས་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡོད་པ་
འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་ནའི་སྤྲོད་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་
མདོ་ལས། སྤང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྤང་པོ་རྣམས་
བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་བདག་ལྟའི་
དམིགས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས། གཟུགས་བདག་
མ་ཡིན། ཆོར་བ་བདག་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་
ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །

འཛིན་པ་ལྟ་དངོས་འཛིན་ལ། སྐྱབ་བཤའ་ནི་སྤྲོད་པ་ཤེད་པ་འདི་དག་གིས་
ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ནི་འཛིན་ཅིང་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་

ལ་བདགས་པའི་ང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ན་འཛིག་ལྟ་
ཞེས་བྱའོ། །ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་སྤར་གྱི་ལུང་དེ་དག་
གིས་ངོས་བཟུང་སྟེ། དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ང་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ནི་བདག་
དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པའི་ཡུལ་ནི་བདག་རང་
མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ནི་ང་ཡི་བའི་གང་ཟག་དང་། རྣམ་པ་ནི་ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པའི་ཡུལ་ནི་ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེས་
ན་སྐབས་འདིར་དམིགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་
གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་རང་མཚན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བ་ཅི་རིགས་སུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལྟ་
ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་གྱི་ལས་སྤང་ནི་འཛིག་ལྟའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེས་
འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་ཤེས་ཀྱས་སོ། །

ཚུད་སྟོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། བདག་ལྟ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་མདོ་ལས་གཟུགས་
སོགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་དེ་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཟུགས་སོགས་ངར་འཛིན་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཕྱང་པོ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་དང་བདག་གཅིག་དང་དོན་གཞན་

དུ་འཇིན་པ་གཉིས་ཀ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་འཇིན་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིན་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོན་གྲང་དེ་ལྷར་བཏགས་ནས་འགོག་པ་ཡང་འཐད་དེ།
འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ངེ་ལྷར་བཟུང་བ་ལྷར་ཡོད་ན་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་
དང་དེ་ལས་དོན་གཞན་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཕྱང་པོ་བདག་
ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་སམ་གཞན་ཆོར་
སོགས་གྲང་རུང་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱང་པོ་བདག་གི་ཉེ་བར་
སྤང་བྱ་དང་བདག་ནི་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་ལྷར་ན་
བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱང་པོ་བདག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏགས་ཁས། དེ་སྒྲིབ་དུ་འཇུག་པ་ལས།

ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །

དེ་ལྷན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བསྟན་ཕྱིར་ཅ་ཤེས་
རབ་བྱེད་བརྩ་བ་བྲངས་པའི་ལྷང་དང་པོའི་དོན་ནི། བྱེད་པ་པོ་མེ་དང་ལས་
ཤིང་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་དང་མེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པའི་དོན་ནི། ལེན་པ་པོ་དང་
སྤང་བྱ་དང་བྱ་སྟེ་སྒྲིབ་སོགས་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་སྟོན་གྱུ་བ་ཅ་མ་དུ་གྱུ་བ་
པར་ཐལ། མེ་དང་བྱེད་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་

དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འང་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་འོ།།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། ཞེས་
སོགས་བྱུང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་
པར་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལས་དང་བྱེད་པོ་གཉིས་པན་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པར་ཡོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་
བར་སྤང་བྱ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡང་པན་ཚུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོགས་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྟར་འཛོགས་རྒྱས་པའི་ཚུལ།
མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་གོ་སྤྱོད། ཚུལ་
དེས་ཆོས་ལྷག་མ་འཛོགས་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས།

བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །

དངོས་པོ་ལྷག་མའང་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལ་འབྲུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་
ཞིག་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་ན་སྤྱི་གས་པ་དེའི་རིགས་པས་མི་འཐད་པས།
དེའི་རང་བཞིན་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བོ་ལས་ཐ་དད་
པར་ཞེན་ཅིང་། རང་གི་སྤྱེ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་སྤང་བོ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་
མེད་དོ་སྙམ་དུ་འབྱུང་བས་སྤང་བོ་ཅམ་ཉིད་བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་བས་མིག་སོགས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་མཐོང་བ་

པོ་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། རང་སྡེ་གཞན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སམ་ཡུང་པོའི་
 ཆོས་གཞན་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉི་
 བར་བསྟན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཉིད་དོ་སྟུང་དུ་རིགས་པར་བྱས་ནས། ནས། འདི་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་བས་ནི་
 དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དམིས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་
 ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་
 ཤེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཅུ་མ་མ་
 གཏོགས་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་གྲོལ་བར་གསུངས་ཉི་
 བཏགས་ཅུ་མ་ལ་བྱ་བྱེད་འཛོག་ཤེས་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཞེས་སོགས་གོ་སླ་
 ཞིང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་ཡང་དགོངས་པའི་དངོས་གཞི་
 ཡིན་པ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བ་བུཌ་ལྷ་ལི་ཏར་བལྟས་པས་
 གསལ་ཡང་འདིར་མངས་དོགས་ནས་མ་བྱངས་སོ། །

༥ འདིར། འཕྲུག་པ་ལས།

ཟ་བོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །

ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག །

དེའི་དབྱེའི་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །

ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་སྡེས་བྱང་པར་ལྷ་ལྟན་གྱི་བདག་སོགས་
འདོད་པ་ལ། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བྱིང། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐྱོན་
བསྟན་ཚུལ་དང་།

སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་བྱིང། །

བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་སྤང་པོ་ཁོ་ནའོ། །

ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་ཉེན་དུ་སྤང་པོ་ནི། །

ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །

ཅེས་པ་ལྟར་རང་སྡེ་སྤྱི་ལྷགས་ལའང་རར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་
དམིགས་ལྷལ་ང་ཞེས་པ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་
སྐྱོན་སྤྱོད་བ་པོ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིང། བདག་གི་མཆོན་གཞིར་
གནས་མ་བྱ་བ་སོགས་མང་པོས་བཀྱར་བས་སྤང་པོ་དང་། དེ་ལས་ཁ་ཅིག་
སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་སྤང་དང་། ཁ་ཅིག་བརྗོད་མེད་གྱི་
བདག་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་པོའི་རྒྱན་
དང་། ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་སོགས་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་བ་དང་ལེགས་ལྟན་
གྱིས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་པལ་ཆེ་བས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་དང་། ཁ་ཅིག་དབྱིབས་སུ་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱེད་རྣམས་
སྤོང་བྱུན་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འགོག་པ་ལ། འཇུག་པ་ཙྰ

འབྲེལ་ལས། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞི་དེ་བྱེད་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་མི་
 རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བྱེད་གཞན་དང་། སྤང་པོ་
 བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་
 མེད་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་བ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་གི་ཐ་སྙད་འཕྲུག་པའི་དོན་དེ། གང་ཟག་
 གི་མཆོད་ཉིད། བདག་སོགས་བརྟེན་མ་གྲངས་ཏེ་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་བཤེད་སྤྱར་
 སྒྲོ་གོས་མི་ཟད་པའི་དོན་བཤེད་སྒྲིབ་ས་བཤེད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན་བདག་
 དང་བདག་གི་བ་གཉིས་ཡོད། གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་
 བདུན་དུ་བཅུ་ལ་གྲང་མི་རྙེད་པས་ན་གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་པ་ཅུ་ལ་དུ་
 འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

༥ སྒྲོ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་རང་སྒྲེ་
 ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་
 མཆོད་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཅུ་ལ་འདོད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་སྒྲེ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འདོད་པས་མ་བྱུང་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གནས་མའི་བྱས་དེ་
 མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། འདི་ལ་གྲུང་རུ་རྒྱན་བཟང་བས་སྟོང་ཐུན་ཆུང་
 དུར། གནས་མའི་བྱས་བྱུང་པ་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་བྱུང་པར་ཁས་སྤངས་པ་

བཞིན་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དང་།
བདག་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་རྩ་ས་ཡོད་ལ་
འདོད་པར་བཤད་དོ། །

ཇེ་བཙུན་པའི་ཤྲུག་ལན་དུ་མང་བཀྱར་བས་འཛིག་ལྟ་ལོག་ཤེས་སུ་
ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྩ་བས་མང་བཀྱར་
སོགས་འགོག་ཆེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་
ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་བྲངས་པ་རྣམས་མང་
བཀྱར་ལ་སྒྲེར་དུ་གཞོན་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་མི་སྤང་ཡང་དེ་ལའང་འབྲ་བར་
དགོངས་ཤིང་། དེས་མང་བཀྱར་གྱིས་འཛིག་ལྟ་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་པ་དང་།
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པ་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་མི་ལེན་པར་བཞེད་པར་སྤང་དོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། མང་བཀྱར་བས་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་འདོད་
གྱུང་སྟོན་པས་ཚུས་རྣམས་བདག་མེད་པར་གསུངས་པས་ཚུས་ཀྱན་བདག་
མེད་པར་ཡང་འདོད་པ་དང་། གང་ཟག་རྩ་ས་བཏགས་གང་དུ་ཡང་ཁས་མ་
སྤངས་པར་མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཤད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མི་འདོད་པས་

རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་སུ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལས་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་
མ་གསུངས་ཤིང་། འདུག་པར། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ །ལ་
སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འང་གང་
ཟག་ནི་གོང་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པར་སོང་བའི་དོན་ཡིན་
པར་གསུངས་སོ། །

ས་པཎ་རེད་མདའ་བ་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལྷུང་སྐྱེ་རོལ་བའི་དོ་རྗེ་རྣམས་
ཀྱིས་མང་བཀྱར་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་འདོད་སྟབས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་མ་སྒྲུངས་པས་ལྟ་བའི་
སྒོ་ནས་ནང་བ་མིན་ཡང་སྐྱབས་གནས་སོགས་ཀྱིས་ནང་བ་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་དང་། བྱད་པར་རྗེ་ལྷུང་སྐྱེས་མང་བཀྱར་གྱིས་ཆོས་རྣམས་བདག་
མེད་པར་གསུངས་བའི་ལུང་གིས་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་
ཁས་མི་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འདོད་པར་སྐྱབ་
མི་རུས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལྟ་
སྟེགས་པས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་སྤང་བོ་ལས་ངོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་
མེད་པའི་དོན་དུ་བཀལ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤང་དེས་སྦྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་
ཡོད་པ་ཅུ་མ་དུ་འདོད་པ་ལ་མི་གཞོད་པར་འདོད་པར་སྒྲུང་བས་དེ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་ལས་

ཚུ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་གངས་ཅན་ལ་སོགས་
པའི་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགག་པའི་དོན་དུ་གནས་མ་བྱ་བས་འདོད་པར་
བཤད་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྩ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་འང་མིན་ལ།
བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གནས་མའི་བྱའི་འདོད་པ་བཛོད་
སྐབས་གསུངས་པས་ཀྱང་ལུགས་དེས་གང་ཟག་རྩ་སྤྱོད་པ་བཏགས་གང་དུ་ཡང་
ཁས་མ་སྒྲངས་པར་སྐབ་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གོང་དུ་བྱོད་ཀྱིས་རྩ་སྤྱོད་
ཡོད་པར་འདོད་དམ། བཏགས་པར་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་བྲིས་ནས་སྒྲིགས་
གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིན་བཛོད་ན། དེས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པར་སྐྱོན་ཡང་འདི་
ལྟར་འགོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་དེའི་ཁས་ལེན་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་དུ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་སྒྲིན་པའི་ལུང་མང་
དུ་བྲངས་པར། དེ་དག་ནི་གཞུང་འདི་ཆད་མར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྡེ་བ་མི་འདོན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་ཀྱང་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་རྩ་སྤྱོད་ཡོད་དུ་འདོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། བྱེ་སྐྱོད་
ཀྱན་གྱིས་གང་ཟག་བདེན་པར་འདོད་པས་བདེན་པའི་དོན་ཚུགས་བྱུང་དང་།
དེ་ཡང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རྩ་སྤྱོད་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་
འཕུལ་རུས་པས་མང་བཀྱར་སྡེ་ལྔ་ཁོ་ན་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་དོན་མེད་
སྐབས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན། རིགས་པས་འཕུལ་ན་གང་ཟག་རྩ་སྤྱོད་

ཡོད་ཁས་སྒྲུངས་པར་སོང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། འཕྲུལ་པའི་
 རྣམ་བཤམ་དུ་འདིའི་འདོད་པ་བཟོད་སྐྱབས། གང་ཟག་དེ་རྩལ་སྤྲོ་ཡོད་པར་
 ཡང་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕྲུལ་པ་རྩ་འགྲེལ་ལ་དཔགས་ན་
 ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་འཕྲུལ་མཆོམས་ཅམ་མིན་པར་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མདོ་དེ་འགྲེལ་གནས་དགྲུ་བར་ནང་འགལ་བསྟན་པ་
 ལ་བསྟན་ནའང་དེས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་རྩལ་ཡོད་དུ་འདོད་པ་གསལ་བར་
 འགྲུབ་པ་དང་། སྤྲོ་སྤྲོགས་ཀྱི་ལྟ་བར་གོམས་པ་རྣམས་རྩལ་སྤྲོ་གཟུང་བྱིར་
 སྟོན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པར་སྤྲོ་སྤྲོགས་ལ་སྤྲོ་སྤྲོགས་དང་རྩལ་
 ཡང་སྤྲོ་སྤྲོགས་ཀྱིས་གསུངས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ནང་བ་ཡོད་
 བར་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་
 ལ་བྱེད་དགོས་པ་འཕྲུལ་པའི་རྣམ་བཤམ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་ཅུས་པར་
 གསུངས་ཤིང་། གསེར་སྤྲོང་ལས་ཀྱང་། ནང་པའི་སྤྲོ་སྤྲོགས་བདག་ཁས་ལེན་
 པ་གནས་མ་བྱ་སོགས། ཞེས་བྱུང་ངོ་། །

རྩལ་དབང་བྱམས་པས། གྲུང་རུར་རང་སྤྲོས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་འདོད་ཅིང་། བྱེད་པར་གནས་མ་བྱ་བས་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྩལ་ཡོད་
 ཀྱིས་སྟོང་བའི་བདག་མེད་འདོད་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱེ་སྤྲོས་དོན་དམ་
 བདེན་པར་རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། རྩལ་ཡོད་དང་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་

རྩེ་མཚོ་ཡོད་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་འདུ་བསྐྱེགས་ནས་
གནས་མ་བྱ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་དེ་ནང་བའི་
གྲུབ་མཐའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཞི་བོའི་གང་རུང་
ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་མང་དུ་བཀོད་ནས། རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་ནམ་མཁས་གྲུབ་གསུང་
ཟེན་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲུབ་མི་རུང་སྟབས། དེར་སྡེ་བ་ལྟའི་སྟག་
མ་ལ་བྱེ་མདོ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་
མི་ལེན་པ་དང་། འཐད་ལྟན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྡེ་བ་ལྟ་བོའི་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གང་
ཟག་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྡེ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་
ལ། སྟག་མར་དེ་འདྲ་མེད་པའི་དོན་དང་། ཏྲག་འབར་གྱིས་བྱེ་སྐྱས་འདི་ལྟར་
དང་། གནས་མ་བྱ་བས་འདི་ལྟར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པས་དེ་བྱེ་སྐྱ་མ་ཡིན་
པར་མི་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་དང་རྟེན་ཏུ་ཚུལ་བྲིས་ཀྱི་སྡོད་རུང་ཅམ་
ལས་བདག་མེད་རགས་པ་ཡང་བསྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོར། ང་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་བཤད་པས་སྲིད་པ་འདོད་ཅིང་ཞི་བ་མི་འདོད་པ་
ལ་ཐར་བ་མེད་པར་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཐར་བ་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་
རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པའི་ལོག་སྲིད་ཅན་གཉིས་ལས་སྡེ་མ་འདི་ཡིན་པར་
བཤད་པས། མདོ་དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་གནས་མ་བྱ་བ་འཛོག་པ་ནི་དེས་ཐར་

བ་འདོད་པ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤའ་བ་དང་འགལ་བ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་
ལས། ཅི་འདི་ལས་གཞན་ལ་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་
བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྤང་པོའི་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལ་
བདག་ཏུ་འདོགས་པར་ནི་མི་འཛིན་ཏེ། ཞེས་པས་ཀྱང་གནས་མ་བྱ་བས་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པར་བཤའ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་གནས་མ་བྱ་བ་སོགས་རང་སྡེ་
བདག་མེད་པར་བྱང་བའི་ཆེད་གཏན་ནས་མ་ཡིན་གྱི། ཆེ་སྡེ་ཕྱི་དང་ལས་
འབྲས་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་རྣམས་དགོ་སྡེ་གི་སྤང་དོར་ལ་བསྐྱུལ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འདོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འདུལ་བ་སྐྱམ་
བརྒྱ་བ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་ཡང་དག་ལྟར། །ཞེས་སྡེ་བ་བཙུང་པོ་
ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་མམ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་པ་ལས་མ་འདས་
པར་བཤའ་བ་དང་། ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་གང་གིས་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་
བདག་འཛིན་དང་དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དང་། གི་གིའི་མི་ལམ་ལུང་བསྟན་ལས་སྡེ་བ་བཙུང་པོས་ཐར་
བ་ཐོབ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤའ་ལས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་

འདོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་
ཏེ་ཇི་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་འདིར་ཡང་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་འདོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཐུན་དུ་ཐལ་འགྱུར་བ་
ལས་གཞན་རང་སྡེ་སྤྱི་ལུགས་ལ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་མེད་
དུ་འཛིན་པ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོངས་ཡིན་
པར་གསུངས་པ་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་དུ་བདག་གཉིས་ཀ་འདོད་པའི་ནང་བ་
བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྒོ་སྒྱུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ་ཚེས་ཀྱི་སྒོམ་བཞི་
སྒྲིལ་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པ་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་ཞིང་། ཚེས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་པའི་བདག་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ལ་
བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། དཀའ་འབྲེལ་དུ་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རྒྱ་
ཐུབ་པའི་རྩ་མེད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཁས་ལེན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དངས་
སོ། །

དེས་ན་གནས་མ་བྱ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཏྲག་གཅིག་
རང་དབང་བའི་བདག་མེད་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
འདོད་ཀྱང་། རྩ་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་བདག་འདོད་དེ། འཇུག་པའི་རྣམ་
བཤད་ལས། གང་ཟག་དེ་རྩ་མེད་སྤྱི་ལུགས་འདོད་དེ། ཞེས་གནས་མ་བྱ་
བའི་འདོད་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་

གཞིའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སམ་སྙམ་སྟེ།
 གཞན་དུ་ན་ཡང་སྟོང་དང་མཆན་ལས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བར་འབྱུར་རོ་
 ཞེས་བཤད་ནས། མང་བཀྱར་སྡེ་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་མེད་འདོད་ཀྱང་།
 རང་རྒྱ་བའི་རྩ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་བདག་མེད་མི་འདོད། རང་རྒྱ་བའི་རྩ་
 ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་བཟོད་མེད་ཀྱི་བདག་རྩ་ཡོད་དུ་ཁས་
 སྤངས་པས་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་རང་རྒྱ་བའི་རྩ་ཡོད་འདོད་པར་
 སོང་བ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཤེས་བྱེད་དུ་ཐོགས་འགྲེལ། ཅ་འཇུག་གི་རྣམ་
 བཤད། རྒྱད་སྟོང་དར་རྟེན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྩལ་ཞུགས། བཤ་ཆེན་ལྷན་
 རྒྱུས་དོ་རྟེ། གསེར་འཕྲེང་། ལྷག་ལོའི་ལན་གྱི་ལུང་རྣམས་དྲངས་ཤིང་། ལྷག་
 རྒྱ་བའི་ཡ་གྲུལ་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་མེད་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་པས་ནང་
 བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བའི་ལན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་པས་བཏགས་པ་
 ལྷར་གྱི་ལུང་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་འདོད་པར་བཤད་པ་
 གཉིས་ནང་འགལ་ཞེས་ལུང་སྟེའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་བསྟན་ཏོ། །

གྲུབ་མཐའི་མཆན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྟོན་པ་ལྷར་ན། མང་བཀྱར་སོགས་
 ཀྱིས་ལྷག་རྒྱ་བའི་ཁས་ལེན་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྷར་ན་འཇུག་པར་དེས་གང་ཟག་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བཟོད་
 དུ་མེད་པར་འདོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེས་གང་ཟག་

འདུས་བྱས་སུ་མི་འདོད་ཟེར་ན། ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་དུ་དེའི་ལྷགས་ལ་
གང་ཟག་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས།
དེས་གང་ཟག་འདུས་བྱས་སུ་མི་འདོད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་དུ། གང་ཟག་འདུས་
བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛོད་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྲངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ཞེས་བཤད།
ཡང་ལྷང་སྐྱེ་ལྟར་ན། སྤེ་བ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་མི་རྟག་པར་མི་འདོད་པ་
དང་། འདུས་བྱས་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་འབྲེད་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་མི་རྟག་པར་མི་འདོད་པར་བཤད་པ་མེད་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་དུ་འང་འདོད་དེ། བདག་སྤང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འདོད་པར་ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་
དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེས་གང་ཟག་
ཆོས་སུ་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་གང་ཟག་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་
དང་ཆོས་མིན་པར་འདོད་པ་ལ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནང་འགལ་བསྟན་ནས་
བཀག་པའི་སྤྱིར་ཟེར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་གི་འདོད་པའི་སྐྱབས་འདིའི་རྩ་ས་
ཡོད་ནི་བཙུམ་གཞིག་སོགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་མི་འདོར་བ་ལ་བྱེད་ན་
གང་ཟག་ཆ་མེད་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་ཉིད་འཆར་བ་ལ་རང་

དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་སྤུན་པའི་ཆོས་གཞན་འཆར་མི་དགོས་པ་ལ་བྱེད་ན་
མཛོད་འགྲེལ་ལས་གང་ཟག་ནམ་ཤེས་ཏུག་གི་ཤེས་བྱར་འདོད་ཚུ་ལ་བཤད་
པ་དང་འགལ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་དག་ལ་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པ་ནི་ཉ་ཅང་མངས་པར་འགྱུར་བས་
མ་སྤྱོས། རང་ལུགས་སྟོང་སྤུན་ལས། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་འཇིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་སྤྱན་སྦྱེས་སུ་འདོད་པ་
དང་། ཞེས་དང་། རྟེན་བཤད་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས། གནས་མ་བྱའི་སྡེ་བ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་ཁས་
ལེན་པས་དེ་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་ནང་དུ་བསྡུ་དགོས་
ཀྱི། ཞེས་དང་། བྱུང་མཐའ་རིན་ཆེན་སྡེ་བ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་འུ་ལྔ་གི་
བདག་མེད་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་
ཅིང་དེ་ནི་མང་བཀྱར་སྡེ་ལྟས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་དཔགས་ན་གནས་མ་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སྡེ་བ་
ཡིན་པར་འདོད་དགོས་སོ། །ཆད་ཆེན་ལེ་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་
ལས། ཇི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་སྡེ་བ་ན་གང་ཟག་གཅིག་སྡེ་སྡེ། འདི་ལྟ་སྡེ།
དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གནས་མ་བྱ་བས་བདག་སྡེ་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་། འཇུག་

པའི་རྣམ་པ་འདྲ་ལས། སྤང་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་
 བདག་སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་
 རང་གིས་འདོད་པའི་བདག་དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་གང་
 ཟག་འདུས་བྱས་སུ་མི་འདོད་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་
 གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །རང་སྡེ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་
 ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་སྣོད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་ཡང་།
 སྤྱིར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་སྣོད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཇིན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་།
 སེམས་ཅམ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཀུན་གཞི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
 རྣམ་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པ་འདྲ་ལས། འདིར་བ་རོལ་བ་ས་བཏགས་
 ཡོད་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཞེས་དང་། ལུགས་དེ་དག་
 གིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་རྣམ་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་།
 རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྣམ་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འདོད་པས། གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་སུ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རང་གི་ལྟོག་པ་
 རྣམ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་སྡེ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་
 ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བར་འཛིན་པའི་སློ་ལ་ཀུན་བཏགས་གྱིས་བྱབ་
 པར་ཐལ། གཞུང་ལས། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱི་བདག་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་
 བས་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་
 ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་
 མི་མ་ཐུན་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་
 ཀྱང་ལག་སོགས་གྱི་ཆོས་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་གྲུབ་
 མཐས་སློ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བསྐྱར་
 བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་
 གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཞིར་
 བྱས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ལྟན་སྐྱེས་
 རགས་པའི་རྣམ་ཡོད་དང་། རང་སྡེ་གཞན་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་རྣམ་ཡོད་དང་།
 རང་སྡེ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་རྣམ་ཡོད་གསུམ་རིམ་པར།
 ཆོང་དཔོན་དང་ཆོང་བ་ལྟར་བདག་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཕྱང་པོ་ལ་
 དབང་སྐྱར་བ་པོར་གྲུབ་པ་དང་། ལུགས་རྗེ་དང་ལུགས་ལྟར་བདག་ཕྱང་པོ་

དང་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་པོར་གྱུ་བ་པ་དང་། མི་
འཇིག་པའི་རྟག་པ་དང་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ཕུར་གྱུ་བ་པ་རྣམས་ཡིན་པར་དབུ་
མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལ་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་
འཇིན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མཚུངས་ལྟར་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་སྐྱབ་མཛོན་གྱུར་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གྱུ་བ་མཐས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཇིན་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། གྱུ་བ་མཐས་བཏགས་པའི་བདེན་འཇིན་དང་།
དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མཐར་འཇིན་དང་མཆོག་འཇིན་ལ་སོགས་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཇིན་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་སྟོང་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་
གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་
འཇིན་པའི་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་སྟོང་མ་
ཡིན་ཉེ། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འཇིན་པའི་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་
འཇིན་པའི་སྟོང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱ་རྟག་འཇིན་གྱི་སྟོང་ལྟར་

སྐྱེས་མེད་དེ། གཤང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ལྷན་
སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་
གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་དབང་དུ་མཛད་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་འདོད་འགལ་དུ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་ལ་གང་ཟག་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་
སློ་ལྷན་སྐྱེས་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སློ་མཐོང་སྤང་དུ་མི་འདོད་པའི་རང་སྤེ་མེད་པས་སྐྱ་རྟག་
འཛིན་གྱི་སློ་ལྷན་སྐྱེས་འདོད་པའི་རང་སྤེ་མེད་པར་འགྱུར་བས་དབྱུང་དགོས་
ཏེ། དོན་སྤྱས་འཛིན་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་མཐོང་སྤང་དུ་འདོད་ལ། གྲུབ་
མཐའ་གོང་མས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ལྷན་སྐྱེས་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །

དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱེད་དུ། སྤང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་
པའི་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ཀྱང་སྤང་བོའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་
ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་བྱད་འབྱེད་ལ། ཆེ་བརྟན་ལྟ་རམས་
པས། ཀྱན་བཏུས་དར་རྒྱུག་ལས། སྤང་བོའི་ཚོགས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་
བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་དང་ང་ཡིར་ཞེན་པ་འཛིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཡོད་
གྱི། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཇེ་བོ་དང་སྤང་བོ་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འཛིན་པ་ནི་

ཀུན་བཏགས་མ་གཏོགས་ལྟན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
རྒྱུད་པ་མན་གྱི་ལྷགས་ལའང་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་
པའི་རང་རྒྱུ་ཕྱབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་སྒོ་ལྟན་སྐྱེས་སུ་མི་འདོད་པར་
བཤད་དོ། །

འཇུག་པར། ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕྱང་བོ་ནི། །ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་
ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་པ་ནི། མང་བཀྱར་བའི་སྡེ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། འདིའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱང་བོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་འདོད་ཅིང་། མང་
བཀྱར་བས་ཕྱང་བོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་བདག་
ལྟའི་དམིགས་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ནི་རང་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འདོད་པ་དང་། དེས་ཕྱང་བོ་དང་བརྗོད་
མེད་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཀ་དེར་འདོད་ཅེས་སྒྲིབ་པ་དང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་དེ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། འཇུག་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ལས་མང་
བོས་བཀྱར་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་མང་བཀྱར་ལས་གཞན་ཟེར་རྒྱུ་ལ་ཡི་གེ་ནོར་
ཟེར་བ་བཞི་ལས། དེ་མང་བཀྱར་ཡིན་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལྟར་རྗེའི་ལེགས་
བཤད་མང་པོར་འབྱུང་བས་དང་པོ་དང་བཞི་བ་མི་འཐད་ལ། གསུམ་པ་ལ་
ཁུངས་མེད་པས་གཉིས་པ་ལྟར་ཁས་སྦྱང་བར་ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྱུང་དུ་
བཤད་ཀྱང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་

ཉིན་དུ་སྟེ་དམིགས་པར་ནི་རང་གི་ཕུང་བོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད། ཅེས་དང་།
 མང་པོས་བཀྱར་བ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཉན། བདག་གམ་གང་ཟག་ནི་ཕུང་བོ་ལས་
 དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནི་རྟག་པ་
 དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །ཉན། བདག་དེ་ནི་
 ངར་འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 བས་གསུམ་པ་ལ་ཁྱད་པོ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་
 བཤད་དུ་ཁ་ཅིག་ཅེས་བས་གནོད་ཅིང་། བརྗོད་མེད་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་
 མཁན་དེས་ཕུང་བོ་བདག་གི་མཆན་གཞིར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཕུང་བོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་སྤྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་
 བས་གང་ཟག་ཕུང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། ཕུང་བོའི་རང་བཞིན་ཅན་
 ཡང་མིན་ཉེ། ཡིན་ན་བདག་དེ་སྟེ་འཛིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཞེས་
 དེས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིག་འགྲེལ་དུ་ཡང་བྱུང་བ་དང་།
 ཕུང་བོ་བདག་ཡིན་ན་དེ་སྟེ་འཛིག་དང་ལྡན་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་གང་ཟག་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ན་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཅ་བར། མང་བཀྱར་སྟེ་ལྔས་བརྗོད་མེད་བདག་སྤྲུལ་ཡང་། །
 ཞེས་པ་ལ། མཆན་དུ། དེ་དུལ་ལྟ་དང་ལེགས་ལྡན་གྱི་བཤད་ཚུལ་རྣམས་གང་

དང་ཡང་མི་མཐུན་ཞིང་། ལོ་ངོ་མཁན་པོས་སྒྲིང་བཀྱར་སྡེ་ལྔ་ལྔ་གསུངས་
ཀྱང་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མང་བཀྱར་སྡེ་ལྔ་ལྔ་འདྲེན་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་ལ།
དེ་ལྔ་ས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཡང་མ་གསུངས་པས་
དབྱུང་གཞི་ཆེ་བར་བཤའ་དོ། །

ལེགས་བཤའ་རྗེས་འབྲང་དུ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ངོ་སྤྲོམ་
པའི་སྒྲོ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་བའི་ངལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གཡོད་
ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ང་མི་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེ་དྲུག་ག་མེད་པ་དང་། སྒྲོ་བས་
གང་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྤྲོམ་པ་སྦྲེ་བའི་གཞིར་གྱུར་བའི་གང་ཟག་དང་།
སྒྲོ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ལྷས་
བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ལ་དེའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡོད་པས་
ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྤྲོམ་པ་སྦྲེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་
བའི་གང་ཟག་དང་། ལྷས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དོན་མི་
གཅིག་པ་དང་། ཆེ་འདྲིའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་སྦྲེ་བ་གྱི་མར་མི་འགྲོ་ཡང་། དེ་
བྱི་མར་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་དང་། དེའི་རྒྱུད་གྱི་མི་དང་། དེའི་རྒྱུད་
གྱི་བདག་དང་། དེའི་བདག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཀྱང་། བསྒྲུན་པར་མ་རྗོགས་
པའི་ལྷས་བྱིན་ཡོང་པས་དེ་དང་དེའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྦྲོང་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་
པ་དང་། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་བདག་ཅ་མ་དེ་ཆེ་འདྲིར་གསར་དུ་

བྱུང་བ་མིན་པར་གསུངས་པ་ལྟས་བྱིན་བྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་
པ་སྐྱེ་བའི་བདག་ཙམ་དེ་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་
འཕགས་ཀྱི་བདག་སོ་སྐྱེ་དང་། ལྟའི་བདག་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གའི་རྒྱད་ལ་
ཡོད་པ་དང་། གང་ཟག་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གའི་བདག་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་
པས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དེའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་
ལ་ཡང་ངའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཞེས་སོགས་སུ་འདྲིན་པས་དེ་དག་གང་ཟག་དེ་དང་
དེའི་ངའོ་སྟམ་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་བྱང་བ་དང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་
བདག་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ན་སངས་འཕགས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ན་ཡོད་པ་
སོགས་སུ་མི་འགྱུར་བས་ཐལ་བ་གསུམ་གར་འདོད་ལན་ཐེབས་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཅེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། ཆེ་འདིའི་ལྟས་བྱིན་དང་དེའི་བདག་གཉིས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་སོ་སོ་བ་མི་འདོད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
ལ། དེ་ལྟན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཆེ་འདིའི་ལྟས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་ཤི་དང་དེ་དང་
རྒྱད་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་དང་ཁ་ཤི་གཉིས་ལ་སྔ་བྱི་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་མི་རུས་
སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཀུན་གཞིའི་མཐའ་དཔྱེད་དུ། ལྟས་བྱིན་གྱི་གདགས་
གཞིར་གྱུར་བའི་ང་དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་ཀྱང་
གཞན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་

གཉིས་ཀ་རང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་དུ་འདུག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་
 ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་འཛོག་རུས་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་
 གདགས་གཞིའི་ང་ཐུན་མོང་བ་མིང་གིས་བདགས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་
 མའི་གདགས་གཞིའི་ང་དེ་སྤྱི་མའི་གདགས་གཞིའི་ང་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་།
 དངོས་སྤྱི་བས་ལྷས་བྱིན་གྱི་བདགས་དོན་བཙལ་ཏེ་གདགས་གཞིའང་དེའི་
 ཆོགས་པ་ནས་ཉིད་དགོས་པར་འདོད་པས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་ཆོགས་པར་རྗེས་
 སྤྱི་འགོ་ཚུལ་མེད་ཅིང་དེའི་གནད་གྱིས་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་བ་མི་སྤྱིད་
 པས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་དུ། དེ་མི་འཐད་དེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་
 གདགས་གཞི་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྱི་མའི་དུས་སྤྱི་མེད་པ་གང་། ལྷས་
 བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་བདག་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དམ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྱི་མའི་བདག་དེ་
 ལྷས་བྱིན་གྱིས་ང་འོ་སྤྱི་མའི་དུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་
 ཡིན་ཡང་ལྷས་བྱིན་ལོ་སྤྱི་མའི་དུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ལོ་སྤྱི་མའི་དུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞིར་གྱུར་
 པའི་བདག་ནི་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་
 ཆེན་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་དུས་ང་བྱིའི་བདག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་སྤྱི་མའི་

དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 ཞུགས་པའི་ང་ཙམ་ཡིན་པས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སྒྲངས་དུས་གི་འགོ་བ་
 སོ་སོ་བའི་བདག་ནམས་ནི་སྤྲ་མའི་བྱེ་བྲག་རེའོ། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་སོ་
 སོར་བྱེ་བའི་བདག་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་བཟུང་བའི་བདག་ནི་ཆེ་རེ་རེའི་བདག་
 རྒྱུགས་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་ལྷས་བྱིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་སྟོ་སྟན་སྦྱེས་མེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ངའོ་སྟམ་དུ་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་ན་
 ལྷས་བྱིན་གྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བྱིར་བ་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལྷས་བྱིན་
 ཁོ་རང་ཡང་ལྷས་བྱིན་གྱི་གདགས་གཞིར་འགྱུར་བའི་སྟོན་འབྱུང་བའི་བྱིར་
 ཏེ། ལྷས་བྱིན་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ངའོ་སྟམ་དུ་ཐ་སྟད་བཏགས་པའི་གཞི་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས། ངའོ་སྟམ་དུ་ཐ་སྟད་འདོགས་མཁན་གྱི་མི་དང་། ཐ་
 སྟད་བཏགས་པའི་གཞི་བདག་གཉིས་བྱིར་མཉམ་དུ་མི་བཟུང་བར་མི་དེ་
 བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་བཤད་དོ། །དེར་ཤིང་རྟེན་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པས་
 བྱིར་བས་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་བྱིར་བར་
 བཤད་པ་ལ། རྟམ་མཁའི་གདགས་གཞི་ལ་རྟམ་མཁའ་ཡོད་མེད་དང་། དགོ་

འདུན་གྱི་གདགས་གཞི་ལ་དགོ་འདུན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱིས་དབྱུང་པར་
 བྱེད། །ད་དང་ང་ཡི་བའི་དོན་ལ། སྒྲོ་སྒྲིང་བསང་ཡི་བ་གང་ཟག་མིན་ལ། ཆོས་
 དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མིན་པ་དང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་
 གཉིས་ཀ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་མི་རྣམས་སོགས་དེ་མིན་པ་དང་། རྗེ་
 བཙུན་པས་ང་ཡི་བ་གང་ཟག་མིན་ཡང་། ང་ཡི་བ་ལ་གང་ཟག་དང་མིག་རྣ་
 སོགས་ཆོས་གཉི་ག་ཡོད་པ་དང་། སྒྲོ་མང་བས། མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བའི་
 གདགས་གཞི་ཡིན་ཡང་ང་ཡི་བམ་ཡིན་ཏེ། ང་ཡི་བ་ལ་གང་ཟག་གིས་བྱུང་
 པའི་བྱེར་ཏེ། མིག་རྣ་སོགས་ངའི་ཡིན་རྒྱུའི་གཞི་དང་བདག་དེའི་ཡིན་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བདག་གི་བའམ་བདག་གི་ཅན་ཞེས་གང་ཟག་ལ་བྱེད་པའི་བྱེར།
 དཔེར་ན་རྟ་ཅན་ལ་རྟ་བ་དང་ལོ་ཅན་ལ་ལོ་བ་ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། །བྱེར་མར་བྱུང་མཐའི་མཆན་སོགས་སུ། ང་ཡི་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་དབྱུང་གཞི་ཞིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མིག་རྣ་སོགས་ང་
 ཡི་བ་ཡིན་པའི་བྱེར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ང་ཡིར་འཇིན་པའི་ཡུལ་བདག་
 གི་བ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ། ཞེས་དང་། ཕྱང་པོའི་དངོས་པོ་བདག་
 གི་བ་ཡང་། ཞེས་དང་། ཅུ་ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ང་ཡིར་འཇིན་ཡུལ་ཕྱང་པོ་
 རྣམས། ཞེས་དང་། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་
 དང་། ལྷག་མཐོང་ལས། བདག་གི་བ་ཕྱང་པོ་འང་། ཞེས་དང་། དེས་བདག་གི་

བ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ། ཉམས། འདི་ནི་བདག་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའོ་
 ཞེས་ཇི་ལྟར་རྟོག་པར་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། བདག་གི་
 བ་མིག་སོགས། ཞེས་དང་། འཇིག་པའི་རྣམ་བཤམ་ལས། ང་ཡིར་འཇིན་པའི་
 འཇིག་ལྟས་ངར་འཇིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ལས་གཞན་བ་སྟེ་དེ་མིན་པའི་
 གཟུགས་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ། ཞེས་དང་། མིག་སོགས་རྣམས་
 བདག་གིར་བར་མཐོང་ནས། ཞེས་དང་། བདག་གི་བའི་མཆོན་གཞི་མིག་
 སོགས། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་
 དང་། ཞེས་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་། ཇི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་
 རྣམས་སུ་མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བར་བཤམ་པ་ཆེས་མང་པའི་བྱིར། གཞུང་
 ལས་ཀྱང་མིག་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མིན་པར་
 གསུངས་པ་ལས་མིག་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །ཙུ་
 ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་དུ་
 གསུངས་པ་ནི་མིག་ན་སོགས་དེ་ལྟར་འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་དུ་
 གསུངས་པ་ལས་ང་ཡི་བའི་ལྟར་འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་དུ་གསུངས་
 པའི་དོན་དུ་གོ་མི་རུང་ངོ། །

ལེགས་བཤམ་རྗེས་འབྱུང་དུ། བྱིའི་ཡོ་བྱད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་གྲུབ་མེད་པར་སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་
 ཞེས་བཤད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཡོ་བྱད་དང་ཡུལ་ལ་ང་ཡི་
 ལོངས་སྤྱད་བྱར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཅམ་གྱིས་ང་ཡིར་
 འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་བསམས་སྒྲིབ་ཡང་། དེ་
 ནི། ཕྱི་འོ་བྱད་ལ་ང་ཡི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་འཛིན་པ་ཅམ་གྱིས་ང་ཡིར་འཛིན་
 པའི་འཛིན་གྲུབ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ང་ཡིར་བྱ་རྒྱས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་
 ལ་དམིགས་པའང་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་
 འཛིན་གྲུབ་མིན་ཡང་ང་ཡི་བ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་གྲུབ་
 ཡོད་པ་དང་། མིག་ན་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ང་ཡི་བར་འཛིན་
 པའི་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་དེས་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་པ་མིན་པ་དང་།
 མིག་ན་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 ཡོད་ཀྱང་། དེས་མིག་ན་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་ཡི་བའི་གང་
 ཟག་ལ་དམིགས་པ་མིན་པ་དང་། མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བ་རང་མཆོན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་གྲུབ་དེས་བྱེད་པ་པོ་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པས་ང་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་མཆོན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། ཆོས་

ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་མིག་ན་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
ལ་མ་དམིགས་པས་བྱབ་པ་དང་། མིག་ན་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་མཚན་ཀྱིས་བྱབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་
མིག་ན་སོགས་ལ་མ་དམིགས་པས་བྱབ་པར་ཤེས་དགོས་སོ།།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་བྱན་མོང་
མིན་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་བྱན་
མོང་མིན་བ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་བདག་འཛིན་སྣ་
རགས་སོགས་ཀྱི་བྱན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་དང་། སྤྱི་དོན་འཛོག་ཅིང་ཀྱན་
གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་དང་། རང་
རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་བསྟན་
པ། ཉན་རང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། སྤྱི་བ་
གཉིས་ངོས་འཛིན་ཀྱི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ། དེ་དག་གི་བྱབ་དོན་འཕྲོས་

དང་བཅས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། བདག་དང་ཆོས་ལ་
 ཐ་སྙད་གྱིས་མ་བཞག་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་གྱིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་གྱི་དོན་བཅུ་ལ་བ་ན་གདགས་གཞི་དང་གཅིག་དང་དོན་
 གཞན་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོག་ལ་མཆོད་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་མིག་གོ་
 ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འཁོར་
 འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཞེས་སོགས་གོ་
 སློའོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པའི་དོན་ནི། འཛིག་ཏེན་གནས་པ་སྟེ་སོ་སྟེ་
 བལ་བ་དག་སྟེ་འགག་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་འཛིག་
 ཏེན་གྱི་སྒྲིག་པའི་རྒྱ་སྤང་བྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་
 འགག་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་སྟེ་ར་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་སྟེ་འགག་མེད་ཅེས་
 པའོ། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བའི་དོན་ནི། སྟེ་གནས་འཛིག་པ་དང་། ཡོད་མེད་
 དང་། མཆོག་དམན་པར་གསུམ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་
 གིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ནས་མིན་ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་
 འགེལ་དུ། འདིའི་ཡོད་མེད་ནི་ད་ལྟར་བའི་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་རྣམས་སམ་
 འདུས་བྱས་དང་། འདས་མ་འོངས་པའི་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་རྣམས་སམ་
 འདུས་མ་བྱས་དང་། དམན་སོགས་གསུམ་ནི་དགོ་མི་དགོ་ཡུང་མ་བསྟན་

གསུམ་དང་། ཁ་ཆེ་གཞན་ལ་པན་པའི་འབྲེལ་བར། གནས་དང་སྐྱེ་འཛིག་
 ཅེས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་གོ་རིམས་བཞིན་བསྟན་པ་དང་།
 ཡོད་མེད་ཅེས་པ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་དང་། སྤྱིང་བ་དང་དེ་ལས་
 གཞན་དང་། གང་ཟག་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་
 བཤད་པ་གསུམ་དང་། དམན་སོགས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་
 ལྟར་ཡང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་སྟོས་པར་བཤད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
 བཏགས་མ་དབྱུད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་མདོ་སོགས་སུ་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱུ་མ་བས་ཀྱང་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་དགོས་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ནི།
 ས་བོན་ལས་སྦྱ་གུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱེད་ཀྱང་དེ་ཅུ་གྱིས་མ་
 ཆི་མས་པར་དེ་ལས་དེ་སྐྱེ་ན་བདག་ལས་སམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་
 གྱི་དབྱུད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འཛོག་ཅིང་། ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་དབྱུད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་སྤར་
 བཏགས་དོན་ལ་མ་དབྱུད་པར་གང་ཟག་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ་བཞིན་ལྷགས་
 འདིས་བཞག་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ལས་སྤང་པོ་ལས་རྩིས་ཐ་དད་པ་དང་
 སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ཅུ་དང་སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་དང་སེམས་དང་བརྗོད་མེད་ཀྱི་
 བདག་གང་ཟག་དུ་འཛོག་པའི་འོག་མའི་ལྷགས་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྒྲིབ་ཀྱི་དོན་དུ་གཏན་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་ནི་འཇིག་
ཉིན་ན་ཇི་ཁོལ་ལྟར་འཇོག་པའི་སྤྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ཇི་ཁོལ་ལྟར་འཇོག་ན་བྱེད་ཇི་
བོར་མི་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདག་དུ་འཇོག་པ་འགལ་བའི་
སྤྱིར། འདིར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ནི། ཡབ་སྐུ་མཇུག་བའི་མདོ་ལྟར་
ཤེས་བྱ་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་སྤྱང་གསུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ཅེས་སོ། །

བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཐ་དད་ཅིང་རྟོགས་རིམ་ནི་ཀུན་
རྒྱུ་བདེན་པ་ཆད་མས་ཅེས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཆད་མས་ཅེས་པ་སྒྲིབ་
དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན་དེ། དོན་
དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མའི་རྟོག་དོན་དེ། ཀུན་རྒྱུ་བ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་མཉམ་ཇིས་དོ་བོ་གཅིག་དུ་མ་སོང་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་རྟོགས་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པས་སྤྱིར་བཏང་
སྤྱོད་དམིགས་བསལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བདེན་
པ་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་མཐུན་ཚུལ་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་
རིགས་ཤེས་སྤྱི་སོང་བའི་རྟོག་དོན་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཐ་
སྒྲིབ་པའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མར་སོང་བའི་རྟོག་དོན་དེ།
ཀུན་རྒྱུ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་ནི། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལམ་

རིམ་ཚུང་དུ་སྟོང་ཐུན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་ཡང་དགག་བྱ་པ་རགས་ཀྱི་
དབང་གིས་དབྱད་པ་ཅི་ཅམ་གྱིས་དོན་དམ་དཔྱད་པར་འགོ་ལུགས་མི་
འདུའོ། །

བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདྲུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པ་
སྤྱི་ལོ་རྟོགས་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པས་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལོ་སྤང་ཚུལ་ལྟར་ན། རང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལོ་ཚད་མས་གཉིས་སྤང་བྱུང་བ་ལོ་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལོ་མཚན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་ལོ་ཚད་མས་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པ་ལོ་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལོ་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་དོན་དམ་ལ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལོ་བཤད་
ཚུལ་གསུམ་སྤང་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདོད་ཅིང་།
དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་ལོ་དོན་དམ་ལའང་བཤད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ལྟར་
དེ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་མོད། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་ལོ་དོན་དམ་གྱི་སྤྱི་
དོན་ལ་མི་འདྲ་སྟེ། རང་རྒྱུད་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་ལོ་དམ་པ་ཇི་ལྟ་
བ་རྟོགས་པ་ལོ་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དོན་ཞེས་པ་དེའི་
ཡུལ་ལ་འཆད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་པར་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཁྲི་ཀ་ཆེན་དང་སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་

པས་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཉིད་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་མཆོག་ཡིན་པས་དོན་
དམ་དང་། དེ་ཉིད་སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་
བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྤྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་དོད་སྤྱི་ཉིད་དུ་མར་འཕྲུག་ཅིང་། ཆོག་
གསལ་དུ་སྤྱོད་བྱེད་དང་། བན་ཚུན་བརྟེན་པ་དང་། འཛིག་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་
བྱས་པ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ངོར་གཟུགས་སོགས་བདེན་པས་ན་དེ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་འང་ཐལ་རང་མཐུན་ནོ། །

ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་འབྱེད་མི་འབྱེད་ཐལ་རང་ལ་བྱུང་བར་
ཡོད་དེ། ལྷགས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་
དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀར་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འབྱེད་ལ། རང་
རྒྱུད་པས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སྤྱེ་བ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་ལྷགས་འདིར་ཡང་རིགས་
ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་ཅམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་པའི་ཉིད་དང་ཉིད་ངོས་ལ་རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་ཏེ་
བདེན་འཛིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་

རྩོན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐོབ་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཐ་སྙད་བའི་ཆད་མ་དང་ཐ་སྙད་
བའི་ཆད་མའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་འབྱེད་ཀྱང་དེའི་ངོར་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་པ་དང་། གྲུན་རྫོབ་བའི་ཆོས་རྣམས་རིགས་ཤེས་དང་
རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པར་འཇོག་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་
ལོག་པར་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །

དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་
བའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ལོག་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གང་རུང་དུ་འཇོག་མི་
ཀུས་བའི་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་
བའི་ཡང་དག་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། གཟུགས་སོགས་
དོན་ལྡན་དང་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་བའི་དབང་ཤེས་ལྡན་ལྟ་བུའོ། །
དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་བའི་ཤེས་པ་ཁོ་
ནས་ལོག་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གང་རུང་དུ་འཇོག་ཀུས་བའི་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་བའི་ལོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། སྒྲུ་མའི་དཔེ་བདུན་དང་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་
རྒྱས་པ་སྐྱད་བའི་དབང་ཤེས་ལྡན་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་གཉིས་ཡོད། དོན་དམ་དཔྱེད་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་
སྙད་བའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་འཇོག་མི་ཀུས་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་

ཡུལ་ཅན་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད། དེ་འབྲེལ་རིགས་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ལོག་
 པར་འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་
 ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལོག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་རང་ཡིན་གྱི་དབང་
 བོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། རོན་དམ་དཔྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་
 འཇིག་མི་རྟེན་པའི་ཡུལ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ། འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། རོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ཡུལ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་
 ལྟོས་པའི་ཡུལ་ལོག་པའི་མཆོན་ཉིད། སྐབས་འདིའི་བདེན་པ་ནི་རིགས་ཤེས་
 པ་ལ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྙད་ཐོབ་རུང་གི་དོན་ལ་བྱེད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། རང་ལྷགས་
 ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་སྒྲུངས་ཞེས་པའི་ཡང་དག་དང་། འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཁས་ལེན་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡང་
 དག་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་དོན་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་མ་ནི་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་

བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་རུང་གི་དོན་ལ་བྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་
རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་ལས་བསྐྱུས་ན་སྟོང་ཉིད་བཞི།
མདོར་བསྐྱུས་ན་བདག་མེད་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ནང་
ནས་དོན་དམ་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་ལྔ་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་བཙུ་
ལྔ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དོན་དམ་ལ་སྒྲས་བཞེད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། དུལ་
དོན་དམ་དང་དུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་དོན་དམ་དངོས་དང་།
མཐུན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་དུལ་ཅན་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་
པའི་དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་དུལ་ཅན་རྣམ་གངས་པའི་
དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟོང་ཉིད་མདོར་སྐྱུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོར་སྐྱུམ་
ཀྱི་ཆད་མ་དེ་དང་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་དེ་གཉིས་པའི་མཆན་གཞིར་འཛོག་ཐ་སྙད་བདེན་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། སྤྱོད་པའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་པ། སྤང་ཚུལ་
དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ།

དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལ། དབྱེ་གཞི། གངས་ངེས། གཅིག་ཐ་
དད། རྟོགས་རིམ། མཆན་ཉིད། སྒྲ་བཤམ། དབྱེ་བ། རྣམ་གངས་ཏེ་བརྒྱད་
ཀྱིས་མདོར་བྲིས་ཏེ་བཤམ་པ་འདི་ཉིད་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་རྒྱས་པ་
རྣམས་ལ་དཔྱད་པའི་ལྷེ་མིག་ཏུ་འབྱེད་དགོས་སོ།

སྒྲིབ་ན། ལྷགས་འདིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པ་ལ་གཞུང་གིས་བཅད་དང་བསྐྱུན་ན། ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བདག་འཛིན་ཕྱ་རགས་སོགས་ཀྱི་
 ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་དང་། ཕྱི་དོན་འདོད་པ་སྟེ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁས་
 ལེན་གསུམ་དང་། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ཚུལ་དང་། རང་རིག་འགོག་ལྷགས་
 ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་སྟེ་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁས་
 ལེན་གསུམ་དང་། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་གཞུང་འདིར་བཤད་པའི་བྱད་
 ཆོས་དུག་གི་སྟངས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཛོག་པ་དང་། དུས་གསུམ་འཛོག་
 ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བསྒྲན་པས་བྱད་ཆོས་བརྒྱད་དང་། དཀའ་
 གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བེན་བེས་གཉིས་ཀར་སྒྲར་གྱི་དུག་གི་སྟངས་དུ། རང་མཆོན་
 ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངེས་སྟོན་བ་མཁྱེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་
 མིན་པ་གཉིས་བསྒྲན་ནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་ཀྱང་རྗེའི་དངོས་ཚོམ་རྣམས་སུ་
 དཀའ་གནས་བརྒྱད་ཅེས་མིང་དངོས་སུ་ཐོན་པ་མེད་པར་མ་ཟད། རང་
 མཆོན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་གནང་ལ་ཐུག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ། གྲུབ་
 མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་དོན་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་དང་། བདག་མེད་གཉིས་
 ཀྱི་བྱད་པར་དང་། བཅད་ཤེས་ཆད་མ་དང་ཐ་སྐྱད་བྱད་པར་དང་། ཡིད་མཛོན་
 དང་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་བྱད་པར་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དང་དུས་

གསུམ་འདོད་ཚུལ་བྱད་པར་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་འབྲས་བུའི་འཐད་པ་
ཚོད་སྤོང་དང་བཅས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་རང་རིག་མི་བཞེད་པ་དང་། མདོན་
སུམ་དང་འགོག་བདེན་བྱད་པར་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་བྱད་པར་
དང་། སྒྲིབ་གཉིས་དང་སྤངས་ཚུལ་བྱད་པར་དང་། མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་
གྱི་བྱད་པར་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བརྟུ་གཅིག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱད་
ཚོས་བརྟུ་གཅིག་གམ་ཕྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱད་ཚོས་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས་པ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་
ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཞེས་པ་
དང་བསྟན་ནས་ལྷུང་སྒྲིའི་གྲུབ་མཐའ། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་
བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ནི་དཀའ་
བའི་གནས་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པར་རང་རེའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་
གྲགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོའི་
དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡང་ལོག་མི་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱང་བྱད་ཚོས་
བརྒྱུད་པོ་འདི་འབྲེའི་གཙོ་བོ་མིན་པའི་བྱད་པར་མི་རིགས་པས། འཇུག་པའི་
རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་དངོས་སུ་ཐོན་པ་བརྒྱུད་བྱུང་བ་ལས་དེར་གྲངས་
ངེས་པ་མིན་པ་རྣམ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། སོགས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་སྒྲི

བྱུང་བས་ཤེས་སོ། །གངས་བརྒྱུད་འབྲེན་ཚུལ་ལ་མི་འབྲ་བ་བྱུང་ན་ཡང་སྒྲིན་
མེད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་ལ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་ཅི་རིགས་པ་བརྒྱུད་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་ལྷགས་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་
པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་འགོག་པ་དང་།
ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་
མཐའ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་འགོག་ལ། ཞིག་པ་
དངོས་པོར་བྱེ་སྤྲོས་ཀྱང་འདོད་པའི་བྱེད་ཞེས་སྤྲོ་བ་སོགས་རྗེ་ལ་དགག་པར་
མི་འགོ་སྟེ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་ཅུ་དང་། རང་རིག་འགོག་པ་ཅུ་དང་།
དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཅུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
ཀུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་དང་། རང་རིག་འགོག་ལྷགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
ཞེས་དང་། དུས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱེད། བྱེད་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་མཆན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་ལ་ཐུག་
ཚུལ་ཤེས་སྤྲོ་ཡང་། སངས་རྒྱས་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལྷགས་འདིའི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་རང་མཆན་ཞལ་གྱིས་མི་
བཞེས་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་སྟོང་པས་རྟེན་འབྱུང་ལ་མི་གཞོད་པའི་སྟོན་ནས་

མཆོད་པ་ལ་བྱེད་དམ་བཟླ་གོ། །སྟོང་ཐུན་ལས། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཤེས་ངོན་
ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཤེས་ངོན་ཡོད་པའི་
དབྱེ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན། ཞེས་
དང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཤེས་ངོན་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་བ་ཡང་
། འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོ་ལྟན་སྟེས་རང་དགའ་བས་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འཛིག་རྟོན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཁས་
སྒྲུབ་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་སྟོ་བ་ནི་རིགས་པ་སྟོ་བའི་
ཚུལ་ལས་འདས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་རྣམས་
འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོ་གང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་སྟོ་ནི་
བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཛིག་
རྟོན་པའི་ཤེས་ངོན་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་
གསུངས་གྱི། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཤེས་ངོན་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་
ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་དཔལ་ལྷན་སྟོ་བས་གང་དུ་ཡང་མ་
གསུངས་ལ། བདག་གི་སྟོ་མ་ཡང་མི་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ནས་ཁས་སྒྲུབ་དུ་མི་
རུང་སྟེ། འཛིག་རྟོན་པའི་སྟོ་རང་དགའ་བའི་ངོར་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོ་གང་གི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པར་འཛིག་པའི་སྟོ་

དེའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟུན་པར་འཛིག་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་དུ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིག་
རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་
འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་རྗེས་མ་གསུངས་
པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན། གང་ལ་
ལྟོས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཡང་དག་པར་འཛིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་བདེན་
འཛིན་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པར་རྗེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའམ་ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
འཛིག་གི་འཕགས་པའི་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་
ལྟོས་ནས་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེར་
ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དབང་ཤེས་ནམས་སྒྲིབ་
ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བར་འདྲ་ཡང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ངོར་སྒྲིབ་བ་དང་རྗེས་སུ་

མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ནས། གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་
བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་
དབང་ཤེས་གཞོད་མེད་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་
གཟུགས་སོགས་ཡང་དག་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ལོག་པར་འཛོག་
པའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅ་འབྲུག་གི་
རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་
བཟུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་དོན་ལ་ཡང་དག་དང་
ལོག་པར་འཛོག་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་ནི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་པས་
གཞོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བཞི་པ་
གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས། འཛིག་ཏེན་པའམ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མ་ཉིད་
ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་གི། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། སྟོང་ཐུན་དང་ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་བཞེད་ཏེས་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་ལ་དབྱུང་པ་བྱེད་དགོས་པར་གསེར་འབྲེང་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ། བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་དེ་ལྟར་རུང་དམ་སྟམ་
ཞེས་བཤད་དོ། །

351

ཤེས་པ་དེའི་འཇིག་སྒྲུངས་ཀྱི་ངོ་ལ་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཤེས་
 ཇེས་དཔག་གི་ངོ་ཞེས་པ་དེའི་འཇིག་སྒྲུངས་ཀྱི་ངོ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྟོང་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཇེས་དཔག་གི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ཡང་དེའི་ངེས་པའི་འཇིག་སྒྲུངས་ཀྱི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཇེས་དཔག་གི་ངོར་མ་ཐུན་
 པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཞེས་པ་དེའི་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་ཐུན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེའི་ངེས་པའི་འཇིག་སྒྲུངས་ཀྱི་ངོར་མ་ཐུན་པའི་
 དོན་དམ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དེའི་འཇིག་སྒྲུངས་ཀྱི་ངོ་ལ་ཡུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་
 མ་ཐུན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ངེ་ལྟ་བ་
 གཟིགས་ངོར་སྟོང་ཉིད་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འ་
 བ། བྱོད་རང་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་
 ཡོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པའི་ཞིབ་ཆ་
 རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་
 ཡོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པའི་ཞིབ་ཆ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་གིས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་
 ཞེས་ཡང་ཡང་གིས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །སྟོན་བར་བ་གཉིས་མི་
 འཇུག་ཏེ། སྟོང་ཐུན་རང་གིས་ཀྱང་ཤེས་པ་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་

ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མི་
བྱེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཡང་དག་
པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་བདེན་འཇིག་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་
གཉིས་ཀར་ཡིན་ལུགས་ལ་མི་དཔྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ལྟན་སྒྲེས་རང་
དགའ་བ་སྒྲོ་བྱུང་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ། རིགས་ཤེས་ལ་མ་
ལྟོས་པར་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་རྒྱས་ཤིང་།
རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱད་བཞིན་དང་ཀ་བྱམ་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྲོང་
བྱུང་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་
གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཡོད་ཅེས་པ་ཡང་། ཞེས་སོགས་སྤང་བྱངས་པ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མིག་ཤེས་ལ་བྱད་བཞིན་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་མིག་
ཤེས་དང་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པར་འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་ལ། བྱད་བཞིན་ནི་ཆ་
གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བ་དག་
གིས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པས་འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་
ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་ལ། ཞེས་དང་། ཀ་བྱམ་སོགས་

དང་དེ་སྒྲུང་གི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་དོན་ཡང་དག་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སློབ་བྱུང་གི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་འཛིག་ཏེན་
པའི་སློབ་དང་དག་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཇི་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་གི་
ཆད་མ་ལ་ངེས་པར་རག་ལས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལྟོས་པ་
ཅམ་གྱིས་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། སྟོང་བྱུང་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་
མས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འབྱེད་ཅེས་པ་དེའི་ངེས་པའི་འཛིན་
སྒྲུངས་གི་དོར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་
འབྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་པ་ནི། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཁས་
སྒྲུངས་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་རིགས་པ་སྒྲ་བའི་
ཚུལ་ལས་འདས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་རྣམས་
འཛིག་ཏེན་པའི་སློབ་གང་གི་འཛིན་སྒྲུངས་གི་དོན་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་སློབ་
ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཏྲགས་
གཉིས་བཀོད་པས་རྟོགས་སྒྲ་བའི་བྱིར་རོ། །ཏྲགས་བྱི་མ་འདི་ཡང་གཟུགས་
སོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་འཛིན་སྒྲུངས་གི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་
འཛིག་ན་གཟུགས་སོགས་འཛིན་སྒྲུངས་གི་ཡུལ་དུ་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པའི་སློབ་
ནི་བདེན་འཛིན་ལས་མེད་པས་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མར་ཁས་ལེན་བསམ་པ་

ཡིན་ན་དེ་ཆད་མ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་རོལ་པོ་ལ་གཞོན་
 བྱེད་བཞོན་པ་ལས། རང་ལུགས་ལ་འཛིགས་ཏེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་
 ཞེས་པའི་འཛིག་ཏེན་ལ་བདེན་འཛིན་འཛོག་བཞེད་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་སོགས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་འཛོག་སའི་འཛིག་ཏེན་ཤེས་
 པ་ལ་སློ་བུར་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ཆད་མ་འཛོག་པ་སྤར་
 བླ་མ་པའི་སྟོང་ཐུན་གྱི་ལུང་རྣམས་སུ་གསལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །བཞི་བས་ཀྱང་
 མི་གཞོན་དེ། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་
 མ་ཟད། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་
 སུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་པར་སྤྱི་གྱི་ཐུ་བོས་ཀྱང་བཞེད་མོད། སྟོང་ཐུན་ལས།
 འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་གསུངས་གྱི། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་སློ་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་
 མི་རྒྱས་པའི་འཛིག་ཏེན་པའི་སློ་རང་དགའ་བ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་
 བརྩུན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་འཛོག་མི་རིགས་ཤིང་། དེ་ལྟའི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད་པར་སློ་བས་མ་གསུངས་ལ་རྗེས་ཀྱང་མི་བཞེད་གསུངས་པ་ལས། སློ་དེ་
 ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་སྤྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་འཛིག་ཏེན་
 ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མི་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་མིན་པ།

སྒོ་གང་གི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པར་འཛིག་པའི་སྒོ་དེའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་
རྩལ་པར་འཛིག་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏྲགས་འགོད་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པར་འཛིག་པའི་སྒོ་ཞེས་
བའང་གཟུགས་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་འཛིག་
རྟོན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བའི་ཚད་མ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི། བདེན་འཛིན་ལ་གོ་བ་
གཏན་ནས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་སྐབས་
བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་ཞེས་པ་དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ངོ་ལ་གོ་དགོས་
ཤིང་། འདིར་འཛིག་རྟོན་པའི་ངོར་བདེན་ཞེས་པ་གང་གི་ངོར་ཡོད་པའི་འཛིག་
རྟོན་པའི་ཚད་མ་རང་དགའ་བ་དེས་རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་
མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་སྟོང་ཐུན་གྱི་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་
བཀའ་བའི་སྒོ་ནས་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་འདི་ཡབ་
རྗེ་སྐུ་མ་སྐུ་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཁོ་ནའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ། རྗེ་དེའི་གསུང་བེན་
ལྟ་བུ་ལྟོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ལས། ལྷ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟོན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་
དག་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲ་བ་དང་
རྗེ་སྐུ་མས་གང་ཏུ་ཡང་མ་མཛད་པར་སྟོང་ཐུན་ཏུ་གསལ་ཡང་། ལམ་རིམ་
ཚུང་ཏུར་ལྷ་ལྟ་བུར་འཛིག་རྟོན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པར་འཛིག་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་ལྟ་བུ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་

ཡིན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་
 འཇིག་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་བས། དེ་ལྟ་ན་ཡབ་སྐུ་སྐུ་གཉིས་དགོངས་པ་
 གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གྱི་མཁས་པ་
 གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་འདོམས་པར་མཛད་དོ།
 །ཐལ་འགྱུར་བས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོག་མི་བཞེད་ཅེས་པའི་ཡང་དག་དང་།
 འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོག་བཞེད་ཅེས་པའི་ཡང་
 དག་གཉིས་ཀ་རང་མཚན་ལ་བྱེད་པ་མིན་པར་བྱི་མ་འཇིག་རྟེན་རང་དག་འ་
 བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་རུང་གི་དོན་ལ་བྱེད་པ་
 དང་། བདེན་འཇིག་གྱི་དོར་བདེན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་དོར་བདེན་
 གྲུབ་མེད་པ་དང་། སྐབས་འདིར་གཟུགས་སོགས་ཡང་དག་དང་གཟུགས་
 བརྟན་སོགས་ལོག་པར་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇིག་
 པ་ཡིན་གྱི་རིགས་ཤེས་དང་བདེན་འཇིག་ལ་ལྟོས་ནས་འཇིག་པ་མིན་པ་དང་།
 སྐབས་འདིའི་ཡང་ལོག་འཇིག་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་
 རྟོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 གྱི་སྟོ་མི་དགོས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོག་འཇིག་པ་འཇིག་རྟེན་དང་
 སྟོ་བསྟན་ཞེས་པ་ཡང་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ནི་
 ཆོས་གང་ལ་ཡང་རི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཅེས་ཡིན་གྱི།

སྒྲུང་བའི་དོན་དེ་སྒྲོ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་
 ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་མི་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་
 པ་ནམས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། བརྟག་པ་ཡེ་མི་
 བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་འཛོག་
 པར་སྒྲུང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཛོག་པའི་དོན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
 དེ་ལ་འཛོག་ཏེན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་
 སུ་ལ་ཡོད་ཀྱང་འཛོག་ཏེན་གྲགས་པའམ་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པའམ་ཐ་སྙད་
 པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས། འཛོག་ཏེན་གྲགས་པ་ཞེས་པ་འཛོག་
 ཏེན་གྱི་གན་པོ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བ་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱེད་
 པར་བྱ་བ་ལྟག་མ་ནི་འདིར་མངས་དོགས་པས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་རྗེའི་འཇུག་
 འགྲེལ་དང་བདེན་གཉིས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་
 དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་སྤར་བ་ཤད་པ་
 ལྟར་སྒྲོང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བདག་ཁས་ལེན་
 ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏོགས་མེད་པས། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཏོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ཆོས་ལ་

བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འདོར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་
 གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་
 སོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་རྒྱལ་ཅུ་བ་དང་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་
 སྒྲིབ་མའི་དོན་ཕྱི་འབྲེལ་གསལ་ཞིང་། རིན་ཆེན་སྒྲེང་བའི་དོན་ནི། སྒྲིབ་ཀྱི་ལ་
 རྒྱུར་བསམས་ཏེ་སོང་བ་ལས་རྒྱ་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་རྒྱ་སྒྲར་ཡོད་པ་དེ་
 མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྒྲུན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་རང་བཞིན་མེད་
 པ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལ་ལྟ་བུའི་འཛིན་ཏེན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེའམ་སྒྲར་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཚྲིངས་པ་སྟེ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚྲིངས་པ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ། །ལས་འབྲས་ལ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་ཡོད་པ་བ་ནི་དེའི་དབང་གིས་བདེ་འགོ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་
 སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་བ་ནི་དེའི་དབང་གིས་ངན་འགོར་འགོ་བས་ཡང་
 དག་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཅམ་ལས་མེད་ན་ངན་འགོར་མ་སྒྱུང་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་
 ལ། མཐར་ལྟ་གཉིས་ལ་མི་རྟོན་པའི་འཕགས་པ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཛོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཐར་བ་འཐོབ་
 པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་དར་རྒྱུ་ལྟར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་དུ་རྒྱུང་བ་
 གཉིས་པའི་མེད་འཛིན་གྱི་ཚྲིངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་ཚྲིངས་པའི་མ་རིག་
 པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཞེས་སོགས་གོ་སློའོ།

འདིར། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལུང་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་
 མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་གསུམ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལ།
 ས་བརྩ་བ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་
 རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མཆན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་།
 ལྟག་བསམ་བརྟན་པས་ཁྱེད་པ་ཆོག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། དཔེར་ན་མི་
 ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྐྱེས་པ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱུང་བའི་ཆོ། ཞེས་སོགས་དང་།
 བསམ་གཏན་དཔེ་མ་ཁུད་ཀྱི་མདོ་ཆོག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། འཇམ་
 དཔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་
 བས། ཞེས་སོགས་དང་། རྗེ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ཅི་སྟུང་དུ་
 སེམས། རྒྱན་དུ་ཁྱེད་པ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཁྱེད་པའི་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྟུང་དུ་སེམས་སམ། ཞེས་སོགས་དང་། ཉི་ཁྱིལ་ལས། འཇམ་
 བུའི་སྤྱིང་འདི་དག་སྤྱོད་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་སྟག་གིས་
 འདམ་བུའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གང་བའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས།
 ཞེས་སོགས་དང་། ལུམ་ཆོག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་
 རྒྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱད་པ་ཆོག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས།

གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྒྲུལ་དང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཏེ། ས་བརྩ་པའི་ལུང་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བླངས་མོད་འཇུག་འགྲེལ་དུ་
བླངས་པའི་ལུང་ལྗེའི་གྲངས་མ་ཡིན་ཏེ། བཤད་བྱའི་མདོར་བཀོད་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བརྩ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་ས་
བསྟན་པ། ཞེས་ས་བརྩ་པ་ཁྱད་ས་བསྟན་པའི་གྲངས་སུ་མ་མཛད་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་མང་པོར་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དུ་མས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ཁྱེས་ལན་བྱས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་
དང་བྱིས་ལན་དང་། ཉན་ཐོས་པན་ཚུན་བྱིས་ལན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དེ་
དག་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་
མདོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་སྟོང་བྱུན་ལས་གསུངས་སོ།།

ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་དུ། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་རྣམས་པ་
འདྲ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ལྷ་འགྲེལ་དུ། གང་སྐྱབ་
བསྐྱལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ཞེས་སོགས་བླངས་པ་དང་། ལུང་ཐོན་
ཆོགས་ལས། ཀླ་རྩ་ཡ་ན། གང་གི་བྱིར་འཛིག་རྟོན་འདི་ནི་པལ་ཆེར་ཡོད་པ་

ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་གཞན་
ལས། དགེ་སློང་མཐོང་བའི་ཚུ་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ། ཞེས་སོགས་ཏེ་
བྱི་མ་གསུམ་རིམ་པར། རིན་ཆེན་སྤང་བར། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན།
སོགས་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །སོགས་
དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བར། མ་རིག་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱི་
བཤའ་བྱའི་མདོའོ། །བསྟན་བཅོས་གྱི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཅུ་ཤེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་
དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཇི་
སྲིད་བྱུང་པོ་འཇིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཇི་སྲིད་མིག་ནི་འབྱུང་བ་ཡི།
ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི། །ཞེས་སོགས་དང་། ཐེག་པ་
ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །ཅེས་སོགས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཡོད་
པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་དང་། མ་རིག་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་།
ཚུ་དབྱེད་ས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་
དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་
རྒྱུ། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྱེད་ལས། སེམས་ཞི་བ་ནི་
མྱོངས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། ཚུ་གྱི་
དབྱེད་ས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རང་བྱུང་

རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་
འདུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཆོད་ལྡན་
གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་ཤེས་
དགོས་ཤིང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་
རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་ཉན་
རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཏོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

རིགས་པ་ལ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཏོགས་པ་མེད་ན་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཉན་
རང་དགར་བཅོམ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་རང་གིས་སྤྱ་རྒྱས་
སྟོང་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་ཇོགས་
པར་མ་ཏོགས་པར་ཐལ་བ་གསུམ་དང་། སྟོང་འདུག་ཏུ་ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་ན་
སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་ལམ་གྱི་ཟུང་འདས་མི་
འཐོབ་པ་དང་། ཉན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་

པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་སྟེད་པ་མ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་པ་དང་། ལམ་
གཞན་གྱིས་སྟེད་པ་མི་སྟོག་པར་འགྱུར་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བསྐྱེམས་
པས་རེ་ཞིག་མགོ་མནན་པའི་ཉན་མོངས་རྣམས་སྦྱར་ཡང་སྟེ་བར་འགྱུར་པ་
ལྟ་དང་། སྟོང་ཐུན་དུ་ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་ན་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པས་ཤེས་
སྟེ་བ་ཀྱང་སྟོང་རྒྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྟོང་བ་ལ་
ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟོང་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་
པས་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་
གྱིས་དེ་སྟོང་མི་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པ་དང་། ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཅམ་
ལ་བྱས་ཚོག་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚེས་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་ཚེས་དེ་ལ་
བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞི་ཚེས་ཅམ་ལ་དམིགས་
ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བར་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། འགོག་བདེན་མདོན་སྟུང་དུ་རྟོགས་
པས་ཚེས་ཉིད་མདོན་སྟུང་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་
སྟེ་བ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཡོངས་བྱབ་གྱིས་བྱབ་
པ་དང་། ཉན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྟོང་བ་ལ་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
བར་འཛིན་པ་སྟོང་དགོས་པ་དང་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་མི་

དགོས་པའི་བྱ་བ་ལ་མེད་པ་དང་། བདེན་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
གསུངས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྟེ་
བཅུ་གསུངས་སོ།།

སྟོན་ན། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་བཤད་པའི་
ཚོད་སྟོང་གཉིས་ལས། སྒྲིབ་པ་གཞུང་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སོང་བེན་པ་
ལྟར་ལ། ཕྱི་མ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་པས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉན་སྒྲིབ་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མངོན་རྟོགས་
རྒྱུ་ལས།

གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །

འཛིན་པ་མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། །

ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་རང་ལམ་
དུ་སྟོང་བྱས་ཀྱང་། རང་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་རང་ལམ་དུ་སྟོང་མི་
བྱས་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །

ཉམས་ཕྱིར་སྟོབ་མ་བསེ་བུ་དང་། །

ཞེས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་

མ་བྱལ་སྟེ། ལུང་དེ་གཉིས་ནི་ཐབ་མེད་ལམ་གྱི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཇེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
བས་བྱལ་བར་བཤད་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཛད་གཞན་དང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མིན་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གིས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན། ཉན་རང་
འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་
སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་
ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

དེས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྐྱབ་པའི་རྟོན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་འཕགས་སེང་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལས་དེ་ལ་དེས་བྱལ་བར་
བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞང་ཞུང་པར་རྟེན་ལས། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་

ལུགས་ལ་ནི། རྣམ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ངེས་བཟུང་དུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 བས་བྱུང་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་རོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་
 ཐུན་དུ། འཕགས་སེང་གི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 མ་རྟོགས་གཉིས་མེད་ཅིང་། རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་
 ལུགས་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཉན་རང་རིགས་
 ཅན་སོ་སྟེ་རྒྱད་སྟེན་པ་དང་མ་སྟེན་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མ་བསྟན་གཉིས་
 ཡོད་པར་འཕགས་སེང་ཡང་བཞེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱད་ལྔར་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་
 བཞེད་དེ།

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །

མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །

ཅེས་དང་། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་མཐོང་
 བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྟན་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ། ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་རྒྱལ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟེ་བ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འགའ་ཞིག་གིས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་
 སྟོང་ཐུན་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་ཨམ་ཆེན་མོར།

འཇུག་འགྲེལ་གྱི་རིགས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཉན་རང་པོར་ཉན་རང་དག་
བཅོམ་དེ་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་དེ་ཕྱང་ཁམས་
སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་ཏེ་བསྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་
པར་བུལ་བ་གསུངས་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་ཉན་རང་
དག་བཅོམ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་ལ་གསུངས་པ་བཞིན་དབུ་མ་ཆུང་
དུར་ཡང་མཛད་དོ། །

ཇེ་བཙུན་དང་། གྲུང་རུས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་
ཕྱང་ན་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བས་མ་བྱུང་སྟེ། ཕྱང་པོ་
བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་པ་ལ་ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་རྟོགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར་བེད་ཡང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། གང་ཟག་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་མི་
འཛིན་ཀྱང་སྒོ་དེས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་
པའི་ངེས་ཤེས་འབྱེན་རུས་པས་ན་ཕྱང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པའི་སྒོ་
འདོགས་གཅོད་པར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་མེད་
གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་པོར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས།
དེ་ཇེས་ཕྱང་སོགས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བ་དང་།
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་ཕྱུང་ན་ཕྱུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་
ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་ཕྱུང་བས་མ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དེས་རང་
དུས་སྐྱུ་དང་དངོས་སྐྱུ་ཕྱུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅིད་ཀྱང་
དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་བཅད་པ་ལ་དེས་དེ་བཅད་ཅེས་
བཤད་པ་དང་། ཇི་སྲིད་ཕྱུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་
ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཕྱུང་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་ལམ་གསུམ་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཞེས་སྒྲོར་བ་དང་། རང་ལྷགས་ཕྱུང་པོ་བདེན་མེད་མཛོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུ་མ་ཕྱུང་བ་དེ་སྲིད་
དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འབྱུང་ཞེས་སྒྲོར་ཚུལ་སོགས་ཤེས་དགོས་ལ།
རིགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་ལྟན་སོགས་ཀྱིས་ལན་གདབ་ཚུལ་དང་དེ་འགོག་
ཚུལ་སོགས་བརྟག་བྱ་མང་ཡང་མ་སྒྲོས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་སྦྱིབ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཤེས་སྦྱིབ་ངོས་
གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷ་བའི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཉོན་སྦྱིབ་ཏུ་
བསྟན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱན་བཏགས་
སྐྱུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། གསལ་
བར་བཤད་དོ། །

ཡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་ཟླ་བས་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེ་
ནས། འཇིག་ལྷ་མིན་ནོའི་བར་གྱིས་འཁོར་ཅ་གཉིས་བཞག་པ་མི་འགལ་ཚུལ་
དང་། དེ་མན་གྱིས་དེ་དག་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་སྟེ།
བུལྷ་ལྷ་ལི་ཏ་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཐུགས་ཇེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་སྤྱག་བསྐུལ་སྟོའོགས་ཀྱིས་ཉན་པར་གཟེགས་ནས། དེ་དག་རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཉིད་རབ་ཏུ་
བསྟན་པར་བཞེད་པས། ནས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རབ་
ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་བརྟམས་སོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་བྱུ་བྱུ་གྱིས་སེམས་
ཅན་སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས་ཉན་པ་རྣམས་དེ་ལས་གྲོལ་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཡང་དག་
པ་ཇི་བཞིན་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་ཅ་ཤེ་བརྟམས་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཉིད་གང་ཡིན། བཤད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། མི་
མཁས་པ་གཏི་ཐུག་གི་ཐུན་པས་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་བསྐྱེབས་པ་ནི། དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤངས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཏི་ཐུག་གིས་བསྐྱེབས་ཏེ་ཆོས་
རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བའི་འཇིན་པ་ན་ཆགས་སྤངས་སྦྱེ་བ་དང་། གང་
གི་ཆེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སྤང་བས་གཏི་ཐུག་གི་ཐུན་པ་

བསལ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཉིད་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་གནས་མེད་པ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་མི་
 སྐྱེའོ། །ཞེས་ཏེན་འབྱུང་ཤེས་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤུན་སྤྱང་ཞིང་།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཆེ་ཆགས་སྤང་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་
 བཞི་བརྒྱ་བ་དངས་སོ། །བྱུང་སྤྱོད་ལ་ཉ་བཞི་བརྒྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་
 པས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་དེ། ཆགས་སྤང་
 གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཏེ་ཆེའི་གཏི་ཐུག་ནི་བདེན་འཛིན་དང་འཁོར་རྩ་བ་བཞེད་
 ཅིང་། དེ་ལྟོག་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ལ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་བརྒྱ་བའི་དོན་ནི། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་ཏེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་དངོས་
 པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ཤེས་པ་དེས་
 བདེན་པར་སྐྱོད་པའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་
 མེད་པར་མཐོང་ནས་གོམས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་
 ཐར་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ་ཆེ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །
 འཕྲུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དངོས་
 པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པར་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བདེན་

འཛིན་ཆོས་ཅན། སྒྲིག་རྫོང་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དངོས་པོ་ཇི་
ལྟར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
གཉིས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྤྲིད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་གིས་
བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་
རྫོང་བདེན་པ་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། ། ལྷ་བས་རེས་འགར་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་
བ་གཞུང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པ་སོགས་ལྟར་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
གསུངས་ལ། རེས་འགར་འབྲུག་པ་ལས།

ཉོན་མོངས་སྒྲིག་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོག་པས་ལ། །

ལྟ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་འགྱུར་ཞིང་། །

ཞེས་པ་རྩ་འབྲེལ་སོགས་ལྟར་འཛིག་ལྟ་ལྟས་སྐྱེས་འཁོར་རྩར་
གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། བདེན་འཛིན་ལྟས་སྐྱེས་འདི་ལ་གང་ཐག་
དང་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པས་གང་ཐག་གི་བདག་འཛིན་ལྟ་
སྐྱེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་ལྟ་
སྐྱེས་ཉོན་སྐྱེབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་བཞེད་པ་
དམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བར། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་
པ་དེ་ནི་སྒྲིག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་བཟུང་བ་ལས་སྤྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་

འབྲུང་བར་གསུངས་ཤིང་།

དངོས་པོ་སྟོང་བར་དེ་ཉིད་གསུངས་ནས། །

ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་མོངས་མི་འགྱུར། །

དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། །

དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་འགག།

ཅེས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་ཤེས་པ་ལས་མ་རིག་པ་
འགག་ཅིང་དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་འགག་པར་གསུངས་པ་དང་། བཞི་
བརྒྱ་བར། ལུས་ལ་ལུས་དབང་གིས་བྱུང་ཅིང་ལུས་དབང་དབང་པོ་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གནས་ལ། དེ་མེད་ན་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་གནས་
པ་བཞིན་དུ། གཏི་ཐུག་གིས་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བར་ཞེན་ནས་འདོད་པ་དང་རྒྱུ་གིས་སྤྲོགས་
པ་སོགས་སྤྲོ་ཞེན་པས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཏི་ཐུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
རིག་པ་ནི། ཆགས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་ལ་བྱུང་ཅིང་གནས་
སྤྲུལ་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྟོན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་
གཏི་ཐུག་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་རྟོན་འབྲུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་
བདེན་འཛིན་གྱི་གཏི་ཐུག་འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་འབད་པ་ཀུན་

གྲིས་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་བ་འདིར་སྟོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་
བའི་ཚུལ་གྱི་གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཞེས་སོགས་གྲིས་མ་རིག་པ་སྤང་བར་གདམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཚུས་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་
ཆིག་དོན་སྟོན་ཞིང་། བུརྟ་སྤྱི་ལེ་ཏ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་འདི་ན་སྟོན་བ་པོ་དག་
ས་བོན་བཏབ་ནས་བདག་གིས་ཤིང་སྟོན་པ་འདི་བཙུགས་བདག་གིས་བྱ་
འདི་བསྐྱེད་དེ་ཤིང་སྟོན་པ་འདི་ནི་བདག་གིའོ་བྱ་འདི་ནི་བདག་གིའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་ས་བོན་དང་ཤིང་སྟོན་པ་དང་བྱ་དག་གཞན་ཉིད་ཡིན་
པར་གྱུར་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་མི་སྤྱིད་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ན། ཞེས་
གསུངས་སོ། ལྷག་མ་གོ་སྟོན་ལོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་སྐྱབ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་
ལ། དེ་བསྟུན་ལ། །ཡན་གྲིས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་ས་བོན་གཉིས་
སྟེ་བའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་ངོས་གཟུང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།
སོགས་གྲིས་བག་ཆགས་དེའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། ཤེས་སྐྱབ་འདི། སོགས་
གྲིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་བྱུང་ཚུལ་ལས་དང་པོའི་འཇུག་
འབྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་ནི། ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་

གཟིགས་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲི་བཀའ་ཆགས་དེ་ནི་ལུས་
 ངག་གི་འཇུག་པ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡོད་པ་སྤྱི་ཏུ་ལྟར་མཆོང་བ་དང་གཞན་ལ་
 མྱེད་མོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལུས་པོ་གཞན་པོ་ལེན་སྟོན་པས་བཀའ་གྱུར་
 མ་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བཀའ་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་མཁུན་དང་
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོག་པར་འགྱུར་གྱི། ཉན་རང་དག་བཅོམ་སོགས་
 གཞན་ལ་མི་ལྟོག་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱ་ཡང་ཡིན། ཞེས་པའི་ཡང་སྤྱིའི་དོན་
 གཞུང་ན་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་། ཞེས་པའི་ཡང་སྤྱིའི་དོན་བཟླ་གོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཀའ་ཆགས་དང་ས་བོན་གཉིས་སུ་སྤྱི་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་
 བཀའ་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྤྱིབ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྤྱི་བ་ལྟུང་
 བའི་ཆ་ཞེས་པ་ལྟན་མིན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྟུན། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་བཀའ་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། འཇུག་
 འགྲེལ་དུ། འབག་པ་དང་སྒོ་བ་དང་རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ལ།
 འགྱུར་ཉིང་དུ། གོས་པར་འགྱུར་སྒོ་བར་འགྱུར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར།
 ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ལ། འགྲེལ་བ་ཤད་དུ། འབག་པར་བྱེད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བའི་
 བ་ཤད་པ་ནི་སྒོ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
 འབག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་འབྲེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། ལུས་སྤྱད་པས། ཆོས་

གང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་འབག་པར་ཏེ་གོས་པར་བྱེད་ཅིང་། རྫོག་པར་ཏེ་
བསྐྱོས་པར་བྱུང་ལ། རྩེ་ས་སུ་བཟོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སེམས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དེའི་
རྩེ་ས་སུ་མ་བྱུན་པར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། ཟབ་གསལ་སྒྲོན་མེད།
སེམས་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་སྒྲེང་ལ་འགོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་
པ་དང་གཉིན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅོམ་བར་དུ་རིགས་བྱུག་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་
སེམས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འབྱུངས་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་
བག་ཆགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་ཐུར་བྱུག་པ་སོགས་བཞི་སྟེ་རེ་རེའི་མགོར་ཉོན་མོངས། ཞེས་
སྐུར་རོ། །དེ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་རྒྱ་མེད་པས་ཉོན་
མོངས་པའི་ཐུར་བྱུག་པ་དང་། ཅུ་བ་ནི་ས་བོན་དུ་བཤད་ལ། ཟབ་གསལ་སྒྲོན་
མེད། ཐུར་བྱུག་པ་ནི་མཐར་བྱུག་པ་དང་། གོམས་ནི་ཆགས་སོགས་གོམས་
པ་དང་། ཅུ་བ་ནི་བདེན་སྒྲུང་གི་གཞི་དང་། བག་ཆགས་ནི་སེམས་ཀྱི་བག་ལ་
ཞ་བར་བཤད་དོ། །

ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྤངས་པའི་བྱེད་པར་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་
བ་ལ་དངོས་གཉིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་ལམ་ལས་ལམ་གཞན་མེད་ཀྱང་
ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆང་མ་ཆང་དང་དུས་རིང་པོར་གོམས་མ་གོམས་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ནི། གསུང་རབ་ལས།
 ཞེས་སོགས་བྱུང་། གསུང་རབ་ལས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་དགག་བྱའི་སྒོ་
 ནས་དང་། སྒྲིབ་གཞིའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་
 གྱིས་སོ་སོའི་སྤྲ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པའི་གནད་གྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
 རོས་འཛིན་མི་འདྲ་ཞིང་། བདག་མེད་མཐོང་བས་སྒྲིབ་པ་རྗེ་འདྲ་བ་ལས་གྲོལ་
 ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བླ་མ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།
 ། གུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་པ་དག་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་མཉམ་
 གཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བག་ཆགས་མི་འཛིན་ཀྱང་།
 དེའི་ཆེ་གུན་གཞིའི་སྒྲིབ་ན་སྒྲོམ་སྤང་གི་ས་བོན་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་སྒྲོབ་
 པ་མཉམ་གཞག་པའི་རྒྱད་ལའང་སྤང་བྱ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་བཞག་
 ཆོག་པར་འདོད་པ་དང་། གུན་གཞི་མི་འདོད་པ་ལ་རང་རྒྱད་པ་ལྟར་ན། དེའི་
 ཆེ་གུན་གཞི་མེད་ཅིང་རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཡང་མི་
 འདོད་ལ། ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་
 སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་ཟག་མེད་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་འགལ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱད་ན་སྤང་བྱའི་བག་ཆགས་
 འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཞན་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེ་ཉིད་རྒྱད་གཉིས་སུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་རྒྱད་ལ་སྤང་བྱ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་མེད་ཅིང་།

འོན་ཀྱང་རྟེན་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་འགགས་པ་ལས་གཉིན་པོས་
 སྤར་སྐྱེར་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་མིན་པས་དེའི་ཆེ་སྤང་བྱ་དེ་དག་སྤངས་པ་མ་
 ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ང་
 ཅམ་ཞིག་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞིར་འཐད་པས་དེའི་རྒྱད་ལ་སྐྱོམ་སྤང་གི་ས་
 བོ་ཉོད་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་སོགས་བག་ཞགས་ཀྱི་འཛོག་ལུགས་དང་།
 གནས་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུད་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
 རོས་འཛིན་གནས་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
 བའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདིའི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་
 ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ཏེ། འདིའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདེན་
 གཉིས་ཇི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་རོ། །

འདིར། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པ་ཅམ་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
 གཙོ་བོར་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཀུན་བཏགས་དང་། ལྟན་སྐྱེས་གཉིས། གྲུབ་མཐས་
 བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་
 པའམ་དེ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། གྲུབ་
 མཐས་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོང་བའི་བག་

ཆགས་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པའམ་
 དེ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཟག་
 རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་འཐད་དོ་སྟམ་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་
 པ་འཐད་དོ་སྟམ་པ་རེ་རེས་བླངས་པའི་དུག་གསུམ་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་པོ་
 དེ་དང་པའི་མཆོན་གཞི། བདག་འཛིན་རགས་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བླངས་པའི་
 དུག་གསུམ་སོགས་ཐུན་མོང་བ་དང་། འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བླངས་པའི་
 དུག་གསུམ་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་པོ་དེ་གཉིས་
 པའི་མཆོན་གཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་གཉིས་
 ཡོད། ཉོན་སྐྱེབ་ཀྱན་བཏགས་གང་ཞིག་དམིགས་ནམ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། ཉོན་
 སྐྱེབ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དམིགས་ནམ་མེ་འཛིན་གྱང་
 རང་འབྲས་ཉོན་སྐྱེབ་ཀྱན་བཏགས་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱས་པའི་
 རོ་བོར་གནས་པ་དེ། ཉོན་སྐྱེབ་ཀྱན་བཏགས་ས་བོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ལྟན་
 སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གྱང་དེས་རིགས་བསྐྱེ། མཆོན་གཞི་རིམ་པར་
 བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་དུག་
 གསུམ་གྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །སྒོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་
 གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཙོད་པའི་
 སྐྱེབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཤེས་སྐྱེབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་

མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གཉིས་ཡོད། བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག་
ཡུལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་
བའི་ཆ་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པས་བཞག་ཅིང་རང་
འབྲས་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་གང་ཞིག་ཉོན་
མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་འབྱུང་
བའི་སློབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་
ནི་རིམ་པར། བདེན་སྤང་གི་ཆ་ལྟ་བུ་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ལས་
གཞན་པའི་དེའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུའོ། །མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་རྒྱད་
ཀྱི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་
འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་སློབ་པ་མིན་ཡང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
པའི་སློབ་པ་དང་རིགས་གཅིག་པས་སློབ་པ་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཞེས་
བྱ་ལ། ཤེས་སློབ་དང་ཐོགས་སློབ་དོན་གཅིག་གོ། ཉོན་སློབ་ཀྱན་བཏགས་
དང་མཐོང་སྤང་ཉོན་སློབ་དོན་གཅིག་ལ། ཉོན་སློབ་ལྟན་སྤེས་དང་སློམ་སྤང་
ཉོན་སློབ་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཤེས་སློབ་ཡིན་ན་སློམ་སྤང་ཡིན་པས་བྱུང་པོ། །

གཞུང་དུ་བྱངས་པའི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་
བདེན་འཛིན་ཉོན་སློབ་ཏུ་གྲུབ་པར་མ་བཟང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

ཉོག་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལུང་རིག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཉན་
རང་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཉོག་སྤྱོད་དགོས་པ་ནི་དེས་བདེན་འཛིན་
མ་ལུས་པར་སྤང་དགོས་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་
ཉོག་སྤྱོད་པར་བདེན་འཛིན་མི་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

སྟོན། ཁོ་ན་རེ། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བྱུང་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་ཉིད་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། འདུག་
པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། རས། འགལ་ལྷན་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་
གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་སྟོན་འདོགས་པའོ། །ཞེས་དང་།
སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་བེད་ན། རེ་བཅུན་པས་དེ་སྟོན་
རི་བཞིན་པ་དང་། དཔུ་མའི་མཐུན་དཔྱེད་དུ་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་
ངོས་འཛིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅམ་བསྟན་པར་གསུངས་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཅ་
བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པར་དགོངས་སམ་བཟླ་གོ། །རྒྱུད་སྤྱོད་དར་རྒྱུ་ལས།
ཤེས་སྤྱོད་ལྟན་སྤྱོད་ནི་གོ་བར་བཤད་ལ། ཀུན་བཟླ་གསུངས་ནི་གཞུགས་འཛིན་
པའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྤང་བ་སྤང་བ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་
འཐད་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་སོན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་ཤེས་སྤྱོད་ཀུན་

བཏགས་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ཤེས་སྐྱབ་ལ་ནི་ཀུན་
བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་
ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སྟོང་རྒྱས་པར་འདོད་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་རྒྱས་
བའི་ཕྱིར་དང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
སྟོང་མི་རྒྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་འདྲའི་བདག་འཛིན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་ཉོན་སྐྱབ་ཏུ་གསུངས་སོ། །

གཞུང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་སྐྱབ་དངོས་སུ་བསྐྱུ་བའི་
དོན་ཡིན་པ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཤེས་སྐྱབ་ནི། རས། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་
བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། བདེན་སྤང་གི་ཆ་ལ་ཤེས་སྐྱབ་
མངོན་གྱུར་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ཀྱང་། སྟོང་སྤྱིང་ཡིག་ཆར་དེ་
ཤེས་སྐྱབ་མིན་པར་ཁས་སྤངས་ནས། ཤེས་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་ན་ཤེས་སྐྱབ་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། ཤེས་སྐྱབ་མངོན་གྱུར་པས་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གོ་མི་
ཆོད་པས། ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོད་པར་གསུངས་སོ། །འདྲུག་འབྲེལ་
ལས། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་
སྤངས་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མ་རིག་ཉོན་མོངས་མིན་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའི་ལུང་དང་། ཤེས་པར་གྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་དེ། ཀུན་མོངས་ཉེར་
གཉིས་དང་གནས་ངན་ལེན་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཆོན་ལ་དག་བཅོམ་རྟོགས་པ་
སྒྲིབ་སོང་གི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྒྲིབ་དང་།
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་རྟོང་རྒྱས་
བསྐྱས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་
སྒྲིབ་ཡོད་པར་བཞེད། རྗེས། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་མ་རིག་པའི་འབྲུ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤང་
འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ལ་མཛད་པ་ལས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པར་
གསུངས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་དག་
བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་འཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་
ཆགས་གསར་དུ་འཛོག་བྱེད་ཟད་པ་ཡིན་ཡང་། ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་
བཤད་ལས། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པས་སྒྲོད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་
པ་ནས་དང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི་སྒྲོད་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་ཟད་པས་དེས་
བསྐྱད་པ་མེད་གྱི། ཞེས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་དང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་
ལ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གསར་དུ་འཛོག་བྱེད་ཟད་པར་

གསུངས་ཤིང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་ན་དེ་དག་ལ་དེ་ཟད་དོན་
 མེད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། འཇམ་
 དབྱངས་དགའ་ལྷོ། རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། སེ་ར་ཇེ་བཙུན་པ་ཡལ་སྤྲུལ།
 པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། པཎ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚུ་རྒྱ། ཇེ་རོལ་
 བའི་རྩོ་ཇེ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷག་མཐོང་དགའ་
 འགྲེལ་ལས། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པར་བཤད་པ་ཇེ་དེ་གསུང་
 ཟེན་དང་མཐུན་ནམ་སྙམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་གྱི་ཐུ་བོ་ཀུན་མཁྱེན་
 ཡོངས་འཇིན་པཱེཏ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོམས་པར་མཛད་དོ། །སྤྲོས་
 མེད་སྣང་བར། དུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་ཁ་སྐྱོང་ཞང་ཞུང་བས་མཛད་པར།
 འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་པའི་མཇུག་དུ། གཉིས་སྣང་འབྲུལ་བའི་
 ཆར་གྱུར་པའི་སེམས་འབྱུང་བ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཇོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་
 བ་དབྱེས་པའི་གཏམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཤེས་
 སྒྲིབ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁྱེད་ཇེ་ཡལ་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་གསལ་
 མེད་ལ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མེད། ཁྱེད་
 འདི་སྤྲུལ་བྲངས་པ་ཡང་མི་སྣང་བས་ཀུན་མཁྱེན་མཚོག་དབྱེས་པའི་མཚོད་
 པར་བསམས་ནས་བདག་གིས་བྲངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་
 འདྲའི་སེམས་ནི་གཉིས་སྣང་འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་། བདེན་པར་

འཛིན་པའི་སེམས་ལ་བྱེད་པ་གང་རུང་ལས་འོས་མེད་དེ། དེ་ལ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་འཛོག་དགའ་བའི་བྱིར། དང་
པོ་ལྟར་ན་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་ཐལ་
བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཉིན་སྐྱབ་ལས་འོས་མེད་དོ། །རིམ་ལྔ་གསལ་
སྒྲོན་གྱི་ཟིན་བྲིས་གཉིས་ཀྱི། རིམ་པ་བཞི་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡན་དུ་
ཐེམ་རྒྱུ་འི་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ་འི་ཉོག་པ་རྣམས་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་པས་ཤེས་
པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྐྱབ་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། དེ་ཉིན་མོངས་མ་ཡིན་པར་ཉིན་
མོངས་དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། གུན་ཉོག་བརྒྱད་ཅུ་འི་ནང་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་ཇི་དང་དོ་ཆ་ཤེས་པ་སོགས་སྐྱབ་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་དང་། དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ། ཤེས་སྐྱབ་མཛོན་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་
རྣམ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དགོས་པར་བཤད་ནས་མཆན་གཞིར་བདེན་སྒྲུང་གི་ཆ་
བཞག་པ་ལ་སྒྲོན་སྒྲོང་བར་འདོད་ནས་དབུ་མའི་ཞིབ་ཆར། དུལ་གུན་རྫོབ་པ་
རྣམས་རང་འཛིན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་ཆེ་བདེན་པར་སྒྲུང་བ་ལས།
རང་སྒྲིབ་གི་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བདེན་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་མོངས་
པའི་བྱི་མ་ལ་བྱེད་ཅེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་སྒྲོན་དགའ་འབྲེལ་དུ་བདེན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་བཞག་

བ་ལྟར་ན་འབགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
པའི་སེམས་ཅན་སའི་ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲིབ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་དགོས་མང་ཡང་མ་སྒྲིབ་སོ།།

ཁ་ཅིག་སྒྲར་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་
གཞི་མེད་ཅིང་རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པར་
བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལེགས་ལྟན་གྱིས་མི་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་ལ་ཕུང་
པོ་ལྟའི་ཆོགས་པ་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་དང་། འཁོར་བར་རྒྱན་མི་འཆད་
པར་འཁོར་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ལ་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་འཛོག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྤྱིད་པ་
ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་དག་ལ་ཉེ་
བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དབུ་མའི་མཐའ་
དཔྱེད་ལས། བདག་ཡིན་ནོ་ཡན་ཆད་གྱིས་སྤྱིད་པ་རྒྱན་པར་ལེན་མཁན་གྱི་
བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་བཞག་ཅིང་། ལུས་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་དག་ཅེས་པ་
མན་ཆད་གྱིས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་བདག་དང་། ལུས་སོགས་
ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་གདགས་གཞིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཤིང་རྩའི་
ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཅམ་ཤིང་རྩ་དང་དེའི་ཡན་ལག་གདགས་གཞིར་འདོད་
པ་བཞིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་སྟེ། རྟོག་

གོ་འབར་བར་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་
གསུངས་པ་ལས་མཆོན་གཞིར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཀུན་
གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དག་ལྟར་ན། དེའི་ཆེ་ཀུན་གཞི་
མེད་ཅིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་ཡང་ཁས་
མི་ལེན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་བག་ཆགས་བསྒྲོ་
གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི་ལ་སེམས་རྒྱད་ཀྱིས་བྱ་བ་
པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་
། ནས། དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དེའི་སྟོན་སྟོང་ལ།
རྩ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས། གང་ཟག་དེའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བས་
གང་ཟག་དེ་མཐོང་བ་པོར་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་ལྟར། དེའི་ཤེས་རྒྱུན་བག་
ཆགས་བསྒྲོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བག་ཆགས་
ཀྱི་གཞིར་འཛོག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཚུལ་གཅིག་དང་།
འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ང་ཅས་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་རྒྱད་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་ལ། སེམས་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱད་ཅེས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་རེས་འགའ་བའི་བག་ཆགས་

བསྐྱོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཚུལ་གཅིག་སྟེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་
པའི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་བསྐྱོ་གཞི་ལ་ངའོ་སྟུང་པའི་སྒྲོ་སྟོན་སྒྲེས་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་གཅིག་དགོས་ཀྱང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་
ལ་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་འཛིག་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་ལ་གསུམ། ཕྱི་དོན་འཛིག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་
པ་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་
ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། རང་གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་
འདོད་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ལྷང་རིགས་ཀྱིས་
ཕྱི་དོན་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ། རང་ལྷགས་ལ་དོན་ཤེས་གཉིས་
ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། རྒྱན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་
གང་ཟག་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
བྱད་པར་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་དོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྦྱིར་ཡོད་མེད་
ཀྱི་བྱད་པར་དབྱེར་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་

དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་
སྤྱར་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་ལེགས་ལྡན་སོགས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་མཉམ་དུ་སྒྲིབ་དང་། ཞི་འཆོ་དཔོན་སྒྲོབ་སོགས་དང་ནམ་རིག་པ་ནམས་
ཤེས་པ་ཡོད་ཅིང་སྤྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་
བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཆན་གྱིས་ཡོད་དགོས་ཤིང་དེ་འདྲའི་རང་
མཆན་གྱིས་མེད་ན་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་
སྤྱི་རོལ་རང་མཆན་གྱིས་མེད་པར་བཞེད་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་རང་མཆན་གྱིས་མེད་
བས་སྤྱི་རོལ་མེད་མི་དགོས་པར་བཞེད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་
གྱིས་སྤྱི་དོན་དང་མཆན་གྱིས་མེད་ན་སྤྱི་དོན་མེད་དགོས་པར་འདོད་བས་མི་
མཐུན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་ཆོས་གཅིག་རང་མཆན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འཛོག་
ཤེས་ན་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་འབྲེད་མི་རྒྱས་པའི་རིགས་པ་ལེགས་
པོར་གོ་རྒྱས་ལ། ཆོས་གཅིག་རང་མཆན་གྱིས་མེད་ན་འང་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་
ཤེས་པ་མ་བྱུང་ན་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་འབྲེད་མི་རྒྱས་པའི་རིགས་པ་
ལེགས་པོར་གོ་མི་རྒྱས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རྩལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། རྩལ་གིས་ཅིག་
ཅར་སྐྱར་བ་ན། །ཞེས་པ་ལྟར་རྩལ་ཆ་མེད་བཀག་ནས་དེ་མེད་བས་ན་དེ་
བསགས་པའི་རགས་པ་ཡང་མེད་ལ་སྤྱར་གས་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་

རོལ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་སྦྱིར་སྦྱི་དོན་ཡོད་པ་མི་
གཞོད་དེ། དེས་ནི་མདོ་སྡེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྦྱི་དོན་ཆ་མེད་
འགོག་བྱས་ཀྱང་སྦྱིར་སྦྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགོག་མི་བྱས་པས་སྦྱི་དོན་མེད་
པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི་ལུང་དང་འཛིག་ཏེན་གྲགས་པ་གཉིས་ཀས་གཞོད་པར་
བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་སྦྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་
རིགས་པ་བརྒྱག་ནས་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་སེལ་ཞིང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་ཉིད། རྟོགས་པ་དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་འཛིག་ཏེན་པའི་
དངོས་པོ་འཛིག་ཏེན་པའི་དོན་ལ་མཁས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སེལ་བ་ན་
འཛིག་ཏེན་དང་ལུང་གི་གཞོད་པ་གཉིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་རྩལ་
སྤྲ་རབ་ཡོད་པ་ཉིད་བསལ་བར་མི་བྱས་ཤིང་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལྟར་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་འཐད་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་གཞག་པར་མི་བྱས་སོ། །
འདི་ལྟར་དེའི་སྦྱི་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དང་ཅིག་
ཅང་མེད་པའི་སྦྱིར་མི་འཇུག་ལ། སྦྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་ཡོད་
པ་ཉིད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྦྱིར་འཛིག་ཏེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
ནི་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མ་
བརྒྱག་པར་འཛིག་ཏེན་ན་ངི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་ཞིང་། ཇི་
ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛིག་ཏེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱང་ཡིན་

བས་འདིས་རིགས་པ་བརྟུག་ནས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བསལ་བར་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་
 རིགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་ལུང་གི་གཞོན་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཡང་མདོ་སྡེ་ས་བརྟུ་པ་ལས། འདི་ལྟར། ཁམས་
 གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། ཞེས་ཙམ་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མདོ་དེའི་
 དོན་མིན་ཏེ། སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པར་
 མདོ་ཉིད་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་
 གྱི་ལུང་པོ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྟོན་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཆོར་བ་པོ་མེད་པ་འབའ་
 ཞིག་པོ་འདི་མདོན་པར་འབྱུབ་པར་འབྱུར་རོ་སྟུམ་མོ། །ནས། ཁམས་གསུམ་
 པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་པོ་གང་དག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བཀའ་སྤྱལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 འཕྲུག་པ་ལས།

མདོན་གྱུར་མདོན་སྟོགས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ཡིས། །

སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་རྟོག་པ། །

རྟོག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། །

བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ་ས་བརྟུ་པའི་མདོ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལེགས་ལྡན་དང་

འབྲེལ། །ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་
མ་བཀག་ཅེས་ལེགས་ལྟན་གྱིས་འཆད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པས་མི་བཞེད་ཀྱི་མདོ་
དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས།

མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྒྲུང་ཡོད་མིན། །

སེམས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ། །

གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །

གཟུགས་སྒྲོག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བྱང་དོན་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུབ་པས་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་ཆོག་བེན་
ལ་སེམས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་མདོ་དེའི་དོན་མིན་ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་
བ་བཀག་པ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ལྷུང་འདིའི་སྒྲས་བེན་ལ་མདོའི་དོན་མིན་
ཞེས་མ་གསུངས་པར་བྱང་དོན་ཡིན་ཞེས་ཚུངས་སྤྲོད་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་
ལས། རབ་འབྱོར། གཟུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །ནས། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་ཕྱང་པོ་ལྷག་བྱུང་མེད་པར་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཤིང་། ཚེས་མདོན་པར་ཕྱང་པོ་ལྷག་གའི་རང་
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་མཉམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་
བྱུང་མེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་

བཏགས་དོན་ཡོད་ཚུལ་དབྱེད་ན་མི་རྟོག་པར་མཚུངས་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཐ་
སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ཡང་བྱེད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་སྐྱེས་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།

དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །

མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་མདོན་པའི་ཆོས་ལས་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་དོན་ཤེས་གཉིས་ལ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་
དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་
གཉིས་ཀ་ལས་བརྒྱལ་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་གསུངས་པ་གང་། འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་
པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་དུ། རྣམ་རིག་པ་ཤེས་པ་
བདེན་པར་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་པས་དོན་ཤེས་ཡོད་
མེད་ཀྱི་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཛོག་ཏེན་གྲགས་པ་གང་དུའང་བཤའ་པར་མི་
རྒྱས་པས་འདི་དོན་དམ་པར་ཡོད་ལ་འདི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་
མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགྲེལ་ལས།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་ཞེས། །

སྤྱོད་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །

བྱིས་རྣམས་སྐྱག་པ་སྤང་དོན་ཏེ། །
དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །
ཞེས་བྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བྱང་དོན་
ཡིན་པར་གསུངས་ནས།
ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །
ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །
ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།
བཞི་པ་ནི། འབྱུང་བ་ཆེ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་
བྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་དེ་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ།
འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤའ་བ། །
རྣམ་པར་ཤེས་སུ་ཡང་དག་འདུ། །
དེ་ཤེས་པས་ནི་འབྲལ་འགྱུར་ན། །
ལོག་པར་རྣམ་བཟླགས་མ་ཡིན་ནམ། །
ཞེས་འབྱུང་བ་སོགས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་
ན། བྱང་དེས་བྱི་རོལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གང་གི་རྣམ་པ་འཇིག་ཅིང་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་དེ།
ནས། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་

རོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་ནི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་གཏད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་བ་སོགས་སུ་འདོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བས་ན་
 འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པར་ཡང་དག་པར་འདུ་ཞིང་ཁོངས་སུ་ཆུད་དོ། །ཞེས་དེས་ན་
 འབྱུང་བ་སོགས་ནི་ཤེས་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཤེས་པའི་ཁོངས་སུ་
 འདུ་བ་དང་། གང་གི་ཆེ་རྣལ་འབྱོར་བས་ཡོད་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་དོན་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆངས་པ་དེ། ནས། རང་འཛིན་པ་དང་ང་
 ཡིར་འཛིན་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བསྟན་པར་དེས་སོ། །
 ཞེས་ཆངས་པ་དང་འབྲ་བར་སྒྲོད་བཅུད་གྱི་བྱེད་པོར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་
 རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཆེ་ཤེས་པ་དེས་བཞག་པའི་ཡུལ་
 སྒྲ་ཆོགས་པ་ཡང་དེའི་དེས་དོར་བྲལ་ཞིང་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། འདིའི་ཆངས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་གཉལ་སྟོན་གྱིས་བཤམ་ཆུ་ལ་
 མང་དུ་བྱས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མི་འཐད་པར་གསུངས་
 སོ། །སྤྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འཆད་ཆུ་ལ་གྱི་རྒྱ་
 མཚན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སྟོང་ཐུན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་མེད་ཆུ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
 ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་དང་དུས་གསུམ་འཛོག་ཆུ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ།

དང་པོ་ནི། གུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་གུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྒྲིན་མེད་དེ། འདི་ལྟར། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཏེན་དུ་གུན་གཞི་དགོས་ཏེ། ལས་ཀྱིས་ནམ་སྒྲིན་ཡུན་རིང་ལོན་ནས་སྐྱེད་ལ། ལས་ཀྱང་རང་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་ཅིང་། ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྣམ་ན། ཟུར་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོར་འཛོག་རྒྱས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཤེན་ཏུ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འཇུག་པ་ལས། གང་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེའི་དོན་ནི། གང་གི་སྤྱིར་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགག་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་དེའི་སྤྱིར་གུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྦྱངས་ཀྱང་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་འབྱུང་བར་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བྱ་མི་འཁྲལ་བར་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པའོ། །རང་མཚན་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་འཛོག་ཤེས་ན་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤངས་སྤངས་པར་མ་བཟད་གུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་པར་འཇུག་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་སྤྱིར་

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤངས་པར་
མ་ཟད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟོན་དུ་སེམས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ལྟར་ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་དང་། ཁ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱེ་སྤྲོ་ཁ་ཅིག་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་
དང་། བྱེ་སྤྲོ་ཁ་ཅིག་ལྟར་བྱ་ལོན་ཀྱི་དབང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཆུང་མི་ཟབ་དང་།
མདོ་སྤེལ་བ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྲོ་ཁ་ཅིག་ལྟར་ཐོབ་པ་སོགས་རྟོག་པ་སྟེ་འདོད་པ་
མེད་པར་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནས་ལྟན་རིང་ལོན་ཡང་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་དང་འབྲེལ་བ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པས་ན་ཀྱུན་གཞི་འཛོག་མི་དགོས་པར་མ་
ཟད་སྤྱི་དོན་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱུན་གཞི་མི་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱུན་
གཞི་ཁས་ལེན་ན་དབྱས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག་།
ཅེས་སོགས་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེའི་དོན་ནི་དོན་དུ་སྤྲོ་བ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྤྲོ་བ་དབང་པོ་ལྟར་བདག་
གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོ་བ་ཀྱུན་གཞི་དང་། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་བདག་ཏུ་སྤྲོས་པ་
སོགས་དང་མཚུངས་ལྟར་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་དང་། རྣམ་པར་རིག་
པར་སྤྲོ་བ་རྣམ་ཤེས་དུག་རྣམས་དོན་སྤྲོ་བའི་བག་ཆགས་ལས་སྦྱེ་ལ། དེ་
དག་སྤྱི་དོན་དུ་མེད་ཅིང་དེ་མེད་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སྤྱི་དོན་
དུ་མེད་ཅེས་པའོ། །ཀྱུན་གཞི་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་

བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་དོན་ཁས་
ལེན་པ་གནས་མེད་པས་སྤྱི་དོན་མེད་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་
དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ཉིད་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་བདག་གི་མཆོན་གཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པ་
པོའི་བདག་གི་ཆ་ཤས་དང་གདགས་གཞི་དེའི་ཆ་ཅམ་བཏགས་ཆོས་སྤྱི་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་
ལེན་པ་དང་དབང་ལྷན་འགྲོ་བའི་བྱེད་པོར་ཁས་ལེན་པ་མཚུངས་པའི་ཚུལ་
དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་རང་མཆོན་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རང་མཆོན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་འབྲད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྦྱབ་ཚུལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་
ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྦྱབ་པ་དང་། དུས་གསུམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་འཛིག་པ་རྒྱ་
མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་སྦྱ་བ་
དེའི་ལྟར་ན། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་རྒྱ་མེད་པས་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དང་འཛིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་
བྱས་ཉིད་དུ་འང་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིགས་

པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་ནི། དངོས་
 བོ་འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་དེའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བས་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་
 ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་ལ། དངོས་པོ་ཞིག་པ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་
 བས་རྒྱ་གཞན་མེད་དུ་སྒྲ་ཞིང་ཞིག་འཇིག་འགལ་བར་འདོད་དོ། །ལྷགས་
 འདིར་ཞིག་པ་ཡང་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཞིག་འཇིག་མི་འགལ་བར་འདོད་པའི་
 རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆིག་གསལ་དུ་འཇིག་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཞིག་པ་རྒྱ་མེད་
 དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ཚུལ་ལ་ཆིག་གསལ་དུ་ལྷང་རིགས་
 གཉིས་ལས། ལྷང་ལ། ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་
 རྒྱུན་གྱིས་ཀ་ཤི་ཞེས་སེམས་ཅན་ཤི་བ་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
 ཡང་མདོར་འདུས་བྲས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷང་པོའི་ནང་དུ་
 འདུ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་དང་། ཞིག་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ལྷང་ནི། ས་བརྩ་བའི་མདོ་ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉི་བར་གནས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་
 རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་པའོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་ཤི་བས་མ་རིག་
 པ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་རྒྱས་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་མཚུངས་པར་
 སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རིགས་པ་གསུམ་རིམ་པར། ཆིག་

གསལ་ལས། གང་ཞིག་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦངས་ནས། ནས།
དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཅི་སྟེ་
འཛིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ན། ནས། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་
ཅད་དུ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་།
གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ནས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པས་བསྟན་ལ། རིགས་པ་དང་པོ་གཉིས་ལེགས་བཤད་ཇེས་འབྲང་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་མེད་ཅིང་ལྷ་གྲུ་འཛིག་བཞིན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལྷ་གྲུ་ཞིག་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྷ་གྲུ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བྱུང་ལྷ་གྲུ་འཛིག་བཞིན་པ་
ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པའི་སྟོང་ཉིད་
རྒྱ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དུས་གཉིས་
པར་མ་བསྐྱད་པའི་ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་རག་མ་ལས་ན། དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་
པའི་འཛིག་པ་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་མི་འགའ་ཐག་རིང་བར་
སྒྱུར་དུ་འགྲོ་བ་ཏུ་ལ་རག་ལས་ན། དེ་དེ་ལ་རག་མ་ལས་པ་འགལ་བ་བཞིན་
ནོ། །ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་ན་འཛིག་པ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བས། ལྷོགས་སྒྲ་
མའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་ཡང་སྒྲུབ་དཀའ་ཞིང་། ལུགས་

འདིར་ཞིག་བ་དེ་ཞིག་སྐྱུའི་དངོས་པོ་སྦྲེས་བ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་གཞན་ལ་ལྟོས་
མི་དགོས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་འདིག་བ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་སྤྲོས་སྤྲུབ་ས། ཅ་ཤེའི་
ཁྲིལ་ཆེན་ལས། སྦྲེ་བའི་སྐྱེན་གྱིས་ཀླ་ཤེ་ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་
དུས་གཉིས་པར་ཞིག་བ་དེ་དུས་དང་པོར་སྦྲེས་བ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་གཞན་ལ་
ལྟོས་མི་དགོས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་
མར་འདིག་བ་ཡང་སྒྲུབ་སྤྲོས་སྤྲུབ་ས། དེས་ན་ཕྱོགས་འདི་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལེགས་
པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་བ་དུག་ཅུ་བ་ལས།

ཟད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་སྟེ། །

དེ་ལ་བཅད་ཅེས་ཟིན་སྐད་བརྗོད། །

མར་མེ་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་རིགས་ན། ཉམས། ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟད་པ་
 ཞེས་བྱ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་མར་དང་སྒྲིང་པོ་ཟད་པ་དེ་མར་
 མེ་ཞི་བའི་རྒྱར་གསུངས་པས་རྒྱན་གྱི་ཞིག་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཡོད་པར་
 གསུངས་སོ། །

མིན་གྱི། མར་དང་སྤྲོད་བྱ་བ་དང་པ་ནི་མར་མེད་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དེའི་རིགས་
འདྲ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆ་དང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་མར་དང་སྤྲོད་བྱ་བ་ཆོས་
ཅན། མར་མེ་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་མ་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ།
དེའི་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་མ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མར་དང་སྤྲོད་བྱ་མ་
བྱེད་ན་མར་མེ་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། དེ་ལ་མར་དང་སྤྲོད་བྱ་བ་དང་
པར་བརྩད་པ་ལ་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན་མཛད་ནས། གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་
སྤྲོད་ཡོད་བྱེད་པ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ནི་འཛིག་ཏེན་པས་མཐོང་བ་ལྟར་
གཞག་དགོས་པ་གང་ཞིག །འཛིག་ཏེན་ན་རྒྱ་བྱེད་པས་ངའི་འབྲས་ཉེས་སོ། །
བས་བྱེད་པས་ངའི་བྱ་ཤིངོ་ཞེས་སྤྱི་མ་བརྒྱག་པ་སྤྲོད་པས་བྱས་པར་
བརྩོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་བྱུང་སྟེ། བས་དང་རྒྱ་མ་བྱེད་པ་བྱ་འཆོ་བ་དང་འབྲས་
ལེགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བས་དང་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡང་བྱ་ཤི་བ་དང་
འབྲས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འཛོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་འཛོག་
པ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཆེ་སྟེ། བྱེ་སྤྲོད་སྤྱི་གུ་སོགས་རེ་རེ་
ཡང་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པས་སྤྱི་གུ་མ་འོངས་པ་དང་སྤྱི་གུ་འདས་པའི་
དུས་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་གུར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་
གསུམ་གྱིས་སྤྱིར་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་དངོས་པོ་དེ་མ་

སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྒྲུར་ཞིག་པ་དང་།
 སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་དང་
 ད་ལྟ་བར་བྱས་ཏེ། འདས་མ་འོངས་གང་རུང་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་པས་
 བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་ག་དངོས་པོར་བཞེད་
 །ཀྱང་སྐྱུ་གྱ་མ་འོངས་པ་དང་སྐྱུ་གྱ་འདས་པའི་དུས་ན་སྐྱུ་གྱ་ཡོད་པར་ཁས་མི་
 ལེན་པས་བྱེ་སྒྲུ་དང་མི་འདྲའོ།

འདིར། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ་དེ། འདས་པའི་
 མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་སྐྱུ་གྱ་ཞིག་བ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་
 རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ། མ་འོངས་
 པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་དགུན་དུས་ཀྱི་ཤར་གྱི་ཞིང་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་
 ཆང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱུ་གྱ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་
 པའི་ཆ་དང་དངོས་པོ་གཞན་མ་འོངས་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེས་ལ་
 མ་འགགས་པ་དེ། ད་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། སྐྱུ་གྱ་སྐྱེས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་པོ་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བ་དེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ལ་མ་
 ཞིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ནི་ད་ལྟ་བ་དེ་ཞིག་པ་དང་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་ས་འཛིག་དགོས་པའི་སྟོ་
 རས་པལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་པན་ཚུན་སྟོས་པ་དང་གཅིག་

གི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ་ལ་བྱད་པར་
 མེད་པར་འདོད་པ་ལ་བྱེ་སྤྲོ་མ་གཏོགས་བྱུང་མཐའ་གཞན་གསུམ་མཐུན་ལ།
 འདས་མ་འོངས་གཉིས་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་མེད་དགག་ཡིན་པས་
 དངོས་མེད་དུ་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་མ་ཡིན་དགག་དུ་འདོད་དེ། ཞིག་པས་
 མ་ཞིག་པ་གཙུག་ལ། མ་འོངས་པས་སྐྱེ་རྒྱུ་ཞིག་བཅད་ཀྱང་། དགག་བྱ་དེ་གཉིས་
 བཅད་ཅུ་མ་མིན་ཀྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་འདོད་དོ། །དུས་གསུམ་
 བེ་དངོས་པོ་རང་རང་གི་ད་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དགོས་ཀྱི། འཛིག་མཁན་
 གང་ཟག་གི་སྒོ་ཁོ་ནས་མི་རུང་སྟེ། གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནས་དུས་གསུམ་ཀྱི་
 སོ་སོའི་གོ་ཚེད་ལ། དངོས་པོ་གཞན་ཀྱིས་དུས་གསུམ་ཀྱི་སོ་སོའི་གོ་མི་
 ཚེད་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སྒྲོ་ན། ཚིག་གསལ་དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་
 པོར་འདུ་བར་གསུངས་པ་དེ། ཡིག་ཆར་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རིགས་པས་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་ཀྱང་། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས་ཞིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་
 འདོད་པ་ལྷུང་གིས་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚིག་གསལ་ཀྱི་
 དགོངས་པར་ལེགས་བཤད་ཇེས་འབྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡང་བཀོད་དོ། །
 ཚིག་གསལ་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་ཇེས་
 འབྱེད་དང་སྒོ་བཟུན་པ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ལས། སྐྱེ་འཛིག་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཡང་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲིག་ཆེད་གསར་སྐྱེ་རིགས་པ་གསུམ། ཞེས་འབྲུང་ཞིང་ཆིག་གསལ་དང་སྐྱོར་ཚུལ་ཡང་སྒྲིག་དང་མི་འདྲ་མོད། སྐྱེ་རིགས་པ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས་མི་འབྲུང་ངོ་།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ལ། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་གྱི་ཆིག་ཟེན་དང་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་བུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ། སྒྲིག་ཆེད་ལ་བྱིས་ཡོད་པའི་བྱིས། ཞེས་བཤེད་ན། སྐྱེ་བུའི་སྐྱེ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བུ་དང་གཅིག་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་ཤིང་། ལེགས་བཤེད་རྗེས་འབྲང་ལས། སྐྱེ་བུའི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་སྐྱེ་བུའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ་ལྟར་དུ་སྒྲིག་ཆེད་ལ། སྐྱེ་བུའི་སྐྱེ་བ་བྱིས་ཡོད་པར་འབྲུར་ཚུལ་ལྟར་དུ་བྱིས་ཡོད་པར་འབྲུར་བའི་བྱིས། ཞེས་བཤེད་པའང་ཏ་ཅང་བདེ་བ་ཞིག་མི་སྤང་བ་དང་། སྒྲིག་ཆེད་ལ་བྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱིས་ཞེས་བཤེད་ན། སྐྱེས་བ་ངེས་ན་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ངེས་དགོས་པས་དེ་ངེས་ནས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་མ་ངེས་པ་དཀའ་བ་དང་། ཡིག་ཆར་དེ་སྐྱེ་བུ་སྐྱེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་བའི་བྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བྱང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་དང་འདྲ་བས་སྒྲིག་ཆེད་ལ་ཅུང་ཞེའམ་སྒྲིག་མོ། །

ལེགས་བཤེད་རྗེས་འབྲང་ལས། ཁ་ཅིག་ན་དེ། མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་

དེའི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མར་མེ་
སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེའི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་དེ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ།
བྲལ་པར་ཐལ། མེད་པ་ཡིན་ན། བྱོད་མ་འོངས་པ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པས་
བྲལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པ་ཡིན་ན་བྱོད་མ་འོངས་པ་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པས་
བྲལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མར་མེ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་
རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་ཉོན་
མོངས་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་
ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་རྟེན་ཆེན་
ལས། འདི་ལ་པ་རོལ་བས་མར་དང་སྒྲོང་བྱ་བད་པ་མར་མེ་ཞི་བའི་རྒྱ་མིན་
གྱི། མར་དང་སྒྲོང་བྱ་བད་པ་ནི་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་དེའི་རིགས་འདྲ་མ་
འོངས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་
ཆང་བས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་ན་དེ་
ངས་པར་སྐྱེ་བས། རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྒྲངས་
ལ། དེའི་ཕྱིར་གནས་པའི་རྒྱ་བད་པས་འབྲས་བྱ་གནས་པ་བད་པར་ལས་སྒྲང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་བའི་རྟེན་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་

རྒྱུ་ཆད་པ་ལས་སྤྱི་མཐོང་རིགས་འདྲ་མ་སྤྱི་པ་ནི་ཕྱང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ།
 དེ་ནི་རྒྱ་སྤྱི་མ་བཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ཡང་བླ་མ་མ་ཐག་པའི་
 གཞུང་སྤྱི་མ་དེར་བཤད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རབ་
 བྱེད་བདུན་པའི་རྟེན་ཆེན་གྱི་དེ་སྤྱི་རྣམས་མར་མེ་ལ་སྟེགས་པ་ལས་མར་མེ་
 སྤྱི་ཅིག་ཐ་མ་ལ་སྟེགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟེགས་ན་མར་མེ་སྤྱི་
 ཅིག་ཐ་མཐོང་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་རྒྱུ་མ་ཆད་པ་མ་ཡིན་ན་དེས་པར་སྤྱི་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། མར་མེ་རྒྱུ་ཆད་པ་
 ལས་མར་མེ་སྤྱི་མཐོང་རིགས་འདྲ་མ་སྤྱི་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་། མར་མེ་
 རྒྱུ་ཆད་པ་ལས་མར་མེ་སྤྱི་ཅིག་ཐ་མཐོང་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མ་སྤྱི་པ་མ་
 འོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་མར་མེ་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་
 ཞེས་བྱའི་གལ་ནས་དབྱུང་འདོད་པ་མིན་ན་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་རྟེན་ཆེན་
 གྱི་ཕྱང་འདི་མར་མེ་སྤྱི་ཅིག་ཐ་མཐོང་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་
 ཞེས་བྱེད་དུ་འཕྲེན་པའི་གནས་མེད་དོ། །

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པའི་རྟེན་ཆེན་གྱི་ཕྱང་དོན་ཡང་ཉོན་མོངས་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མཐོང་རིགས་
 འདྲ་མ་སྤྱི་པ་ནི་ཕྱང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་

རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་རིགས་འདྲ་མ་སྤྱེས་པ་དེ་ནི་
རྒྱ་མཐུ་མ་ཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་བར་
བཤད་ཅིན་ཅེས་འགྲེལ་དགོས་པས་ལུང་ལྔ་མ་དང་གནད་གཅིག་གོ། དེས་ན་
ཉོན་མོངས་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་མཐུན་རིགས་འདྲ་མ་སྤྱེས་པ་མ་
འོངས་པ་ཡིན་ཡང་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སྤྱད་ཅིག་ཐ་
མཐུན་རིགས་འདྲ་མ་སྤྱེས་པ་མ་འོངས་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་བྱེད་བྱེད་
དགོས་སོ། དེ་ལྟར་ན། རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ད་ལྟ་བར་མ་
སྤྱེན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་པས་དེ་གཅད་
པའི་སྤྱིར་མཐོན་པ་ལས་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་
ན་སྤྱི་གུའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་སྤྱི་གུར་མ་སྤྱེས་པའམ་མ་སྤྱེན་པ་ནི་མ་འོངས་
པ་ཡིན་གྱི། གང་ཞིག་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་
པས་མ་སྤྱེན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ནམ་
མཁའ་དང་རི་བོང་རྩ་སོགས་ཚུལ་ཅན། ད་ལྟ་བར་མ་སྤྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱེས་
ལ་མ་འགགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དེ་དག་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་
གཅད་པའི་སྤྱིར་མཐོན་པ་ལས་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་མ་འོངས་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱི་གུའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དགུན་དུས་ཀྱི་ཞིང་སར་ད་དུང་

མུ་གུར་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཞིག་མ་འོངས་
 པའི་གཞི་ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་རྩ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ད་ལྟ་བར་མ་
 སྐྱེན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསལ་མོད། ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་དུ། རྒྱ་ཡོད་
 ། གང་མ་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན། གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེའི་རྒྱ་ཡོད་གང་
 ཞེས་མི་སྐྱོར་བར། མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་ཉོན་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་
 འབྲམ་མ་འོངས་པ་ལྟ་བུ་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་གཏན་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་མ་
 འོངས་པ་དང་། དགུན་དུས་ཀྱི་ཞིང་སར་མུ་གུ་མ་འོངས་པ་ལྟ་བུ་རེ་ཞིག་མ་
 སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལས་སྤྲུལ་མ་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤྲུལ་ཡོད་
 ། གང་ཟད་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་མུ་གུ་
 དེའི་རྒྱ་ཡོད་གང་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྐྱོར་དགོས་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་
 བར་བཤད་དེ། རབ་བྱེད་བདུན་པ་དང་ཉེར་ལྔ་བའི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་གཉིས་
 དང་རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་བའི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་འགལ་
 བ་ནན་གྱིས་བསྐྱེགས་སོ། །

ཡང་ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་དུ། རི་བོང་གི་རྩ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྒྱ་
 རྒྱུ་མེད་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་མར་མེའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་ནི་
 རྒྱ་རྒྱུ་མེད་པས་མ་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་ལ། རྒྱན་འཆད་ཁ་མའི་

མར་མེད་རྒྱན་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། བློད་རྒྱ་རྒྱན་བཟང་ནས་མེད་པས་མ་སྐྱེས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱན་དང་པོ་ཉིད་ནས་གཏན་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བློད་གཏན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་བདག་གི་སྤྲུལ་མ་འཕགས་
པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ལུང་ཆད་མའོ། །

དབུ་མའི་ཡིག་ཆར་ཞིག་པའི་སྟངས་དག་སོགས་གསུམ་འཛོག་
ལུགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། ལེགས་བཤམ་རྗེས་འབྲང་དུ། དེ་ལ་ལུང་
རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པས་བཤམ་ཚུལ་དེ་ནི་དབུད་གཞི་ཆེ་སྟེ།
ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ལས་དེ་རྒྱན་འཆད་པའི་ངེས་པ་མེད་
པས། མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱན་
ཐ་དད་པའི་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
ལུས་ཀྱི་ལས་ཞིག་པ་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་འགྱུར་ལ། མིན་ན་
ལས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་
གོ། །ཡིག་ཆར་བས་མེད་པ་དང་ཚུ་མེད་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཅ་
ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས། བས་དང་ཚུ་མ་བཟང་པ་བྱ་འཆོ་བ་དང་འབྲས་ལེགས་
པའི་རྒྱར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་བཟང་པ་ཡང་དེ་རྣམས་བཟང་པའི་རྒྱར་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། བཟང་པ་མིན་པའི་དེ་དག་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་འབྲས་བུའི་
ཕྱོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བས་དང་ཚུ་བཟང་པ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་བས་དང་

ཆུ་མེད་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར་འདས་མ་འོངས་སུ་འཛོག་
པ་ལ་གཏན་མེད་དང་གཏན་བརྒྱག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མ་འོངས་པ་ལ་མ་འོངས་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དེ་གཏན་མེད་དང་། འདས་པ་ལ་
འདའ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དེ་གཏན་བརྒྱག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་
ཀྱང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྒྱུ་གྱི་ཞིག་པའི་རྒྱ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས་མར་དང་སྟོང་པོ་བཅུ་དྲུག་པ་མར་མེ་ཞིབ་པའི་རྒྱར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་མར་མེ་ཞིབ་པ་འདས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་འདས་མ་
འོངས་ཁོ་རང་གཏན་མེད་དང་གཏན་བརྒྱག་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་ཁོ་
རང་མ་འོངས་རྒྱུའི་འདའ་རྒྱུ་དང་དངོས་པོ་གཏན་མེད་དང་གཏན་བརྒྱག་མ་
ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་གཉིས།
གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རིག་
འདོད་པའི་སྟོགས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་རང་རིག་འདོད་པའི་སྟོགས་སྔ་
རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པར་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་
གིས་མདོ་སྟེ་བའི་སྟོགས་ཁས་སྤངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་འགོག་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་
བློ་པ་ལས་འགྲུབ་ན། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྱུང་བས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་འདི་

ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་རིག་པས། རང་རིག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་བྱས་ན་གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་མི་རྟེན་པར་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་མི་
 གྲུབ་པར། སྡོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་སྡོན་པོ་བཞིན། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱོད་བ་ལས་སྤྱོད་བ་གང་། སྤྱོད་པའི་མཐོང་
 རོ་ཞེས་ཡུལ་དང་། རས་མཐོང་རོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། རང་སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་བ་ལ་རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་
 གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ལ། གཞན་སྤྱོད་རིགས་བས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞན་སྤྱོད་ཡོད་ན་རང་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱི་ཤེས་པས་སྤྱོད་བ་
 དང་ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་བ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
 གང་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་
 སྤྱོད་བྱེད་དོན་གཞན་དགོས་པས་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན་འང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྡོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་དང་སྡོ་འཛིན་སྤྱོད་པའི་མིག་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
 སྤྱོད་པས་སྡོ་འཛིན་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྡོན་མེད་དོ་ཞེས་
 བས་གྲང་སྡོན་སྤྱོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་

རྒྱུ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྒྱུ་དེ་དེ་བར་གསུངས་པའི་མདོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་བླ་པས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱོད་བ་རང་རིག་ཏུ་འགྱུར་པོ། །
ཞེས་བེད་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། རང་ལུགས་ལ་
རང་རིག་མེད་ཀྱང་བླ་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་
བའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་རྒྱུ་གྲུབ། ཅེས་སོགས་བྱུང་། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པ་
སྤྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ལྷོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་
དེ། བླ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་ཅི་རྒྱུ་གྲུབ་བཅ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རུང་སྟེ། ཏགས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་གྲུབ་ཀྱི་བླ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདུག་པ་ལས།

གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་བླ་པ་ལས་འགྱུར་ན། །

མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །

མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །

ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་མི་རུང་སྟེ། དེ་དང་བླ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་

མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཕྱི་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་
 ཡོད་པས་ཆུ་ཤེལ་དང་མེ་ཡོད་པས་མེ་ཤེལ་སྐྱབ་པ་བཞིན། ས་རོལ་བའི་
 སྒྲོར་བ་འདི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཞིང་བསྐྱབ་ཆོས་སུ་རང་རིག་
 བཟུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་དེ་ལྟར་ན་ཏྲགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་
 དཔེ་ཡང་མི་ཉིད་དོ། དེ་བས་ན། སྒྲོ་འཇིན་ཆོས་ཅན། རྣམ་པའི་སྒྲུང་སྒྲོང་
 བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་པོ་བཞིན། ཞེས་
 འགོད་དོ་ཞེ་ནའང་ཅི་སྒྲོང་བྱེད་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་སྒྲོང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ནམ།
 སྒྲོང་ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་རིག་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། དེ་རང་རིག་
 བསྐྱབ་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་ལ་ཏྲགས་ཆོས་རྗེས་སུ་
 འགོ་བ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བྱབ་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། རང་
 རིག་བསྐྱབ་ཆོས་སུ་བཟུང་བ། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་རྣམ་པ་ལས་འགྲུབ་ན། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བཀག་པས་འདི་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པ་ཅ་
 འགྲེལ་ལས་དགག་པ་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་སོ། །སྒྲོ་འཇིན་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་ཅམ་
 ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ནའང་གྲུབ་ཅིན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་
 སྒྲོང་བྱེད་བསྐྱབ་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་ལ་དགག་པ་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པ་དེ་དང་
 འདྲ་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རང་ལུགས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འཇུག་པའི་ལུང་

དོན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་སྤྱོད་བར་གྱུར་པ་དེ་
ལས་བྱུང་པ་འདི་རང་མཆོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་
མིན་པ་དང་། རྒྱ་ལྷན་ལ་རང་མཆོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཛིན་ཏེན་
པའི་སློབ་དཔལ་ལ་མེད་པས་སྤྱོད་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་
གཉིས་རང་མཆོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་པའི་སློབ་སྒྲུབ་
སྤྱོད་ལ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་པས་སྤྱོད་བྱེད་བཅད་པ་དེ་ཕྱིས་ཀྱི་
བྱུང་པས་མ་སྤྱོད་བྱེད་མ་བཅད་པ་མིན་པས་འདི་སྒྲུབ་ཡང་ངས་མཐོང་སྟུང་
དུ་བྱུང་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡང་འཛིན་ཏེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་
ཡིན་ཀྱི། བཏགས་དོན་བཅུ་ནས་འཛིན་པའི་ལུགས་མིན། ཞེས་པའོ། །

རང་རིག་མེད་ན་བྱུང་པ་སྤྱོད་བྱེད་ལ་བར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོད་སྒྲུབ་
གཞན་ལུགས་བཟོད་པའི་སྒྲུབ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེ། འཛུགས་པའི། གང་ཕྱིར་གང་
གིས་ཡུལ་སྤྱོད་གྱུར་དེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་སེལ་བ་མིན་ཏེ།
སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་གཞུང་འདིའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་པ་མི་མ་སྤྱོད་བར་བྱུང་པ་མི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་བྱེད་ལ། སྤྱོད་བྱེད་ལ་
རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་གཞན་སྤྱོད་རིགས་པས་
ཞེས་པའི་ཕྱིར་རང་སྤྱོད་ཡོད་དོ་སྟུང་པ་ཅུ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་བྱུང་པ་སྤྱོད་
པའི་བྱུང་ཚུལ་བྱུང་པར་བལ་བཏེན་ནས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་དེ་རང་རིག་ཡིན་ནོ།

སྒྲུལ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་པར་གཞུང་འདི་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤའ་གཉིས་
ཀར་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཚུ་ལྟུང་ཁྲུང་པར་བ་ནི། དེ་ཡང་སྒྲུལ་སྒྲུལ་པོ་
མཐོང་བ་བྱིས་དེ་པ་ན། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཏེ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤའ་ལས།
དེ་ཡང་སྒྲུལ་ང་རང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ང་རང་གིས་དེ་སྒྲུལ་པ་ནི་དེ་
ཚུ་ལྟུང་ཁྲུང་པར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཚུ་ལྟུང་དེ་ནི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་པོ་
མཐོང་བ་ན་སྒྲུལ་འཛིན་རང་གིས་རང་མ་སྒྲུང་ན་བྱིས་སྒྲུལ་འཛིན་དེ་སྒྲུལ་
འགལ་བས་དེ་པའི་སྒྲུལ་མ་སྒྲུང་བ་རང་རིག་གོ་སྒྲུལ་པ་སྒྲེ། དེ་པ་འདི་ནི་
རང་རིག་གི་དབང་གིས་མ་བྱུང་ཡང་སྒྲུང་དེ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པའི་དབང་
གིས་སྒྲུལ་བར་སྒྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་སྒྲུལ་འཛིན་གྱིས་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་དེ་པས་མ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲུང་དེ་གཉིས་སྒྲུལ་སྒྲུལ་གྱིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་
པའི་བྱིར། འདིའི་ཏྲགས་སུ་རྩ་བ་ལས།

གང་བྱིར་གང་གིས་ཡུལ་སྒྲུང་གྱུར་དེ་ལས། །

དེ་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །

དེ་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲུལ་ཟེན་ལ་ངེད་ཀྱི་ལྟར་ན་སྒྲུང་དེ་གཉིས་རང་
མཚན་གྱིས་གཞན་མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཅམ་ཞིག་
ཡིན་ན། རྣམས་པས་སྒྲུང་ན་ཉེར་སྒྲུལ་གྱིས་དེ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེས་

ན་སྒྲིབ་བྱེད་འདི་ནི་སྤྱིར་བཏགས་གཞན་སྤྱོད་གས་སྤྱི་ལུགས་སྤྱིར་བཏགས་
 བཞིན་གྱིས་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱིས་རང་མཆོན་གྱིས་རྒྱས་
 གཞན་དུ་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་སྤྱིར་བཏགས་སྤྱིར་བཏགས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བས་སྤྱོད་འཛིན་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་བྱིས་བཏགས་བས་མཐོང་དོ་ཞེས་
 མི་འཛིན་བས་ན་སྤྱིར་བཏགས་ཡུལ་གཅིག་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་བས་ན་
 སྤྱིར་བཏགས་མཐོང་དོ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡང་སྤྱོད་བར་འགལ་ལོ། །

ཐལ་འགྱུར་བ་དེད་སྤྱིར་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་རྒྱས་གཞན་མིན་
 ཞིང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱིས་དེ་སྤྱིར་བཏགས་བཏང་མེད་བས་སྤྱིར་བཏགས་ཡུལ་དེ་
 བཅད་པ་ལ་བྱིས་གྱི་བཏགས་བས་བཅད་དོ་ཞེས་འཛིན་བཏང་མི་འགལ་བར་
 བཏངས་མ་ཐག་བཏང་འཇུག་བས་སྤྱོད་ནོ། །ཞེས་བ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལ་བཏངས་
 མཐོང་དོ་སྤྱིར་བཏགས་དུ་བཏགས་པ་མི་འགལ་བ་དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏགས་སྤྱིར་བཏགས་སྤྱིར་བཏགས་
 དབང་གིས་ཡུལ་སྤྱིར་བཏགས་མཐོང་བཏང་སྤྱོད་པོ་སྤྱིར་བཏགས་ཡུལ་བྱིས་གྱི་བཏགས་བ་
 མ་གཏོགས་སྤྱིར་བཏགས་ཡུལ་བཅད་པ་ལ་མ་སྤྱོད་བར་རང་དབང་དུ་ཡུལ་
 གཅད་རྒྱ་མེད་པ་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་རང་དབང་དུ་ཡུལ་རྒྱ་ཡོད་པ་སྤྱོད་
 འཛིན་སྤྱོད་ཅིག་གཞན་བ་སྤྱིར་བཏགས་པ་མི་འགལ་བ་མིན་ནོ། །

དེས་ན་རང་རིག་ཐ་སྤྱིར་བཏགས་དུ་མི་བཞེད་པ་ཡང་ཐ་སྤྱིར་བཏགས་དུ་ཡང་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་འདིའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་འཇུག་

ལས།

གཞན་སྤྱོད་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། ། 5

ན་འགྱུར་གྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་རང་ལུགས་ལ་སྡོ་འཛིན་ལས་གཞན་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྡོ་འཛིན་དན་བ་འགྱུར་བར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། གལ་ཏེ་སྤྱར་གང་སྤྱོད་བ་
དེ་ཉིད་དན་དགོས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་དན་བ་མི་
རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེར་པོ་དན་བ་ཡང་
ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཉེས་པ་མེད་དེ། དུལ་སྤྱོད་བ་ལས་དན་བ་
སྤྱི་བའི་ཆེ་དུལ་ཅན་སྦྱངས་ནས་དུལ་གཅིག་སྤྱད་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱར་
དུལ་འདི་མཐོང་རོ་ཞེས་དུལ་དུལ་ཅན་འབྲེལ་བར་དན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་
ན་དགུན་གྱི་དུས་སུ་གྱི་བས་ལུས་ལ་རྒྱགས་པ་ན། གྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱགས་པ་སྤྱོད་གི་དུག་མ་སྤྱོད་ལ། དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྤྱོད་པོ་ན་རྒྱགས་
བའི་ཆེ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྟེ་དུ་དན་ཡང་སྤྱར་དུག་མ་སྤྱོད་བ་བཞིན་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་བ་ལ་རང་གིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། མི་མཐོང་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མི་ཆོད་པ་
དང་། མདོར་ན། སོགས་ཀྱིས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། འོ་ན།

སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་བྱ་ཆུང་ཁྱེད་པར་བ་ལ་ཚུང་བ་སྒྲོང་བ་གསུམ་ལས་སྒྲོ་
མ་ནི། སྒྲོང་བ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་མ་ངེས་སྒྲོ་བའི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་མ་
གསུངས་ཀྱང་མ་ངེས་པ་མར་མེ་བཞིན་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ།
དེ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་ལ། ཞེས་པ་རང་གིས་རང་ཞེས་པར་མི་བྱེད་ན་
དེ་འདྲའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོན་མེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲོང་གསལ་བ་དང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་དུ་ཡང་
ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གིས་རང་གསལ་
བར་མི་བྱེད་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་བྱས་ན་ལན་
ཅི་ཡོད་བྱས་པ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། རང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་གསལ་བར་མི་བྱེད་
ཀྱང་བྱམ་སོགས་གསལ་བར་བྱེད་པས་གསལ་བར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་སྟུམ་ན།
འོ་ན་ཞེས་པ་ལ་ཡང་རང་སྒྲོང་གཞན་སྒྲོང་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཡུལ་སྒྲོང་བས་
སྒྲོང་བར་གྲུབ་པོ་བྱས་ན་ཡང་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ཞེས་པ་ཉིད་རང་
རིག་ལ་རག་ལས་པས་རང་རིག་མེད་ན་ཡུལ་ཞེས་པ་མི་འགྲུབ་པོ་སྟུམ་ན།
འོ་ན་མར་མེ་གསལ་བ་རང་གིས་གསལ་བ་ལ་རག་ལས་པས་རང་གིས་
གསལ་བ་མེད་ན་གསལ་བར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྒྲུས་ན་ཡང་མཚུངས་སོ།
ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་སྒྲུའོ་སྟུམ་

ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐུན་པས་ཐུན་པ་སྐྱིབ་དགོས་པས་ཐུན་པས་
གཟུགས་སྐྱིབ་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐུན་པ་མི་མཐོང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོར་ན། རང་
རིག་མི་འདོད་དེ། ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་རང་མཚན་
གྲིས་མ་གྲུབ་ལ་ཤེས་བྱ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཐ་སྙད་པན་ཚུན་ལྟོས་པར་མ་བཟད་དོན་ཡང་པན་ཚུན་ལྟོས་བཏགས་ཅ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོད་སྒྲིག་ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཆད་མ་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་
རང་རིག་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། དེའི་རང་
འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མེ་བཞིན་དུ་རང་ལས་ཆད་མ་གྲུབ་པོ་སྙམ་དུ་སེམས་
ན། གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་ཆད་མ་རྣམས་རབ་
ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་ལས་གྲུབ་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ལྟོས་ན་ནི་རང་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་
བཤད་དུ་བྱངས་པར། གཞན་ལ་མི་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།
དོན་ཡང་། ཆད་མ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཅ་མ་གྲིས་མི་ཆོག་པར་
ཆད་མ་རང་ལས་ཆད་མ་འགྲུབ་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞལ་
བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆད་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན། དངོས་པོ་
རྣམས་རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་ཏེ། ཟུང་གསལ་སྒྲིབ་མེད་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བར་བྱས་ཀྱང་གནད་
གཅིག་གོ།

སྒྲིབ་པོ་བློ་ལྟ་བུ་ལྟར་བར་བ་ལ་ཚུང་བ་སྒྲིབ་བ་ནི། ཁོ་ན་དེ། ངས་སྒྲིབ་
སྒྲིབ་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བློ་བ་དེ་སྒྲིབ་འཛིན་ཤེས་པ་བློ་བའི་བློ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐུག། ངས་སྒྲིབ་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བློ་བའི་ང་ནི་གང་
ཟག་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་འཛིན་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་གཉིས་འགལ་བའི་སྒྲིབ་ཟེར་ན།
མ་ཟུང་སྒྲིབ། སྒྲིབ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་སྒྲིབ་པོ་མཐོང་བ་བློ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ངས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་ཟག་བློ་བ་དེས་སྒྲིབ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་
བློ་བ་ཡང་མི་འགལ་བའི་སྒྲིབ། དཔེ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ།

འདིར། རང་རིག་འདོད་མཁན་ངོས་གཟུང་བ། རང་རིག་གི་གོ་དོན།
གཞན་གྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲིབ་ཆུང་ལ། རང་རིག་སྒྲིབ་ཆུང་ལ། དེ་དབུ་མ་
བས་བཀག་ཆུང་ལ་དང་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་
སེམས་གཉིས་དང་། ལྷུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། རྣལ་
འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་བ་པལ་ཆེ་བ་སྟེ་སྒྲིབ་སེམས་འདིའི་སྒྲིབ་སེམས་སྒྲིབ་གཙོ་བོ་
ནི་སེམས་ཅམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེ་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྒྲིབ་བྱལ་བའི་ཆུང་གྱིས་རིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་
མང་ཡང་གཙོ་བོ་སྒྲིབ་བཤའ་བ་ལྟར་ལོ། །བཞི་པ་ནི་སྒྲིབ་འཛིན་དབང་མདོན་

སྐྱེ་བའི་ཆེན་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རིག་པ་གཅིག་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་གཉིས་སྤང་དང་བུལ་བའི་སྒྲོན་ས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡན་གར་བ་ཤར་
 བའི་སྒྲོ་གཅིག་དང་གཉིས་སྐྱེ་བའི་སྤྲ་མ་གཟུང་རྣམ་དང་སྤྲེ་མ་འཛིན་རྣམ་དུ་
 སྐྱེ་ལོ། །དཔེར་ན་ཤེལ་གོང་དག་པ་རས་སྒྲོན་པོའི་སྤྲ་དུ་བཞག་ཆེ་སྒྲོན་པོས་
 ཁ་བསྐྱར་བའི་དངས་ཆ་གཅིག་དང་། དེའི་ཆེ་ཤེལ་གོང་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་
 བའི་ཆ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་པ་ནི་ཅོད་སྒྲོག་དང་ཅ་ཤེལ་བཏེན་
 པའི་དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སོགས་ཀྱི་དང་། ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དང་།
 མདོ་དང་སྦྱོད་འཇུག་གི་དང་། མདོ་དང་སྒྲུབ་བའི་ཞབས་ཀྱི་རིགས་པས་བཀག་
 ཚུལ་ལྷ་ཡིག་ཆར་འབྱུང་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་སྤར་སོང་བེན་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལས་
 འསྐྱོས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཤེས་པར་
 བྱའོ།

སྒྲོན་ཀྱི་ ཐབ་གསལ་སྒྲོན་མེད། གཞུང་ལས། རང་རིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བཟུང་བ་དང་འབྲུ་བས་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་པ་རྣམ་རིག་པས་སྦྱོང་
 བྱེད་ཡོད་པར་བྲན་པའི་རྟགས་ལས་དོན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཡང་རྟགས་
 སྦྱོར་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ་
 རྣམས་སུ་དེ་ལྟར་བཞོད་པ་དོན་ཐོབ་ཅུ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཅོད་སྦྱོང་བྱས་
 ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ལས་དེ་འགོག་པ་དངོས་སུ་མ་

བུང་བའི་དོན་དུ་བྱས་ན་བསྐྱེད་བདེའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུང་གི་བས་སྒྲུག་ས་པ་ཆོར་ཡང་བྱག་མཆོར་ལ་བྱིས་
འབྲུག་སྒྲུ་ཐོས་པ་ན་བྱག་ལངས་པའི་སྒྲུ་གིས་དུག་ཞུགས་པ་རྟོགས་པ་དེ་
ཆོས་ཅན། དན་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲུང་
གི་བས་སྒྲུག་ས་ཤིང་སྒྲུབས་དེར་འབྲུག་སྒྲུ་ཐོས་པ་ལས་བྱག་ལངས་པ་
གཉིས་བསྒྲུམས་པའི་སྒྲུ་མཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་བས་སྒྲུག་ས་པ་དན་པ་དེས་
བྱི་བའི་དུག་ཞུགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནམ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
ཅམ་གསར་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དུག་ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཆོད་མ་སྒྲུ་མས་
རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་གྱི་བས་སྒྲུག་ས་པ་དང་སྒྲེལ་ནས་དན་པ་དེས་རྟོགས་པ་
ཡིན་པས་དན་ཤེས་སུ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་བུང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དན་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུང་འདྲིས་པའི་
དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་བའི་དུག་ཞུགས་པ་འདྲིའི་
འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནམ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འདྲིའི་འདྲིས་པའི་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་སྒྲུང་གི་བས་སྒྲུག་ས་པ་ལ་དམིགས་པས་འདྲིས་པའི་
དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པར་འཛོག་རིགས་པའི་བྱིར། སྒྲུང་ཐུན་ལས། སྒྲུ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྱུག། རི་ལྗར་གྱུབ་ན་
སྒྲུ་པོ་གཞལ་བའི་སྒྲུབས་ཀྱིས་གྱུབ་ཅེས་མི་སྒྲུ་ཡི། ནས། དེས་ན་སྒྲུ་འཛིན་

མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་སྟོས་ནས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ཡང་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་སྟོ་འཛིན་མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་བྱུང་བ་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་
 པའི་རྣམ་བཤད་ལས། སྟོ་འཛིན་ན་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་
 འབྱུང་གྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འབྱུང་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་
 བེ་སྟོ་འཛིན་གྱི་གཞལ་བྱ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་སྟོ་
 འཛིན་སྟོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ།
 སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་པ་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་འབྱུང་གྱང་
 རྟོགས་པ་མིན་པའི་དོན་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་ཡོད་པ་སྟོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པར་དེའི་
 སྟོབས་ལུགས་ཀྱིས་རྟོགས་རུས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྟོ་འཛིན་མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྱུང་གྱང་དེས་དེ་རྟོགས་མི་དགོས་པ་གཉི་
 གས་བཞེད་པའི་སྤྱིར། ཡིག་ཆར་ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་འགལ་སྟོང་ལ་རྣམ་
 བཤད་ཀྱིས་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་རགས་པ་དང་།
 སྟོང་ཐུན་གྱིས་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་སྤྱི་མཐོང་དབང་དུ་བྱས་པས་དགོངས་པ་
 མི་འགལ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་། བཤད་པའི་གཞི་གཅིག་ལ་མ་
 བརྟགས་མ་དབྱད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་ཡིན། བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་

ཡིན་ཞེས་ནམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱེད་པ་བོད་སྒྲར་བས་པ་ལས་རྗེའི་
རང་ལུགས་མིན་པར་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པར་
ལེགས་བཤའ་རྗེས་འབྲང་དུ་བཤའ་དོ། །ལུགས་འདིའི་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་
ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་གཞུང་དོན་ཤེས་པ་ལ་དེ་ཙམ་གལ་མི་ཆེ་བས་
བཞག་གོ།

གསུམ་པ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱེད་པར་
བཤའ་པ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་བྱེད་ཚུལ་དང་དེའི་དོན་རི་ལྟར་
བཤའ་པའི་གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་
བཀག་ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་རི་ལྟར་བཤའ་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། གསུངས་སོ། །
ཡན་ཀྱིས་བྱུང་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་མན་ཀྱིས་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་
བཤའ་པ་ལས། བྱུང་ཚུལ་དངོས་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། གསུང་
རབ་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་ན་རང་
རྒྱུད་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཞལ་
ཀྱིས་མི་བཞེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་ན་རང་རྒྱུད་འདོད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའི་
དོན་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་ན་ཡང་། ཐལ་རང་

གང་འདོད་བརྟགས་ནས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅེས་པ་ནི་རང་
སྡེའི་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ལས་ལྷ་བའི་གཞུང་ཇེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་མིན་པ་ནས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ངོ་། །ལྷ་བས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་ཐལ་
འགྱུར་འཐད་ཅེས་སྡེ་བའི་བྱང་ཚུལ་ནི། ཅ་ཞེ་ལས།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །

གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །

དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །

སྡེ་བ་རྣམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྡེ་བའི་བྱང་ཚུལ་ལི་
ཏ་ལས། འདི་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྡེ་བར་འགྱུར་ན། དངོས་པོ་
དེའི་སྡེ་བ་དེ་བདག་ལས་སམ། གཞན་ལས་སམ། བདག་དང་གཞན་གཉིས་
ལས་སམ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་འགྱུར་གང་ན། བརྟགས་ན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་མི་འཐད་ངོ་། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ལས་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་
ལས་སྡེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྡེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་།
སྡེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ངོ་། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་བདག་གི་
བདག་ཉིད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། ཡང་སྡེ་བ་དགོས་པ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་

ཡང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྲུར་བས། ཞེས་སོགས་གྲིས་བཟུལ་བ་
 ལ། ལེགས་ལྷན་གྲིས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད། འདི་ལས་གཞན་ནི་དངོས་པོ་
 རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་
 དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྲིས་སྤྲུལ་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུལ་ཡོད་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲུལ་གྱི་དོན་ལས་
 བརྗོད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་དོན་མཛོན་པས་
 དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་
 བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྲུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་
 མཛོད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་སྐྱོན་བཟུང་བ་ལ། སྐྱོན་
 དེ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཕྲུག་པར་སྐྱོན་པའི་སྤྲུལ་ཆིག་གསལ་
 ལས། སྐྱོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
 མཐོང་ངོ། །ནས། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཆིག་གོ། ཞེས་པའི་བར་གྲིས་སངས་
 རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་བས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་
 རིགས་པའི་སྤྲུལ་བྱེད་དང་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་པ་གཞོན་བྱེད་མང་དུ་བསྐྱོན་ནས་
 ཐལ་འགྲུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་བྱེ་སྒྲེ་འདི་ལ་དབྱུང་བ་མཆོད་བརྗོད་གྱི་

སྐབས་སུ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །དེར་མ་ཟད་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་རབ་
བྱེད་དགུ་བར་སློབ་དཔོན་ཚུ་སློང་གི་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ།
འདིས་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཇེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་བཟོད་པར་
རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཉིག་ལ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ།
གང་གི་ལྟར་ན་གཉིག་ལ་གྲུབ་པའི་སློན་སྐྱོད་ཇེས་སུ་དཔག་པས་གཞོད་པ་མི་
སྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་རང་རྒྱུད་འགོག་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གསུངས་སོ།
བྱུང་ཚུལ་དེ་ལས་འསྐྱོས་པའི་དོན་ལ། ལེགས་ལྡན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
དང་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་དོགས་པ་ཡང་མེད་
པས་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅིང་།
སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་ཚིག་གསལ་གྱི་རྒྱས་འདུག་པས་ལྷ་
བས་ལེགས་ལྡན་ལ་སློན་བཟོད་པ་རྣམས་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བཤའ་པ་འོང་
དགོས་རྒྱུར་སྤང་ཞིང་། ཞི་འཚོ་དང་ཀ་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷ་བས་རང་
རྒྱུད་བཀག་པའི་སློན་སྐྱོད་མཛད་དགོས་རྒྱུར་སྤང་ཡང་མ་མཛད་དོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྷ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ལ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་དང་། འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དང་།
ཆགས་སྤང་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་མ་འདས་པའི་རྟེན་འབྱུང་ཁས་སྤང་

དགོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་རང་མཚན་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་རྣམས་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟབ་ལ་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་དང་། དེའི་
 རང་ནས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྤྱོད་པར་སྒྲིབ་རྒྱུ་རོ།།

འདིར། ཐལ་བསྐྱོད་གི་རྣམ་གཞག་ལ། གྲངས་ཅན་པས་བདག་སྐྱེ་
 འདོད་ཚུལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་བཀག་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་
 ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ། སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ལ་མི་འཇུག་པར་ཟླ་
 བས་བཤད་ཚུལ་བཞི་ལས། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་ནི། རས་
 ཐུག་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ས་བོན་དང་ལྟན་ཅིག་གེད་སྐྱོན་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་གཙོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ཆ་མེད་ཀྱི་པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་ཏུ་ཡོད་
 དེ། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་ལྟན་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། རང་རྒྱུའི་དུས་ན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་རྩ་བུམ་རྒྱ་འཛིམ་པའི་དུས་སུ་འཛིམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 ཡོད་པ་བཞིན། དེས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་
 པས་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཏུ་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་
 བཀག་ཚུལ་ནི། ཐུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ཡང་
 སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཐེན་པའི་སྤྱིར། མ་ཁྱབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། རས་ཡང་སྤྱིར་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱབ་ཐེན་ཀྱང་

སྤར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་
ཀྱིས་བཀག་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་འདི་གཉིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོངས་
ཆོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས། ཐལ་འགྱུར་སྤྲ་མ་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། ལུས་པའི་
ངོ་བོར་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་
ཕྱི་མ་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། གསལ་བེན་ནས་སྤར་སྐྱེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བེར་རོ། དེ་ལ་འོ་ན། མངོན་གསལ་གྱི་བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་དམ་
མེད། ཡོད་ན། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བྱམ་པ་ཆོས་
ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། གསལ་བེན་པའི་ཕྱིར། མེད་ན། མངོན་
གསལ་གྱི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཞེས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྦྱོན་བཟོད་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་
འགྲེལ་བར། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་
སོགས་མདོར་བསྟན་དང་། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མ་དགོངས་པར་
མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོན་བཟོད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་སྦྱོན་དུ་
ཕྱོགས་སྒྲིའི་འདོད་པ་འགོད་པ་ན་བུཌླ་སྤྱ་ལི་ཏའི་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཁོ་

ན་ལས་མ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 གྱི་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་སྒྲིལ་འགྲོག་
 རུས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲིན་དང་། གཞན་ཀྱིས་སྒྲིལ་
 པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲིན་དང་། རྒྱལ་བ་གཞན་ཀྱིས་སྒྲིལ་ཀའི་སྒྲིལ་སྤྱོད་
 ཡོད་པའི་སྒྲིན་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་འགྲོག་དེའི་
 ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྒྲིལ་བ་མེད་དེ། སྒྲིལ་
 བ་དོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིལ་བ་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིལ་
 བ་གཉིས་བཞུགས་འདུག་ལ། རྒྱལ་བ་དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་
 བདག་ལས་སྒྲིལ་བ་མེད་པར་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིར་དེ། དེ་གཉིས་དེ་སྒྲིལ་ཀྱི་
 གཞི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མེད་ནས་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲིལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་སྒྲིན་མེད་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་འགྲོག་དེའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བཞུགས་པའི་སྒྲིལ་བ་འདི་གཉིས་ལ་འགྲེལ་བའི་
 དངོས་ཟེན་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གངས་ཅན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
 གི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྒྲིལ་ཞེས་པའི་དོན་མཛོན་པར་གསལ་ཟེན་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་ལས་སུ། རྒྱུ་མི་གསལ་བ་རུས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་
 ན་བྱུང་ཟེན་སྒྲིལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྒྲིལ་བ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོས་

སྐྱེ་ལྷན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མི་གསལ་བ་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་བསལ་བའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ངག་དེའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་འགོད་
 བའང་མི་རུང་། དམ་བཅའ་མི་བསྒྲིག་པར་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་དོན་གཉིས་རྟགས་
 སུ་འགོད་བའང་མི་རུང་། རྟགས་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་བསྒྲིག་ནས་འགོད་
 བའང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་
 སྐྱོར་བ་དེའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །བདག་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་ཐུག་
 མེད་ཀྱང་དེའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱོར་བ་དེའི་
 གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་
 ཐུག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་དེ་ཙུང་གཞིའི་སྟངས་དུ་
 རྟགས་ན་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱས་ལ་དཔགས་ན་སྒྲིག་དོན་
 གཉིས་རྟགས་སུ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་
 ལས་དོན་བཅས་དང་། ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་ཐུག་བཅས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་
 བཅའ་ཡང་བསྒྲིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྟགས་བསྒྲིག་ནས་དམ་བཅའ་མ་
 བསྒྲིག་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་

བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་
 ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་སྐྱེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་
 པའི་སྐབས་གཞན་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་ན་སྐབས་དོན་སྟོར་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
 མཆམས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་སྐྱེ་བ་གཞིར་བྱས་ཀྱིས་
 རིགས་པ་འགོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་
 ཆོད། བདག་སྐྱེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་
 དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་དངོས་སུ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་བསྒྲིག་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་
 བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་འགོད་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དོན་མེད་ཐུག་མེད་བསྒྲིག་ན། དོན་བཅས་
 ཐུག་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟར། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་བསྒྲིག་ན་བདག་སྐྱེ་ཡོད་དེ་
 ཞེས་པའམ། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བསྒྲིག་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་
 ཐལ། སྐབས་འདི་ཡི་བསྐྱབ་བྱར་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་བར་སོང་ལ། དེ་ལྟར་
 བསྐྱབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
 འདིའི་དམ་བཅའ་དེ་གཞན་སྐྱེ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་འདིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་
 བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འཕངས་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་དེ་གཞན་སྐྱེ་
 ལྷགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་དགག་
 ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་ལ། དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་འཕེན་རྒྱུའི་ཆོས་ནི་
 གཞན་སྐྱེ་ལས་གཞན་དུ་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
 རྣམས་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
 པས་སྐྱབས་འདིའི་བསྐྱབ་ཆོས་ལ་མེད་དགག་གཅིག་དགོས་ཀྱི། མ་ཡིན་
 དགག་བྱས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཆན་མ་ལ་མི་སྒྲོད་པར་གསུངས་
 པའི་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བཀོད་མ་ཐག་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
 བཞོག་པའི་སྒྲོར་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དགོངས་ཆོད་སྒྲངས་པའི་
 སྒྲོར་བ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། བདག་སྐྱེ་མེད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའམ། བདག་སྐྱེ་
 བཀག་ཅམ་མ་ཡིན་པའམ། བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་གང་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་ཡང་འདུའོ།

སྒྲོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འདུག་པར་ཆོ་བས་བཤད་ཚུལ་ནི།
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་བཟོད་པའི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་མི་

འབྲུག་སྤྱི། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱབས་འདིར་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་
 ཉགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད། གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་
 མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲིག་དོན་ཁས་སྦྱངས་པས་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་
 སྤྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་འབྲུའི་སྐྱོན་མེད་པ་གང་ཞིག །གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་འབྲུའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྤྱི།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཟོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད། དེ་ལ་ཀྱས་པའང་
 མེད། རང་རྒྱུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཉགས་དཔེ་མ་བཟོད་ཀྱང་སྤྱར་བཤུད་པའི་འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
 གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དེ་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་
 གི་ཁས་སྦྱངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་སྐྱོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་
 ཐལ། འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་གངས་ཅན་ལ་ནང་འགལ་
 བསྟན་པ་ན་དེ་མཐོང་ཡང་མི་ལྟོག་པར་བསྐྱོན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་དཔེ་
 བཟོད་ཀྱང་མི་ལྟོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྤྱི། འདིར་གཞན་གྲགས་ཅེས་པར་བཟོད་མི་དགོས་པ་གང་
 ཞིག བཟོད་དགོས་པ་དག་ལའང་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞན་

གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་མ་བཞོད་ཀྱང་འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་པ་
 རོལ་པོའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཉོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འབྲེལ་ངག་དང་
 པོའི་བསྟན་བཤམ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
 གཏན་ཆོགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཤམ་དེས་རྒྱ་དུས་ན་མངོན་པར་
 མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲུ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་
 བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་
 ཀྱི་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་
 དེས་དེ་འབྲེལ་དངོས་པོ་རྣམས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 ཡོད་ན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱུང་བར་མཐོང་སྟེ། མངོན་གསལ་གྱི་
 བུམ་པ་བཞིན། མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་
 མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིམ་པར་དམ་བཅའ་དང་། ཉགས་དང་། དཔེ་ལ་བྱུང་
 བ་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དོན་ཉེར་སྒྲོར་དང་། མཐུག་སྐྱེད་དེ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་
 ཀྱི་སྐྱབ་ངག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཞོད་མ་ཐག་པའི་སྒྲོར་བ་འདི་ལ་སངས་

437

ལ། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱ་གུ་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ན་གྲུབ་
 ཟེན་སྐྱབ་བམ་སྦྲུམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
 རྟེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་དེ་བསྐྱོག་པའི་དོན་
 སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ནི་གངས་ཅན་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱི།
 རང་ལ་དེའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་སོགས་ལས་སྐྱོན་དང་པོ་
 གཉིས་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་སེལ་བ་དང་། སྐྱོན་གསུམ་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་མཛད་
 གྱུར། འདིར་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་ལས་སྐྱོན་གསུམ་སོ་སོར་སེལ་བའི་
 ལུགས་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་གཉིས་ཀ་རུང་ཞིང་རྒྱས་པར་དབྱ་མའི་མཐའ་
 དཔྱོད་ཆེན་མོ་དང་། ཆོག་གསལ་གྱུར་བསྐྱེགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྐྱོན། རྣམ་བཤད་ལས། རང་སྟེ་དངོས་པོར་སྦྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། རང་
 ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་མི་རིགས་ཤིང་། རས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
 ཁས་སྦྲང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་དངོས་སྦྲ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་མི་འདོད་པར་སྦྲང་ཡང་། ཅ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྩེ་བྲག་
 ཏུ་སྦྲ་བ་མ་གཏོགས་པའི་རང་སྟེས་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཟེན་སྦྲར་ཡང་རྒྱས་སྐྱེད་
 མི་དགོས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། རྩེ་སྦྲས་སྐྱ་གུ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྐྱ་གུར་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེས་བདག་སྐྱེ་འདོད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུ་དེ་དུས་ན་ཡོད་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲིང་ཡང་སྐྱེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། གསལ་བེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གངས་ཅན་པ་
 ལ་འཕེན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ན་དེས་འདོད་ལན་འདེབས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་
 དགོས་ཟེར་ན། དེ་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུ་དེ་དུས་ན་
 ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་གངས་ཅན་
 པས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་འབ་
 ན། མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་ན་རྒྱུ་དུས་ན་
 བྱོད་ཡོད་པས་འབ་པར་ཐལ། བྱོད་སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 དེ་ལྟར་འཕུལ་ན་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་ཡོད་པར་མི་
 འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་གཞན་དག་འདོད་དོ། །ལ་ལས། གངས་ཅན་པས་
 མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མངོན་
 གསལ་གྱི་བུམ་པ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་ན་མངོན་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་
 དགོས་ཀྱི་མངོན་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་མེད་ན་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་
 ཡང་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་དེ་

གཉིད་ལོག་པའི་དུས་སུ་མི་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་དུས་སུ་སད་པའི་མི་དེ་ཡོད་
 བར་ཁས་སྒྲངས་ན་སད་པའི་ངོ་བོ་ཐོབ་ནས་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འགོག་གོ། །གཉིས་སྟོན་དཀར་འབྲེལ་དང་། རྩོམ་མེད་དང་། རྩོམ་མེད་
 ཡིག་ཆ་གསར་ཉིད་སོགས་ཀྱིས། བུ་རྒྱ་ལེ་ཉ་ལས། དངོས་པོ་བདག་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་རང་གི་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་
 བཞིད་ལྟ་བུར་མཛད་ཀྱང་། གཞུང་འདིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གཅིག་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་རྟགས་དེ་ལྟར་བཞག་ཆེ་གཞི་རྟགས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཅིན་པ་ཞེས་བཤད་དགོས་
 སོ། །

གྲང་རུ་རྒྱན་བཟང་བས་ཅ་ཤིང་རྒྱ་ཆེན་བཀག་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་སྟོང་
 ཐུན་ཆེན་མོ་ལས་ལན་བཤད་ཚུལ་རྣམས་སྟོང་པོ་རབ་གསལ་དུ་བཀའ་སྩལ་
 འདུག་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་ཡི། རྒྱན་བཟང་བའི་གཞུང་བདག་གིས་མ་མཐོང་
 བས་སྟོམ་རྒྱས་སོ། །དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱིད་དུ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་ཉེས་པ་
 བཟོད་ཚུལ་རྒྱ་མི་གསལ་བ་དང་འབྲས་བུ་མདོན་གསལ་གྱི་སྟེང་ནས་བརྟག་
 བར་གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གཞན་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་ལ་མཛད་པར། དེའི་མཆན་དུ་
 གྲངས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་

བཤམ་ཆུ་ལ་སྒྲིབ་མ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་བཤམ་དོ། །

རྟགས་སྒྲིབ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་སྒྲིབ་དགོས་པའི་དོན་ནི་དེ་རིགས་
 བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལུགས་སུ་བཤམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲིབ་བཤམ་པ་ཉིད་སྒྲིབ་ཐུན་
 ལས། ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་དེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་མ་
 ཡིན་གྱི། འདིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱབས་ཀྱིས་བདག་སྒྲིབ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་སུ་སྒྲིབ་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་འགོད་ན་བདག་སྒྲིབ་ནམ་པར་བཅད་
 ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལས་བསྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་
 པར་ཡང་མཆུངས་ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲིབ་དོན་
 བཅས་ཐུག་བཅས་སུ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲིབ་པར་སྒྲིབ་
 ཞིང་། བདག་ལས་སྒྲིབ་མེད་དེ་ཞེས་པས་བདག་ལས་སྒྲིབ་བཀག་ལ། སྒྲིབ་
 བ་གཞིར་བྱས་ལ་བདག་སྒྲིབ་གཞན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས། དངོས་པོ་
 རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞིང་བདག་ལས་མི་སྒྲིབ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལས་
 སྒྲིབ་པར་འཕེན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་དང་ཉིན་པར་མི་བཟ་བར་སྒྲིབ་
 པའི་ལུགས་ཀྱིས་མཆོན་མོ་བཟ་བར་འཕེན་པ་བཞིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འབྲུལ་བ་མེད་པའོ། །

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་བསྐྱབས་ཀྱི་དགོངས་ཆོད་སྒྲུངས་པའི་དམ་བཅའ་
 ལ་བདག་སྒྲིབ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་སོང་ན་ཡང་འགོད་ཆོ། དངོས་

པོ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ཅིང་དེ་ལ་སྐྱོན་གསུམ་ག་འདྲུག་པར་ལེགས་
ལྡན་གྱིས་བཞེད་ཅེས་སྒྲུབ། །ལ་ལས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
གྱི་དགོངས་ཆོད་སྒྲུངས་པ་ལ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་བསྒྲིག་ནས་འགོད་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དགོངས་པ་ལ་རྟགས་སྒྲིག་པ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སུ་སྐྱེ་
བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་བཀོད་ཆོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལེགས་ལྡན་
གྱིས་དངོས་བློན་ལྟར་བཀོད་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ།
རྟགས་བསྒྲིག་ལ་དམ་བཅའ་མ་བསྒྲིག་ན་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པ་
སོགས་གྱི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བདག་སྐྱེ་ནམ་པར་
བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འགོད་འདོད་པར་ངེས་སོ་ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་ཟེར་ན་བརྟག་གོ། །ལེགས་བཤམ་ཇེས་འབྱེད་དུ། སྟོང་ཐུན་དང་
དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་སྐྱེ་བ་གཞིར་བྱས་ལ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཀོད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ། དེ་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་
སྒྲིག་དོན་མིན་པས་མི་རུང་བར་སྦྱས་ནས། རང་ལུགས་མཁས་གྲུབ་ཇེ་འཕེ་
ཤེས་འོད་ཟེར་གྱི་དྲིས་ལན་ལས། དངོས་བློན་ལ་བདག་སྐྱེ་ནམ་པར་བཅད་
ཅམ་ཆོས་སུ་སོང་ལ། དེ་བསྒྲིག་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་

པ་ལ་བྱ་ཞིང་། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ལ་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མིན་
ན་གཞན་སྐྱེར་འབྱུང་ཏེ། བདག་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་
ཕྱང་གསུམ་པ་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཅམ་གྱི་རྒྱས་པ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་
དགོས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཐུན་དང་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱིད་དུ་དེ་
ལྟར་བསྐྱབ་ཆོས་སུམ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དབྱ་མའི་ཡིག་ཆར།
ལེགས་ལྟན་བྱེད་རང་ལྟར། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་
ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཞུགས་ན་དེ་འདྲའི་
དཔྱད་པ་འཇུག་པ་བདེན་ཡང་། ཞེས་དང་། རྩ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་མ་ངེས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྱང་དུ། དང་པོ་ནི་ལེགས་ལྟན་བྱེད་རང་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་པར་འདོད་པས་དེ་འདྲ་བའི་སྦྱོར་བ་བཞུགས་པ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་བཞུགས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་
སྦྱོར་བ་རྣམས་ལེགས་ལྟན་གྱི་བསམ་ཆོད་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་
དེ་འདྲ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་
གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། མདོན་སུམ་གྱིས་མི་འབྱུབ་པས་རྗེས་

དཔག་གིས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་རྟགས་སྟོན་མེད་ཀྱི་སྟོར་བ་དགོད་
དགོས་པས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ངོས་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་
གསལ་མཆན་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས་ཇེས་དཔག་གིས་
བསྐྱབ་དགོས་ལ་དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་སྟོན་མེད་དགོས་པས། ཞེས་དང་།
བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཇེས་དཔག་གིས་བསྐྱབ་དགོས་ལ།
དེ་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་མེད་དགོས་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་།
སྟོང་ཐུན་ལས། ཇེས་དཔག་གིས་རྟགས་པ་ཁས་ལེན་ན་རྟགས་ཡང་དག་
ཁས་མི་ལེན་པ་རྩ་བ་ནས་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་
སྟོང་གིས་ཇེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པས་
ཁྱབ་པས་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་ཇེས་
དཔག་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པར་བཤད་ནས། དེ་ལྟར་ཐུབ་པར་ཆོག་གསལ་སོགས་
ལས་བཤད་པའི་དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་ལོག་རྟོག་སྟོག་རུས་པ་ལ་
བྱས་སོ། །

ཆོག་གསལ་ལས། གང་ལས་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་བཀོད་པ་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ། འདི་དག་ཅམ་ཞིག་གིས་བརྟན་པ་ན་ཅི་པ་རོལ་
པོ་ཁས་ལེན་པ་མི་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་རང་གིས་ཁས་སྦངས་པ་དང་
འགལ་བས་བརྟན་པས་ཀྱང་མི་བསྟོག་ན་ནི། དེའི་ཆེ་ངོ་ཆེ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་

ལྷིང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་རྟེན་གཏན་ཆིགས་

དགོས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པ་ན་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལས་འགོད་མི་
 དགོས་པ་ལྷུང་སྤྱི་ཕྱི་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱས་ན་དགོངས་པར་འགྲོ་མིན་བརྟག་
 གོ། །རང་རྒྱུད་དང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་དེ་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་ལ་སྤྱི་རགས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བསམ་པར་བྱ་དགོས་
 ཞིང་། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་གྲུ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བ་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱི་གྲུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་
 པའི་གང་ཟག་གིས་མ་བྱུང་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་
 བབ་པ་ལ་སྤྱི་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་ངེས་པ་དང་དོན་འགྱུར་གྱི་
 ཐེ་ཚོམ་ཅན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྲོ་ཁམ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པ་དང་། མེད་དགག་ཡིན་ཕྱིན་ལྷགས་ལ་རང་དང་
 དགག་བྱ་རིགས་གཅིག་པའི་མེད་དགག་གང་འཕངས་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པ་
 སོགས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བལྟོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བཤད་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། བོད་སྤྱི་
 རབས་པའི་ལྷགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལ་པ་རྩེ་ཞེས་སོགས་བྱུང་།
 འཇུག་པའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་གཏན་
 ཚིགས་སུ་འདོད་ན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། ནས། ཇི་ལྟར་རིགས་མི་
 ཞེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། བྱུང་པ་

ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འགོད་ན། དེ་ལ་པརྟེན་ཇ་ཡ་
 ཨ་ནན་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
 འཐད་ནའང་། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་
 ཆད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་འདོད་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རྟོལ་གྱིས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་སྔ་རྟོལ་གྱིས་
 མི་ཞེས་པ་གང་ཞིག རང་གིས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔ་རྟོལ་གྱི་མདོན་རྗེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་
 གྱུར་སྐྱབ་བ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མདོན་སུམ་ཆད་
 མས་མི་འགྱུར་པ་གང་ཞིག རྗེས་དཔག་ཆད་མས་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། མདོན་སུམ་ཆད་མས་ཆད་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་
 པ་རྟོགས་ཀྱི། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཆད་མས་ཡུལ་དུས་
 ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མི་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ནི་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་

རྟེན་པའི་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉག་མ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་བ་གང་ཞིག །ཁྱབ་པ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྟེན་པའི་
 ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉག་མ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་
 སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པ་མི་རིགས། རང་གིས་གཞོན་ཁྱེད་བསྟན་ནས་
 འགོག་པ་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་
 པ་དེ་ལྟར་ཞེ་བས་འདོད་པ་ཡིན་པར་རང་གིས་མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་
 སེམས་མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གིས་གཞོན་ཁྱེད་དུ་
 ཐག་བཅད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེ་ཉག་མ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་
 པའི་གཞུང་ལས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་ཚུལ་བཤད་པའི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་ནས་
 འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོད་མང་གི་སྟངས་དུ་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་
 པར་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆོད་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཆོད་མང་གི་མེ་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་
 སྒྲུབ་པ་གཞུང་གི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་གི་དོན་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོད་མང་གི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཉག་མ་གྱིས་ཆོད་
 མང་གི་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལ་ལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ཉག་མ་
 ཀྱིས་མེ་ཡོད་པའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཆེ་ཉག་མ་སུ་གང་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་སུ་གང་
 བཟུང་བ་དེས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་སྤྱར་

ལྟར་ཆང་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཆང་མང་གི་མེ་ཡོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཆང་མང་ནི་སྐྱིར་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་དེས་པའི་
གཞི་དང་། སྐྱིར་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ནི་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་དེས་
སྐྱའི་དོན་ཡིན་གྱི། བྱེད་ལྟར་ན་ཆང་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཆང་མང་གི་མེ་ཡོད་
ཀྱིས་བྱབ་པ་དེས་གཞིའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆང་མང་ལས་བྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ཆེ་ཡང་
བྱམ་པ་ནི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་པའི་གཞིའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡིན་གྱི་
བྱམ་པའི་བྱས་པ་ལ་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་མིན་ཞིང་། དུ་བས་
མེ་ཡོད་དང་། བྱས་པས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
འཁྱུལ་བར་དེས་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇ་ཡ་ཨ་ནུས་རང་སྐྱུད་མི་
འདོད་པའི་དོན་རྟགས་དང་བྱབ་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་
གཏུགས་པའི་རིགས་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྱ་མདོ་སྟེ་
འབར་དང་མ་བྱ་བྱང་བཙོན་དང་བོད་ཕྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོག་པ་
རིགས་གཅིག་པ་སྟེ་རིགས་བསྐྱེད་སྐྱབ་བྱེད་མང་པོ་དཔུང་བསྐྱེགས་ནས་
སྟོགས་འཕུལ་བྱེད་པ་ལ་སྟོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་དུ་གྲགས་པ་དེ་
ལྟར་བྱེད་འདོད་པ་ནི་ཆུས་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆུས་རྩ་བ་ཕྱང་བེན་པའི་

ཕུང་ལ་འཇུ་བ་དང་འབྲས་ལྷོ། རྩ་ཡ་ཨ་ནུ་ཉི་ཤེ་འཇིགས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
 བས་ཆུས་རྩ་བ་ཕུང་བའི་རྩ་ཕུང་དང་འབྲས། ལོ་རྩ་བ་ཁུ་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་
 པ་རྩེ་ཉི་ཤེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཇིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པས་དེ་འབྲས་ལྷོ་རྩ་ཕུང་ལ་འཇུ་
 བའི་ཆུས་ཁྱེར་བའི་མི་དང་འབྲས་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལེགས་བཤམ་དེས་འབྲས་
 དུ་ས་བོན་དང་སོལ་བ་ནི་སྐྱ་གྲུ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ལྷོག་པ་གཅིག་པས་ན་
 སྐྱ་གྲུ་དེ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་སོལ་བ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་ཞེས་མཐུ་དཔུང་གིས་
 འཕུལ་བའི་དོན་དུ་བཤམ་ཅིང་། གྲུབ་མཐའི་མཚན་ཡང་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་
 པ་དང་། ཨ་རྒྱ་ཡོངས་འཇིན་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་མེད་མང་པོ་བཀོད་པའི་
 དོན་དང་། རྩེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་གསུངས་སོ།།
 དེ་ཡང་ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱབས་
 གྱུན་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་མ་ཟད་རྣམ་དག་ཏུ་སོང་ན་འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཆེ་བ་
 ཡིན་ཡང་། སྐྱབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་དག་གིས་དཔུང་འཕུལ་ཞེས་པའི་མིང་
 ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བར་བྱས་པས་
 ཁོང་དག་གིས་ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་བྱས་པ་ཡང་དག་ཏུ་མ་སོང་
 ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤམ་ལས། འདི་ནི་དཔུང་འཕུལ་ཞེས་པའི་
 མིང་ཉིད་གྱིས་འཇིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་སུན་འབྱེན་དུ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆུས་ཁྱེར་བ་དེས་འབྲས་རྣམས་དང་། ཕུང་བྱངས་

ཕྱང་བ་ཇ་ཡ་ཨ་ནན་ར་བྱེད་པ་ཡང་རྩང་མོད་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་
ལ་བྱས་ན་ལེགས་པར་མཛོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། །
ཡན་གྱིས་མ་བྱ་བྱང་བཙོན་སོགས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་སོགས་ཀྱིས་ཁྱེལ་མ་
བ་སོགས་དང་། གཞན་དག་སོགས་ཀྱིས་བོད་གཞན་འགའ་ཞིག་འགོག་
པས། དེ་གསུམ་རིམ་པར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་བཀོད་པའི་གཞན་ལུགས་
བཞི་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དག་གོ། དེ་ལ་བ་ཆ་བ་རྗེས་འབྲང་མ་
བྱ་བྱང་བཙོན་སོགས་ཀྱིས། རིགས་པས་དབྱུད་བཅོད་ཀྱི་གཞུང་བྱ་དང་
དངོས་པོ་སྟོབས་ཁུགས་སམ་འཛིན་སྒྲུངས་དོན་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་
བཀག་ནས་མ་བརྟགས་མ་དབྱུད་པར་འཛིན་ཏེན་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞུང་བྱ་དང་ཆད་མ་འཛིན་ཅིང་། རིགས་
པས་དབྱུད་བཅོད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་གཞུང་བྱ་བཀག་པའི་སྟོན་རང་ལ་མི་
འཕྲུག་སྟེ། ཁོ་བོའི་རང་ལུགས་ལ་རིགས་པས་དབྱུད་བཅོད་མི་འདོད་ཅིང་།
ཕ་རོལ་བོས་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཐ་སྙད་པར་གྲུབ་
པ་དང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དཔྱེད་པའི་བྱུང་དང་། ཐལ་རང་གིས་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱེད་པའི་དཔྱེད་མཆོམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེད་པ་ཡང་
མེད་ལ། བརྟགས་དོན་བཅུ་བས་མི་རྟོག་པའི་མིང་དུ་བརྟགས་ཅམ་ལ་རྒྱ་

འབྲས་སོགས་འཛོག་མི་ཤེས་པར་སྒྲུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་མཚན་མེད་
ཅེས་མང་དུ་སྒྲུས་ཀྱང་སྒྲུས་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། །ཇི་ཡ་ཨ་ནུའི་སྒྲོབ་མ་ལོ་རྩ་
བ་ཁུ་མདོ་སྡེ་འབར་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད་
བས་ན་པ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ནི་དེས་དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་པའམ་
དེས་ཁས་སྤངས་པར་སོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བྱེད་དགོས་ལ།
དེ་ལས་གཞན་དུ་བདེན་བྱུབ་བཀག་ཅམ་གྱི་བདེན་མེད་བསྒྲུབ་ཀྱི་མེད་པ་ནི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །

ཐལ་འགྱུར་བར་ཁས་འཆེ་བའི་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་གཞན་དག་གིས་ཐ་སྙད་
དང་དོན་དམ་པ་གང་ལ་བརྩམས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོར་སྒྲི་
བ་ལས་ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་ལུགས་ལ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་དེ་
སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་རྟགས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་རྒྱུད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲི་ཞིང་སྒྲུས་པ་དེ་ཡང་རང་གིས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞན་གྱི་
ངོར་སྒྲུང་བ་ཅམ་མོ་ཞེས་བེད་རོ། །ཕྱོགས་སུ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་རྣམས་འདི་
དང་ལྷག་མཐོང་གྱང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
ལུགས་འདིའི་ཕྱོགས་སུའི་གཙོ་བོར་སྒྲུང་སྟེ། གཉིས་པས་ལུགས་འདིའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ཁས་སྤངས་པར་སོང་ལ། གཞན་གསུམ་གྱིས་
རྟོག་འབྲེལ་ཚད་མས་བྱུབ་པ་ཡང་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དགག་གཞག་

རྒྱལ་པོ་ལྷན་མཐོང་ཆེན་མོའི་ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་བཟུང་བའི་གཞན་
ལུགས་དགག་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཟིན་པ་དང་སྒྲགས་ནས་བལྟ་བར་
བྱའོ།།

སྒྲོན། གཞུང་ལས། བཀག་པའི་སྒྲོན་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན།
ཞེས་པའི་སྒྲོན་གཞན་གྱིས་ངེ་ལྟར་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་ལྷན་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས།
དབུ་མ་བ་རང་གིས་ཕྱི་གློ་ལ་སྒྲུབ་པའི་དག་བཞུགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་གིས་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་
ནའང་རང་རྒྱད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་པ་དང་བསྐྱར་དུ་ཡོད་མིན་དང་།
པ་རོལ་པོས། བྱིད་ལའང་ཆད་མ་མི་རུང་བར་ཐལ། རིགས་པས་དབྱུང་
བཅོད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲོན་བསྐྱར་པ་ཡིན་ན། ཁོ་པོ་ལ་དེ་
འདྲའི་སྒྲོན་མི་འཇུག་སྟེ། ཁོ་པོས་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་མི་འདོད་ཅིང་།
བྱིད་ཀྱིས་དེ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱ་མཚན་བཞུགས་པ་འབྲེལ་ཡང་། ཁོ་པོས་
རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་ཀྱི་ཆད་མ་མི་འདོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་
ཆད་མ་འཇིག་ཅེས་སྐྱས་མ་ཐག་པ་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྒྲེ་དོན་ཡོད་མེད་
དང་། རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དམ་རང་མཚན་མི་འདོད་ཅེས་ཁོ་རང་གིས་
བཤད་པ་ནི་བཤད་པ་ཅུ་ཟད་དེ། རང་མཚན་གྱིས་མེད་ཚུལ་མ་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། འདི་དང་ལྷན་མཐོང་གིས་ཕྱོགས་སུ་འགོད་ཚུལ་

མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་དང་། ལྷག་མཐོང་ལས་ལྷགས་བཞི་བ་བཀག་པ་འདིའི་
སྒྲིགས་སྒྲིའི་ཁས་ལེན་གྱི་བྱར་གང་དང་གང་འགོག་བྱེད་དུ་སྒྲོར་བ་དབྱད་
དགོས་སོ། །འདིར་མ་བྱ་བྱང་བཙུན་སོགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་
མེད་ཅེས་མང་དུ་སྒྲུས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལས། འདིས་ནི་ཐ་
སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་རང་མཚན་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་ཐ་
སྙད་དུ་འགོག་པར་སྒྲུང་། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མ་ཐུན་པར་བསྒྲིག་ཚུལ་
དགོངས་པར་སོན་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཞིབ་དུ་བསམ་པར་རིགས་སོ། །

སྒྲིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་ཆད་མ་
འདོད་མི་འདོད་ནི། ཡིག་ཆར། རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བའི་སྐབས་དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་བཞག་སྟེ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་
གསུངས་ཀྱང་། ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་དུ་རྗེས་དཔག་ཅུ་ལ་དངོས་
སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲོར་མི་སྒྲོར་དབྱད་བྱར་གསུངས་ལ།
རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་དར་རྒྱུ་ལས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཞེས་པ་ཡང་
དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་ཀྱང་བཀག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྟན་
དང་ལྷ་རམས་པས། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་དར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་གོ་
དགའ་ཡང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཐད་འདིར་དཔགས་ན་པལ་ཆེར་མི་བཞེད་པའི་

ཕྱོགས་མེད་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཡོད་ཚུལ་
དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཕྱོགས་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དོན་དུ་འཇུག་
པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། གཞུང་གཞན་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་ལུགས་ནི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་ཐུག་གོ། །ཡན་
གྱིས་རང་རྒྱུད་འདོད་དགོས་མི་དགོས་དང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡན་གྱིས་
དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་འཐད་མི་འཐད་དང་། དེ་མན་གྱིས་དེ་ལ་སྐྱུན་འབྲེན་དང་སྐྱབ་
པ་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་པར་དང་པོ་ནི། རང་
ལུགས་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་ན་ངེས་པར་རང་
རྒྱུད་འདོད་དགོས་ཏེ། རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་རྒྱུད་ནམ་གངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་བཞིན་སྐྱབ་བཞིན་ནོ། །རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་
པ་མི་བཞེད་ན་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནམ་གངས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོ་ནས་འགོག་པ་ལ་ཐུག་གོ། །

བྱུང་པར་གཉིས་པ་ནི། རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རྣམས་འཛོག་
པ་འགལ་བར་མཐོང་ནས་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཁས་
ལེན་ན་རྒྱ་འབྲས་སྤད་པའམ་མ་སྤད་པར་སྐྱེད་པ་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་
པས་རང་རྒྱུད་ཁས་མ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་
ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིས་སྤད་ནས་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཆོ། །དེ་དག་ཅུས་པ་
གཅིག་པས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱ་
འདི་རྒྱ་མིན་རྣམས་དང་བྱེད་པར་མེད་འགྱུར་ལ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་
ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་དེ་ལ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་
སྤད་ནས་དང་མ་སྤད་པར་སྐྱེད་པ་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་གཉིས་བསྟན་
ནས་བཀག་ཅིང་། སྐྱོན་དེ་པ་ལོ་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རང་འབྲེལ་
ལས། གང་གི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་མཚན་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་
འབྲས་འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་བྱས་པའི་སྐྱོན་དེ་འཇུག་ལ། གང་གི་ལྟར་
ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པར་ཀུན་བརྟགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་མ་
ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་
བྱི་དམིགས་པའི་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་
བ་དེ་ལ་ནི་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་བྱིར་བདག་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
སྐྱོན་གྱི་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་རྒྱ་མ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱ་བ་

ལ་སྒྲིབ་དེ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁྱད་པར་གསུམ་པ་ལ། དེ་ལ་པ་རོལ་བོས། སོགས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་
ལ་སྒྲིབ་འབྱེད་དང་སྒྲིབ་པ་འཐད་པར་བསྟན། སྒྲིབ་ས་འདིར། སོགས་ཀྱིས་
དེའི་དཔེ་མདོ་ལས་བསྟན་པ་འཇུག་འབྱེད་ལ་དུ་གསུང་སྒྲིབ་བཞེད། དེ་ལ་ཐོབ་པ་
ནི། སོགས་ཀྱིས་མདོ་དེའི་དོན་བཀའ་པ་གསུམ་ལས། རང་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིབ་
པ་དང་སྒྲིབ་འབྱེད་འཐད་ཚུལ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་
སྤར་སྤར་བརྟགས་ནས་སྒྲིབ་འབྱེད་བྱས་པའི་ལན་དུ། པ་རོལ་བོས། རྒྱས་
འབྲས་བྱ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱོད་ལ་འང་མཚུངས་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་འབྱེད་འདིས་སྤྱད་བྱུང་བྱ་དང་སྤང་ནས་སྒྲིབ་
འབྱེད་ན་སྒྲིབ་དབྱུང་བྱ་དང་འབྱེད་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། མ་
སྤང་པར་སྒྲིབ་འབྱེད་ན་མ་སྤང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིབ་འབྱེད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་དུ། འཇུག་པ་ལས། སྒྲིབ་འབྱེད་པས་སྒྲིབ་དབྱུང་བྱ་
མ་སྤང་སྒྲིབ་ནི་འབྱེད་བྱེད་དམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་འབྱེད་པས་སྒྲིབ་
དབྱུང་བྱ་མ་སྤང་པར་སྒྲིབ་འབྱེད་ན་མ། སྤང་ནས་འབྱེད་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་ནི།
གྲོལ་བ་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་འཆའ་བ་དེ་ལ་སྒྲིབ་དུ་
འགྱུར་གྱི། བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་མེད་པས་ཁྱོད་
ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཐལ་བ་འདི་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །རང་གིས་པ་རོལ་

བོར་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དང་པ་རོལ་བོས་རང་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་མི་
མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། བདག་ལ་སྟོགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་ཞེས་རང་
ལ་སྟོགས་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་
སྟོགས་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
སྟོགས་ལ་ནི་སུན་འབྲེན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་སྤང་ནས་ཀྱང་སུན་
འབྲེན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་སུན་འབྲེན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་སྤང་
པར་ཡང་སུན་འབྲེན་པར་མི་བྱེད་དེ། སུན་དབྱུང་བ་དང་སུན་འབྲེན་པ་
གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་སྤང་པ་དང་མ་
སྤང་པའི་བསམ་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོགས་མེད་པ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དོན་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་རང་
འགྲེལ་ལས་བཤད་དེ། གོང་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་
བྱས་པའི་སྟོན་འཇུག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྦྲ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་
བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དེའི་དཔེ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། འཇུག་
པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བྲངས་བ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར།
ཅི་སྦྱེས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མ་སྦྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་
མ་སྦྱེས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མ་སྦྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། རབ་འབྱོར་

གྱིས་སྒྲིབ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ཁོ་ལོ་ཞི་སྒྲིབ་པའི་ཆས་གྱིས་མ་
 སྒྲིབ་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་ལ། མ་སྒྲིབ་པས་ཀྱང་མ་སྒྲིབ་པའི་
 ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་ལྟ་རིམ་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཆས་ཏེ་ལམ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲིབ་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ་
 འབྲས་བུ་འཐོབ་བཅ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲིབ་པའི་ལམ་གྱིས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མ་སྒྲིབ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཅེས་དབྱེད་ནས་བྱིས་པ་ལ། ལན་དུ་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པར་གསུངས་པ་ན། ལྟ་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་པ།
 ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིབ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཡང་
 ཡོད། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོབ་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་ལམ་མེད་
 དམ་ཞེས་བྱིས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལམ་
 གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲིབ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པའི་ལམ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲིབ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་
 རིམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ།
 རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་།

དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ལམ་འབྲས་གཉིས་དང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱང་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་
བྲངས་ནས། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་རི་ལྟར་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་གསལ་བའི་ལུང་ཚན་གཉིས་ལྟར་
རྒྱབ་པ་དང་སུན་འབྲིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤུ་རིའི་བྱས་ཤིས་ནས་རབ་འབྱོར་
གྱིས་ལན་མང་ད་པ་བཞིན་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། དུམ་གྱི་མདོ་འདིར་རི་ལྟར་རྟག་ཆད་གྱི་
མཐའ་གཉིས་པོ་གང་རུབ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
པའི་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའམ་མ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་
པ་འཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་བཀག་ཅིང་། མཐའ་དེ་གཉིས་གྱིས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་
ཁས་ལེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟེ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པ་ཞིག་
ལ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ན་མ་བརྟགས་ཤིང་མ་དབྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྙད་ཅམ་དུ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་ཁས་སྦངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གང་
སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་གང་གིས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་སྤང་
ནས་སུན་འབྲིན་པའམ་མ་སྤང་བར་སུན་འབྲིན་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་མོད་གྱི།

འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་དབྱུང་བར་ཐ་སྙད་ཅེས་དུ་སྟུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་སྟུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྟུན་འབྲིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་
 ལྟོང་བའི་སྟུན་འབྲིན་པས་སྟུན་དབྱུང་བྱ་ཕྱོགས་སུ་སྟུན་འབྲིན་རུས་པ་དང་།
 དེར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་འཐད་པ་
 དང་བྲལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱིས་ཀྱང་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱབ་པར་རུས་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

སྒྲིབ་བཞུགས་པའི་མདོ་དཔེ་དོན་གཞུང་འདིས་བཀྲལ་བ་ནི། ཤེར་མདོར་
 བཏགས་དོན་ལ་དབྱུང་ནས་འཐོབ་བྱེད་གང་གིས་ཐོབ་བྱ་གང་ཐོབ་ངེས་ཆེ་
 དེ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པའི་ལན་མཛད་པ་ན། འོན་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་མེད་དམ་
 ཞེས་ངེས་པ་ནི་བཏགས་དོན་དཔྱེད་བྱེད་གྱིས་བཅའ་ནས་མ་རྟོག་པ་ན་
 དཔྱེད་བྱེད་དེས་ཐོབ་བྱ་དེ་ཐོབ་པ་བཀག་པར་འཇིན་པ་དང་། ཐོབ་པ་ཡང་
 ཡོད་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་དཔྱེད་ཚུལ་དེས་
 དབྱུང་བས་མ་རྟོག་པ་ནི་རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་རྟོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་དེ་
 དེས་བཀག་པ་མིན་པས་ཐོབ་བྱ་དང་འཐོབ་བྱེད་སྒྲིབ་ཡོད་ཅེས་ཆིག་རུས་
 བཏོན་ཏོ། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བཏགས་དོན་བཅའ་
 ན་སྒྲིབ་པ་དང་མ་སྒྲིབ་པ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་ཅེས་པ་དང་། དེ་མན་གྱིས་བཏགས་

དོན་བཅའ་ན་མི་རྟེན་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དང་མ་དབྱེད་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྟོད་
 དུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་དབྱེད་མ་དབྱེད་ཀྱིས་ཆོག་གས་ཤེས་པ་ལ་
 བེ་སྒར་ཀུན་བཏགས་དང་སྟོན་སྒྲེས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཀྱིས་བབྱང་ཚུ་ལ་བསྟན་
 པའི་སྐབས་སུ་ཐལ་རང་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུབ་མ་
 བྱུབ་དཔྱེད་པའི་ཚུ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དཔྱེད་ལུགས་བཞི་པོ་དེ་ཤེས་དགོས་
 ཏེ། ཟབ་གསལ་སྟོན་མེད་སྒྲེས་མ་སྒྲེས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཏགས་པ་གཉིས་དང་།
 བྱང་མ་བྱང་ཀྱི་སྟོ་ནས་དབྱེད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཐལ་རང་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་ས་ཆོག་གས་ཤེས་མི་རུས་སམ་སྟུམ་མོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པ་རང་མཆན་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན་དབྱེད་པ་དེ་རིགས་ཀྱང་རང་
 མཆན་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་དེ་མི་རིགས་པའི་དོན་ནོ། །ཤེར་མདོའི། ཅི་སྒྲེས་པའི་
 ཆོས་ཀྱིས་མ་སྒྲེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ། འོ་ན་ཏེ་མ་སྒྲེས་པའི་
 ཆོས་ཀྱིས་མ་སྒྲེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་ལྟག་མ་
 ཐོང་དུ་བསྐྱུས་པར། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲེས་པ་དང་མ་སྒྲེས་པའི་
 ཆོས་གང་གིས་མ་སྒྲེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཅེས་དབྱེད་ནས་ངེས་པ་ན།
 ཞེས་པ་སྒྲེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྒྲེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་འཐོབ་རམ། མ་
 སྒྲེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྒྲེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་འཐོབ། ཅེས་པར་འདུག་

པས་འཕྲོ་བ་བྱེད་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གཉིས་དང་། ཐོབ་བྱ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱར་བ་
 འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་དང་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་ཞིང་ནམ་བཤུད་དུ་འང་
 དེ་ལྟར་འགྱུར་ངོ་། །གཞུང་དུ། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་
 གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཕྲོ་བ་བཅས་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཕྲོ་བ་ཅེས་དབྱེད་
 རས་ངེས་པ་ལ། ཞེས་པ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་ཐོབ་བཅས།
 སྐྱེས་པའི་ཆོས་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཕྲོ་བ། ཅེས་པར་འདུག་པས། འཕྲོ་བ་
 བྱེད་ནི་སྐྱེས་པ་རྒྱུར་བ་དང་། ཐོབ་བྱ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་ན་
 འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་དང་མི་མ་ཐུན་ཡང་འགྱུར་གཞན་ལྟར་རམ་
 ཡི་གེ་ཆད་པ་གང་ཡིན་བཟླ་ཅིང་། དགོངས་ཟབ་སྤང་བའི་སྒྲོན་མེར། འདི་
 བཟླ་གས་དོན་འཆོལ་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དབྱེད་ཀྱང་རུང་བ་ལ་དགོངས་
 སམ་སྟུམ། ཞེས་གསུངས་ལ། དཀའ་འགྲེལ་ལྟར་ན། སྐྱེས་པའི་ཆོས་གྱིས་
 རང་དུས་ན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཐོབ་པ་འཕྲོ་བ་ན་སྐྱར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཅིང་། རང་
 དུས་ན་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའང་མི་འཐད་
 ཅེས་བཀའ་ཉོ།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཆིག་གསལ་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆིག་
 གསལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་སྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཉེ། ཆད་མ་
 དག་ཡོད་ན་གཞལ་བུའི་དོན་དུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བུའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཆད་

མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་བཀག་ནས་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་ལ། ཚུད་སྟོག་རང་
འགྲེལ་ལས། བྱིད་ཀྱི་ཚིག་དག་མེད་པར་ཡང་སྟེ། ཚིག་མ་གཏོགས་པར་
ཡང་མེད་པའི་འགོག་པ་འགྲུབ་ན་དེ་ཅི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེས་པའི་བྱིད་ཀྱི་ཚིག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅིས་སྟེས་པ་
གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། འགའ་ཞིག་ན་རེ།
ལྷས་བྱིན་བྱིམ་ན་མེད་བཞིན་དུ་ལྷས་བྱིན་བྱིམ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
དེ་མེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་ཚིག་དེས་ལྷས་བྱིན་མེད་
པར་མི་བྱེད་ཀྱི་ལྷས་བྱིན་བྱིམ་ན་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ།
།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བསྟུབ་བྱ་སྟུབ་རུས་པ་དཔེ་དང་
བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ། །

སྒྱིར་ཅ་ཞེ་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་བར་གཞི་གང་ལ་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་
པ་ཁོ་ན་རུང་བ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པུ་འཇུག་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ཡང་
 ཡང་གསུངས་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་འཇིན་པ་སྒྲོ་གོས་ཡང་བར་སྒྲོན་པའོ།
 གང་དག་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་ལུགས་མེད་དེ། ཅོད་སྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་
 དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །ཅེས་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་
 མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆིག་གསལ་ལས། རྒྱགས་
 གཞན་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དབུ་མ་བ་ལ་རྒྱགས་དང་དམ་
 བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། ཅོད་སྒྲོག་གི་རྒྱང་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། འཇུག་པ་ལས། འདིར་གང་ལ། །ངེས་པར་རྒྱགས་ཡོད་དེ་
 ལ་འགྱུར་གྱི་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རྒྱང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། འཇུག་
 པ་ལས། བདག་ལ་རྒྱགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་
 ནི་སྤྱི་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་དང་རྒྱགས་མེད་པའི་
 དོན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྒྱགས་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྒྱགས་ལ་ནི། ནས། སུན་དབུང་བ་དང་
 སུན་འབྱེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་
 པ་ལྟར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་བར་གསུངས་པ་ཡང་མ་དབུང་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཁུངས་མིན་ཏེ། དེར་རྒྱགས་མེད་
 པས་སྒྲོན་གདགས་སུ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གང་གི་

ཕྱིར་མིང་ཅམ་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་སྤྱོད་བཞུགས་ལ། བཏགས་དོན་འཆོལ་
བའི་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྱེན་པ་
དང་ལན་སྤྱོད་བས་དབུ་མ་བ་ལ་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྲུགས་མི་རྟོག་པའི་དོན་དུ་
བཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་དོན་དེས་ཤེས་རུས་ཤིང་། བཞི་
བརྒྱ་བའི་ལུང་གི་འབྲུ་འཛོམས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
དང་། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིས་པ་དང་།
བཅས་པའི་ཕྱོགས་ནི་གང་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ནའང་སྤྲོད་ཀ་
བརྗོད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ་འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཆེར་མི་གསལ་
ཡང་དགོངས་ཟབ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་ཟབ་གསལ་སྒྲོན་མེར་
འབྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཀོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོག་གསལ་ལས་དབུ་མ་
བ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་
སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལུང་དེ་རྣམས་
བྲངས་པ་ཡང་དབུ་མ་བ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲུབ་པ་མེད་
པའམ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ལ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཁས་སྒྲུབ་པ་མེད་པའམ་དེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་
འདོད་མི་རིགས་ཞེས་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་

ཅམ་ཞིག་འགོག་པ་མིན་ནོ། །འདུག་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་འདི་མི་
རིགས་པ། ཞེས་པའི་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་ལ་ལུགས་གསུམ་ལས་བ་མ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་
འཐོབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་སྒྲིབ་པའོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་སྟེ་
གོ་སྒྲུབ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་
དེ་པ་རོལ་བོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རང་གི་
སྒྱུར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པ་
དང་། སྐྱོན་དེས་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་དོན་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་
ཅན་སྤྱི་ཅམ་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་
ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཤེར་སྐྱོན་ལས། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་

བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ལ་སྒྲ་བས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། མི་དཔྱད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་ཚེས་ལ་སྐྱར་ན་
དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དེ་
ཚེས་ཅན་ལ་སྐྱར་ན་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་མན་གྱིས་དེའི་སྐྱོན་སྤོང་
དགག་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་
རྗེ་བ་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ། ནས། དེའི་ཕྱིར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱུང་
པར་དོན་དམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་ཚེས་ལ་སྐྱར་ན་ཡང་དགོས་པ་མེད་དེ། དེ་དབྱུ་མ་
བ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མི་དགོས། གཞན་གྲངས་ཅན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་
མི་དགོས། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྔ་ཚོ་ལ་དབྱུ་མ་བ་རང་གིས་བདག་སྐྱེ་ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་ཡང་ཁས་
སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་དོན་དམ་གྱིས་བྱུང་པར་མ་
སྐྱར་བར་བཀག་ན་ལེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་ཐུ་
སྟེགས་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་བྱུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཏུ་བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་དགག་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པས་ནི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཅམ་འདོད་ཀྱི་བདག་

གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་མི་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་
ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དག་གཞན་པར་འདོད་ནས། རྣམས་ཁས་མ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་ཆོས་ཅན་ལ་
སྐྱར་ན་ཡང་དགོས་པ་མེད་དེ། བ་རོལ་པོས་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་མིག་
སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་དག་གཞན་པར་འདོད་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་
ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱོར་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྒྲོལ་ལ་སྒྲོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་
ཉགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གིས་དོན་དམ་པར་མིག་སོགས་
ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མིག་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་མེད་དེ། དོན་
དམ་པའི་མིག་སོགས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་དེ་གང་གི་བྱད་པར་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། ཁོ་
ན་རེ། དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་བྱད་པར་ལ་སྐྱོར་དགོས་ཏེ།
རིགས་པ་དེས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱར་ནས་མ་
སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྤྲོས་ན་ཡང་གཞན་ཕྱི་གོལ་གྱངས་ཅན་པ་ལ་
ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲངས་ཅན་པས་མིག་

སོགས་དབུ་མ་བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དེའི་སྐྱོན་སྤྱོད་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཅེ་སྟེ་ཇེ་ལྟར་
སྐྱ་མི་ཏྱག་ཅེས་བྱ་བ་ལ། ནས། ཆོས་ཅན་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་
ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱི་ཙམ་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་བ་མི་འཛིན་ཏེ།
འཛིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་
འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྱུབ་ལ། ནམ་མཁའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་བས་མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
གངས་ཅན་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ན་བདེན་རླུང་གྱི་བྱད་པར་དོར་ནས་མཐུན་སྦྱང་དུ་
གྱུབ་པའི་མིག་སོགས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་དགོས་ཏེ། བདེན་པར་
གྱུབ་པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འགྱུབ་ཅིང་། རླུང་
པར་གྱུབ་པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་གངས་ཅན་པ་ལ་མི་འགྱུབ་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་ཆོས་ཅན་ལ་མ་སྐྱར་བས་གློ་བ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྱུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བེད་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་མི་འཐད་པ་དང་། དཔེ་བཞེད་པ་དང་མི་འབྲེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་མིན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་སྟངས་ནས་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་ཁས་སྤངས་པའི་སྟངས་ནས་བཤད་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚིག་སྤྱོད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་ལན་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མིག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་མིན་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རིགས་པས་བཀག་གོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཞེས་པ་མན་བྱུང་དོ། །

དེ་ཡང་མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དོར་བའི་མིག་སོགས་སྐྱེ་ཅམ་གཞག་ཏུ་མི་བྱུང་སྟེ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དེ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཁས་སྤངས་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྲུལ་བས་རྟེན་པའི་ཡུལ་ན་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེར་

སྒྲུང་བའི་རྩུན་སྒྲུང་མེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་
 རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆད་མ་གང་ཡིན་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲི
 ཏྲིག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ཆད་
 མར་འགོ་དགོས་ཤིང་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་དེ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གང་
 ཡིན་ཡང་ཆད་མར་སོངས་རང་མཆོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་རང་
 མཆོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་སྒྲུང་ཡུལ་
 རང་མཆོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་རང་
 མཆོན་སྒྲུང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྱུལ་བར་སོང་ན་དཔེ་རང་གི་གཞུང་བྱ་རྟེན་པར་
 འཇོག་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཆད་
 མས་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ།
 འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་བྱིན་ཅི་ལོག་རྩུན་པ་དང་། མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་
 པའི་རྟེན་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འཁྱུལ་བའི་རྟེན་དོན་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་
 པ་ཡིན་པས་བྲུབ་པས་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་སྒྲོང་མི་རུས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བའི་ཚྱོད་སྒྲོང་དང་། ཆད་

མའི་རྟེན་དོན་གྱི་ཚད་སྤྱོད་དོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྒྲུ་འཇལ་བའི། ཞེས་
སོགས་བྱུང་། མི་འཐད་དོ་སྒྲུ་མ་ན། ཡན་གྱིས་ཚད་པ་དང་། མ་མཛད་དོ། །
ཡན་གྱིས་དེ་སེལ་བ་སྒྲུ་བས་མ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་མིན་གྱིས་
ལན་དངོས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མིག་སོགས་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་
བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་
གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་པ་ན་དེ་
གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ། དཔེར་ན། སྒྲུ་
འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་
རུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆད་མ་སྒྲུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སྒྲུབ་མི་
དགོས་པ་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིག་སོགས་ལ་ཞེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་
ལོག་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་མིག་སོགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་མིག་
སོགས་ཞེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་རྟེན་ཀྱང་མིག་སོགས་
འཇལ་བ་མི་འགལ་བ། དཔེར་ན། སྒྲུ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་
ཅིང་སྒྲུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་སྒྲུ་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་རྟེན་ཀྱང་སྒྲུ་
འཇལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་སྒྲུ་མ་ན། རྒྱ་བས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་
དོགས་པ་སེལ་བར་མ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་

མཁས་པ་ལ་སྐྱེ་འོས་པའི་དོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་བོད་སྤྱི་
 རབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེ་སྤྱིད་པས་དེ་བཤད་ན། རང་རྒྱུད་པའི་
 འདོད་པ་ལྟར་ན། བེག་སོགས་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་མི་འཇུག་སྟེ། བེག་སོགས་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་ནི་ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པ་སྟེ། རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་
 འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོག་དེ་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པ་མ་འབྱུང་བས་
 རྟོག་ཀྱང་དེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྣང་དང་དོན་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་བྱས་
 རས་བྱུང་མི་དགོས་ཤིང་། གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་བེག་
 སོགས་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པས་
 ཆོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོད་མས་བྱུང་མ་བྱུང་དང་འབྱུང་མ་འབྱུང་སོགས་ཀྱང་
 དངོས་པོ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་སྟོས་འབྱུང་བ་ལ་ཁ་ཆོན་མཆོད་
 པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡང་ལོག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་
 སྟོ་ལ་ཁ་ཆོན་མཆོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དོན་དེ་
 ཆོད་མས་བྱུང་མ་བྱུང་དཔྱད་པའི་དུས་སུ་ཆོད་མས་བྱུང་ཅེས་པའི་དོན་ནི།
 ཉོག་མེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་ན་དོན་དེ་ཆོད་མ་དེ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་།
 ཉོག་བཅས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་ན་དོན་དེ་ཆོད་མ་དེས་ངེས་པའམ་ཞེན་པ་ལྟར་
 བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཆོད་མས་བྱུང་ཚུལ་གང་ལ་སྟོན་པའི་ཡུལ་དེས་གོ་དགོས་ལ།

དེ་ནི་དོན་དེ་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡུལ་དེ་
ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་འཛོགས་གིས་སྒྲོ་དེ་སྒྲིབ་ཡུལ་
ལ་མ་འཁྱུལ་བ་དང་། ཡུལ་དེ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་
རྣམ་འཛོགས་གིས་སྒྲོ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལམ་ངེས་ཡུལ་ལམ་འཁྱུལ་བར་འཛོགས་པའི་
སྤྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་པ་རང་མཆོན་སྒྲིབ་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་
འཁྱུལ་བའི་རྟེན་དོན་ནི་ཞེས་བྱ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་འཛོགས་ཏུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག
དེས་ཞེས་བྱ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་ཞེས་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་དེ་དག་
རང་བཞིན་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལས་རང་ལུགས་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དོགས་
པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱུད་པས་བཤའ་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་བསམས་པ་གང་
ཞིག་དེ་འདྲའི་བསམ་ཆོད་དེ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ཁས་སྒྲིབ་ས་
པས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲིབ་ས་པར་སོང་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་
པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྒྲིབ་བས་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཅམ་པོ་གལ་སྤྱིད་སྟམ་དུ་
དགོངས་ནས་བྱུང་པར་དོར་བའི་སྤྱི་རང་རྒྱུད་པས་བསམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་
པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཀག་གོ།

འདི་དག་གི་གནད་ཏྲོགས་ན་རང་རྒྱུད་པས། བདེན་གཉིས་ལས། སྒྲིབ་
དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཤའ་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡུལ་

ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀར་ཡང་ལོག་གཉིས་རེ་འཇོག་ལ་རང་
ལུགས་ལ་ཡང་ལོག་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམས་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་
པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དོན་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་
ཅན་དུ་འབྱུང་། སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རུས་མི་རུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། རྩ་དང་
སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དག་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བྱས། ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་རང་ལ་རང་མཚན་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མེད་པའི་འབྲུལ་
ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པར་བྲོད་ཀྱིས་འཇོག་ན་ནི་བྲོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གྲུབ། ཟེན་པས་བྲོད་དེ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དུ་
མི་རུང་བས་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་སོ་ན་གནས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་
པ་འབྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་དང་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་འགལ་ན། དོན་
དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་
པ་འབྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་
རྟེན་པ་མིན་ན་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་བྲུབ་ན། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཆོས་ཅན། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཇི་སྟེན་
 བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཅམ་སྒྲུབ་མ་
 འཇུག་པས་རྟེན་པ་གཙོན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ། དང་པོ་ལ་མ་བྱེད་སྟེ།
 རིགས་ཤེས་རྟེན་པ་དཔག་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེས་
 རྟེན་པ་འཇུག་ཤེས་གྱིས་རྟེན་པ་མིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ན་
 ཤེས་གྱིས་སྒྲུབ་ཡང་ཡིན་ལ་བརྟུན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་དྲུང་སྒྲུབ་རྟེན་ཀྱང་དེས་དྲུང་
 སྒྲུབ་པ་མ་རྟེན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་མ་བྱེད་སྟེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པ། ཞེས་
 པའི་དེས་བཟུང་གི་ཅམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ས་ལ་བལྟས་ན་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པས་
 རྟེན་པ་གཙོན་པམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྒྲུབ་སྟེན་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་ཞབས་ཀྱི་བརྟེན་
 འདོད་ནི། ཡོད་ཚུལ་ཇི་སྟེན་པའི་དཔྱད་པའི་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པ་དགག་པར་འདོད་ནས་ཅམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་འཇུག་
 པའི་ཤེས་པས་རྟེན་པ་ཡིན་པ་འགོག་འདོད་ནས་ཅམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དབྱུང་བ་ཞིབ་མོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 བ་སྟེན་ལ་བཟུག་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་ཞེས་སྒྲུབ་གསལ་ཁོ་བོས་ཀྱང་སྒྲུབ་
 ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དབྱུང་ཚུལ་སྟེན་

བ་ལ་མི་འཛོག་པར་རང་མཆོན་སྒྲུང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་
 པའི་ཞེས་པའི་དབྱུང་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་པའི་
 དོན་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བའི་དོན་
 བྱི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
 ཆད་མ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་
 ལའང་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཆད་མ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
 གིས་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་དེ་བྱི་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་གང་
 ལའང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བ་སྒྲུང་དུའང་མེད་པས་དེ་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིས་དགོངས་ནས་
 རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དངོས་སྒྲུ་བས་
 ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་པའི་ཆད་མས་
 གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་དབྱུ་མ་བ་ལའང་
 གྲུབ་པ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་རང་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་
 པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་
 ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་གྲུབ་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟེང་ནས་
 བཤད་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་མིན་པར་བསྟན་

པ་ནི། རྟོན་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་གི་ཆེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོན་ཆོས་ཅན་
 གཟུགས་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་བྱུང་བ་ཉམས་པ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་
 སྐྱངས་པའི་སྟངས་ནས་ཀྱང་ལེགས་ལྡན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་
 མོར་བཤད་པ་དང་། གཞུང་འདི་ལས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོན་ཆོས་ཅན་
 གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཁས་སྐྱངས་པར་སོང་བའི་སྟངས་སྐྱོན་
 བརྗོད་པ་གཉིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཡང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་བྱུང་མཐའ་
 མི་མཐུན་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་དོན་དམ་
 པར་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་ཁས་
 སྐྱངས་སོང་། ཞེས་རིགས་པས་འབྲུལ་བའི་བྱུང་ཅམ་ལས་གཉིས་ཀས་རང་
 རྒྱུད་འགོག་པར་མཛད་པའི་བྱིར། བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་ཚུལ་ནི།
 ལྟག་མཐོང་ལས། དེ་གཞུང་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་ན། ཞེས་སོགས་ལྟར། ཆོས་
 ཅན་མཐུན་སྐྱང་བ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་བར་
 ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་
 ཅན་མིག་སོགས་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟོན་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱི་རྒྱལ་དངོས་སྤྱོད་པས་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་

མིག་སོགས་ཀྱི་རང་མཆན་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འདོད། སྤྱོད་དབུ་མ་བས་
མིག་སོགས་འཇུག་བའི་ཆད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་མཆན་ལ་འབྲུལ་
བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་སྤྱོད་མའི་ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ལེགས་ལྡན་
གྱིས་མིག་སོགས་དེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་
བཀོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ཕྱི་མའི་ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་
བྱུང་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་གཟུགས་
སོགས་བརྩན་པ་འཇིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་དང་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་
རྟེན་དོན་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོག་གསལ་གྱི་འབྲུ་
གཉིར་བ་ན་ཡང་། གང་གི་ཆེ་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར།
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་
དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ན་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྒྲོར་བ་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་
པ་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་སྟེ་མིག་སོགས་དེའི་ངོ་བོ་རྟེན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཉེ་
དོན་དམ་པར་ཉམས་པར་ཉེ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་བར་ལེགས་ལྡན་འདིས་རང་
ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་བདག་སྐྱེ་
འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པས་ན་

མིག་སྟོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་ཞེས་པའི་
 དོན་དང་། གཞུང་ལས། མིག་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཅེས་ཀྱིས་རྟོག་པ་མིན་པར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྦྲངས་ལ།
 ཞེས་སྟོགས་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་མེད་དེ། རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་
 ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དོར་བའི་མིག་སྟོགས་ཅེས་པོ་ཆོས་
 ཅན་དུ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ལེགས་ལྡན་བྱེད་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་
 བྱུང་པར་དོར་ནས་མིག་སྟོགས་ཅེས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་སྟོགས་དེ་རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བའི་ཆད་མའི་རྟོག་
 མ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ན་ལུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོག་དང་དེ་ལ་མ་
 འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོག་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ན་མིག་
 སྟོགས་དེ་ལུལ་གྱི་རང་མཆན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོག་དུ་འགྱུར་
 བ་གང་ཞིག མིག་སྟོགས་ཀྱི་རང་མཆན་སྦྲང་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་འབྱུང་བའི་
 ཆད་མས་ནི་མིག་སྟོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཇུག་དགོས་ཀྱི། དོན་
 དམ་པའི་བྱུང་པར་དོར་བའི་མིག་སྟོགས་ཅེས་པོ་འཇུག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་སྒྲུབ་ལེགས་ལྡན་རང་གི་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་པོ། །དེས་ན་ཆོག་
 གསལ་གྱི་འབྱུང་གཉིས་བ་ན་ཡང་། གང་གི་ཆེ་བདག་སྟེ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་

སྐབས་འདིར་དེ་ཁོ་ནར་ཏེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
འདོད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དུས་སུ་ཏེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་
གིས་བདག་གི་ངོ་བོ་སྟེ་མིག་སོགས་དེའི་ངོ་བོ་རྟོད་པ་ཅ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉམས་
པར་གྱུར་པ་སྟེ་མི་འཐད་པར་ལེགས་ལྡན་འདིས་རང་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་
ཁས་སྦྱངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་
པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་ལ་དེའི་ཆེ་མིག་སོགས་ཡུལ་
ཅན་ཡང་དག་གི་ཡུལ་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་དོན་ནོ།

འདིར། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་
གཉིས་ལས། རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་།
རང་བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །
རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོད་དེ། ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་
མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་
པའི་ཆོས་དོན་གཅིག་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོད་དེ།
ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
སྤང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཆོས་དོན་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བ་ནི། དེ་དག་གིས་དོན་བཀག་
ནས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། བྱ་སྟེ། ཡན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་རོ། །ཆོག་གསལ་

ལས། དཔེ་ལའང་འབྲུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གནས། འབྲུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེ་བཞེད་པ་དེ་དོན་དང་མི་འབྲུ་སྟེ། རྒྱུ་བས་
བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲིབ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲིབ་པ་ན་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་འབྲུང་འགྱུར་དང་།
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ནམ་མཁའའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱུང་པར་
དུ་བྱས་པའི་སྒྲིབ་ནི། ཆོས་ཅན་འཇམ་བའི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གང་ལ་ཆད་
མར་སོང་སའི་སྒྲིབ་ཅམ་ཞིག་གི་དོན་ཉན་བྱ་འདིའོ་ཞེས་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ལ། མིག་
སོགས་བདག་ལས་མི་སྒྲིབ་བར་སྒྲིབ་པ་ན་མིག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བར་སྒྲིབ་
བ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མིག་སོགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འཇམ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འདི་
འབྲུ་ཞིག་གཞུང་ལོ་ཞེས་གཉིས་ཀས་པན་ཚུན་སྟོན་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་སྒྲིབ་འཇམ་བ་ན་གལ་ཏེ་སྒྲིབ་མི་ཏྲག་པར་མེད་དུ་བེན་ཀྱང་སྒྲིབ་གཞུང་
ཆོག་ལ། སྒྲིབ་འཇམ་ན་ཆད་མས་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་དོར་ནས་གཞུང་
འདོད་ཀྱང་གཞུང་མི་ཆོག་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ན་རེ། རང་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་དོར་བའི་
མིག་སོགས་སྒྲིབ་ཅམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་
པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་སྒྲིབ་ཅམ་

ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཟེར་ན། དེས་སྒྲོན་སྒྲོང་སྒྲུབ་མི་བྱས་ཏེ། རང་
གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དེ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་
རང་དགག་བྱའི་ཆད་ལ་མི་མ་བྱུན་པའི་གནད་ཀྱིས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་
སྤྱི་ཙམ་གཟུང་ཆོག་མི་ཆོག་གི་བྱད་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་
སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ནང་བ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱིས་འབྱུང་འབྱུར་
དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་
འཇལ་བའི་ཆད་མས་མ་བྱུབ་ཀྱང་སྒྲ་སྒྲུབ་ས་ལ་ན་ཤེས་ཀྱི་ཉན་བྱ་སྤྱི་ཙམ་པོ་
ཡོད་ཅེས་སྟོན་གྱི། ནང་བ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་
ནི་སྒྲིའི་དོན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཆོས་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་འདི་འདྲ་
བ་ཞིག་ལ་ཆད་མར་སོང་ཞེས་སྒྲས་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ནི་མེད་དེ། བྱེ་
བྲག་པས་སྒྲ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྒྲིའི་དོན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆད་མར་སོང་ཞེས་སྒྲས་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་སྒྲ་
གྲོལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་རང་རྒྱད་པ་དང་བྱེ་གྲོལ་དེ་ལྟར་
མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཐལ་འབྱུར་བས་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ལས་
བསྒྲོག་ནས་ཐལ་འབྱུར་བས་སྒྲ་གྲོལ་དང་རང་རྒྱད་པས་བྱེ་གྲོལ་བྱས་ཀྱང་
བྱེ་གྲོལ་ལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་

ཆོས་ཅན་འཇུག་པོ་ཆོས་མཁས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་རྒྱ་མཐོང་དོ།

གཉིས་པ་སྟོན་དེས་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི།
 རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ།
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཚུལ། རས། སྟོན་བརྗོད་པ་ལའང་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ཡང་རྟགས་མཐུན་སྒྲུབ་པ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཆོད་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་
 དང་བདག་ལས་སྟེ་བ་མཐོང་པའི་ཆོས་གཉིས་བསྟོམས་པའི་སྟོགས་སམ་
 བསྒྲུབ་བྱ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པའི་
 ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མཐོང་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེ་པ་རོལ་བོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་ཚུལ་ནི།
 ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད། ཅེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་
 འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རས། རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།
 །དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་ཞེས་པ་འབྲུལ་བས་རྟོག་པ་དང་། མ་
 འབྲུལ་བས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་ཆོལ་བ་གཉིས་

ག་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་མེད་པར་བཤད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་
 དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཡང་ན་རང་གི་སྡེ་བ་དག་
 ཡང་ཕྱིར་སྒྲོག་པར་བྱེད་དེ། ནས། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དང་།
 དོན་འགལ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བས། ནང་
 གི་སྤྱོད་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་དེ།
 སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མདོ་ལས། རྒྱ་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །དམིགས་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། །དེ་མ་ཐག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་འགགས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ལས་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའོ། །བདག་
 པོ་ནི་གང་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཀོད་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་
 ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་བྱེད་ལ་མ་གྲུབ། དོན་དམ་དུ་ཡོད་
 པ་ཡིན་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རེད་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་
 བརྟགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཤེས་
 པ་གང་གིས་རྟོག་ཅེས་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་དང་གནད་

གཅིག་སྟེ། བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་
 གང་གིས་རྟོག་ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུལ་བའི་
 ཤེས་པས་རྟོག་པ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་དང་། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོག་པ་དེ་དོན་
 དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་
 ལོག་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་པས་རྟོག་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུག་པ་ལས། དངོས་ཀྱན་ཡང་དག་རྩལ་པ་མཐོང་བ་ཡིས།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བ་ནམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་
 རྟོག་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་བརྩམས་པ་མཐོང་
 བའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་ཡང་དག་པའི་
 དོན་འཇུག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
 ཤེས་བྱ་བརྩམས་པ་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་རྟོག་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
 བདེན་པར་སྟོན་པས་གསུངས། ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་འདི་ལ་ཤེས་སྟོན་ལས། ཡང་བཀྲལ་ཞིང་
 བཏྲག་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་
 ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རམ།

འོན་ཏེ་དོན་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་
 གཉིས་ལས་མ་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་
 བྱིད་རང་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་སྤར་ལྟར་བརྟག་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 གལ་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ན་ནི་རང་ལ་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །འོན་ཏེ་དོན་དམ་
 པར་ན་ནི། རས། དེ་ནི་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། དེས་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་
 སུ་འགོད་དམ། བདེན་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་མ་བྱས་པར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་
 བརྟག་པ་གསུམ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་སུ་གང་འགོད་ཅེས་ཟེ་དགོས་ཏེ།
 དང་པོ་ལྟར་ན་བྱིད་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེད་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།
 གསུམ་པ་ལྟར་ན་བྱིབ་པ་མ་དེས་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིན་བརྗོད་དེ་རང་གི་སྒྲིར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལ་ལྟ། ས་རོལ་པོའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ལ་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀྱང་གྲུབ་མི་དགོས་
 ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་བཤད་དེ་དེ་མི་བཞེར་པར་བསྟན་ལ། གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཤེས་ན་ལྟ་བུ་རྟོད་ནས་སྒྲིད་སྒྲིགས་འདོར་
 བའི་ལོག་རྟོག་ཞིགས་ལ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་

ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱིས་ཆོད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པ། རང་རྒྱུད་པ་དབྱེ་མ་བ་མ་
ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་འདྲི་སྒྲིབ་བཟོད། ཅེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་གསལ་ལས།
གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ལ་སྒྲིབ་ཇི་སྐད་སྒྲོས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
ནས། གདུལ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིན་ཏུ་སྒྲོས་པས་
ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ།
ནས། སྒྲིབ་འདུག་པ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་བདེན་གཉིས་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲིབ་
བཟོད་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་རང་གི་གཞན་གྲགས་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དུ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་བཀོད་ནས་རང་ལུགས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཏགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་གྲུབ་པས་
ཆོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་ཏོག་སྒྲོག་པ་ཅམ་གྱི་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ཅམ་སྒྲུབ་དོན་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་པ་
རོལ་པོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་འགོག་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི།
དེ་ལས་གཞན་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བཀག་པ་ཅམ་སྐྱབ་པ་འགོག་པ་
མིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་རྩ་ཤིང་རྒྱུ་ཆེན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །ཆོག་
གསལ་ལས། ཡང་ཅི་གང་ཡང་བྱུང་བ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲོ་
ནས་བྱུང་། །ནས། གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཉིད་དགག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྲོལ་བ་གཉིས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པས་མི་ཆོག་གས་སྟུང་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚུད་པ་ནི་
 རེས་དབང་པོའི་ཆོག་གིས་རྒྱལ་པམ་དང་། རེས་རང་ཆོག་ཁོ་ནས་རྒྱལ་པམ་
 དུ་འགྱུར་བ་དཔེར་བྱས་ནས་དེས་ཆོག་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་གང་
 གཉིས་ཀ་ལ་རེས་པར་བཟོད་པ་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་པ་སྟེ་
 སྒྲུབ་བ་དང་སྟུན་འབྲེན་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་
 གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པ་དགོས་པར་འདོད་པའི་སྟོགས་སྤང་གིས་བཞེད་
 པ་ནི་ཆད་མ་མདོའི་རང་འབྲེལ་ལས། བཟོད་པ་གང་ཞིག་གཉི་ག་ལ་རེས་པ་
 དེ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་དང་སྟུན་འབྲེན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པ་དང་།
 ཐེ་ཆོམ་བ་བ་བཟོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་དག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ལུགས་སྤྲུལ་བྱེ་གྲོལ་རང་ལ་
 གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ལུགས་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱེ་གྲོལ་རྒྱུད་བས་
 འདོད་པའི་ལུང་གིས་སྐྱབས་འགར་གཞོད་པ་གང་ཞིག་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
 ལ་ཚུལ་གསུམ་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་
 འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཞེས་རབ་སྒྲོན་མར། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དོན་
 ཡིན་ནོ། །ཡན་གྱིས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ངོས་བཟུང་

ནས། དེ་མཉམ་གྱིས་དེ་མི་འདོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་
ཁས་སྒྲུངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་དཔེ་ཆོས་ཅན་
གཉིས་དང་། ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་ཆད་མས་དོན་གྱི་སྤྱོད་
ལུགས་ནས་རང་དབང་དུ་ངེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཉགས་པའི་
རྗེས་དཔག་སྤྱོད་པ་ཞིག་བཟླ་པ་མཐའ་བཟུང་གི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གོ་
དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེར་སྤྱོད་ཅོག་རོས་བསྐྱར་བ་ལས། རང་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སམ་སུན་འབྱེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད། ཅེས་རང་དབང་ཞེས་བསྐྱར་
པ་འདི་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་ལུགས་
ལ་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་འདོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་མི་
འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་མ་བློན་པར་དུ་རང་ངོས་
ནས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆད་མས་གཞུལ་བྱ་
གྲུབ་ལུགས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཉན་འབྱུང་གི་ཞེས་སོགས་བྱུང་། ལྷ་གྱ་ཆོས་ཅན། རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། ཉན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཞོད་པ་ལ། ཐལ་
འགྱུར་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉན་འབྱུང་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ཉན་འབྱུང་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་བྱུང་པ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་

མ་གྲུབ་པའི་གཞན་ཆོག་གས་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་མིན་
ཀྱི། སྒྲར་བ་ཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་གོལ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་སྤྱི་གོལ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་བསྐྱབ་ས་མ་བྱུང་བས་གཞན་
གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་གོལ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་
འབྲིས་པར་ཆད་མས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །སྒྱ་གུ་དང་
སྒྱ་གུ་ཉེན་འབྱུང་སོགས་སྤྱི་ཐ་སྙད་པའི་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་
གོལ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་ཉིད་བར་དུ་ལྟན་
སྤྱིས་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་སྤྱི་
གོལ་ཀྱི་སྒྲོ་ངོར་འདྲེས་ནས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པས་སྤྱི་གོལ་ཀྱིས་དེ་བྱེད་ཀྱང་
དེའི་རིང་ལ་སྤྱི་གོལ་ལ་བྱད་བྱེ་ནས་སྟོན་མི་རུས་སོ། །ཐལ་འབྱུར་བ་ནང་
པན་ཚུན་ལའང་རང་རྒྱད་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལའང་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་
ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཆད་མ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་
ལས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཆད་མ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལྟ་བ་
སྤྱིས་པའི་རྒྱད་ན་སྒྱ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སོགས་
གསུམ་གཡོད་ཀྱང་། ལྟ་བ་མི་ཉིད་པའི་རྒྱད་ན་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་འཛིན་
པ་མེད་པའི་བྱད་པར་ཤེས་ན། བོད་དག་ཉོག་པས་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་
རིགས་པས་འགོག་པ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་སྤྱིས་པར་སྒྲོམ་པ་ན་སྤྱོད་

སྒྲིགས་ཐམས་ཅད་འདོར་བའི་ལྷ་ངན་རྣམས་ལེགས་པར་ཁེགས་པར་འགྱུར་
རོ།

བཞི་པ་ནི། དེས་ན་གཞན་གྲགས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེས་ན་གཞན་
གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཙམ་
གྱིས་མི་ཚོག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དཔེ་ཚོས་ཅན་རྟགས་ཚོས་སོགས་
དེས་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་གཞལ་ན་ཆོད་མས་ཀྱང་བྱུབ་ལ་
རིགས་པས་འཕྱལ་ན་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་དེས་པར་འདོད་དགོས་པའམ་དེས་
འཕྱལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་གང་རིགས་ཤིག་དགོས་ཏེ། ས་རོལ་བོས་
དེ་དག་ཆོད་མས་བྱུབ་པ་མེད་པར་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱལ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་
པའི་ལྷ་བ་སྐྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེར་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་དོན་དམ་པ་རྟགས་མི་རུས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིར། ཅ་ཤེར་བ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས།

ལྷ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །

དེ་ལ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །

གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྷ་ན། །

དེ་གཞན་དག་ལ་ངེ་ལྷར་བཟླ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲིང་བའི་རྣམ་གཞག་

ལ། རྟོལ་བ་གཉིས་ཀར་རང་མཚན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཆད་མས་མི་འབྱུང་
 བར་ཕྱི་རྟོལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
 སྦྱོར་བ་དེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གྲགས་དང་གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྒྲ་བཤད་ནི། དེའི་རྟགས་ཆོས་དོན་
 གསུམ་དང་དཔེ་རྣམས་སྤྲ་རྟོལ་གྱིས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཕྱི་རྟོལ་འབའ་ཞིག་
 གིས་ཁས་ལེན་པས་གཞན་གྲགས་ཞེས་བ་མིན་པར། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་
 དཔེ་སོགས་དངོས་སྤྲ་བ་རང་གི་ལྷགས་ལ་རང་མཚན་སྤང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་
 འབྱུང་བའི་ཆད་མའི་རྩེད་དོན་དུ་འདོད་པས་དངོས་སྤྲ་བ་ལ་རང་གྲགས་ཀྱི་
 སྦྱོར་བ་དང་། དབྱ་མ་བ་ལས་གཞན་དངོས་སྤྲ་བའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་
 བས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་དཔེ་སོགས་
 སྤྲ་རྟོལ་གྱིས་ཁས་ལེན་ཀྱང་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཆད་མས་
 རྩེད་བ་ཕྱི་རྟོལ་ཁོ་ན་ལས་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་བྱུན་སྤང་དུ་མ་བྱུང་བས་ན་
 གཉིས་ཀ་ལ་མ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་གཞི་ནི། མིག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན།
 ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ནི་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟ་
 བ་ནི། འདི་བ་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཐལ་འབྱུར་བ་ལྟར་ན་རང་

རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་སོགས་མི་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་ཏེ་རང་
མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པས་དེ་དག་དབུ་མ་བར་མི་འཇོག་གམ་སྙམ་
ན། དཔེར་ན་སྟོ་ཕྱིར་བ་ཅེས་ཀྱང་གཞི་དེ་བྱམ་པར་མ་ཅེས་པས་གཞི་དེ་བྱམ་
པར་འདོད་ཅེས་སྒྲིག་མི་རྒྱས་པ་དང་། རྩེ་བྲག་པ་རྩེས་གཞན་འདོད་པའི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲིག་བ་མིན་པར་སྒྲིག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་བདེན་
གྲུབ་འགོག་ཅིང་བདེན་མེད་ལེགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དབུ་མ་བ་ནི་
ཡིན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས། དབུ་མ་བ་ཡིན་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེས་སུ་དཔག་
པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དབུ་མ་བ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང་མི་
འགལ་ཏེ། བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཅེས་གྱིས་དག་སྟོང་མིན་མི་དགོས་པ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་ལྡན་སོགས་རྟག་མཐའི་དོན་ཁས་
ལེན་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་ཡང་རྟག་མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་བ་མིན་པ་
སོགས་ཀྱང་ཞེས་དགོས་སོ། །

སྟོ་ན། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟོན་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཞེས་པ་འཆད་བྱེད་ལྷག་མཐོང་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ཆོས་
ཅན་མིག་གམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ།
ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟོན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་

དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་དེ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་གང་
ཡིན་བརྟག་ཅིང་། དཀའ་འགྲེལ་དང་དགོངས་རྒྱན་མཐུན་པར། དེ་ཁོ་ནར་མ་
གྲུབ་པ་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཞེས་འབྲུ་བསྒྲུན་ལ། རྩེ་དྲུང་དབྱུ་མར་
དེ་ཁོ་ནའི་ཆེ་ཞེས་དེ་ཁོ་ནར་ཞེས་པ་གོང་དུ་སྤངས་ནས་བཤའ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཆེ་ཞེས་པའོ། །དགོངས་ཟབ་སྤང་པའི་སྒྲོན་མེར་ལྷག་མཐོང་ལྟར་ན་མ་དགྲུགས་
པར་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། འདི་ལྟར་ན། གང་གི་ཆེ་འདིར་དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་བཀག་
པ། ཞེས་དེ་ཁོ་ནར་ཞེས་པ་གོང་དུ་སྐྱར་ནས་བཀའ་བར་བཞེད་དོ། ། གཞུང་
ལས། མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པ་དེ་འདྲ་བར་ཤེས་པ་མ་
འཁྲུལ་བས་རྟེན། ཅེས་པ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མིག་སོགས་
འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་སྐྱ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟེན་པའི་དོན་མིན་
པར། སྤང་བཤའ་པ་ལྟར་མིག་སོགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་མིག་སོགས་
ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་དུ་རྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་མིག་སོགས་རང་མཆོན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་མིག་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་
རྟེན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཅེ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་དང་། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུར། སྤང་
དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །ཅེས་པའི་སྤྲ་འགྲེལ་དུ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གང་
དག་ཤེས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ནི་སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་
པར་ངེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་མི་འབྱེད་པར།

ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་
འབྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན་སྒྲུང་དུ་འབྲེལ་བ་རང་མཆོན་གྱིས་
གྲུབ་པར་སྒྲུང་བར་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་བྱེད་དམ་སྟུམ་ཡང་། རང་འབྲེལ་ལས།
ཞེས་པ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བ་ཅན་དུ་འབྲེལ་ཡང་། ཞེས་དང་། དཀའ་
འབྲེལ་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུང་བ་ལྟར་དར་རྒྱུ་ཀ་ལས། རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཞེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་དུ་འབྲེལ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
སྒྲུ་མ་འབྲུ་གཉིས་པ་མིན་འབྲེལ་བས་སྒྲུ་མ་ཆོག་འབྲེལ་སྐྱབས་རང་འབྲེལ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲུས་ཟེན་ལྟར་བྲས་སོ། །

དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱེད་ལས། ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མ་སྟོང་པོས་མཉམ་
གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་འབྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོག་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་
སྒྲུ་མ་ནས་ཀྱང་བཤད་ཆོག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ནས། ཞེས་བྱེད་དུ་
གཞུང་ལས། གཞན་དུ་བཤད་པ་དང་བཤད་ཚུལ་འདི་གཉིས་མི་མཐུན། ཞེས་
སོགས་བྲངས་པ་ལ་དཔགས་ན་གཞན་དུ་བཤད་ཅེས་པ་དབུ་མ་སྟོང་པོས་
མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་འབྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོག་པར་བཤད་པ་ལ་
སྒྲུ་མ་བར་སྒྲུང་བས་དེའི་དགོངས་པ་བཅུ་དགོས་ཤིང་། སྒྲུ་མ་བཤད་པ་ཉིད་
གཞུང་གི་དོན་དུ་འབབ་སོ། །གཞུང་དང་ཆོག་གསལ་དུ། དངོས་སྒྲུ་བས་
བཀོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱེད་པར་སྒྲུ་མ་བའི་གསལ་ཁ་

མེད་ཀྱང་སྒྲོར་བ་དོན་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྤྱོད་བས་དབྱ་མ་བ་ལ་མིག་སོགས་དོན་
དམ་པར་རྒྱ་ལས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ལ་འང་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྲོར་དགོས་ཏེ།
དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན།
ངོ་གདོང་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་ཡང་དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་མ་སྒྲུར་བ་དགོངས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟག་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དམ་བཅའ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྲོར་ཞིང་རྟགས་ལ་དོན་
དམ་གྱི་བྱད་པར་མི་སྒྲོར་བར་འགོད་པ་ཉིད་དངོས་སྤྱོད་བས་བཀོད་པའི་སྒྲོར་
བའི་དོན་དུ་འགྲུབ་པོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་ལས། རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
བརྟག་པ་གཉིས་ལས་མ་མཛད་པ་ལྟར་ན་རྟགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ངེ་
དགོས། ཞེས་བརྟག་པ་གཉིས་བྱེད་རུང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། དོན་དམ་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཡེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་བརྟག་པ་གཉིས་མཛད་པ་ལྟར་ན་
རྟགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་འདྲི་བ་ལས་རྟགས་སུ་གང་འགོད་ཅེས་འདྲི་མི་རུང་
བའི་དོན་མིན་པས་གཞུང་འདི་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟག་

པ་གཉིས་བྱེད་སྐབས་རྟགས་སུ་གང་འགོད་འདི་ན་སྒྲར་ཆོས་ཅན་སོགས་
བདེན་རྩུན་གང་གིས་ཀྱང་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་གཞག་དགོས་ཀྱི་གཞན་
དུ་ན་གྲོལ་བ་གཉིས་གང་དུང་ལ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འདིན་རྟགས་དེ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱིས་བྱེད་པར་
དུ་བྱས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བརྟག་པ་གཉིས་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་
དོན་དེ་བྱེད་ལ་མ་བྱུང་། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་དོན་དེ་རེད་ལ་མ་བྱུང་།
དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་བྱུང་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྟག་པ་གསུམ་མ་བྱས་ན་བརྟག་པ་མཐའ་མཆོད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། བརྟག་པ་གསུམ་པ་དེ་བསལ་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། བདེན་གཉིས་གང་དུ་འང་མེད་
པའི་དོན་ནི་མི་འདོད་པས་དེ་བསལ་བར་མཛད་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བརྟག་པ་གསུམ་བྱེད་སྐབས་ཁ་ཅིག་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་བརྟག་པ་བྱེད་
པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལེགས་སྒྲན་ལ་མ་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་པར་འདོད་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཅིང་། བརྟག་པ་
 གཉིས་བྱེད་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་རྣམས་ལེགས་བཤད་ཆེས་འབྲང་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །གཞུང་ལས། སྤྱི་གུ་དང་དེ་ཉིན་འབྲུང་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ལྷན་
 སྤྱེས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་ཆོལ་སྤྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་མོད་
 གྲང་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་སྤྱི་ཆོལ་གྱི་ངོར་
 འབྲེས་ནས་ལྷ་བ་མ་སྤྱེས་བར་དུ་མི་བྱེད་པས། ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལས།
 རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་རྩེད་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་ཅམ་
 དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་
 ཅེས་ལྷ་བ་མ་སྤྱེས་བར་ཐ་སྙད་པའི་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་
 ཡོད་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་དང་། ཡོད་པ་ཅམ་དང་རང་མཆོན་གྱིས་
 ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་
 ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་ཉོགས་པར་རྒྱས་པས་རང་
 བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་སྤྱིར་རང་བཞིན་
 ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའང་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར། ཞེས་ལྷ་བ་རྩེད་པ་ན་དེ་
 འབྲེས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལྷག་མཐོང་ལས། རང་བཞིན་

ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སྐྱེ་བ་འདི་
མ་རྟོགས་སྐྱེན་གདོན་མི་བ་བར་མཐའ་གཉིས་སྐྱེ་ལྷུང་བས་མཐའ་བྲལ་དབྱ་
མའི་དོན་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་འགལ་སྤྱོད་ལ་འཇམ་
དབྱངས་དགའ་སྒྲོས་ལྟ་བུ་མ་སྐྱེས་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱོད་དུ་
ཡོད་ཅེས་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་སྐྱེད་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི་སྤྱིར་མི་སྐྱེད་པ་མིན་པ་དང་། བསེ་ངག་དབང་བཟ་ཤེས་གྱིས་ལྟ་བུ་
མ་སྐྱེས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གྱི་ས་ཆོད་ཐེག་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་བྱད་པར་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་བྱུང་བ་དང་།
ལྷུང་སྐྱེ་རོལ་བའི་རྩིས་ལྟ་བུ་མ་སྐྱེས་པར་དེ་གཉིས་གྱི་བྱད་སྐྱེད་པ་ཡོད་
པའི་སྐྱོགས་མནན་པ་དང་། བྱིས་ལན་ཡབ་རྗེའི་དགོངས་རྒྱུན་དུ་ཆེ་དེ་ལ་དང་
པོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཡང་
རབ་རྒྱལ་ལ་བཏགས་ཡོད་གྱི་ངོ་སྤྱོད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱའི་
གྲུབ་ཆང་ངེས་པའི་གོང་ཉིད་ནས་དེ་གཉིས་གྱི་བྱད་ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་ཡོད་
པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དབང་རྣམས་འགར་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་རྣམ་བདུན་དུ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་རྩིས་
ཅེས་ནས་དེ་གཉིས་གྱི་བྱད་པར་སྐྱེད་པའང་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་
དེ་གཉིས་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ་སྐྱོད་གྱིས་ངེས་ནས་ལྟ་བུ་རྟེན་ནས་ཆད་མས་

སོ་སོར་བྱེད་པ་འང་ཡོད་པ་དང་། དབང་རྒྱལ་དང་དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་ལྟ་བ་རྩེད་པ་ན་སོ་
སོར་བྱེད་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རང་བཞིན་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་
བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་འང་
རྟོགས་པར་རྒྱས་པས་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་
དངོས་སྤྱོད་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྩེད་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་
ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཕར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འང་ཕལ་ཆེར་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ལ།
དགོངས་ཐབ་སྤང་བའི་སྒྲིན་མེད། ཡིག་ཆའི་དེ་བྲུབ་མཐའ་གཟུང་དཀའ་ཡང་
ཕལ་ཆེར་ལ་དེ་དག་དུས་རགས་པ་མཉམ་པའི་དོན་དང་། ལམ་རིམ་ལས་
གསུངས་པ་ནི་དེ་རྣམས་དུས་མཉམ་པ་མིན་ཡང་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལས་
གཅིག་ཏུ་ཅང་མ་འགྱུངས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་བཀྲལ་གྱོ། །

ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བའི་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་གསར་དུ་རྩེད་ཆེ་མཐུན་དཔེ་རྩེན་པ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་དགོས་ཏེ།
ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། འདི་དག་དཔེར་ལེན་པ་ནི་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་

ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སྒྲིབ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་རྩུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་
 འདི་རྣམས་ཐོག་མར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སྒྲིབ་བཟུགས་ནས་དེ་ནས་
 འཇིག་རྟེན་ན་རྩུན་པར་མ་གྲགས་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་སྐྱེད་དགོས་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
 དག་གི་ཆོག་བྱུང་དུ་དཔེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཞེས་པ་རྩུན་པ་རགས་
 པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་གཟུགས་
 བརྟན་བྱུང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པས་བྱུང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་
 འཇིན་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། འདི་ཡང་བདུན་ལམ་བྱུང་བའི་གྱིས་པ་ཆུང་དུ་རྣམས་བྱུང་བཞིན་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་ཅི་བ་སོགས་བྱེད་པས་དེ་དག་གིས་ནི་
 བྱུང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འཇིན་ལ། གན་པོ་བདུན་ལ་བྱུང་བ་རྣམས་གྱིས་ནི་དེ་
 དག་བྱུང་བཞིན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བྱུང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་པེས་ཀྱང་། བྱུང་
 བཞིན་དུ་སྒྲིབ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་ཡོད་པར་
 འཇིན་པ་ནི་བདེན་འཇིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་སྟོང་བས་
 འགྱུར་པོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལུགས་ནི་གང་
 ལྟར་བ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་གང་དུ་སྒྲིབ་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་མངོན་

སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་
ཆུང་དུ་ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་
ཉོགས་པས་ནི་གཟུགས་བརྟན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་
བདེན་འཇིན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་ཅིང་། དེའི་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བ་མེད་
པར་གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མི་ཉོགས་
པའི་ཕྱིར་སྟོང་དེས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་མིན་ནོ། །འདིས་ནི་སྐྱུ་
མ་ཉ་སྤང་གིས་སྟོང་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་སོགས་གང་དུ་སྤང་བ་དེས་
སྟོང་པར་ཉོགས་ཀྱང་། སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཉོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
ཉིད་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་དཔེར་ལེན་པ་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་གྱི་
ཚུལ་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཉོགས་སྐྱ་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་
གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་བཞོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་གྲུབ་བྱེད་དཔེར་
འགོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་རྩྱུན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་བྱེད་པ་ཞིག་དཔེར་འགོད་
པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དཔེར་
བྱེད་པ་ནི། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དངོས་སྐྱ་བས་བདེན་མེད་ཚད་
མས་ངེས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐུན་དཔེར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བས།
འོན་མཐུན་དཔེར་བྱེད་པ་ཅི་སྟུམ་ན། སྐྱ་གུ་སོགས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་

པས་ནི་སྐྱ་གྲུ་སོགས་བདེན་པར་སྒྲིབ་བ་འདི་སྒྲིབ་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་
ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རི་ལྟར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་དུ་མི་
བདེན་པར་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་མགོ་བདག་གིས་ཀྱང་དེས་ཟེན་པས་དེ་ཉིད་དཔེར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱུད་མ་སྒྲིབ་པ་ལ་
རང་གིས་གྲུབ་པའི་རྩུན་པ་རགས་པ་འགོད་པ་འདི་སྟོན་པ་དང་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་
པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་དང་རྗེ་ཡབ་སྐས་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
འགོད་པ་སྐབས་བབ་གྱི་གང་ཟག་ལ་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་ཏྲ་ཆེན་ཅན་
ཞིག་དགོས་ཀྱང་ལུགས་འདིར་དེ་མི་དགོས་པ་དང་། སྐྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ཏྲ་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་པ་ལ་སྐྱ་གྲུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པས་
ཁུབ་པར་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེས་སྐྱ་གྲུ་བདེན་ཞེན་
གྱིས་འདོད་པར་འཛོག་དཀའ་ཚུལ་སོགས་དགོངས་ཟབ་སྒྲིབ་བའི་སྟོན་མེ་
ལྟར་ལ། མཐའ་དཔྱོད་རང་ཉིད་ལས། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སོང་བ་ན་ལོག་ཏྲ་ཆེན་ཀྱང་རྒྱུག་ལ། བདག་སྐྱེའི་དམ་བཅའ་ཡང་
ངོར་ཆར་ཞིང་། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཡང་ཏྲ་ཆེན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །

ལྷང་སྐྱེའི་གྲུབ་མཐའ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་
བཏང་ནས་གོང་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་
ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྗེ་རྩེ་ལྷང་འགྲེལ་གྱི་དངོས་ཟིན་བཞིན། ནང་བའི་
གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་ལ་བཞིར་གྱངས་ངེས་པར་པར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་
གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བོད་དུ་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
གཞོད་པ་མཐོང་ཡང་ད་དུང་དགོ་ལྷན་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལའང་དབྱེད་པ་
བྱས་ནས་སློ་ཆེན་འི་གྱིས་མི་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའི་
ནང་ཆོན་ལའང་འདྲ་བས་དབྱེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་དང་། དངོས་
སྐྱ་བ་ནང་པན་ཚུན་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། དེ་དག་གི་བར་ན་རང་རྒྱད་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་དེ།
གཞུང་ལས། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ལ་ཁས་སྐྱངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་
ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་
པས་རང་རྒྱད་མི་རུང་དོ། །ཞེས་དང་། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟིན་གྱིས་
ལས། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཐ་སྙད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་
སྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཆོ། གྲུབ་མཐས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་
གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་སྣངས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་

བའི་ཆད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ནང་པན་ཚུན་བཀོད་པའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཚུལ་གསུམ་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་
མ་ཐུན་སྟངས་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།
།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སྤྱོད་བ་གཅིག་སྤྱོད་རྟོལ་དང་གཅིག་ཕྱི་
རྟོལ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་རྟོལ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པ་ཡོད་ལ།
དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་འདོད་པ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ངེ་སྦྱེད་པ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་ཕྱིར་ཅོད་པའི་ཆེ་
ཆོས་ཅན་དེ་རང་མཆོན་ལ་འབྱུང་བའི་ཆད་མའི་རྟོག་དོན་དུ་འདོད་པ་མ་ཐུན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་དེ་དག་གི་བར་ནང་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྟངས་
བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་དག་གི་བར་ན་རང་རྒྱུད་ཡོད་དགོས་པ་གང་
ཞིག་རང་རྒྱུད་མེད་ན་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྟངས་བ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
རྒྱུད་དང་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྟངས་བ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་
ཆེན་མོ་ལས། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་དུ་ངེ་སྦྱེད་པའི་དོན་འགའ་
ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་མི་
དགོས་ཀྱི་དབྱུད་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུ་མེ་

དེའི་རང་རྒྱུད་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་ཟབ་
སྒྲུང་བའི་སྟོན་མེ་ལས། དབུ་མ་བ་དང་དངོས་སྟེན་བ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་
བ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མེད་པར་བཤད་པ་
གནད་འདྲ་སྟབས་རང་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་པ་ཅམ་ལས། གོ་རྒྱུ་ནི་པ་རོལ་བོ་
ལ་རང་བཞིན་མེད་ཏྲིགས་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྒྲུང་བ་དགོས་པ་འགོག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགའ་
གནད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟིན་ཟིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། དེ་འདྲའི་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་
པ་མེད་པའི་དོན་ལས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ལ། རྟོང་
ཐུན་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཡབ་ཇེའི་དགོངས་རྒྱུན་ལས།
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཆིག་གསལ་
ཀྱི་སྐབས་འདིར་བཟུན་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་ན་
ཇེའི་གསུང་རབ་ཀྱན་དང་དགོངས་ཟབ་སྒྲུང་བའི་སྟོན་མེ་ནམས་གྱུང་
བསྐྱེགས་པའི་དགོངས་པར་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་ཐལ་བསྐྱོག་སྟོང་པོ་
རབ་གསལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །གཞན་དག་དགོངས་ཟབ་སྒྲུང་བའི་སྟོན་
མེའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་བ་གྲོལ་ཕྱི་གྲོལ་བྱས་ཆེ་དེ་དག་གི་བར་ན་ཆོས་ཅན་
མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བཞེད་

པ་ལ་བྱ་དགོས་ཟེར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་སྒྲིབ་མས། དབུ་མའི་ཡིག་ཆར་དངོས་སྒྲིབ་བ་ནང་པན་ཚུན་
དང་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཚྱེད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲིབ་བ་མེད་
པའི་ཕྱོགས་དང་། ལྷག་མཆན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་གསུངས་ཏེ་ཕྱི་མའི་རྗེས་
འབྲང་ལ་ཤིང་བཟའ་བརྟེན་ཏེ་དང་བདག་གི་སྒྲིབ་མ་དོན་རྗེ་འཆང་སོགས་མཁས་པ་
མང་ངོ་། །སློབ་མའི་བསམ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་སྒྲིབ་གྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་ཚྱེད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲིབ་བ་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་
རང་གཉིས་སྒྲིབ་གྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཚྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་དང་ལེགས་ལྡན་གཉིས་དེ་ལྟར་ཚྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སློབ་མང་གསུང་རྒྱན་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་སྒྲིབ་གྱུ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་མེད་ཚྱེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཚྱེད་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་
སྒྲིབ་བ་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་པ་ལས་སྒྲིབ་མ་དཔེ་དག་མ་དག་དབྱེད་དགོས་པར་
འདོད་འགལ་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་སྒྲིབ་གྱིས་གཞུང་ལས། དེས་ན་གཞན་
གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་པ་རོལ་བོས་ཁས་སྒྲིབ་པ་ཅུ་
གྱིས་མི་ཆོག་གི་ཞེས་སོགས་ཕྱི་གློལ་ལ་མ་སྐྱེད་བར་སྒྲིབ་ལ་སྐྱེད་བ། ཐ་
སྐྱེད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །ཞེས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་འགྱུར་ཚུལ་བརྟག་གོ།

གསུམ་པ་ཚུལ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་སྒྲིབ་བ་ལ་གཉིས།

དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། དེ་དང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ལུ་
གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།
དགོངས་འགྲེལ་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་གཞན་
དབང་ཡོངས་བྱུང་བ་དེན་བྱུང་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་
དུ་གསུངས་ཏེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིལ་ས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སྟེ་བ་དང་།
དེ་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་བྱང་དོན་དང་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་
སྟེ་བ་ངེས་དོན་དུ་འཛོག་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོབ་དཔོན་
གཞན་གྱི་བཞེད་པ་སྤང་བ་འདད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་ཟླ་བས་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན།
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་ལ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་
དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་གསལ་བར་བའདད་པ་མེད་པས་འཇུག་པ་ཙུ་
འགྲེལ་དང་བསྟན་ཏེ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་མདོ་
བཞི་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། ལུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ངེས་
ཇི་ལྟར་འཛོག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་བཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
དེ་བྱང་དོན་དུ་ལུང་གིས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཀྱང་། ཞེས་

སོགས་བྱུང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲུ་འབྲེལ་ནི། བྱི་
 རོལ་སྒྲིབ་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་སེམས་
 ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བྱུང་དོན་ཉིད་དུ་
 འཆད་འགྱུར་གྱི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། དེའི་རང་འབྲེལ་གྱི་
 དོན། དགོངས་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གྱུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་
 སོགས་སྒྲུར་སེམས་ཅམ་སྐྱབས་རྒྱས་པར་བྱངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གསུམ་
 སྟེ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་གྱུན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་
 དང་གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་པ་སྟེ་དོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། ལེན་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྱུན་གཞི་བཤད་པ་
 གཉིས་དང་། སོགས་སྒྲུས་བསྐྱུས་པ། དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཅི། སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་
 ཞེས་བགྱི་འམ་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་སྩལ་པ། བྱམས་པ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་
 བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་
 ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ངས་བཤད་དོ། ཞེས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་།

དེ་ཉིད་ལས། ཞིབ་བཞུད་པ་གཅིག་ཕྱི་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བཙོན་
པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་མེད་ཇོགས་
བྱང་ཐོབ་པར་བྱར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། དེ་ནི་སྒྲིང་ཇེ་
ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
ཀྱིས་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་རིགས་ངེས་པར་བཤད་པ་སྟེ་བྱང་དོན་དུ་འཆད་རྒྱུའི་མདོ་བཞིག་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཁོ་ན་འོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཚན་བཞིའི་ནང་ནས་
གསུམ་པོ་འདི། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ནད་པ་ལ་སྦྲན་པས་སྦྲན་སོ་སོར་གཏོང་བ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་
སེམས་ཅན་ལ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་དུ་གསུངས་བར་བཤད་
པ་འདིས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ། །དགོངས་འགྲེལ་དུ་མཚན་ཉིད་
གསུམ་ག་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་སྤྱོད་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ་ཡོངས་གྲུབ་
མ་གསུངས་པ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་དེར་གཞན་དབང་དང་
ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་།
འགྲེལ་བར་གཞན་དབང་ཅན་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་དབྱ་སེམས་བདེན་པར་
ཡོད་མེད་ཚུད་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏགས་
འདོགས་པའི་གཞི་ཡང་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དབང་

ལ་བརྟེན་ནས་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ལེན་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སེམས་ཙམ་སྐྱབས་
བཟུལ་བེན་པ་ལྟར་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མདོ་སྡེ་མ་གསུམ་མ་གཏོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་
ལས་བྲང་དོན་དུ་མ་བཟུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སེམས་ཙམ་དུ་སྟོན་པའི་
མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། ཀུན་གཞི་སྟོན་
པའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། མཚན་ཉིད་
གསུམ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྲང་པར་བྱེ་བའི་མདོ་ལང་གཤེགས་
ཀྱིས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མ་འདི། ཞེས་སོགས་བྱུང་།
མདོ་སྡེ་མ་གསུམ་མ་གཏོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ལྷུང་གིས་བྲང་དོན་
དུ་མ་བཟུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པ་
འདི་མདོ་བརྟེན་ལས་ལྷུང་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པས་
གོ་རྣམ་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་བརྟེན་ལས་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐེག་པ་གཅིག་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཙམ་དེ་དག་ནི་
ཤེན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་སྟེ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྲང་པར་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ནས། དམ་ཚཱ་པད་དཀར་དང་། བདེན་
པ་པོའི་ལེའུ་དང་། ཤེར་སྤྱན་དང་། འདུས་པ་ཆེན་པོ་དང་། གཟུངས་རྒྱལ་

དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། དཔལ་སྤེང་དང་། ལང་ག་ཤེགས་
 རྣམས་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་གཞན་གསུམ་འཇུག་པ་རྩ་
 འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་ལུང་དང་། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
 མདོ་ཚན་དང་པོ་དང་། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་མདོ་ཚན་གཉིས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི།
 །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་ཚན་གསུམ་པ་རིགས་པས་བྱང་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ།
 རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ལུང་གིས་བྱང་དོན་དུ་
 ལྟོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་
 སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་ཕྱི་རོལ་འགོག་མི་འགོག་གཉིས་ཡོད་
 དེ། ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་
 འགོག་པ་དང་། ས་བརྩ་བའི། ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ། །ཞེས་
 པས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤྲ་མ་ནི་ལྟོན་པའི་རང་
 ལུགས་ལ་མིན་པར་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་ལང་ག་ཤེགས་རང་
 ལས་གསུངས་པས་བྱང་དོན་དུ་གསལ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་

ཅི། ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་སེམས་ཙམ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་བྱེད་
དུ་བླ་མ་པའང་ལུང་འདིས་བླ་མ་དོན་དུ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དགོས་པ།
འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་གྱི་ལུགས་དགག་པ། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་འཇུག་
འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་མདོ་བརྗོད་པ་ལས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་བདེ། ནས། འཆང་རྒྱ་བར་རི་ལྟར་
འགྱུར་ཞེས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་སྙིང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པ་དང་། སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་
པོ་སྙིང་པ་ཉིད་དང་མི་སྒྲེ་བ་དང་། ནས། མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་འདི། ཞེས་
པའི་བར་རང་བཞིན་མེད་པ་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བསྟན་པ་
བླ་མ་ནས་དེའི་མཐའ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་སྒྲུབ་རྣམས་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ཐམས་
ཅད་བླ་མ་པའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས།
ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་
ཀུན་གཞི་བསྟན་པ་དང་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་མེད་
བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བླ་མ་དོན་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་ལུང་ནི་
ལང་ནི་ལང་གཤེགས་ནས་སྙིང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་

མེད་པ་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་འཇུག་པའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་
བཤད་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་གསུངས་བདེ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅམ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་བྱང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
པའོ། །ཞེས་སྣང་པོ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་སེམས་ཅམ་དུ་
གསུངས་པ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་པར་བཤད་པ་དང་། ལུང་འདིས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་རྟོག་གོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
པའི་ལུང་ནི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པའི་སྐབས་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པའི་ས་བརྒྱ་
པའི་མདོ་ལ་བྱས་སོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ལུང་འདིས་བྱང་
བའི་དོན་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས།
ཞེས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པ་དཔེར་བྱས་ནས་སྣང་པོ་
བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅམ་པས་
ངས་དོན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་མདོ་སྡེ་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་
དཔེ་གོ་རྟོག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩ་བའི་ལུང་འདིས་ཞེས་པ་ལ་དཔེ་བྱེ་

རོལ་མེད་པ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། དཔེ་ཅན་ཀུན་གཞི་བཤམ་པ་
 དང་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བྱེད་ཕྱི་བ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་
 གསུངས་པའི་གཅིག་ནི་སྐབས་འདིར་ལང་ག་ཤེགས་ལས་སྦྱང་པོ་བླ་མ་དོན་
 དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུད་པར་
 བསྟན་པའོ། །བྱེད་པ་པོ་བཀག་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལྷགས་ལས་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་རྟོག་གོ། །ཞེས་སོགས་ནི་ས་བརྩུ་བ་ལས་སེམས་ཅམ་
 མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
 གསུངས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །
 རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ནི་སྤར་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
 མདོ་སྡེ་གང་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངས་བར་འབྲེལ་བའི་མདོ་ལས།
 ཞེས་དགོངས་འབྲེལ་ལ་གསལ་བར་བཤམ་པ་ལྟར་ལས། སྦྱང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་
 སྟོན་པའི་མདོ་ལ་རྣམ་རིག་པས་ངས་དོན་དུ་འདོད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྦྱང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པ་ལ་སྐབས་འདིར་རྣམ་རིག་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་
 གཉིས་ཚུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལང་
 ག་ཤེགས་ཀྱི་ལྷང་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ངས་དོན་དུ་མི་འདོད་པ་གང་ཞེ་ག་
 ཐལ་འགྱུར་བས་སྐབས་འདིར་བླ་མ་དོན་དུ་འབྲེལ་བུའི་མདོར་མི་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། སྐབས་འདིའི་ཚུད་པའི་གཞིའི་མདོ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ངས་

དོན་དུ་འདོད་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་མི་འདོད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐབས་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་རྩོད་གཞིའི་མདོ་དེ་བྲང་དོན་
 དུ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་
 ཟེ། ལུང་དེས་མདོ་གཞན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་དགོངས་ནས་རྟག་བརྟན་
 ཀྱི་སྒྲིང་པོ་སྟོན་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཅམ་པས་དེ་སྟར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དགོངས་ནས་
 སྒྲིང་པོ་སྟོན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་
 རྣམས་སྣ་ཆོགས་ཀྱན་གཞི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས་དེ་
 བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྐྱབས་པ།
 ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་འདྲན་པར་འགྱུར་བའི་དོན་སེམས་ཅམ་པས་འཆད་
 ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་
 འགྱུར་བས་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་
 བྲང་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

སྟོན། སྒྲིང་ཐུན་ལས། སྒྲིར་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་བྲང་
 དོན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་སྐྱབ་པའི་ལུང་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ། ཤེགས་བཤའ་རྗེས་འབྲང་སོགས་ཀྱིས། སྐབས་འདིར་བྲང་
 དོན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་མདོ་ལྟ་བཤའ་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་ལས། བཞི་

519

རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་ལ་བཞི་དང་། སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་
ཀྱི་མདོ་ལ་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་དང་བཅས་མདོ་ཚན་ལྷན་བཞེད་པ་གང་ཞིག་དེ་
ལྟར་རྗེའི་ལེགས་བཤམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་
འདིར་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ལུང་ལྷན་སྙིང་ཐུན་ལས། དེ་ལ་བྱང་དོན་
དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལྟ་ནི། ཡང་གཤེགས་ལས་སྤྱི་དོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
དུ་གསུངས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གདོད་མནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་
རྟག་བརྟན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།
དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་
གྲུབ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་ཡང་གཤེགས་དང་། སྙིང་པོ་
བསྟན་པ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གསུམ་བཅས་ལྟ་བུ་བཤམ་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ལུང་ལྷན་བྱེད་ན། དགོངས་
འགྲེལ་ལས་སྤྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་གཅིག་ལ་བབས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་
ལས། ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀུན་

གཞི་བཤུད་པ་གཉིས་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་
མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་བཤུད་པ་སྟེ་བཞི་དྲུག་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ནི་སྤར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བཤུད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པས་སྒྲིའི་བཞིན་པར་
འདོད་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་འདིར་འཕྲུག་པ་ཙམ་
འགྲེལ་ལས་དྲུག་དོན་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་མདོ་དུག་ཡོད་ཀྱང་ཆོན་པ་ལྟར་
ངེས་ཏེ། ལང་གཤེགས་དང་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་
གཉིས་མདོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཡང་སྟེ་ཆོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོང་ཐུན་ལས་མདོ་ཆོན་ལྟ་ངོས་འཛིན་པ་ན་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་
ངོས་བཟུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་མདོ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ཁོ་
ན་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ནི་
སྤར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བཤུད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སྟོང་པོ་དྲུག་དོན་དུ་སྟོན་པའི་
མདོ་ལ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཉིས་
ཀ་ལ་ཙམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་དེ་
ལྟའི་མདོ་སྟེ་མ་གཏོགས་སྐབས་འདིའི་མདོ་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་སྐབས་འདིར་སྟོང་པོ་སྟོན་པ་དྲུག་དོན་དུ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་མདོར་ངེས་ཅན་དུ་
འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་ལ་སེམས་ཙམ་

བས་ངས་དོན་དུ་འདོད་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ནི།
ནས། རྣམ་རིག་བས་ངས་དོན་དུ་འདོད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཉིས་
ཀ་ལ་ཚུད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་མདོ་སྡེ་ནི་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ལུང་ཚན་པ་གཉིས་མིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་བས་ངས་དོན་དུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་བྲང་
ངས་ཀྱི་མདོ་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་འགྲེལ་དུ་འང་ལང་ག་ཤེགས་ལས་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་དགོས་
གཞོད་གསུམ་བསྟན་པ་བྲངས་ནས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཏྲག་
བརྟན་གྱི་སྟོང་པོ་བྲང་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་
ལས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། །

དེ་ལ་ནི་ཐོག་མར་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་
དགོས་པས། ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར། ཐོག་མར་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་སྐྱ་ཇི་
བཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་པོ་
བསྟན་པའི་མདོ་ཚུ་ཅན། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱུང་མདོ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་
བྱུང་། བྱུང་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་མི་ལེན་ན་རྣམ་པ་
དེ་ལྟའི་མདོ་གཞན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་། ཉམས་
བསྐྱབས་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་སེམས་
ཙམ་པས་སྐྱེ་ཁེ་བཞིན་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། སྟོང་པོ་བླ་མ་དོན་
དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པར་སྟོན་པ་མིན། ཞེས་
དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤའ་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་
ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་
སྟོང་པོ་བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེ་སྐྱེ་ཁེ་བཞིན་པར་
འདོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་སྟོང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་སྐྱེ་ཁེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་སྟོང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དེ་
བླ་མ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་ཁེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་
པར་འདོད་པ་སྤྱར་བཤའ་ཟེན་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་ལས། སྤྱི་མ་འདི་བླ་མ་དོན་ཡིན་པ་མདོ་ཀུན་ལས་
བདུས་པ་ལས་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས་པས་གོ་རུས་པར་དགོངས་ནས་སྤྱི་
མ་གསུམ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བླ་མ་དོན་དུ་སྐྱབ་

བ་ལ་སྐབས་འདིར་ལུང་གིས་བྱང་དོན་དུ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 བར་ཐལ། འདུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་ངེ་མ་མཐའ་
 དག་སེལ་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་བསྟན་པ་དགོངས་
 བ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱུ་བ་
 རིགས་པས་བྱང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ལས་ལུང་གིས་མ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་
 བྱང་དོན་དུ་མ་བསྐྱབས་ཅེས་པ་ལུང་གིས་མ་བསྐྱབས་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གསུམ་དུ་བཤད་པ་བྱང་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་ལུང་ནི་འཕགས་པས་མདོ་ཀྱན་
 ལས་བརྟུས་སུ་བྱངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་མ་
 བྱངས་ལ། རིགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་མེད་ཀྱང་ཐེག་པ་
 གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སོགས་ནི། གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་
 ལས་ངེ་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་
 སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་མ་བཤད་པ་མདོ་བརྟུས་དང་། འདུག་པར་འོག་ཏུ་
 བཤད་པས་གོ་རུས་པས་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་མ་བཤད་ཅེས་འཆད་དོ།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཁྲད་
 ཕྱེ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ལུང་གིས་བྱང་དོན་དུ་སྐྱབ་པའང་འདུག་པ་

ཅུ་འགྲེལ་ལས་བཤམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་བླ་མ་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་ལང་
གཤེགས་ཀྱི་མདོ་མདོ་བུས་སུ་བླ་མ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེར་དེ་
བླ་མ་གྱི་མཆོད་ཉིད་གསུམ་ལ་བྱུང་སྟེ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་མདོ་བླ་
མ་དོན་དུ་བསྐྱབ་ཕྱིར་བླ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་མདོ་སྟེ་རྣམས་
ཀྱིས་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་པས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བླ་མ་པ་གང་། དེ་ལྟར་
ན་དེས་མཆོད་ཉིད་གསུམ་ལ་བྱུང་སྟེ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་མདོ་བླ་མ་
དུ་གོ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་བུས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་གདུལ་བའི་དབང་གིས་ཐེག་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་ཉི་བར་སྟོན་པས་ཆོས་
ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་སྟོན་ཏེ། ཞེས་མཆོད་སྐྱབ་པའི་འོག་དུ་ལང་གཤེགས་ཀྱི་
ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟན་པ་མདོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་གསུངས་
པའི་གཞུང་བླ་མ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོང་ཐུན་ལས། སྐྱབ་པའི་ལུང་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤམ་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། སྐྱབས་འདིར་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་ལུང་ཆོད་བཞི་བླ་མ་དོན་དུ་
སྟོན་བྱེད་ལ་ལང་གཤེགས་ཀྱི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་།
བཙེམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་མདོ་བརྗོད་པ་ལས། ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་
པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་གསུམ་
ལས་གཞན་འཇུག་པ་ཅུ་འགྲེལ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་

འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་ལ་དེ་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་། ལྷོང་
 ཟུན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་དོན་དུ་ལྷོན་པའི་མདོ་
 མདོ་བརྟམས་སུ་བྱངས་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བཞི་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་
 བྱེད་གཅིག་ཡིན་པས་སྦྱིར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་བཞི་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་
 བ་ལ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱང་བཞི་ཡོད་པའམ། སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་
 དགོས་ཀྱི་ལུང་ཚན་ལྔ་དང་དོན་དུ་སྦྱབ་པའི་ལུང་བཞི་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྲང་ལས། རྣམ་བཤད་ལས། ཅ་བར། དང་
 དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་ལ་གསུམ་ལས།
 ཞེས་སོགས་སྦྱར་བཤད་པ་ལྟར་གསུངས་ལ། ལེགས་བཤད་སྦྱིང་པོར། ལུང་
 འདིས་ཞེས་པ་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་གཅིག་ནི་སྐབས་འདིར་ལང་
 གཤེགས་ལས་སྦྱིང་པོ་དང་དོན་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བསྟན་པ་བྱངས་པའོ། །ཞེས་ལུང་ཐ་མ་གཉིས་ལས་མ་
 གསུངས་པ་ནི་ཅུང་མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་ཡང་། འདྲུག་འགྲེལ་ལས་སྐབས་འདིར་
 ལུང་གསུམ་ག་བྱངས་པས་རྣམ་བཤད་ལྟར་འདོད་དགོས་ལ། ལེགས་བཤད་
 སྦྱིང་པོའི་དགོངས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་ལ། །ཞེས་པ་ནི། ལང་གཤེགས་
 ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་དོན་ཡིན་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དང་། འདི་ནི་ལྷོན་པས་དང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། །ཞེས་པའི་དངོས་

བསྐྱེད་གྱི་ལུང་ཡིན་པས། སྐབས་འདིའི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་
མདོ་ཚན་བཞི་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་གྱི་ལུང་དུ་མ་བགྱངས་པ་ཙམ་ཡིན།
ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས་ལུང་གསུམ་གསུངས་པ།
རྩ་བའི། ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་ལུང་འདི་ཞེས་པ་ངོས་
འཛིན་པ་ཡིན་པ་སྐྱབ་མི་དགོས་ཤིང་། གཞུང་འདིར་ལུང་གཉིས་གསུངས་
པའི་དོན་སྤར་ཆོག་དོན་སྐབས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། གཞུང་
འདིར་རྩ་བའི་ལུང་འདིས་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་པ་ན་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་ལུང་
གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་པ་ལས་བྱི་མར་ལུང་གཉིས་སོ་སོར་བྱི་བས་
ལུང་གསུམ་ཡོད་པ་དགོངས་མཐེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟབ་གསལ་སྒྲིན་མེད།
འདིར་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་རྣམ་
རིག་པས་ངེས་དོན་དུ། ཞེས་པ་ནས། ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱས། ཞེས་
པའི་ལུང་འདི་ལ་ལུང་བྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལུང་དང་པོ་སེམས་ཙམ་དུ་
གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུང་རི་ལྟར་ནད་པ་སོགས་གོང་དུ་
བཤད་ཅིན་པས་དེ་མ་བཞག་གོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ལུང་འདིས་ཞེས་པ་
ལ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་རིགས་ཀྱི། ལུང་གཉིས་གསུངས་
པའི་གཅིག་ལུང་འདི་གཉིས་པོ་བྱས་ན་མི་བདེ་བས་སྤར་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་
ཡང་། ལུན་སེལ་ལས། ལུང་འདིས་ཞེས་པ་སྤར་བའོད་པ་དེ་མ་གཏོགས།

གཉིས་གསུངས་པའི་གཅིག་ནི་ཞེས་སྐར་ཀྱང་ཆོག་པ་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྙིང་པོ་སྟོན་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེས་
ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་བྱང་དོན་དུ་འབྲུག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
སྙིང་པོ་བསྟན་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་ན་བདག་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དང་
མཚུངས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རང་ལུགས་ནི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལམ་བྱངས་སོ། །བར་
གྲིས་གཞུང་བཀོད་ནས། ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །བར་གྲིས་དེའི་དོན་བཀའ་། དེ་
མིན་གྲིས་མདོ་བརྟུས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་སྟོན་ཏོ། །སྙིང་པོ་བྱང་
དོན་དུ་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པ་དེས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་
བསྟན་པ་བྱང་དོན་དུ་སྐྱབ་ཅིང་། དེ་ལ་ཐོག་མར་སྙིང་པོ་རྟག་བརྟན་གྱི་མདོ་སྐྱ་
ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་དགོས་པས། ལང་གཤེགས་དང་། གཞུང་འདིར་
དེའི་ཕྱི་འགྲེལ་གནང་བ་སྐར་ནས་བཤད་ན། འདི་ལ་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཇི་
བ་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་མཛད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་
མདོ་སྡེ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་དོན་
འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ནས། བསྟན་པ་བརྗོད་པ་ལ་མདོན་པར་ཆགས་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་སྐྱ་ཇི་

བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིས་ཟེན་ནི་བསྟན་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་
ཡིན་གྱི་སྒྲིས་ཟེན་གྱིས་ངེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གཟུང་དུ་རུང་བའི་
གཏམ་མིན་ནོ། །སྒྲིག་རྒྱས་རི་དྲགས་སྒྲིབ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒྲིངེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་
པ་མགྱུ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་འགོད་
པ་སྟེ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་གྱིས་
དོན་ལས་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མི་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་གཉིས་འདི་དང་འབྲེལ་མིན་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་དོ། །

དེ་བ་ཞུས་པ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་བརྗོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
གསུངས་པ་དེ། ནས། བདག་ཏུ་སྒྲིབ་སྟོན་པར་བབྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་མདོར་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་དེ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་རྣམ་པར་དག་
པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད། མཆོན་སོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྟེ། རྩོམ་བརྗོད་འི་
ལང་ག་ཤེགས་འགྲེལ་བ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་

མ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུང་དག་པ། ཞེས་དང་། མདོ་བརྟམ་འགྲེལ་བ་ལས། ལུས་ཀྱི་ནང་ཞེས་བྱ་བ་
 རི་སེམས་ལ་གནས་པའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྣོར་བྱ་
 གོས་ནི་མ་ཅན་གྱིས་དགྱིས་པ་བཞིན་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སོགས་སྤྱག་
 བདེན་གྱིས་དགྱིས་པ། དྲག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཞེས་
 སྟོབ་ཀྱི་རྟོག་པས་ནི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། འབྱུར་གཞན་དུ། འདོད་ཆགས་
 དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཐུག་གི་བེལ་གྱིས་ཤོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ནི་
 མས་ནི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་འདིར་རྒྱ་འབྱུར་ལས། འདོད་
 ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཐུག་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོག་པའི་རྟུལ་གྱིས་གོས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་བསྟུན་པའོ། ། ཏྲག་བརྟན་
 ཐེར་བྱག་གསུམ་ནི་མདོ་བརྟམ་འགྲེལ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པས་
 ཏྲག་པའོ། ། རྒྱན་གྱིས་གནས་པས་བརྟན་པའོ། ། མི་འབྱུར་བས་ཐེར་བྱག་པའོ།
 ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། ། སྟོང་པོ་བསྟན་པ་འདི་ཕྱི་རོལ་བའི་གཞུང་དུ་ཐུ་
 སྟེགས་ཀྱི་བདག་བཤད་པ་དང་བྱུང་ཅི་ཡོད་དེ་ཐུ་སྟེགས་པས་གྲུང་ཏྲག་པ་
 སོགས་བྱུང་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་བདག་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ནིས་སོ། །

དེ་ལྟེན། ཏྲག་དངོས་དང་། རྣམ་འབྱུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང་
 ། རྟུལ་ཐུན་སྟོང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། བྱུང་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་

འགྲུར་བའོ། །དེ་ལ་ལན་མཛད་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
 སློ་བྱོམ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་བསྟན་པ་ནི། རས། བདག་
 མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བསྟན་བཤའ་
 བསྟུ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱས་བཤའ་ལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་
 བྱེད་གསུམ་སྟོན་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། གཞུང་འདིར་དེ་དག་མངས་དོགས་
 རས་རྒྱས་པར་མ་བྱངས་སོ། །དེ་ཡང་ལང་གཤེགས་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སློ་བྱོམ་ཆེན་པོ། ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་
 བསྟན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྤྱོད་བྱེད་མཆོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། མདོ་བརྟུས་གནའ་མཚན་དུ། མདོན་
 བར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་མདོར་བསྟན་ལ་སྦྱར་གྱུང་འདི་ལྟར་
 བྱས་ན་དོན་དང་འབྲེལ་ཏམ་བརྟག་གོ། །རྒྱས་བཤའ་ལ་དགོས་པ་ནི། གྱིས་པ་
 རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་འགྲུར་བའི་གནས་རྣམས་པར་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོའི་སློ་བསྟན་པས་ཞེས་དགག་
 རྒྱུགས་ནས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱག་པ་སྤང་བ་དང་། སྦྱབ་རྒྱུགས་ནས་
 བདག་ལྟ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཁ་བྱང་བའི་སྦྱར་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོའི་ཆོས་ཀྱི་
 སློ་བསྟན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་ཏོ། །

དགོངས་གཞི་ནི། སློ་བྱོམ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་

བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཡང་
དག་པའི་མཐའ་དང་། སྤངས་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མཆོན་མ་
མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོང་པོར་བསྟན་པར་བྱས་ནས། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་གནས་སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། ཞེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
བ་རྣམ་གངས་མང་པོས་བསྟན་པའི་ཆོག་གི་དོན་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ། ཞེས་པ་ནི་མདོ་བརྒྱུས་
འགྲེལ་བར། གནས་ནི་ཡུལ་ལོ། །སྤང་བ་ནི་འབྲུལ་པའོ། །མེད་པ་ནི་སྤངས་པ་
སྟེ་འབྲུལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་ཡུལ་ནི་སྟོང་ཡུལ་ཏེ་སྟོང་
ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་འབྲུལ་བ་དང་
བྲལ་བའི་སྟོང་ཡུལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱའོ། །ཆོས་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་ན་རི་
ལྟར་ཆོག་གིས་བསྟན་སྟུང་ན། ཐབས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དཔེ་བཤད་པར་
མདོ་བརྒྱུས་འགྲེལ་བར་གསུངས་པས། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་
ནི་འཛིམ་པའི་རྩལ་གྱི་སྤང་པོ་གཅིག་ལས་ལག་པ་དང་བཅོ་དང་ལ་གསུངས་
དང་སྤང་བྱ་དང་ནན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་སྟོང་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་བྱེད་དོ། །
ཞེས་དཔེ་བསྟན་པ་ནི་གོ་སྟོབས་ལོ། །དེ་ཉིད་དོན་དང་སྤྱར་བ་ནི། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ།

དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་རྣམས་
 བར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་པ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པའམ་བདག་མེད་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྩ་མཁན་
 བཞིན་དུ་ཆོག་དང་ཡི་གའི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་པ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་
 སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐབས་དང་རྣམ་གྲངས་སྣ་
 ཆོག་གས་ཀྱིས་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་
 པོ་བསྟན་པ་དང་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མི་མཆུངས་པར་བསྟུབས་པ་ནི། དེ་
 ལྟར་དེའི་སྒྲིབ་སྟོན་གྱིས་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པ་ནི་
 ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲོ། །སྟོན་པ་ཆེན་པོ།
 དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་བའི་སྒྲིབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་
 བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། འདི་ལ་སྟོན་
 གྱིས་ཆེན་པོ། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་བདག་ཏུ་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྟུང་བའི་
 བསམ་པ་ཅན་དག་རྣམས་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་

བསམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱར་དུ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་ཏེ། སྒོ་
གྲོས་ཆེན་པོ། དེའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྟོན་པར་
མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིང་པོ་བསྟན་པ་ལུ་སྟེགས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྤྲོ་
བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ་འདི་ལ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདག་
ཏུ་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བར་ལྟུང་བའི་བསམ་པ་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་
ཐར་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱར་དུ་
འཆང་རྒྱ་བར་གྱུར་ན་སྟུམ་ནས་དེའི་དོན་དུ་སྤྱིང་པོ་སྟོན་ཏེ། འདུག་པའི་རང་
འགྲེལ་དུ། ཡང་དག་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་འབྱུང་ལ། ལང་
གཤེགས་འགྱུར་གཉིས་དང་། མདོ་བརྟུས་སུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་
པ་དང་མཐུན་པར་མདོ་བརྟུས་འགྲེལ་བར་ཡང་འབྱུང་ངོ། ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ལུ་སྟེགས་བདག་སྤྲོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བསམས་ནས་སྤྲོ་བའི་བདག་ནི་སྤྲོས་
ཆོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྟོན་པས་སྤྱིང་པོ་བསྟན་པར་གང་
ལ་བསམས་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་སྤྱོད་
ཟེན་གྱི་དོན་སྤྱིང་པོ་རྟག་བརྟན་གཉིས་ཆེས་མི་མཐུན་པ་དང་། བདག་སྤྲོ་
རྣམས་ཀྱིས་བདག་རྟག་པ་དང་བྱེད་པོ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་

དོན་བསྐྱབ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ན་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་
 མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་བས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་
 རྣམ་པར་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་བདག་མེད་པའི་
 རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྟོག་ཕྱིར་སྟོང་པོ་
 བསྟན་པའི་མདོའི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་
 རས་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ། །ལང་གཤེགས་སུ་སྤར་སྟེག་
 རྒྱའི་དཔེ་དོན་སྤར་ནས་དོན་ལས་ཆོག་རྗེས་མི་འབྲང་བར་གསུངས་པའང་
 སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་སྐས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། རོ་ནང་
 བ་སོགས་བོད་ཁ་ཅིག་ལང་གཤེགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་
 མདོ་སྤྱི་འཛིན་པ་མིན་པར་མ་བསྐྱབས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལང་

གཤེགས་ཀྱིས་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཟུལ་བ་ལྟར་
 མི་འདོད་ན་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ཐད་འདིའི་སྤྱི་ཐེན་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་
 བསྟན་ནས་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ནི་རྒྱ་གར་མཁས་
 པའི་མན་ངག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱ་ཡི། མདོ་འདི་དང་མདོ་གཞན་ཞེས་པའི་སྤྱི་
 མ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་མ་
 བསྟན་ཅེས་སྤྱི་ན་རང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཅམ་ལས་དགོས་པ་གཞན་གང་
 ཡང་མེད་དོ། །མདོ་བརྟུས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བའི་
 དབང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་སྤྱར་ནས་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་
 གཤེགས་ཀྱི་བཀའ་སྤྱུལ་མ་གཏོགས་པའི་མདོ་ཆོན་རྣམས་མཐར་ཆགས་སུ་
 བྲངས་སོ། །དེ་ལ་མཆམས་སྤྱར་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བའི་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་སྤྱི་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་
 སྟོང་བའི་ཐབས་སུ་ཐེག་པའི་སྒོ་སྤྱོད་ཆོགས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་
 སྟོན་ཅེས་པའི་དོན་དུ་མདོ་བརྟུས་འགྲེལ་བར་གསུངས་ལ། འདི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་
 སྒོས་པ་ནི་དེའི་གོང་དུ་ཟབ་མོ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་སྟོན་
 ལ་ཤེར་མདོ་སོགས་མང་དུ་བྲངས་ནས་ཆོས་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། གདུལ་བའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ལང་གཤེགས་
 ལས་བཤད་པ་དང་གནད་གཅིག་ཚུལ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་ཆ་ཞིན་པར་བཟུང་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྒྲིབ་ཆ་
 ལྟ་བུ་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་བཅད་ཅེས་དང་། མ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་
 སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་བཅད་ཅེས་དང་། བདག་མེད་ལྟ་བུ་ཆོས་བདག་གི་སྒྲིབ་པ་
 བཅད་ཅེས་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མིན་པར་སྒྲིབ་
 བཅད་ཅེས་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བཅད་ཅེས་
 བཅད་ཅེས་ལ་ཡང་དགག་བྱ་འཛིག་པ་བཅད་ཅེས་གྱི་འཛིག་མེད་མིན་པས་
 དགག་བྱ་བཅད་པའི་ངོས་ནས་འཛིག་མི་དགོས་པར་སྒྲིབ་པ་བཅད་ཅེས་སྒྲིབ་
 པའི་ངོ་བོར་འཆར་བའི་ལྟར་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ལྟར་པ་ཁས་
 སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བུ་གསལ་གྱིས་བདག་ལྟར་པར་སྒྲིབ་པའི་ལྟར་གསལ་
 དང་ལྟར་བཅད་སྒྲིབ་པའི་ལྟར་གསལ་གཉིས་བྱུང་མེད་པའི་བྱིར། ལྟར་བཅད་
 སྒྲིབ་པ་ལ་གཞི་བྱེད་ནི་གཞན་སྒྲིབ་པ་འདོད་པའི་ལྟར་པ་འགོག་པའི་རིགས་
 པ་རྣམས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་དེ་འདྲ་རང་སྒྲིབ་པ་འགོག་པས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་རོ། །སྒྲིབ་པ་
 བསྟན་པའི་མདོས་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་བདག་མེད་ལ་སྒྲིབ་པ་
 སྒྲིབ་པ་དང་བདག་སྒྲིབ་པ་ཞིན་པ་རྣམས་ཁ་བྱང་བའི་བྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ལྟར་པའི་དོན་འཛིག་པ་བཅད་ཅེས་མིན་པར་མཆོན་དཔེ་རྣམས་ཅན་གྱི་ཡོངས་
 གཙོད་དུ་གྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་བྱིན་ཆད་ལྟར་པའི་དོན་འཛིག་པ་
 བཅད་ཅེས་དུ་སྒྲིབ་པ་རྒྱུང་བར་མ་བཟོད་བདག་གཉིས་བཅད་ཅེས་ཡང་བདག་

མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་བདག་མེད་གཉིས་གང་ཡང་རེ་ཞིག་
 བཤད་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བློ་ལ་ཚུ་ལ་གཉིས་ཡོད་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་ཚུ་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
 བཤད་པའི་སྟོན་རུང་གི་རང་སྡེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁ་བློ་ཕྱིར་གསུངས་པའི་
 བློ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ནི་གཞོན་གྱིས་སྟོན་ཞིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། བདག་
 མེད་གཉིས་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་གཞན་སྡེ་བདག་སྒྲ་དངོས་དང་དེའི་
 ལྟ་བུ་ལ་གོམས་པས་རེ་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཡང་
 རྫོགས་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་གཞན་སྡེའི་རིགས་ཅན་ཁ་བློ་ཕྱིར་
 གསུངས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གཞོན་གྱིས་སྟོན་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེས་ཀྱན་གཞི་སྟོན་པ་བློ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས།
 དགོངས་གཞི་གཅིག་པས་བློ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་དོན་གཅིག་གྱང་
 གཏུལ་བྱ་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཏྲག་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དུ་མར་གསུངས་སོ།
 །ཡན་གྱིས་བློ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་དང་། དེ་མན་གྱིས་དེ་ལ་དོགས་པ་
 སྟོན་ངོ་། །ལང་ག་ཞེས་ལས་སྟོན་པོ་བསྟན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་པས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་ཀྱན་གཞི་གཉིས་གང་ལ་དགོངས་

539

ཚོགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས་དང་གཞི་སྟེ། ཏྲག་དངོས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་
གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚུས་ཉིད་ནི་དག་སེམས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཡིན་པས་དག་བ་ཞེས་བཏགས་པ་དེའང་གོང་གི་དཔེ་དེ་བཞིན་
དུ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་སྟེ། ཏྲག་དངོས་ཀྱི་སྣང་པོ་གང་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་སྣང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་ལ། སྣང་པོ་གང་
ལ་དགོངས་པའི་གཞིའི་སེམས་ཀྱི་ཚུས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞིར་
བསྒྲགས་པ་སྟོ་གྲོས་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས། ཞེས་བཀའ་དྲི།

གཉིས་པའི་དོན་ནི། བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་དང་ཀུན་གཞི་ཞེས་རྣམ་
གྲངས་སུ་བཤད་པ་རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་བཅས་པ་ཞེས་གྲང་བཤད་དེ།
གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ཀུན་གཞི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོད་ཡུལ། ཞེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་མདོ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲས་ཟེན་གྱི་དོན་ཀུན་གཞི་དང་སྣང་པོ་ཏྲག་བཏན་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་དག་གི་སྒྲས་ཟེན་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་
ཏྲག་པ་དང་སྤྱི་མ་མི་ཏྲག་པར་བཤད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དགོངས་པའི་དོན་
ལ་སྟོས་ཏེ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། གང་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
 དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིང་པོ་
 བསྟན་པ་སྐྱེ་ཆེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཀུན་
 གཞི་སྟོན་པ་ཡང་སྐྱེ་ཆེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲུབ་པོ། །ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་
 སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལྷན་བས་ཆེ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ནི། འཕྲུག་པའི་རང་
 འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་གཞུང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཏེ། དོན་ནི། སྒྲིང་ཉིད་ཁོ་ན་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དགོངས་གཞིའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཀུན་
 གཞི་དང་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞིའི་དོན་གཅིག་ཀྱང་གདུལ་
 བྱ་མི་གཅིག་སྟེ་ཀུན་གཞི་གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་གཉིས་སྒྲིང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་
 རུས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་གང་གི་
 ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་
 མི་རུང་བའི་གཞན་སྟེ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཁྲུག་སྟེ། ཀུན་
 གཞི་འཛོག་པ་ན་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྒྲིང་པ་ངས་ཅན་དུ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་སྟོན་ནམ་དག་པའི་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱན་གཞིའི་བག་ཆགས་སད་པ་
 ལས་བྱུང་བར་སྟོན་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པར། ཀྱན་
 གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་རྫས་སུ་ཡོད་ལ། བྱུང་པོ་འདི་དག་
 ཙམ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ནི་ཆེས་ཟབ་པའི་དོན་རེ་ཞིག་ཉོགས་མི་
 རུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་པ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་པར་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་
 ལྟར་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་
 མདོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་བྱུང་བའི་བྱིར་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
 བསྟན་པས་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བཞི་པ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་པའི་མདོ་ལང་
 ག་ཤེགས་ཀྱིས་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཞེས་སོགས་
 བྱུང་། དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་དུ་སྟར་ལྟར་སྟོང་པོ་བསྟན་པ་བྱུང་དོན་དུ་སྟོན་
 པའི་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་བྱུངས་པའི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྟོ་གྲོས་
 ཆེན་པོ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་མཆོན་ཉིད་
 གསུམ་བྱུང་མེད་པར་ཐམས་ཅད་རང་མཆོན་ཀྱིས་མེད་པ་མདོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཆུད་པའི་དོན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་
 རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་གཞུང་བྱུངས་མ་དང་བསྟན་ས་མ་རྟེན་

པའང་བརྟག་པར་བྱ་ལ། ལྷག་མ་གོ་སྒྲུང་།

གཉིས་པ་ལྷག་པ་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བླ་མ་འཕྲུལ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དོགས་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བར་བ་དང་། ཐ་མའི་བླ་མ་བཞད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལྷག་པ་འདིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བླ་མ་འཕྲུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེར་གང་ཟག་གི་བདག་རགས་པ་བཞག་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་པ་བཞད་ཅིང་བྱུང་སོགས་ཆོས་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་མདོ་བླ་མ་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷག་པ་རིམ་བཞིན་བྱུང་སྟེ། དེ་དོན་དམ་བཤེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དགོངས་དགོས་གཞིན་གསུམ་ཆང་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དགོངས་གཞི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་ཅུ་དང་། དགོས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྟེ་བས་དེ་བསྟོན་པ་དང་། རགས་པའི་བདག་མེད་བསྟན་པས་རྒྱུད་སྒྱུངས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དང་། གཞིན་བྱེད་ནི་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་འཁོར་ལོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འཁོར་ལོ་གཉིས་

བར་གང་ཟག་དང་ཚུ་རང་མཚན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་བར་སྟོན་
 པའི་མདོ་ཚུ་ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་
 གྱིས་བྱུང་བ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་ཞིང་ཉིན་འབྱུང་ཁས་སྦྱང་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཚུ་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་ནི་ཉིན་འབྱུང་གི་
 དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ཉོགས་ཀྱས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་དེ་
 ཉོགས་པའི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེར་སྟོང་
 རྒྱས་བཤའ་སོགས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་
 རྣམས་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་དུ་རང་མཚན་གྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་རྒྱས་
 བཤའ་གྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་སྟོར་དགོས་པས་དགག་བྱའི་བྱེད་བར་དོན་གྱིས་
 སྦྱར་བེན་ལ། མདོ་དེ་དང་དེར་དགག་བྱའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་གཏན་མེད་ཀྱང་
 ཡུམ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ན་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ཡོད་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་དེ་
 དང་རིགས་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་མ་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས་པས་
 གཞན་ལ་དོན་གྱིས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་གཞུང་ན་གསལ་བ་ལྟར་དོ།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེས་ན་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མར་དགོས་པ་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་རང་
 མཚན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་མི་རྒྱས་པ་པ་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་ལྟར་རང་མཚན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྟེ་བས་དེ་བསྐྱོག་པ་

དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྟན་ནས་རྒྱུད་སྦྱངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ། དགོངས་གཞི་ཀྱན་བཏགས་དང་
མཆན་ཉིད་གཞན་གཉིས་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོར་པ་པས་འདོད་པ་ལྟར་ཏེ་དེའི་
བསམ་ངོའི་མིང་བཟུངས་བཞག་མ་བཞག་གི་བྱུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་
གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་མཆན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཀྱན་བཏགས་
རང་མཆན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱི་ལོ་བཞི་པ་ལ་གཞོན་གྱེད་ནི་
གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་མཆན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་གྱེད་
མེད་ལ། རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྣམས་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་
སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཞེས་སོགས་གོ་སློལ།

གཉིས་པ་དོགས་པ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་གཟུངས་
རྒྱལ་གྱི་མདོའི་རིམ་པ་གསུམ་དོན་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པ་དང་། གསུང་པ་
པོ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་
ཅས་སོགས་བྱུང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བུའི་རིགས་ལས་སྦྱང་བ་མ་བྱས་པའི་ནོར་
བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱངས་ནས། བྱལ་ཏོག་གི་ཚུ་རྣམས་པོས་བཀྲས་ཏེ། སྤྱོད་པ་པོའི་
ལ་བས་བྱེད་དོར་བྱས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུན་མི་གཅོད་ཀྱི། དེའི་
འོག་ཏུ་དེ་དངུལ་ཚུ་རྣམས་པོ་དང་བཅས་པས་བཀྲས་ཏེ། ཞིང་དང་སྒྲུལ་བྱས་

བྱེདོར་བྱ་བས་བྱེདོར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བཙོན་འགྲུས་རྒྱན་མི་
གཙོད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྤོན་ཆེན་པོའི་ཁྱ་བས་བཀྲས་ཏེ། རས་སྤྲ་མོས་
བྱེདོར་བྱས་པས་བྱེདོར་བྱེད་དོ། །བྱེདོར་བྱས་ཏེ་ལོར་བྱ་མཆིང་བྱའི་
རིགས་དང་བྲལ་ནས་བེ་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིག་ནས་མི་རྟག་པ་དང་།
སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་སྤྱུག་པ། ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་
བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དཀའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་
འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །འཕགས་པའི་ཚུལ་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཙོན་འགྲུས་རྒྱན་མི་གཙོད་གྱི། དེའི་འོག་
ཏུ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏམ་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཙོན་འགྲུས་རྒྱན་མི་གཙོད་གྱི། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
གཏམ་གྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་དོ། །
སེམས་ཅན་རྒྱུད་དང་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་མཉམ་དུ་ཞུགས་ནས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། སྒྲིན་གནས་སྒྲན་མེད་
པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ལོར་བྱ་སྒྲོང་མཁན་གྱིས་ལོར་བྱ་བྲལ་ཏོག་གི་ཆུ་

རྣོན་པོས་བཀྲུས་ནས་སྐྱེ་ལ་བས་སྤྱི་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་
གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཛོག་པར་
བྱེད། དེའི་འོག་ཏུ་བྱུལ་ཏོག་གི་ཚུ་དང་བཅས་པའི་དདུལ་ཚུ་རྣོན་པོས་བཀྲུས་
ནས་ཤིང་དང་སྒྲུལ་བྱས་སྤྱི་བ་བཞིན་དུ་ནམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏམ་གྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་
འོག་ཏུ་སྒྲན་ཆེན་པོའི་ཁྱེ་བས་བཀྲུས་ཏེ་རས་སྤྱོ་མོས་སྤྱི་བ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་དང་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་
གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བཅུད་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་སོ། །མདོ་
བརྒྱུས་འགྲེལ་བར། རོར་བུ་སྦྱོང་མཁན་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། རོར་བུ་མ་
སྦྱངས་པ་ནི་ཆགས་སོགས་གྱིས་དགྱིས་པའི་ཁམས་དང་། བྱུལ་ཏོག་གི་ཚུ་
ནི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་སྟོམ་པ་དང་། སྐྱེ་ལ་བ་ནི་དེས་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་
སྦྱར་དུ་སྦྱོང་བ་དང་། དདུལ་ཚུ་ནི་ནམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་སྟོམ་པ་དང་། དེ་བྱུལ་
ཏོག་གི་ཚུ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཤིང་དང་སྒྲུལ་བྱས་སྤྱི་
བ་ནི་མཆན་འཛིན་སྦྱོང་བ་དང་། སྒྲན་ཆེན་པོ་ནི་བྱིར་མི་ལྷོག་པ་འཁོར་ལོའི་
དོན་སྟོམ་པ་དང་། རས་སྤྱོ་མོ་འམ་སྤྱབ་མོ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱབ་མོ་སྦྱོང་བའི་
དཔེར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འདུག་པ་ནི། འགྲེལ་
བ་དེ་ལས། འཕགས་པ་ཆོས་འདུལ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་

ཡིད་ཆེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྒྱུ་ལས། འཁོར་བའི་
གཉེན་པོ་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྷ་
མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་མ་ཆུད་པ་ཀུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་
བྱ་བའི་ལམ་བསྐབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་
བར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏམ་
ཀྱི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། མདོ་བརྟུས་འབྲེལ་བ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏམ་ཀྱི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
དབེན་པའོ། །ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་དེའི་
གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ནི། མདོ་བརྟུས་འབྲེལ་བ་ལས། ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། མདོ་བརྟུས་མཆན་དུ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བཞག་དེ། སྟོང་ཐུན་ལས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་གཏམ་ཞེས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་བཟུང་བ་ཡིན་
ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱབ་བཞག་ནི་གཞུང་ལས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་དེར་
ཞུགས་ནས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་དོན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་རོ། །འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་ནི། མདོ་བརྟུས་འགྲེལ་བ་
 ལས། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ལ་སོགས་པའི་
 འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། མཆན་དུ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་
 འཁོར་ལོའི་གཏམ་ཐབས་དང་འདི་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དར་རྒྱུ་ལས།
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་
 སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་བེན་པའི་ལས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་
 གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ། ཞེས་
 གསུངས་པ་གཉིས་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ནི། མདོ་བརྟུས་
 འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ནི་འཁོར་བ་དང་ཞི་བར་མི་
 རྟོག་པའོ། །ཞེས་དང་། མཆན་དུ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། གཞུང་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་ལ་བཅུང་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །རྒྱུད་དང་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་ལ་མདོ་བརྟུས་འགྲེལ་བར།
 རང་བཞིན་ནི་ཁམས་དང་། སྣ་ཆོགས་པ་ནི་བ་རུ་རའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བཤད་ལ། མཆན་དུ་རྒྱུད་རིགས་དང་རང་བཞིན་དབང་པོ་ལ་བྱས་སོ། །
 མདོ་བརྟུས་འགྲེལ་བར། མཉམ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་རིམ་
 གྱིས་སོང་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་།

སྤྱིན་གནས་སྤྱོད་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་དང་། མཆན་དུ་མཉམ་དུ་
ཞུགས་པ་ནི་ལམ་གྱི་ཐེག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་
ཚུད་པ་ནི་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་རིམ་བཤགས་ལ་སྦྱངས་
པ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་བཤགས་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ།
འདི་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ཐེག་དམན་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་བྲིད་དེ་སངས་རྒྱས་
འཕྲོ་བཤུད་བའི་རིམ་བཤུན་ལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་ནི་གདུལ་བྱ་ཚུད་ཐ་
དད་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་བཏུས་སུ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་
འདི་ཐེག་དམན་རྣམས་ཀྱང་མཐར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྲད་པར་ནི་མདོ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་ནས་མདོ་མང་དུ་བྲངས་པའི་གྲས་སུ་མདོ་དེ་ཉིད་བྲངས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་རིམ་བཤུད་པོ་གཉིས་ཐེག་དམན་དུ་འབྲིད་པ་ཡིན་ཞིང་དང་
པོའི་སྒྲུབས་རྒྱུད་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེའི་བདག་མེད་ནི།
བརྒྱ་བཤུགས་ལས།

བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བསྒྲོག།

བར་དུ་བདག་ནི་བསྒྲོག་པ་དང་། །

ཐ་མར་ལྷ་ཞིག་ཀུན་སྒྲིབ་པ། །

གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །

ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལྷ་བའི་རྒྱུད་སྟོང་བྱེད་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཞི་བཤད་
པའི་བདག་མེད་དང་འབྲས་སྟེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །
བདག་གི་བ་རྣམས་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ཡུང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་རང་གི་དབང་བྱར་བྱེད་པའི་བདག་གིས་
སྟོང་བཤམ། ཡང་ན་ཡུང་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱར་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཡུང་སོགས་བདག་
གི་བ་ལ་དབང་སྐྱར་བ་པོ་བདག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་
ཞེས་བཤད་དགོས་པར་ཤིང་བཟའ་པ་རྩེ་ཏ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
མདོ་གསུང་བ་པོ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་པས་མདོའི་དོན་
བཟུལ་བ་དེ་མདོ་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟ་ན་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་དབྱ་
མ་བས་བཟུལ་བ་ཡང་མདོ་དོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དབྱ་མ་བས་
མདོ་དོན་བཟུལ་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་པས་མདོ་དོན་བཟུལ་བ་དེ་མདོ་དོན་
ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་དབྱ་མ་བས་བཟུལ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་ན། འོ་ན་རྒྱུན་ལ་སྟོས་
ཏེ་སྟོག་གཅིད་ལ་གནང་བ་མེད་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོང་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནམ་

མིན། མིན་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་ལ་སློག་གཅོད་ལ་གནང་བཀའ་གི་
 བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ཏེ་སློག་
 གཅོད་གནང་བ་མེད་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ཏེ་གནང་
 བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིན་ན་མདོ་གསུང་བ་པོ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་སློག་གཅོད་ལ་གནང་བ་ཡོད་
 པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ཏེ་དེ་གནང་བ་
 མེད་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་འགྲིགས། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ལ་སྟོས་ཏེ་སློག་གཅོད་ལ་
 རྒྱུ་ཡང་གནང་བ་མེད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོས་ཏེ་
 གནང་བ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་
 དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་བཀའ་བ་མདོ་དོན་ཡིན་ཡང་མདོ་གསུང་བ་པོ་ལ་
 རང་འགལ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རེ་ཞིག་ཟབ་དོན་རྫོགས་
 པར་བཤད་པའི་སྡོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱའི་སྟོ་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་མཚན་
 གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་ལ། ཟབ་དོན་རྫོགས་པར་གོ་བའི་སྡོད་རུང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་
 སྟོས་ཏེ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། ས་དང་མ་ནི་
 བསད་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་པའི་མདོའི་སྐུས་ཟེན་བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ཡང་སྐྱ་
 བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དོན་སྤྲོད་སྤྲོད་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟར་གཞན་

དབང་ཡོངས་གྲུབ་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་
འདི་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་བྱར་མེད་དེ། གསུང་བ་པོས་གཉིས་པོ་འདི་
རང་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་ཏུ་གཞུག་པར་
བཞེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་མདོ་འདི་དག་གི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་བཟོད་པར་
བྱ་དགོས་ཤིང་སྤྱི་ཁྱེད་བཞེད་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་ནས་དེས་དོན་མིན་
པར་སྒྲུབ་པ་ནི་འདོད་དེ། གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་བཟོད་བྱ་ཞིག་བསྟན་དགོས་ལ་
སྤྱིས་ཟིན་ལས་གཞན་པའི་བཟོད་བྱ་ཡང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
གསུང་ར་བ། ཅེས་སོགས་གོ་སྤྱི་ཞིང་། གསུང་རབ་ཀྱི་བཟོད་དོན་དང་གསུང་
བ་པོའི་དགོངས་པ་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་བཅིངོ།

སྤྱོད་ན། རྒྱུད་ཆ་དར་རྒྱུ་དང་། སྤྱོད་འཕྲུག་དར་རྒྱུ་ལ་བཞེད་ནས་ཇི་
བཅུན་པའི་པར་སྤྱིན་སྤྱི་ཐལ་དང་། བསོད་གྲགས་པར་སྤྱིན་སྤྱི་དོན་དུ་གཟུངས་
རྒྱལ་གྱི་མདོར་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་ལ་འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་དུ་དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ཐ་སྙད་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་ཐུན་དུ་ཡང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གདུལ་
བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱི་མ་སྤྱི་རགས་གསུམ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་
གསུངས་སོ། །

སྤྱོད་སྤྱིར་པར་སྤྱིན་སྤྱི་དོན་དུ། འདི་ནས་བཞེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་

མདོ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་ཐེག་
དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པས་དང་པོ་གཉིས་འགལ་བ་དང་། ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ནི་མདོ་བར་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་
བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་འདི་ནས་བཤད་པའི་རིམ་བ་གསུམ་པའི་མདོ་
ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དེ་ཡིན་ན་
བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པས་ཐ་མ་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས་ཤིང་།
སྒོ་མང་ཡིག་ཆར། མདོ་ཡིན་ན་གཟུངས་རྒྱལ་ལས་བཤད་པའི་རིམ་བ་
གསུམ་གང་རུང་གི་མདོར་འདུ་བས་བྱུང་པར་བཤད་དོ། །

ཨ་ཀྱ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཆོས་འཁོར་དོགས་གཙོད་དུ། གཟུངས་རྒྱལ་
གྱི་མདོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཐེག་
ཆེན་རིགས་ཅན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལས་བཤད་པའི་རིམ་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་
གཞིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྒྱང་བ་བཞག་སྟེ། ཡང་ན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་གསུངས་པའི་རིམ་བ་གསུམ་གང་ཁས་སྦྱང་
བར་བཤད་དོ། །

སྒོ་སྤིང་པར་ཕྱིན་བྱུང་མཚན་ལས། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་
ནས་བཤད་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་མདོ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས།
ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་རིམ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་ཡིན་

གསུངས་པ་དབྱུང་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། རིམ་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀ་ཐེག་དམན་དུ་འབྲིང་བ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲིང་དར་རྒྱུ་
 ལས་ཀྱང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་བྲིང་ནས། དེ་ནས་རིམ་པ་གསུམ་པས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོར་འབྲིང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཐེག་དམན་
 གྱི་མདོ་དང་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། འདོད་འགལ་དུ། གཞུང་ལས། འདིར་ནི་གང་ཟག་གཅིག་དང་
 པོར་ཐེག་དམན་དུ་བྲིང་དེ། ཞེས་སོགས་དངས་ནས། རིམ་པ་དང་པོའི་མདོ་
 ལ་ཐེག་དམན་སྡེ་སྡོད་གཞག་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་རྒྱང་བས་
 གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་དུ་འབྲིང་ལུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །ཟབ་
 གསལ་སྒྲོན་མེད། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་
 དབྱངས་ཅན་དག་འཇོ་དང་། ཏལ་ལྟ་རབ་འབྱམས་པ་གཉིས་ཀས་གསུངས་
 ཞིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་པར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་ལས། རིམ་པ་འདིའང་གཙོ་བོའི་
 གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །རིམ་པ་འདིའང་སོགས་རྣམ་བཤད་དུ་རིགས་མ་
 རེས་པ་དང་། རེས་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཡིན་པས་

དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མིན་པའི་མདོས་བྲབ་པ་མི་འགྲུབ་
བམ་སྐྱམ་ཞིང་། གཞུང་དང་སྟོང་བྱན་ལས་གཞུངས་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་
གྱི་གདུལ་བྱར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་གསུངས་པས་
གཞུངས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱར་ཐེག་དམན་པ་
ཡོད་དོ། འོན་ཀྱང་ཉལ་ཉར་བ་འབྲམས་བས་ལུང་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་རང་གི་
གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་བསྟན་
པ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་འཆད་ཅེས་བཤད་དེ། གཞུངས་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
ཡིན་པས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དགོས་ཀྱང་
དེ་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་མདོའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་
དམན་རིགས་ཅན་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་མདོ་ཐམས་ཅད་གཞུངས་རྒྱལ་
ནས་བཤད་པའི་མདོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་ཏེ། དེའི་གདུལ་
བྱ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་
དགོས་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ལ་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་མདོའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་དེ་འདྲ་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་སྐྱམ་མོ། །སྟོགས་སྒྲས་དམན་
ལམ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་དེའི་རྗེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་
འགྱུར་བ་ལའང་ཡོད་པས་གཞུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་
འགྲུབ་ལུགས་ལའང་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་གལ་ཆེད།

གཉིས་པ་དེ་དང་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་
པ་ལ་གསུམ། ཚུད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་བསྟན་པ་དང་། ཚུད་ལན་དེ་
དག་གི་གྲུབ་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཉི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་དང་ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གཉིས་མཚན་
ཉིད་གསུམ་འཆད་ཚུལ་མ་ཐུན་ནམ་མེ་མ་ཐུན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་དང་མ་ཐུན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་མེད་ལེ་ཏུ་དོན་གཉིས་པ་བྱམས་ཁུས་ཀྱིས་དེ་འཆད་
ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཚུད་པ་དང་པོ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་མ་ཐུན་པར་ཐལ། ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་ལས་
ཀྱན་བཏགས་རྩལ་སྒྲིབ་མེད་ཅིང་། གཞན་དབང་རྩལ་སྒྲིབ་ཡོད་པ་དང་། ཡོངས་
གྲུབ་དོན་དམ་པས་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྒྲིབ་
སྒྲིབ་ཡོད་མེད་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཚུད་པ་
གཉིས་པ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་མ་ཐུན་པར་ཐལ། ཉི་མེད་བྱམས་ཁུས་
ལས་གཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་དུ་
སྒྲིབ་པ་ན། མིང་གི་སྒྲིབ་ལོ་སྒྲིབ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་

གྱི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཚྱོད་པ་གསུམ་པའོ།།
 འདི་ལ་གཞོད་འཛོམས་སྟུ། བྱམས་པ་དེ་རི་སྙམ་དུ་སེམས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁྱོད་
 འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
 དེ་ལ་མ་བརྟེན། མ་གནས། གནས་མ་བཅས་པར། ཞེས་སོགས་དང་། བྱམས་
 པ་དེ་རི་སྙམ་དུ་སེམས། མིང་དང་བརྟེན་དང་ཐ་སྙད་དང་བཏགས་པ་རྣམས་པ་
 སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཉི་བར་འདོགས་
 བའམ། ཐ་སྙད་དམ། འདོགས་པའམ། མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནམ། ཞེས་
 སོགས་དང་། བྱམས་པ་དེ་རི་སྙམ་དུ་སེམས། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་
 མའི་དངོས་པོར་མིང་འདོགས་སམ། ཞེས་སོགས་རིགས་པ་གསུམ་སྟོན་
 བྱེད་ལ་སྦྱར་གྱུར་དེ་ལེ་མང་དུ་རི་བཞིན་མེད་པར་མ་བཟད། ལེ་བརྒྱད་མར་
 ཐད་དེ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཆད་ལྷག་སྤང་མིན་བརྟག་ཅིང་འོག་ཏུ་ཚྱོད་པ་
 གསུམ་པའི་ལན་གྱི་སྐབས་སྦྱར་བ་ཡང་མདོའི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འོས་མེད་
 དུ་སྦྱར་བ་ལས། རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་པས་དབྱེད་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ལན་བསྟན་པ། ཚྱོད་པ་
 བར་བའི་ལན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚྱོད་པ་དང་པོའི་
 ལན། ཚྱོད་པ་གསུམ་པའི་ལན། ཚྱོད་པ་དང་པོའི་ལན་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཤའ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་རང་བཞིན་
འགོག་པའོ། །ཡན་གྱིས་ལེ་ཏུ་དེ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་
མཉམ་དང་། མི་རིགས་པ་སྤྱོད་པའོ། །ཡན་གྱིས་དེ་རྣམ་རིག་པས་བཟུལ་བ་
ལྟར་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མན་གྱིས་དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཞུས་
གྱི་ལེ་ཏུ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་བསྟན་པ་གསུམ་མོ། །

དེ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ལེ་ཏུ་དེ་ལས་རྣམ་བཟགས་གྱི་གཟུགས་
རྣམས་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་རྣམ་བཟགས་སམ་གཞན་དབང་གི་གཟུགས་བདེན་
བྱུང་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་མདོར་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉི་མེ་ལས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་ཆོས་སྤྱོད་
ལས་དང་བཅས་སྟོན་བན་འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་གྱི་ཉིར་གཉིས་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ལ་འགོད་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་ཆེ་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འཆའ་བས་
གཟུགས་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་
ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། ཞེས་བྱམས་པས་ཤེར་སྤྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་བྱང་སེམས་
གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་འདོད་པས་འགྲེལ་རྟེན་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་ཅེས་སྟོན་

པར་བྲིས་པའི་ལན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་
 སྟོབ་པར་འདོད་པས་གཟུགས་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
 རས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་གྱི་བར་དུ་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དེ་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
 ལ། མིང་ཅམ་དུ་བྱུབ་པ་དང་བདེན་པར་བྱུབ་པ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་
 ལ་སྐྱར་ཡང་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་པབ་པ་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་
 གང་གི་ཆེ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་འདི་ནི་མིང་ངོ་ཞེས་དངོས་པོ་དང་བཅས་པར་
 དམིགས། རས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཞེས་བགྱི་བ་གང་ལགས་པ་འདི་ཡང་
 མིང་ཅམ་ཁོ་ན་ཞེས་བགྱི་བར་མི་རུང་ལགས་སོ། །ཞེས་བྱམས་པས་གཟུགས་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་གཟུགས་
 སོགས་དང་བཅས་པར་ཡོད་ན་དེ་དག་མིང་ཅམ་དུ་མི་རུང་བས་གཟུགས་
 སོགས་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་མེད་ན་མིང་
 དེ་ཡང་མིང་ཅམ་ཞེས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བྲིས་ཏེ། ཅམ་སྐྱས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་
 ཡོད་པ་གཙོད་པས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཅམ་སྐྱས་གཙོད་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་
 མེད་ན་མིང་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པས་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་མིང་ཁོ་རང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། གཟུགས་

ཞེས་བགྱི་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མའི་དངོས་པོ་དེ་དང་
 དེར་སློ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ཞེས་བྱ་བའི་བར་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མའི་དངོས་པོ་དེར་
 སློ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནི་དངོས་པོ་ལ་སློ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་
 མིང་དུ་བཏགས་པ་ནི་སློ་བྱར་བ་སྟེ་མིང་སློ་བྱར་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །

སྐབས་འདིའི་སློ་བྱར་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་
 འགོག་སྟེ། འདིའི་སློ་བྱར་བ་ནི་བཅས་མའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གོ་སླ་
 བར་བྱས་ན། གཟུགས་སོགས་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་དག་མིང་
 ཅམ་ཞེས་སློས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་གཟུགས་
 སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་དེ་ཡང་
 མིང་ཅམ་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་མིང་ཁོ་རང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 བཅད་པ་ལ། གཟུགས་ཡོད་ན་གཟུགས་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་པའི་ཅམ་སྒྲིབ་
 གཅད་བྱ་མེད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཅམ་སྒྲིབ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པ་འགོག་གི་གཟུགས་ཡོད་ཅམ་མི་གཅོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་
 ལེ་ཏུ་འདིའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྣམ་རིག་པས་བཀྲལ་བ་དང་
 ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། ལེ་ཏུ་འདིས་རྣམ་རིག་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་བདེན་

གྲུབ་མི་འགོག་པར་ག་བྱགས་ག་བྱགས་སུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོར་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་བཀག་ན་ནི་སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་ག་བྱགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བར་མིང་ཅམ་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་ག་བྱགས་ག་བྱགས་སུ་ཀྱན་བཏགས་
པའི་ངོ་བོར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་ག་བྱགས་སོགས་མིང་དུ་བཏགས་
ཅམ་མིན་པར་བསྟན་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་
ན་ལེ་ལྷ་འདིར་འོག་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཅི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཆོན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ག་བྱགས་མ་མཆིས་པ་ཁོ་ན་ལགས་སམ། ནས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མ་མཆིས་པ་ཁོ་ན་ལགས་སམ། ཞེས་ག་བྱགས་སོགས་
མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བྱམས་པ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ག་བྱགས་མེད་དོ་ཞེས་ང་
མི་སྤྲོ། །ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་ང་མི་
སྤྲོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ང་མི་སྤྲོ་བར་གསུངས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཇི་ལྟར་
ན་ག་བྱགས་མ་མཆིས་པ་ལགས། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་
དུ་མ་མཆིས་པ་ལགས། ཞེས་འོ་ན་ཇི་ལྟར་མ་མཆིས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ།
བྱམས་པ། འཛིག་ཉིན་ཀྱི་བར་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ག་བྱགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་
པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་ཀྱི་
དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་

563

འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པ་ལས་སྦྱིར་མིང་འཇུག་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་མེད་པ་
མ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ཏེ། མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོད་
པར་བཞག་པའི་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གསུངས་
སོ། །ཡན་གྱིས་སློབ་བྱུང་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་། མི་རིགས་པའི་
དོན་ནོ། །ཡན་གྱིས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དེ་མན་གྱིས་ཅོད་པ་གསུམ་པའི་
ལན་དངོས་བསྟན་ཏེ། ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བདག་གིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཆ་ལ་བ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་
དབྱིངས་འདི་ནི་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའོ། །ནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མའི་
དངོས་པོ་ནི་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བགྱིར་མི་རུང་ལགས་
སོ། །ཞེས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་མ་བཏགས་པར་གཟུགས་མཐོང་བ་
རྒྱང་བས་འདི་གཟུགས་སོ་སྟུང་པ་མི་སྦྱེ་ཡི། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་
བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོ་སྟུང་པ་སྦྱེ་བས་གཟུགས་རུང་ལ་
གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་བྱུང་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པའོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་རིགས་
ཞེས་ངེས་ཏེ། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་
ཅ་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་འགར་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་མ་སྦྱར་གོང་དུ་འང་
གཟུགས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཡོད་པས་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་

ཞེས་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། བྱམས་པ། དེའི་
 སྤྱིར་སྤྱོད་ཉིད་ལ་དེ་ཡིས་རི་ལྟར་བཟོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལན་ཐོབ་ཅིག་ནས།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྒྲོ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་
 པ་འདི་སྤྱོད་གྱིས་དམིགས་སམ། ཞེས་སྟོན་པས་བྱམས་པ་ལ་གཟུགས་ཞེས་
 པའི་མིང་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་སྟུང་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་
 འཕ་ཞེས་ངོས་པ་ན། བྱམས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།
 །ཞེས་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་བར་ཁྱུས་ཆོ། བྱམས་པ། རྣམ་གྲངས་འདིས་འདུ་
 བྱེད་གྱི་མཆན་མའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཟོད་དུ་མེད་པའི་དབྱིངས་
 གྲང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་
 ལ་སྒྲོ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་གང་
 ཡོད་པ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་སྟུང་པའི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཆན་
 དེ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་རུང་སོགས་ལ་
 བེ་སྒྲོ་བྱར་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ལན་འདི་དག་གིས་
 གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་སྟུང་
 པའི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་བ་དེ་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྟོད་གྱིས་བཞག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་
 གྱི། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྟེ་གཟུགས་སོགས་རང་མཆན་གྱིས་བྱབ་པའི་སྐྱབ་

བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་
རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་ན་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་སྟུང་པ་སྐྱེ་བ་དེ་
གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་བྱེད་གཅིག་ལྟར་ལྟོང་འཛོམས་དང་དབང་པོ་སོགས་
མིང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འདྲུག་པའི་ཆེ་མིང་དེ་དག་བརྒྱ་བྱེད་ལ་རང་མཆོན་
གྱིས་འདྲུག་ན་བརྒྱ་བྱེད་དོན་དུ་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཁར་ལྷན་གྱི་ཉེར་
སྤྲུལ་གཉིས་ལ་མིང་ཉེར་སྤྲུལ་ཞེས་པ་གཅིག་ལྟར་རང་མཆོན་གྱིས་འདྲུག་ན་
ཉེར་སྤྲུལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དང་པོའི་དཔེ་
གཞུང་དུ་གསལ་ལོ། །

རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་
སྐྱོ་བྱུང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་
དབང་གིས་བཞག་པའི་སྐྱོ་བྱུང་བ་མིན་ན་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་འདྲུག་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར་འདྲུག་ན་སྤྲུལ་བ་འདྲ་བའི་དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་མིང་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་
པ་སོགས་གསུམ་མི་རིགས་པའི་དོན་ནོ། །བའདྲ་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་འདི་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་བསྐྱས་ལྟར་སྐྱབ་དགོས་པའི་ངེས་པ་
གཏན་ནས་མེད་དེ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས་རིགས་པ་གསུམ་པོའི་ཕྱི་མ་

གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་མོ་
 རྣམ་འཐག་གི་དོན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་ན་བཟོད་བྱ་བ་ཆུ་བྱིན་གཅིག་ལ་ཟོད་བྱེད་དབང་པོ་དང་གྲོང་འཛུལ་ས་
 སོགས་དུ་མས་བཟོད་པ་ན་བཟོད་བྱ་ཟོད་བྱེད་འདེས་པ་སྟེ་ཟོད་བྱེད་དུ་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན་བཟོད་བྱ་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་བའོ། ། བཟོད་བྱ་གཅིག་ཡིན་པ་
 བཞིན་ཟོད་བྱེད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞུ་
 བྱ་གི་སྒྲིབ་བྱ་གཉིས་ལ་ཉེར་སྤྲས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་འཕྲུག་ཆེ་མིང་སོ་
 སོར་འཕྲུག་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ཞིང་། དེ་ཡང་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཤམ་མ་ཐག་པའི་རྟགས་
 གྲུབ་ལ་སྟོར་དགོས་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རང་དུ་གསལ་ཡང་དེ་ལ་སྟོར་
 ཚུལ་དང་། དེའི་ཡང་སྤྲི་རྒྱས་པ་འདོན་ཚུལ་བཟླ་དགོས་ཤིང་། གཞུང་དུ་
 བླངས་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རྒྱས་པའི་ལུང་དུ་འཕྲུག་མོད། དེ་ལའང་དཔེ་མི་
 འདྲ་བ་བྱུང་བར་མ་ཟད། བསྐྱུས་པའི་ལུང་ནི་འདི་དང་གཏན་མི་འདྲོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་དེ་གཉིས་
 མི་འདྲ་སྟེ། ལེ་ལུ་དེ་ལས་རྣམ་བཟླས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་
 རྣམ་བཟླས་སམ་གཞན་དབང་གི་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ལེ་བྱ་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ན་ནི་གཟུགས་ཞེས་
བགྱི་བ་གང་ལགས་པ་འདི་དང་། རས། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་
ཁོ་ན་ལགས་སམ། ཞེས་ཆོས་གང་མཆོན་གཞིར་བཟུང་བས་མིང་དང་ཐ་
སྟད་འདོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རམ་
ཞེས་བྱས་པ་ནི། བྱམས་པས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་གཞིའི་
དངོས་པོ་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆོན་མའི་དངོས་པོ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་
འདོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱམས་པ་འདི་ཅི་
སྟམ་དུ་སེམས། དེ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནམ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱད།
ཅེས་དང་། བྱམས་པ་འདི་ཅི་སྟམ་དུ་སེམས། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་།
འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་བར་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནམ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱད། ཅེས་གཟུགས་
སོགས་མིང་དང་ཐ་སྟད་དུ་འདོགས་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་
རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་དམ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་གསུངས་པ་ན། བྱམས་
པས། བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བཏགས་པ་ཅམ་དུ་
བས་ལགས་སོ། །ཞེས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱས་པའི་ཆོ།

བྱམས་པ། འོ་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་
 མའི་དངོས་པོ་གང་ཉི་ལམ་བཟུང་ནས་མིང་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདོགས་པ་
 དང་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ་
 ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས། ཞེས་དང་། བྱམས་པ། འོ་ན་དེ་ཇི་ལྟར་ཆོར་བ་དང་།
 འདྲ་ཤེས་དང་། འདྲ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དེ་སྙམ་
 དུ་སེམས། ཞེས་འོ་ན་བྱམས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ན་དེ་དག་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནམ་ཞེས་དེ་བ་སྤྲ་མ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདིས་ནི་ཞེས་སོགས་སྤྱོད། །བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གལ་ཏེ་གཟུགས་མིང་དང་འདྲ་ཤེས་དང་བརྟུང་དང་བཏགས་པ་དང་ཐ་
 སྙད་ཅམ་ཁོ་ན་ལགས་ལ། རྣམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
 དམིགས་པ་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་ལགས་སམ། ཞེས་གཟུགས་སོགས་མིང་དང་
 ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནའང་གདགས་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་
 འདོགས་བྱེད་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཞུས་ཏེ། སྤྱི་འགྲེལ་དང་མདོ་གཉི་
 གར་བསྟན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་བྱ་དགོས་པར་
 གསལ་ལོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་ཏེ་གོང་འདིར་བྱམས་པས་གཟུགས་སོགས་བཏགས་

བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་ཞུས་པ་དང་། དེའི་སྤར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དམིགས་པ་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཞུས་པ་གཉིས་པོ་དེ། ཇི་བ་སྤར་མ་
སྤར་སེམས་པ་ཇི་སྤར་ཡིན་ཞེས་འགལ་བར་སྟོན་པས་བསྟན་པ་ལ། ལན་དུ་
བྱམས་པས་དེ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་གདགས་གཞི་དང་འདོགས་
བྱེད་ཁས་སྤང་དགོས་ལ། དེ་སྤར་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
དགོས་པས་མི་འགལ་ཞེས་ཞུས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། བྱམས་པ། འདི་ཅི་སྟམ་
དུ་སེམས། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་བརྟུང་དང་བཏགས་
པ་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་ཁོ་ན་གང་ཡིན་པ་དང་། ནས། དེ་ལ་ཅི་གང་སྐྱེ་བའམ་
འཛིག་པའམ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡོད་དམ། ཞེས་
མིང་དུ་བཏགས་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འཛིག་དང་ཀྱན་བྱང་འཐད་དམ་
ཞེས་ངེས་པ་ལ། བྱམས་པས། བཙམ་ལྟར་འདས། དེ་ནི་མ་མཆིས་ལགས་
སོ། །ཞེས་བཏགས་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འཛིག་སོགས་མི་འཐད་པར་
ཞུས་པ་ན། བྱམས་པ། འོ་ན་ཁྱོད་འདི་ཅི་སྟམ་དུ་སེམས། གཟུགས་དང་།
ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དམིགས་པའོ་སྟམ་དུ་གང་ལས་སེམས་པར་འགྱུར། ཞེས་སྟོན་པས་བྱམས་
པ་ལ། འོ་ན་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་མི་

འགལ་བར་སྒྲར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གལ་ཏེ་གཟུགས་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་
བརྟེན་དང་བཏགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་འབྲེད་
ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་གཞུང་འདིར་སྒྲར་ཅོད་པ་དང་པོའི་ལན་གྱི་སྐབས་གསུངས་པ་
ལྟར་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དམ་ཞེས་པའི་ངེས་ལན་
དང་། འོ་ན་ཇི་ལྟར་མ་མཆིས་ཞེས་པའི་ངེས་ལན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་བསྟན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
སྐྱེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་བཀག་པ་ནི་དེ་དག་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ཡིན་ལ།
ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མིང་དུ་བཏགས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ཡང་
ཐ་སྙད་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དགོངས་འགྲེལ་དང་
མི་མཐུན་ནོ། །ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལེ་ལུ་འདིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་
དོན་དུ་མི་འགྲེལ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གོ་སྟོན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཅོད་པ་བར་བའི་ལན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱམས་
ཞུས་ཀྱི་ལེ་ལུ་ལས་གསུངས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་དང་། དེ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ལུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་འདུག་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་སྒྲར་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་དབང་རྩལ་ཡོད་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་གཞན་
དབང་རྩལ་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་དང་། སོགས་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་ཞིང་།
ལེ་ལུ་དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པ་གང་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་དང་།
ཞེས་སོགས་མན་གྱིས་མཚམས་སྦྱེ་ནས་བཀོད་དོ། །དེ་ལ། དངོས་པོ་དེ་དང་
དེ་ལ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་། བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་
ཡན་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྟོག་པ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ཡུལ་དེ་
གང་དུ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་བཏགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། འདི་ནི་ཞེས་
སོགས་གྱིས་ངེ་ལྟར་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཚུལ་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་འགྲེས་
ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས་པས་དེ་ཡང་། ཡུལ་འདུ་བྱེད་གཟུགས་
རུང་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་དམིགས་ཚུལ་དེ་དང་དེའི་མིང་སོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཀྱན་བཏགས་གྱི་ངོ་བོར་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ་འདོགས་ཚུལ་
འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་སུ་འདོགས་པ་
ཡིན་ལ། མིང་སོགས་བཞིའི་བྱུང་པར་ནི་ཟབ་གསལ་སྦྱོན་མེར་གཟུགས་
ཞེས་མིང་དང་། གཟུགས་སོ་སྣམ་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་དང་གཉིས་གྱིས་
རིམ་བཞིན་མིང་དུ་བཏགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་གཟུགས་
ཞེས་བཤད་དོ། །རྣམ་བཏགས་ཀྱང་དངོས་པོ་དེ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་བརྗོད་བྱ་
དང་། བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་དེ་རྣམ་རྟོག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མངོན་

པར་བཟོད་དེ་ཞེས་པས་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་ཏྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་དང་།
གང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཟོད་ཚུལ་དང་། མིང་དང་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་མིང་སོགས་རྣམ་བཟགས་སུ་བཤད་དེ་འདིས་བཟོད་བྱ་དང་རྣམ་ཏྲུག་
ཀྱང་རྣམ་བཟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཏྲུག་ནི་འདིས་རྣམ་པར་བཟགས་
པ་དང་། བཟོད་བྱ་ནི་འདི་ལ་རྣམ་པར་བཟགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་བཟོད་བྱ་འདུ་བྱེད་གཟུགས་རུང་ལྟ་བུ་དེ་ཏྲུག་པས་བཟགས་ཙམ་གྱི་
ཆོས་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཏྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟོད་བྱེད་མིང་
བཟས་མངོན་པར་འདོགས་ཏེ། བཟོད་ཚུལ་ནི། གཞི་གཟུགས་རུང་སོགས་
ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བཟོད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་མིང་སོགས་ཀྱང་
འདིས་རྣམ་པར་བཟགས་པའི་རྣམ་བཟགས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱང་གང་ཀྱན་
བཟགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་དང་། རྣམ་པར་བཟགས་པའི་
གཟུགས་ཞེས་པས་སྟོང་གཞི་དང་། ཏྲུག་པ་ཏྲུག་པའི་དུས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྟོང་ཚུལ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་གངས་བསྟན་
ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཀྱན་བཟགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་བཟགས་ཀྱི་
གཟུགས་སོགས་སུ་ཕྱིར་སྟོང་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
སོགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་སོ། །མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི་ཀྱན་
བཟགས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཟགས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཀྱན་བཟགས་པའི་གཟུགས་

དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲག་པ་ཏྲག་པའི་དུས་དང་
 ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་དུས་དང་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དུས་ཞེས་
 པ་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀྱན་བཏགས་དེས་རྣམ་བཏགས་དེ་སྟོང་བར་སྟོན་
 ཏོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། བཤད་པར་བྱའོ། །ཡན་
 གྱིས་གཞུང་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཀོད། སྤར་ཡང་བཤད་དོ། །ཡན་གྱིས་དེའི་དོན་
 བཤད། འཇུག་འབྲེལ་ལས། སོགས་གྱིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་
 ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་བཤད་ན། དབུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་
 གསུམ་འཛོག་ལུགས་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་འཇུག་འབྲེལ་ལས་བཤད་པ་
 བཞིན་བྱ་བས། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དཔེར་ན་སྤྱལ་ནི་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་
 ཏྲན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྤྱལ་དངོས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་མ་
 བཏགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་གྱིས་དབང་བྱས་
 པ་ཅན་ལ་ནི་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་།
 །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་
 མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་བཞིན་པའི་ཏྲན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱས་པ་ཅན་
 གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བ་ལ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་ཏེ། གུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་
 བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་
 པས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
 དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་
 བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་
 རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་
 གཤིས་ལུགས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་གཞན་དབང་གི་རྟོན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་ལ་
 མེད་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་སྦྱལ་ཐག་པ་ལ་མེད་པས་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་སྦྱལ་ལོག་པར་
 བཏགས་པ་བཞིན། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཅ་ཤེར་རང་བཞིན་ནི་བཙས་མིན་དང་
 གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་བཞིན་
 པ་སྟེ་མཐོང་བཞིན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བ་
 ལ་གཤིས་སུ་གུན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་
 གཟེགས་པའི་གཟེགས་ངོར་གཤིས་ལུགས་དངོས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཟེགས་ངོ་
 དེར་མེད་བཞིན་གུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 སྦྱལ་དངོས་ལ་སྦྱལ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་
 དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་གཟེགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་གཟེགས་པའི་གཟེགས་ངོར་

དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དེ་
མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་
སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་
རོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛོག་ལུགས་འདིས་མདོ་དོན་བཤད་པར་བྱ་བའི་
དོན་ནི། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བཤད་ཚུལ་དེས་བྱམས་ཞུས་གྱི་ལེ་བྱར་མཆོན་ཉིད་གསུམ་
བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཟགས་ནི་གཙོ་བོ་རྟོན་འབྱུང་གི་
གཞན་དབང་དང་། འདིའི་ཀུན་བཏགས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་སྟེ་གཤེས་
སམ་རང་བཞིན་ལ་བྱ་ཞིང་། གཞན་དབང་གཤེས་སམ་རང་བཞིན་དེར་ཡོད་
པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་
གཤེས་སམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་། ཡིན་ལུགས་
གཅིག་གཞི་སོ་སོར་སྟོས་ནས་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཛོག་པ་མི་
འགལ་ཏེ། གཞན་དབང་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ལུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཀུན་

བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་དབང་གི་ཡིན་ལུགས་ཡིན་ལ། ཡིན་ལུགས་
 དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་
 པའི་རང་བཞིན་དེར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་
 བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་རྣམས་
 ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རིག་པར་རང་བཞིན་
 འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། སྟོང་ཐུན་ལས། གང་
 ལ་རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་རིགས་དོན་རྒྱ་རྒྱུན་ཀྱིས་བྱས་
 པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་མེད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་
 ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡང་དེའི་ཡུལ་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་
 བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་འགོག་
 པ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི་འཇུག་འགྲེལ་ལས། གཟུང་བ་དང་
 འཇིན་པ་གཉིས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་ལས་མ་གཏོགས་པར་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་གྱི་དབང་ལ་དེ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཉིད་བསམ་པར་
 བྱ་སྟེ། ཞེས་སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་ལ་གཟུང་འཇིན་དོ་ཐོ་ཐ་དད་པ་
 གཉིས་སུ་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས་སུ་འདོད་པ་ལ། དེ་ནི་བསམ་པ་འམ་

བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་གྱི། དེ་
མིན་པའི་གཞན་དབང་ནི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཁྱད་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྟགས་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་དེ་
གཉིས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཀྱན་བརྟགས་པ་མི་འབྲང་པའི་དོན་ནོ།

འདིར། ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་གནས་ལུགས་སམ་ཡུལ་གྱི་གཤེས་
ལུགས་སུ་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་ཆའམ་སྒྲོ་བརྟགས་པ་ལྟར་བྱུང་པ་ཅི་རིགས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་
སྒྲས་བརྫོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ཡོད་རྒྱུའི་ཀྱན་བརྟགས་དང་མེད་རྒྱུའི་ཀྱན་བརྟགས་
གཉིས། མཆན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཀྱན་རྫོབ་ལ་གནས་ལུགས་སུ་སྒྲོ་
བརྟགས་པ་དང་དེ་དེ་ལྟར་བྱུང་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
ཀྱན་ནས་སྒྲོ་བརྟགས་པས་ན་ཀྱན་བརྟགས་ཞེས་བྱའོ། །རིམ་ལྔ་བ་ལྟར་
གྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། རྣམ་བརྟགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཙོ་བོ་རྟོན་འབྱུང་གི་རྣམ་བརྟགས་དང་། སལ་བ་འདུས་
བྱས་མ་ཡིན་པའི་རྟོན་འབྱུང་གི་རྣམ་བརྟགས་གཉིས་ཡོད། མཆན་གཞི་ནི་
རིམ་པ་ལྟར། གཟུགས་དང་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲ་རྟོག་གིས་
པར་བརྟགས་པས་ན་རྣམ་བརྟགས་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་པ་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གནས་ལུགས་དེ། ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གང་ཟག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་གཉིས་ཡོད། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་
 ཡུང་པོ་བདག་མེད་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲིབ་བཤད་ནི། ཆོས་དེའི་སྟོང་ལུགས་ཁོ་ན་ཡིན་
 པས་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ནི།
 དེའི་སྤྱིར་བྱམས་ཁྱུས་ལས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། བྱམས་ཁྱུས་ལས། བཅོམ་
 ལྡན་འདས། གཟུགས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་རྗེས་སུ་མ་མཆིས་པར་ལྟ་བའི་
 གཟུགས་ནི་གང་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱམས་པས་རྗེས་སུ་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་བྱུང་པར་བྲིས་པ་ལ། བྱམས་པ། གང་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་
 རྗེས་སུ་མེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་བལྟ་བར་
 བྱ་སྟེ་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་
 དེ་ནི་རྗེས་སུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་དོན་དམ་
 པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 བར་དེ་དག་ནི་རྗེས་སུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཞིང་དོན་དམ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་ཡོད་མེད་

གསུངས་པའི་རྩལ་ནི་གཞུང་གཞན་ལས་རྩལ་བཏགས་གཉིས་བཤད་པའི་
རྩལ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྩལ་སུ་བཤད་པའི་རྩལ་
གང་ཡང་མིན་པས་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་རྩལ་སུ་མེད་
པར་གསུངས་པ་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ལུགས་སུ་འདོད་པའི་མེད་རྒྱུའི་ཀུན་
བཏགས་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱ་བར་དགོངས་གྱི། ཡོད་རྒྱུའི་ཀུན་བཏགས་ནམས་
མིན་ནོ། །ནམ་བཏགས་རྩལ་སུ་ཡོད་པ་ནི་མདོ་དངས་མ་ཐག་པར་ནམ་ཉིག་
རྩལ་སུ་ཡོད་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་རྩལ་ཡོད་དུ་བཞག་གི་རང་དབང་དུ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རྩལ་ཡོད་དུ་བཞག་པ་མིན་པར་གསུངས་པས་
འདིའི་རང་དབང་བ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་གྱིས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་
རང་དབང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པས་ན་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་གཞན་
དབང་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འདྲའོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་
སྟོ།།

གསུམ་པ་ཅོད་ལན་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཞེས་
སོགས་བྱུང་། ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དངོས་དང་། དེ་མན་གྱིས་
ཞེས་པར་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་པའི་དོན་གཞན་ནམས་གོ་སྟོ་
ཞིང་ཉིག་ལྷན་མཁས་པ་ནི་ཤུག་བའོ།།

སྟོ་ན། གཞུང་དུ། སེམས་ཅམ་སྐབས་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་གི་འདོད་པ་

བཀོད་ནས། དེའི་ལྟར་ན་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ལྷན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་དོ། །
 ཞེས་དང་། འདི་གཉིས་འདྲ་མོ་ཡོད་པས་བྱུང་པར་དབྱེ་དཀའ་བ་དང་དེ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ་ཐ་
 ལྷན་དུ་ཡོད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་རྣམ་
 རིག་པ་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་དབྱེད་གཞི་ཡང་ཤེས་ཏུ་འགངས་ཆེ་སྟེ་དབྱེ་མ་བའི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐབས་འདིའི་སྟོགས་སྡེ་ལ་
 འཁྱེ་བ་འཛོག་གྲང་། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་ཚོད་པ་གསུམ་བཀོད་པ་མེད་
 པས་རྗེས་དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་གི་ཚོད་པ་གསུམ་བཀོད་དམ་བཟག་གོ། །གཞུང་
 ལས། དེ་ལ་རྣམ་བཏགས་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་རྟེན་
 འབྱུང་གི་གཞན་དབང་ལ་བྱ་སྟེ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་
 བཞུན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་བཏགས་པལ་བར་འཛོག་པར་
 སྒྲུང་བས་དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་དང་རྣམ་བཏགས་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་
 གྲང་། དགོངས་ཐབ་སྒྲུང་བའི་སྟོན་མེ་ལས། ཉི་མའི་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ལྷན་
 བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་རྣམ་བཏགས་ནི་སྟོང་གཞིའི་གཙོ་
 བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་རྟེན་འབྱུང་གི་གཞན་དབང་ལ་གོ་དགོས་མོད།
 སྤྱིར་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཀུན་ཉིན་སྟོགས་ངགསུམ་དང་རྣམ་

བྱང་ཕྱོགས་ང་ལྟ་སྟེ་འགྲེས་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་གྱི་གས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཙོ་
བརྒྱད་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་བཏགས་ཏེ་
གཞན་དབང་དུ་འཛོག་པ་དང་། ཞེས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལྟར་གཞུང་གི་ལུང་བྱངས་མ་ཐག་པའི་དོན། རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའི་སྟོང་
གི་གཞན་དབང་པལ་བ་དང་། སྤྱ་གྲུ་སྤྱ་གྲུའི་སྟོང་གི་གཞན་དབང་གཙོ་སོ་ལ་
འཛོག་དགོས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆོད་མ་དང་རྣམ་མཁའ་བཟོད་
པའི་སྤྱ་སོགས་ཀྱང་རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། དེ་
ལྟར་བཟོད་པའི་མིང་སོགས་རྣམ་བཏགས་སུ་བཤའ་པས་ནི་སྤྱར་བསྟན་པའི་
བཟོད་བྱ་དང་རྣམ་ཏྲོག་ཀྱང་རྣམ་བཏགས་སུ་བཤའ་པར་གཟུང་སྟེ། འདིས་
རྣམ་པར་བཏགས་པ་དང་འདི་ལ་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཞི་གཉིས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། དེས་ནི་དེ་དག་སྤྱིར་གཞན་དབང་
ཡིན་པ་ལས་རང་ཡུལ་གྱི་སྟོང་གི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་ཚུས་ཉིད་ཚུས་ཅན། བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུས་
ཉིད་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་ལས། ཡིན་ལྷགས་
གཅིག་ཉིད་གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་

སྤྱི་འཛོམས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདིའི་ཡིན་ལུགས་
 ཞེས་པ་དོན་དམ་དང་དགག་བྱ་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་
 བཤད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཡིན་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་ཡིན་
 ལུགས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གཞན་དབང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱན་བཏགས་སྤྱི་འཛོམས་
 ཚུལ་དང་། ཡིན་ལུགས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
 དུ་སོང་བའི་དོར་ཡོངས་བྱུང་དངོས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་
 མཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོངས་བྱུང་དུ་འཛོམས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞུང་ལས། དངོས་སོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་
 འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོབས་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཕྲུལ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་
 ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་སྤྱིར་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་གཟིགས་
 ཞེ་ན་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་
 གཟིགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་ཇི་
 ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་དོར་སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་རྣམས་

གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་བྱས་པ་
 ཅན་ལ་མ་རེག་པའི་དོན། གཉལ་སྟོན་དཀར་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་
 ཅན་བདེན་གྲུབ་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་མི་སྤང་བར། རང་བཞིན་ཏེ་
 བདེན་མེད་འབའ་ཞིག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
 ཞེས་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་གསུང་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་
 དེ། གཞུང་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར། ནས། དོན་དམ་བདེན་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཚུལ་ཅན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 དང་། ལྷག་མཐོང་ཆུང་དུ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་དོར་གཞན་དབང་ལ་མ་རེག་པར། ཞེས་དང་།
 འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ་ཅན་ལ་ཡེ་
 ཤེས་དེས་མ་རེག་པར། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེའི་རྟེན་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཞན་དབང་ལ་མ་རེག་པར། ཞེས་དང་།
 སྤང་བྱངས་པའི་སྟོང་ཐུན་སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དོ། །ཅ་ཤེའི་རྟེན་ཆེན་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་
 རྣམས་འཇལ་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་
 པའི་བདེན་པ་རྟོག་པར་འགྱུར་བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཚལ་བ་
 དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་

དབང་གིས་གཞག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་གིས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོད་དང་གཟུགས་སྐྱོད་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་
པན་ཚུན་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲོ། །ཇི་
ལྟ་བ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཇི་སྟེད་པ་གཟིགས་པ་དང་ཇི་སྟེད་པ་
མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པ་ན་ཡེ་ཤེས་སྐྱོད་ཅིག་མ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་བྱ་གཉིས་མངོན་
སུམ་དུ་འཇལ་མི་འཇལ་གྱི་ངེས་འཛོག་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་
གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འདོད་
དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་རྣམ་
གཞག་འདི་གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བདེན་གཉིས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུན་ཚུལ་ནི་ས་བརྩ་བ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་
 འཇལ་བ་ན་དེ་ཙམ་དུ་མ་བཟད་ཡུལ་དེ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་གང་དུ་སོང་ལེགས་
 བར་ཤེས་ན། ཡུལ་སོ་སོར་མ་ངེས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་
 འོང་བ་ཡང་ཤེས་བར་རུས་ཏེ། འདིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 ཞིབ་ཆའང་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གཉི་གས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞིགས་བས་ཡུལ་སོ་སོར་མ་ངེས་ཀྱང་། མཁྱེན་པ་དེ་
 གཉིས་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་དུ་སོང་གི་ཀྱན་རྫོབ་དཔྱེད་བྱེད་དུ་མ་
 སོང་། ཇི་སྟེད་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དཔྱེད་བྱེད་དུ་སོང་གི་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་དུ་
 མ་སོང་བས་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་ཏེ་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་དང་ཀྱན་རྫོབ་
 དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་འོང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་
 བས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དང་གནད་གཅིག་གོ། །སྟོན་འཇུག་དར་རྒྱུ་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྣང་བར་འདོད་པ་ནི་
 རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྣང་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་བས་ཐ་དད་དུ་སྣང་
 བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བ་མི་སྲིད་བས་རང་ཉིད་རང་
 དང་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཚུལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྣང་ན་དེ་ཉིད་
 དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་སྒྲིག་ཏུ་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་
 ཉིད་ལས་སྟོན་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མཐའ་དག་ལ་

སྒྲིབ་ནས་ཉོག་པ་ལ། རྒྱལ་ས་ཉོག་པ་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་སམ་མི་འདོགས་ཀྱང་
 རུང་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྒྲིབ་ཡང་ཉོག་པ་བཤོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་
 མཁྱེན་མ་སྒྲིབ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉོག་པ་བར་བཞེད་དོ། །དབྱ་
 མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ། སྦྱོད་འདུག་དར་རྒྱུ་གི་ཆོག་ཟེན་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་
 བ་ལས། དགོངས་བ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཆ་ལས་ཆ་ཅན་ཡན་གར་
 བའི་སྒྲིབ་བ་མི་འཆར་བ་ལ་བྱེད་བར་གསུངས་སོ། །སྦྱོང་བྱུང་ལས། རྣམ་
 མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སྒྲིབ་དང་བཅས་ཏེ་ཉོག་པ་ན་རྣམ་མཁྱེན་
 འཁྱུལ་སྒྲིབ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཉིས་སྒྲིབ་རྒྱུ་བ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉོག་པ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཉིས་
 སྒྲིབ་རྒྱུ་བ་བའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་ཉོག་པ་ན་བྱོད་དོན་དམ་བདེན་བ་མིན་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་དེས་དེ་ལྟར་ཉོག་པ་ན་བྱོད་རྣམ་མཁྱེན་དང་གཅིག་
 ཡིན་དགོས་པས་རྣམ་མཁྱེན་བྱོད་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་རྒྱུ་བ་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་།
 རྣམ་མཁྱེན་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་
 ལ་རྣམ་མཁྱེན་རང་དང་ལྗོག་པ་ཐ་དད་པའི་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་གྱི་ཆོས་
 མཐའ་དག་དངོས་སུ་སྒྲིབ་ནས་ཉོག་པ་བར་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་
 ཉིད་དངོས་སུ་ཉོག་པ་བར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྟོན་བ་
 མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་ཉོག་པ་དགོས་པར་ཐལ།

ནམ་མཁུན་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་ནམ་མཁུན་ལས་ལྷོག་པ་ཐ་དང། དེ་དེ་དང་
གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཡིན་ན་ནམ་
མཁུན་གྱིས་དངོས་སུ་སྤང་ནས་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པ་བྱུང། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཇི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་ནམ་མཁུན་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་ནམ་མཁུན་
གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་མི་དགོས་ན་ཇི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་ནམ་མཁུན་གྱིས་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ནམ་མཁུན་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་མི་དགོས་པས་ཀུན་རྫོབ་
ནམ་མཁུན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པ་དང། དགོས་ན་ནམ་མཁུན་ནམ་མཁུན་
གྱིས་དངོས་སུ་སྤང་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་
འདྲ་ནམ་མིན་པའི་ནམ་པ་མ་གསུངས་པ་དང་མཁུན་ཚུ་ལ་ཞལ་མི་གསལ་
བས་དོགས་པ་འགོད་རུང་དུ་ཡོད་པར་དབྱུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསུངས་
སོ། །

ནམ་བཤད་ལྟར་ན་བཞེད་པ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་མཁུན་གྱིས་གང་
རྟོགས་སྤང་ནས་མཁུན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བཤད་ལས། མི་སྤང་ཡང་
རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་གཞག་ཏུ་མི་རུང། ཞེས་དང།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྤང་ནས་མཁུན་
དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ནམ་མཁུན་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་
བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ལས་སུ་བྱ་བ་དང།

རང་ཉིད་འཇམ་བའི་བྱེད་པའི་ལྷོག་ཆ་ཐ་དད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་
མི་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཐུན་རྣམ་མཐུན་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤྱང་
རྒྱབ་གྱང་དེ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་གཉིས་སྤྱང་དང་བཅས་བ་དང་། རྣམ་མཐུན་ལ་རྣམ་
མཐུན་མི་རྟག་པ་སྤྱང་ན་དེ་དང་གྱུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་གྱི་རྫས་གཅིག་པ་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་དགོས་པས་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་འང་ཤར་
དགོས་སོ། །ད་དུང་སྤྱོད་བྱ་མང་ཡང་དེ་ཅུ་ལས་མ་སྤྱོད་སོ། །

ཁ་ཅིག་འདི་བའི་ལུགས་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་
རྟོག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། རྣམ་རྟོག་རྫས་སུ་ཡོད་པས་རྫས་
ཡོད་དུ་བཞག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་ནི་བྱམས་ཁྱུས་ལས་
མཆན་ཉིད་གསུམ་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྫས་ཡོད་དུ་གྱུབ་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཅུ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
རུས་ཏེ། སྤྱིར་ལུགས་འདིར་རྫས་ཡོད་དང་རང་མཆན་གྱིས་གྱུབ་པ་རྣམ་
གྲངས་ཡིན་པ། འདུག་པ་ལས། གཞན་གྱི་ལྟར་ན་རྫས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །
ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་དང་། བྱམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །
ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་དུ་གསལ་བའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་བའི་ལུགས་ལ་རྫས་མེད་པར་ཐལ། འདི་བའི་ལུགས་
ལ་རྫས་ཡོད་ན་རང་མཆན་གྱིས་གྱུབ་པ་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་

ལས། དབྱ་མ་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་རྣམས་སུ་བཤད། ཅེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམས་བྱུང་གི་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར།
ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འཇུག་པའི་རྣམས་བཤད་ལས། བྱུང་བ་ནི་རྣམས་མ་
ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མི་ལམ་གྱི་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སུན་
འབྱེན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱིས་གཞོད་གྱི། ཞེས་
དང་། རྣམས་རིན་ཐང་ཚང་བ་མེད་ན་པམ་པ་གཉིས་པའང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
སྤྱིར་རོ།

‘བྱ་ཡིན་མིན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གཉིས་
སུ་འདུ་ཚུལ་དང་། ཚུལ་གྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་
བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ལུགས་འདིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཅེ་ན། ཡན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་
སྟེ། དེ་ལ་དབྱ་མའི་གཞུང་ལས་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་གཉིས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་
སྟེ། རིགས་པས་གང་དུ་བདག་དུ་འཛིན་པ་འགོག་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡང་
ཚུལ་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབྱ་མའི་གཞུང་ལས་རིགས་
པ་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱིས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་

ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བར་བཅེངས་ཤིང་།
 དེ་ཡང་གང་ལ་ངའོ་སྒྲུབ་པ་སྦྱེ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཆོས་གཉིས་ལ་བདག་གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་
 ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཇམ་མཁའ་འཕྲུལ་པའི་དོན་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
 ལས་རིགས་པས་དབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་མཛད་པ་ནི་གཞན་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པའི་ཚུང་པ་ལ་ཆགས་པས་མཛད་པ་མིན་པར་ཐར་འདོད་ཀྱིས་རྒྱུ་
 གྲོལ་ཐོབ་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། འཇམ་མཁའ་འཕྲུལ་པའི་ཁོ་ན་ཉིད། ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ།
 རིགས་པའོ། །ཡན་གྱིས་མཐའ་བཞི་སྦྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་མན་གྱིས་རིགས་པ་
 དེ་ཉིད་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་གཏུགས་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་
 སྦྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་
 ཡིན་ཏེ། འཇམ་མཁའ་འཕྲུལ་པའི་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྷ་ག་ལ་
 ཞིག། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། ཉོན་
 མོངས་སྟོན་རྒྱུ་མཐའ་ལུས་འཛིན་ཆོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་
 གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་རྒྱུ་མཐའ་ལུས་འཛིན་ཆོགས་ལྷ་ག་ལ་
 གཉིས་གཏུན་ལ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པའི་སྐྱབས་སུ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་

མིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷ་ར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར།
།ཞེས་བྱ་བ་འདི་བར་འདི་ས་ནི་ཚུས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་པར་གསལ་བར་
བྱས་སོ། །ཉོན་མོངས་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཚོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་
བར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་གིས་ཚུས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང་། ས་བརྩ་བའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་
སྤྲུལ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྷ་བ་ལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དུག་པ་ལ་འཇུག་
སྟེ། དེ་ཚུས་མཉམ་པ་ཉིད་བརྩས་འཇུག་གོ། །བརྩ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུས་
ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚུས་ཐམས་ཅད་མཚན་
ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་
དང་། དབེན་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྟོས་པ་མེད་པ་
དང་། སྤང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚུས་ཐམས་
ཅད་སྟེ་མ་དང་མི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་དང་བྲག་ཅ་དང་ཆུ་ཁྲ་དང་གཟུགས་
བརྟན་དང་སྤྲུལ་པ་ལྷ་བྱུང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚུས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་མཉམ་ཉིད་
བརྩས་ས་དུག་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ནང་ནས་མཉམ་ཉིད་གསུམ་

བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་གཅིག་ཕྱ་རིགས་པས་
 བསྟན་པས་མཉམ་ཉིད་གཞན་རྣམས་བསྟན་སྒྲིབ་བར་དགོངས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྩ་ཤེམ་ཇོ་པའི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་
 མིན། །ཞེས་སོགས་བཀོད་པར་འཇུག་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དེའི་སྤྱིར་འདིར་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་
 པས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པ་སྒྲིབ་བར་དགོངས་
 ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དང་པོར།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །

གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །

དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །

སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པས་མཐར་ཉེན་འབྲེལ་ལ་གཏུགས་ནས་དགག་བྱ་
 འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་སོགས་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ས་
 བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་ཏྱགས་སུ་
 བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་དག་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་རང་
 མཆོན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཡིན་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་

དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་།
 མཐུ་པཱེཏ་ཇེ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་
 དང་དབང་ཕྱག་གི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་
 གི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དང་དབང་ཕྱག་དང་དུས་དང་
 རང་བཞིན་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དང་གཞན་དང་
 གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྟེན་འདི་ལ་བརྟེན་
 རས་འབྲས་བྱ་འདི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྲས་བྱ་འདི་འབྱུང་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་
 འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་
 འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པས་བདག་
 ལས་སྐྱེ་བར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ངན་རྣམས་གཅོད་ཅེས་པའོ། །འདི་ནི་
 གཙོ་བོར་སྐྱེ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ལ་གཏུགས་དགོས་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྲ་མ་ལས་རྟོགས་དཀའ་བས་རྟོགས་
 གྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཏུགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར། ཅུ་ཞེ་ལས།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །

གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །

དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །

སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས།

དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་བུ་ལ་ཞིག་།

གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །

ཅེས་དང་།

གང་གི་སྤྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །

རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྱལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆོག་གསུང་། ལྟ་

བུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ། གཞན་ལས་མི་

སྐྱེ། གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྐྱེ། རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་

བཞིན། ཞེས་པའོ། །འདི་དང་རྣམ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

གནད་ཆང་བའི་འགག་སྒྲོམ་སྒྲོགས་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བ་ཞིག་གལ་ཆེ་ཡང་དེ་

དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ལོགས་སུ་འགོད་པར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ནོ། །ཡན་

གྱིས་རིགས་པ་དོས་བཟུང་ནས། དེ་མན་གྱིས་དེ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་

ཐུག་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་

འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྩ་རྩ་པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་བས་
 མི་རྩེད་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་
 འཛོག་པ་བཞེན་གང་ཟག་ཀྱང་རྩ་པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་བས་མི་རྩེད་ཀྱང་རང་
 གི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་
 པ་གང་། རྩ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྩེད་
 པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཏགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པར། ཤིང་
 ཏེ་བཏགས་དོན་རྩ་པ་བདུན་གྱིས་བཅུ་ལ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་གྲུབ་པ་
 མིན་ཡང་། བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་དབྱེད་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་
 ལས་ཤིང་རྩ་འཕང་ལོ་སོགས་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོགས་པ་ཡིན་པར་
 གསུངས་པ་དང་།

དེ་བྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། །
 ཕྱང་ལས་གཞན་མིན་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་མིན། །
 ཕྱང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྡན་མིན། །
 འདི་ནི་ཕྱང་པོ་རྩ་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །
 ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །
 གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །
 ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །

འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱེ་བས་མིན་ཅི་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་ཤིང་རྟ་རྒྱུ་པ་བདུན་དུ་བཙུག་ན་མེད་པ་བཞིན་སྤང་པོ་འང་དེ་དང་
འདྲ་བས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་
སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་པ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཅི་ལྟ་བུར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། རྒྱུ་པ་བདུན་གྱིས་བཙུག་ན་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་
མི་རྟོག་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ཅི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་ནོ་ཞེས་
ངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲིབ་ཏུ་འཇུག་པར་
འགྱུར་བས། དབྱུ་མའི་སྐྱབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེའི་ཚུལ་མ་བཏགས་པར་བྱུང་
པར་འདོད་དགོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱུ་པ་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཙུག་
ན་གང་ཟག་མི་རྟོག་པ་དང་། གང་ཟག་རང་གི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་
པ་འདི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ལྟོས་ན་གོ་སྐྱབས་
བདག་མེད་གཉིས་ལ་འབྲིང་རིམ་ཡང་དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་།
དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འབྲིང་པའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུ་པ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་འདི་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་རྟོག་འབྱུང་གི་
རིགས་པ་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་
རྒྱུ་པ་བདུན་དུ་གང་ཟག་མི་རྟོག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུ་པ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་འདི་ལ་རྟག་ལྟར་དང་། ཆད་ལྟར་གསལ་བ་དང་།

ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འབྲུག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་བས་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་འབྲུང་ཚུལ་ལྟག་
མཐོང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱི་མ་འདི་ལ་བདག་གི་སྒྲ་མས་བརྟག་ཚུལ་
འདིས་བརྟགས་ན་སྒྲ་མའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་ངེས་པ་རྟོན་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་
གསུངས་སོ།།

འདིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ལ་
མདོ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན།
གཟུགས་ལ་བདག་མེད། བདག་ལ་གཟུགས་མེད། ཅེས་སོགས་དང་། ཅ་ཤེ་
ལས།

སྤང་མིན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །

དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མེད། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལྡན་མིན། །

ཞེས་རྣམ་ལུང་རིགས་པ་གསུངས་ཤིང་། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དེའི་སྟངས་
ཚོགས་ཅུམ་དང་། དབྱིབས་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པ་གཉིས་བསྒྲན་ནས་
འཇུག་པར་རྣམ་བདུན་དུ་མཛད་པའི་གཞུང་སྒྲར་བྲངས་བེན་པ་ལྟར་ལ། དེ་ནི་
རང་སྡེ་དངོས་སྒྲ་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་ལ་བདག་དུ་འཛོག་པ་
དང་། ཡང་གང་ཟག་གི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་

གྱི་བྱུང་པར་ལ་འཛོག་པ་སོགས་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཛིག་ལྟ་
ལྟ་སྒྲིལ་གྱི་དམིགས་ལུ་ལ་དུ་གྱུར་བའི་ང་ཆོས་ཅན། བྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དེ། བྱུང་གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན།
བྱུང་གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱུང་
གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གདགས་
གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལ་བྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། བྱུང་ལ་
གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན།
གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་ཡང་བྱུང་མ་ཡིན། གདགས་གཞིའི་
ཕྱང་པོའི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་ཡང་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་
དེ། རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་མ་ཡིན། དེ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན། དེའི་
རྟེན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མེད།
རང་གི་ཡན་ལག་འདུས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན། རང་གི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་
དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་
རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ་བ་དང་། ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་
ཆོགས་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལས་སྒྲིལ་བ་དང་། གཞན་ལས་སྒྲིལ་བ་དང་།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་
འགོག་པ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་། ཐ་དང་
དང་། ལྷན་པ་དང་། བན་ཚུན་རྟེན་པ་གཉིས་དང་། ཆོགས་ཅམ་དང་། དབྱེབས་
ཁུད་པར་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བདུན་ཅི་རིགས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཟག་ལ་འགོག་པ་འདི་
ཉིད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་པོ་འམ་སྤྲེང་བོར་འཛིན་དགོས་ཏེ། བདག་འགོག་
པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་འདི་ལ་བྱུག་པ་དང་། འདིས་མཐའ་གཉིས་
ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བ་དང་དེ་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་འདྲ་བ་སྤྲེང་སྟོགས་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་རིགས་པ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར། སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས།

གང་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད། །

ཅས་དང་། མ་རྟོས་པས་ཞུས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྟེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་
མ་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་ལས་བསྟན་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ནི།
སྐྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་པའོ། །དེ་ལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་སྟོས་ནས་
གྲུབ་པ་དེ། རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་རྟེན་
འབྱུང་དང་། འདུས་བྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད། རང་གི་རྒྱ་རྟེན་ལ་བརྟེན་

ནས་མ་གྱུར་བར་རང་གི་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་
འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་ཆ་
ཤས་དང་འབྲེལ་བར་གྲུབ་པས་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་སྒྲ་བཤད་དེ་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་གོ། །རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་
དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་བཤད་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲ་
བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདུས་བྱས་འབྲེལ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་རང་སྟེ་དངོས་སྒྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ནོ། །

སྒྱིར་སྒྲུབ་ལྟོས་རྟེན་གསུམ་རྣམས་གངས་པར་གསུངས་ཀྱང་སྤུལ་ནས་སྒྲ་
བཤད་ན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲེ་འགག་གི་བྱ་བ་སྒྲུབ་ནས་སྒྲེ་བས་སྒྲུབ་པ་དང་།
རང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་རྟེན་པས་ལྟོས་པ་
དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་བརྟེན་པ་སྟེ་རང་རང་གི་བཏགས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་ན་གྱུར་བ་ཞེས་བཤད་
དེ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་བཤད་འདི་ལྷགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལོ། །རྟེན་

འགྲེལ་གྱི་སྒྲ་བ་ཤད་དང་དོན་ཤེས་པ་ལ་པྱུ་ཏུ་ས་ལྷན་བ་ད་འི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཚུ་ལ་
ཤེས་པ་གལ་ཆེ་ཡང་གཞན་དུ་གསལ་ལོ།

སྟོན། འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་མེད། །
ཅེས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཅ་འཇུག་གི་རྟེན་ཆེན་གཉི་གར། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྟོ་ལྷན་སྐྱེས་
གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་ལ། ཞེས་ཉེར་
ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དམིགས་གྱིས་བཀར་བ་དང་། ཅ་ཤེད་རྟེན་ཆེན་ལས། སྟོ་
ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་བྱམ་སྒྲམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པའི་སོ་སོ་བར་
འཛིན་པ་བཞིན་དུས་སྐྱག་མི་འཛིན། ཅེས་བྱམ་སྒྲམ་རང་མཚན་གྱིས་བྱབ་
པའི་སོ་སོ་བར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པ་དང་། ས་སྐྱག་དེ་ལྟར་འཛིན་
པའི་སྟོ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པའི་བྱད་ཕྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་
ཚུ་ལ་བཏག་དགོས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་ལས། རྟོག་མར་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་
བཅུ་ལ་ན་མི་རྟེན་པ་དང་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་བཏེན་ནས་འདོགས་པ་འདི་གོ་སྟོ་
བས་འབྲིད་པའི་རིམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། གཞུང་ལས། ཤིང་རྒྱ་ནས། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བཏེན་ནས་བཏགས་
པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིག་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་འཛིག་པར་གསུངས་

ལ། ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལས། དེས་ན་ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་
 དེ་གང་དུ་འང་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་འང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་
 པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྤང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་
 བདུན་པོ་གང་དུ་འང་མེད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་
 གཉིས་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མཛད་ནས་མདོར་གསུངས་པ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཤིང་རྩ་ཉིད་རྣམ་
 པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་
 མདོ་ཙམ་བཟོད་ན། ཞེས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་
 དེས་པའི་སྤྲ་རོལ་རྩ་ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་
 དགོས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷག་མཐོང་དུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་བྱད་མི་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། ཆོས་
 དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་རྟོགས་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཙམ་སྒྲིའི་གཙང་བྱ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་
 གྲུབ་པས་སྟོང་བ་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེར་བ་ལ། གཞན་དག་རྣམ་བདུན་
 གྱི་རིགས་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྤྲ་རོལ་རྩ་ཤིང་རྩ་
 བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་དགོས་ཀྱང་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་པ་ལ་དེ་རང་
 བཞིན་མེད་པར་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷགས་

འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་
ན་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་
བས་འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་དང་། དེ་
ལས་བསྒྲིག་སྟེ་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་
ཚུང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ང་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་།
ནས། འདི་ལེགས་པར་ངེས་པ་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཐབས་བཟང་པོ་ཞིག་གོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ངི་ལྟར་འཇོག་
པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་ལྷགས་སུ་
འཇིན་ཚུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ངི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བ་ནི་
རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་ཆོས་རྣམས་
རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།

གང་ཤར་རྣམ་རྟོག་འཇིན་པར་ཡོངས་རིག་ན། །

དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་འཆར། །

ཞེས་དང་། ཐུག་ཆེན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་ལས། འདི་ལྟར་གང་ཟག་དང་
ཆོས་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངར་

འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་ངའི་འཛིན་ཚུལ་ངེ་བཞིན་དུ་ངེས་འོང་སྟེ། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་ཕྱ་མའི་འཛིན་ཚུལ་མ་ལུས་པར་ངེས་པར་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་
 རེས་པའི་སྟོན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ངེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ངེས་
 པའི་སྟོན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཞིག་འཛོག་དགོས་པ་དང་། གཞི་དེ་
 ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་ཡོངས་སུ་གཙུག་པ་ལ་གཞི་དེ་བདེན་པས་སྟོང་བར་གོ་
 བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་། གཞི་དེ་བདེན་པ་མ་ཞིགས་པར་རྩུན་པར་
 གྲུབ་པར་ཐལ་བ་རྣམས་འབྱུང་བས་སྤར་གྱི་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་དགག་བྱ་
 རེས་པའི་སྟོན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་ལས་
 རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཤེས་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྒྲུས་
 ཟེན་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན་གང་འཐད་བཏགས་གོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་སྟོན་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་གཉིས་སྐྱེ་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོན་
 འདུག་དར་རྒྱུག་ལས། བདག་མེད་གཉིས་ལ་རྟོགས་དགའ་སྦྲ་ཡང་མེད་དེ།
 གཞི་གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་ལ་རྩ་ས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་སྤར་རགས་ཀྱང་
 མི་འབྱེད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་ལ་སྤར་རགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་མི་འབྱེད་པས་

སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་རིན་ཆེན་མེད་པའི་དར་རྒྱུ་ཏུ། གང་ཟག་
དང་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་འགོད་པར་བཤད་པ་ནི་འགོད་ཡུལ་དེས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་
བྱ་རྟོགས་པ་ན་བདག་མེད་གཉིས་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
པས་སྡུ་མ་དང་གྲུང་འགྲིགས་ཀྱང་། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ལས། བདག་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་སྦྱེ་རིམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
སྦྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། བདག་མེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན། སྡོམ་དུ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྦྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བ་སྦྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེད་དུ་
དེས་རྒྱུའི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་། བྱུང་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་གང་
ཟག་གི་སྦྱེད་དུ་དེས་སྦྱ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱེད་དུ་དེས་དཀའ་བའི་སྤྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

མེ་བཙུན་དབུ་མའི་སྒྲི་དོན་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་
 རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་
 སྒོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་གྲོ་ལ་

ཡང་དག་གིས་གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། སྒྲིབ་
 མེད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་
 རྟོགས་པ་ཅམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་དུ་ནམ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། དགོངས་ཟབ་
 སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་མེད། རྗེ་བཙུན་སྒྲིབ་དོན་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གང་ཟག་དང་།
 གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་
 འབྱུང་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ལ་གོ་རིམ་གྱི་ངེས་པ་མེད་པའི་དོན་དང་། ཡིག་ཆར་རིམ་གྱིས་
 རྟོགས་པར་བཤད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཚུལ་གཙོ་བོར་བྱས་ཞེས་པ་ལྟར་ན་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །བདག་མེད་གཉིས་རིམ་ཆར་དུ་
 རྟོགས་པ་རྗེའི་ལེགས་བཤད་དུ་གསལ་བས་ཡིག་ཆའི་སྒྲིབ་བེད་ཡང་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་
 པའི་སྒྲིབ་པ་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
 ནམ་བདུན་སྐབས་འཕྲུལ་པར། ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་སྒྲིབ་པར་ལེགས་བཤད་རྗེས་འབྱུང་དུ་རྒྱང་བ་གཉིས་སྐར་ཀྱང་། དེ་

སྤྱིར་སྤྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས། །ཞེས་པ་སྤྱི་མཐུ་རྩེ་རྩེ་
དགོས་པ་རྣམས་བཤད་དུ་གསལ་ལོ། །གཞུང་ལས། སྤྱི་གྲུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་
དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། །འདིར་སྤྱི་གྲུ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་དེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་འཛོགས་ཚུལ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་མིན་ནོ། །ས་སྟོན་སྤྱི་བས་རྟེན་འབྲེལ་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་གཏོགས་དངོས་སྤྱི་བ་གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཅ་ཤེའི་
རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྷགས་གཞན་ལས་མེ་དུ་བ་ལ་མི་སྟོན་པར་བཤད་པ་སོགས་
དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་དངོས་སྤྱི་བས་མེ་དུ་བ་ལ་མི་སྟོན་པར་འདོད་པར་
གསུངས་ཤིང་། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལས། ཚུས་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
ན་ཚུས་དེ་ལས་བྱུང་མི་དགོས་པར་ཁོ་བོས་རྣམ་ངེས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་ཐེན་ཏོ། །
ཞེས་ཚུས་དེ་དང་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན་ཚུས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་མི་
དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ལྷང་སྤྱི་གྲུ་མཐར་ཐུད་སྟོན་རྟེན་གསུམ་གྱི་
རིགས་པ་སྟོན་པར་ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས། །དེས་ན་སྤྱི་གྲུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་

དང་། ཞེས་སོགས་དང་། རང་ལ་རང་དབང་བའི་ཚུགས་སྐྱབ་ཀྱི། ཞེས་
 སོགས་དང་། འདིས་ནི་གང་ཟག་དང་བྱམ་པ་སོགས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
 སྐྱར་བ་དང་། ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས། རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་གཉིས་སོ། །ཞེས་པ་སྐྱེན་མོང་དང་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྱུང་
 གི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྤྲ་མ་གསུམ་རིགས་པ་དེ་
 གསུམ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་མི་གསལ་བ་དང་། སྤྲི་མ་ནི་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་བ་དང་
 བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་
 བུར་སྤང་བས་ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་འདི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཡིན་མིན་བརྟག་
 དགོས་ཤིང་བྱུང་བར་ལུང་བར་བས་གཏན་ཆིགས་པར་བ་བསྟན་པ་དབྱུང་
 དགོས་པར་གྲུབ་མཐའི་མཆན་དུ་བཤུད་པ་ལྟར་དང་། གྲུབ་མཐའ་དེར་མདོ་
 དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་དང་། ཅ་ཤེད་ལུང་གསུམ་རིགས་པ་གསུམ་གཙོ་བོར་
 རྟེན་བྱེད་དུ་རིམ་བཞིན་སྐྱར་བ་ལའང་བྱུང་ཡོད་མེད་དང་། མདོར། འདི་ཡོད་
 བ་འདི་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྟོས་པ་ལས་སྤང་བའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་
 རྟེན་ཚུལ་ཡང་དབྱུང་དགོས་སོ། །རྟེན་འབྱེད་ཆེན་མོ་ལས། སྤང་ལྟོས་རྟེན་
 གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་
 མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའི་མཆན་ལས། གཞི་གྲུབ་ན་སྤང་ནས་
 གྲུབ་པ་དང་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གསུམ་ག་ཡིན་པས་

ཐུབ། ཅེས་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རྟ་དང་བ་ཡང་ནི་ལྷོས་ནས་གྲུབ་པ་
ཡིན་ཡང་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་གྲུབ་པ་མིན་པ་དང་། ལྷང་ལུན་གཉིས་སྤང་ནས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། སྤང་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་ཆོག་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་
ན་དེ་དག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་ཞེས་ཁ་ཅིག་
འདོད་དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་
ལས། དེ་ལ་སྤང་ལྷོས་རྟེན་གསུམ་རྣམས་གངས་པར་གསུངས་པས། ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་རྟ་ནག་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གཞི་གྲུབ་ན་
འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཐུབ་པར་བཤད་པས་སོགས་ལ་དབྱུང་བྱ་མང་ཡང་མ་
སྟོས་ཤིང་། དབྱུང་པ་ལྷག་མ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོར་གསལ་བས་དེར་
བལྟའོ།

གཉིས་པ་དེས་རང་མཆོན་འགོག་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཆོམས་སྐྱར་བ་
དང་། རིགས་པ་བཞེས་འགོག་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་
ཞེས་སོགས་བྱུང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགོག་པ་འདི་ལྷགས་འདིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་
བའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་ན་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་
དགག་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་བཤད་པར་
བྱའོ། །འདི་ལ་འཇུག་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་

རྒྱུར་ཐལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུད་བཅོད་དུ་ཐལ་བ་དང་།
 དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་གསུམ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ་
 ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་
 རིགས་པ་གཅིག་སྟེ་བཞིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུར་
 ཐལ་བས་དགག་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུད་བཅོད་དུ་ཐལ་བས་
 དགག་པ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། ཆོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་དགག་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞེས་སོ། །ཡན་གྱིས་
 དགག་པ་དངོས་དང་། དེ་མན་གྱིས་སྟོན་སྟོང་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ལས་སྒྲ་
 མ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནལ་
 འགྱུར་བས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་ཆེ་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་གཟུགས་
 སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དེའི་ཆེ་
 དེ་དག་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ན་མཉམ་གཞག་
 ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་སྒྲར་

ཡོད་ཕྱིས་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་
དེའི་འཇིག་རྒྱུ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་བྱས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རང་མཚན་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁས་མི་སྤངས་ཤིང་། འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
འབྱུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཏེ་དོན་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཆོ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དངོས་པོ་དེ་དག་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒར་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པའི་འཇིག་པ་སྟེ་ཞིག་པར་འགྱུར་
ལ། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དང་
དེ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མིན་པས་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་པའོ། །

དེ་ལ་སྟོན་སྟོང་མི་རྣམས་པར་བསྟན་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པ་དག་ན་རེ།
གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་ཅུ་ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གིས་དམིགས་མི་དགོས། དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་དེས་དམིགས་
དགོས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་

པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིག་ས་
པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྒྲིབ་སྒྲིབ་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་
སྙད་བདེན་པ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་ན་
ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་སའི་དོན་ལ་དབྱུང་ན་དཔྱེད་བྱེད་གྱིས་ཉིད་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུབ་པའི་དོན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་གྱི་
དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཅལ་ཞིང་དབྱུང་པ་
ན་དོན་དམ་པར་མ་སྒྲིམ་གྱིང་མ་འགགས་པ་ལས་གཞན་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་སྒྲི་
བ་སོགས་མི་ཉིད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་དེ་ལྟར་དབྱུང་པས་ཉིད་
པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། འདུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་
དབྱུང་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་
གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་འདི་དག་བཏགས་དོན་ལ་དབྱུང་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་སྒྲིམ་པ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་
ལས་ཚུ་རོལ་ཏེ་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲི་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་གནས་པ་ཉིད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཏགས་དོན་
འཆོལ་བའི་དབྱུང་པ་མི་བྱ་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ཀྱང་དབྱུང་བཅོད་དུ་མི་

འགྱུར་པའི་སྐྱོན་སྤྱང་དང་། ལན་དེ་ལ་སྐྱོན་སྤྱང་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་ཐལ་རང་དོན་དམ་
དཔྱད་པའི་དཔྱད་མཚམས་ལ་འདོད་པ་མི་མ་བྱུན་པའི་གནད་གྱིས་རང་རྒྱུད་
བས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུབ་མ་བྱུབ་བཤད་པ་འདྲ་བའི་དཔྱད་ལུགས་གྱིས་
དཔྱད་བཅོད་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་བྱུབ་མ་བྱུབ་དཔྱད་པའི་རིགས་བས་
དཔྱད་བཅོད་དུ་མི་འདོད་པས་རིགས་བ་གཉིས་བས་མི་གཞོད་པར་སྒྲ་བ་ནི་
སྐྱོན་སྤྱང་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་སྤྱང་སྒྲ་མ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དཔྱད་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་
ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་དག་གིས་སྐྱོན། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། དམིགས་
དགོས་སོ། །ཡན་གྱིས་རང་ལུགས་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་འཛོག་ཚུལ་བསྟན་ནས་
སྐྱོན་སྤྱང་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཞེ་ན། ཡན་གྱིས་རང་རྒྱུད་བས་ཐ་སྙད་འཛོག་
ཚུལ་བཤད་ནས་དེའི་ལ་ན་བསྟན། དེ་མན་གྱིས་དེ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོན་པར་བྱེད་དོ། །
རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་ན་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དཔྱད་
བཅོད་དང་དོན་དམ་མཛོན་སུམ་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དམིགས་
དགོས་ཏེ། ཚུས་ཐམས་ཅད་མ་དཔྱད་པར་འཛོག་པའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་དཔྱད་

ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིན་པ་དེར་ཐུག་ཆེན་པོས་སྐྱབས་སུ་མཐོང་གྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འཛིན་ཆེན་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གང་འཛིན་བཏགས་
 དོན་ལ་ཡེ་མ་དབྱེད་པ་ཁོ་ནར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་དབྱེད་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་བཤུར་སྐྱབས་ཀྱིས་པའི་བྱིན་རང་རྒྱུད་པས།
 ཆོད་མ་གཞན་ཀྱིས་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་སྤྱོད་བའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དངོས་པོ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་བྱུང་མ་བྱུང་དབྱེད་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་བྱུང་ཆོད་ཡིན་
 པས་དངོས་པོ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་མིན་པར་སྤྱོད་
 གཞོན་མེད་ལ་སྤྱོད་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ལོ་ལོ་སྤྱོད་
 དེའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། ཅམ་དུ་བྱེད་དོ། །ཡན་གྱིས་དང་པོ་བཏགས་དོན་
 བཅའ་ནས་འཛིན་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་བསྟན་ཏེ་ལན་
 མཛད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པས་བཞག་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་ན། ཡབ་སྐུ་མཛུལ་
 བའི་མདོ་ལས། འདི་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཅམ་མིང་ཅམ་བཟུང་ཅམ་གྱུར་ཆོས་ཅམ་
 བཟུང་པ་ཅམ་གདགས་པ་ཅམ་སྟེ། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་བཟུངས་
 བཞག་པ་དང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་མདོ་ལས། འཛིན་

རྟེན་གྱི་བད་དང་ཐ་སྙད་གྱིས་ཡོད་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ཏེ། བཏགས་དོན་བཅའ་བས་རྟེན་ན་མདོ་སྤྲ་མའི་ཅམ་སྤྲས་ཅི་
 ཞིག་གཙོད་ཅིང་། སྤྱི་མས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བད་ས་ཡོད་པའོ་ཞེས་གྲང་ཇི་རྒྱར་
 བརྗོད་རིགས་ཞེས་ཐ་སྙད་འཛིག་ཚུལ་ལུང་དང་འགལ་བ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་
 ར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་སྤྲས་གྲང་སྤྲས་
 པ་ཅམ་དུ་བད་དེ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་ལ། ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་མི་
 འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གང་ཟག་གི་སོགས་
 གྱིས་ལན་སྤྱི་མ་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་ལན་
 མཛད་པ་ནི། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་ཆེ་མི་
 རྟེན་པ་ནི་རྣམ་བདུན་གྱི་དབྱུང་པ་དང་། སྤྱི་བ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་
 པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་ཆེ་མི་རྟེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྤྱི་འགོག་པ་
 སོགས་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་རིགས་པ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་པབ་བེན་ཅིང་། སྤྱིས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་འང་ཞིབ་ཏུ་གསུང་བར་
 འགྱུར་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་སྤྱི་གྲུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཆོས་དང་། ངས་མཐོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་དང་། སྤྱི་

གུ་རྒྱུ་སྐུ་སྐུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་ལས་གཞན་པའི་ས་བོན་ལས་
 སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་དང་། རྒྱུ་ཡོད་དམ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་
 གིས་མཐོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་དོན་མི་མཐུན་ནམས་གང་ལ་ཐ་
 སྙད་བྱས་པའི་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པ་ལ་བྱད་མེད་ཀྱང་། རི་ལྟར་བཏགས་
 པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་མི་གཞོད་བྱད་ཆེ་སྟེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་
 ལ་བྱུམ་པར་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་ཆད་མས་མི་གཞོད་ཅིང་།
 རི་བོང་ལ་རྩ་ཡོད་པར་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་ཆད་མས་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲུལ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གྱི་ཡུལ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་
 ཏུ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་དོན་མི་མཐུན་གྱི་ཡུལ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡང་མེད་པའི་
 བྱད་ཡོད་དོ། །བྱད་པར་འདི་ཤེས་པ་ཡང་དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་
 གྱིས་གཞོད་པ་དང་རིགས་ཤེས་དེས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་
 དང་། རིགས་ཤེས་དེས་ཡོད་པར་མ་རྟོག་པ་དང་རིགས་ཤེས་དེས་མེད་པར་
 མཐོང་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལེགས་པོར་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་
 སོ། །

དེ་ཡང་སྤྲུལ་ཐ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་
 ཤེས་གྱིས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ནི་རིགས་ཤེས་དེས་དཔྱད་པ་ལྟར་རྟོག་མ་
 རྟོག་ལ་བྱེད་ལ། སྐབས་འདིའི་དེས་གཞོད་མི་གཞོད་ནི་དེས་མེད་པར་རྟོགས་

མ་རྩོག་ས་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། བདེན་གྲུབ་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་
དགོས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་མི་དགོས་པས།
བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྩོད་ན་དེས་ཁེགས་
དགོས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེས་མ་རྩོད་ན་དེས་ཁེགས་མི་དགོས་པའི་
སྤྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་རིགས་ཤེས་དེས་རྩོད་
དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་ཤེས་དེས་རྩོད་མི་དགོས་པའི་
སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་དོན་
དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་རྩོད་ཀྱང་དེས་མེད་པར་
མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་ལས་དེས་དེ་མེད་པར་གཟིགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱེ་འགག་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མ་རྩོད་པ་ལས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་
པར་འཇལ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་ཁྱད་ལེགས་པར་བྱེད་པ་
གལ་ཆེ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་སྤྱིར་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་
པ་དང་རིགས་པས་གཞོད་པ་གཉིས་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་དང་མེད་པར་གཟིགས་པ་གཉིས་དང་།
རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་རྩོད་པ་དང་

སྒྲིབ་པ་ལྟར་མེད་པར་རྟོག་པ་གཉིས་མ་སྒྲིབ་པར་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་འདིས་ད་
ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲིབ་ཏེ། སྒྲིབ་ཀྱི་མཁས་པ་འགྲའ་རེ་ལ་འདྲ་འབྲུལ་བ་
བསྒྲིབ་སྒྲིབ་བས། སྒྲིབ་ཀྱིས་དང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ལ་དེ་དག་
སྒྲིབ་པར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱུ་པར་ལྟ་བུ་མཐོང་
ཆེན་མོར་གཞི་དེ་བཞིན་དུ་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་པར་བསྒྲིབ་པའི་ས་
བཅད་བཞིའི་དང་པོའི་སྒྲིབ་པ་གསུངས་ཅིན་པ་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འབྲུལ་འོད་མེད་ཐམས་ཅད་མི་མཚུངས་
པར་བསྒྲིབ་པ་དང་། འབྲུལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་དག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དེ་དག་ཞིབ་ཏུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལྟར་འབྲུལ་པའི་དཔྱད་པ་མ་
རྟོགས་པར་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་རེས་
བཀག་ཅིང་། གུན་རྩོམ་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་འབྲུལ་འོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་
ཀྱས་ཏེ། དེ་དག་འབྲུལ་འོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དེ་དག་འབྲུལ་
ཞེས་རེས་ཡོད་པར་བརྒྱུད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏུ་བསམ་ན། དེ་ལའོ་ན། དབང་
སྒྲིབ་དང་གཙོ་བོ་སོགས་ལས་བདེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་དང་། དཀར་ནག་གི་ལས་
གཉིས་ལས་བདེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་འཐད་ན་འཐད་མཉམ་དང་མི་འཐད་ན་མི་
འཐད་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཞེས་ཀྱིས་དཔྱད་
ན་ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཡང་མི་རྟོག་ལ། འབྲུལ་

རོར་དབང་སྤྱག་དང་གཙུག་པོ་སོགས་ལས་ཀྱང་བདེ་སྤྱག་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་ངར་འཇིན་ཏེན་དུ་འང་མི་རིགས་ལ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་ཟུ་སྟེགས་ཅན། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པས་བཏགས་
 པ་རྣམས་དང་། སྦྱ་མལ་ཏྲ་སྒྲུང་དང་སྟེགས་རྒྱ་ལ་ཚུར་འཇིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་
 རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་ཏུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 རྩོམ་ཡུལ་བས་ཀྱང་དེ་དག་དེ་ལྟར་མ་བཟུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 དང་། འཇུག་རོར་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
 གཞན་ལས་སྦྱེ་བ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་རིགས་པས་བཀག་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་མི་རུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པའི་ལུང་
 དང་པོའི་དོན་ནི། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་འདི་ནི་དོན་དམ་པར་ངར་
 འཇིན་ལྟར་སྦྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མིན་ལ། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་རྩོམ་ཏུ་
 ཡང་ཡོད་པར་མི་འདོང་། ཅས་པ་དང་། གཉིས་པའི་དོན་ནི། མི་ཤེས་པའི་
 དབང་དུ་སོང་བའི་ཟུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་
 ཉིད་དུ་བཏགས་པའི་བདག་དང་། སྦྱ་མ་སྟེགས་རྒྱ་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ཏྲ་
 སྒྲུང་དང་ཚུ་དང་བྱད་བཞིན་སོགས་སུ་བཏགས་པའི་བརྟུན་པ་དེ་དག་ཐ་སྙད་
 པའི་ཚད་མ་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་ན་
 གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པའི་ལན་མི་རིགས་པ་དང་། ཅམ་སྐྱས་གཅད་བྱ་ངོས་
 གཟུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འབྲུལ་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། འབྲུལ་བ་དེ་དག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། བྱུང་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པས་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་རྣམས་དང་། སྒྲུ་མ་སོགས་སུ་བཏགས་པའི་རྩོན་པ་རྣམས་
 འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་འབྲུལ་བ་དེ་དག་སེམས་ཅན་རང་དགའ་བའི་ལྟན་སྐྱེས་
 ཀྱི་འབྲུལ་བ་མིན་ལ། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་
 གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་དག་གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་
 པར་འབྲུར་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་གྲང་སྒྲུ་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲུ་མི་གཅིག་
 འཛིན་ཀྱི་ཏྲག་འཛིན་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་
 གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་
 སྙད་ཏུ་ཡོད་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་
 གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་
 གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་སྟེ་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྟན་དགོས་པར་སྟོན་པ་ལ།
 གཞུང་ལས། དེས་ན་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་ན། ནས། ཆོད་མས་བྱུང་པ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་

ཡིན་སྟུང་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གྲགས་
པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་བཞག་གིས་གཞི་བཟོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་འཇམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་
གཞི་བཟོས་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལས་
སྒྲིག་པ་ནི་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པ་ནམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་ཡིན་པ་འགལ་ཏེ། ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་བྱུང་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིག་མེད་དེ།
དེའི་ཅམ་སྒྲས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པ་གཅོད་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་པ་
ཡང་མི་གཅོད་ལ། མིང་གིས་བཞག་ཚད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་སྒྲིག་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་རྩ་ལྟ་བུ་མིང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་ཅམ་སྒྲས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་
བཞག་པ་གཅོད་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གཅོད་
སྟུང་ན། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་ན་དོན་ཁོ་རང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སོང་བ་དེ་གཅོད་དེ། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་
རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་ན་ཐ་སྙད་དེའི་དབང་གིས་དོན་དེ་ཡོད་པར་མ་སོང་
བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་འདྲ་བ་དེ། ཞེས་སོངས་བྱུང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ཡོད་པར་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བ་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཁེགས་
 གྲང་ཐ་སྙད་གྱི་དོན་མེད་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཐ་
 སྙད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འོས་མེད་གྱིས་འབྱུང་
 སྟེ། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པར་མ་
 སོང་བའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་
 གིས་བཞག་པར་སྒྲིལ་ཐ་སྙད་ཆོད་མས་བྱུང་བར་མི་སྒྲིལ་སྟེ། དེའི་ཡོད་ཚུལ་
 དབྱུང་ན་མི་རྟོག་པའི་བྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་དོད་
 འཛིག་པའི་དོན་ཡང་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་བཟུང་བ་དེ་རིགས་ཤེས་གྱི་
 འཛིན་སྟངས་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཐ་སྙད་
 ཆོད་མས་བྱུང་བ་ཅེས་པ་མིན་ནོ། །བྱུང་སྟེ་ལི་ཏ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཉིད་གྱིས་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཤུད་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་བདེན་
 མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་། འཛིག་རྟོག་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་བཟོད་པ་དག་གིས་བཤུད་ཅིང་རབ་ཏུ་བསྟན་པས། ཞེས་རྒྱལ་བས་ཐ་
 སྙད་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་སོགས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་མིང་གིས་བཏགས་
 པ་ཅེས་དུ་བྱུང་བར་བཤུད་དོ། །ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་གྱི་
 གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་བྱུང་ཆེ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་ཞེན་

ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལམ་འབྲུལ་བ་ཞིག་ལ་ཞེས་པ་གཞིན་
མེད་དུ་འདོད་ལ། འདི་བའི་ལུགས་ལ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཡང་དེས་དོན་
འཇོག་རྒྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་ལ་འཁོར་འདས་དང་
འཆིང་གོལ་མཚན་ཉིད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་འཐད་གྱི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་
དེ་གཏན་ནས་མི་འཐད་དེ། འདི་འདྲ་བའི་གཞིན་མེད་གྱི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གྱི་
དབང་གིས་ཡོད་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་གྱི་ཚུལ་དེ་དངོས་མིན་
བཞིན་དུ་དེར་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ལྟའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
ཏུ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་དང་ལྷ་བས་འགྲེལ་བའི་སྲོལ་འདི་ལ་རྣམ་གཞག་
མཚན་ཉིད་པ་འཇོགས་མ་བྱུང་ན་རྒྱ་འབྲས་འཇོག་པ་སོགས་རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བྱེར་བའི་གོམས་པ་ཆེས་པས་ལན་ཞིང་ད་དུང་
ལུགས་འདིའི་གོལ་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི།
དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་
བདག་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་དབྱེད་ནས་འགོག་པས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མི་
ཁེགས་པར་ཐལ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་དབྱེད་པས་དེ་མི་
ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་འགོག་

རུས་སོ། །རང་མཆོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་མེད་དེ། རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་གནད་གྱིས་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་སྐབས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་རིགས་པ་བཅང་ཞིག་གིས་གཟུགས་སོགས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་མཆོན་གྱིས་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མིན་པས་རང་རྒྱུད་པ་ཁྲོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཚད་མ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར། ཞེས་པའོ།

བཞི་བ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ལ་གཉིས། རང་མཆོན་ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་སྟོང་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། རིགས་པ་དང་པོ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱར་ཐལ་བས་དགག་པ་སྟོན་སྐབས་འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འོད་སྤངས། ཞེས་སོགས་

བྲངས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྦྱར་བའི་ལུང་ཆན་དང་པོ་གཞུང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་མཆན་མ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་མཆན་མ་མེད་པར་
མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། གང་སྟོན་པ་མེད་པས་
ཆོས་རྣམས་སྟོན་པ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོན་པ་མེད་པ་
དང་། གང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་།
གང་མ་སྐྱེས་པས་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་བ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་
ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་མ་བྱུང་བས་ཆོས་རྣམས་མ་བྱུང་བར་མི་བྱེད་དེ།
ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་མཆན་མེད་དང་སྟོན་མེད་དང་མངོན་
པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བས་སྤར་ལྟར་གསུངས་
པའི་དགོན་བརྩེགས་འོད་སྤངས་ལེ་འུའི་གཞུང་ཆིག་རྣམས་བྲངས་ནས་ཆོས་
རྣམས་རང་མཆན་གྱིས་སྟོང་བར་བསྐྱབས་ཤིང་། མདོ་དོན་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་
སྟོང་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོད་ཚུལ་དཔྱེད་པ་
ནི། ཆོས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་དགག་བྱ་སྒྲུལ་བྱ་ལྟ་བུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་
ཉིད་གྱིས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་བ་དཔྱེད་པར་
མི་བྱེད་ཀྱི། བུམ་སོགས་ཆོས་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པས་སྟོང་བར་
དཔྱེད་ཅེས་པའོ། །རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དབང་གི་དངོས་པོ་

ཁས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ཆས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སེམས་པ་དེའི་ལྟར་ན། སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ནས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལུང་དེས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་
 རྣམས་གཞན་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །
 ཆོས་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་ན་མདོ་དེ་ལས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་བ་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྟོང་
 བར་མ་སོང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གང་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་
 རྣམས་སྟོང་བར་མི་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རང་ཉིད་རང་ངོས་
 རྣམས་ཡོད་པ་མ་བཟུགས་པར་དགག་བྱ་གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་བའི་སྟོན་སྟོང་
 བར་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
 བ་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བའི་རང་སྟོང་དུ་མི་
 འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེས་ན་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་བ་དང་ཞེས་པས་རང་སྟོང་དུ་
 མིང་བཏགས་ཀྱང་གཞན་སྟོང་ལས་མི་འདབ་པར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་རང་
 མཆོན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་མི་འདོད་པའི་བྱིར། རྣམ་རིག་པས་གཞན་

དབང་ག་ཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་བསྟན་པ་ཡང་གཞན་དབང་
རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་བྱས་ན་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། ཚུས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པ་མདོ་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚུས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། ཉགས་སྡེ་སྤྱི་སོང་།

གཉིས་པ་ནི། དགག་གཞི་དེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཚུས་ཀྱི་བདག་མེད་
སྤྱ་མོ་ཁས་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགག་གཞི་དེ་རང་རང་གིས་འདོད་པའི་
དགག་བྱའི་ངོ་བོར་མེད་ཅམ་ལ་འདྲ་བ་དང་དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱས་སྟོང་
ཚུ་ལ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དག་སྟོང་གིས་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དགག་
གཞི་དེ་དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པས་སྟོང་བར་ཏེ་སྟོང་བ་ལ་འདྲ་བཞིན་དུ་ཚུས་
རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་བ་ནི་རང་སྟོང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་སྤྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་
བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པས་སྟོང་
པའི་སྟོང་ཚུ་ལ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་མཐར་ཐུག་
མིན་པའི་བྱད་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཚུས་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་
པས་སྟོང་བ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བའི་རང་སྟོང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཡིན་ཏེ།
ཚུས་རྣམས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་བ་ཉོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
པའི་རིང་ལ་བྱུང་མཐས་གཞི་དེ་བདེན་པའམ་བདེན་པའི་དོན་རང་བཞིན་

གྲིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོང་ཚུལ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྒྲོང་བའི་རང་སྒྲོང་
མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་
གྲུབ་མཐས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའམ་བདེན་པའི་དོན་རང་བཞིན་གྲིས་
གཅིག་ཐ་དད་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མིན་བསམ་པ་
ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྱུར་པ་དང་། དགག་པའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པ་དང་།
རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་གང་
ཟག་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་སྟེ་གོ་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བཤའ་པ་དང་། ཆོས་
གཞན་འཕེན་ཚུལ་ཀྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དགག་པ་
ནི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དགག་པ་ནི། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲིས་རང་ཉིད་
བརྗོད་པ་ན་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་པའམ། དེ་མིན་ན་
ཡང་རང་གི་རྣམ་པ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་ན་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་ཅན་
དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས།
སྒྱིར་དགག་པ་ནི་སྒྲོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་རང་མ་ཡིན་པ་ཅད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཅམ་དགག་

པ་མིན་ལ། ཚུམ་ཉིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་སྤྲས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་
མ་བཅད་ཀྱང་དེའི་དོན་སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་ནི་སྒྲོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
འཆར་བ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

དེ་ལ་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་
ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། རང་དགག་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་སྤྲས་
བརྗོད་པ་ན་ཆིག་གིས་ཟེན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པའི་མཚན་གཞི་ནི་བདག་
མེད་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་རང་གི་རྣམ་པ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་མཚན་གཞི་ནི་
ཚུམ་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ཆིག་ཟེན་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པ་མེད་ཀྱང་དོན་སྒྲོ་
ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་སྒྲོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡོད་དོ། །

དགག་པ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། ལྷོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས།

མེད་དང་གཞན་དང་འདྲ་བ་དང་། །

དམན་དང་ཁྱུ་དང་ཞན་པ་དང་། །

སྤ་དང་ཉུང་དང་སྤྱར་བ་དང་། །

ཆུང་དང་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། །

འགའ་ལས་མཐའ་དག་མ་ཡིན་དང་། །

མི་མ་སྐྱུན་གཉིན་པོ་བྲལ་བ་ཡིས། །

རྣམ་གྲངས་བཅོ་ལྔ་པ་ལྟར་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅོ་ལྔ་དང་། བསྐྱུ་ན་མེད་པར་དང་། མ་ཡིན་
པར་དང་། འབྲ་བ་ལས་དང་། དམན་སོགས་གསུམ་དམན་པར་བསྐྱུས་ཏེ་
དམན་པར་དང་། སྤྲ་སོགས་བྱུག་སྤྲ་བར་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྲ་བར་དང་། མི་མ་ཐུན་
པར་དང་། གཉེན་པོར་དང་། བྲལ་བར་དགག་པ་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་མི་
མ་ཐུན་པ་གཉེན་པོར་བསྐྱུས་ཏེ་བདུན་དང་། དམན་པ་དང་སྤྲ་བ་གཉིས་ཞུམ་
པར་བསྐྱུས་ཏེ་ཞུམ་པར་དགག་པ་སྟེ་བྱུག་དང་། རོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། ཆིག་
གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་
པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལྔ་དང་། ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པའི་དང་། དམན་སོགས་དགྲུ་
བསྐྱུས་ཏེ་རང་གི་གཞི་ལས་ཞུམ་པའི་དང་། གཞན་པའི་དང་། འགལ་བའི་
དགག་པ་བཞི་དང་། མེད་པར་དང་། གཞན་པར་དང་། གཉེན་པོར་དགག་པ་
གསུམ་དང་། མེད་པར་དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཉིས་སུ་
འདུའོ། །དེ་གཉིས་ལས་མ་ཡིན་དགག་ནི། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་སྒྲོ་
རོར་འཕེན་པ་སྟེ། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་
ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་
རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་

རུང་འཕེན་པ་དེ། རང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། རྟོག་གོ་འབར་
བའི་དོན་ནི། མ་ཡིན་དགག་ནི་རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་རང་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོས་བྲམ་བེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་བཀག་པས་བྲམ་བེ་
དེ་དང་འབྲ་བ་བྲམ་བེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དམངས་རིགས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་ངོ་
བོ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའམ་འཕེན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ་དཔེ་སྟོན། ཁེད་དགག་ནི་
རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དགག་བྱ་དངོས་
སུ་བཅད་ནས་ཡུལ་དུ་བྲས་ཤིང་ཆོས་གཞན་སྟོང་ར་མི་འཕེན་པ་སྟེ། རང་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་
ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་མི་འཕེན་པ་དེ།
རང་ཁེད་དགག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། རྟོག་གོ་འབར་བའི་ལྷང་དོན་ནི།
ཁེད་དགག་ནི་རང་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
སྒྲོས་བྲམ་བེ་ཆང་བརྟུང་བ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འགོག་པ་ཅམ་དུ་
བྱེད་ཀྱི་དགག་བྱ་བཀག་ཅམ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཆང་དེ་དང་འབྲ་བ་ཆང་དེ་མ་
ཡིན་པའི་བརྟུང་བ་འཕྱང་བ་དང་མི་འཕྱང་བ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་སྐྱབ་
པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ་མི་འཕེན་པའོ། ཞེས་པ་སྟེ་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་། གཞུང་
གི་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོན།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་བདག་མེད་ལྟ་བུ་མེད་
 དགག་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་སྒྲིབ་པ་དང་
 ཆོགས་ན་མེད་དགག་མིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་ལ་
 བདག་མེད་པ་ལྟ་བུ་གཞི་གཞན་དང་ཆོགས་པ་ན་ཆོས་གཞན་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་
 སྒྲོ་དོར་འཕངས་པས་དེ་མེད་དགག་མིན་པར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ།
 དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ཆད་ཆེན་དང་ཕྱོག་
 བ་བསྐྱུས་པ་ནམས་སྤྲུང་བྱུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྲམ་བེས་ཆང་མི་བཏུང་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་ལ་གཞི་སྒྲིབ་པ་བྲམ་བེ་དང་ཆོགས་ཀྱང་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བྲམ་བེ་ལྟ་བུ་དེ་དགག་བྱ་ཆང་འཕྲུང་བ་ལྟ་བུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་
 འཕེན་མི་འཕེན་ཅི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི། འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་སུ་ཆོས་གཞན་འཕངས་ཚུ་ལ་ལ་ཤུགས་དང་
 དངོས་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྐབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོག་པ་
 བསྐྱུས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་།
 ཆོག་གཅིག་གིས་དངོས་པོ་སྒྲིབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་དང་། རང་
 ཆོག་གིས་མི་སྟོན་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དགག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་

སོགས་དང་དོན་འབྲས་ལྟོ། དེ་དག་མ་ཡིན་དགག་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་
པའི་དགག་པ་ནི་གཞན་མེད་དགག་ཡིན་ཞེས་པའོ། །མཚན་གཞི་གཞུང་ན་
གསལ་ཞིང་། རྒྱུ་ཆེན་གཉི་གར་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་
སྐབས་ཀྱི་འཕངས་པ་གསུམ་དུ་སྟེན་ས་གཉི་ག་ལྟན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
བསྐྱུས་སོ། །རྗེ་ཡབ་སྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟོག་པ་བསྐྱུས་པའི་ཆོག་འདི་
འདྲེན་ཆེ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྲངས་པ་ལས། ཞེས་སོགས་
ལས་གཞུང་དངོས་མིང་གིས་མ་བྲངས་པ་ནི་དེ་དུས་ལྟོག་པ་བསྐྱུས་པའི་
གཞུང་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའམ་རྒྱ་མཚན་གཞན་གང་ཡིན་བརྟག་གོ། །དེ་ལ་
མཚན་སྒྲིལ་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བ་བཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུས་སྐབས་ཀྱི་
དགག་བྱ་ཆོག་ཟེན་ལ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་
གང་རུང་ཤུགས་ལ་འཕངས་ཏེ། ཆོན་པོ་ཞེས་པས་བས་བ་བར་གྲུབ་ལ། བ་
དུས་ལ་ཉིན་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཉིན་པར་བས་མི་བ་བཞེས་པའི་
ཆོག་ཟུར་གྱི་མི་ཞེས་པ་དེས་ཉིན་པར་བས་བ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་
མཚན་མོ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྟེར། བདག་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུས་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བཀག་
ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་དངོས་སུ་འཕངས་
པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་ས་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་བདག་ལས་

སྒྲིག་པ་དེ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་བདག་ལས་མ་སྒྲིག་པ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་
 འཕངས་ལ། བདག་ལས་མ་སྒྲིག་པ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མཆོད་སྒྲིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བ་རིད་པ་མིན་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷུ་ལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་
 སྒྲུབ་པ་གང་རུང་དངོས་ལྷན་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་པ་
 མཆོད་སྒྲིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་བས་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་མཆོན་མོ་བ་བ་
 ལྷན་པ་ལ་འཕངས་པ་དང་། རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕངས་ལ།
 དེ་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲམ་བེ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷུ་ལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་
 སྒྲུབ་པ་གང་རུང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་ལ་རྒྱལ་
 རིགས་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་བེའི་རིགས་གང་རུང་དུ་ངེས་ལ་བྱུང་
 པར་མ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲིན་འདོད་ནས་བྲམ་བེ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲིག་པ་བྲམ་བེ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་རྒྱལ་རིགས་
 ཡིན་པར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲེ་བདུན་རྒྱུ་དུ་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་དང་། རོན་རང་མཆོན་གྱི་སེལ་བ་སེལ་བ་
 བཏགས་པ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་དུ་རོན་རང་མཆོན་གྱི་
 སེལ་བ་སེལ་བ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ནི་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་

དང་འགལ་བར་གསུངས་ལ། རིགས་རྒྱན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱམ་
པར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་གཞུང་གི་ཚིག་
ཟེན་འདྲ་མིན་དང་། དགག་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་དང་དབྱེ་བསྟུ་
སོགས་ལ་དབྱད་བྱ་མང་ཡང་མ་སྟོས་སོ།།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། རྟགས་དང་ཇེས་དཔག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པ།
དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།
རང་ལུགས་གཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་ལ་སྟོན་གྱི། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ། མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡན་གྱིས་དབུ་མའི་ལུགས་ལ་རྟགས་དང་ཇེས་དཔག་གིས་བསྐྱབ་
བྱ་མི་སྐྱབ་པ་སྐྱིར་བཀག་དེ་མན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེས་དེ་མི་
སྐྱབ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀག་སྟེ། སྟོན་གྱི་བོད་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་བ་ལ་རང་བཞིན་
འགོག་པའི་རྟགས་དང་ཇེས་དཔག་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་དེ་
གཉིས་མེད་ཅེས་སྐྱབ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་མེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་
གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཇེས་དཔག་ཆད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཡང་
དག་གི་དགོས་པ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཇེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་
གི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་ལ་མི་སྐྱབ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་
 རྗེས་དཔག་ཡོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཙམ་
 ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མེད་དེ། རབ་བྱེད་
 ཉི་ཤུ་བའི་ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་བླངས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལས་མེད་པ་སྐྱབ་པ་
 མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་པ་རོལ་པོའི་དམ་
 བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་
 པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ནི་གཞན་
 གྱི་དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པར་བཤའ་ཅིང་། འཇུག་
 པ་ལས། རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 དམ་བཅའ་འགོག་པ་ཙམ་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བེད་རོ། །དེ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་དེ་གསུམ་ག་མ་ངེས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་བར་བ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་
 དགོས་པ་ཅན་དུ་བཤའ་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱེད་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་
 དང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཙམ་བྱེད་པར་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སའི་ཁམས་དེ་དོན་དམ་པར་ན་

འབྲུང་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཅམ་བྱེད་པར་རྟོག་གེ་འབར་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བའི་དོན་ནི། འབྲུང་བའི་རྟགས་གྲིས་ས་སོགས་དོན་དམ་
པར་ན་འབྲུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་སྟེ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཅམ་
མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པར་
གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་པར་མི་སྦྱབ། ཅེས་པ་སྟེ།
དོན་དམ་པར་འབྲུང་བའི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་སྦྱབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་མེད་དགག་མིན་པས་དེ་གཉིས་སྦྱབ་ན་དོན་དམ་པར་འབྲུང་བའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་མེད་དགག་མིན་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཞེས་ཐུན་སེལ་དུ་
གསུངས་སོ། །རྒྱ་མཚན་གསུམ་པ་འཇུག་པའི་ལུང་བྲངས་པས་ཀྱང་མི་
འགྲུབ་སྟེ། འཇུག་པར་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་པ་
རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་མཁས་པས་གསུངས་
པར་བཤད་པ་ལས་རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་མི་སྦྱབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དང་པོ་ཆིག་གསལ་གྱི་ལུང་དོན་ཕྱོགས་སྔ་ས་བཀྲལ་བ་
ལྟར་མིན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཆོས་རྣམས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེས་ན་ཆིག་
གསལ་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་མཚན་གྲིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ན་དགག་བྱ་བཅད་
ཅམ་དང་ལོག་རྟོག་ལོག་ཅམ་ཞེས་པའི་ཅམ་སྒྲས་ནི་བསྦྱབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་

639

པ་དང་། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཉིད་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་པ་མིན་པ་
 དང་། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཉིད་རང་
 བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པ་མིན་ནོ། །
 དེའི་སྤྱིར་སོགས་གོ་སྤྱོད། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཡིན་པར་མི་སྐྱབ་ཅེས་གསུངས་པས་ས་སོགས་ནི་དོན་དམ་པར་འབྱུང་
 བའི་དངོས་པོར་མེད་པ་མི་སྐྱབ་ཅེས་པ་མིན་གྱི། བཀག་ཅམ་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ན་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་ས་སོགས་ནི་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
 པ་བཀག་པ་ཅམ་ཞིག་གེད་ཅེས་སྐྱབ་བ་ནི་མེད་དགག་དེ་བསྐྱབ་བྱར་གེད་
 ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱ་
 བདེན་བྱབ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་ལས་གཞན་ཞིག་སྐྱབ་བམ་མི་སྐྱབ་
 འདི་ན། དཔྱོད་ལྡན་གྱི་འདི་ལྷགས་ཡིན་མོད། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 དགག་བྱ་བདེན་བྱབ་གཅོད་པར་ཁས་སྦངས་ནས། རྟགས་དེས་བདེན་མེད་
 བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་དང་། བདེན་མེད་སྐྱོས་ཡུལ་དུ་བྱས་མ་བྱས་དཔྱོད་
 མི་རིགས་ཏེ། བདེན་བྱབ་བཀག་ཅམ་ཡུལ་དུ་གེད་པ་ལ་བདེན་མེད་ཡུལ་དུ་

བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ལུང་དོན་
 བཤད་དེ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱུབ་
 གྱི་འཇིག་རྟེན་བརྟག་པ་ལས། འདི་ནི་ཡོད་ཉིད་འགོག་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རྟགས་གྱིས་རྣམ་
 བར་བཅད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་གྱིས་སྐྱུབ་པའི་བྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་
 སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་ནག་པོ་མིན་ཞེས་སྒྲིམ་པས་དཀར་པོ་ཡིན་
 བར་མི་སྟོན་པ་བཞིན་སྐྱུ་གྱུ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་པ་ཡང་དེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ཅུ་སྐྱུབ་པ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེན་
 མེད་ཡོད་པར་སྐྱུབ་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྟགས་གྱིས་བསྐྱུབ་བྱ་མི་
 སྐྱུབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་བྱེད་ལྔ་བའི་ཤེར་སྟོན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ཁོ་
 བོས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་སྒྲིམ་པ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་
 པ་དགག་པ་བྱས་པར་ཟད་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་སྒྲིམ་ཏེ། ཞེས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཁོ་བོས་མེད་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དམ་
 བར་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པར་ཟད་གྱི། མ་ཡིན་པར་དགག་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྒྲིམ་པས། ཞེས་མ་ཡིན་དགག་
 བསྐྱུབ་བྱ་མིན་ལ་མེད་དགག་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།

ཞེས་པ་རོལ་བས་འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་མིན་
པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ལ་དེས་དེ་སྟོན་པ་མིན་པར་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཤེར་སྟོན་འབྲེལ་བ་ཤད་དང་བཅས་
པ་བྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་འགར། དཀར་པོ་མིན་ཞེས་མ་བཟོད་བཞིན། །
ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་ལ། དཔེར་བཟོད་ཀྱིས། སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སྤྲོ་ཞིང་།
ཤེར་སྟོན་དུ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་དག་དུ། འདི་ནི་
ཡོད་ཉིད་འགོག་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། སྟོབ་
དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་དེ་སྐད་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོགས་པ་འདིའི་སྐྱེ་ཚུལ། ཞེས་སོགས་བྱང་། ཁ་ཅིག་སྐྱ་
གུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་མེད་ཡོད་པ་
བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་གུ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་འོ། །དེའི་ལན་ལ། རང་
བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་པ་ནི་རྩ་ཤེས་རྣམ་
བཤད་དུ་འཆད་འགྱུར་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བབྱང་བ་ཅུ་མ་མ་

གཏོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་
 བས་མེད་དགག་ཉིད་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ཡོད་པ་སོགས་སྤྱི་འཛིན་ན་ཆོས་གཞན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཕངས་
 བས་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཞལ་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་པོ།
 །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྒྱུ་ཆེན་དེར་བལྟའོ། །བསྐྱབ་བྱ་མེད་
 དགག་ཡིན་པ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་
 མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་མེད་ཡོད་པར་མི་སྐྱབ་པ་གོ་བས། ཆོག་གསལ་
 ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་སྤྲར་
 བླ་མ་པར་གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྟགས་པ་འགོག་པ་མ་གཏོགས། གཞན་
 གྱིས་ཡོད་པར་བརྟགས་པ་མེད་པར་མི་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི་བདེན་
 གུབ་འགོག་གི་བདེན་མེད་ཡོད་པར་རྟགས་དེས་མི་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་
 གྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་འགོག་པར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་
 མེད་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལྟར་གུབ་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་
 སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་མི་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཏེ། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་འབྲས་བུ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ཆོགས་པ་ལ་
 མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་མིན་གྱི། ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་

གྲིས་ཡོད་པར་གཞན་གྲིས་བརྟགས་པ་འགོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་
ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པར་མི་སྐྱབ་གྱི་གཞན་གྲིས་དེ་
ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྲིས་བྱུང་པར་བརྟགས་པ་སེལ་ཏེ། ཡོད་
མེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྐྱུ་གྱུ་བདེན་གྱུ་དང་དེ་བདེན་མེད་
བདེན་གྱུ་བ་གཉིས་ཀ་དགག་རྒྱས་པས་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཅིག་
ཞོས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་མིན་ཡང་སྐྱུ་གྱུ་བདེན་ཡོད་དང་བདེན་མེད་གཉིས་
ནི་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཞོས་ཡོངས་སུ་གཙོད་དགོས་པས་གཉིས་
ཆར་འགོག་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚུང་སྒྲིག་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གྲིས། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཉིད་གྲིས་ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲིག་པར་བྱེད་ན་སྐྱས་
སྐྱ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་འགོ་བས་དཔེ་འདི་འཐད་
པར་ཡང་འགྱུར་ན་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
མེད་པ་འགོག་པར་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་བཀག་ན་རང་བཞིན་
དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དེ་དང་འབྲ་བས། གཞི་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
ཡང་མིན། དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡང་མིན་ཞེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་

གཉིས་དགག་མི་རྒྱས་ལ། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་རོན་དམ་པར་མེད་པ་
རོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་གསལ་རྒྱས་སོ། །

འདི་ལ་དངོས་སྒྲིབ་བས་དགག་བྱ་མི་བདེན་ན་དེ་བཞག་པ་བདེན་ལ། དེ་
བཞག་པ་མི་བདེན་ན་དགག་བྱ་བདེན་པར་འདོད་པས་དགག་བྱ་དང་དེ་
བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པ་འགོག་མི་རྒྱས་ལ། དབྱུ་མ་བས་དགག་བྱ་དང་
དེ་བཞག་པ་བདེན་པར་བྱུ་བ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཞག་ནས་མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་
པའི་དབྱུ་མའི་ལམ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་མོ། བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་
པའི་གཏད་ས་མེད་པ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ངེས་པའི་རོན་དེ་ཉིད་
ལྷུང་རིགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཟབ་ལམ་
རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །རོན་དམ་དུ་མེད་པ་དེ། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མེད་
མཐའ་དང་། དེ་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཞེའི་རྒྱུ་ཆེན་
ལས། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་པར་
མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་མེད་པའི་མཐར་
འཛིན་དང་། དེ་སྟར་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་མིན་ཡང་།
དགག་བྱ་བཞག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན་དངོས་པོ་
མེད་པའི་མཐར་ཐུག་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་དོ།

གསུམ་པ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བསྟན་ཅིང་མཐུག་བསྐྱ་བ་
ལ་གཉིས། རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་གི་མཐུག་
བསྐྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ད་ནི་འདི་འི་བར་གྱི་སྟེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ད་ནི་དོན་འདི་འི་
 བར་གྱི་སྟེ། ཅི་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་
 རབ་ཀྱི་བྱང་པེས་སྟེ་བ་དང་། རྣམ་རིག་པ་ལ་རྣམ་བཤེན་རྩུན་གྱི་མཁས་པ་སོ་
 སོ་དང་། དབྱ་མ་བ་ལ་མདོ་སྟེ་སྟོན་པ་དང་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་ཐལ་
 འབྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་སྒོ་མངས་ན། རྗེ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་གང་གི་
 རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དབྱ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ཡང་ལེགས་ལྡན་ཞི་འཆོ་
 ཟླ་བ་སོགས་དགོངས་འབྲེལ་མཁན་པོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་པེས་
 དོན་དུ་བཞག་པ་གང་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དུ་འདོད་ཅེས་འདི་ན། ལན་དུ་
 དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་བཤད་མ་
 ཐག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱན་ལ་སྟོང་ནས་གྲུས་ཏེ། གྲུས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། དེ་དག་གི་ལེགས་བཤད་རྣམས་རང་རང་སན་ངོ་མཚར་ཆེ་བར་
 མ་བྱད། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་གཞན་སྟེས་བདག་མི་རྟག་པར་
 ཁས་སྐྱངས་ན་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱི་འཛིག་མི་ཤེས་ལ། བྱེ་སྟེས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་

མདོ་སྤེལ་བའི་དངོས་པོ་དང་རྒྱུ་ལོད་མིན་ཡང་འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་
བྱས་བཏགས་ཡོད་འཛོག་ཤེས་པའི་སྟེགས་དང་། མདོ་སྤེལ་བས་དེ་ལྟར་
འཛོག་ཤེས་པ་དང་། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་མེད་བཏགས་ཡོད་དུ་
ཤེས་པ་དེ། སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་འཇུག་གཞིར་རང་
དབང་གིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་གོ་བའི་སྟེགས་དང་། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་
ཤེས་ཤིང་མཆོན་ཉིད་གསུམ་འཛོག་ཤེས་པ་དེ། དབུ་མ་བས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མིང་བརྟེན་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་དང་། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་དང་དབུ་མ་བའི་
ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་འཛོག་ཤེས་པའི་སྟེགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོག་མ་འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་པལ་ཆེར་གོང་མ་
གོང་མའི་ལུགས་ཤེས་པའི་སྟེགས་སུ་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་
བྱིར་རྗེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་
གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤའ་དང་འགངས་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོགས་
མེད་དུ་སྦྱོང་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་
པོ་ཉིད་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྱུང་སྐུ་བ་མེད་པའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
མཆོན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་གཏན་སོ་སྟེ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་

ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་ལས་འོངས་པའི་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་འོད་དཀར་ལ་བརྟེན་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཀུན་འཛི་ཚལ་ཁ་ཕྱེ་བ་སྟེ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཇི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་བརྗོད་
འདུན་ལེགས་མ་ལས།

མདོ་སྒྲགས་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མང་བྱས་ཀྱང་། །

ཟབ་དོན་ཉམས་སྦྱ་ལེན་དང་སྦྱ་བ་ན། །

གང་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི། །

ལྟ་བའི་ཚུལ་ལས་རིང་དུ་མ་སོང་བར། །

མཐོང་ནས་སྒྲག་པར་སྦྱ་སྦྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །

ཟབ་མོ་འབྱེད་པའི་སྤྱ་བའི་རིགས་ལམ་ནས། །

ཡང་དག་ལྟ་བ་འབྱེན་པའི་གནད་ཀུན་ལ། །

ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པར་བྱས། །

ཞེས་དང་། ཉམས་མགྱུར་ལས།

ཡིན་ལུགས་སྤྱ་ཐག་ཚོད་པའི་ཤེས་རབ་དེ། །

གཡོ་མེད་ཞི་གནས་ཏྲ་ལ་བསྐྱོན་ནས་ནི། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རིགས་པའི་མཚོན་རྟོན་གྱིས། །

མཐར་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པའི། །

ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ཡངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །

དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱས་པར་མཛད། །

ཅེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་ལས་ཀྱང་། འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བློ་
གྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་ལམ་མཐོང་ནས། །ཞེས་དང་། གསུང་རབ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་སྤྱོད་
དེས། །ཞེས་ཆོག་ཀུས་བཏོན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲོ་བའི་གཞུང་ལ་བཏོན་ནས་
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་མཐོང་ནས་
ནི་དེ་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པ་སྤྱོད་ཞིག་ཡོད། ཅེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་དེ་
སྐད་དུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདི་ལྟར་སྤྱོད་
སྤྱོད།

བསྟན་ལ་དགོ་བའི་ལེགས་བཤམ་མཐོང་དག་ལ། །

གྲུས་མོད་ཉིན་འབྱུང་མི་སྤྱོད་གཏན་ཆོག་ཀྱིས། །

མཆོན་འཛིན་དམིགས་གཏད་འཛིན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲུག་ལ། །

གང་གིས་ལེགས་བཤམ་ཉི་ཟེར་སྤྱོད་པའི་ཆོ། །

སྤྱོད་བཟང་བཞེད་གཞུང་པད་ཆལ་རབ་བྱེ་བས། །

སྤྱོད་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་དོན། །

འབྲུལ་མེད་ལྷ་མའི་བློ་ལས་ཐོས་པ་ན། །

ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་གཙུག་པོར་འཛིན་ལ་གུས། །

ཞེས་སྒྲུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པའི། ཞེས་སོགས་བྱུང་།
དེ་ལྟར་སྒྲར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་སྤེལ་ནས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་
གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལམ་
དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་
གསུངས་ཀྱང་། སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་བའི་བཤ་བྱབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་
རྟའི་སྒྲོལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དང་མཐུན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་གསུམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཚུལ་
དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲགས་རིམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་ཐབས་
ཀུན་བཟང་དང་བདག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་གཅིག་དང་དུ་
བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་དབྱུ་མ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་
སུའང་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ནས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྒྱད་
ལ་བསྐྱེད་པ་སྒྲར་མང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །དེའི་བྱིར་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནས་བདག་
མེད་པའི་ལྷ་བའི་གོ་བ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་བཞིན་དུ་བྱ་
དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་དོ་རྗེ་ཐེག་པར་ཡང་
ཐོས་བསམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་དབྱུ་མའི་གཞུང་བཞིན་དུ་

བཅུ་ལ་ལ་མ་ཞོར་བའི་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་
 ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱེད་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་སྤྲུགས་རིམ་
 སོགས་སྤྲུགས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཤེས་པར་བྱས་
 སོ་ཞེས་པ་ལ་དཔེ་འགར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱུང་བ་དག་གམ། ཡང་ན་རྗེ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རང་གིས་ཤེས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་འདི་གཏམ་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་
 ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཟབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
 གཉིས་དང་། ཟབ་མའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པ་སྤྱུ་སྤྱོད་དང་སྒྲིབ་པའི་ལུགས།
 དེའི་ཟབ་གནས་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་བའི་དོན་དུ་ཤར་བའི་
 སྟོན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་རྩལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གྲ་མ་
 ཆག་པར་འཛོག་རྒྱས་པའི་གནས་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྩོན་པ་
 རྒྱན་དུ་བསྟེན་ཞིང་། རི་ཙམ་ཤེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་སྤྱོད་
 པ་སྟོང་པོར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་འདོད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་
 ཅན་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞུང་འདི་གཏམ་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡོད་
 དེ། དོན་གྱི་གནད་རགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་
 ཆོམས་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་གནད་སྤྲ་རགས་རྣམས་ལ་
 འདྲིས་པར་བྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། ཞིང་རྟེན་སྒོལ་གཉིས་གང་ལའང་མི་བརྟེན་པར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་འཆོལ་བ་ནི་ལོང་འབྲིད་མེད་པའི་ལོང་བ་ཉམ་ང་བའི་སྒྲིགས་སུ་རྒྱག་པ་
དང་འབྲེལ། ཞིང་རྟེན་པོའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་
གཞུང་ལ་རིང་དུ་མ་འདྲིས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཞིང་རྟེན་པོའི་གཞུང་ལ་
འདྲིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རིགས་པའི་གནད་ཕྱ་མོ་རྣམས་མི་ཤེས་པར་གསུང་
རབ་ཀྱི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་ལུང་ཆོག་འགའ་ཅཱ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་ཅཱ་ལ་
བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་གཏམ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ཅཱ་
དུ་བྱད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

སྒྲོ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲགས་ལྷགས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་
ཚུལ་ཞིང་རྟེན་པོ་གཉིས་གང་རུང་གི་ལྷགས་དང་མ་ཐུན་མི་དགོས་པར་
ཐལ། ཁ་སྒྲོར་ལས།

སྟོང་པ་བསྐྱོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། །

སྟོང་མིན་བསྐྱོམ་པར་མི་བྱའོ། །

ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་མེད་དང་ནི་སྟོང་
ཉིད་དང་། །ནས། དེ་དེ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་མིན། །ཞེས་སྟོང་སྟོང་མིན་གང་དུ་
ཡང་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱེད་སྟེ། ལུང་སྒྲ་མས་ཀྱན་རྫོབ་
ཏུ་མ་བྱུབ་པའི་ཆད་སྟོང་དང་དོན་དམ་པར་མི་སྟོང་བའི་རྟག་པ་གཉིས་སྐྱོམ་

པ་བཀའ་པ་མ་གཏོགས། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་
རུང་བར་སྟོན་པ་མིན་པ་དང་། ལུང་ཕྱི་མས་སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་
བདེན་པར་འཇིན་ན་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུམ་
དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་
ཚུ་ལ་ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་རུང་གི་ལུགས་དང་མ་ཐུན་མི་དགོས་པར་ཐལ།
རིགས་པས་དབྱུད་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་པོ་མེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མཛོར་བསྟན་པ་ལས།

ལུང་པོ་རྣམ་དབྱུད་སྟོང་པ་ཉིད། །

ཚུ་ཞིང་རི་བཞིན་སྟོང་པོ་མེད། །

རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །

སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། ལུང་དའི་དོན་ནི། རིགས་པས་
དབྱུད་པའི་རྟེན་དོན་ལ་ཟེར་བ་མིན་གྱི། ལུང་པོ་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་
བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མིན་པར། ལུང་པོ་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་
ཅང་མེད་དུ་བཟུང་བའི་ཆད་སྟོང་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་མེད་འོད་
ལས། རྟལ་སྤྱོད་རབ་ཆོག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་སྟོང་

བ་ཆད་པའི་སྟོང་བ་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་།
གཞན་དུ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉྱགས་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཉྱག་གི་དཔེས་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པའི་སྟོ་ནས་དབྱུ་མ་བས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རིག་པར་ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་མདོར་བསྐྱས་བདུན་པར་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་
ཀུན་བདུས་བྲངས་ནས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། རྟོ་རྟེན་མི་
བྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཡིན་པ་ནི་རྟོ་རྟེན་ཐེག་
པ་སྟེ། སྤྲགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་འབྲས་བྱུ་དང་རྒྱུའི་
བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པའོ། ། ཞེས་རྒྱུའི་ཐེག་པ་པར་བྱིན་གྱི་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། འབྲས་བྱུའི་ཐེག་པ་སྤྲགས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་འབྲེས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་
ལས་སྤྱི་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་
སྐབས་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཉྱགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་འཁོར་བའི་སྐྱུ་མ་ངར་འཇིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཇིན་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སྟོངས་པར་བྱས་པ་ནི། དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་

དང་དྲུག་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ།
 །ཞེས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཙྰ་བར་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེའི་བྱིར་འབྲས་བྱ་ནི་རང་ལས་མ་ཡིན་གཞན་
 ལས་མ་ཡིན་གཉི་ག་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ནས།
 བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་མདོར་བསྡུས་པས་
 གསུངས་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ལུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་
 དེས་པའོ། །ཞེས་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་སོགས་གསུངས་ནས།
 རྒྱས་པར་དབྱ་མ་སོགས་གྱི་ལུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱད་སྟེ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་
 བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགག་བྱ་བཅ་པོས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་
 ཉིད་དུ་ཐ་སྦྱད་མཛད་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་
 པར་དུས་འཁོར་གྱི་སྒྲོར་ལས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག དེ་དག་ནི་དང་པོར་གོ་བ་འཆོལ་བའི་སྐབས་ལས་བྱིས་སྒྲོམ་
 པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདུས་པའི་ཙྰ་རྒྱད་ལེ་བྱ་གཉིས་པ་
 དང་། བཙོ་ལྔ་པ་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་། རྫོ་རྩེ་བྱེད་བ་དང་། རྫོ་རྩེ་
 སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་དང་། གསང་བ་གྲུབ་པ་སོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་

འབེབས་ཚུལ་གསུངས་པ་གོ་བ་འཆོལ་བ་ཅམ་གྱི་སྐབས་མིན་པར་བྱིས་
སྒོམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟབ་རྒྱས་གྱི་དོན་ལ་སྟོ་བྱ་མང་ཡང་མ་སྟོས་
སོ།།

བསྟན་བཅོས་ནི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དགེ་བསྟོ་སྦྱར་བྱང་དང་
བཅས་པ།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ནི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དགེ་བསྟོ་སྦྱར་བྱང་
དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ། འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ལྟར་
བརྩམས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བ་ནི་ལྟར་
བསྟོས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་བྱང་པར་ཅན་དེ་མཛད་པ་པོ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པས་ནི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་བཞི། སྟོར་ཚུལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་ནི་ལྟར་སྦྱར་བའི་
ཚུལ། སྦྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། དང་ངེས་གྱི་དོན་ཉོགས་པ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ། དང་ངེས་ཉོགས་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་

འཇུག་པོར་གདམས་པ་ལོ།

སྒྲུང་ཆུལ་བྱུང་བྱུང་ཆོག་ས་པ་ས་ཏི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཆུལ།

དང་པོ་ནི། ཆུལ་བའི་དགོངས་ཟབ་ཅེས་སོགས་བྱུང་། བྱས་སོ་ཞེས་
བྱང་ངོ་། །གང་ན་མད་བྱུང་གཏམ་གྱི་སྒྲུང་བ་འདིའོ། །གང་གིས་ན་གསུང་རབ་
དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་སྤྲེལ་སོ། །ཆུ་ཅི་ཞིག་གིས་ན་ཐོས་པ་དང་། བསམ་
པ་དང་། བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཆུ་གསུམ་པོ་དེས་སོ། །ཆུ་གསུམ་པོ་དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབས་ན་བསྟན་པའི་སྤྲོད་པོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བདུད་
བཞི་ལས་ཆུལ་བས་ན་ཆུལ་བ་སྟེ་བཙེམ་ལྟན་འདས་སོ། །བཙེམ་ལྟན་འདས་
གྱི་དགོངས་པ་ལ་ཟབ་ཆུས་གཉིས་ལས་ཟབ་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི་ཟབ་མའི་མདོ་ཆུས་འབྲིང་
བསྐྱུས་པ་སོགས་ཡིན་པས་ཟབ་མའི་མདོ་དེས་རབ་དུ་བསྟན་པའི་དོན།
བསྟན་པའི་སྤྲོད་པོ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་རང་
ལུགས་སུ་གྱུར་བ་དབུ་སེམས་གྱི་ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་གཉིས་གྱི་གཞུང་
མང་པོ་རྣམས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་མང་དུ་ཐོས་པ་སྟེ། དེའི་ཆུལ་ནི་སྤྲོ་མ་
རེད་མཐའ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་

ལས། བྱམས་ཆོས་ལྷ། ས་སྡེ་ལྷ། སྡོམ་ནམ་གཉིས། སྤ་ཀར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་
སོགས་བྱམས་ཆོས་ཇེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རིགས་
ཆོགས། བསྟོད་ཆོགས། མདོ་བརྟུས། བཞི་བརྒྱ་པ། འཇུག་པ། སྟོད་འཇུག་
དབྱ་མ་སྟོང་པོ། དབྱ་མ་རྒྱ། དབྱ་མ་སྟོང་བ། བདེན་གཉིས་ནམས་རྩ་འགྲེལ་
སྐོར་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་འདི་མ་གསན་བྱ་བ་མེད་པར་མཛད་པ་ནི། འདུན་
ལེགས་མ་ལས།

སྤང་དོར་གནས་ལ་ཀུན་ནས་འཛོམས་པའི་ཐུན། །

ཡང་དག་ཐོས་པའི་སྟོན་མེས་མ་བསལ་བར། །

ལམ་མི་ཤེས་ན་ཐར་པའི་གྲོད་མཆོག་ཏུ། །

འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས། །

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མི་ཤམ་ཆོས་ཇེ་དང་། །

འཛམ་གླིང་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །

གཞུང་ལ་སྟོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེས། །

ཆོམ་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རི་ལྟར་ཐོས་པ་དེའི་དོན་ལ་ནམ་པར་དཔྱོད་
པའི་དབྱ་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཚུལ་ནམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་གི་ཡིད་འཕྲོག་
པར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་པ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི་ཇེ་རང་ཉིད་ཀྱིས།

དེ་ནས་བྱང་ས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས་པོ། །
 ལེགས་པར་སྐྱར་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་རབ་འབད་པས། །
 མི་པམ་ཆོས་རྩེ་གཞུང་དང་རྩེ་ས་འབྲང་གི། །
 གཞུང་ཀྱན་ཉམས་སྐྱེ་ལེན་པའི་གདམས་པར་ཤར། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ས་
 རྒྱན་གཉིས་སྐྱར་བའི་སྟེང་དུ་བྲིལ་ནས་བསམས་པས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལམ་
 ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་དང་།
 ལྷག་པར་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གསུང་རབ་ཆོག་པས། །
 བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམ་ཉིད་ལས་ལམ་གྱི་གནད། །
 ཀྱན་ལ་ངེས་སྟེར་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་བརྟམ་ལ། །
 བརྟེན་ནས་མདོ་སྡེ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་སོགས། །
 ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མཆོག་དུ་མའི་དོན། །
 ཉམས་སྐྱེ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལེགས་པར་མཐོང་། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་
 སྟེན་གཉིས་སྐྱར་བའི་སྟེང་དུ་བྲིལ་ནས་བསམས་པས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་རྣམས་ལ་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་ཡང་འགྲན་ལྷ་

མེད་པའི་སྒྲ་མ་ནི་ཇེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་པ་སྟན་པའི་
གྲགས་པ་བར་མ་ཆད་པའི་སྤང་བས་སྟོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བ་རིགས་བརྒྱའི་
བྱུང་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་པད་ནི། རོ་བོ་ལྷགས་དག་པ་དུས་རྒྱུན་མི་
འཆད་པའི་དད་པས་སྟོང་གི་བསྒྲའི་ལྟེ་བར། ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་ཅི་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྦྱལ་བའི་བཀའ་ངེན་དཔན་པའི་གྲུས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་
བསྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི། གསང་ནམ་གསོལ་འདེབས་ལས།

ཨིན་ཏུ་ལའི་མདོག་ལྟར་རབ་སྟོབ་པའི། །

རབ་མཛེས་འོད་ཟེར་ལྷ་ཡི་བྱ་བ་ཅན། །

ཤིན་ཏུ་སྒྲུམ་པའི་དབྱུས་སུ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །

མངོན་སུམ་གཟིགས་ཞེས་དང་།

དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཇེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །

ནམ་འདོད་གཟིགས་ཤིང་དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་དང་། །

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཞུང་ཟབ་མོའི་དོན། །

རྒྱུན་དུ་གསན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། རྟོགས་བརྗོད་ལས།

དེ་ནས་གདུལ་བྱའི་སྟོ་ལྷན་སེལ་བའི་མཚོག། །

འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ལྷགས་དག་རྒྱུན་རིང་གི། །

དད་པ་བརྟན་པོས་གཞུང་ལྷགས་གདམས་པ་རུ། །

འཆར་ཕྱིར་གསོལ་བཏབ་རྒྱ་ཆོག་གས་ཀྱན་ལ་འབད། །

ཅེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱིས་རྗེ་ལ་གདམས་པ་ལས། སྒྲིལ་དང་ཡི་དམ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་པ་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་བསྟན་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། གསལ་གསུང་གཉིས་ལ་
ལེགས་པར་འབད་པ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་
དཔྱད་ཅིང་ཞིབ་དུ་སེམས་པ་རྣམས་སུམ་བསྐྱེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལོངས་ལ།
ཆོམ་མ་སྒྲིལ་བར་རྒྱན་བསྐྱེདས་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་གྱི་རྒྱ་ཆོག་གས་དང་པོ་གཉིས་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཞེས་གྲགས། རས། ལྟེ་
བར་གྱས་བསྟན་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཕྱི་མ་ནི་རྒྱ་ཆོག་གས་དང་པོ་གསུམ་
ཀྱིས་བསྟན་པས་རྒྱ་ཆོག་གས་དེ་གསུམ་གྲངས་ཆང་བར་བྱག་དུ་བཞེས་པ་
ཡང་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆོག་གས་གྲངས་ཆང་བར་བྱས་པ་ལས་གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཉིད་
དེ་དགོངས་དོན་རྗེ་བཙུན་དུ་གཟིགས་པའི་རིགས་པ་སྒྲིལ་བ་དེས་ངོ་མཆར་
མད་དུ་བྱང་བའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་འདི་བྱས་སོ། །

ལུགས་བླ་མ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དད་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་གོང་དུ།

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་སྒྲོ་བར་མཛད་པ་པོ། །

མ་ལུས་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །

ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རབ་འབྱམས་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོ་བར་མཛད་པའི་དོན་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡབ་ཏུ་
གྱུར་པ་དང་གནད་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་ཇེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་འཁོར་སྐྱུར་ནམ་
མཁའ་གྱུར་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུག་སྒྲིའི་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུན་
སྒྲུང་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་
ནམས་གསར་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་ནམས་ལམ་གོང་མར་སྟོན་པ་དང་།
སྟོན་བཞིན་པ་ནམས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
ཇེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་ལག་ལྟེན་ནམ་པར་ཤར་བ་ནི་ཇེ་
བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས། མ་ལུས་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ།

སྐྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཞེས་སོགས་བྱང་། སྐྱེར་ཇེ་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་ནམས་ནི་མཁས་གྲུབ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྟེན་སྟོན་

འབྲེད་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་དག་གིས་རི་ཅམ་དབྱེད་ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས་སྒྲིབ་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་རི་ཅམ་ཡང་བརྟག་པར་མི་རུས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདི་ཅམ་ཞིག་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་། བདག་ཅག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉི་བར་བཀོད་པའི་རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཡིད་སྤག་དོག་གི་དུག་ཆུས་ཆེས་ཆེར་སྒྲོས་པས་སྒྲོན་གདགས་པར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ཏེ། རི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འོངས་པའི་སྒྲོས་རི་ཅམ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་སོ་སོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དང་དེ་ལས་སྒྲི་རོལ་དུ་གྱུར་པར་ལུང་དང་རིགས་པ་འདིས་གནོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའམ། ལུགས་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་ལའང་རང་ཆོག་འགལ་བའི་ཉིས་པ་འདི་ལྟ་བུས་རིག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཅམ་ཡང་བརྟག་པར་མི་རུས་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་འདིའི་རིགས་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྒྲིབ་ཚུལ་འདི་ནི་རི་འདྲ་བའི་མཁས་པ་མད་དུ་བྱུང་པ་གྲགས་པའི་བ་དན་གྱིས་མཛོལ་པར་བྱས་པ་སྒྲོན་གྲོན་པའི་ཆེན་པོ་དག་ལའང་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་རྣམ་

པར་དབྱང་ན། ལུགས་དེ་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་ལའང་རང་ཆོག་ལགལ་བའི་
ཉེས་པ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འབབ་པ་དག་མཐོང་བ་ལས་ན། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་འདིའི་སྒོ་གྲོས་དང་མཁུན་རབ་མད་དུ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱུན་པར་བཟོད་
པའི་བཤེས་གཉེན་ནི་སྒྲོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ལན་གཅིག་གྲུང་མ་
བྱོན་པ་ཉིད་དུ་ཁོ་བོས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལེགས་བཤའ་སྙིང་པོ་འདི་ནི་དབྱ་སེམས་
ཀྱི་ལྟ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དབྱིས་བྱིན་རྒྱས་པར་བསྐྱུན་པས་བྱུང་པར་
འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བཤའ་པའི་གཏེར་ཆེན་ནི་བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཏེ། དེའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་བཤག་ཏུ་མེད་
པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་དུ་བཀའ་བའི་དབྱ་མའི་ལུགས་
དང་། རྒྱལ་མེད་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་དུ་བཀའ་བའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་
ཤིང་རྩེ་སྒོལ་གཉེས་པོ་ཤིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་
དབྱིས་བྱིན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལེགས་བཤའ་སྙིང་པོ་འདི་ལས་གཞན་ལ་
མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་དཀའ་འབྲེལ་ལས། རབ་བརྒྱེད་ཆོག་གི་ཕ་
མཐའ་མི་མདོན་ཟབ་མའི་གཏིང་མཐའ་དཔག་པར་དཀའ། །དགག་སྐྱབ་
རྒྱབས་སྐྱེད་དཀའ་ཏུ་འཕྱར་བས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ཅིག་ཅར་འགོངས། །མི་
མཁས་སྙིང་ནི་ཅི་ཡང་འདར་བྱེད་ལེགས་བཤའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་

ཆེད། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

བླ་མ་འཕྲུལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་མ་ཆེན་སྤྱོད་ལ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོག་མ་བཅད་
དང་པོས་བླ་མ་འཕྲུལ་གྱི་དོན་རྟོགས་ཚུལ། དེ་ནས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
གསུམ་གྱིས་ཡིད་ཆེ་མ་ཚུལ། དེ་ནས་ཆོག་མ་བཅད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱལ་པ་ལ་དད་པ་སོགས་སྤྱིར་རྒྱས་ཚུལ། དེ་ནས་ཆོག་མ་བཅད་གཅིག་
གིས་བོད་དུ་ཚུལ་འདི་ཉམས་པ་གསར་དུ་ཉིད་པ་ལ་དགའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱུང་
ཚུལ་སྟོན་ཏེ། །

དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་
རྒྱལ་མ་ཆེ་བའི་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་རིང་མོ་ཉིད་ནས་ཞུགས་
པའི་རྒྱལ་སྐྱུ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྦྱོར་
དང་། ཚད་མ་ལ་མཁས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་བོ་དང་། རང་རིག་ལ་མཁས་པ་
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ལྟ་བུས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ནི། ལྟ་སྐྱབ་དང་
ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཟབ་མོའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འཕྲུལ་པ་ལས། དེ་
ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འདིགས་རུང་འདི་ནི་སྟོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྦྱེ་བོ་

ཡིས། །དེས་པར་རྟོགས་འགྱུར་འདི་ནི་གསལ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཐུགས་
སུ་ཆུད་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་
དབྱིག་གཉེན་དང་། རྟོགས་གྱི་སྤང་བོ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
བཅོས་རྣམས་གྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་
ཙམ་ཐོས་པས་འཛིགས་ཏེ། རྟོན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྒྲུབ། །ཞེས་
དང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་མང་དུ་གསལ་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མང་བར་ཟེན་ཀྱང་
སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བས་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཐུགས་
སུ་ཆུད་པར་མི་སྦྱོང་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟབ་མོའི་ལམ་དེ་དང་དེས་ཟེན་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་ཏེ་དོན་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་རྟོད་ནས་ཡུན་རིང་བོའི་བར་དུ་ཚུལ་བཞིན་འདྲིས་པར་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དག་གི་གཞི་རྟོན་ཡན་ལག་དུག་ལྡན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་ཏུ་ཆོམས་པ་སྟེ། བྱང་
ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྟག་མཐོང་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་དང་། རྒྱད་སྟེ་
སྟེ་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་

ཡིན་ན་ཚུལ་བྲིམས་དང་། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ལྷག་མཐོང་གིས་བྱུང་པར་གསུངས་ཤིང་། རྗེས་
འབྲངས་དང་བཅས་ན་བསྐྱབ་གསུམ་མི་འགལ་བར་བཞེད་དེ། འདིར་བསྐྱབ་
གསུམ་གོ་རིམས་སུ་མ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བརྟག་གོ། དེ་ལྟར་ཆོམས་
པར་གྱུར་ནས། ལེགས་བཤའ་སྤྱིང་པོ་ཆུང་བ་ལས། གང་གང་རྒྱུན་ལ་རག་
ལས་པ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཏེན་འབྲེལ་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པས་སྟོན་པ་
སྤྱོད་པ་གཞན་ལས་བྱུང་བྱུགས་ཚུལ་དང་། ཏེན་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་
གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རེས་འགའ་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་དང་
བའི་དད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མད་དུ་བྱུང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
ལྟར་ཟབ་དོན་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུགས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གཞན་གྱི་སྤྱི་བའི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པས་ལྷག་པར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་
གྱུར་པའི་ཚུལ་བཞེས་པ་ན་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་པའི་ལེགས་བཤའ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་བླ་མ་འཕྲུལ་གྱི་གནད་མཐོང་བ་ན་སྐྱབས་འགར་དབྱུ་
སེམས་ཀྱི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་བློན་པ་དང་།

སྟོན་པ་སྤྱོད་པའི་བསྐྱབ་པ་དང་། །

མཇལ་བ་འདི་འདྲ་སྤྱོད་པའི་བློན་པོ་ལས། །

ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་བསྐྱབ་པའི་གནད་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟབ་མའི་

དོན་མ་ཞོར་བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་གྲུས་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས།

རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཆུ་ཡི་ཕྱང་པོ་བཞིན། །

ཁྱོད་ཐུགས་སྦྱང་རྗེའི་གཏིང་མཐའ་ཅི་ཙམ་ཞེས། །

ཡེ་ཤེས་སྦྱན་ལྡན་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས། །

རྗེ་བཙུན་ཐུགས་རྗེའི་གཏིང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་སྦྱག་
བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་ཉམ་ཆུང་བ་སྟེ་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱང་
ཐག་པ་ནས་བཅེ་བ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བས། གཞུང་འདིའི་རྩོམ་པ་དམ་
བཅར་ཡང་། ཤེན་ཏུ་བཅེ་བའི་བསམ་པས་བདག་གིས་བཤད། །ཅས་
གསུངས་སོ། །སྦྱགས་རིམ་ལས།

བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བ་ཡི། །

བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་ཡིད་ཆེས་ནས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་
ཕན་བདེའི་རྩ་བར་གཟིགས་ཏེ་རྒྱན་དུ་དེ་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བཞེད་
པའི་དབང་གིས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་རྩ་འཁྲུག་གི་རྣམ་བཤད་དང་རྒྱད་
འགྲེལ་རྣམ་གཉིས་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཁྲུག་ཏུ་
བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྟོན་ཆོག་རེ་ངས་ཅན་དུ་སྦྱོར་བར་མཛད་ཅིང་། ལེགས་

བཤམ་སྒྲིང་པོ་ཆུང་བར་ཡང་།

བཏེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། །

བྱུང་བའི་ལྷགས་བཟང་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །

ལུས་དང་སྒོག་ཀྱང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ། །

སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟོད་པར་མ་གྱུར་ཅིག །

འཛིན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས། །

ནན་ཏན་སྒྲིང་པོར་མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་འདི། །

ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྐྱམ་པའི། །

རྣམ་པར་དཔྱེད་པས་ཉིན་མཆོན་འདུང་བར་ཤོག །

ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཆབ་ཐམས་ཅད་མཐེན་

པས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་

ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོ།

ཞེས་དང་། མདོ་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་

འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་

ཅད་མཐེན་པས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མ་

ལུས་པ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་ལྷ་དང་

བྲལ་བའི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་སྟོབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། ཞེས་དང་། རྣམ་

པར་དཀར་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་གྱི་མཐའ་གྲས་པར་བྲབ་
པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྦྱང་
བ་ལ་འགྲན་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ། ཞེས་
སོགས་སྒྲས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་
བསྐྱུགས་པ་ལ་བསྐྱུགས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་གནད་ཡོད་དོ། དེ་ལྟར་ན་
ཇི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་དག་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
འགྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཕེལ་བ་སྟེ། འདི་ནི་གཉིས་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ཇི་རང་ལ་
སྦྱར་བ་དང་བསྟུན་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་འགྱུར་ཞེས་ཡོད་པ་མ་དག་པས་གྱུར་
ཅས་བྱ་དགོས་པར་སྒྲུང་དོ། །

དེ་ལྟར་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་བ་དེའི་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྒྲོངས་འདིར་མཁན་
སྟོབ་ཆོས་གསུམ་དང་། མར་མི་དྲགས་གསུམ་དང་། ཇོ་འབྲོམ་ཡབ་སྐུས་
སོགས་རྩ་བའི་མཁན་པོ་འགའ་ཞིག་ལས། གཞན་ས་ཕྱག་ཇོ་ཇོགས་བཀའ་
གདམས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་མ་རྟོད་པར་ཉམས་པའི་རྟོགས་དཀའ་བ་བཟུང་ན་
གྱི་གནས་དེ་གང་གིས་ཏེ་ཇི་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱ་སྟོག་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པར་
འབད་བ་ཆེན་པོས་བཅུལ་ནས་རྟོད་པའི་བཟུང་མོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
རིགས་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྩ་འདྲུག་བཞི་གསུམ་སོགས་ལས་བསྟན་པའི་
རིགས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་གྱི་མཐོ་འདི་ལྟར་དོ་མཆར་རོ་

ཞེས་རང་གཅིག་ཕྱར་གནས་ནའང་དགའ་བའི་ཅ་ཅ་དབང་མེད་དུ་འཆར་
 བར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་གནས་འདི་
 ཉིད་ས་འོག་གི་གཏེར་བཞེན་སྟོན་ཆད་གངས་རིའི་སྟོངས་འདིར་སྐྱུ་གྲང་
 གསལ་བར་མ་རྒྱས་པ་རྗེ་སྒྲ་མ་འབའ་ཞིག་གིས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དང་རིགས་པ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་
 ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཀོལ་ཏེ་སྐལ་ལྷན་ཐར་འདོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་
 སྐལ་བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལས་ཆེས་བྲུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲོས་ཆོས་སྒྲ་ན་
 མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་སྒྲོམ་སྟོད་པའི་གནད་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་
 གཞག་སྤྱོད་ཆུན་ཆད་ལའང་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གང་
 ལས་འབྱུང་བའི་གཏེར་ལྷ་བྱུང་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་
 གཟེགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འདིར། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གནས། །ཞེས་པའི་སྟོང་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་གཉིས་དང་།

ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ཚུལ་བློམས་ཡོངས་དག་པའི། །

ཞེས་པའི་སྟོང་ནས་བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་དེ་དག་གི་དོགས་
 སྟོང་རྣམས་སྟོར་འོས་ཀྱང་སྐབས་དོན་ལ་ཏ་ཅང་གལ་མི་ཆེ་བས་མ་སྟོས་
 སོ།།

བྲང་ངེས་རྩོག་ས་འདོད་པ་ས་བསྟན་བཙུག་ས་འདི་ལ་འཇུག་པར་
གདམས་པ།

བཞི་བ་ནི། དེ་འབྲེ་ལ་ཞེས་སོགས་བྲུང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྩོག་ས་
ནས་གོམས་པ་དེ་འབྲེ་བྲུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་སྤྱོད་བའི་ལྷ་བ་སངས་
རྒྱས་བཙུག་ལྟ་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྤྱོད་མར། སྒྲོམ་རིམ་ལས། ཞེས་རབ་
ཀྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་གང་གི་
སྤྱིར་མི་དམིགས་པར་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱིར་ཞེས་རབ་མཚོག་གི་
བསམ་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་འདི་ནི་གནས་ལུགས་
རྩོག་ས་པའི་ཞེས་རབ་མཚོག་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་གཏན་མཚོག་
དང་། དེ་དག་གི་གཞི་རྩེ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་ལ་མགོ་
ལ་དབང་བསྐྱར་ནས་འདུག་པ་པོ། རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོ་བ་སྟེ་བྲུང་སེམས་
ངེས་དོན་ཀྱི་གནད་རྩེད་པ་པོ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་པ་བར་མ་ཆད་པའི་སྤྱིར་བས་
ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལྟར་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་དང་བཅས་པས་བསྐྱགས་པ་གང་ཟག་གང་གིས་ཐོབ་པར་
འདོད་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལྟན་པ་དེས། དབུ་སེམས་ཀྱི་བྲང་ངེས་ཀྱི་གནད་རྣམ་
པར་བཤད་པའི་གཞུང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་འདིར་ཞུགས་ནས་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་

མིག་རྟེན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་ལམ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་དག་པར་
གྱིས་ཞིག་ཅེས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའོ།

བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་བ་ཇི་ལྟར་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཚུལ་གཉིས་ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཆོགས་བཅད་གཉིས་
གྱིས་རིམ་པར་ཞིང་རྟེན་པོ་གཉིས་བཞིན་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་
དང་། ཀུན་བཟང་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པར་སྒྲོན་པ་སྟེ། དབུ་སེམས་གྱི་ལུགས་གཉིས་གྱི་ཞིང་རྟེན་སྤྱོད་པ་གྱི་
བླ་མ་འཇུག་པོའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་འདི་ཙམ་པ་ལ་སྐྱེ་
གསུང་ཐུགས་གྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་
རང་གིས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་གང་
ཞིག་བསགས་པ་དེའི་མཐུ་ལས་ཞིང་རྟེན་པོ་གཉིས་བཞིན་རྒྱལ་བའི་དམ་
ཆོས་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་ཡུན་རིང་དུ་འཛིན་པར་ཞོག་
ཅེས་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་དམ་ཆོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་

བ་དབྱེས་བ་སྦྱེད་བ་ལ། འབྲུག་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སློན་ལམ་ཆེན་
པོ་བཙུ་ལ་སོགས་བ་སློན་ལམ་འབྲུམ་ཕྱག་གཏངས་མེད་བ་ཕྱག་བཙུ་བོ་གང་
དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྦྱེད་བས་འདེབས་བ་དེ་དག་
ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སློན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་བ་
ཡིན་ཏེ། སློན་ལམ་མ་ལུས་བ་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་སློན་ལམ་བྱང་བར་དུ་བཀོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་ལྟར་རྒྱལ་སྐས་སློན་
ལམ་ལ་མཁས་བ་ཀུན་བཟང་དང་། ཞིང་མཆོག་སློ་འབྲེད་ལས། འཆལ་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སློན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་
ཆོག་དོན་འབྲེད་བ་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློ་ནས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སོན་བ་ཇེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས། ཞེས་བ་ལྟར་རྒྱལ་སྐས་ཤེས་རབ་ལ་མཁས་བ་འཇམ་དབྱངས་
གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྦྱོད་བ་རྒྱབས་ཆེ་བ་ལ་ངེ་ལྟར་སྦྱད་བ་དེ་ལྟར་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱོད་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྦྱོད་བར་ཤོག་ཅེས་སློན་པའོ།

བསྟན་བཅོས་བྱང་བར་ཅན་དེ་མཛད་བ་པོ་ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་བས་
དི་ལྟར་མཛད་བའི་རྒྱལ།

གསུམ་བ་བསྟན་བཅོས་བྱང་བར་ཅན་དེ་མཛད་བ་པོ་ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་

བས་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། ཅེས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། ཅེས་སོགས་བྱང་།
 བསྟན་བཅོས་འདིའི་གསལ་བར་བྱ་རྒྱུ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་དབུ་མ་བའི་
 ལུགས་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ལུགས་
 ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་གཉིས་ཕྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བླ་མ་འཕྲུལ་
 ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་
 སེམས་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་ཟབ་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་ཅི་
 མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་
 བྱ་བར་མཆོད་དུ་གསོལ་བ་འདི་ནི་ཞེས་བསྟན་བཅོས་སྤུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་
 རོས་བཟུང་བ་སྟེ། མཛད་པ་པོ་སྤུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ཤུག་ཉིད་དག་སྟོང་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། ཤུག་ཉིད་དག་སྟོང་ཞེས་པས་བཙུན་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་
 བས་མཁས་པ་དང་། རིགས་པ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
 ཡོན་ཏན་བསྟན་ལ། ཤུག་ཉིད་ཁའི་ཡུལ་དུ་འཁྱུངས་པ་མཆོད་དོས་སྟོ་
 བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོ་བཟང་ཞེས་པས་མཁྱེན་པ་
 སྤུན་སྤྲུལ་གས་དང་། གྲགས་པ་ཞེས་པས་སྟན་པ་སྤུན་སྤྲུལ་ཆོགས་དང་། དཔལ་
 ཞེས་པས་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྤྲུལ་ཆོགས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོར་ཚུལ་སྤུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པས་ཇི་ལྟར་སྐུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབུ་མ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། གནས་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་དུས་

དགྲུང་ལོ་ང་གཅིག་པའི་སྟེང་མཛད་པ་ལ། ཡི་གེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པོ།
 རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེགས་བཤམ་མཛད་པའི་ཡི་གེ་བ་མང་དུ་ཡོད་
 ཅིང་གསུང་གིས་བེན་པའང་ཅི་རིགས་སྤང་མོད། གཙོ་བོ་ཡི་གེས་ཐུགས་
 བེན་གྱི་བྱ་ཆེན་གསུམ་དུ་གྲགས་པ། སྐྱ་ཆེའི་སྟོང་དུ་ཡི་གེས་ཐུགས་བེན་གྱི་
 བྱ་ཆེན་གཡག་སྟེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་། སྐྱ་ཆེའི་བར་གྱི་ཡི་གེས་
 ཐུགས་བེན་གྱི་བྱ་ཆེན་སྟོམ་བཙོན་བསོད་ནམས་སྟོ་གྲོས། སྐྱ་ཆེའི་སྤང་གྱི་
 ཡི་གེས་ཐུགས་བེན་གྱི་བྱ་ཆེན་དཀའ་བཞི་བ་རིན་དཔལ་བ་དང་གསུམ་དུ་
 གྲགས་པ་ལས་བར་བ་སྟོམ་བཙོན་བསོད་ནམས་སྟོ་གྲོས་ཏེ། འདིས་མདོ་
 རྩོགས་ལ་གཞུང་འདི་དང་རྩ་ཤེའི་རྒྱ་ཆེན་སོགས་དང་། ཐུགས་རྩོགས་ལ་
 ཐམས་དོན་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད། དཀྱིལ་ཆོག་རིན་ཆེན་སྟེང་བ། འཕོ་རྒྱ་ག་
 གསེར་གྱི་སྟོ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་མཛད་དོ། །ཡི་གེས་ཐུགས་བེན་གྱི་
 བྱ་ཆེན་དུ་གྱུར་བའི་ཚུལ་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་
 ཡིག་ཆ་ཆེ་བ་མཛད་པ་ནམས་ཀྱི་རྩོམ་གདན་ཐོག་མར་འབྲི་བ་དང་། དེ་ལ་
 ཞལ་བཤུས་དུ་མ་མཛད་དེ་འགའ་ཞིག་གཟིམ་ཁང་དུ་འཛོག་ཅིང་། ལ་ལ་བྱ་
 ཆེན་སོ་སོར་གནང་བ་སོགས་རྗེའི་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་ངལ་མེད་དུ་འབྲི་
 བར་མཛད་པ་དང་། ཡིག་རིས་ཀྱང་དུ་མ་མཁྱེན་པར་མ་བཟོ་བཟོ་དག་པ་དང་
 གཙོད་མཚམས་འབྲི་ཐུགས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་ཡང་

ལྷག་པར་ཐུགས་མཉེས་ཏེ་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གནང་བར་རྣམ་ཐར་དག་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་ལ། རྣམ་ཐར་འགར་ཡི་གེས་ཐུགས་ཟེན་གྱི་བྱ་ཆེན་གསུམ་གྱི་
ནང་དུ་བསོད་ནམས་སྟོ་གྲོས་མ་བཟངས་པར་སྟོ་གྲོས་གྲགས་པ་ཞེས་
བཟངས་ཀྱང་རྗེའི་ལེགས་བཤད་ཆེ་ཆུང་གང་དུའང་ཡི་གེ་བ་མཛད་མཁན་
ལ་དེ་འདྲའི་མཆོན་ཅན་ཞིག་མ་བྱུང་བས་ཡི་གེ་རྟོག་བར་མཛོད་རོ།

འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བའི་
དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གཟུགས་སུ་ཤར་བ་ལྟ་བུས་སྒྲུབ་ཡང་
ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆོག་ལྷག་པས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའི་སྟོན་པ་མཛད་པའོ།

དཀི་འདི་བཛྲོད་པར་བྱ་སྟེ། གྲ་ས་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་མཛད་པ་པོ་རྣམས་
ནི་ཐུན་མོང་སྒྲུབ་བར་ཡང་ས་མཐོན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐུགས་བསྐྱེད་གཞན་འགྲན་མེད་པ་ཤ་ལྷག་བསམ་བཞིན་ཁ་བ་རི་བའི་
སྒྲོངས་འདིར་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་དང་བྱད་པར་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མའི་
རང་ལུགས་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བྱོན་པ་དང་། བྱོན་པ་ལྟར་
མཛད་པ་དང་ཐུག་རྗེས་ཀྱི་མཐའ་དཔག་པར་དཀའ་བས་བཤད་སྐབས་ཀྱི་
བསྟན་པ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་གནས་པའི་སྟོག་ཤིང་
དམ་པར་བྱུར་པ་དང་། རྒྱན་བྱུག་མཆོག་གཉིས་ལྟ་བུའི་འཇམ་གླིང་རྒྱན་གྱི་

པཱེ་ཏ་ཚུ་ད་མེད་ཡིན་པ་དང་། བཀའ་བློན་གྱི་ཆ་རེ་ཡང་རང་ཅག་རྗེས་སུ་
 འབྲུག་པ་དག་གིས་གསལ་བར་དཀའ་བའི་ཁྱུང་དུ་སྦྱོར་བར་གྱུར་པ་ནི་རྫོང་པ་
 ཅམ་མིན་པར་རྒྱ་མཚན་ཞེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དད་པ་དང་གྲུས་པ་དང་བཀའ་
 བློན་ཡང་དག་པར་བློན་པ་རྣམས་མི་ལམ་ན་ཡང་མི་ཡལ་བའི་ཆད་དུ་ལོངས་
 མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འོ་སྒྲོལ་གྱི་སྦྱོན་པས་ཉོན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཀའ་
 ལྷལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པར་གསུངས་ཞིང་།
 རང་རང་གི་སྒྲོས་དཔོག་ཆོད་གྱིས་རིགས་པའི་ལམ་པོ་ཆེར་ཞུགས་ཏེ་འཐད་
 མི་འཐད་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་
 པའི་སྦྱི་སྒྲོལ་དུ་གནས་པས་ན། འཇམ་དབྱངས་སྤྲུལ་པོ་ཚུ་ད་དུས་གྱི་པཎ་
 ཆེན་ཡོངས་འཇིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ངག་བཟུང་མའི་ལེགས་
 བཤད་གྱི་སྒྲོ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུ་ས་སོ་སོའི་ཡིག་ཆའི་བཤད་
 སྒྲོལ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་རིགས་སྤྲོ་མོ་ནས་ཇི་བཞིན་ངེས་པ་དང་། རིགས་
 པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་རོལ་ཅེད་བགྱིད་པ་དང་། ཕྱི་རབས་གྱི་སྒྲོ་གསལ་
 ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཁས་པའི་ལམ་སྒྲོལ་གང་མཆིས་ལ་
 འདྲིས་པ་དང་། རིགས་ལམ་བློ་མ་མེད་པས་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་ལེགས་བཤད་
 གྱི་དགོངས་པ་དབྱིས་བྱིན་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་
 ལྷམ་ནས་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཅུང་བཟད་རེ་བཏོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདི་

ལྷན་པ། འཛམ་གླིང་གླིང་གི་ཅེ་མོར་སོན་པ་རབ་དཀར་གྲགས་པ་

679

སྤུལ་མང་ལན་བྱའི་ཞག་མ་རིང་བོས་ཁོར་ཡུག་ཆལ་ལ་མཛེས་པ་སྦྱིན་པ་
བྱུང་བསྟན་གངས་ཀྱི་བྱར་མིག་མ། །ཆེས་ཆེར་དཀར་བའི་ལང་ཆོའི་དུས་
སྟོན་སྟོན་མེད་སྦྱིན་པའི་མཛད་བཟང་སྤང་བ་བར་མེད་འགྲེམ་པའི་ལྷ་བ་ནི། །
དང་པོའི་ཆ་ཡང་རྒྱད་པར་མ་གྱུར་སྦྱ་སྦྱུང་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་སྦྱིང་ཡིག་
སྦྱིང་པའི་གཙུག་ཏྲར་ལས་རྒྱལ་བས། །ཚུལ་གཉིས་འཁོར་ལོ་བཅུ་བའི་ཤིང་
ཏྲ་བདེ་བར་འདྲན་པའི་སྤྲག་པ་མི་ངལ་ས་སྤྱང་འཕྱལ་གྱི་རྣམ་པར་དག། །བྱུང་
པའི་སྟོལ་འདི་སྟོལ་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་རབ་བསྟན་བསྟན་པའི་གནད་དོན་ནི།
སྟན་པའི་གྲགས་པ་གྲགས་པའི་མཐར་ཁྲབ་རྒྱལ་དབང་དབང་པོའི་ཏྲ་ག་གི་
སྤྲས། །སྟོ་བཟང་ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་དའི་ཆལ་ལས་རིགས་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་
རྣམ་ཐུ་སྟེ། །འཆི་མེད་ལེགས་ལམ་ལེགས་པར་བཤད་པ་དགོངས་བབ་བབ་
དོན་སྦྱིང་བོ་བྱེན། །གང་ཞིག་བཀའ་བསྟན་ཉིང་ཁུ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་ས་མེད་ཐོག་
ཆོས་དེ་མ་ཡིན། །ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོའི་བྱགས་བཅུད་ཡིན་གྱི་པལ་བའི་ངག་རྒྱན་
དེ་མ་ཡིན། །ཐེག་མཆོག་དམ་པའི་གསང་ཆོག་ཡིན་གྱི་ཉམས་སྤང་བ་བློ་དེ་
མ་ཡིན། །ཐར་འདོད་བསྟོད་པའི་འཇུག་དོགས་ཡིན་གྱི་ཏྲ་ཆད་གཡངས་དེ་
མ་ཡིན། །

སྦྱིབ་གཉིས་ཆོ་འཕྱལ་སྤངས་པའི་བཞེད་གཞུང་དོན། །

གསལ་བར་མཆོན་པ་དྲང་ངེས་སེང་གའི་སྤྱ། །

རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བཞིན་རས་ཆེས་གསལ་བ། །
དགོ་ལྡན་བསྟན་ལ་རིང་ནས་མཐའ་མ་རིག།

དེ་ལས་ལེགས་འདོམས་ཚུ་རྩལ་སྤྲོ་མའི་རྒྱན། །
འཛིན་པའི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་རྫོགས་ལྡན་སྤྲིན། །
དབྱ་སེམས་མཁའ་ལ་དགྲིགས་པའི་བྱེད་པ་པོ། །
ཀུན་མཁྱེན་ཏ་ས་བཟླ་ལས་གཞན་སྟུ། །

སྒྲོ་ཆེན་གདོང་བ་འཇུ་མ་པའི་མེ་ལོང་དུ། །
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ལ་བཟང་འོད་ལྡེའི་གྲུང། །
ཕྱི་ལས་དཔལ་སྒྱུག་རིགས་པའི་ཁ་རྒྱངས་ཀྱིས། །
ས་གསུམ་འགོངས་པ་བཙེམ་ལྡན་ངག་གི་དབང། །

གཡར་མོ་ཐང་གི་མཛེས་པ་རྫོང་འཛིན་མས། །
ཉེར་ཟེན་སྟོ་རྒྱུད་རིག་པའི་དགའ་ཚལ་དུ། །
ལྡན་རྫོགས་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་སྤྲོ་ལྡན་ཞབས། །
རབ་དབྱེས་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་སྤྲོས་པ་ལས། །

སྤྱ་སྤྱབ་དགོངས་དོན་གནས་ལུགས་མངོན་གཟིགས་པའི། །
ཀུན་བཟང་སྤྱོད་ཚུལ་མཁའ་འགྲོའི་གསང་གཏམ་དང་། །
ནམ་པར་སྤྲེལ་བས་བྱང་འཇུག་འཁོར་ལོའི་བྲིམ། །
རབ་གཞོན་ཐབས་མཁས་གྲུབ་པའི་ནམ་ཐར་ངོམ། །

དེ་ཡིས་བརྩེ་བའི་བཀའ་མཆིད་འཇུག་པའི་རྒྱབས། །
གཞན་གྱིས་མི་ཐོན་རྒྱ་ཆེར་བརྩེགས་པའི་སྤྱོད། །
བྱང་ངེས་ཡིད་བཞིན་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །
ཆ་བས་གདུང་བ་སེལ་བའི་རྩ་ཡབ་མཛེས། །

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་བཞེད་གཞུང་ནི། །
གསལ་བར་མཚོན་པའི་ལེགས་བཤམ་སར། །
སྐལ་བཟང་སློ་ཡི་ཁོར་ལུག་ཏུ། །
ཞུ་དུས་རའི་ཆལ་དུ་སྤྲེལ། །

སྤྱིད་ཞིར་གང་གི་བཀའ་ངོན་ཆད། །
མཚོན་པའི་མཛའ་བ་ཀུན་གསལ་གྱི། །

བསྐྱེད་འདབ་ཅེ་ལ་ཉལ་བས། །
ཆེར་བས་སྤེང་བར་བདག་ཉིད་བཟུང་། །

གང་ཆེ་ཟབ་དོན་གཡས་འབྲིལ་དུང་། །
ཀུན་ཁྲབ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱ་བ། །
སྒྲོ་བཟང་གཉིས་པའི་མཁུན་པ་ལས། །
ཁོ་བོའི་བསོད་ནམས་སྐལ་བར་ཐོབ། །

དེ་ནི་སྤྲེགས་བམ་སར་བའི་ངོས། །
རྣམ་པ་ཅི་ཡང་འཆར་བ་ཡི། །
རྩ་འབྲུལ་སྟོན་པའི་བྱེད་པ་པོ། །
གཅིག་ཕྱར་སྒྲེམས་པའི་ཅོད་བན་འཇུ་མ། །

གང་འདིར་སེང་གའི་ལྷ་སྤངས་ཀྱིས། །
དོན་གྱི་གཞི་ལ་ངེས་པ་སྦྱིན། །
གཞུང་དོན་སྤལ་བའི་འཕར་འགོས་ཀྱིས། །
དུམ་བྱར་བཅད་ནས་མཆོམས་རྣམས་འབྱེད། །

ཆིག་དོན་རུས་སྤལ་བཞུར་འགོས་གྱིས། །
འབྲུ་སྤེང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་སྒོར། །
དཀའ་གནས་སྟག་གི་མཆོང་སྟབས་གྱིས། །
མཐའ་རྣམས་དབྱེད་ནས་སོམ་ཉི་འདྲལ། །

བསྐྱས་དོན་འབྱོར་ཞིང་འཆ་མས་པ་དང་། །
ཆིག་དོན་གསལ་ཞིང་ཞིབ་པ་དང་། །
སྤྱི་དོན་འབྲེལ་ཞིང་འདུ་བ་དང་། །
དགོངས་དོན་འཛིལ་ཞིང་སྟག་པ་དང་། །

དཀའ་གནས་ལུང་རིགས་རྒྱ་བསྐྱེལ་ཏེ། །
སྤྲ་མེད་ཆིག་གིས་མཆོན་པ་སོགས། །
བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱི་ཆངས་པ་ལ། །
གོམ་པ་འགོད་པའི་བྱད་ཆོས་མང་། །

སྟབ་པ་ཆོས་གྱི་ཉི་མ་ཡིས། །
རང་བསྟན་སྟོག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ། །

བཀའ་བློན་གཞོན་པའི་ཆོ་ག་ཡང་། །
ལེགས་བཤད་བྱ་རམ་མཛོད་འདི་ཡིན། །

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ། །
རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་བྱུང་དག་གི། །
ཞལ་ཆབ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་སྤྲོད་བའི། །
གཞུང་དཔལ་མོ་འདི་ན་སྐྱེག། །

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །
བཞེད་དོན་དག་བྱེད་སར་བའི་རྒྱན། །
གང་དུ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བ་ཡི། །
རྒྱ་མཆོའི་སྤྲོད་གཅིག་འབྲེལ་འདི་མད། །

ཉ་གང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །
བསྟན་ལ་དགོངས་པ་དཀར་པོའི་འོད། །
འཕྲོ་བའི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ། །
མད་བྱུང་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལགས། །

རྗེས་བཅེ་ནོར་བུའི་བ་ར་ཆགས། །
བདག་ལ་ཡོན་པོར་བསེལ་བ་ཡི། །
ཐུགས་རྗེ་གཏེར་ཆེན་མཉེས་བྱེད་ཀྱི། །
མཆོད་ཡོན་བདུད་ཅིའི་རྒྱབས་སྤེང་བཅེགས། །

བད་དཀར་འདབ་མའི་ཅེ་མོ་ལ། །
རྒྱུ་པས་སྒྱུན་པའི་རྩ་འབྲུལ་མཁན། །
གྲོགས་སུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་ཆོགས། །
འདི་ལས་རིག་པའི་བེལ་དངར་འབྱུང་། །

དཔྱེད་པའི་མིག་དཀྱུས་རིང་བོ་ཅན། །
འགའ་ཞིག་སྤིང་ན་བསྟན་བཅོས་འདིར། །
གཞུང་དོན་སྤྱི་བ་མེད་སྤང་བ་ཡི། །
གཟིགས་མོ་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་མཆར། །

འཇམ་དཔལ་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་ནི། །
སྒྲ་གོས་ཆལ་ལ་ཞུགས་པ་ཡི། །

ལེགས་འདོམས་ཕྱིར་ན་འབྲུལ་བའི་ཆ། །
ཡུངས་ཀར་ཕྱ་མོའི་ལུས་མི་རིག། །

འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཕྱིར་སྐྱོད་ཆེན་གྱི། །
འབྲུལ་འཁོར་སྟོང་གི་བྱ་བ་ན། །
ནང་ནའང་གྱིས་བའི་ཐ་མ་སྟེ། །

གང་ཕྱིར་འཆི་མེད་ནར་བོའི་རྒྱན། །
དུག་གི་སྟོང་གཞིགས་མི་འཛིན་ཀྱང་། །
དུག་ཅན་འབྱུང་བའི་མར་འབྱུང་བས། །
དེ་ཡིས་རིག་པར་འབྱུར་བ་བཞིན། །

སོ་སྟེའི་སྟོ་གྲོས་ལ་བརྟེན་བས། །
འབྲུལ་གང་དམ་བའི་ཞིང་མཆོག་སྟེ། །
ཁྱད་པར་འཇུག་དཔལ་སྟོང་པོ་དང་། །
བདག་གི་འདྲེན་པ་མཆོག་ལ་བཞགས། །

ཡིད་ལ་ཉེས་པའི་དུད་རིས་ཅན། །
མཐུག་རིང་ལང་ཆོས་བཟུང་མིན་ཡང་། །
བསམ་འཕེལ་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ་ལ། །
རིན་ཐང་བཅལ་བའི་ནོངས་པ་འཆགས། །

ཉེས་ཆོགས་ཆར་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་། །
བྱིན་རྒྱབས་དྲི་བཞོན་དར་མའི་ཤྱགས། །
བསྐྱོད་པའི་ཤྱལ་ཡང་མི་མཐོང་བའི། །
དཔལ་གཅིག་ཡིད་ཀྱི་དུས་སྟོན་སྟེ་ལ། །

རང་མཐོང་གདེངས་ཀའི་འདུ་འཇི་ཅན། །
སྤྱད་བང་ཁ་རྒྱངས་མིག་སྒྲན་དུ། །
གནག་པ་དག་ལ་མཐོལ་མིན་ཏེ། །
ནོངས་པས་བཅིངས་པ་དག་གིས་སོ། །

གསུང་གི་གསང་བའི་བཀོད་པ་རེར་ཡང་རབ་ཏུ་བརྒྱུང་བའི་རྫོད་པ་
དང་ལྡན་ཟབ་དོན་རིན་ཆེན་ཆོགས་ཀྱིས་གང་། །བཤད་སྐབ་རྒྱབ་སྒྱབས་ཕྱེང་བྲག་

པོར་ཁྲིས་པས་མཁས་སྒྲོམ་སྒྲིང་ལ་འདར་བ་སྒྲེར་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
 སྒྲིང་པོ་ལ། །འབད་པས་ཡིད་འོང་ལྷ་བའི་ལང་ཆོར་བྱར་མིག་ལྷུང་བའི་བ་
 སངས་འཇུ་མ་བེར་ཀྱ་ལྷུང་ཆལ་ལ་འཐབ་པ་ཡིས། །འགྲོ་བའི་རྒྱད་པ་སེལ་
 བའི་སྒྲན་གཅིག་རྒྱལ་བསྒྲན་ཇ་སྒྲན་རྒྱ་དའི་མཆོད་སྒྲོང་ཉམས་མེད་ཕྱོགས་སུ་
 རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ལྷ་སྒྲོམ་སྒྲིང་པ་མངར་བའི་བྲི། །
 གཞན་ལས་ཕྱོགས་སུ་འབྱུལ་བ་ཡི། །
 དགེ་ལྡན་ལྷགས་བཟང་མ་ལ་ཡའི། །
 དགའ་ཆལ་ས་འདིའི་རྒྱན་དུ་སྒྲོན། །

སྒྲོང་བས་སྒྲིང་བར་དེས་པ་དང་། །
 སྒྲིང་བས་སྒྲོང་བར་དེས་སྒྲེར་བ། །
 ལྷ་སྒྲིབ་འཇམ་མགོན་ཡབ་སྐུ་གྱེ། །
 ལྷགས་བཟུད་དུས་མཐར་ཉམས་མེད་ཤོག །

ཚུལ་དེ་འདྲིན་སྒྲོང་སྒྲེལ་བའི་སྒྲོབས། །

དར་བབ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་ཚོགས། །

བཞིན་རྒྱས་པ་སྒྲོའི་སོར་ཅེ་ལ། །

བྱང་བའི་གྲོགས་སུ་ཁྱགས་གྱུར་ཅིག །

ལྷ་ངན་སྤྱན་པས་དབུལ་བྱས་ཏེ། །

ཡང་དག་ལྷ་བའི་སྤང་བ་ནི། །

གསུང་གི་ཟེར་མ་འགྲེམ་མཁས་པ། །

སྒྲོ་བཟང་གཉིས་པ་ཞབས་བརྟན་ཤོག །

དེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཡབ་དཀར། །

སྤྱིད་ཞིའི་དཔལ་དུ་འཇུ་མ་བྱེ་བ། །

དེ་ལས་ཞིང་འདིའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། །

རྒྱལ་བའི་མཇུག་པ་སྟོན་ལ་འདུན། །

རྟོག་གི་རིགས་པའི་སྤྱན་པ་ནི། །

སོར་ཅེར་འབྱར་མིན་གནས་ལྷགས་དོན། །

མངོན་གཟིགས་སྒྲོམ་བརྟན་ལི་ཁྲི་ཡིས། །

མོར་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་བརྒྱན་གྱུར་ཅིག །

ཉམ་ཐག་རྒྱད་ལྔའི་འགྲོ་བ་ནི། །

སྲིད་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པའི། །

གདུང་བ་སྦྱང་ལ་འབྱར་ཅི་ཅན། །

རྫོགས་ལྷན་དག་བརྒྱའི་ཅི་ལ་རེ། །

གདོད་ནས་རྣམ་དག་ལྟ་བུའི་མཆོན། །

འབྱར་བས་ཉོན་མོངས་མཐར་བྱས་ཏེ། །

འགྲོ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སར། །

བདེ་སྒྲག་བགྲོད་པའི་དཔལ་ཐོབ་ཤོག །

བདག་གྲང་དལ་འབྱོར་ཆུ་ཤེལ་གྱི། །

ར་བ་མཛེས་པའི་ལམ་བརྒྱད་དེ། །

སྟོབས་བརྒྱའི་གྲོང་དུ་བགྲོད་པ་ཡི། །

ས་སྤང་གཞོན་ནུའི་ཐེག་པར་སྐྱབས། །

སྐྱེ་བའི་སྤོང་བར་བྱར་ཕུད་ལ། །
སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བར་གྲགས་པའི་ར། །
སྤྱོགས་གྱིས་བརྒྱངས་པའི་དཔལ་ལྡན་ཞབས། །
ཅ་ཅན་དེ་བཟང་ཉིད་དུ་སྒྲོན། །

དེ་ཡི་མཛད་པ་བེ་རྒྱུ་འེ། །
མེ་ལོང་འགོ་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། །
ཁྱད་པར་གསུང་གསང་བཟ་མེའི་ལམ། །
ཁུར་དུ་འབྱེར་བའི་མཐུ་ཐོབ་ཤོག། །

ཆེ་མཐུག་འདིར་ཡང་ཐེག་མཆོག་གི། །
འདྲན་པ་ལ་བཏེན་བཟ་རྒྱས་བཅུད། །
འཐུངས་པས་རྣམ་འབྱེད་སྒྲོབས་བསོས་ཏེ། །
གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྐྱབ་ལ་གྲུས། །

སྐྱེ་མས་གྲོང་དུ་ཉམས་བརྒྱ་བུ། །
སྒྲོས་པའི་ལྷད་མོ་སྐྱལ་བ་ལྷར། །

སྒྲིག་པོ་འཇུག་པོ་སྒྲིག་པོ་ཡི། །
སྒྲིག་པོ་སྒྲིག་པོ་སྒྲིག་པོ་སྒྲིག་པོ་ཡི། །

གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་དོན་ཡི། །
ཞལ་ཆབ་དོན་མོར་ཉེར་བསྐྱེད་ཏེ། །
ཐབས་མཁས་གོམ་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །
བྱང་འཇུག་ས་ཆེན་གཞོན་ལ་འདུན། །

དེ་ལྟའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །
བསམ་པའི་མཁའ་ལ་མ་བསྐྱེད་པས་ན། །
དོན་ལྟས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ནི། །
དཔལ་འབྱོར་ལྡན་ལ་རིམ་བརྒྱུད་ཤོག། །

རྫོགས་ལྡན་ཕྱི་མའི་དགའ་སྟོན་གྱིས། །
ཟེན་པའི་དུས་སྟེ་སྒྲིག་པོ་མདངས། །
བདེ་བས་ཟེན་པའི་ཐབས་མཁས་གྱིས། །
བྱང་ཆུབ་སྒྲིག་པོར་ཅེན་གྱར་ཅིག། །

དོ་ཇེ་གདན་གྱི་ཤར་རི་ལས། །
མི་པམ་ཉི་མ་ཤར་བའི་ཆོ། །
བྲང་ངེས་འབྱེད་བའི་སྒོ་ལ་རྟེན་ནས། །
རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་གཙུག་པོར་སྒོན། །

བསྐྱལ་བཟང་འབྲེན་པ་སྟོང་ཐུག་གི། །
རང་སྒོ་ལ་ཨིན་ཏུ་ལ་ཡི། །
ཤིང་རྟ་འབྲེན་ལ་མི་བསྐྱེད་ས་པའི། །
ཅོད་པན་གཙུག་ཏུ་འཇུག་པར་རེ། །

རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག། །
རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ལ། །
རྒྱལ་སྐས་ཤིང་རྟ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི། །
རྒྱལ་ཐབས་བདག་ལ་ཐོབ་པར་ཤོག། །

ཚུལ་དེས་བྱུང་བ་སྐས་དང་བཅས། །
དགྲེས་པ་སྐྱེད་ལ་འཇུག་དགྲངས་དང་། །

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་གྱིས། །

སྒྲིག་བ་དཀར་པོས་སྒྲིང་གྲུར་ཅིག། །

ལེགས་བཤམ་གསར་བའི་བ་ཁ་ཏ། །

གང་ཞིག་སྒྲིང་བའི་ཐ་མར་ཡང་། །

ཐར་འདོད་རྣམས་བའི་བདུད་ཅི་རུ། །

སྒྲིག་ཞིང་རེ་བ་ཀུན་སྒྲིང་འོག། །

ཅེས་བླ་མ་དང་མཁའ་མཁའ་པའི་དོན་རྣམས་ཐར་བྱེ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་
བཤམ་སྒྲིང་བའི་དོན་མཐའ་དག་རྣམས་ཐར་འབྱེད་པའི་བསྒྲིག་བཅོས་ལེགས་བཤམ་
སྒྲིང་པོའི་འཕྲུག་འོག་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱེས་
པའི་མཁས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གི་རྣམ་
ཐར་བཞིན་སྐྱེས་པའི་མངུ་པའི་ཏ། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་
པ་རོལ་ཏུ་སོན་ཏེ་སྐྱེས་སྐྱེས་སྒྲིང་བའི་རང་སྟོལ་འཛིན་པ་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་དུས་སྐྱེས་སོན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷན་དུ་གྲྱེ་བ་དང་སྐྱེས་པའི་མིག་འཕྲུལ་བཞིན་
དུ་སྒྲིང་ཡང་བདེན་པས་སྒྲིང་བའི་ཚུལ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟེགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་
ཀྱི་དབང་ཐུག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེའི་བཞུགས་པ་བཟུང་
ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་འགོད་པའི་ཁུར་བཞེས་པ།

བདག་ཉིད་ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་སུ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་སྦྱོང་བ་
ལ་སྒྲུབ་མེད་པའི་བདག་ཅག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་མ་དམ་པ། གསེར་སྦྱངས་ཡུལ་གྱི་
སྐབས་མགོན་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་
ཆེན་པོ་ཡསྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་མི་པམ་མཆོ་བྱུང་བཞད་པའི་ལང་ཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་
ནས་རབ་རྒྱལ་ས་འབྲུག་ལོའི་སྤྱིན་དུག་སྒྲུབ་པའི་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་དགའ་བ་དང་པོ་
ནས་བཟུང་སྒྲུབ་པའི་བརྒྱུད་དང་རིམ་བོ་སྤྱིན་དང་ལྷ་ལྟག་གི་བར་གཞུང་གི་འབྲུ་ཞིབ་
གཉེར་གྱིས་ལུང་རིགས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་ཞིབ་གསལ་དུ་གཏོང་བ།
སྐབས་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་དགོས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། དཀར་གནས་ལ་སྤྱི་བྱེད་
མཁས་པ་སོ་སོའི་ལེགས་བཤའ་གྲུང་བསྒྲིགས་ནས་རྒྱ་བོད་གྱི་གཞུང་ཁྲུངས་མ་
དང་གཏུགས་ཏེ་དགག་གཞག་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་གསུང་གི་བདུན་ཅི་ཡིད་གྱི་ཐུམ་
བར་སོན་པ་ལ། སྤར་དབུ་མའི་གཞུང་དོན་ལོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རིང་ཞིབ་སྦྱངས་གྱི་
ཁུལ་བྱས་སྐབས་ཆེ་བཅུན་དམ་པ་དེའི་གསུང་གི་བདུན་ཅི་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པས་ཀྱང་
བྱུང་བརྒྱུན་ཏེ། བྱུང་ཆེན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་མའི་གར་དུ་སྒྲོས་པ་གསེར་སྦྱངས་
ཡང་པའི་སྐབས་མགོན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོ་ཡབ་སྲས་ཉི་མེད་ལྷ་བྱ་དག་གི་འཕྲིན་ལས་
གྱིས་འཆོ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐའ་ཡས་བོད་གྱི་སྤྱིན་སྤར་ཐུགས་བསྐྱེད་
དེ་འཕགས་བོད་གྱི་མཁས་བྱུང་མང་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་ནས་མ་འོངས་པ་ན་སྤྱི་བས་
བཅུ་མངའ་བ་རབ་གསལ་གྱི་དོ་བོར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་

སྒྲིལ་ཆ། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་རྣམས་འཆང་དགོ་འདུན་བསྟན་འཛིན་
 རྒྱ་མཚོ་ཡབ་སྐུ་སྒྱུ་དང་། བྱེད་པར་དུ་འཇམ་མགོན་ངག་གི་དབང་པོ་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་
 བའི་བཀའ་བློན་ལས་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོགས་ལ་ཅུང་ཟད་སྦྱངས་པ། ལྷ་སྒྲེ་
 དཀར་པོའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་འགར་གྱི་སྒྲོང་བ་པ་ལ་མི་པམ་དབྱངས་ཅན་དགོས་
 པའི་རྣམས་བཙོན་པ་བསྐྱེད་དེ། དེ་བཞིན་སྒྲོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་དགའ་ཚལ་དར་ཞིང་བདེ་
 འཛོམས་རི་བོའི་སྐུ་ལ་དང་། ལྷག་ར་པད་དཀར་ཚོས་སྒྲིང་གཉིས་ནས་རིམ་བར་བྲིས་པ་
 ལ་བྲིས་གྲོགས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབེལ་གཏམ་གྱིས་ཞིབ་
 མོར་བགྱིས་པའི་ཡི་གེ་བཞི་འཕགས་བོད་གཞུང་བརྒྱའི་དོན་ལ་གཏུགས་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་
 འོད་ཅན་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྒྲོ་མཛེས་དཔལ་གྱི་སྒྲེམས་བགྱིས་པས་ཟབ་དོན་དབྱ་
 མའི་ལྷགས་བཟང་དང་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྒྲིང་བོའི་རང་ལྷས་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་
 གསལ་བར་བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

འཕྲུལ་དེ་བ་སྒྲིག་པ་པོ།

སེར་སྒྲིལ་དགོ་བཤེས་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།